

Voorlopige agenda van de commissie Financiën en Veiligheid van 12 juni 2013

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Financiën en Veiligheid

Datum: woensdag 12 juni 2013
Aanvang: 13:00 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: dhr. J. Spakman
Griffier: dhr. W.T. Meijer

NB INSPREKEN OVER DE VOORJAARSBRIF EN DE BEZUINIGINGEN KAN TIJDENS DE HOORZITTING OP 11 JUNI, 20.00 UUR; TIJDENS DE VERGADERING VAN 12 JUNI IS ER DAAROM GEEN GELEGENHEID MEER OM OVER DIT ONDERWERP IN TE SPREKEN

Opening
Bijlage - Uitnodigingsbrief (pdf)

A Algemeen deel

A1. Opening en mededelingen

A2. Vaststelling agenda

A3. Afspraken en planning

Bijlage - Voorstel bespreking A3 (pdf)

a. Besluitenlijsten 15 en 22 mei (2x)

Verslag - FVbesluitenlijst 20130515 (pdf)

Verslag - FVbesluitenlijst 20130522 - stadstoezicht (pdf)

Bijlage - Lijst toezeggingen behandeling Gem.rekening 2012 22 mei 2013
(pdf)

Collegebrief - Afhandeling vragen en toezeggingen raadscommissies Rekening 2012 (pdf)

b. Lange Termijn Agenda

Bijlage - LTA F&V juni (pdf)

c. Lijst initiatiefvoorstellen en moties

Bijlage - IM lijst F&V juni 2013 - niet afgehandeld (pdf)

Bijlage - IM lijst F&V juni 2013 - afgehandeld (pdf)

A4. Conformstukken

commissie Financiën en Veiligheid - woensdag 12 juni 2013

- a. Verordening op de raadscommissies 2013
(raadsvoorstel)
Raadsvoorstel Verordening op de raadscommissies 2013 (pdf)
- b. Upgrade automatiseringssysteem verzekeringen
(raadsvoorstel 16 mei 2013)
Raadsvoorstel - Upgrade automatiseringssysteem verzekeringen (pdf)
- c. Rapportages interbestuurlijk toezicht
(raadsvoorstel 23 mei 2013)
zie ook:
Nieuw Interbestuurlijk toezicht
(collegebrief 2 april 2013)
Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht (pdf)
Collegebrief - Nieuw Interbestuurlijk toezicht (pdf)
- d. Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013
(raadsvoorstel 29 mei 2013)
Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013 (pdf)

A5. Rondvraag

B Inhoudelijk deel

- B1.** ICT-visie Groningen Digitaal
(collegebrief 13 mei 2013)
Collegebrief - ICT-visie Groningen Digitaal (pdf)
Bijlage - Uittreksel verslag 9 januari 2013 - Groningen Digitaal (pdf)
- B2.** Voorjaarsbrief 2013
(collegebrief 24 mei 2013)
+
Financieel meerjarenbeeld 2014-2017
(raadsvoorstel 24 mei 2013)
+
Stresstest 2014-2017
(collegebrief 24 mei 2013)
+
Voortgang openstaande moties m.b.t. begroting 2014
(collegebrief 24 mei 2013)
+
8e voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014
(collegebrief 23 mei 2013)
+

commissie Financiën en Veiligheid - woensdag 12 juni 2013

Voortgangsrapportage 2013-I
(collegebrief 7 juni 2013)

+

Aanvullende informatie bij Voorjaarsbrief 2013
(collegebrief 7 juni 2013)

+

Nadere informatie Voorjaarsbrief 2013
(collegebrief 11 juni 2013)

+

Afhankelijk moties Rekening 2012
(collegebrief 11 juni 2013)

Bijlage - Voorjaarsbrief 2013 (pdf)

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden (pdf)

Bijlage I financieel perspectief 2013-2017 (pdf)

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017 (pdf)

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster (pdf)

Bijlage III - Stadsmonitor 2012 (pdf)

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012 (pdf)

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017 (pdf)

Collegebrief - Stresstest 2014-2017 (pdf)

Collegebrief - Voortgang openstaande moties met betrekking tot begroting 2014
(pdf)

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014 (pdf)

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2013-I (pdf)

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013 (pdf)

Collegebrief - Nadere informatie voorjaarsbrief 2013 (pdf)

Collegebrief - Afhandeling moties Rekening 2012 (pdf)

B3. Ontwerp begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad
(ingekomen stuk 15 mei 2013)

Ingekomen stukken - Ontwerp begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad (pdf)

C Huishoudelijk deel

C1. Ingekomen stukken

Bijlage - Lijst ingekomen stukken (pdf)

C2. Vaststelling verslagen 15 en 22 mei 2013

Verslag - F&V 15 mei 2013 (pdf)

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 1 (pdf)

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 2 (pdf)

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 3 (pdf)

commissie Financiën en Veiligheid - woensdag 12 juni 2013

[Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 4](#) (pdf)
[Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 5](#) (pdf)
[Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 6](#) (pdf)
[Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 7](#) (pdf)
[Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 8](#) (pdf)
[Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 9](#) (pdf)
[Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 10](#) (pdf)
[Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 11-13](#) (pdf)
[Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 14-15](#) (pdf)
[Verslag - F&V 22 mei 2013 - stadstoezicht](#) (pdf)
[Verslag - F&V 22 mei 2013](#) (pdf)

Sluiting

Bij commissievergaderingen kunt u gebruik maken van het spreekrecht bij de inhoudelijke agendapunten (inclusief de conformstukken onder A) en de rondvraag. U krijgt dan drie minuten de gelegenheid de commissieleden te vertellen hoe u over een onderwerp denkt. Voor aanmelding en informatie kunt u terecht bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

Bijlage - Uitnodigingsbrief

Onderwerp Uitnodiging commissievergadering 12 juni a.s.

Leden Raadscommissie Financiën en Veiligheid

Telefoon (050) 367 77 26	Bijlage(n)	Ons kenmerk
Datum 31 mei 2013	Uw brief van	Uw kenmerk

Geachte commissieleden,

Namens uw voorzitter, de heer Spakman, nodig ik u uit voor de commissievergadering Financiën en Veiligheid van **woensdag 12 juni a.s. om 13.00 uur in de Oude Raadzaal**. Bij voorbaat zij gemeld dat de burgemeester zich deze vergadering laat vervangen door wethouder Van der Schaaf.

Afspraken en planning

LTA-overleg met wethouder Schroor

Uw voorzitter heeft LTA-overleg gehad met wethouder Schroor. Dat heeft geresulteerd in de volgende afspraken:

- uit besluitenlijst 15 mei:
  - update Nieuwe Digitale Werkplek > september
- uit besluitenlijst 22 mei:
  - eindafrekening RegioTram > september
  - update vorming SSC > september
  - rapportage subsidies OCSW / systeem SIMS > 4^e kwartaal
- uit besluitenlijst raad 29 mei:
  - schriftelijke uitleg terugbetalingsregeling overschot afvalstoffenheffing > vóór voorjaarsdebat
  - discussienota tarievenberekening > september (= LTA 2012-18 + 2013-15)
- LTA:
  - 2013-336 verhuist naar W&I
  - 2013-103 > september
  - 2013-217 > afgehandeld
  - 2013-71 > september
  - 2012-20 > afgehandeld in Voorjaarsbrief
  - P&C-documenten verwerken in LTA
- IM-lijst:
  - 2010-03 > afgehandeld in Voorjaarsbrief
  - 2012-14 > voorstel om als afgehandeld te beschouwen
  - 2012-27 > afgehandeld na bespreking ICT-visie

Bijlage - Uitnodigingsbrief

Bladzijde 2 van 3
Onderwerp

Overig

- **15 mei:** toezeggingen burgemeester staan nog open
- **22 mei stadstoezicht:** toezeggingen wethouder Visscher staan nog open
- **22 mei rekening:** toezeggingen uit programma's > zie afhandelingsbrief 29 mei
- **LTA:** handhaving horeca / nieuwe drank- en horecawet > wordt september
- **LTA:** initiatief brandveiligheid PvdA > niet ontvangen

Conformstukken

De Verordening op de raadscommissies heeft al eerder op uw agenda gestaan. Toen de Stadspartij in het presidium aankondigde een amendement op dit raadsvoorstel te willen indienen, heeft het presidium het stuk terugverwezen naar de commissie. Omdat alleen de Stadspartij hier nog over wil spreken – en de tijd deze vergadering zeer beperkt is – heeft uw voorzitter besloten het stuk op de conformlijst te plaatsen en de Stadspartij gelegenheid te geven voor een korte woordmelding.

Het voorstel over de upgrade van het automatiseringssysteem verzekeringen betreft een kredietaanvraag en spreekt verder voor zich.

Het voorstel rapportages interbestuurlijk toezicht heeft te maken met de nieuwe Wet Revitalisering generiek toezicht die de raad de primaire toezichthoudende verantwoordelijkheid geeft. De implicaties van deze wet zijn door het college uitgelegd in een brief d.d. 2 april die ik ook aan de agenda heb gehangen. Zie ook www.vng.nl/onderwerpenindex en www.raadsledennieuws.nl, zoeken op: interbestuurlijk toezicht. De provincie heeft met de gemeenten hierover goede afspraken gemaakt, zie de bijlage bij het raadsvoorstel. De bedoeling is om in het vervolg de rapportages op te nemen in de gemeenterekening. Deze eerste keer gebeurt het via een apart raadsvoorstel. Wij zien geen aanleiding voor een uitgebreide bespreking, daar is ook eigenlijk geen tijd voor, vandaar plaatsing op de conformlijst. Wenst u wel bespreking, dan zal dat wel deze vergadering moeten, uitstel naar september is niet mogelijk omdat de provincie de rapportages moet hebben.

Het voorstel begrotingswijzigingen 1^e kwartaal 2013 is een technische operatie n.a.v. eerdere raadsbesluiten en kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd met direct gerelateerde baten.

ICT-visie

Hoofdonderwerp deze vergadering is de Voorjaarsbrief. Daar zult u ook de meeste tijd aan willen besteden. Wij hebben daarom overwogen om bespreking van de ICT-visie door te schuiven naar september. Het onderwerp is echter al vaker in uw commissie aan de orde geweest. De laatste keer in januari, zie bijgevoegd verslag. De voorliggende herziening is het resultaat van deze bespreking. Wij gaan er daarom vanuit dat de bespreking nu kort kan, en dan is het voor het college wel prettig als snel duidelijk is of de raad nu akkoord kan gaan. Daarom het dringende verzoek om de discussie van januari niet over te doen, maar alleen kort in te gaan op de vraag of de wensen die u in januari hebt neergelegd voldoende in het huidige stuk zijn verwerkt en of het college met dit stuk nu aan het werk kan.

Bijlage - Uitnodigingsbrief

Bladzijde 3 van 3
Onderwerp

Voorjaarsbrief

De bespreking van de Voorjaarsbrief combineren we met een heel aantal stukken die daarmee annex zijn, onder meer de 8^e Voortgangsrapportage bezuinigingen en – als die op tijd binnen is – de ‘gewone’ Voortgangsrapportage 2013-I.

Het college biedt over de Voorjaarsbrief een technisch vragenuur aan op maandag 10 juni 's avonds om 19.00 uur, voorafgaand aan de fractievergaderingen.

Omdat gezien de bezuinigingen mogelijk veel burgers en instellingen gebruik willen maken van het spreekrecht, heeft het presidium besloten hiervoor een aparte hoorzitting te organiseren, en wel op dinsdag 11 juni 's avonds 20.00 uur. Het is naar de Stad toe belangrijk dat dan in ieder geval van elke fractie één afgevaardigde aanwezig is.

Beide bovengenoemde sessies vallen helaas samen met bijeenkomsten van de raadscommissie Ruimte & Wonen. Gezien het feit dat het kort dag is en de kalender al behoorlijk is volgelopen viel dit niet anders te organiseren.

GR Meerstad

De concept-begroting van de GR Meerstad staat pro forma op de agenda. Omdat het gaat om een gemeenschappelijke regeling hebben de raden formeel het recht wensen en bedenkingen in te brengen. Bij deze GR is echter nadrukkelijk uitgesproken dat het AB de rol van de afzonderlijke raden zoveel mogelijk overneemt. Het voorstel is daarom dit stuk voor kennisgeving aan te nemen. Mocht u toch wensen of bedenkingen willen inbrengen, wilt u die dan ruim voor de vergadering aan mij kenbaar maken?

Met vriendelijke groet,
namens de voorzitter,

Wolbert Meijer,
commissiegriffier

Bijlage - Voorstel bespreking A3

Voorstel bespreking A3 in vergadering F&V 12 juni 2013

Onderstaande zal als één voorstel aan u worden voorgelegd:

Toezeggingen 15 mei:

- Burgemeester (zie ook toezeggingenbrief 6 juni)
  - o Nr 1 > LTA 1e kwartaal 2014
  - o Nr. 2 > rapportage interne klokkenluidersregeling 2012 > LTA september
  - o Nr 3 en 4 > LTA als PM
- Weth Schroor
  - o nrs 1, 2 en 3 > afgehandeld
  - o nr 4 > LTA september

Toezeggingen 22 mei (stadstoezicht)

- Visscher
  - o Allemaal nog open, moet voor eind juni afgehandeld zijn, daarom vooralsnog niet op LTA

Toezeggingen 22 mei (rekening)

- Burgemeester (progr 10)
  - o Nr 1 1^e helft > PM op LTA
  - o Nr 1 2^e helft > afgehandeld
  - o Nr 2 afgehandeld
  - o Nr 3 verwerken in LTA
- Schroor (programma's)
  - o Afgehandeld
- Schroor (F&V)
  - o Verwerken in LTA
- LTA:
  - o Nrs 2012-18, 2013-15/103/71/101/102 > september
  - o Nrs 2013-217/289/329/20 afgehandeld
- IM
  - o Nrs 2010-03, 2012-14/17 > afgehandeld

Verslag - FVbesluitenlijst 20130515

BESLUITENLIJST RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 15 mei 2013

Plaats: Oude raadzaal

Tijd: 13.00 – 15.30 uur

1. AGENDAPUNTEN VOOR DE RAAD

- Raadsvoorstel Afroming concernreserve Groningen – Ten Boer
  - Conform naar raad 29 mei
- Raadsvoorstel Logiesbelasting
  - Als 1-minuutinterventie naar raad 29 mei
  - Bespreekpunt SP: is het gezien de financiële situatie van de gemeente terecht dat college meeropbrengsten wil inzetten om hotelbranche tegemoet te komen?
- Raadsvoorstel Interne verschuiving structurele gelden Nieuwe Digitale Werkplek
  - Conform naar raad 29 mei
- Raadsvoorstel Kadernota Internationalisering
  - Ter discussie naar raad van 29 mei
  - Uiterlijk vrijdag 24 mei komt college met aangepaste, SMART gemaakte nota (zodat evaluatie over vier jaar mogelijk wordt gemaakt)
  - Idem met reactie op beschuldiging San Carlos
  - Idem met staatje bezuinigingen per organisatie

2. TOEZEGGINGEN VAN DE PORTEFEUILLEHOUDERS

- Burgemeester Rehwinkel
  - Volgend jaar zal in reactie college op jaarverslag Ombudsman ook worden teruggegrepen op aanbevelingen vorige jaarverslag en wat daarmee is gedaan; tevens zal bij nieuwe aanbevelingen concreter worden gezegd wat het college er zelf van vindt en wat het er mee wil gaan doen
  - Gaat na hoe het zit met verslaglegging klokkenluidersregeling
  - Idem met geheimhouding privégegevens (vraag PvdD)
  - Idem met 'politiebriefje' DIA (vraag Stadspartij)
- Wethouder Schroor
  - Accountantsrapport komt 16 mei voor 18.00 uur.
  - Voorjaarsbrief komt volgende week
  - Reactie college op initiatiefvoorstel SP 'waar een wil is' komt volgende week
  - In september komt er een update m.b.t. Nieuwe Digitale Werkplek

3. LTA, MOTIES/TOEZEGGINGEN, INGEKOMEN STUKKEN

- Toezeggingen uit vorige commissies en raad:
  - Raad: "Burgemeester zal raad informeren over alle acties n.a.v. het rapport Cohen" > burgemeester interpreteert deze als volgt: doet info toekomen die politie heeft toegezegd over verbeterplan, en zal cie. informeren als er ontwikkelingen zijn die terug te voeren zijn op rapport-Cohen
  - 3 april: Toezegging inzake WoonKans: brief vóór volgende commissie
  - 17 april ochtend: eerste twee toezeggingen naar LTA; toezegging 62 bgm's inz project X, wordt nagegaan; toezegging gesprekken met buurgemeenten > komt in toegezegde brief over visitatierapport voor a.s. raad.
  - 17 april middag: brief met overgebleven HR-punten is onderweg; voor het overige op de LTA
- LTA/IM
  - Brief n.a.v. sneeuwproblematiek tippelzone > komt binnen twee weken

Verslag - FVbesluitenlijst 20130515

- Rapportage maatregelen A-kwartier komt voor de zomer en kan in september worden besproken
- Sociale Mediabeleid kan in juni op agenda

4. VERSLAG

- Verslagen 3 april, 17 april ochtend en 17 april middag conform vastgesteld

5. AFSPRAKEN

- Er wordt alsnog rondleiding DIA in kader nieuwe werken georganiseerd

6. VERGADERINGEN, WERKBEZOEKEN E.D.

- Extra F&V ter behandeling Stadstoezicht 22 mei a.s. 9.00 uur

Verslag - FVbesluitenlijst 20130522 - stadstoezicht

BESLUITENLIJST EXTRA RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID (over Stadstoezicht)

Datum: 22 mei 2013
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 09.00 – 10.10 uur

1. AGENDAPUNTEN VOOR DE RAAD

- PvdA wenst Stadstoezicht te agenderen voor het voorjaarsdebat als 1 minuut interventie. Aanvullende stukken van het college volgen (zie toezeggingen van weth. Visscher).

2. TOEZEGGINGEN VAN DE PORTEFEUILLEHOUDERS

- Wethouder Visscher
  - Zal voor het Voorjaarsdebat een voorstel sturen om de problemen rondom stadstoezicht op te lossen.
  - Parallel daaraan stuurt het college een brief met daarbij een onderzoek (met een externe blik) naar hoe de problemen zijn ontstaan, met toekomstige oplossingen.
  - College neemt voor 1 juni een besluit over 9 mensen die betaald uit het participatiebudget een langdurig opleidingstraject bij Veiligheidszorg volgen en die het traject mogelijk bij Stadstoezicht kunnen voortzetten

3. LTA, MOTIES/TOEZEGGINGEN, INGEKOMEN STUKKEN

n.v.t.

4. VERSLAG

n.v.t.

5. AFSPRAKEN

n.v.t.

6. VERGADERINGEN, WERKBEZOEKEN E.D.

n.v.t.

Bijlage - Lijst toezeggingen behandeling Gem.rekening 2012 22 mei 2013

TOEZEGGINGEN

Tijdens behandeling van de GEMEENTEREKENING 2012,
woensdag 22 mei 2012.

10.00 – 10.40 uur: Programma 2 Economie en Werkgelegenheid

WETHOUDER VAN KEULEN:

- Wethouder van Keulen geeft aan dat naar de toekomst van de warenmarkt integraal wordt opgepakt bij ontwikkeling van de Binnenstad en het college beantwoordt nog de vraag waarom de warenmarkt niet kostendekkendheid is
- Wethouder geeft aan dat cijfers vergunningverlening startende ondernemers bekend zijn binnen EZ en kunnen worden verstrekt

10.40 – 11.20 uur: Programma 1 Werk en Inkomen

WETHOUDER ISTHA:

- Wethouder geeft inzicht in de wijze waarop de uitstroom naar een baan tot stand is gekomen van de 290 klanten, welk aantal zelfstandig of op andere wijze.
- Wethouder geeft aan in hoeverre er een verbetering is in uitstroom en participatie door de invoering het klantmanagement en waarop dat is gebaseerd
- Wethouder geeft aan welk bedrag over is van het PC beleid en hoe het is besteed bij het armoedebeleid
- Geeft inzicht in; hoeveel banen van de subsidiebanen regulier zijn geworden, hoeveel natuurlijk verloop er is geweest.
- Geeft inzicht het aantal mensen dat gebruik maakt van de Stadjerspas en de kosten daarvan (voor raad of volgende cie. werk en inkomen)
- Wethouder komt schriftelijk terug op de terugdringing van het fout percentage BUIG en gevraagd is om een nadere omschrijving van de beoogde cijfers bij armoede-minimabeleid op de middellange termijn.
- In de komende voortgangsrapportage komt de wethouder terug op:
  - o de 8 weken termijn voor het beoordelen van de aanvragen en evaluatie.
  - o het aantal mensen dat gebruik maakt van de Stadjerspas en de kosten daarvan
  - o ambities t.a.v. de participatiebanen de komende tijd
  - o ambities voor de komende tijd t.a.v. de instroom bij Iederz
  - o gevolgen voor ambities t.a.v. sociale werkvoorziening constaterende dat meer gedetacheerd en begeleid werken is ingezet en trajecten bij externe opdrachtgevers achterblijven
  - o waardoor is de daling van het aantal aanvragen voorzieningen ingegeven, financiën of andere redenen
  - o het ziekteverzuim bij Iederz

Bijlage - Lijst toezeggingen behandeling Gem.rekening 2012 22 mei 2013

11.20-12.00 uur: Programma 5 Sport en Bewegen

WETHOUDER ISTHA

- Zoekt uit of het mogelijk is een combinatiefunctionaris in te zetten om sport voor MBO-ers te stimuleren.

12.00-12.40 uur: Programma 6 Cultuur

WETHOUDER ISTHA

- Onderhoudstoestand Oosterpoort/Stadsschouwburg: wordt onderzocht door extern bureau KPMG. In juli is hiervan de eerste uitslag, raad wordt hiervan op de hoogte gesteld.
- Zal kijken of organisatoren van festivals die geen doorgang kunnen hebben (b.v. Gideon Music Festival), door de gemeente tegemoet gekomen kunnen worden.
- Zal terugkomen op de rol van Carex m.b.t. atelierruimtes.
- Zoekt uit hoe het zit met de interne verbouwingen van o.a. de museumwinkel en garderobe in het Groninger Museum en of hier financiële consequenties uit voortvloeien.
- Informatie over de toekomst van het Forum volgt.
- Zal kijken naar de situatie en eventuele mogelijkheden t.a.v. het Noorderbad.

13.40 – 14.20 uur – Programma 4 Welzijn, gezondheid en zorg geen toezeggingen.

14.20 – 15.00 uur – Programma 3 Jeugd en Onderwijs

WETHOUDER SCHROOR

- College wil het aantal voortijdig schoolverlaters terugbrengen door deze groep te faciliteren, o.a. door een brug tussen schoolverlaters, praktisch onderwijs en bedrijfsleven te creëren.
- Voorstel is in de maak over buitenschoolse Bslim activiteiten.
- Zodra er meer gegevens zijn over de stand van zaken m.b.t. het binnenklimaat van scholen, zal college de raad informeren.
- In juni volgt informatie over de LEA bij het Onderwijspact op 13 juni.
- Een brief met evaluatie van de vensterscholen volgt in juni. Hierin wordt de relatie met de CJG's meegenomen.
- College zal volgend jaar bij de gemeenterekening een 'bloemlezing' geven hoe het ervoor staat met de kwaliteit van het onderwijs in de stad.

WETHOUDER VISSCHER

- Evaluatie van de vangnetregeling voor minder draagkrachtige ouders n.a.v. afschaffing schoolzwemmen, volgt na dit schooljaar.
- In oktober komt de evaluatie van de CJG's.

Bijlage - Lijst toezeggingen behandeling Gem.rekening 2012 22 mei 2013

15.00 – 15.40 uur – Programma 7 Verkeer

WETHOUDER VAN KEULEN

- Bij het herijken van het integraal verkeers- en vervoersplan kijkt de wethouder of de prognoses over het fietsgebruik bijstelling behoeven
- Wethouder past de formulering over het niet door laten gaan van de tram aan in die zin dat het een politieke keuze is geweest op financiële gronden
- Wethouder gaat de vraag uitzetten om te onderzoeken in hoeverre met afstellen van de stoplichten de doorstroming op de westelijke ringweg kan worden bevorderd
- Wethouder zegt toe het onderzoek uit 2011 naar het sectoren model toe te sturen
- Wethouder zegt toe te kijken naar de mogelijkheid om de afname van het fietsstallingsgebruik op te kunnen vangen met een werkgelegenheidsproject en hierover in overleg te gaan
- De wethouder komt schriftelijk terug op de nadere uitleg over de afwaardering van de Glaude panden.

15.40 – 16.20 uur – Programma 8 Wonen

WETHOUDER VAN DER SCHAAF

- Wethouder van der Schaaf zegt toe om middels een onderzoek het meten van de slaagkans beter in beeld te brengen.
- Wijvernieuwingsplan Selwerd komt binnenkort
- Na de zomer komt het college met een voorstel over de uitvoering m.b.t. erfpacht
- Wethouder doet zijn best om de wachtlijst voor fietsklemmen zo snel mogelijk weg te werken

Overige vragen worden schriftelijk afgehandeld:

- o De stand van zaken op het menselijke vlak m.b.t. de handhaving bij illegaal wonen
- o Hoe staat het met het ombouwen van kantoorpanden en andere leegstaande panden bijvoorbeeld tot jongerenhuisvesting en kan dit prioriteit krijgen
- o Hoe denkt het college de toestroom van nieuwe studenten komend jaar te huisvesten
- o Er zijn concrete maatregelen nodig voor het verbeteren van het onderhoud van particuliere woningbouw en ondersteuning van vereniging van eigenaren

16.20 – 17.00 uur - Programma 9 Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte + Paragraaf 2 Duurzaamheid

WETHOUDER SETON

- (LTA) Na de zomer evaluatie hondenpoepbeleid
- Openstaande vraag voor schriftelijke afhandeling:
Waarom zijn er maar 33 van de beoogde 50 groene daken gerealiseerd

Bijlage - Lijst toezeggingen behandeling Gem.rekening 2012 22 mei 2013

17.00 – 17.40 uur - Programma 10 Veiligheid

BURGEMEESTER REHWINKEL:

- Zorgt dat in de volgende rekening de cijfermatige verantwoording minder summier is (bijv. mensenhandel, GRIP-situaties) en voor zover er nu al cijfermateriaal beschikbaar is wordt dat alsnog aangeleverd
- Komt voor de raad terug op volgende discrepantie: volgens rekening komt lagere cijfer inspecties verbouw/nieuwbouw door personele problemen, terwijl burgemeester zegt dat het komt omdat er gewoon minder is gebouwd
- (LTA) Stuk m.b.t. drank- en horecawet komt na de zomer (ipv juni)

17.40 – 18.20 uur - Programma's 11-13 Stadhuis en Stadjer, Bedrijfsvoering en Overig

WETHOUDER SCHROOR

- Komt terug op het verschil tussen 'bezetting' en 'formatie'

18.20 – 19.00 uur - Programma's 14-15 Belastingen en Heffingen, Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien

WETHOUDER SCHROOR

- Komt met briefje over hoe de begrafenisrechten in elkaar zitten

20.00 – 22.30 uur - Commissie F&V – Rekening algemeen, paragrafen en financieel perspectief

WETHOUDER SCHROOR

- (LTA) Eindafrekening RegioTram komt direct na de zomer
- (LTA > R&W) Bijeenkomst over kaders voor herziening grondexploitaties (sept/okt)
- Commissie krijgt update over vorming SSC
- Komt najaar/winter met rapportage over subsidies OCSW en het systeem SIMS (n.a.v. feit dat 32% van subsidies niet op tijd worden afgehandeld)

Collegedebrief - Afhandeling vragen en toezeggingen raadscommissies Rekening 2012

Bestuursdienst

Onderwerp Afhandeling vragen en toezeggingen
raadscommissies Rekening 2012

Steller Michiel Smit / Leon Boer

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 050 367 76 22 Bijlage(n) - Ons kenmerk BD13.3701051
Datum 29 MEI 2013 Uw brief van Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 22 mei 2013 heeft u in verschillende raadscommissies de programma's van de gemeenterekening 2012 besproken. Tijdens die commissies is een aantal vragen gesteld. Wij hebben toegezegd deze te beantwoorden voor de raadsvergadering over de rekening op 30 mei. In deze brief beantwoorden wij die vragen en geven we daarnaast een overzicht van de toezeggingen.

PROGRAMMA 1 WERK EN INKOMEN – COMMISSIE W&I

Gesubsidieerde banen

Hoe wordt het verschil verklaard tussen het in de begroting genoemde aantal van 977 gesubsidieerde banen en het uiteindelijke resultaat van 618 in de rekening?

Dit heeft te maken met een viertal factoren. Ten eerste is er in 2012 een aantal banen regulier gemaakt. Daarnaast heeft een aantal instellingen gebruik gemaakt van de zogenaamde stimuleringsregeling om banen te witten. Ook zijn we in 2012 gestopt met tijdelijke detacheringen zoals Perspectief Op Werk (POW). Ten slotte was er sprake van natuurlijk verloop. Hierdoor is het aantal banen in de loop van het jaar gedaald naar 618.

Afname door natuurlijk verloop	= 31%
Afname door het regulier maken	= 16%
Afname door stimuleringsregeling	= 19%
Afname door stoppen met POW	= 34%
Totaal:	100%

Verbetering klantmanagement

Het doel van klantmanagement is dat we betere dienstverlening en betere resultaten op het gebied van uitstroom en participatie willen realiseren. Op

beide onderdelen zagen we in 2012 een verbetering. U heeft gevraagd hoe de klanttevredenheid is gemeten en welke methodiek is toegepast.

In april 2011 is er een nulmeting geweest. Ongeveer 1.000 klanten hebben op de enquête gereageerd door online een vragenlijst in te vullen. Er zijn 41 stellingen voorgelegd verdeeld over 7 thema's. 1,5 jaar later is er een tweede meting geweest. Eén van de thema's was het functioneren van de klantmanager.

Eén klantmanager voor werk en inkomen is een belangrijke invulling van het klantmanagement waar door de klanten erg positief op wordt gereageerd. Ruim driekwart van de klanten geeft aan op korte termijn een afspraak met zijn klantmanager te kunnen regelen indien gewenst. Meer dan 90% van de klanten geeft aan het belangrijk te vinden om een vaste klantmanager te hebben. Dit is wat ons betreft een duidelijk signaal.

Foutpercentage BUIG

U heeft gevraagd of het college denkt dat er voldoende maatregelen zijn genomen om te voorkomen dat het foutpercentage in de toekomst nogmaals boven de 1% uitkomt. En zo ja, welke maatregelen zijn dat?

Naar aanleiding van de fouten met betrekking tot toeslagen en inkomensverrekeningen hebben we de werkinstructies aangescherpt en stellen we tussentijds vast of de uitvoering rechtmatig plaatsvindt. Desondanks worden incidentele menselijke fouten gemaakt. De garantie dat bij een steekproef het foutpercentage nooit meer boven 1% proces zal uitkomen, is dan ook niet te geven. We blijven er echter aan hechten dat dit percentage zo miniem mogelijk blijft, daarom blijft onze doelstelling om een foutpercentage onder de 1% te realiseren.

PC regeling

U heeft gevraagd of geld is overgebleven omdat de PC regeling voor minima minder populair is en wat er dan is gebeurd met de middelen die niet zijn uitgegeven?

In 2012 is er minder gebruik gemaakt van de regeling, terwijl de aanvraagperiode is verlengd en de doelgroep verbreed. Bij dit type regelingen gebeurt het vaker dat de aanvragen in het aanvangsjaar het hoogst zijn en daarna afnemen. Al in 2013 wordt van die resterende middelen een bedrag van 450 duizend euro ingezet voor het armoede- en minimabeleid. Omdat de internetvergoedingen nog vier jaar doorlopen moet hiervoor een bedrag gereserveerd blijven. Het eventueel aan het eind van het vierde jaar nog resterende bedrag van de PC regeling zal worden toegevoegd aan het armoede- en minimabeleid.

Inzicht in uitstroomcijfers

U heeft gevraagd of de 290 mensen (deelprogramma 1.2) die zijn uitgestroomd dit op eigen kracht deden of dat hier ook inzet van de dienst een rol speelt.

Er stromen wel degelijk mensen uit op eigen kracht. In 2012 zijn er 957 klanten uitgestroomd naar regulier werk (deelprogramma 1.1). Hiervan zijn 290 klanten door bemiddeling van het werkgeversteam uitgestroomd. De overige klanten zijn uitgestroomd zonder bemiddeling van het team. Hoeveel procent hiervan op eigen kracht is uitgestroomd is moeilijk te zeggen omdat we geen inzicht hebben op de meerwaarde die klantmanagement heeft gehad bij de uitstroom van klanten. Het gaat te ver om te concluderen dat de overige klanten zijn uitgestroomd zonder bemoeienis van de dienst. We houden echter niet bij hoeveel klanten uitstromen op eigen kracht en kunnen u dus ook geen cijfers hierover geven.

Gebruik Stadjerspas

Is er inzicht te geven in het aantal mensen dat gebruik maakt van de Stadjerspas en de kosten daarvan?

In 2012 zijn er in totaal 6.725 stadjerspassen verkocht. Dit kan onderverdeeld worden in 4.865 passen voor minima (€ 5, -), 635 vijftig-plus passen (€ 40, -) en 1.225 passen die (gratis) aan mantelzorgers zijn verstrekt. De totale lasten in 2012 die met de verstrekking van de pas zijn gemoeid bedragen 377 duizend euro (begroot 439 duizend euro) en de verkoop van de pas heeft 90 duizend euro opgeleverd (begroot 70 duizend euro). Per saldo bedraagt de afwijking ten opzichte van de begroting 82 duizend euro voordelig.

PROGRAMMA 2 ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID – COMMISSIE W&I

Aantal startende ondernemingen

U heeft gevraagd of er inmiddels cijfers bekend zijn van het aantal startende ondernemers.

Afgelopen jaar hadden we 15.323 bedrijven waarvan 9.620 eenmansbedrijven. In 2012 telden we 1.698 startende bedrijven en 1.233 bedrijven zijn gestopt.

Cijfermateriaal vergunningverlening

U vroeg om meer inzicht in de onderliggende cijfers bij het beleidsveld Vergunningverlening en handhaving (deelprogramma 2.1).

- Vergunningverlening aan bedrijven

In het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) zijn er 25 bedrijven die een aanvraag in hebben gediend voor een vergunning. Al deze aanvragen zijn tijdig toegewezen.

- Milieuklachten

In 2012 zijn er 330 milieuklachten bij ons binnengekomen. 310 van deze klachten hebben we tijdig afgehandeld door het verstrekken van informatie of het ondernemen van actie. In 20 gevallen beoordeelden we de klacht als ongegrond of konden we de klacht niet afhandelen omdat contactgegevens van de klager onbekend waren.

- Toezicht en handhaving bij milieuwet- en regelgeving bij bedrijven

In 2012 hebben we bij 601 bedrijven gecontroleerd of de milieuwetgeving wordt nageleefd. Bij 31 bedrijven (5%) hebben we aanvullende afspraken gemaakt over bijvoorbeeld het herstellen van tekortkomingen bij de opslag van gevaarlijke stoffen, het keuren van installaties en het treffen van bodembeschermende maatregelen.

Kostendekkendheid warenmarkt

U heeft ons gevraagd hoe het komt dat de warenmarkt niet kostendekkend is.

Het nadeel is in eerste instantie ontstaan door een vermindering van verhuurde vierkante meters als gevolg van de recessie. Daarnaast speelt de discussie rondom de toekomst van de Grote Markt mee. Door onzekerheid bij de ondernemers wordt er minder geïnvesteerd en blijven plekken leeg. Ook zijn er meer bezwaren ingediend tegen besluiten van de gemeente, hierdoor stijgen o.a. de interne juridische kosten.

Daarnaast is ook de personele inzet als gevolg van de ontwikkelingen van het standplaatsenbeleid ten laste gebracht van de warenmarkt.

PROGRAMMA 3 JEUGD EN ONDERWIJS – COMMISSIE O&W

Stand van zaken en gegevens binnenklimaat scholen

U heeft gevraagd om nadere informatie over de verbetering van het binnenklimaat in scholen.

We hebben in 2012 4 pilotprojecten gerealiseerd (o.a. Brederoschool en Nassauschool). In 2013 is gestart met de uitvoering van het eerste deel waarin 10 scholen zijn opgenomen. De scholen met de zwaarste problematiek worden als eerste aangepakt. De resultaten van deze 14 scholen worden gemonitord. Over de resultaten hiervan gaan we uw raad in het laatste kwartaal van 2013 informeren.

PROGRAMMA 5 SPORT EN BEWEGEN – COMMISSIE O&W

Combinatiefunctionarissen in MBO

U heeft ons gevraagd uit te zoeken of het mogelijk is combinatiefunctionarissen ook in te zetten in het MBO.

De combinatiefunctionarissen worden in eerste instantie ingezet in het bewegen rond het basisonderwijs, het VMBO en de regionale trainingscentra. Op dit moment is er geen ruimte in het huidige budget en formatie van combinatiefunctionarissen om het richting het MBO uit te breiden. Ook dient er wel een initiatief vanuit het MBO te zijn waarop we kunnen aansluiten.

PROGRAMMA 6 CULTUUR – COMMISSIE O&W

Festivals

U heeft ons gevraagd te kijken of organisatoren van festivals die geen doorgang kunnen hebben, door de gemeente tegemoet gekomen kunnen worden. U noemde als voorbeeld het Gideonfestival.

De Kunstraad beoordeelt of het voor de activiteit noodzakelijk is een structurele subsidie te ontvangen (i.v.m. lange termijnplanning en artistieke ontwikkeling) en of een organisatie voldoende potentie heeft om zich structureel verder te ontwikkelen (op basis van de ervaring en informatie over de prestaties van de betreffende organisatie tot dan toe en het voorliggende plan). De Kunstraad adviseert het college daarover. Zo is dat ook in het geval van het Gideonfestival gebeurd.

Organisaties kunnen altijd aanvragen doen bij de Kunstraad voor incidentele bijdragen voor hun evenement. De organisatie van het Gideonfestival is er in de afgelopen jaren niet in geslaagd een sluitende exploitatie te leveren, ondanks de incidentele bijdrage van de Kunstraad. Tegen die achtergrond is het logisch dat deze organisatie geen structurele subsidie krijgt. Het Gideonfestival kan ook nu weer een incidentele aanvraag doen bij de Kunstraad, maar koos ervoor dat niet te doen.

Vanaf volgend jaar worden nieuwe aanvragers bediend vanuit een eenduidig evenementenbeleid, waardoor het bij indiening van de aanvraag gelijk duidelijk is wat de gemeente te bieden heeft en wat van organisatoren gevraagd wordt.

Atelierruimtes en rol CareX

U was benieuwd hoe de plannen rond de toewijzing van atelierruimtes door CareX zal uitpakken.

CareX heeft met ingang van de nieuwe cultuurnota 2013-2016 "Cultuurstad Groningen. Tegen de Stroom in" de rol van beheerder en toewijzer van ateliers gekregen. In 2012 is daarvoor het voorwerk verricht door alle partijen die samen het atelierbeleid vormgeven dan wel belanghebbende zijn als afnemer. Momenteel loopt er, mede op verzoek van CareX, een onderzoek naar de organisatorische en juridische randvoorwaarden voor een goede broedplaats. Dit is actueel in verband met de voorbereidingen voor de tijdelijke invulling van de Travertijnstraat en het EMG gebouw (Eemskanaal NZ). Na de zomer worden de eerste resultaten daarvan verwacht.

Groninger Museum – interne verbouwing

U vroeg ons de stand van zaken na te gaan rond de interne verbouwing van het museum en of hier financiële consequenties uit voortvloeien voor de gemeente.

De huidige constructie met een kleine etalage, maar geen echte winkel, voldoet niet en levert onvoldoende inkomsten op. Alle alternatieve plannen voor een winkel zijn onhaalbaar gebleken. Het Groninger Museum besloot daarom voor de goedkoopste variant: de winkel en garderobe weer op de oude plek terug te plaatsen, met een nieuw business model. De gemeente als eigenaar is akkoord. Voor deze verbouwing is geen vergunning nodig. Het Museum is in staat deze verbouwing zelf voor te financieren. De winkelruimte wordt aan een ondernemer verhuurd tegen een aan de omzet gerelateerde, flexibele huurprijs. De voor de verbouwing te maken kosten worden afgeschreven en deels met de huur terugverdiend. De Raad van Toezicht is in grote lijnen al akkoord en geeft definitieve goedkeuring op basis van de uitgewerkte details van het plan. De ondernemingsraad is geïnformeerd. Het Museum verwacht in juni een besluit te nemen over de huurder.

Noorderbad

U heeft gevraagd naar de exacte situatie rond het Noorderbad en de eventuele mogelijkheden die er nog zijn.

De huur van het Noorderbad loopt door tot en met 2018. In 2011 heeft het vorige college geprobeerd de huur af te kopen, helaas zonder resultaat. Het huisvestingsplan van de eigenaar paste niet in het bestemmingsplan. Ook een alternatief huisvestingsplan voldeed niet. Pogingen om het Noorderbad te verhuren, zijn tot nu toe op niets uitgelopen. Het gaat om een rijksmonument, dat lastig te verbouwen is en voor eventueel geïnteresseerde bedrijven niet strategisch gelegen door gebrek aan parkeerfaciliteiten in de directe omgeving. Overigens is het pand geen eigendom van de gemeente en zijn onze mogelijkheden voor beïnvloeding beperkt. In overleg met de huurder (Biblionet) willen we onderzoeken of op dit moment tijdelijke verhuur tot de mogelijkheden behoort.

PROGRAMMA 7 VERKEER – COMMISSIE B&V

Verkeerslichten westelijke ringweg

U heeft gevraagd naar de mogelijkheden van maatregelen voor de Westelijke Ringweg ter verbetering van de doorstroming.

We hebben toegezegd te kijken of het beter afstellen van de verkeerslichten de doorstroming zou kunnen bevorderen. Verkeersdoorstroming is ook één van de onderwerpen waar de projectorganisatie Groningen Bereikbaar! mee bezig is. Op dit moment werkt de projectorganisatie aan een basispakket verkeersmanagement. Het verbeteren van de doorstroming op de Westelijke Ringweg door de verkeerslichten beter op elkaar af te stemmen, maakt hier deel van uit.

Toesturen Sectorenmodel

U heeft gevraagd of u het onderzoek naar het sectorenmodel kan inzien.

Het onderzoek naar het sectorenmodel is nooit afgerond. Er zijn eerste verkenningen gedaan met behulp van een inmiddels niet meer actueel verkeersmodel. In het destijds gebruikte verkeersmodel was bijvoorbeeld de toekomstige situatie rondom de Zuidelijke Ringweg niet opgenomen en werd uitgegaan van hoge woningbouwprognoses (Meerstad 10.000 woningen). Dit zijn vanzelfsprekend wel essentiële onderdelen voor een gedegen onderzoek naar een sectorenmodel voor onze stad. Toen het nieuwe verkeersmodel (met Zuidelijke Ringweg) beschikbaar kwam, is het onderzoek naar het sectorenmodel niet verder uitgewerkt. Er is alleen sprake van enkele deelonderzoeken van de eerste verkenningen en niet van een overkoepelend en samenhangend geheel. Een eindproduct van het onderzoek is daardoor niet beschikbaar.

Afwaardering Glaudé panden

U heeft gevraagd om een nadere uitleg van de afwaardering van de Glaudé panden met 2,7 miljoen euro.

Eén van de uitgangspunten van ons grondbeleid is dat kosten die samenhangen met de verwerving voor een project ook worden toegerekend aan het desbetreffende project. De Glaudépanden zijn aangekocht in het kader van de ontwikkeling van het stationsgebied én het mogelijk maken van het tramtracé. De kosten die samenhangen met de Glaudépanden zijn toegerekend aan de tram en waren onderdeel van de trambegroting. Door de tram niet aan te leggen, is zowel de dekking van de kosten als ook de bestemming c.q. het programma voor deze locatie weggevalen. In het verlengde daarvan dienen we het verlies in 2012, het jaar waarin de tram is gestopt, te nemen. Het resultaat (aankoop minus boekwaarde) is in lijn met de eerdere rapportages grondbedrijf 2010 en 2011, waarin we de boekwaarde voor de Glaudépanden teruggebracht

hebben naar nihil. In de rekening 2012 komt dit tot uiting in een nadelig resultaat van 2,7 miljoen euro.

PROGRAMMA 8 WONEN – COMMISSIE R&W

Slaagkans doelgroep jongeren

U heeft gevraagd om meer inzicht in de slaagkans van jongeren op de woningmarkt.

Dit najaar informeren wij u hierover in de 'monitor jongerenhuisvesting'.

Wachtdienst fietsklemmen

U heeft ons gevraagd de wachtdienst voor fietsklemmen zo spoedig mogelijk weg te werken.

We slagen erin om de wachtdienst voor fietsklemmen te verminderen. We plaatsen al geruime tijd meer fietsklemmen dan er aanvragen binnenkomen. Wel wordt het steeds moeilijker om geschikte plekken te vinden voor het plaatsen van nieuwe fietsklemmen.

Handhaving bij illegale bewoning

U heeft gevraagd om nadere informatie over hoe de aanpak van illegale kamerverhuur verloopt, in het bijzonder op het menselijk vlak.

Veelal blijkt dat er in de praktijk geen sprake is van illegale kamerverhuur. Studenten blijken zich vaak niet uit te schrijven op het betreffende adres, terwijl ze er feitelijk niet meer wonen. Daar waar er wel sprake is van illegale kamerverhuur, wordt er een termijn gebruikt van 3 - 6 maanden, die blijkens jurisprudentie redelijk en haalbaar is. Zeker onder de studenten is dit een redelijke termijn, gezien de relatief grote aantallen verhuizingen onder deze groep Stadgers.

Daarbij zorgen we er ook voor dat de eindtermijn zo min mogelijk in de piekmaanden augustus en september valt. Daarbij is de aanpak illegale kamerverhuur een geleidelijke, waardoor er sowieso sprake is van een spreiding van de aanschrijvingen.

Ombouw kantoorpanden voor (jongeren)huisvesting

Hoe staat er voor met het ombouwen van kantoorpanden en andere leegstaande panden, bijvoorbeeld tot jongerenhuisvesting en kan dit prioriteit krijgen?

Binnen BouwJong! heeft het ombouwen van leegstaande (kantoor)panden prioriteit. Op korte termijn worden de panden opgeleverd van het voormalig Wolters Noordhoff kantoor (Damsport), het voormalig Belastingkantoor (Hofstede de Grootkade), het voormalige verzorgingshuis Hunzerheem en de

NEBO-flat. Daarnaast blijven we actief op zoek naar mogelijkheden voor de transformatie van bestaand vastgoed voor (o.a.) jongerenhuisvesting.

Huisvesting nieuwe studenten komend jaar

U vraagt ons hoe wij de toestroom van nieuwe studenten komend jaar denken te huisvesten.

Met het transformeren van bestaand vastgoed voor jongerenhuisvesting voegen we nieuw aanbod toe voor (nieuwe) studenten. Binnenkort wordt een aantal complexen opgeleverd. Daarnaast willen we nieuwe ontwikkelingen een zetje in de rug geven. Een voorbeeld hiervan uit het Woningmarktoffensief is het versoepelen van de parkeernorm op sommige plekken. Hierdoor komen nieuwe ontwikkelingen mogelijk makkelijker van de grond. Verder zien we veel (kleinschaliger) particuliere ontwikkelingen, vooral in de binnenstad, die meer behelzen dan alleen de ombouw van bestaande woningen tot studentenkamers.

Onderhoud particuliere woningbouw

U geeft aan dat er concrete maatregelen nodig zijn voor het verbeteren van het onderhoud van particuliere woningbouw en ondersteuning van vereniging van eigenaren.

Op dit moment hebben wij geen aanwijzingen dat er acute maatregelen nodig zijn voor het verbeteren van de particuliere woningbouw en het ondersteunen van verenigingen van eigenaren. Wel zijn we van plan om een visuele quick scan uit te voeren naar de onderhoudsstaat van particulier bezit in de Stad.

PROGRAMMA 9 ONDERHOUD EN BEHEER OPENBARE RUIMTE – COMMISSIE B&V

Groene daken

In 2012 zijn 33 in plaats van de 50 beoogde groene daken aangelegd. Hoe komt dat?

Het beoogde aantal van 50 is gebaseerd op de aantallen in voorgaande jaren. De terugval in oppervlak in 2012 ten opzichte van 2011 is ongeveer 20%. In 2011 was het aantal vooral hoger omdat een aantal verenigingen van eigenaren subsidie hebben aangevraagd.

In 2012 zijn er onder de aanvragers meer corporaties en scholen. Het gaat hierbij om grotere oppervlakten aan groene daken dan in 2011.

Het merendeel van de aanvragen is voor bestaande bouw (we zien dus ook hier een zeker effect van de neergang in de nieuwbouw).

Overigens lijkt het in 2013 weer aan te trekken, we zitten nu op 85% van het oppervlak van heel 2012.

PROGRAMMA 10 VEILIGHEID – COMMISSIE F&V

Cijfermateriaal mensenhandel en GRIP-situaties

In de volgende rekening ziet u graag een betere onderbouwing met cijfers op het onderwerp mensenhandel en rampenbestrijding (GRIP situaties). U heeft gevraagd of er nadere cijfers te geven zijn.

- *GRIP-incidenten*

Het aantal GRIP-incidenten in de Veiligheidsregio Groningen in 2012:

<i>Grip-niveau</i>	<i>Aantal</i>
<i>GRIP voorbereidend</i>	<i>2</i>
<i>GRIP 1</i>	<i>12</i>
<i>GRIP 2</i>	<i>3</i>
<i>GRIP 3</i>	<i>1</i>
<i>GRIP 4</i>	<i>1</i>

Het aantal incidenten dat (mede) de gemeente Groningen trof kwam uit op 9. Het betrof 5 maal GRIP 1, 2 maal GRIP 2, 1 maal GRIP 3 (Project X Haren) en 1 maal GRIP 4 (Hoog water in de regio Groningen).

- *Mensenhandel*

Regionaal was het aantal ontvangen signalen van mensenhandel vorig jaar circa 250, waarvan zo'n 80% binnen de stad Groningen. Onderdeel van de ketenaanpak is het verhogen van de meldingsbereidheid van signalen van mensenhandel. Over ieder signaal wordt nadere informatie verzameld en wordt beoordeeld of er voldoende grond is voor een strafrechtelijk opsporingsonderzoek. Indien dat niet het geval is wordt gekeken of er een andere hulpverleningsmaatregel genomen moet c.q. kan worden. Een deel van de signalen blijkt, na onderzoek, geen geval van mensenhandel te zijn. In 2012 zijn in onze stad door de politie 5 strafrechtelijke opsporingsonderzoeken mensenhandel uitgevoerd. Daarbij zijn 10 verdachten aangehouden.

Uitgevoerde inspecties

U heeft om de exacte verklaring gevraagd van het lager dan beoogde cijfer voor het aantal inspecties bij verbouw en nieuwbouw.

In het handavingsplan (raming op basis van inschattingen wat de bouwmarkt doet) gingen we uit van 600 inspecties. Vanwege de recessie en de teruglopende (ver)bouwactiviteiten hebben de dit cijfer bijgesteld in de begroting 2012 naar 450. Uiteindelijk zijn er 430 inspecties verricht. Dit laatste verschil is te verklaren door problemen met de personele bezetting (ziekte).

Het is echter wel gelukt meer inspecties uit te voeren bij kamerverhuurpanden. Overigens is het moeilijk in te schatten wat uit een inspectie voortkomt aan activiteiten. In sommige gevallen is er sprake van een behoorlijke nasleep.

PROGRAMMA 12 BEDRIJFSVOERING – COMMISSIE F&V

Vershil tussen formatie en bezetting

U vraagt naar het verschil tussen 'formatie' en 'bezetting'.

De resultaten van 2012 laten een verschil tussen de actueel begrote formatie en de feitelijke bezetting zien van 167 fte. Dit verschil wordt voor een klein deel veroorzaakt door opengestelde maar nog niet ingevulde vacatures. Voor het overige deel wordt het verschil veroorzaakt doordat wij een flexibele schil hanteren. De flexibele schil wordt gevormd door een klein deel van de totale formatie van circa 3.200 fte, dat we bewust niet structureel invullen. De flexibele schil wordt gehanteerd om een aantal redenen: opvang van piekwerkzaamheden of ziekte, voor seizoensarbeid, de uitvoering van projecten.

Het werken met een flexibele schil is een weloverwogen keuze in de bedrijfsvoering, waardoor we efficiënter kunnen inspelen op wisselingen in de capaciteitsbehoefte.

PROGRAMMA 14 BELASTINGEN EN HEFFINGEN – COMMISSIE F&V

Begrafenisrechten

U heeft gevraagd om meer inzicht in de begrafenisrechten. Hoe kan het zo hoog zijn en wat kun je er aan doen?

Het uitgangspunt is 100 procent kostendekkendheid. Jaarlijks stellen we daartoe een zo reëel mogelijke begroting op van de kosten en opbrengsten. Op een totaal van 2,7 miljoen kunnen afwijkingen voorkomen. De afwijkingen in 2009, 2010 en 2011 waren gering en kleiner dan 3 procent. Voor 2012 is dat incidenteel niet zo. De oorzaak hiervan is dat sommige investeringen in het kader van een 'Een graf in Stad' niet in 2012 maar in 2013 zullen plaatsvinden. We verwachten dan ook dat de kostendekkendheid in 2013 en verdere jaren weer op maximaal 100 procent komt.

Solvabiliteit en financierbaarheid

De solvabiliteit is gehalveerd. Wat betekent dit voor de financierbaarheid van de stad? Is dit een onderdeel van de stresstest geweest?

Ondanks de slechtere solvabiliteit is de toegang tot de geld- en kapitaalmarkt nog steeds uitstekend. Dit heeft ook te maken met onze AAA status. In de stresstest is niet gerekend met krapte op deze markten, maar wel met de effecten van hogere rente tarieven.

OVERIGE TOEZEGGINGEN 22/5/13 (OP LTA)

Programma 3 Jeugd en onderwijs

- Op 13 juni ontvangt u in een bijeenkomst over het Onderwijspact ook informatie over de LEA.
- Naar aanleiding van de vragen over de toename van overgewicht onder 10-jarigen hebben wij aangegeven de buitenschoolse sportactiviteiten te continueren. U ontvangt in juli een brief over de voortgang 'Bewegen voor kinderen: slim, fit en gezond' (bewegingsonderwijs).
- De evaluatie van de Vensterscholen heeft al plaatsgevonden. In juni ontvangt u een brief over een nieuwe impuls voor de Vensterscholen.
- Dit najaar ontvangt u een evaluatie van de vangnetregeling voor minder draagkrachtige ouders naar aanleiding van de afschaffing van schoolzwemmen.
- In oktober ontvangt u een evaluatie van de CJG's.

Programma 6 Cultuur

- Wij onderzoeken de onderhoudstoestand Oosterpoort/Stadsschouwburg momenteel door extern bureau KPMG. In juli verwachten wij hiervan de eerste uitslag. Uw raad wordt hiervan op de hoogte gesteld.
- Voor de zomer biedt de ad-interim directeur van het Groninger Forum zijn rapport aan ons college aan. Wij informeren u hier dan over.

Programma 7 Verkeer

- Na de zomer bieden wij u het geherijkte integraal verkeers- en vervoersplan aan. Daarin nemen wij een eventueel benodigde bijstelling van de prognoses over het fietsgebruik mee.
- Wij passen de formulering rond het niet door laten gaan van het project Regiotram aan in het definitieve boekwerk in die zin dat het een politieke keuze is geweest op financiële gronden.
- Wij bieden u in oktober, samen met overige informatie rondom het Parkeerbedrijf, een notitie aan over betaald fietsparkeren. Daarin kijken we ook naar de mogelijkheden van een meer permanente bewaking door bijvoorbeeld een werkgelegenheidsproject.

Programma 8 Wonen

- Wij leveren u voor de raadscommissie R&W van juli het wijkvernieuwingsplan Selwerd aan.
- Na de zomer ontvangt u een voorstel rond erfpacht.

Programma 9 Onderhoud en beheer openbare ruimte

- Na de zomer ontvangt u een evaluatie van het hondenpoepbeleid

Programma 10 Veiligheid

- Na de zomer ontvangt u een raadsvoorstel over de verwerking van de nieuwe drank- en horecawet in de APV (i.p.v. juni).

Algemeen

- Voor de zomer ontvangt u van ons een brief waarin wij u informeren over de stand van zaken rond de vorming van het SSC en hoe we daarin omgaan met ons personeel.
- In september komen we met een eindafrekening RegioTram.
- Voor het eind van het jaar ontvangt u een rapportage over de afhandeling van subsidies, na invoering van het systeem SIMS.
- Met uw commissie R&W organiseren we dit najaar een bijeenkomst over de kaders voor herziening van grondexploitaties.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'P. Rehwinkel', written over the typed name.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M.A. Ruys', written over the typed name.

Bijlage - LTA F&V juni

Lange Termijn Agenda per 30-05-2013.xls

J

maand / kwartaal	nummer	cie	onderwerp	vorm document	vraag voor raad	portefeuille	progr	opmerkingen
PM	2013-269	F&V	Waarborging recht op anonimiteit bij persoonlijke aanpak op het politiebureau wordt uitgezocht. (ikv Damoclesbeleid)			Rehwinkel		Toezegging in raad 27-2-13
PM	2012-18	F&V	Discussie over omlaag brengen kosten i.r.t. (o.m.) ontwikkeling SSC / regeldrukvermindering	brief	wensen en bedenkingen	Schroor		Toezegging in collegebrief 13-11-12 over begrotingscommissies komt binnenkort procesbrief over (afpraak LTA-overleg maart)
PM	2013-284	F&V	In de recessierapportages zal steeds een update m.b.t. de financiële situatie worden opgenomen	brief	kennis nemen	Schroor		toezegging F&V 6-2-13
PM	2013-285	F&V	Agenda's en notulen Veiligheidsregio		kennis nemen	Rehwinkel	10	Afspraak 13-3-13
PM	2013-286	F&V	Politie-eenheid Noord-Nederland, Jaarverslag	brief	kennis nemen	Rehwinkel	10	Afspraak 13-3-13
PM	2013-287	F&V	Politie-eenheid Noord-Nederland, Verslagen RBFO		kennis nemen	Rehwinkel	10	Afspraak 13-3-13
PM	2013-288	F&V	Overzicht vergaderingen lokale driehoek	brief	kennis nemen	Rehwinkel	10	Afspraak 13-3-13: één keer per half jaar
PM	2013-313	F&V	Commissie wordt op de hoogte gehouden van reacties/ visies van andere bij evt. herindeling betrokken gemeentes (m.n. Haren, Ten Boer, Slochteren)	brief	kennis nemen	Rehwinkel	alg.	
PM	2013-315	F&V	Drugsfondst bij eetgelegenheden: na afronding van politieonderzoek wordt commissie op de hoogte gesteld van evt. maatregelen	brief	kennis nemen	Rehwinkel	10	
PM	2013-331	F&V	College komt met een procesvoorstel hoe de komende maanden het beste kunnen worden benut om het gesprek met de stad aan te gaan door zowel college als raad	brief	kennis nemen	Rehwinkel	alg.	toezegging raad april 2013
PM	2013-332	F&V	Burgemeester zal de raad informeren over alle acties n.a.v. het rapport Cohen (betreft verbeterplan politie en ontwikkelingen die terug te voeren zijn op rapport)	brief	kennis nemen	Rehwinkel	10	toezegging raad april 2013, toegesplist F&V mei '13
PM	2013-333	F&V	Voorlopig per kwartaal update over verbeterlagen politie	brief	kennis nemen	Rehwinkel	10	toezegging 17 april 2013
PM	2013-334	F&V	Raad krijgt info uit bijeenkomst met 62 burgemeesters n.a.v. project X zodra dat iets oplevert	brief	kennis nemen	Rehwinkel	10	toezegging 17 april 2013, bevestigd 15 mei 2013: bgm gaat na
PM	2013-335	F&V	Plan mobiliteitsprogramma	brief	kennis nemen	Schroor	12	toezegging 17 april '13, brief 16-5-13; 'binnenkort'

Legenda:
rode tekst + vet = strategische agenda / raadsbehandelplan
 gele achtergrond = belangrijke politieke beslissingen
 bv. kadernota's

Bijlage - LTA F&V juni

Lange Termijn Agenda per 30-05-2013.xls

J

maand / kwartaal	nummer	cie	onderwerp	vorm document	vraag voor raad	portefeuille	progr	opmerkingen
15-mei-13	2013-103	F&V	Volgende rapportage publieke dienstverlening (daarin ook aandacht voor mensen die niet digitaal zijn)	brief	kennis nemen	Schroor	12	volgens afspraak LTA-overleg maart
15-mei-13	2013-187	W&I/ F&V	Rekening 2012: Programma 1, Werk en Inkomsten: 1. de nodige reïntegratiecijfers zijn bij de Rekening; 2. in de volgende jaarrekening kan er meer informatie over de bedrijfseconomische resultaten van het SW-bedrijf iederz worden verwacht.			Istha		Toezegging Pastoor (9-6-11) was voor Rekening 2011 en blijft gehandhaafd voor Rekening 2012. (door cie. Verzocht op 12-06-12) Alvoeren.
12-jun-13	2013-217	F&V	Definitieve nota Groningen Digitaal	voorstel	besluiten	Schroor		volgens afspraak LTA-overleg maart
12-jun-13	2013-71	F&V	Nota sociale mediabeleid	brief	kennis nemen	Schroor	11	volgens afspraak LTA-overleg maart
12-jun-13	2013-289	F&V	Schriftelijke reactie bgm. volgt op sneeuwproblematiek tippelzone Burgemeester legt aan WoonKans de vraag voor of art. 8 van de Huisvestingsverordening moet worden gewijzigd om het onschuldig op straat komen d.m.v. het Damoclesbeleid ook te laten vallen onder 'aantoonbare calamiteiten'; koppelt resultaat terug aan commissie	brief	nemen	Rehwinke	10	toezegging F&V 6-2 en 13-3
12-jun-13	2013-329	F&V		brief	kennis nemen	Rehwinkel		toezegging cie. 3 april in cie. 15 mei '13 toegespijt: vóór volgende cie.
12-jun-13	2013-330	F&V	Regionalisering brandweer	brief	kennis nemen	Rehwinkel	10	toezegging 17 april '13
12-jun-13	2013-101	F&V	Zodra de nieuwe drank- en Horecawet er is, zal er worden teruggekomen op het benutten van nieuwe bevoegdheden	brief	kennis nemen	Rehwinkel	10	toezegging weth. Visscher cie. O&W 05-10-2011. Wordt betrokken bij Horecabeleid
12-jun-13	2013-102	F&V	Handhavingbeleid Horeca (wijzigingsverordening APV)	voorstel	besluiten	Rehwinkel	10	Zie collegebrief 13-11-12 over begrotingscommissies
12-jun-13	2013-243	F&V	Voorstel i.v.m. Wet revitalisering generiek toezicht	voorstel	besluiten	Rehwinkel		n.a.v. LTA gesprek februari cie. wil structurele oplossing bij voorjaarsbrief 2013 (F&V 12/12/12)
12-jun-13	2012-20	F&V	Alternatief voorstel i.p.v. bezuiniging Ombudsman	voorstel	besluiten	Schroor		voorjaarsbrief 2013 (F&V 12/12/12)
12-jun-13	2012-17	F&V	Initiatief brandveiligheid PvdA	voorstel	besluiten	Rehwinkel		(initiatief bij fractie)
2e kw 13	2013-15	F&V	Overzicht kostentoerekening (cijfers vorig jaar)	brief	kennis nemen	Schroor		Toezegging in collegebrief 13-11-12 over begrotingscommissies komt binnenkort procesbrief over, vgl. 2012-18 (afspr. LTA overleg maart)

Legenda:
rode tekst + vet = strategische agenda / raadsbehandelplan
geel achtergrond = belangrijke politieke beslissingen by kadernota's

2/4

Bijlage - LTA F&V juni

Lange Termijn Agenda per 30-05-2013.xls

maand / kwartaal	nummer	cie	onderwerp	vorm document	vraag voor raad	portefeuille	progr	opmerkingen
2e kw '13	2013-171	F&V/ R&W	Actualisatie regiovisie Groningen-Assen	voorstel	besluiten	Rehwinkel	8	
2e kw. '13	2013-192	alle	uitwerking LTA 3e kwartaal 2013 per maand			voorzitters en port.h.		
3e kw '13	2013-293	F&V	Veiligheidsregio, financiële jaarstukken en jaarrapport aan minister	brief	wensen en bedenkingen	Rehwinkel	10	Afspraak 13-3-13
3e kw '13	2013-337	F&V	Rapportage maatregelen A-kwartier	brief	kennis nemen	Rehwinkel	10	toezegging 15-5-13
3e kw '13	2013-197	alle	uitwerking LTA 4e kwartaal 2013 per maand			voorzitters en port.h.		
4e kw '13	2013-199	F&V	Ontvlechtingsplan brandweer uit gemeente	voorstel	besluiten	Rehwinkel	10	
4e kw '13	2013-200	F&V	Opheffen en overdragen gemeentelijke brandweer	voorstel	besluiten	Rehwinkel	10	
4e kw '13	2013-338	F&V	College komt terug op mismatch tussen kwantitatieve en kwalitatieve personeelsreductie	brief	kennis nemen	Schroor	12	toezegging 17-4-13, brief 6-5-13
4e kw '13	2013-339	F&V	Info over uitrol Klant Contact Centrum per 1-1-14	brief	kennis nemen	Schroor	12	toezegging 17-4-13: agenderen op verzoek van GroenLinks
4e kw. '13	2013-202	alle	uitwerking LTA 1e kwartaal 2014 per maand			voorzitters en port.h.		
1e kw '14	2014-4	W&V/ F&V	Gemeentebrede bezwaarprocedure	voorstel	besluiten	Schroor		toezegging cbrf. 17-5-13.
1e kw. '14	2014-5	alle	uitwerking LTA 2e kwartaal 2014 per maand			voorzitters en port.h.		
1ste halfjaar 2014	2013-294	F&V	Startnotitie / raadsbehandelplan t.b.v. Integraal Veiligheidsplan gemeente	discussienotitie	bespreken	Rehwinkel	10	afpraak 13-3-13, termijn is voorlopige indicatie
2e halfjaar 2014	2013-296	F&V	Integraal Veiligheidsplan gemeente	voorstel	besluiten	Rehwinkel	10	één keer per vier jaar
2e halfjaar 2014	2013-297	F&V	Regionaal beleidsplan politie-eenheid Noord-Nederland	brief	wensen en bedenkingen	Rehwinkel	10	één keer per vier jaar

Legenda:
 rode tekst + vet = strategische agenda / raadsbehandelplan
 gele achtergrond = belangrijke politieke beslissingen
 bv. kadernota's

Bijlage - LTA F&V juni

Lange Termijn Agenda per 30-05-2013.xls

J

maand / kwartaal	nummer	cie	onderwerp	vorm document	vraag voor raad	portefeuille	progr	opmerkingen
1e kw 15	2013-268	F&V	Aanvullende evaluatie van het Damoclesbeleid, met input van de raad via de commissie F&V			Rehwinkel		na 2 jaar, Toezegging in raad 27-2-13 (brief burgemeester 12/3/13)
3e kw 15	2013-295	F&V	Regionaal risicoprofiel en regionaal beleidsplan Veiligheidsregio	brief	wensen en bedenkingen	Rehwinkel	10	één keer per vier jaar

Legenda:
 rode tekst + vet = strategische agenda /
 raadsbehandelplan
 gele achtergrond = belangrijke politieke beslissingen
 bv. kadernota's

4/4

Bijlage - IM lijst F&V juni 2013 - niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mind Indiëners	Titel	Dictum	Cie	Gepande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2010- 03	Alle partijen	Behoud gemeentelijke ombudsman	verzoekt het college: 1. Met een alternatief te komen voor de voorgestelde bezuiniging op de ombudsman	F&V	Motiebrief 11/10/12 wordt overgedragen aan nieuw college		motie	Begroting	Schroor
2011- 62	10 CU, PvdA, GL	Stedenband Xi'an: democratie, mensenrechten en arbeidsomstandigheden	1. in het aangaan van de stedenband en in de reeds bestaande banden met China aandacht te besteden aan democratie, mensenrechten en arbeidsomstandigheden (incl. plan voor deze kennisoverdracht)	F&V	Wordt meegenomen met nota internationalisering		motie	Stedenband Xi'an	v. Keulen
2011- 82	11 Student & Stad	Groningen kansen voor talent	1. met de akkoordpartners in gesprek gaan om te kijken naar mogelijkheden om samen traineeshipprogramma te ontwikkelen	F&V	motiebrief 11/10/12 wordt voor verdere uitwerking overgedragen aan nieuw college / kan verder aan de orde komen tijdens aparte P&O commissie in april (toez. weth. tijdens overleg met vz.)		motie	Begroting	Schroor
2012- 14	3 PvdA, GL, CDA, VVD, Stadspartij, CU	Een crisishetendig begrotingsproces	1. Een voorstel uit te werken met doel voorspelbaarheid en betrouwbaarheid (meerjarenbegroting op niveau te houden in tijd van crisis en rijksbezuinigingen) 2. dit voorstel in mei te agenderen in de raad zodat de uitkomsten kunnen worden gebruikt bij het begrotingsproces 2013 3. de raad periodiek informeren over impact economische recessie en Kabinetbeslissingen voor div. beleidsvelden en lopende begroting en meerjarenbegroting	F&V	raad is tot nu toe op de hoogte gehouden via recessierapportages, binnenkort brief over sturen dmv voortgangsrapporta ges.		motie	Begroting	Schroor
2012- 27	5 D66, GL, SP, VVD, PvdD, CDA, CU, S&S, PvdA, Stadspartij	Ontwikkel-strategie voor kantoorsoftware	1. om bij de nieuwe ICT-visie een ontwikkelstrategie voor kantoorsoftware te presenteren om de onafhankelijkheid van Microsoft op de werkplek te vergroten en de kosten voor nieuwe licenties te beperken	F&V			motie	Digitale werklp.	Schroor
2012- 30	5 Stadspartij	Budget Rekenkamer- commissie	verzoekt de RKC in overleg met het presidium uitwerking te geven aan de door de Raad in zijn vergadering van 30 mei 2012 gevoerde discussie over model en toerusting	F&V			motie	Evaluatie RKC	Schroor
2012- 72	11 S&S, D66, CU, CDA, PvdA	Groningen kansen voor talent II	binnen de gemeentelijke organisatie enkele traineeships te ontwikkelen.	F&V	gesprek voorzitter- wethouder: wordt meegenomen voor aparte P&O cie april 2013		motie	Geneemtebegrot ing 2013	

Bijlage - IM lijst F&V juni 2013 - niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mind Indiëners	Titel	Diëtm verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2013- 2	1 GL, PvdA, CU en SP	Veiligheid A-kwartier	<ol style="list-style-type: none"> op zeer korte termijn maatregelen te nemen om de veiligheid op straat in het A-kwartier te verbeteren; voor de zomer aan de raad te rapporteren welke maatregelen zijn getroffen en of het effect van die maatregelen al merkbaar is volgens bewoners, prostituees, welzijnswerkers en de politie. 	F&V			<i>motie</i>	Actualiteiten- debat over wenselijkheid en de condities waaronder cameratoezicht ingezet kan worden tegen druggerela- teerde overlast (geweld) in het bijzonder in het A-kwartier.	Rehwinkel
2013- 11	2 SP, PvdA, Stadsparij, CU, VVD, CDA, S&S	Motie evaluatie Damoetsbeleid	verzoekt de burgemeester de raad in maart 2015 een grondige evaluatie van het Damoetsbeleid ter bespreking voor te leggen.	F&V			<i>motie</i>	Damoetsbeleid (=stappenplan drugshandel)	Rehwinkel
2013- 16	5 PvdA, VVD, CDA	Beterschap	<ol style="list-style-type: none"> beterschap te tonen bij het houden van functioneringsgesprekken en deze met alle medewerkers te houden; meer in te zetten op preventie van ziekteverzuim, door hier aanvullend beleid op te ontwikkelen. 	F&V			<i>motie</i>	Gemeenterekeni ng 2012	
2013- 17	5 PvdA, CDA	Intern in plaats van extern	<ol style="list-style-type: none"> in kaart te brengen hoeveel boventaligen om- en bijgeschoold kunnen worden om extern personeel te vervangen; in kaart te brengen hoeveel boventaligen met om- of bijscholing uit de pot extern personeel betaald kunnen worden; in kaart te brengen welk financieel voordeel dit oplevert; de raad hierover zo mogelijk voor het voorjaarsdebat, maar uiterlijk voor de begroting te rapporteren. 	F&V			<i>motie</i>	Gemeenterekeni ng 2012	
2013- 18	5 D66, CDA, VVD, S&S en CU	Openbaar subsidieregister	<ol style="list-style-type: none"> om alle actuele subsidies te publiceren op de website en hierbij in ieder geval te vermelden op welk deelprogramma uit de gemeentebegroting de subsidie betrekking heeft, wie de subsidieontvanger is, een omschrijving van de subsidieaanvraag en de hoogte van het verleende subsidiebedrag; deze faciliteit zo snel mogelijk, maar in ieder geval per 1 januari 2014 te realiseren en de gemeenteraad daarover te informeren; de lijst met verstrekte subsidies bij de volgende jaarrekening aan de raad te verstrekken, waarbij de totalen per deelprogramma terug te vinden zijn overeenkomstig met de jaarrekening; dit tevens te communiceren naar de inwoners. 	F&V			<i>motie</i>	Gemeenterekeni ng 2012	

30-5-2013

23

Bijlage - IM lijst F&V juni 2013 - niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mind	Indiëners	Titel	Dictum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2013- 19	5	CU, D66, PvdA	Follow-up aanbevelingen accountant	verzoekt het college: om bij de voortgangsrapportage bij de begroting aan te geven hoe de aanbevelingen van de accountant zijn opgevolgd.	F&V			<i>motie</i>	Gemeentereken- ing 2012	
2013- 21	5	SP, PvdD, S&S, CU, GL en Stadspartij	Vredes Informatie Centrum	de komende maanden actief met het Vredes Informatie Centrum mee te denken over de toekomstige huisvestingsituatie, met creatieve oplossingen te komen en de gemeenteraad daarover voor 1 december 2013 te informeren.	F&V			<i>motie</i>	Kademota Inter- nationalisering	
2013- 22	5	S&S, PvdA, CU en Stadspartij	Welcome Center; daad bij het woord	daad bij het woord te voegen en nog dit jaar een businesscase voor de oprichting van een Welcome Center aan de raad voor te leggen en in deze businesscase zoveel mogelijk aansluiting te zoeken met bestaande activiteiten.	F&V			<i>motie</i>	Kademota Inter- nationalisering	

Bijlage - IM lijst F&V juni 2013 - afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Mnd Nr	Mind Indieners	Titel	Dictum verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2010-04	11 D66, S&S, Stadspartij, CDA	Naar een papierloze organisatie	1. Het principe van een papierloze organisatie als ambitie mee te nemen bij het streven naar een efficiënte en op samenwerking gerichte organisatie	F&V	betrekken bij ICT nota	Afgehandeld	motie	Begroting	
2011-04	11 CDA / D66	Vrijgeven huwelijkslocaties		F&V		Afgehandeld	Initiatief voorstel		
2011-15	4 S&S	Digitalisering	1. Voor het einde van het jaar de discussie met de raad aan te gaan over de digitalisering van de organisatie	F&V	betrekken bij ICT nota	Afgehandeld	motie	Organisatie-ontw.	Schroor
2011-23	6 CDA, PvdA, VVD, CU, D66	Investeren in risicomangement	1. bij begroting 2012 plan van aanpak m.b.t. op niveau brengen risicomangement	F&V	Bij begroting 2012. Indieners motie beraden zich op evt. aanscherping motie (cite 5/10 en 13/6) - uiterlijk febr 2013 (F&V 121212)	Afgehandeld	motie	Rekening	Schroor
2011-76	11 D66, GL	Gemeente Alert		F&V		Afgehandeld	motie	Begroting	Rehwinkel
2011-78	11 CU	Minder glossy's		F&V		Afgehandeld	motie	Begroting	Schroor
2011-81	11 CU, Stadspartij	Wijziging openingsstijden DIA, verplaatsen loket Parkeren	1. rapporteren over voor- / nadelen wijziging openingsstijden DIA en verplaatsen loket Parkeren naar DIA	F&V	Zie brief 21/06/2012; van okt - dec 2012 pilot gewijzigde, meer vraaggerichte openingstijden (motiebrief 11/10/12) pilot wordt verlengd tot maart 2013	Afgehandeld	motie	Begroting	Schroor
2011-92	12 CDA	Verbeteren kenbaarheid gemeentelijke besluiten		F&V		Afgehandeld	motie	Bekend-making	
2012-15	3 CDA, PvdA, PvdD, D66, VVD	Maatschappelijke effecten		F&V		Afgehandeld	motie	Voorber. begroting	
2012-17	3 SP, PvdA	Verantwoord Marktgedrag	1. de Code Verantwoord Marktgedrag z.s.m. te ondertekenen	F&V		Afgehandeld	motie	Vreemd aan de orde	

Bijlage - IM lijst F&V juni 2013 - afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Mind Nr	Mind Indieners	Titel	Dicium	Cie	Geplande afhandeling / opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2012- 20	5 PvdA, D66, S&S	Verlaging woonlasten 2013	verzoek het college: 1. de te veel geïnde afvalstoffenheffing in 2011 volledig terug te geven aan de stad; middels een verlaging van de afvalstoffenheffing 2013 2. te onderzoeken hoe het kan dat de gemeente elk jaar opnieuw te veel afvalstoffenheffing in dan toestaan en de uitkomsten van dit onderzoek te betrekken bij de vaststelling van de tarieven voor afvalstoffenheffing 2013	F&V	Motiebrief 11/10/12 in tarievennota worden verschillende varianten ter keuze	Afgehandeld	motie	Rekening	
2012- 21	5 PvdA, CDA, VVD, CU, D66	Onderzoek voortgang implementatie Dafinci	1. het auditcomité een extern onderzoek te laten doen naar de voortgang van de implementatie van Dafinci, het in beeld brengen van de knelpunten, de mate waarin het college na het debat in de raad van vorig jaar uitvoering heeft gegeven aan zijn rol m.b.t. Dafinci en of Dafinci het gewenste resultaat kan opleveren	F&V	Motiebrief 13/6/12: college wacht bespreking in auditie af	Afgehandeld	motie	Rekening	Schroor
2012- 22	5 PvdA, VVD	Gebruik van rentederivaten	1. m.v. nu voor het gebruik van rentederivaten de risico's hiervan helder in beeld te brengen en dit aan de auditcommissie voor te leggen 2. een voorstel te doen voor het aanpassen van het treasurystatuut op grond van het voorgenoemde punt	F&V	Motiebrief 11/10/12: hierover is notitie naar auditcomité gestuurd; afhankelijk van bespreking aldaar kan nieuw college besluiten over evt. aanpassing	Afgehandeld	motie	Rekening	Schroor
2012- 23	5 PvdA	Onderzoek operationele/financieel e haalbaarheid projecten	1. alsnog de toezeggingen gestand te doen en te komen met een onderzoek "second opinion" naar de operationele en financiële uitvoerbaarheid van projecten zodat goede investeringsafwegingen voor de toekomst kunnen worden gemaakt	F&V	Brief 8/11/12: gezien politieke situatie meer tijd nodig, wordt begin 2013 / weth. in gesprek met v.z.;	Afgehandeld	motie	Rekening	Schroor
2012- 25	5 VVD, SP, CDA	Uitvoering moties	1. moties aangenomen door de raad zoveel mogelijk door college uitgevoerd dienen te worden 2. in het geval dat dit niet kan, het beleid in de geest van de motie door het college wordt uitgevoerd en daarbij ook rekening wordt gehouden met de in de motie aangenomen overwegingen en de uitgesproken mening van de raad 3. de raad door het college expliciet geïnformeerd wordt als dat onverhoopt niet lukt, zoals afgesproken	F&V	Motiebrief 13/6/12: als moties niet worden uitgevoerd, wordt dat kenbaar gemaakt; gemeentesecretaris gaat proces behandeling moties verbeteren		motie	Rekening	Rehwinkel
2012- 26	5 PvdA, SP, VVD, CU, PvdD, CDA, Stadsparij	Bezuinigingen WMO	1. te komen met een voorstel tot wijziging van de begroting 2012 met als resultaat dat de eenmalige bezuinigingen 2012 binnen de WMO – als gevolg van de uitvoering van het aangenomen amendement door het college – geen doorgang hoeft te vinden	F&V	Motiebrief 11/10/12: afgewikkeld, nadeel meegenomen in rekeningresultaat 2011, voor 2012 geen aanvullende taakstelling	Afgehandeld	motie	Rekening	Viesscher

Bijlage - IM lijst F&V juni 2013 - afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mind	Indiëners	Titel	Dicium	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2012- 50	6	PvdD	Proefdiervrije schoonmaak- middelen	verzoekt het college: 1. in het bestek van de nieuwe aanbesteding (schoonmaakcontract) het onderdeel proefdiervrij op te nemen; 2. hieraan een significante weging toe te kennen; 3. tevens het onderwerp milieuvriendelijkheid in het bestek op te nemen	F&V	Motiebrief 11/10/12 wordt meegegeven aan nieuw college t.b.v. nieuwe aanbesteding	Afgehandeld	motie	Voorjaars-brief	Seton
2012- 51	7	VVD, CDA, D66, S&S, PvdA	Stelsel voor logiesbelasting	1. Te onderzoeken op welke wijze een ander stelsel van toeristenbelasting ervoor kan zorgen dat er een "level playing field" ontstaat in de hotelbranche in Groningen en hiervoor een voorstel te doen; 2. Hierbij te betrekken: - dat het stelsel niet meer administratiekosten met zich meebrengt; - het stelsel een neutraal effect heeft op de gemiddelde kosten van een overnachting.	F&V	weth. in gesprek met vz.; komt 1e helft 2013	Afgehandeld	motie	Tarieven logiesbelasting 2013	v. Keulen
2012- 55	9	D66, SP, CDA, VVD, Stads partij, S&S	Opdracht (motie 7a)	1. te komen tot een conceptbegroting 2013 die beleidsarm van karakter is en geen tram bevat; 2. alle fractievoorzitters voorafgaand aan het vaststellen van de conceptbegroting te consulteren.	F&V		Afgehandeld	motie	Interpellatiedebat over de actuele politieke situatie	Schroor
2012- 56	9	PvdA, CU, GL	Openbaar­making	het voorlopig collegebesluit van 25 september over de begroting 2013 en de onderliggende stukken openbaar te maken.	F&V		Afgehandeld	motie	Interpellatiedebat over de actuele politieke situatie	Schroor
2012- 58	11	PvdA, CU, Stads­partij, VVD	Gespreide betaling OZB	1. mogelijkheden te onderzoeken voor de gespreide betaling met automatische incasso, ook voor OZB aanslagen hoger dan €4.000,-; 2. de raad hierover in uiterlijk begin januari 2013 te informeren.	F&V	uiterlijk begin januari 2013 / motiebrief 30/11: onderzoek naar financiële consequenties, te bespreken in febr.	Afgehandeld	motie	Gemeentebegroting 2013	Schroor
2012- 73	11	S&S, CDA, PvdA	Geen structurele stijging OZB	1. deze verhoging voornamelijk niet structureel maar incidenteel plaats te laten vinden en hier over met de partners van het Fonds Ondernemend Groningen in gesprek te gaan; 2. dit mee te nemen bij de tarievennota.	F&V	afgehandeld d.m.v. motiebrief 30/11	Afgehandeld	motie	Gemeentebegroting 2013	
2012- 76	11	PvdA	Hotspots overlast	1. in kaart te brengen wat de "hotspots" zijn van structurele overlast op straat, zoals drugshandel/ gebruik, geluidsoverlast en afval; 2. aan te geven welk beleid gevoerd wordt om deze vormen van overlast duurzaam te voorkomen, dan wel beheersbaar te maken; 3. aan te geven welke (andere) maatregelen denkbaar zijn om straatoverlast verder terug te dringen; 4. de raad hierover uiterlijk 1 februari 2013 te informeren.	F&V	uiterlijk 1 februari 2013 / motiebrief 30/11: wordt meegenomen in Jaarplan Veiligheid 2013 en Handhavingsprogr 2013	Afgehandeld	motie	Gemeentebegroting 2013	

Bijlage - IM lijst F&V juni 2013 - afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Mind Nr	Mind Indieners	Titel	Dictum verzoekt het college:	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt / Thema	Porte- feuille houder
2013- 1	1 PvdA, VVD, Stadspartij, S&S en CDA	Cold Turkey	<p>1. een wijziging van de Verordening Cameratoezicht van de gemeente Groningen voor te bereiden, waardoor het mogelijk wordt cameratoezicht binnen de gemeentegrenzen in te zetten in situaties waar sprake is van verstoringen van de openbare orde, die samenhangen met handel en gebruik van verdovende middelen;</p> <p>2. het voorstel zodanig tijdig aan te leveren dat het inhoudelijk behandeld kan worden in de commissie F&V van 17 april 2013.</p>	F&V			<i>motie</i>	Actualiteiten- debat over wenselijkheid en de condities waaronder cameratoezicht ingezet kan worden tegen druggerela- teerde overlast (geweld) in het bijzonder in het A-kwartier.	Rehwinkel
2013- 12	3 GL, S&S, PvdD, Stadspartij	Motie vreemd aan de orde van de dag, inzake wietteelt	<p>zich zoveel mogelijk aan te sluiten bij de diverse initiatieven om te komen tot vormen van gereguleerde wietteelt door intensief contact te houden, actief mee te doen aan gezamenlijke activiteiten en samen op te trekken richting Kamer en kabinet.</p>	F&V		<i>Afgehandeld</i>	<i>motie</i>	Motie vreemd aan de orde van de dag, inzake wietteelt	Rehwinkel
2013- 15	4 SP, D66, PvdA, GL, CU en S&S	Strafbaarstelling illegaal verblijf	<p>de zorgen van de raad en het college ten aanzien van de gevolgen van het wetsvoorstel strafbaarstelling illegaal verblijf uitdrukkelijk onder de aandacht van het kabinet te brengen.</p>	F&V		<i>Afgehandeld</i>	<i>motie</i>	Motie vreemd aan de orde van de dag	Rehwinkel

Raadsvoorstel Verordening op de raadscommissies 2013

62.

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	24 april 2013
Raadscommissie	F&V
Datum raadscommissie	3 april 2013
Bijlagen	1

Registratienr.	GR 13.3599887
Datum B&W besluit	n.v.t.
Portefeuillehouder	
Steller	W.Th. Meijer
Telefoon	7726
E-mail	wolbert.meijer@groningen.nl

Onderwerp

Verordening op de raadscommissies 2013

Concept raadsbesluit

| De raad besluit:

- I. de Verordening op de raadscommissies 2013 conform bijgevoegd voorstel vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de Verordening op de raadscommissies 2002
- II. dit besluit bekend te maken door plaatsing in het elektronisch gemeentebled en de dag na bekendmaking in werking te laten treden.

(Publieks-)samenvatting

De Verordening op de raadscommissies regelt de instelling van raadscommissies en de gang van zaken tijdens de vergaderingen van deze commissies. In de afgelopen tijd is gebleken dat er bij de raad behoefte bestaat aan aanscherping van de regels m.b.t. het spreekrecht van burgers. De aanpassingen zijn onder meer dat insprekers zich voortaan in principe ruim van te voren dienen aan te melden, dat ze alleen mogen inspreken over onderwerpen die op de agenda staan, en dat de totale spreektijd voor burgers beperkt wordt tot in principe een kwartier per vergadering; dat betekent dat als er veel insprekers zijn de spreektijd per inspreker wordt bekort. Naast het spreekrecht van burgers worden ook verschillende andere zaken in de verordening aangepast. Het betreft hier voornamelijk zaken waarbij de verordening achterliep bij de gegroeide praktijk.

Raadsvoorstel Verordening op de raadscommissies 2013

Inleiding

Aanleiding tot het aanpassen van de Verordening op de raadscommissies is de zorg in de raad over de wijze waarop het spreekrecht van burgers tijdens commissievergaderingen gestalte krijgt. Hoewel het spreekrecht algemeen als een groot goed wordt gezien vindt men aanscherping van de regels wenselijk. De gelegenheid is aangegrepen om ook verder de Verordening door te lichten op zaken die aanpassing verdienen.

Beoogd resultaat

De wijziging van de Verordening beoogt het functioneren van de raadscommissies te optimaliseren, en meer specifiek het spreekrecht van burgers zodanig te regelen dat het aan zijn doel beantwoordt en zo min mogelijk ten koste gaat van het politieke overleg in de commissie zelf.

Kader

De Gemeentewet biedt in artikel 82 ruimte voor het instellen van raadscommissies die de besluitvorming van de raad kunnen voorbereiden en met het college van B&W kunnen overleggen. De raad "regelt daarbij de taken, de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze, daaronder begrepen de wijze waarop de leden van de raad inzage hebben in stukken waaromtrent door een raadscommissie geheimhouding is opgelegd." Het is niet voorgeschreven maar wel gebruikelijk om dit middels een verordening te doen.

Argumenten/afwegingen

Voor de voorgestelde wijzigingen wordt verwezen naar de bijgevoegde verordening. De meeste wijzigingen betreffen aanpassing aan inmiddels gegroeide praktijk. De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. Spreekrecht:
  - a. Het spreekrecht wordt beperkt tot de conformstukken en het inhoudelijke deel van de commissievergaderingen. De mogelijkheid om in te spreken bij de rondvraag verval. Argument: Het spreekrecht is bedoeld om de oordeels- en besluitvorming te beïnvloeden, daarom wordt het nu specifiek aan de oordeels- en besluitvormende momenten gekoppeld. Voor het aan de orde stellen van niet-geagende zaken staan voor burgers andere wegen open. De rondvraag geeft commissieleden gelegenheid (actuele) zaken bij het college onder de aandacht te brengen. Burgers hebben hiervoor o.a. het collegespreekuur.
  - b. De totale spreektijd voor sprekers wordt beperkt tot in principe een kwartier per vergadering. De individuele spreektijd blijft in principe drie minuten, maar als door het aantal sprekers de totale spreektijd dreigt te worden overschreden, kan de tijd per spreker door de voorzitter worden bekort. Argument: Het insprekrecht van burgers mag niet ten koste gaan van de politieke meningswisseling in de commissie. Het kan niet zo zijn dat een spreker voor een onderwerp meer tijd krijgt dan een fractie. Overigens kan de voorzitter hier maatwerk op toepassen, bijv. door te kiezen voor een maximum insprektijd per onderwerp.
  - c. Sprekers dienen zich voortaan minimaal 24 uur van te voren aan te melden bij de griffie. In uitzonderlijke gevallen kan de voorzitter besluiten dat hiervan mag worden afgeweken. Argument: Voor het bepalen van de spreektijd van sprekers en fracties is het nodig om tijdig te weten hoeveel sprekers er zullen zijn.

Raadsvoorstel Verordening op de raadscommissies 2013

- d. Het spreekrecht voor een evt. tweede termijn wordt afgeschaft. Argument: Het spreekrecht is bedoeld om voorafgaande aan de politieke discussie een laatste appèl te doen op de commissie, niet om aan die politieke discussie deel te nemen.
- e. Het wordt insprekers nadrukkelijk verboden zich te bedienen van taalgebruik dat in strijd is met de goede zeden, zich door stemverheffing of anderszins intimiderend op te stellen of zich kwetsend of beledigend uit te laten. Indien zulks voorvalt, ontnemt de voorzitter de inspreker het woord. Bij herhaling van wangedrag wordt inspreker door het presidium van de raad gedurende een jaar het spreekrecht ontnomen. Argument: Helaas komt het met enige regelmaat voor dat insprekers zich in dit opzicht misdragen. Met name door beledigende opmerkingen richting de burgemeester, leden van het college of de raad, of richting ambtenaren. Maar ook het kwetsen of beledigen van groepen burgers of organisaties kan niet worden getolereerd. Dat dergelijk gedrag ook niet bijdraagt aan een evenwichtige besluitvorming – waar het inspreekrecht voor bedoeld is – behoeft geen betoog.

NB Vanuit de raad zijn in een eerder stadium als mogelijke beperkingen ook nog genoemd het niet toestaan van spreken namens iemand anders of namens een organisatie waar men zelf geen deel van uit maakt, en het niet toestaan van spreken namens een politieke partij of een aan een politieke partij gelieerde organisatie. Wij stellen u voor deze beperkingen niet in de verordening op te nemen. Argument: Sommige burgers of groepen burgers / organisaties laten zich in een vroeg stadium al bijstaan / vertegenwoordigen door een advocaat. Het moet voor hen mogelijk zijn zich ook in de commissievergadering door zo'n raadsman te laten vertegenwoordigen. Wel nemen we de bepaling op dat iemand maar één keer per punt kan inspreken, dus niet én op persoonlijke titel én namens iemand anders. Ook het uitsluiten van politieke partijen lijkt ons niet wenselijk, o.m. omdat je daarmee hele groepen mensen die zich niet in de raad vertegenwoordigd voelen uitsluit.

2. Instelling commissies

- a. De huidige verordening gaat uit van het feit dat de raad raadscommissies heeft ingesteld, en gaat meteen over tot het benoemen van de taken van deze commissies. Helemaal aan het eind van de verordening wordt gemeld (bepaald?) welke commissies er zijn. De modelverordening van de VNG begint wel met een artikel over de instelling van raadscommissies. Wij kiezen ervoor dat nu ook te doen.
- b. De huidige verordening vermeldt precies welke commissies er zijn en waarover zij gaan. Een bijna logisch gevolg is dat de verordening op dit punt reeds achterhaald is. Om als raad hierin enigszins flexibel te kunnen opereren, verdient het de voorkeur om in de verordening te bepalen dat de raad aan het begin van een nieuwe raadsperiode hierover een besluit neemt, en verder zo vaak men dit nodig acht.

3. Samenstelling commissies

- a. Volgens de huidige verordening kunnen alleen raadsleden lid van een raadscommissie zijn. In de praktijk fungeren echter ook lijstvolgelingen als zodanig. Het is goed om dat dan ook officieel te regelen.
- b. In strijd met de huidige verordening is het in Groningen praktijk om de leden en plaatsvervangende leden van de raadscommissies niet door de raad te laten benoemen, maar gewoon te laten aanwijzen door de verschillende fracties. We

Raadsvoorstel Verordening op de raadscommissies 2013

passen de verordening nu aan deze praktijk aan. Volgens ons vereist art. 82 van de Gemeentewet niet per se het benoemen van commissieleden door de raad. De raad moet enkel de samenstelling van de commissie 'regelen' en daarbij zorgdragen 'voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de in de raad vertegenwoordigde groeperingen'. Art. 4 van de nieuwe verordening voldoet daar o.i. aan.

Maatschappelijk draagvlak/participatie

| n.v.t. |

Financiële consequenties

|n.v.t.|

Realisering en evaluatie

De aanscherping van de regels voor het spreekrecht van burgers zal helder gecommuniceerd moeten worden. De griffie draagt zorg voor een nieuwe folder spreekrecht en een nieuwe tekst over het spreekrecht op de website van de gemeenteraad. Ook wordt er zorggedragen voor een uitgebreid persbericht over deze beleidswijziging. In de voorlichting dient ook aandacht te worden gevraagd voor het beperkte effect van inspraak tijdens de commissie; fracties hebben hun standpunt dan vaak al bepaald; het is effectiever om voorafgaand aan de voorbereidende fractievergadering de raadsfracties te benaderen.

Het presidium houdt de vinger aan de pols wat betreft de gang van zaken rond het inspreken in de commissies. Mocht de nu gewijzigde Verordening in dezen toch niet voldoen, dan zal de griffie worden opgedragen opnieuw een wijzigingsvoorstel te doen.

Namens het presidium,

Drs. A.G.M. Dashorst,
Griffier

Raadsvoorstel Verordening op de raadscommissies 2013

Bijlage:

Concept-verordening op de raadscommissies 2013:

Artikel 1 Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. commissie : een raadscommissie als bedoeld in artikel 82 van de Gemeentewet;
- b. voorzitter : de voorzitter van de raadscommissie of diens vervanger;
- c. commissiegriffier : de ambtenaar die door de griffier ingevolge artikel 6 met het commissiesecretariaat is belast;
- d. lid : het lid van een raadscommissie;
- e. griffier : de griffier van de raad of diens vervanger;
- f. fractie : groep raadsleden die dezelfde kandidatenlijst in de raad vertegenwoordigen;
- g. presidium : het overleg van fractievoorzitters met en onder voorzitterschap van de burgemeester ;
- h. fractie-assistent : benoemd en beëdigd als medewerker van de gemeenteraadsfractie;
- i. college : het college van burgemeester en wethouders van Groningen.
- j. lijstopvolger : personen, als bedoeld in artikel 4, 3^e lid onder c van deze verordening

Artikel 2 Instelling

1. de raad besluit aan het begin van een nieuwe raadsperiode tot het al dan niet instellen van commissies; desgewenst kan dit besluit gedurende de raadsperiode worden herzien.
2. de raad kan gedurende een raadsperiode besluiten (al dan niet tijdelijk) een extra commissie in te stellen dan wel één of meer commissies op te heffen c.q. samen te voegen.
3. Bij de instelling van de commissies behoort ook het bepalen van het aantal commissies, de commissienamen en de bijbehorende portefeuilles

Artikel 3 Taken

Een commissie heeft de volgende taken:

- a. het voorbereiden van de besluitvorming van de raad;
- b. het uitbrengen van advies aan de raad over een voorstel of onderwerp dat betrekking heeft op de in deze verordening vermelde onderwerpen;
- c. het gevraagd en ongevraagd uitbrengen van advies aan de raad;
- d. het voeren van overleg met het college of met de burgemeester over in ieder geval de door het college of de burgemeester verstrekte inlichtingen en het gevoerde bestuur ten aanzien van de onderwerpen die bij de instelling van de commissies aan de desbetreffende commissie als portefeuille zijn toegewezen (art. 2 lid 3 van deze verordening)

Artikel 4 Samenstelling

1. De leden van een commissie worden aangewezen door de verschillende fracties. De fracties zijn gehouden de afvaardiging naar commissies en wijzigingen daarin via de griffie openbaar te maken.
2. Een fractie met minimaal één en maximaal drie leden wijst één commissielid aan. Een fractie met minimaal vier en maximaal zeven leden wijst twee commissieleden aan en fracties met minimaal acht en maximaal elf leden wijzen drie commissieleden aan. Fracties met meer dan elf leden wijzen vier commissieleden aan.
3. Als lid van een commissie kunnen worden aangewezen:
  - a. raadsleden
  - b. fractie-assistenten
  - c. de drie eerstvolgende personen die op de kandidatenlijst van diezelfde fractie staan, maar die nog niet werden gekozen.Voor de personen genoemd onder c. is artikel 3, eerste lid van het 'Reglement op de fractie-assistentie' van overeenkomstige toepassing. Verder geldt dat zij een (vergelijkbare)

Raadsvoorstel Verordening op de raadscommissies 2013

verklaring afleggen als bedoeld in artikel 3, tweede lid van het 'Reglement op de fractie-assistentie'.

Artikel 5 Voorzitter

De voorzitter en zijn plaatsvervanger worden door de raad uit zijn midden benoemd. De voorzitter is geen lid van de commissie.

Artikel 6 Zittingsperiode en vacatures

1. De zittingsperiode van een lid, de voorzitter en hun plaatsvervangers eindigt in ieder geval aan het einde van de zittingsperiode van de raad.
2. Een lid en zijn plaatsvervanger houden op lid te zijn van een raadscommissie indien zij niet meer voldoen aan de in artikel 4, derde lid, gestelde eisen.
3. De raad kan de voorzitter of zijn plaatsvervanger ontslaan
4. De voorzitter en zijn plaatsvervanger kunnen te allen tijde ontslag nemen. Zij doen daarvan schriftelijk mededeling aan de raad. Het ontslag gaat een maand na de schriftelijke mededeling in of zoveel eerder als hun opvolger is benoemd.
5. Bij een tussentijdse vacature, beslist de raad zo spoedig mogelijk over de vervulling daarvan met inachtneming van artikel 5.
6. Indien een fractie blijkens een schriftelijke verklaring aan de voorzitter van de raad niet langer vertegenwoordigd is in de raad, vervalt het lidmaatschap van het lid dat op voordracht van de fractie is benoemd, van rechtswege.

Artikel 7 Griffier

1. Als *griffier* van de commissies fungeert de griffier, die zich door een ambtenaar van de griffie kan doen vervangen of bijstaan (commissiegriffier).
2. De door de griffier als *commissiegriffier* aangewezen ambtenaar is in iedere vergadering aanwezig.
3. Bij zijn verhindering of afwezigheid wordt hij vervangen door een daartoe door de griffier aangewezen medewerker van de griffie.

Artikel 8 Vergaderfrequentie

Een commissie vergadert in de regel één keer per maand en verder zo dikwijls als door de voorzitter of door tenminste twee der leden nodig geoordeeld wordt.

Ingeval de vergadering plaatsvindt op verzoek van tenminste twee leden, heeft de vergadering plaats binnen 10 dagen, op een tijdstip door de voorzitter in overleg met die leden te bepalen, tenzij er gewichtige redenen zijn de vergadering op een later tijdstip te doen plaatsvinden.

Artikel 9 Vergaderstukken

1. De griffier plaatst tenminste tien dagen voor de vergadering de agenda en de daarbij behorende stukken op het raadsinformatiesysteem, en doet daarvan melding aan de leden, aan het college en aan overige betrokkenen.
In spoedeisende gevallen kan door de voorzitter van de termijn worden afgeweken.
2. De in artikel 86, eerste en tweede lid van de Gemeentewet bedoelde stukken worden separaat aan de leden ter beschikking gesteld.

Artikel 10 Agenda

1. De voorlopige agenda wordt opgesteld door de voorzitter, geadviseerd door de griffier, op basis van de door het college toegezonden stukken en de door raadsfracties aangevraagde agendapunten.
2. Een fractie die een agendapunt aandraagt is in principe gehouden uiterlijk twee weken voor de vergadering bespreekpunten bij dit agendapunt in te dienen. Als dit wordt verzuimd is de voorzitter gerechtigd het desbetreffende punt niet te agenderen.
3. Bij aanvang van de vergadering stelt de commissie de agenda vast. Op voorstel van een lid of de voorzitter kan de commissie onderwerpen aan de agenda toevoegen of van de agenda doen afvoeren.
4. Met uitzondering van spoedeisende zaken en zaken van eenvoudige aard worden in de vergadering geen zaken behandeld, waarvan de leden niet ruim van tevoren kennis hebben

Raadsvoorstel Verordening op de raadscommissies 2013

kunnen nemen.

5. Wanneer de commissie een onderwerp of voorstel onvoldoende voor de beraadslaging voorbereid acht, kan hij aan het college of de burgemeester nadere inlichtingen of advies vragen. De commissie bepaalt in welke vergadering het onderwerp of voorstel opnieuw geagendeerd wordt.
6. Op voorstel van een lid of de voorzitter kan de raadscommissie de volgorde van behandeling van de agendapunten wijzigen.

Artikel 11 Vervanging bij vergaderingen

1. Een lid als bedoeld in artikel 4, lid 1 t/m 3, dat verhinderd is een commissievergadering bij te wonen kan zich laten vervangen door:
  - a. een ander lid van de raad, dat tot dezelfde fractie behoort als dat lid;
  - b. een lijstopvolger van dezelfde fractie
  - c. een fractie-assistent van dezelfde fractie;

Artikel 12 Aanwezigheid college en burgemeester.

1. de bij de portefeuille van een commissie direct betrokken leden van het college cq. de burgemeester worden geacht bij de vergaderingen van de commissie uitgenodigd te zijn; zij kunnen zich zo nodig door een ander lid van het college cq. een loco-burgemeester laten vervangen. Als er geen onderwerpen voor hen op de agenda staan, kunnen ze de voorzitter verzoeken de vergadering na de rondvraag te mogen verlaten.
2. De commissie kan bij aanvang van de vergadering beslissen dat de burgemeester en één of meer wethouders niet in de vergadering aanwezig mogen zijn (in geval van een besloten vergadering) of aan de beraadslagingen mogen deelnemen.

Artikel 13 Deelname aan de beraadslaging door anderen

1. De commissie kan bepalen dat anderen mogen deelnemen aan de beraadslagingen.
2. Een beslissing daartoe wordt op voorstel van de voorzitter of een lid genomen alvorens met de beraadslaging ten aanzien van het aan de orde zijnde agendapunt een aanvang wordt genomen.
3. Leden van het college cq. de burgemeester kunnen zich ter vergadering ambtelijk laten bijstaan.

Artikel 14 Spreekregels

1. Een lid, de burgemeester of een wethouder richten zich tot de voorzitter
2. Een lid, de burgemeester of een wethouder voeren het woord na het aan de voorzitter gevraagd en/of van hem verkregen te hebben

Artikel 15 Spreektijdverdeling

1. De voorzitter bepaalt de spreektijd voor de fracties en het college
2. Iedere fractie heeft evenveel spreektijd per vergadering
3. Het college krijgt in principe één derde van de totale spreektijd die aan de gezamenlijke fracties is toegekend. De voorzitter kan ook bepalen dat het college per agendapunt één derde krijgt van de spreektijd die de commissie aan dat punt heeft besteed.

Artikel 16 Spreektermijnen

1. De beraadslaging over een onderwerp of voorstel geschiedt in ten hoogste twee termijnen, tenzij de commissie anders beslist.
2. Elke spreektermijn wordt door de voorzitter afgesloten.
3. Een lid mag in een termijn niet meer dan één maal het woord voeren over hetzelfde onderwerp of voorstel, behoudens interrupties.
4. Bij de bepaling hoeveel malen een lid over hetzelfde onderwerp of voorstel het woord heeft gevoerd, wordt niet meegerekend het spreken over een voorstel van orde.

Artikel 17 Handhaving orde: schorsing

1. Een spreker mag niet in zijn betoog worden gestoord, tenzij:
  - a. de voorzitter het nodig oordeelt spreker aan het volgen van deze verordening te herinneren;

Raadsvoorstel Verordening op de raadscommissies 2013

- b. een lid spreker interrompeert. De voorzitter kan bepalen dat de spreker zonder verdere interrupties zijn betoog zal afronden.
2. Indien een spreker zich beledigende of onbetamelijke uitdrukkingen veroorlooft, afwijkt van het in behandeling zijnde onderwerp, een spreker herhaaldelijk interrompeert, dan wel anderszins de orde verstoort, wordt hij door de voorzitter tot de orde geroepen. Indien de spreker hieraan geen gevolg geeft, kan de voorzitter hem gedurende de vergadering, waarin zulks plaats heeft, over het aanhangige onderwerp het woord ontzeggen.
3. De voorzitter kan ter handhaving van de orde de vergadering voor een door hem te bepalen tijd schorsen en - indien na de heropening de orde opnieuw verstoord wordt - de vergadering sluiten.
4. De voorzitter kan een raadscommissie voorstellen aan een lid dat door zijn gedragingen de geregelde gang van zaken belemmert, het verdere verblijf in de vergadering te ontzeggen. Over het voorstel wordt niet beraadslaagd. Na aanneming daarvan verlaat het lid onmiddellijk de vergadering. Zo nodig doet de voorzitter hem verwijderen. Bij herhaling van zijn gedrag kan het lid bovendien op voorstel van de commissie door de raad voor ten hoogste drie maanden de toegang tot de vergadering worden ontzegd.

Artikel 18 Advisering

1. Wanneer de voorzitter vaststelt, dat een onderwerp of voorstel voldoende is besproken, sluit hij de beraadslaging, tenzij de commissie anders beslist.
2. Met betrekking tot de geagendeerd raadsvoorstellen bepaalt de commissie of deze kunnen worden geagendeerd voor de eerstvolgende raadsvergadering, en zo ja, of ze dan op de conformlijst kunnen worden geplaatst of dat er verdere bespreking in de raad gewenst wordt. In het laatste geval formuleert de voorzitter in overleg met de commissie de overgebleven bespreekpunten.
3. Door de commissie besproken stukken, niet zijnde raadsvoorstellen, worden in principe niet geagendeerd voor een vergadering van de raad, tenzij één of meer fracties overwegen over het desbetreffende onderwerp een motie in te dienen.
4. Nadat de beraadslaging is gesloten, kan de commissie besluiten om een advies aan de raad uit te brengen.
5. Indien de commissie een advies aan de raad uitbrengt beslissen de leden op voorstel van de voorzitter over de inhoud van het advies.
6. Een commissie kan slechts tot het uitbrengen van een advies komen indien meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.

Artikel 19 Nieuwe vergadering

Wanneer het in het vorige artikel vereiste aantal leden niet aanwezig is kan de voorzitter een nieuwe vergadering beleggen, evenwel niet eerder dan na 2 dagen na de vergadering waarvoor het quorum niet aanwezig was.

Het gestelde in artikel 18, lid 6 is daarbij niet van toepassing op de behandeling van onderwerpen, die waren geagendeerd voor de vergadering waarvoor geen quorum aanwezig was.

Artikel 20 Schriftelijke advisering

1. In voorkomende gevallen - ter beoordeling aan de voorzitter - kunnen de leden van de commissie worden uitgenodigd schriftelijk hun mening te geven.
2. Is één van de leden van de commissie van mening dat een onderwerp waarvoor schriftelijke advisering is gevraagd toch mondelinge bespreking behoeft, dan dient het lid dit tijdig voor de aanvang van de vergadering te melden aan de voorzitter. De commissie beslist bij de vaststelling van de agenda wanneer het betreffende onderwerp mondeling besproken zal worden.

Artikel 21 Verslag

1. Van elke vergadering wordt een beknopt verslag gemaakt dat in elk geval vermeldt:
  - de namen van de aanwezige leden;
  - de namen van de aanwezige leden van het college;
  - de naam van de commissiegriffier;
  - de namen van de op uitnodiging van de commissie aanwezigen en van hen die gebruik

Raadsvoorstel Verordening op de raadscommissies 2013

- maken van het spreekrecht als bedoeld in artikel 25;
- de genomen besluiten en uitgebrachte adviezen.
2. Ontwerpverslagen worden in de regel vastgesteld in de eerstvolgende vergaderingen van de commissie. De verslagen van openbare vergaderingen worden gepubliceerd op het raadsinformatiesysteem.
  3. Rust op vorengenoemde stukken een geheimhoudingsplicht dan worden deze stukken onder geheimhouding beschikbaar gesteld aan het college en aan de leden van de raad.

Artikel 22 Ingekomen stukken

1. De aan de commissie gerichte stukken worden geplaatst op een tot de agenda behorende lijst van ingekomen stukken. Op deze lijst worden tevens geplaatst de op de portefeuille van de commissie betrekking hebbende brieven aan de raad.
2. De griffier brengt een voorstel uit aan de commissie inzake de wijze van behandeling. De commissie kan genoemde stukken voor kennisgeving aannemen, ze agenderen voor een volgende vergadering, dan wel ze ter afhandeling in handen stellen van het college cq. de burgemeester.
3. De van de commissie uitgaande stukken worden ondertekend door de voorzitter.

Artikel 23 Deskundigen

Op verzoek van de commissie kan de voorzitter personen of groepen van personen uitnodigen een vergadering van de commissie bij te wonen voor het verstrekken van inlichtingen of het geven van hun zienswijze ten aanzien van een bepaald onderwerp.

Artikel 24 Toehoorders en pers

1. De toehoorder en vertegenwoordigers van de pers kunnen uitsluitend op de voor hen bestemde plaatsen de openbare vergaderingen bijwonen.
2. Het geven van tekenen van goed- of afkeuring of het op enige andere wijze verstoren van de orde is verboden.
3. De voorzitter is bevoegd, toehoorders die op enigerlei wijze de orde verstoren te doen vertrekken. Toehoorders die bij herhaling de orde in de vergadering verstoren kan hij voor ten hoogste drie maanden de toegang tot de vergadering ontzeggen.
4. Degenen die in de vergaderzaal tijdens de vergadering geluid- dan wel beeldregistraties willen maken, doen hiervan mededeling aan de voorzitter en gedragen zich naar zijn aanwijzingen.
5. Het gebruik van mobiele telefoons of andere communicatiemiddelen mag de orde van de vergadering niet verstoren. Indien er sprake is van (dreigende) verstoring van de orde van de vergadering kan de voorzitter het gebruik van mobiele telefoons en andere communicatiemiddelen verbieden.

Artikel 25 Spreekrecht toehoorders

1. Toehoorders, die daartoe de wens te kennen hebben gegeven, worden, voor zover het betreft geagendeerde conform- en discussieonderwerpen, door de voorzitter onmiddellijk voorafgaand aan de behandeling van dat onderwerp in de vergadering in de gelegenheid gesteld ter zake van het betreffende onderwerp opmerkingen te maken en vragen te stellen. Er is geen mogelijkheid om tijdens de rondvraag in te spreken.
2. Insprekers dienen zich minimaal 24 uur van tevoren aan te melden bij de griffie; in uitzonderlijke gevallen kan de voorzitter besluiten dat hiervan mag worden afgeweken.
3. Insprekers krijgen in principe drie minuten spreektijd, met dien verstande dat de totale spreektijd voor insprekers tijdens een vergadering in principe beperkt blijft tot 15 minuten; als die limiet dreigt te worden overschreden kan de tijd per inspreker door de voorzitter worden bekort.
4. Insprekers kunnen het woord voeren op persoonlijke titel of namens een organisatie of andere individuen. Het is echter niet toegestaan dat één persoon tijdens één agendapunt meer dan één keer het woord voert.
5. Het is insprekers niet toegestaan zich te bedienen van taalgebruik dat in strijd is met de goede zeden, zich door stemverheffing of anderszins intimiderend op te stellen of zich kwetsend of beledigend uit te laten. Indien zulks voorvalt, ontnemt de voorzitter de inspreker het woord. Bij herhaling van wangedrag wordt de inspreker door het presidium gedurende een

Raadsvoorstel Verordening op de raadscommissies 2013

---

jaar het spreekrecht ontnomen.

Artikel 26 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking.

De verordening op de raadscommissies 2002, vastgesteld bij raadsbesluit van 24 april 2002 wordt ingetrokken op de dag dat de verordening op de raadscommissies 2013 in werking is getreden.

Artikel 27 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Verordening op de raadscommissies 2013.

Raadsvoorstel - Upgrade automatiseringssysteem verzekeringen

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering
Raadscommissie F&V
Datum raadscommissie
Bijlagen -

Registratienr. DI 13.3522208
Datum B&W besluit 14 mei 2013
Portefeuillehouder Schroor
Steller C. Leegte
Telefoon 9352
E-mail cor.leegte@groningen.nl

Onderwerp

Upgrade automatiseringssysteem verzekeringen

Concept raadsbesluit

De raad besluit:

- I. een krediet beschikbaar te stellen van € 45.000,-- voor de upgrade van de applicatie AAG4 voor de administratieve verwerking van verzekeringscontracten en de afhandeling van schades;
- II. de hieruit voortvloeiende structurele kapitaallasten en onderhoudskosten van € 22.000,-- te dekken uit de vrijval van de jaarlijkse storting in de voorziening assurantierisico wegens eigen risico op de uitgebreide gevarenverzekering voor een bedrag van € 18.000,-- en voor een bedrag van € 4.000,-- door te berekenen aan derden;
- III. de gemeentebegroting 2013 dienovereenkomstig te wijzigen.

Raadsvoorstel - Upgrade automatiseringssysteem verzekeringen

2

(Publieks-)samenvatting

Voor het beheer van de verzekeringsportefeuille van de gemeente Groningen en derden wordt gebruikgemaakt van een in 2001 aangeschaft automatiseringssysteem (AAG4), waarin de schade-administratie en de registratie en financiële verwerking van polissen worden verwerkt. Dit systeem is sterk verouderd en zal in de nabije toekomst door de leverancier niet meer worden ondersteund. Daarom is het noodzakelijk een beschikbare upgrade (AAG2012) aan te schaffen, waarmee de werkprocessen kunnen worden gecontinueerd en waarmee bovendien enkele belangrijke verbeteringen vergeleken met de huidige applicatie kunnen worden gerealiseerd.

Inleiding

Met dit voorstel wordt u geïnformeerd over de noodzakelijke upgrade van het automatiseringssysteem. De aanleiding is dat het systeem (AAG4) geen ondersteuning meer biedt aan de werkprocessen waardoor deze niet meer kunnen worden uitgevoerd. De upgrade naar AAG 2012 biedt deze ondersteuning wel en geeft daarnaast een uitbreiding van de bestaande mogelijkheden ten aanzien van het verstrekken van managementinformatie, betere financiële informatie, een verbeterde schade-administratie en het online melden van schades door de gemeente en derden.

Beoogd resultaat

Door de aanschaf van AAG2012 kunnen de werkprocessen worden gecontinueerd. Diensten en derden en de burger kunnen beter worden bediend in het verstrekken van informatie over polissen, financiële gegevens en schades. Het online melden van vandalismeschade is dan rechtstreeks door eerder genoemde partijen mogelijk. Door een goede ondersteuning van AAG12 ligt een uitbreiding van het werken voor derden meer binnen handbereik.

Kader

Het upgraden van het automatiseringssysteem bewerkstelligt dat de huidige werkzaamheden kunnen worden gecontinueerd en de diensten, derden (o.a. de gemeenten Ten Boer en Winsum) en de burger beter en sneller kunnen worden bediend.

Argumenten/afwegingen

De redenen om gebruik te maken van de upgrade van AAG4 naar AAG 2012 zijn:

1. Veroudering huidige applicatie.
2. Uitbreiding van mogelijkheden.

De upgrade naar AAG2012 geeft ook een uitbreiding ten opzichte van het huidige pakket. Grafische weergave van statistieken, het volledig digitaal maken van dossiers, rappellering en een meldpunt vernielingen zijn hier voorbeelden van.

3. Aanpak vandalisme.

AAG2012 heeft een applicatie die de diensten en derden in staat stelt hun schades online te melden om deze vervolgens centraal te laten behandelen. Het gevolg zal zijn dat er meer meldingen zullen worden gedaan van vandalismeschade. De kans op een meeropbrengst aan verhaalde schades op de veroorzaker wordt daardoor verhoogd. Ook kan de informatie centraal sneller worden verwerkt waardoor de kans op een succesvolle verhaalsactie wordt vergroot. Daarnaast gaat er een preventieve werking van uit.

4. Digitalisering werkprocessen.

Ten aanzien van de digitalisering van de werkprocessen en het in kunnen spelen op het nieuwe werken, moet er een koppeling tot stand worden gebracht tussen het elektronisch documentensysteem (e-docs) van de gemeente en AAG. Daarmee wordt ook voldaan aan de wet- en regelgeving ten aanzien van de digitale archivering.

Raadsvoorstel - Upgrade automatiseringssysteem verzekeringen

3

Maatschappelijk draagvlak/participatie

N.v.t.

Financiële consequenties

Kosten

Bij aanschaf van het verzekeringspakket AAG in 2001 zijn de kosten incidenteel ten laste gebracht van de voorziening assurantierisico, welke wordt beheerd door de DIA. Om de huidige upgrade en ook toekomstige aanpassingen te kunnen financieren is structurele dekking noodzakelijk.

Samengevat bedragen de totale investeringskosten:

- Upgrade	€ 39.000
- Kosten installatie ACG	€ 6.000
Totaal	€ 45.000

Op basis van een afschrijvingstermijn van 5 jaar bedragen de kosten per jaar

- Upgrade inclusief installatie ACG (rente + afschrijving)	€ 10.500
- Onderhoudscontract	€ 8.000
- Applicatiebeheer	€ 4.500
- Budget bestaand onderhoudscontract	€ 1.000 -
Totaal	€ 22.000

Dekking

Dekking voor de structurele kosten van € 22.000,- kan worden gevonden door de kosten deels door te berekenen aan derden, waarvoor de dienstverlening wordt verricht, tot een bedrag van € 4.000,-. Het resterende bedrag van € 18.000,- kan worden gevonden binnen het jaarlijks aan de voorziening assurantierisico toe te voegen bedrag aan eigen risico voor de uitgebreide gevarenverzekering. Aangezien voor de uitgebreide gevarenverzekering vanaf 2013 "kosten van toezicht in geval van schade" door verzekeraars worden vergoed als begeleidingskosten door de gemeente (4% tot 6% van de schade), kan in de praktijk de jaarlijkse storting als opslag op de premie in verband met het eigen risico van € 500.000,- door een gemiddelde toerekening van begeleidingskosten van € 25.000,- worden verlaagd tot een storting van € 475.000,-. Daarmee is het eigen risico afgedekt en komt een bedrag van € 25.000,- beschikbaar voor de dekking. Hiervan is dan € 18.000,- beschikbaar voor de dekking van de kosten van de upgrade naar AAG2012 en kan € 7.000,- worden gereserveerd ter bestrijding van toekomstige (vervolg)kosten.

Financiële consequenties

Met deze systematiek blijven de gemeentelijke diensten de huidige risicobijdrage van jaarlijks € 500.000,- betalen. Daardoor ontstaat ruimte om de structurele investeringskosten te kunnen betalen.

Samenvattend betekent dit dat de dekking van de investeringskosten feitelijk budgettair-neutraal verloopt. Er is binnen de voorziening assurantierisico € 25.000,- beschikbaar. Alleen wanneer in een goed schadejaar de schade beperkt blijft tot beneden € 475.000,- ontvangt het concern een per saldo lagere incidentele bijdrage. Deze bijdrage is overigens niet geraamd. Normaal gesproken valt het voordeel vrij ten gunste van het concern, zodat hierover een integrale afweging kan plaatsvinden. Wij stellen voor om dit voordeel in te zetten voor de noodzakelijke upgrade van het automatiseringssysteem verzekeringen.

Raadsvoorstel - Upgrade automatiseringssysteem verzekeringen

4

Begrotingswijziging voor investeringskrediet			
Upgrade automatiseringssysteem verzekeringen			
Betrokken dienst(en)	DIA		
Soort wijziging	uittrekken investeringskrediet		
Tijdsplanning krediet	2013		
Financiële begrotingswijziging:	Uitgaven	Inkomsten	Saldo
	-45		45
			0
Totalen begrotingswijziging	-45	0	45

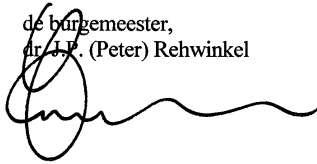
Begrotingswijziging 2013 (raad)							
Upgrade automatiseringssysteem verzekeringen							
Betrokken dienst(en)	DIA						
Naam voorstel	Upgrade automatiseringssysteem verzekeringen						
Besluitvorming (orgaan + datum)	29-mei-13						
Incidenteel / Structureel	S						
Soort wijziging	Exploitatie						
Financiële begrotingswijziging	Bedragen x 1.000 euro			Toevoeging	Onttrekking		
Nr.	Naam deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo	reserve	reserve	Saldo
	Deelprogramma: 12.3 Facilitaire dienstverlening	4	4	0			0
				0			0
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING		4	4	0	0	0	0

Realisering en evaluatie

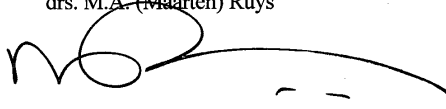
Uitgangspunt is dat de opdracht voor de upgrade vóór juli wordt gerealiseerd. Daarna is de door de leverancier uitgebrachte offerte niet meer van kracht. De upgrade zelf kan dan nog voor de zomer van 2013 plaatsvinden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering 18-04-2013
Raadscommissie Financiën en Veiligheid
Datum raadscommissie 12-06-2013
Bijlagen 2

Registratienr. BD 13.3655637
Datum B&W besluit 21 mei 2013
Portefeuillehouder Schroor
Steller G. Urban
Telefoon 7645
E-mail gerrit.urban@groninge
n.nl

Onderwerp

Rapportages interbestuurlijk toezicht

Concept raadsbesluit

De raad besluit:

- I. kennis te nemen van de brief van GS over de vormgeving nieuw interbestuurlijk toezicht in 2013;
- II. kennis te nemen van de rapportages per toezichtterrein in het kader van het interbestuurlijk toezicht (IBT).

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

2

(Publieks-)samenvatting

Vanaf dit jaar zal het interbestuurlijke toezicht op de uitvoering van gemeentelijke taken in eerste instantie gaan gebeuren door de raad. In tweede instantie zal de provincie toezicht uitoefenen op de uitvoering van de taken, op basis van de informatie van het college daarover aan de raad.

De beleidsterreinen waarop provinciaal voor wat betreft het IBT het accent is komen te liggen zijn financiën, archief, Wabo, ruimtelijke ordening en huisvesting statushouders.

Hierbij worden de rapportages IBT per toezichtsterrein aangeboden. In het kort betekenen de uitkomsten van de rapportages dat voor de toezichtsterreinen de volgende kwalificatie wordt gegeven: huisvesting statushouders (goed), financiën (matig), archief (matig), Wabo (matig) en ruimtelijke ordening (matig).

Inleiding

Vanaf dit jaar gebeurt het interbestuurlijk toezicht op de uitvoering van een aantal gemeentelijke taken op een andere wijze. Op 1 oktober 2013 is daarvoor de Wet revitalisering generiek toezicht in werking getreden. In plaats van het rechtstreekse toezicht op gemeentelijke taken door provincie of Rijk, gebeurt het toezicht op de uitvoering van de taken door het college in eerste instantie door de raad. In tweede instantie zal de provincie toezicht uitoefenen op de uitvoering van de taken, op basis van de informatie van het college daarover aan de raad. Deze informatie zal, na behandeling in de raad, worden gestuurd aan de provincie inclusief het raadsbesluit. Uw raad is per brief van 2 april 2013 geïnformeerd over de nieuwe toezichthoudende rol.

Beoogd resultaat

Rapporteren aan uw raad en aan de provincie over de uitvoering van de toezichtsterreinen huisvesting statushouders, financiën, archief, Wabo en ruimtelijke ordening.

Kader

De Wet revitalisering generiek toezicht, die op 1 oktober 2012 in werking is getreden.

Argumenten/afwegingen

Tussen de provincie en Groninger gemeenten zijn criteria en risico's afgesproken op basis waarvan bepaald kan worden hoe het college de taken heeft uitgevoerd. In de bijlage bij de brief van de provincie zijn de toetsingscriteria opgenomen. De eigen beoordeling aan deze criteria en van de risico's leidt tot een oordeel dat deze taken goed, matig of slecht zijn uitgevoerd in 2012.

Goed, matig, slecht.

De term "goed" betekent dat de gemeente op (vrijwel) alle punten voldoet aan de beoordelingscriteria. Er zijn geen of slechts kleine verbetermogelijkheden. In het volgende jaar zal er voor deze categorie behoudens bijzondere omstandigheden geen sprake zijn van provinciale toezichtbemoediging.

De term "matig" houdt in dat de gemeente op één of meer punten niet (geheel) voldoet aan de beoordelingscriteria of er is onvoldoende inzicht in de uitvoering op die punten. Er is daarmee ruimte voor verbetering. Zo nodig dienen daarvoor herstelmaatregelen te worden aangegeven. Afhankelijk van de te nemen maatregelen zal de provincie bekijken of in overleg zal worden getreden met de gemeente.

De term slecht betekent dat de gemeente niet voldoet aan de wettelijke vereisten. Dit betekent concreet taakverwaarlozing. Wanneer sprake is van taakverwaarlozing zal de provincie gebruik maken van haar bevoegdheden.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

3

Hierbij moet gezegd worden dat er bij de beoordelingscriteria sprake is van veel procedurele punten. Ook wordt de lat erg hoog gelegd voor het oordeel "goed", omdat aan vrijwel alle punten moet worden voldaan. Dit betekent dat vrij snel sprake is van het oordeel "matig", als aan een (procedureel) punt niet wordt voldaan. Dit is de consequentie van de methodiek die tussen de provincie en de gemeenten is afgesproken. Na beoordeling van de taken aan de criteria zijn wij van mening dat er eigenlijk een categorie mist tussen "goed" en "matig". De beoordeling "matig" betekent dan ook niet direct dat hiermee grote risico's worden gelopen. Wij zullen dit knelpunt in de indeling in de categorieën goed/matig/slecht inbrengen bij de evaluatie die de provincie zal gaan doen van de afgesproken werkwijze.

Rapportages per toezichtsterrein.

Hieronder zal in het kort per toezichtsterrein worden weergegeven of hiervoor het oordeel goed, matig of slecht wordt gegeven, wat daarvoor de belangrijkste redenen zijn en indien van toepassing, welke herstelmaatregelen getroffen worden. De rapportages zelf zijn achter dit voorstel gevoegd. Wij scoren daarbij op 1 toezichtsterrein goed en op 4 toezichtsterreinen matig. Wij zijn daarbij van mening dat wij het niet slecht doen, maar vanwege met name procedurele punten komen we gelet op de beoordelingscriteria toch bij 4 terreinen uit op het oordeel "matig". De risico's daarvan achten wij zeer gering.

- *Huisvesting statushouders (vergunninghouders verblijfsvergunning).*

Oordeel: goed

De taakstelling voor het aantal te huisvesten vergunninghouders is voor 2012 gehaald. Daarbij is ook de achterstand van 2011 ingelopen.

- *Financiën.*

Oordeel: matig

Het oordeel matig komt voornamelijk vanwege het negatieve jaarrekeningsaldo en de verslechterde solvabiliteit van de gemeente. Dit oordeel betekent dat op basis van de rekening de gemeente nog steeds onder repressief toezicht zal staan door de provincie.

Wij onderkennen de financiële problematiek en werken aan het versterken van het weerstandsvermogen. Dit wordt ook zichtbaar in deze jaarrekening.

Daarnaast kunnen wij constateren dat het onderhoud van kapitaalgoederen in beeld is en onze BORG score op peil. Vanwege de laatste genoemde indicatoren kwalificeren wij ons daarom niet als slecht.

- *Archief.*

Oordeel: matig

Het oordeel matig komt omdat een werkend kwaliteitssysteem voor de toetsing van het beheer van de archiefbescheiden aan kwaliteitscriteria ontbreekt.

Verder zijn er de volgende verbeterpunten: een actueel en geordend overzicht van archiefbescheiden is niet bij ieder organisatieonderdeel aanwezig. Er is verder geen zicht op de archiefzorg bij de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente deelneemt.

Wij concluderen dat het niet voldoen aan de voornoemde punten leidt tot aantoonbaar lage risico's. Voor de aandachtspunten is een verbeterplan opgesteld bestaande uit de volgende punten, waarmee we er voor gaan volgend jaar de score "goed" te halen:

- ontwikkelen van een kwaliteitssysteem: start april 2013, oplevering december 2013 en implementatie 2014;
- geordend overzicht van archiefbescheiden: start april 2013, oplevering januari 2014;
- zicht krijgen op de archiefzorg van de gemeenschappelijk regelingen: start 2013, oplevering december 2013.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

4

- *Wabo.*

Oordeel: matig

De beoordeling vindt plaats vanuit het beschikbaar hebben van een actueel beleid, een jaarprogramma en vervolgens een evaluatie over het uitgevoerde programma. Daarnaast wordt beoordeeld of de raad en GS van de provincie (tijdig) zijn geïnformeerd over bovenstaande onderdelen. Op basis van dit laatste criterium komen wij tot de conclusie dat wij matig scoren: het jaarlijkse uitvoeringsprogramma was niet vóór 1 januari en het jaarverslag niet vóór 1 april vastgesteld door het college en beschikbaar voor raad en GS (de beoordelingscriteria waren toen overigens ook nog niet vastgesteld). We hebben ons beleid en de uitvoering van onze risicothema's op orde. De risico's van de kwalificatie "matig" zijn zeer beperkt. De verbeteractie om uiteindelijk de "groene" status te verwerven bestaat voornamelijk uit het tijdig opleveren van het uitvoeringsprogramma. Dit programma moet jaarlijks vóór 1 januari zijn vastgesteld. Het is op dit moment nog niet inzichtelijk of het uitvoeringsprogramma 2014 vóór 1 januari 2014 zal zijn vastgesteld.

- *Ruimtelijke ordening.*

De gemeente beschikt nagenoeg voor het gehele grondgebied over één of meer bestemmingsplannen. Het overgrote deel daarvan is actueel (minder dan 10 jaar oud); van de andere bestemmingsplannen is van het overgrote deel de periode op basis van artikel 3.1, derde lid, Wro verlengd. De geactualiseerde en verlengde bestemmingsplannen dekken de risico's af. Bij de gebieden die nog niet belegd zijn met een (actueel) bestemmingsplan doen de risico's zich niet voor. Daarnaast worden in het eerste half jaar van 2013 nog de nodige actualisaties afgerond. De verbeteracties om uiteindelijk de "groene" status te verwerven bestaan uit het afronden van het actualiseringsprogramma, zoals afgesproken met uw raad. Hiermee is echter nog niet gezegd dat, gelet op de strenge eisen, volgend jaar "goed" gescoord zal gaan worden.

Toezicht door de raad.

Wij stellen hierbij voor van de rapportages kennis te nemen. Het is aan uw raad om o.g.v. de Gemeentewet en de Wet revitalisering generiek toezicht de toezichthoudende en controlerende rol uit te oefenen.

Maatschappelijk draagvlak/participatie

N.v.t.

Financiële consequenties

Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan dit voorstel.

Realisering en evaluatie

Over de wijze en het tijdstip van verantwoording van het college aan de raad over de beleids-terreinen heeft de provincie aangegeven te verwachten dat gemeenten de verantwoording zoveel mogelijk laten samenlopen met de P&C-cyclus, bij de momenten van bespreking van de begroting en de jaarrekening. 2013 wordt als een overgangsjaar gezien door de provincie. Wij hebben besloten om de rapportages IBT nog niet op te nemen in de jaarrekening 2012, maar eerst een afzonderlijk voorstel met de rapportage IBT op te stellen. Er zal op worden ingezet om bij of tegelijk met de behandeling van de begroting 2014 de doelen per beleidsterrein aan te geven. Ook zullen we bekijken in hoeverre het mogelijk is een paragraaf IBT op te nemen in of bij de begrotingen en jaarrekeningen voor volgende jaren.

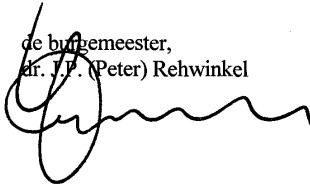
Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

5

Nadat uw raad een besluit heeft genomen op dit voorstel, zullen de rapportages inclusief het raadsbesluit aan de provincie worden gestuurd. De provincie zal het tweedelijns toezicht hierop uitvoeren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.F. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

BIJLAGE

provincie
 groningen

bezoekadres: Martinikerhof 12

Aan de colleges van Burgemeester en
Wethouders in de provincie Groningen

postadres: Postbus 610
9700 AP
Groningen

algemeen telefoonnr: 050 316 49 11

algemeen faxnr: 050 316 49 33

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

Datum : - 5 MAART 2013
Briefnummer : 2013-09528/10/A.19, BJC
Zaaknummer : 446112
Behandeld door : Coerts H.
Telefoonnummer : (050) 316
Antwoord op :
Bijlage : 1
Onderwerp : Vormgeving nieuw interbestuurlijk toezicht in 2013

Geacht college,

Bij brief van 26 juni 2012 hebben wij u bericht over de herziening van het interbestuurlijk toezicht: het toezicht van de ene overheid op de andere (rijk-provincie, provincie-gemeenten, provincie-waterschappen). Op dat moment was nog onduidelijk wanneer de Wet revitalisering generiek toezicht, de wet die de herziening van het interbestuurlijk toezicht regelt, in werking zou treden. Inmiddels is deze wet per 1 oktober 2012 van kracht geworden.

Het nieuwe toezicht moet soberder, selectiever en risicogerichter worden en gaat uit van vertrouwen van de toezichthouder in de onder toezicht gestelde. Het is in eerste instantie niet aan de toezichthouder, maar aan vertegenwoordigende organen als de Gemeenteraad en Provinciale Staten om toezicht te houden op de uitoefening van medebewindstaken door de colleges.

Hoewel er voor het financieel toezicht en het toezicht op waterschappen in wettelijke zin niets wijzigt, is het wel de bedoeling dat de uitvoering van het toezicht, in de geest van de nieuwe wet gaat plaatsvinden.

Samen met in eerste instantie de gemeente Hoogezand-Sappemeer en vanaf medio 2012 ook met de andere gemeenten in de provincie Groningen hebben wij het nieuwe interbestuurlijk toezicht in de provincie Groningen ontwikkeld. Daarbij zijn de volgende aspecten aan de orde geweest:

- de toezichtgebieden
- de risico's op de diverse toezichtgebieden
- de benodigde toezichtinformatie
- de toezichtcriteria.

Eind vorig jaar is een concept voor het nieuw interbestuurlijk toezicht in de provincie Groningen voorgelegd aan achtereenvolgens de klankbordgroep van burgemeesters, de Broederschap van gemeentesecretarissen en op 4 februari jl. in VGG verband aan betrokken burgemeesters en wethouders. Met dit concept is ingestemd. Op 5 maart jl. vond hierover vervolgens besluitvorming in GS plaats.

In bijgevoegde notitie "Interbestuurlijk toezicht (IBT) in de provincie Groningen in 2013" is de wijze waarop wij dit jaar interbestuurlijk toezicht willen uitoefenen

GEDEPUTEERDE STATEN

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

vastgelegd. Dit betekent o.a. dat in het jaarverslag bij de jaarrekening 2012 voor het eerst op de nieuwe manier verantwoording over de medebewindstaken naar de gemeenteraad toe moet worden afgelegd.

Aan het einde van dit jaar willen wij de nieuwe werkwijze graag met u evalueren.

Wij zijn ons goed bewust van het feit dat de rol van de gemeenteraad in het nieuwe interbestuurlijke toezicht anders wordt en dat de raad gesteund dient te worden die nieuwe rol goed op te pakken. Wij willen u daarbij als provincie graag van dienst zijn. Wij willen u ook vragen deze brief en de bijgevoegde stukken aan uw raad ter beschikking te stellen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'V' shape with a loop at the top left, and a smaller, more complex signature below it.

, voorzitter.

, secretaris.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

Interbestuurlijk toezicht (IBT) in de provincie Groningen in 2013 (vastgesteld door GS d.d. 5 maart 2013)

1. Inleiding

Op 1 oktober 2012 is de Wet revitalisering generiek toezicht (Wet rgt) van kracht geworden. Deze wet is de basis voor het nieuwe interbestuurlijk toezicht, het toezicht van de ene overheid op de andere overheid (rijk-provincie, provincie-gemeenten, provincie - waterschappen). Het toezicht richt zich op naleving van regelgeving in medebewind en uitvoering van autonome taken door de lagere overheid.

De instrumenten die de toezichthouder tot zijn beschikking heeft zijn indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing en schorsing en vernietiging. Voor het tot het gebruik van deze (zware) instrumenten komt, worden over het algemeen een aantal stappen doorgelopen. De eerste stap is het signaleren, dat er mogelijk iets aan de hand is. Daarna volgen andere stappen, die uiteindelijk kunnen uitmonden in de indeplaatsstelling. Het totaal van stappen wordt de interventieladder genoemd.

Kernpunten van de nieuwe wet:

- het toezicht van rijk en provincies moet soberder en risicogerichter worden
- in eerste instantie ligt er een belangrijke rol voor vertegenwoordigende organen als Provinciale Staten en gemeenteraden om in het kader van de horizontale verantwoording toezicht te houden op de colleges van GS en B en W
- de toezichthouder moet niet te dicht op de onder toezichtgestelde zitten. Die moet de ruimte en het vertrouwen krijgen om haar taken uit te voeren

2. Doel

In deze notitie wordt aangegeven hoe Gedeputeerde Staten (GS) het interbestuurlijk toezicht in 2013 vorm en inhoud willen geven. Dit nieuwe interbestuurlijk toezicht is in nauw overleg met de gemeente Hoogezand-Sappemeer en de overige gemeenten in de provincie Groningen ontwikkeld. De gemeente Hoogezand-Sappemeer was vanaf 2011 als pilotgemeente betrokken.

3. Context

Commissie Oosting

Ter vermindering van het interbestuurlijk toezicht stelde het kabinet in 2006 de commissie Oosting in. De commissie kreeg de taak het interbestuurlijk toezicht in Nederland door te lichten en te zoeken naar mogelijkheden om de manier van toezicht houden te veranderen. Het toezicht van de ene bestuurslaag op de andere zou wel moeten blijven, maar dit zou simpeler en efficiënter moeten. Het zou ook meer uit moeten gaan van onderling vertrouwen.

De conclusie van de commissie was dat het toezicht simpeler kan. Zo zou in ieder geval een groot aantal goedkeuringsvormen in allerlei bijzondere wetten (bijvoorbeeld de verklaring van geen bezwaar) kunnen vervallen. Reeds bestaande toezichtinstrumenten als schorsing en vernietiging en indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing zouden voldoende moeten zijn.

4. Visie op het nieuwe interbestuurlijke toezicht

GS willen conform de intenties van de commissie Oosting toezicht uitoefenen. Voor GS is daarbij het volgende belangrijk:

1. Goede interbestuurlijke verhoudingen zijn gebaseerd op wederzijds vertrouwen. Bij gedecentraliseerde taken moet er vertrouwen vanuit de provincie zijn in de taakbehartiging en in het stelsel van horizontale verantwoording.
2. Elke overheidslaag is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de taakuitvoering.
3. Van de hogere overheid mag worden verwacht dat het accent ligt op het aan de voorkant stellen van duidelijke kaders. Toezicht daarentegen vindt achteraf plaats en daarvoor moeten de instrumenten schorsing, vernietiging en in de plaatsstelling worden gebruikt.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

In de pilot met Hoogezand-Sappemeer en vervolgens in nauw overleg met de andere gemeenten in de provincie Groningen is de invulling en vormgeving van het nieuwe interbestuurlijk toezicht in verband met de volgende onderwerpen besproken:

- toezichtgebieden
- risico's
- toezichtinformatie
- toezichtcriteria

Deze onderwerpen worden hieronder uitgewerkt.

5. Toezichtgebieden

De Wet rgt beoogt tot een versimpeling van het toezicht te komen in die zin dat slechts één bestuurslaag toezicht houdt op een andere bestuurslaag. De provincie is de overheidslaag die toezicht houdt op de uitvoering van medebewindstaken door de gemeentebesturen. Van dit uitgangspunt wordt slechts afgeweken indien de provincie op het betreffende beleidsterrein geen taak of expertise heeft. In dat geval berust het interbestuurlijk toezicht bij het rijk.

Er zijn ook terreinen waar de provincie wel toezicht houdt, maar die niet onder de werking van de Wet rgt vallen, zoals het toezicht van de provincie op waterschappen en het financieel toezicht. Overigens valt het toezicht op de archieven van waterschappen wel weer onder de werking van de Wet rgt.

De gemeentelijke medebewindstaken waar de provincie in verband met de Wet rgt toezicht op houdt zijn archieven, ruimtelijke ordening, omgevingsrecht, wonen (huisvesting statushouders), monumenten en archeologie en water.

6. Risico's

De Wet rgt gaat uit van risicogericht toezicht. Dit betekent dat er vanuit de toezichthouder vooral aandacht moet zijn voor medebewindstaken waar (maatschappelijke) risico's aan vast zitten. Samen met de pilotgemeente zijn de risico's in beeld gebracht op een vijftal terreinen: wonen, ruimtelijke ordening, omgevingsrecht, archieven en het financieel toezicht.

Het financieel toezicht valt formeel niet onder de werking van de Wet rgt, maar het is wel de bedoeling van de wetgever, dat het zoveel mogelijk risicogericht wordt georganiseerd. Daarom is in het kader van de pilot ook aandacht besteed aan de risico's op dit terrein. Voor wat betreft de Wabo is uitgegaan van de risico's, die op landelijk niveau door het IPO en BZK in samenwerking met de voormalige VROM-inspectie zijn gedefinieerd.

Aan het toezichtgebied water is geen aparte aandacht besteed in de pilot, omdat water veelal onderdeel is van ruimtelijke ordening (ruimtelijke plannen) en milieu.

Gemeenten dienen GS wel te informeren over besluitvorming in verband met het gemeentelijk rioleringsplan (art. 4.22 Wet milieubeheer). De gebruikelijke planperiode hiervoor is vier jaar.

Monumenten en archeologie was geen onderdeel van de pilot, omdat in eerste instantie niet bekend was dat dit terrein van de erfgoedinspectie naar de provincie zou gaan. De risico's op dit terrein zijn onafhankelijk van de pilot in beeld gebracht.

Een overzicht van de risico's, niet alleen op het terrein van monumenten en archeologie, maar voor alle toezichtsterreinen, is verwerkt in het laatste hoofdstuk van deze nota. Dat hoofdstuk vormt de concrete uitwerking voor het jaar 2013 van het nieuwe interbestuurlijke toezicht.

Het vaststellen van risico's is overigens niet een eenmalige gebeurtenis, maar dient periodiek plaats te vinden en is ook aan verandering onderhevig; zo kan uit (nader) onderzoek blijken dat er nieuwe risico's bijkomen. Het is aan de gemeente als eerstverantwoordelijke overheid om zich hier een goed beeld van te vormen (bv middels een risicoanalyse) en dat te blijven doen. Het is aan de provincie als toezichthouder om zich een

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

beeld te vormen over de risicoanalyse door de gemeenten en van de maatregelen die genomen worden. Wanneer blijkt dat gemeenten hun medebewindstaken niet voldoende uitvoeren, zal de provincie moeten optreden. Dit geldt overigens ook als de provincie kennis krijgt van het niet goed uitvoeren van medebewindstaken, die niet als risicovol betiteld kunnen worden. De focus is echter in eerste instantie gericht op de risicovolle taken.

7. Benodigde toezichtinformatie

De provincie gaat uit van een adequate taakuitoefening door de colleges van B en W en toezicht daarop vanuit de gemeenteraad. Om tot een goed oordeel te kunnen komen over de taakuitvoering door gemeenten heeft de provincie informatie nodig. Het is in de lijn van het nieuwe interbestuurlijk toezicht, dat de provincie in beginsel gebruik maakt van de informatie die de gemeenteraad van het college ontvangt, dan wel put uit jaarverslagen, programma's etc die conform wettelijke voorschriften op de diverse toezichtterreinen door het gemeentebestuur vastgesteld dienen te worden.

Op termijn zou de informatie die gemeenten op de website "Waarstaatjegemeente.nl" onder het kopje toezichtinformatie plaatsen, voldoende informatie voor de provincie moeten kunnen opleveren. Deze website is nog in ontwikkeling.

Met de gemeenten is afgesproken, dat het jaarverslag bij de jaarrekening en de begroting voor het volgende jaar de momenten zijn om verantwoording af te leggen door het college over de uitvoering van medebewindstaken. Het ligt voor de hand dan ook de andere stukken voor de raad te agenderen, die conform de wettelijke voorschriften gemaakt dienen te worden, zoals het programma en het jaarverslag Wabo.

De provincie moet de betreffende stukken en het verslag van de raad ontvangen dan wel op de website van de gemeenten terug kunnen vinden. In de stukken moet naar voren komen hoe door de gemeente uitvoering wordt gegeven aan de taken die ze in medebewind uitvoert. In het geval van een matige of slechte uitvoering van taken moet worden aangegeven welke herstelmaatregelen getroffen worden. De gemeente moet ook blijf geven zich bewust te zijn van de risicogebieden in de taken die ze in medebewind dient uit te voeren.

Geen informatie, te weinig informatie of informatie waaruit blijkt dat de taakuitvoering door gemeenten niet adequaat is, is reden voor de provincie om in gesprek te gaan met het gemeentebestuur.

Buiten de informatie die de provincie krijgt van de gemeentebesturen kan er op basis van incidenten, dan wel verzoeken van burgers, dan wel berichten in de media ofwel bilaterale contacten reden voor de provincie zijn om in gesprek te gaan met het gemeentebestuur.

Er kan een onderscheid gemaakt worden tussen incidentele informatie en systematische toezichtinformatie. Indien het provinciebestuur in een incidenteel geval behoefte heeft aan informatie van de gemeente – zoals naar aanleiding van een signaal het geval kan zijn – dient het gemeentebestuur deze informatie desgevraagd te verstrekken. Dit wordt in art. 118 van de Gemeentewet geregeld. Het provinciebestuur heeft voor de uitoefening van de toezichthoudende taak echter ook behoefte aan structurele informatie met vooraf bepaalde regelmaat en omvang.

Met de Wet revitalisering generiek toezicht wordt in artikel 124 h van de Gemeentewet een wettelijke basis gecreëerd voor een algemene maatregel van bestuur. Op basis van dit artikel in de Gemeentewet is op 11 juli 2012 het Besluit verstrekking systematische toezichtinformatie vastgesteld. Hierin worden algemene regels gesteld over het gebruik van toezichtinformatie.

Wanneer dit jaar blijkt dat het voor het gros van de gemeenten heel moeilijk is de provincie voldoende te informeren kan de provincie besluiten een verordening vast te stellen. In deze verordening wordt dan vastgelegd welke informatie de provincie wil ontvangen en wanneer ze die wil ontvangen.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

8. Toezichtcriteria

Samen met de gemeenten in de provincie Groningen zijn op basis van de wetgeving toezichtcriteria ontwikkeld. Wanneer is sprake van een goede, wanneer van een matige en wanneer van een slechte uitvoering van medebewindstaken. De ontwikkeling van deze criteria past in de wens van het college van GS om tot duidelijke kaders vooraf te komen, waaraan de uitvoering van medebewindstaken dient te voldoen. Deze kaders passen ook bij de wens van de gemeenten om vooraf duidelijkheid te hebben en niet achteraf voor onplezierige verrassingen te komen. Met de gemeenten is afgesproken, dat deze duidelijkheid ook richting de raden wordt gegeven. Maak duidelijk hoe de uitvoering van de medebewindstaken is geweest: goed, matig of slecht! Daarmee wordt transparantie gecreëerd en is het voor de provincie mogelijk op basis van de stukken te beoordelen hoe de raad met de informatie is omgegaan en of aanvullende stappen van de provincie al dan niet nodig zijn.

De toezichtcriteria zijn verwerkt in het laatste hoofdstuk van deze nota.

9. Toezichtgebieden, risico's, informatiebehoefte, toezichtcriteria samengevat

De hiervoor benoemde onderdelen: *toezichtgebieden, risico's, informatiebehoefte en toezichtcriteria* zijn uitgewerkt in het laatste hoofdstuk. Tevens is aangegeven welke toezichtintensiteit gehanteerd wordt.

Met de gemeenten in de provincie Groningen zijn afspraken gemaakt over de vormgeving van het nieuwe interbestuurlijke toezicht. Die afspraken komen er op neer, dat per toezichtsterrein door de gemeenten wordt aangegeven of sprake is van een goede, een matige of een slechte uitvoering van taken en welke herstelmaatregelen zo nodig getroffen worden. Dit gebeurt twee keer per jaar bij de behandeling van het jaarverslag en bij de begroting. De informatie vanuit de gemeenten wordt door de provinciale toezichtambtenaren ook twee keer per jaar beoordeeld en aan GS voorgelegd. Wanneer een gemeente voor een betreffend terrein in de categorie groen terecht komt is er het jaar daarop behoudens bijzondere omstandigheden geen sprake van provinciale (toezicht)bemoeienis. Voor gemeenten die niet voldoen aan de toezichtcriteria geldt een apart regime. Zij zullen vaker bezocht en ook begeleid worden door provinciale toezichtambtenaren om zo snel mogelijk weer aan de toezichtcriteria te voldoen.

Overigens is het niet zo dat gemeenten die aan de criteria voldoen, buiten de twee genoemde momenten helemaal niets meer van de provincie zullen vernemen. Het is belangrijk goede contacten te blijven onderhouden, ook als er vanuit toezichtoogpunt bezien niets aan de hand is. Via verschillende kanalen zal gewerkt blijven worden aan een plezierige samenwerking.

10. Beleidskaders

In juni 2012 hebben GS het algemene beleidskader "Indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing" vastgesteld. Dit is op landelijk niveau ontwikkeld door het IPO in nauwe samenwerking met Binnenlandse Zaken.

Op het moment van vaststelling werd voor diverse toezichtdisciplines nog overwogen aparte beleidskaders te maken. Daar is het echter tot nu toe niet van gekomen. Een uitzondering betreft het aanvullend beleidskader archief met de naam "Nieuwe schoenen". Dit is door de gezamenlijke provinciale archiefinspecteurs ontwikkeld. Dit is vorig jaar door het IPO-bestuur vastgesteld.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

11. Waaraan moet de gemeente voldoen in het kader van het nieuwe interbestuurlijk toezicht?

WABO

Goed	Matig	Slecht
Gemeente voldoet v.w.b. risicovolle vth-taken in voldoende mate aan de beoordelingscriteria.	Gemeente voldoet v.w.b. risicovolle vth-taken op een aantal aspecten niet in voldoende mate aan de beoordelingscriteria of biedt onvoldoende inzicht.	Gemeente voldoet v.w.b. risicovolle vth-taken op meerdere cruciale aspecten niet aan de beoordelingscriteria en/of laat niet voldoende verbetering zien na interventie.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

<p>Concrete uitwerking: Beleid, probleem- /risicoanalyse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Actueel beleid (minimaal vergunningen- en handhaving-beleid inclusief brandveiligheid, protocol bouwplantoetsing, bodembeleid) en probleem- en risicoanalyse¹ (<4 jaar) is beschikbaar voor GS. 2. Beleid bevat doelen en prioriteiten, ambitieniveau is in lijn met capaciteit. 3. Beleid en probleem- en risicoanalyse besteedt aandacht aan de onderkende Wabo-risico's (asbest, verontreinigde grond, brandveiligheid bij de opslag van gevaarlijke stoffen, constructieve veiligheid, risicovolle inrichtingen en brandveiligheid²) en is duidelijk over wat de specifieke gemeentelijke risico's zijn. Tevens wordt in kader toezicht en handhaving aandacht besteed aan de prioritaire RO belangen: veiligheid, gezondheid, landschap, natuur en cultuurhistorie <p>Jaarprogramma</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Voor 1 januari is het jaarlijkse uitvoeringsprogramma vth-taken vastgesteld door B&W en beschikbaar voor GS. Het programma wordt aangeboden aan de raad. 5. Jaarprogramma heeft duidelijke relatie met risico's, doelen, prioriteiten en evaluatie vorig programma. Beschikbare middelen toereikend voor uitvoering. 6. In jaarprogramma zijn vwb vergunningverlening in ieder geval de systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van vergunningen voor risicovolle activiteiten beschreven. <p>Jaarverslag</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Voor 1 april, dan wel samen met de jaarrekening voor 15 juli, is het jaarverslag vth-taken aangeboden aan raad en beschikbaar voor GS 8. Jaarverslag bevat duidelijke conclusies over mate van uitvoering jaarprogramma, de bijdrage aan beleidsdoelen, de beheersing van risico's en of beleid, prioriteiten en/of 	<p>Concrete uitwerking: Beleid, probleem-/risicoanalyse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beleid en/of probleem- en risicoanalyse is niet actueel (>4 jaar) of incompleet. 2. Beleid bevat geen doelen en/of prioriteiten, ambitieniveau is niet in lijn met capaciteit. 3. Beleid en/of probleem- en risicoanalyse besteedt geen of onvoldoende aandacht aan onderkende Wabo-en RO risico's, geen duidelijkheid over specifieke gemeentelijke risico's. <p>Jaarprogramma</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Programma is niet op 1 januari maar wel voor 1 maart vastgesteld door B&W, beschikbaar voor GS en aangeboden aan de raad. 5. Jaarprogramma roept vragen op (Onduidelijk hoe het programma is afgestemd op de onderkende Wabo-risico's en gemeentespecifieke risico's. Geen of onduidelijke relatie met beleidsdoelen, prioriteiten en evaluatie vorig programma vwb risicovolle taken. Beschikbare middelen ontoereikend voor uitvoering programma). 6. Informatie over systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van vergunningen ontbreekt of is onduidelijk. <p>Jaarverslag</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Verslag is niet op 1 april, of samen met jaarrekening op 15 juli, maar wel voor 1 september aangeboden aan raad en beschikbaar voor GS. 8. Jaarverslag roept vragen op (Onduidelijk in hoeverre het programma is uitgevoerd. Onduidelijke of geen evaluatie in hoeverre activiteiten hebben bijgedragen aan het behalen van de beleidsdoelen. Niet duidelijk of risico's worden beheerst en of bijsturing nodig is van het programma, beleid en/of prioriteiten). <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ambtelijk contact: maatwerk • Interventie: ambtelijk verzoek om toelichting op vraagpunten. Als onduidelijkheid blijft, bestuurlijk overleg. 	<p>Concrete uitwerking: Beleid, probleem- /risicoanalyse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeente heeft geen beleid en/of probleem- en risicoanalyse. <p>Jaarprogramma</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Gemeente heeft geen (vastgesteld) jaarprogramma of pas na 1 maart vastgesteld door B &W, beschikbaar voor GS en aangeboden aan de raad. 3. Gemeente heeft onvoldoende personele en financiële middelen om programma uit te voeren en stelt ambitieniveau niet bij. <p>Jaarverslag</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Gemeente heeft geen jaarverslag of pas na 1 september aangeboden aan raad en beschikbaar voor GS. <p><i>Intensiteit toezicht: hoog</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • In het algemeen is er bij toezichtregime rood geen of onvoldoende verbetering nadat er onder toezichtregime oranje al veelvuldig ambtelijke en bestuurlijke contacten zijn geweest • Zo mogelijk en wenselijk nog bestuurlijk overleg. Indien geen of onvoldoende effect: interventie volgens de bestuurlijke interventieladder (uiteindelijk bv via inschakelen van adviesbureau op
---	--	---

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

programma bijgesteld dienen te worden.		kosten van de gemeente).
<i>Intensiteit toezicht: laag</i> <ul style="list-style-type: none"> • Ambtelijk contact: 1 keer per jaar • Steekproef eens per 3 à 4 jaar.		

1. In artikel 7.2, tweede lid Bor staat "analyse van de problemen". In de praktijk wordt vaak de term probleem-en risicoanalyse of omgevingsanalyse gebruikt.
2. De in 2012 op landelijk niveau benoemde 5 belangrijkste Wabo-risico's kunnen in de tijd veranderen. Het in het toetskader verwijzen naar deze onderkende Wabo-risico's vergt een systematiek van periodiek vaststellen en bekendmaken van deze risico's.

Ruimtelijke Ordening

Het interbestuurlijk toezicht op het terrein van de ruimtelijke ordening gaat nadrukkelijk niet over het toezicht op de naleving van de provinciale omgevingsverordening (zie noot). Hier wordt niet (achteraf) op toegezien in het kader van het IBT, maar via de provinciale toezichtmogelijkheden op grond van de Wro en het Bro (overleg, zienswijze, reactieve aanwijzing of beroep)

Goed	Matig	Slecht
------	-------	--------

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

Bestemmingsplan en beheersverordening:	Bestemmingsplan en beheersverordening	Bestemmingsplan en beheersverordening
<p>- voor het gehele grondgebied gelden actuele en aangepaste plannen/verordeningen</p> <p>- gelijktijdig met de jaarrekening is het jaarverslag uitvoering Wro-taken aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd;</p> <p>Toezicht en handhaving</p> <p>- voor 1 januari is het jaarlijkse programma voor toezicht en handhaving in het kader van de Wro aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd.</p> <p>- gelijktijdig met de jaarrekening is het jaarverslag toezicht en handhaving in het kader van de Wro aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd;</p> <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <p>- ambtelijk overleg 1 a 2 keer per jaar</p> <p>- steekproef eens per 3 a 4 jaar</p>	<p>- een substantieel deel van het grondgebied is niet bedekt met actuele, aangepaste plannen/verordeningen;</p> <p>- er zijn geen actuele plannen, maar er zijn ook geen risico's en gevaren (veiligheid, volksgezondheid, natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie)</p> <p>- de gemeente heeft een operationeel programma om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen;</p> <p>- het jaarverslag uitvoering Wro-taken is aan de raad aangeboden en aan GS gezonden, maar niet gelijktijdig met de jaarrekening;</p> <p>Toezicht en handhaving</p> <p>- het jaarlijkse programma toezicht en handhaving in het kader van de Wro is wel aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd, maar niet voor 1 januari;</p> <p>-het jaarverslag toezicht en handhaving in het kader van de Wro is wel aan de raad aangeboden en aan GS toegestuurd, maar niet gelijktijdig met de jaarrekening.</p> <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i></p> <p>- ambtelijk overleg: maatwerk</p> <p>- als programma niet tijdig wordt uitgevoerd; bestuurlijk overleg en afhankelijk van uitkomst daarvan toezichtregime rood</p>	<p>- een substantieel deel van het grondgebied is niet bedekt met actuele, aangepaste plannen/verordeningen;</p> <p>- er zijn geen actuele plannen, maar er zijn wel reële risico's en gevaren (veiligheid/gezondheid, natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie);</p> <p>- de gemeente heeft <u>geen</u> operationeel programma om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen –</p> <p>- verantwoordingsinformatie uitvoering Wro-taken is niet aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd;</p> <p>Toezicht en handhaving</p> <p>-de gemeente heeft geen jaarlijks programma toezicht en handhaving in het kader van de Wro aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd;</p> <p>-de gemeente heeft geen jaarverslag toezicht en handhaving in het kader van de Wro aan de raad en aan GS gestuurd</p> <p><i>Intensiteit toezicht: hoog</i></p> <p>In het algemeen is er bij toezichtregime rood geen of onvoldoende verbetering nadat er onder toezichtregime oranje al veelvuldig ambtelijke en bestuurlijke contacten zijn geweest</p> <p>Zo mogelijk en wenselijk nog bestuurlijk overleg. Indien geen of onvoldoende effect: interventie volgens de bestuurlijke interventieladder</p>

Aangezien in de Provinciale Omgevingsverordening regels zijn gesteld omtrent de prioritaire belangen landschap, natuur, cultuurhistorie en archeologie, wordt in het kader van het IBT niet meer toegezien op de inhoud van bestemmingsplannen. Over de naleving van de veiligheids- en gezondheidswetgeving (Bevi, Revi en Wgh) wordt door de provincie – op basis van afspraken met het Rijk - geadviseerd in het kader van het overleg op grond van artikel 3.1.1 van het Bro. Op grond van artikel 7.1 van de Wro maken het programma en verslag toezicht en handhaving deel uit van het gemeentelijk handhavingsbeleid op grond van de hoofdstukken 5 Wabo, 7 Bor en 10 Mor. Voor zover het de Wro betreft zijn toezicht en handhaving gericht op de prioritaire belangen: veiligheid/gezondheid, landschap, natuur, cultuurhistorie en archeologie. Het IBT daarop vindt plaats in het kader van de Wabo.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

Financiën

Hoewel het financieel toezicht niet onder de werking van de nieuwe wet valt en de bestaande wettelijke bepalingen onverminderd van kracht blijven is het wel de bedoeling dat de wijze waarop toezicht wordt gehouden zoveel mogelijk in de geest van de wet plaatsvindt. Evenals bij de andere toezichtterreinen is daarom een indeling gemaakt in termen van goed, matig en slecht. Daarbij wordt eveneens gerefereerd aan de termen preventief en repressief toezicht, omdat het financieel toezicht formeel wettelijk niet gewijzigd is.

Goed

Matig

Slecht

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

(repressie)toezicht	(repressie)toezicht	(preventie)toezicht
<p>1. Geraamde structurele uitgaven en structurele inkomsten in evenwicht en</p> <p>2. Uit meerjarenraming is aannemelijk dat dit evenwicht wordt gecontinueerd en</p> <p>3. Er is voor zover bekend geen sprake van bestuurlijke relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden.³</p> <p style="text-align: center;">Intensiteit toezicht: Laag</p> <ul style="list-style-type: none"> - Begroting vergt geen goedkeuring - Regulier ambtelijk en bestuurlijk contact - Monitoren begrotingswijzigingen - Themaonderzoeken - Onderzoek programmarekening met accountantsverslag - Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie 	<p>1. De geraamde structurele uitgaven en structurele inkomsten zijn in evenwicht. Uit meerjarenbegroting is nog niet aannemelijk dat dit evenwicht behouden blijft of</p> <p>2. De geraamde structurele uitgaven en structurele inkomsten zijn niet in evenwicht. Uit de meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld en/of</p> <p>3. Er is sprake van één of meer relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden³</p> <p style="text-align: center;">Intensiteit toezicht: Middel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Begroting vergt geen goedkeuring - Verdiepingvragen rondom meerjarige financiële problematiek - Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact - Monitoren van herstelmaatregelen / begrotingswijzigingen - Het zijn van sparringpartner - Themaonderzoeken - Onderzoek programmarekening met accountantsverslag - Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie 	<p>1. Geraamde structurele uitgaven en structurele inkomsten zijn niet in evenwicht en</p> <p>2. Uit meerjarenbegroting is niet aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld.</p> <p>3. Ook kan sprake zijn van één of meer bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden³. Deze onderwerpen bepalen mede de intensiteit van toezicht.</p> <p style="text-align: center;">Intensiteit toezicht: Hoog</p> <ul style="list-style-type: none"> - Goedkeuring begroting / begrotingswijzigingen noodzakelijk - Besluit inrichting toezichtregime - Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact - Verdiepingvragen rondom financiële problematiek - Afspraken rondom termijn herstel - Monitoren van herstelmaatregelen - Het zijn van sparringpartner - Themaonderzoeken - Opvragen nota's deelonderwerpen - Facultatief: het houden van een begrotingsscan - Onderzoek programmarekening met accountantsverslag

Voor een nadere beoordeling van de financiële situatie per gemeente wordt door de provinciale toezichtambtenaren gebruik gemaakt van een zevental criteria.

1. Weerstandsvermogen
2. Onderhoud kapitaalgoederen (vastgestelde actuele beheerplannen, geen achterstallig onderhoud)
3. Grondexploitatie
4. Toepassing BBV
5. Tussentijdse informatievoorziening
6. Saldo jaarrekening (drie voorgaande jaren)
7. Financiële indicator: solvabiliteit

Archief

De VNG heeft in nauwe samenwerking met gemeenten een handreiking Horizontale verantwoording van de Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) ontwikkeld, wat zij op 12 november 2012 via een ledenbrief kenbaar heeft gemaakt. Door het beantwoorden van de bij de KPI's behorende vragen blijkt hoe men scoort ten aanzien van

³. Hier kan worden gedacht aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

alle eisen van de archiefwetgeving, zodat de uitkomsten bovendien bruikbaar zijn voor interbestuurlijk toezicht op de naleving van algemene wetgeving.

Op basis van de handreiking van de VNG kunnen alle gemeenten en waterschappen het interne toezicht opzetten en de verantwoording van B&W aan de Raad (het dagelijks- aan het algemeen bestuur) vorm geven.

Het verslag van deze verantwoording en interne beoordeling vormt, als bewijs van de interne beheersing, de belangrijkste informatiebron voor het provinciale toezicht. Afgesproken is dat voor de juiste interpretatie ook de onderliggende, ingevulde KPI's beschikbaar komen voor de provincie.

De frequentie van de informatieverstrekking is in principe per kalenderjaar, conform de aanbeveling van de VNG. Normaliter zal de informatie na het doorlopen van de interne cyclus bij gemeenten/waterschappen beschikbaar komen voor de provincie.

Op basis van een risicoanalyse heeft de provincie uit de KPI's vier cruciale thema's gekozen als focus voor het toezicht, die ook corresponderen met de aanbevelingen van de VNG bij de KPI's:

- 1) er is een werkend kwaliteitssysteem voor het beheer van archiefbescheiden
- 2) archiefbescheiden worden in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht
- 3) archiefbescheiden worden tijdig vernietigd of overgebracht/openbaar gemaakt
- 4) er is een duurzame en adequate beheer- en bewaaromgeving.

De conceptbeoordeling van de interne beheersing van deze vier thema's wordt eerst ambtelijk aan gemeenten en waterschappen voorgelegd, zodat eventuele misverstanden of onvolkomenheden kunnen worden weggenomen. Daarna stelt de provincie de beoordeling officieel vast.

Wanneer aan ieder van de bovenstaande vier punten wordt voldaan, zal de provincie de gemeente als **goed** beoordelen.

Als aan tenminste één van de vier niet wordt voldaan, is er sprake van taakverwaarlozing en zal de beoordeling **slecht** zijn. Wanneer dit laatste echter tot aantoonbaar lage risico's leidt en/of vergezeld gaat van een adequaat verbeterplan, wordt als beoordeling **matig** aangehouden.

Bij de kwalificatie **slecht** zullen de landelijke beleidskaders voor in de plaatsstelling en schorsing/vernietiging in werking treden, welke uiteindelijk tot ingrijpen kunnen leiden.

Huisvesting statushouders

Het rijk legt op basis van de Huisvestingswet aan gemeenten kwantitatieve taakstellingen op voor de huisvesting van statushouders. De aantallen zijn gerelateerd aan het aantal inwoners van de gemeente. Elk half jaar krijgt de gemeente een taakstelling opgelegd.

Op basis van de overzichten van het COA kan de provincie nagaan of een taakstelling is gerealiseerd. Gemeenten die de taakstelling hebben gehaald worden niet benaderd.

Gemeenten met een achterstand worden uitgenodigd voor een bestuurlijk overleg waarin afspraken worden gemaakt over concrete maatregelen, die in een te stellen termijn van

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

maximaal 6 maanden moeten leiden tot realisering van de taakstelling. Deze concrete maatregelen worden opgenomen in het Besluit tot indeplaatsstelling.
Als na deze extra termijn de taakstelling nog niet is gerealiseerd, dan is de provincie gehouden om te voorzien in de huisvesting van het resterende aantal statushouders ten laste van de gemeente.

Er is sprake van een **goede** uitvoering door gemeenten wanneer de halfjaarlijkse taakstelling wordt gerealiseerd." Er is sprake van een **matige** uitvoering door gemeenten, als de halfjaarlijkse taakstelling niet volledig wordt gerealiseerd. Er is sprake van een **slechte** uitvoering als de gemeenten na een extra termijn de taakstelling niet hebben gehaald.

Als het niet realiseren van de taakstelling is veroorzaakt doordat het COA niet voldoende kandidaten levert, dan is dat de gemeente niet aan te rekenen. De kwalificatie "goed, matig of slecht" is dan niet toe te passen.

Monumenten en archeologie

Het IBT op het gebied van de monumentenzorg betreft toezicht op gemeentelijke ruimtelijke plannen en op de vergunningverlening en handhaving daarvan.
Voor wat betreft archeologie gaat het om toezicht op het depotbeheer, de vergunningverlening en handhaving en de vondstmeldingen.

Benodigde toezichtinformatie:

- een jaarlijks overzicht van het totaal aantal verleende monumentenvergunningen
- een jaarlijks overzicht van het aantal handhavingacties door de gemeente
- een jaarlijks overzicht van de samenstelling van de gemeentelijke monumentencommissie

Het gaat om de volgende risico's:

- gebrek aan kwaliteit en intensiteit van de handhaving
- onzorgvuldige vergunningverlening
- Het ontbreken van een gemeentelijke monumentencommissie

Goed, matig en slecht

Er is geen zicht op de uitvoering van de medebewindstaken op het gebied van monumenten en archeologie door gemeenten. In 2010 heeft het Rijk een rapport uitgebracht waarin in algemene zin geconcludeerd wordt dat de kleinere gemeenten nog onvoldoende toegerust zijn om de medebewindstaken op het gebied van monumenten uit te voeren. Omdat de provincie geen zicht heeft op de uitvoering van de taken wordt voorgesteld in 2013 op basis van de toegezonden toezichtinformatie in een later stadium te labelen of gemeenten de taken goed, matig of slecht uit te voeren.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

BIJLAGE

1 Rapportage Huisvesting Statushouders (Vergunninghouders verblijfsvergunning)

• Huisvesting vergunninghouders

Als gemeente hebben we wettelijke taak, op basis van de Huisvestingswet, om vergunninghouders te huisvesten. Dit zijn mensen uit het buitenland die in Nederland asiel hebben aangevraagd en een verblijfsvergunning hebben verkregen. Door het rijk wordt elk half jaar een taakstelling opgelegd voor het aantal te huisvesten vergunninghouders. Het COA heeft de verantwoordelijkheid om deze taakstelling uit te voeren, in samenwerking met de gemeenten. De halfjaarlijkse taakstelling wordt gebaseerd op de instroom van vergunninghouders en prognoses die daaromtrent worden opgesteld. De instroom is de afgelopen jaren afgenomen, waardoor de taakstelling voor 2012 behoorlijk naar beneden is bijgesteld ten opzichte van voorgaande jaren.

Tevens is op 1 oktober 2012 een nieuw toewijzingsprocedure geïntroduceerd door het Rijk. Het Coa werkt vanaf deze datum met een gebiedsregisseur. Deze regisseur heeft een actieve rol in de bemiddeling tussen vergunninghouders en gemeenten. Het streven is om de procedure te versnellen, aanbod en vraag beter met elkaar te matchen en een wat gelijkmatiger verdeling over de verschillende gemeenten te realiseren. Al met al moet binnen 14 weken na aanmelding een vergunninghouder een passend woning aangeboden krijgen, met daaraan gekoppeld een traject om uitkering, onderwijs en inburgering te organiseren. De gemeente voert de regio op dit traject. Huisvesting gebeurt door de woningcorporaties, begeleiding van de individuele vergunninghouders gebeurt in onze gemeente door vrijwilligers van Humanitas. Tot nu toe is de ervaring dat dit traject daadwerkelijk zorgt voor een snellere procedure.

• Uitvoering taken huisvesting vergunninghouders

Op 1 januari 2012 hadden we een achterstand van 63 te huisvesten vergunninghouders. Deze achterstand is met name opgelopen door een afnemende stroom van vergunninghouders. Gezien deze lagere toestroom, is voor 2012 de taakstelling fors naar beneden bijgesteld. De afgelopen jaren was de taakstelling ruim 50 te huisvesten vergunninghouders per half jaar, voor 2012 was de taakstelling voor heel 2012 in totaal 47. Inclusief de achterstand van 2011 betekende dit een taakstelling van in totaal 110 vergunninghouders. Door de nieuwe werkwijze in combinatie met het feit dat vergunninghouders Groningen een aantrekkelijke stad vinden, zijn er in 2012 in totaal 115 vergunninghouders gehuisvest. Hiermee hebben we de achterstand van 2011 ingehaald en de taakstelling van 2012 behaald. Al met al hebben we 5 vergunninghouders meer gehuisvest dan onze taakstelling. Wij komen tot de conclusie dat wij deze taakstelling goed hebben uitgevoerd.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

2 Rapportage Financiën

Het financiële toezicht valt niet onder de Wet revitalisering generiek toezicht. Wel is het de bedoeling van zowel de provincie als de gemeente om de invulling van het toezicht zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de geest van de wet (vertrouwen en vereenvoudiging).

Voor het begrotingsjaar 2012 stonden wij onder repressief toezicht.

• Jaarrekening

De jaarrekening 2012 is afgesloten met een nadelig saldo van € 28,587 miljoen euro. De gemeente Groningen heeft haar resultaat uitgesplitst in Concernresultaten, Dienst resultaten en Bijzondere resultaten. Deze indeling heeft geen wettelijke grondslag in de BBV. Om aan te sluiten bij de jaarrekening 2012 zoals deze door de raad is vastgesteld presenteren wij ook hier in de IBT verantwoording de resultaten in die uitsplitsing.

Het nadelig resultaat van 28,6 miljoen euro is als volgt uit te splitsen in concern-, dienst- en bijzonder resultaat:

(bedragen in miljoen euro)

• Concernresultaat	-1,8
• Dienstresultaten	1,7
• Bijzondere resultaten	-27,7
	-27,8

Concernresultaat

Algemene uitkering	5,5	V
Stelpost ruil middelen stimulering woningbouw	-3,5	N
Vrijval Extra beleid	7,0	V
Vrijval 'BoSS' gelden	0,8	V
Wachtgeld en pensioenen wethouders	-2,7	N
Onroerende Zaakbelasting (OZB)	-2,1	N
Functioneel Leeftijdsontslag (FLO)	0,5	V
ISV duurzame woningvoorraad	4,4	V
Slot- en Nacalculaties	1,2	V
Stopzetten/ anders dekken projecten	3,4	V
Stopzetten Regiotram	-1,1	N
Afwikkeling parkeergarage Damsterdiep	-4,7	N
Saldo financieringsfunctie	1,1	V
TCN/SIG	-6,7	N
Leges	-0,7	N
Rente investeringen	-0,6	N
Zernike college	0,8	V
Doorbetaling bijzonder onderwijs	-6,1	N
Reserve stichting WeerWerk	-0,6	N
Overig (diverse posten kleiner dan 0,5 miljoen)	2,3	V
	-1,8	N

Dienstresultaat:

BSD	-0,1	N
CT	0,1	V
DIA	0,4	V
HVD	0,0	N
Iederz	-0,7	N
MD	1,0	V
OCSW	2,7	V
ROEZ	-1,9	V

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

SZW	0,4	V
	<u>1,7</u>	<u>V</u>

Bijzonder resultaat:

WMO	0,6	V
Afvalstoffenheffing	1,0	V
Parkeren	-1,8	N
Meerstad	-25,0	N
Verliesvoorziening grondexploitatie	-2,9	N
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	0,5	V
Bijzondere bijstand	-0,5	N
Overig (diverse posten kleiner dan 0,5 miljoen)	0,4	V
	<u>-27,7</u>	<u>N</u>

- **Begroting 2013**

Ook voor het begrotingsjaar 2013 staan wij onder repressief toezicht.

- **Weerstandvermogen**

Het weerstandvermogen wordt uitgedrukt in een ratio. Het is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de op basis van risico's berekende benodigde weerstandscapaciteit. Voor de lange termijn streeft de gemeente naar een ratio van 1. Op dat moment is het beschikbare weerstandvermogen gelijk aan het benodigde weerstandvermogen. Voor de korte termijn willen we een score van 0,8.

Ratio weerstandvermogen			
	2010	2011	2012
Beschikbare weerstandscapaciteit	80.800	83.903	115.697
Benodigde weerstandscapaciteit	156.328	192.672	192.605
Ratio weerstandvermogen	0,52	0,44	0,60

(bedragen * 1.000 euro)

In de jaarrekening 2012 verbetert onze ratio weerstandvermogen. Dat komt omdat bij de begroting 2013 zijn voorstellen gedaan om de beschikbare weerstandscapaciteit te verhogen.

In de paragraaf weerstandvermogen is een waarderingstabel opgenomen om het weerstandvermogen te kunnen beoordelen. Op basis van die tabel kwalificeert de ratio weerstandvermogen als onvoldoende.

- **Onderhoud van onze kapitaalgoederen**

Het beleid voor het niveau van onderhoud van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte is vastgelegd in het BORG (Beheer Openbare Ruimte Groningen). Het gaat dan om wegen, groen, riolering, kunstwerken en water. Voor kapitaalgoederen die niet onder BORG vallen, wordt door de diensten een onderhoudsplan opgesteld.

BORG

Wegen

Het voor 2012 opgestelde programma groot onderhoud wegen is uitgevoerd.

Openbare verlichting

Het onderhoud aan de openbare verlichting wordt de laatste jaren gekenmerkt door een groot aantal kabelstoringen. Deze storingen worden veroorzaakt doordat de oudere kabels aan het eind van hun

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

levensduur en dus aan vervanging toe zijn. In 2012 zijn we begonnen met de vervanging van deze oude verlichtingskabels

Groen- en speelvoorzieningen

In dit verslagjaar heeft de kastanjeziekte zich in onze stad snel uitgebreid. Om de veiligheid te kunnen waarborgen, hebben we in de hele stad diverse zieke kastanjes moeten kappen. Bij het grootonderhoud aan groen knapten we op diverse plekken in Hoogkerk de groeninrichting op en werden diverse binnenpleintjes in Selwerd gerenoveerd. Bij de speelvoorzieningen is vooral ingezet op vervanging van versleten speeltoestellen in Noorddijk en Noordwest.

Riolering

Dit programma verzorgt het beheer en onderhoud van de gemeentelijke riolering en past het aan bij de wettelijke eisen (basisinspanning en zorgplicht). Het gemeentelijk Riolerings- en Waterplan 2009-2013 (GRP) vormt het toetsingskader.

Kunstwerken

Voor de instandhouding van de civiele kunstwerken is in 2012 preventief onderhoud aan diverse bruggen uitgevoerd. Omdat het Herewegspoorviaduct aan vervanging toe is, hebben we ook in 2012 regelmatig inspecties uitgevoerd en zijn op enkele plaatsen delen hersteld of vervangen.

Water

De oevers van diverse waterwegen en kanaalvakken zijn toe aan onderhoud. In 2012 hebben wij de renovatie van de Sluiskade afgerond. Verder is de kade Damsterdiep vernieuwd en startte de renovatie van de kade aan het Oosterhamrikkanaal.

Gemeentelijke gebouwen

Dienst	Boekwaarde	Boekwaarde	Meerjaren	Voorzienin	Onderhoudsbudget	
					Begroting	Rekening
	1-1-2012	31-12-2012		31-12-2012	2012	2012
BSD (*)	29.508	29.508	aanw ezig	125	105	224
DIA	14.156	17.004	aanw ezig	456	427	426
iederz	3.822	4.060	aanw ezig	0	500	521
HVD	10.064	10.676	aanw ezig	1.020	296	527
MD	6.059	5.824	aanw ezig	1.442	374	338
OCSW	187.935	188.121	aanw ezig	369	7.399	7.474
ROEZ	15.184	14.999	aanw ezig	1.140	365	322
SOZawe	-	-		0	0	0
Totaal	266.728	270.192		4.552	9.466	9.832
Totaal verzekerde waarde		984.816				

Voor de gemeentelijke gebouwen zijn meerjaren onderhoudsplannen aanwezig. Het jaarlijkse onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen wordt gefinancierd vanuit in de begroting opgenomen onderhouds budgetten. Op rekeningsbasis is hieraan 9,8 miljoen euro besteed. Dat is inclusief het groot- en zogenaamd buitenonderhoud aan schoolgebouwen (2,0 miljoen euro) en inclusief het budget voor MIOP (Meerjaren investerings en onderhoudsplan) sport en recreatie.

Naast de reguliere budgetten in de begroting heeft de gemeente voor in totaal 4,5 miljoen euro in diverse onderhoudsvoorzieningen beschikbaar.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

- **Grondexploitatie**

Opbouw resultaat grondzaken 2012

(Bedragen x 1000 euro)	Begroot 2012	Afwijking tov	
		begroot 2012	Rekening 2012
Rente en exploitatielasten (nog te ontwikkelen)			
grondbezit inclusief grondbank, bijdrage			
grondexploitaties	-2.400	476	-1.924
Afwaardering plankosten en gronden	-1.575	-1.707	-3.282
Exploitatie binnenbezittingen, erfpacht etc.	260	1.260	1.520
Slotcalculaties Vinkhuizen-Zilverlaan, De			
Hoogte	-	401	401
Verliesvoorziening grondexploitaties	-	-2.850	-2.850
Exploitatietekort Parkeergarage CiBoGa	-	119	119
Meerstad	-	-25.000	-25.000
Dotatie nieuw beleid	3.000	-	3.000
Totaal resultaat	-715	-27.301	-28.016

Resultaten en reserve grondzaken

In het najaar van 2012 zijn de grondexploitaties herzien. In de raadsbrief d.d. 14 december 2012 "Resultaten herziening grondexploitaties" zijn de resultaten hiervan gepresenteerd. In de herzieningen zijn de nu bekende gevolgen van de crisis verwerkt, op basis van de regionale afspraken over woningbouw en bedrijventerreinen. De herzieningen hebben geleid tot een negatief resultaat van 44 miljoen euro. Dat is 4 miljoen euro meer dan was verwacht. Dit resultaat wordt meegenomen in het jaarresultaat 2012.

Het doel van de bestemmingsreserve Grondzaken is het vormen van een toereikende buffer voor het opvangen van schommelingen in de resultaten op de grondexploitaties.

De geprognoseerde omvang van de reserve bestaat uit het actuele saldo van de reserve grondzaken inclusief rentebijdrage bestemmingsreserve Euroborg en grondbank en de verwachte toekomstige resultaten en onttrekking die ten gunste of ten laste komen van de reserve grondzaken en grondbank. De geprognoseerde omvang van de reserve grondzaken en grondbank bedraagt 18 miljoen euro. Het saldo reserve grondzaken per 31 december 2012 bedraagt 14 duizend euro negatief.

Risico's

Per 31 december 2012 zijn de risico's met behulp van de risicoboxen gekwantificeerd. De minimale omvang van de risico's die verband houden met grondexploitaties en nog in exploitatie te nemen gronden bedragen 72,8 miljoen euro.

De risico's van de grondexploitatie Meerstad komen voor rekening van de Gemeente Groningen. Het risico voor Meerstad is berekend volgende de verfijnde boxensystematiek en komt per 31 december 2012 uit op 92,5 miljoen euro. Beide bedragen maken onderdeel uit van de berekening van de ratio weerstandstandsvermogen.

- **Toepassing van het BBV**

De gemeentewet schrijft voor dat gemeenten een begroting, meerjarenraming, jaarrekening en jaarverslag maken en geven enkele vereisten waaraan de genoemde documenten dienen te voldoen. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten 2004 (BBV) bevat de regelgeving daarvoor. De jaarstukken van de gemeente Groningen voldoen aan de BBV.

- **Tussentijdse informatievoorziening aan de raad**

De gemeentewet geeft de regels over het tijdig aanbieden van de begroting, de meerjarenraming, de jaarrekening en het jaarverslag aan de raad.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

Daarnaast heeft de gemeente een Financiële Verordening gemeente Groningen 2011, waarin wordt geregeld op welke wijze de raad tussentijds op de hoogte gehouden wordt. In artikel 2a Planning en controlcyclus, wordt geregeld dat het college de raad de Voorjaarsbrief aanbiedt voor 1 juni. Tevens biedt het college de raad de tussentijdse rapportage over de eerste drie maanden aan voor 1 juni en de tussentijdse rapportage over de eerste zes maanden aan voor 7 oktober.

In de raadsvergadering van woensdag 27 juni 2012 is de voorjaarsbrief (BD 12.3113309) en is het Financieel meerjarenbeeld 2013 – 2016 (BD 12.3116428) door de raad behandeld.

In 2012 zijn drie Voortgangsrapportages (VGR) aan de raad aangeboden.

VGR 2012-I: 14-06-2012; BD 12.3128683;

VGR 2012-II: 18-10-2012; BD 12.3317768;

VGR 2012-III: 21-12-2012; BD 12.3407673

• Saldo jaarrekening

Hieronder treft u de saldi van afgelopen drie jaarrekeningen aan.

Hoewel er sprake is van een negatieve ontwikkeling is het van belang voor het inzicht in het resultaat te kijken naar de samenstellende onderdelen van het resultaat. Zowel de resultaten 2010, 2011 als 2012 worden negatief beïnvloed door het treffen van voorzieningen, danwel afboekingen van grondwaarden. In 2010 is een verliesvoorziening gevormd voor Meerstad van 35 miljoen euro. In 2011 is een negatief resultaat behaald op Grondzaken van 63 miljoen euro en in 2012 was het resultaat Grondzaken 28 miljoen euro negatief.

Voor een volledig beeld van de samenstellende delen van het resultaat verwijzen we naar de respectievelijke jaarrekeningen.

Rekening resultaten		
2010	2011	2012
-/- 6.283	-/- 22.617	-/- 27.806

• Solvabiliteit

Onderstaand wordt de solvabiliteit van de gemeente weergegeven. De solvabiliteit geeft de verhouding weer tussen het eigen vermogen en de aanwezige activa. Het geeft dus weer in welke mate de gemeente gefinancierd is met eigen vermogen.

Solvabiliteit op basis van de jaarrekening			
	2010	2011	2012
Eigen vermogen	296.396	283.224	210.671
Totaal activa	1.279.678	1.241.979	1.497.102
Ratio	0,232	0,228	0,141

Uit deze gegevens blijkt dat de solvabiliteit van de gemeente Groningen afneemt.

• Conclusie

In het kader van IBT is afgesproken dat op basis van bovenstaande kenmerken een kwalificatie wordt gegeven over de financiën van de gemeente Groningen. De kwalificatie kan goed, matig of slecht zijn. Op basis van de jaarrekening 2012 kwalificeren we de financiën van de Gemeente Groningen als matig. Dat betekent dat op basis van de rekening we nog steeds uitgaan van repressief toezicht door de provincie.

De kwalificatie matig komt voornamelijk vanwege het negatieve jaarrekeningsaldo en de verslechterde solvabiliteit van de gemeente.

We onderkennen de financiële problematiek en werken aan het versterken van het weerstandsvermogen. Dit wordt ook zichtbaar in deze jaarrekening.

Daarnaast kunnen we constateren dat het onderhoud van kapitaalgoederen in beeld is en onze BORG score op peil. Vanwege de laatste genoemde indicatoren kwalificeren we naar onze mening niet als slecht.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

3 Archief

De Archiefwet en het Archiefbesluit 1995, de Archiefregeling 2010, en onze eigen Verordening en Besluit Informatiebeheer, bevatten tal van regels waaraan de gemeente Groningen op het gebied van archief moet voldoen. Om ons te faciliteren heeft de VNG een handreiking horizontale verantwoording van de Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (hierna: KPI's) ontwikkeld.

Samengevat geven de KPI's antwoord op de volgende vier vragen:

1. Heeft de gemeente een werkend kwaliteitssysteem voor het beheer van archiefbescheiden?
2. Zijn de archiefbescheiden van de gemeente in een goede, geordende en toegankelijke staat gebracht?
3. Worden de archiefbescheiden van de gemeente tijdig vernietigd of overgebracht/openbaar gemaakt?
4. Heeft de gemeente een duurzame en adequate beheer- en bewaaromgeving?

De KPI's zijn slechts een hulpmiddel om inzicht te geven in de stand van zaken op het gebied van het archief. Ook Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) wil graag een hulpmiddel op dit gebied aanbieden. In 2013 komt op de website waarstaatjegemeente.nl onder het kopje toezicht informatie en vragenlijst beschikbaar op het gebied van archief. De gemeente Groningen zal deze vragenlijst invullen. Hierdoor kunt u ons vergelijken met andere gemeenten en kunt u op elk moment de meest actuele stand van zaken bekijken. Voor meer informatie verwijs ik u daarom naar deze website.

• Uitvoering taken archief

Op het gebied van archief is in het verleden niet een jaarverslag opgemaakt. Om dit op te kunnen pakken is in 2012 een nulmeting archiefbeheer uitgevoerd. Hiervoor hebben wij een vragenlijst ingevuld die was vervaardigd door de provinciale toezichthouders. De vragen waren verdeeld in drie groepen, namelijk in:

1. Organisatie en beleid
2. Informatiebeheer
3. Veiligheid, fysiek beheer en onderhoud

In groep 1 (organisatie en beleid) zijn vragen beantwoord over de organisatorische aspecten van het beheer van de informatie. Daarnaast is antwoord gegeven in hoeverre het informatiebeheer onderdeel uitmaakt van een kwaliteitssysteem, auditprogramma's en de planning en control cyclus.

In groep 2 zijn vragen beantwoord over de geordende en toegankelijke staat van de archiefbescheiden. Ook zijn vragen beantwoord over de selectie van archiefbescheiden, de aanwezigheid van instrumenten om deze staat te garanderen en welke waarborgen de gemeente neemt om een juiste selectie te waarborgen.

In groep 3 zijn de vragen beantwoord over archiefruimten, archiefbewaarplaatsen en het technisch beheer. Hierdoor hebben we inzichtelijk kunnen krijgen hoe het staat met de duurzaamheid en veiligheid van de archiefbestanden.

Uit de vragenlijst kwam naar voren dat wij de volgende dingen goed doen:

- De Verordening en het Besluit Informatiebeheer zijn op orde.
- De archiefbescheiden, analoog en digitaal, zijn geordend en toegankelijk conform de archiefwet- en regelgeving.
- De archiefbescheiden die daarvoor in aanmerking komen worden jaarlijks op verantwoorde wijze vernietigd.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

- De vervanging van papieren archiefbescheiden door digitale reproducties, onder vernietiging van het origineel, is juist en volledig gebeurd.
- De in gebruik zijnde archiefruimten en de archiefbewaarplaats voldoen aan de eisen om de archiefbescheiden duurzaam te bewaren en te beheren.

De volgende aspecten kunnen wij verbeteren dan wel actualiseren:

- Een werkend kwaliteitssysteem ontbreekt. Hiermee kan het beheer van de archiefbescheiden aan kwaliteitscriteria worden getoetst, zoals omschreven in de Archiefregeling.
- Om het informatiebeheer goed in de kaart te hebben is het van belang dat er een volledig en actueel overzicht is van alle archiefbescheiden, in welke vorm dan ook. Dit is niet bij iedere dienst op orde en zal nader worden onderzocht en verbeterd.
- Er is geen zicht op de archiefzorg bij de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente deelneemt.

Om de kwaliteit van de archieftaken te kunnen beoordelen vraagt de provincie om duidelijkheid in temen of wij de archieftaken goed, matig of slecht uitvoeren. Hiervoor zijn de KPI's het uitgangspunt.

Voor de gemeente Groningen is de beoordeling als volgt:

Nummer	Onderdeel	Beoordeling	Aandachtspunt
1	Werkend kwaliteitssysteem voor het beheer van archiefbescheiden.	Slecht	
2	Goede, geordende en toegankelijke staat gebracht archiefbescheiden.	Goed	<ul style="list-style-type: none"> Geordend overzicht van archiefbescheiden ontbreekt; Geen zicht op de archiefzorg van de gemeenschappelijk regelingen.
3	Tijdige vernietiging en openbaar making	Goed	
4	Duurzame en adequate beheer- en bewaar-omgeving.	Goed	

Wanneer de gemeente aan alle vier onderdelen voldoet doet de gemeente het goed. Als aan tenminste een van de vier onderdelen niet wordt voldaan, is er sprake van taakverwaarlozing en doet de gemeente het slecht. Wanneer het niet voldoen aan een onderdeel echter tot aantoonbaar lage risico's leidt en/of vergezeld gaat van een adequaat verbeterplan, kan als kwalificatie matig worden aangehouden.

Op basis van bovenstaande gegevens komen wij tot de conclusie dat wij op het gebied van archief matig scoren.

Wij concluderen dat het niet voldoen aan de voornoemde punten leidt tot aantoonbaar lage risico's. Voor de aandachtspunten is een verbeterplan opgesteld bestaande uit de volgende punten.

Verbeterpunt	Planning
Ontwikkelen van een kwaliteitssysteem	Start: april 2013 Oplevering: december 2013 Implementatie: 2014
Geordend overzicht van archiefbescheiden.	Start: April 2013 Oplevering: januari 2014
Zicht op de archiefzorg van de gemeenschappelijk regelingen.	Start 2013 Oplevering: december 2013

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

4 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

In de onderstaande tabel staat de beoordeling van de gemeente Groningen voor het toezichtsgebied Wabo over 2012. Deze beoordeling is gebaseerd op de vastgestelde criteria zoals verwoord in de notitie van de provincie: een goede uitvoering (groene kleurspoor), een matige uitvoering (oranje kleurspoor) of een slechte uitvoering (rode kleurspoor).

WABO

Matig

Beleid, probleem- /risicoanalyse

1. Actueel beleid (minimaal vergunningen- en handhaving-beleid inclusief brandveiligheid, protocol bouwplantoetsing, bodembeleid) en probleem- en risicoanalyse (<4 jaar) is beschikbaar voor GS.
2. Beleid bevat doelen en prioriteiten, ambitieniveau is in lijn met capaciteit.
3. Beleid en probleem- en risicoanalyse besteedt aandacht aan de onderkende Wabo-risico's (asbest, verontreinigde grond, brandveiligheid bij de opslag van gevaarlijke stoffen, constructieve veiligheid en brandveiligheid) en is duidelijk over wat de specifieke gemeentelijke risico's zijn. Tevens wordt in kader toezicht en handhaving aandacht besteed aan de prioritaire RO belangen: veiligheid/gezondheid, landschap, natuur en cultuurhistorie

Jaarprogramma

4. In 2012 was het jaarlijkse uitvoeringsprogramma vergunning-, toezichts- en handhavingstaken (vth-taken) voor 1 januari niet beschikbaar en dus niet vastgesteld door B&W noch aangeboden aan raad en beschikbaar voor GS.
5. Jaarprogramma heeft duidelijke relatie met risico's, doelen, prioriteiten en evaluatie vorig programma. Beschikbare middelen toereikend voor uitvoering.
6. In jaarprogramma zijn v.w.b. vergunningverlening in ieder geval de systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van vergunningen voor risicovolle activiteiten beschreven.

Jaarverslag

7. Voor 1 april, dan wel samen met de jaarrekening voor 15 juli, is het jaarverslag vth-taken aangeboden aan raad en beschikbaar voor GS
8. Jaarverslag bevat duidelijke conclusies over mate van uitvoering jaarprogramma, de bijdrage aan beleidsdoelen, de beheersing van risico's en/of beleid, prioriteiten en/of programma bijgesteld dienen te worden.

De beoordeling vindt plaats vanuit het beschikbaar hebben van een actueel beleid, een jaarprogramma en vervolgens een evaluatie over het uitgevoerde programma. Daarnaast wordt beoordeeld of de raad en GS van de provincie (tijdig) zijn geïnformeerd over bovenstaande onderdelen. Op basis van deze criteria komen wij tot de conclusie dat wij matig scoren. We hebben ons beleid en de uitvoering van onze risicothema's op orde. De verbeteractie om uiteindelijk de status 'goed' te verwerven bestaat voornamelijk uit het tijdig opleveren van het uitvoeringsprogramma.

Raadsvoorstel - Rapportage interbestuurlijk toezicht

5 Wet ruimtelijke ordening (Wro)

Het interbestuurlijk toezicht (IBT) op het gebied van de Wro richt zich in eerste instantie op de actualiteit van beheersverordening en bestemmingsplannen. Het toezicht op het op tijd vaststellen van het uitvoeringsprogramma en jaarverslag vindt plaats in het kader van de Wabo.

Het interbestuurlijk toezicht op het terrein van de ruimtelijke ordening gaat nadrukkelijk niet over het toezicht op de naleving van de provinciale belangen zoals deze zijn verwoord in het Provinciaal omgevingsplan en Provinciale omgevingsverordening (POP en POV). Voor zover sprake is van provinciale belangen worden de mogelijkheden van de Wro en Bro ingezet en niet het middel van interbestuurlijk toezicht.

Uitvoering Wro-taken

De gemeente Groningen heeft geen beheersverordeningen. De gemeente werkt toe naar bestemmingsplannen voor de gehele gemeente. Volgens de Wro zijn bestemmingsplannen actueel wanneer deze niet ouder zijn dan 10 jaar. In het jaar 2012 waren bijna alle bestemmingsplannen actueel.

Vanaf 1 juli 2013 vindt er een financiële sanctie plaats wanneer een gemeente de bestemmingsplannen niet op tijd heeft geactualiseerd. De gemeente mag dan bij een aanvraag om een omgevingsvergunning geen leges meer invorderen.

Wij komen tot de conclusie dat wij volgens de normen van de provincie matig voldoen aan de wettelijke verplichtingen uit de Wro. Dit komt omdat de provincie de lat heel hoog legt voor het oordeel 'goed'. Daarvoor moet namelijk echt volledig aan alle eisen voldaan zijn: het gehele gemeentelijke grondgebied moet belegd zijn met actuele bestemmingplannen waarin alle risico's voor gezondheid (geurhinder, geluidhinder, luchtkwaliteit), (externe) veiligheid en cultuurhistorie/archeologie afgedekt zijn.

WRO

Matig

Bestemmingsplan en beheersverordening:

- De gemeente beschikt nagenoeg voor het gehele grondgebied over één of meer bestemmingsplannen (er zijn geen beheersverordeningen). Het overgrote deel daarvan is actueel (minder dan 10 jaar oud); van de andere bestemmingsplannen is van het overgrote deel de periode op basis van artikel 3.1, derde lid, Wro verlengd. De geactualiseerde en verlengde bestemmingsplannen dekken de risico's af. Bij de gebieden die nog niet belegd zijn met een (actueel) bestemmingsplan doen de risico's zich niet voor.

De verbeteracties om uiteindelijk de status 'goed' te verwerven bestaan uit het afronden van het actualiseringsprogramma zoals afgesproken met de gemeenteraad.

Collegedbrief - Nieuw Interbestuurlijk toezicht

Bestuursdienst

Afdeling Concern Bestuurlijk Juridische Zaken
Onderwerp nieuw Interbestuurlijk toezicht

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Aan de leden van de gemeenteraad van Groningen
te
Groningen

Wij zijn met het openbaar vervoer
bereikbaar, buslijnen 1, 2, 3, 5, 6,
11, 13, 16

Informatie over vertrektijden krijgt
u via 0900-92 92

In uw antwoord graag datum en
kenmerk vermelden.

Telefoon (050) 367 76 45 Bijlage(n)

Ons kenmerk BD 13.3559363

E-mailadres

Datum - 2 APR 2013 Uw brief van

Uw kenmerk

Website
gemeente.groningen.nl

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over het nieuwe interbestuurlijk toezicht (IBT) en de aanpak daarvoor.

Nieuw interbestuurlijk toezicht

Vanaf dit jaar zal het interbestuurlijk toezicht op de uitvoering van een aantal gemeentelijke taken op een andere wijze gaan plaatsvinden. In plaats van het rechtstreekse toezicht op gemeentelijke taken door provincie of Rijk, zal het toezicht op de uitvoering van de taken door het college in eerste instantie gaan gebeuren door de raad. In tweede instantie zal de provincie toezicht uitoefenen op de uitvoering van de taken, op basis van de informatie van het college daarover aan de raad.

Op 1 oktober 2012 is daarvoor de Wet revitalisering generiek toezicht in werking getreden. Deze wet bevat een aantal fundamentele wijzigingen van het interbestuurlijk toezicht. Kernpunt van de nieuwe wet is o.a. dat het toezicht van het Rijk op provincies en van provincies op gemeenten en waterschappen vereenvoudigd is en meer op risicoanalyse is gericht. Een ander belangrijk punt is, dat het in eerste instantie niet aan de toezichthouder, maar aan vertegenwoordigende organen als de gemeenteraad is om in het kader van de horizontale verantwoording toezicht te houden op de uitvoering van taken (vooral taken in medebewind) door de colleges.

Het interbestuurlijk toezicht wordt in beginsel belegd bij de bestuurslaag die een niveau hoger ligt. Dit betekent dat de provincie toezicht houdt op de gemeente en dat het rijk toezicht houdt op de provincie. Zo worden de provincies op het gebied van omgevingsvraagstukken de toezichthouder op gemeenten en treedt daar de VROM-inspectie terug. Volstaan wordt grotendeels met de bepalingen over interbestuurlijk toezicht in de Provinciewet en Gemeentewet. De in diverse wetten opgenomen bepalingen

Collegedrief - Nieuw Interbestuurlijk toezicht

Bladzijde 2 van 3
Onderwerp nieuw Interbestuurlijk toezicht

over specifiek toezicht (zoals vereisten van goedkeuring vooraf) zijn vervallen.

Primaire toezichthoudende verantwoordelijkheid raad

Zoals gezegd komt de nadruk en primaire verantwoordelijkheid voor toezicht bij de gemeenten te liggen, dus de verantwoording door het college aan de raad. Vanuit die primaire rol van de raad, neemt de provincie een terughoudende rol in: "de provincie moet niet meer willen weten dan de gemeenteraad behoort te weten" is dan het motto.

In hoofdlijn gaat de provincie uit van een adequate taakuitoefening door het college en het toezicht daarop vanuit de gemeenteraad. De provincie vormt zich een beeld over de risicoanalyse die het college aan de raad voorlegt. Wanneer daaruit blijkt dat gemeenten hun medebewindstaken niet voldoende uitvoeren, zal de provincie daarover met de gemeente in gesprek gaan. In een uiterste geval kan de provincie ingrijpen, waarbij dan een interventieladder zal worden doorlopen bestaande uit zes stappen, van signaleren tot en met het echt toepassen van een toezichtinstrument.

De provincie gaat kort gezegd uit van vertrouwen in het gemeentebestuur, verantwoording van het college aan de raad en informatie daarover naar de provincie.

Toezichtterreinen

Binnen het interbestuurlijk toezicht is het accent komen te liggen op de volgende toezichtterreinen: financiën, archief (inclusief de Groninger Archieven), Wabo, ruimtelijke ordening en huisvesting statushouders. In overleg tussen de provincie en alle Groninger gemeenten zijn er afspraken gemaakt over de invulling van de verantwoording en rapportage van de resultaten binnen de toezichtterreinen. Er zijn criteria ontwikkeld, op basis waarvan beoordeeld kan worden of de taken goed, matig of slecht zijn uitgevoerd. Doel daarbij is geweest in gezamenlijkheid de aanpak te bepalen, waarbij niet veel extra inspanningen moeten worden gedaan.

Wijze van verantwoording en toezicht

In de rapportages over de uitvoering van de taken binnen de toezichtterreinen zal ons college aangeven of deze taken goed, matig of slecht zijn uitgevoerd. De provincie verwacht dat de gemeenten de verantwoording zoveel mogelijk laten samenlopen met de P&C-cyclus, bij de momenten van bespreking van de begroting en de jaarrekening en middels opname van een paragraaf in beide documenten. 2013 wordt als een overgangsjaar gezien door de provincie.

Over de wijze van rapporteren en het tijdstip zijn wij van mening dat in 2013 eerst een afzonderlijk voorstel met een rapportage voor de toezichtterreinen

Collegedebrief - Nieuw Interbestuurlijk toezicht

Bladzijde 3 van 3
Onderwerp nieuw Interbestuurlijk toezicht

behandeld zal moeten worden door uw raad en dat nog geen paragraaf interbestuurlijk toezicht opgenomen dient te worden in de jaarrekening 2012. Wij vinden het niet raadzaam om in het eerste jaar, waarbij nog naar een geschikte wijze van behandeling moet worden gezocht, een paragraaf interbestuurlijk toezicht op te nemen in de jaarrekening. Daarbij speelt ook dat de jaarrekening aan de accountantscontrole onderhevig is. Samen met uw raad kan dan bekeken worden of de wijze van behandeling voldoet aan de wens van uw raad. De provincie stemt in met deze lijn, maar dringt wel aan op een aparte paragraaf interbestuurlijk toezicht in de begroting 2014 en de jaarrekening 2013.

Wat verandert er voor de raad

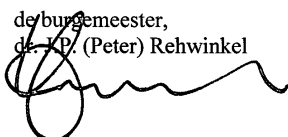
Voor het toezichtsterrein financiën verandert er weinig. De bestaande wettelijke bepalingen en toezichtinstrumenten blijven onverminderd van kracht. Wel is het wel de bedoeling dat de wijze waarop toezicht wordt gehouden zoveel mogelijk op een gelijke wijze wordt gedaan als op de overige toezichtsterreinen, in de vorm van een rapportage met de beoordeling goed/matig/slecht. Over de Wabo-taken werd al jaarlijks gerapporteerd aan uw raad. Voor de toezichttaken ruimtelijke ordening, archief en huisvesting statushouders gebeurde dit niet jaarlijks. In de nieuwe situatie zal over al deze toezichtsterreinen structureel worden gerapporteerd. De raad zal zich vanuit de controlerende rol een oordeel kunnen vormen over de uitvoering van de taken door ons college, waarover wij een beoordeling geven in de rapportages.

Planning

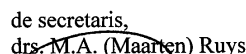
Wij zijn voornemens om rond de zomer uw raad te rapporteren over het interbestuurlijk toezicht per beleidsterrein, zodat agendering van dit onderwerp mogelijk is voor de raad van juni. Daarnaast zetten wij er op in om bij of tegelijk met de behandeling van de begroting 2014 zoveel mogelijk de doelen per beleidsterrein aan te geven. Voor de Wabo lijkt dit qua planning niet haalbaar te zijn (uitvoeringsprogramma komt later). Na dit jaar zal de wijze van behandeling worden geëvalueerd en worden bekeken in hoeverre het wenselijk is een paragraaf interbestuurlijk toezicht op te nemen in de jaarrekeningen voor volgende jaren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering 26-06-2013
Raadscommissie F&V
Datum raadscommissie 12-06-2013
Bijlagen -

Registratienr. BD 13.3693126
Datum B&W besluit 28-05-2013
Portefeuillehouder Schroor
Steller N.R. Werkman
Telefoon 7680
E-mail nico.werkman@groningen.nl

Onderwerp

Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

Concept raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de begrotingswijzigingen over het 1^e kwartaal 2013 vast te stellen;
- II. voor het project Overwegen Spoor een aanvullend plankostenkrediet van 100 duizend euro beschikbaar te stellen. Het totaal beschikbaar gestelde plankostenkrediet voor Overwegen Spoor komt daarmee op 1,510 miljoen euro;
- III. voor het project Stationsgebied/Knoop Groningen een aanvullend plankostenkrediet van 490 duizend euro beschikbaar te stellen. Het totaal beschikbaar gestelde plankostenkrediet voor het Stationsgebied/Knoop Groningen komt daarmee op 2,341 miljoen euro;
- IV. voor het project Zuidelijke Ringweg Groningen een aanvullend plankostenkrediet van 200 duizend euro beschikbaar te stellen. Het totaal beschikbaar gestelde plankostenkrediet voor de Zuidelijke Ringweg Groningen komt daarmee op 2,225 miljoen euro;
- V. de aanvullende kredieten voor Overwegen Spoor, Stationsgebied/Knoop Groningen en de Zuidelijke Ringweg Groningen te dekken uit de reeds in de gemeentebegroting 2013 opgenomen post voor interne plankosten;
- VI. de gemeentebegroting 2013 dienovereenkomstig te wijzigen.

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

2

(Publieks-)samenvatting

In het proces van het opstellen van de Voortgangsrapportages hebben de diensten de gelegenheid begrotingswijzigingen aan te leveren. Deze worden nu ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De begrotingswijzigingen vloeien voort uit eerder door de raad genomen besluiten en kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd met direct gerelateerde baten.

Inleiding

Hierbij treft u de begrotingswijzigingen aan over het eerste kwartaal 2013. Deze kunnen worden ingedeeld in vier categorieën, namelijk:

- a. De eerste categorie betreft wijzigingen binnen één dienst. Het gaat dan om wijzigingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid en wijzigingen door verschuivingen van budgetten tussen deelprogramma's. Deze verschuivingen zijn vooral technische begrotingswijzigingen. Deze hebben geen invloed op het begrotingssaldo van de desbetreffende dienst;
- b. De tweede categorie begrotingswijzigingen zijn dienstoverstijgende wijzigingen. Hierbij valt onder andere te denken aan taakmutaties vanuit het gemeentefonds, taakmutaties tussen diensten en begrotingswijzigingen voortvloeiende uit de bezuinigingsoperatie 2011-2014.
- c. De derde categorie betreft een technische correctie op een investeringskrediet van RO/EZ.
- d. De vierde categorie heeft betrekking op de uitruil van incidentele middelen naar structurele middelen.

In de praktijk doen de bovengenoemde omstandigheden zich voortdurend voor. Het is erg onpraktisch bij elke gelegenheid tot een formele begrotingswijziging te moeten besluiten. Daarom worden grote en kleine veranderingen 'opgespaard' en op een aantal momenten gebundeld aan de raad voorgelegd. Dit is ook in overeenstemming met de regelgeving die hierover met de raad is afgesproken.

Beoogd resultaat

Nvt.

Kader

Nvt.

Argumenten/afwegingen

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

3

Dienstwijzigingen

OCSW

1. Bijdragen gemeenten voor bestrijding huiselijk geweld

Wij ontvangen van de regiogemeenten voor de bestrijding van huiselijk geweld 43 cent per inwoner. Het totaalbedrag van 164 duizend euro zat nog niet in de begroting. Wij stellen voor dit bedrag in de begroting voor het aangegeven doel op te nemen.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.2 Preventie en zorg	OCSW	I	164	164				0

2. Actualisatie budgetten OCSW

Wij hebben voor de dienst OCSW de afdelingsbudgetten op operationeel niveau geactualiseerd. Dit heeft vooral gevolgen voor de toerekening van de kosten van bedrijfsvoering aan de deelprogramma's. Wij stellen uw raad voor deze wijzigingen in de gemeentebegroting te verwerken. Het gaat vooral om de volgende wijzigingen:

- diverse budgetten in de bedrijfsvoering zijn binnen de dienst OCSW herverdeeld. Het gaat hier vooral de kosten van vorming en opleiding en ICT-kosten. Dit leidt tot een gewijzigde toerekening aan de diverse deelprogramma's.
- ter bevordering van een adequaat begrotingsbeheer is bij enkele dienstonderdelen reeds gepreludeerd op een aantal concernbezuinigingen door een taakstelling op te voeren.
- de onderhoudsplanning voor de sportaccommodaties is geactualiseerd. Dat leidt tot een aanpassing van de budgetten.
- bij de cultuurbudgetten is een kleine correctie doorgevoerd voor wat betreft de verrekening met de bestemmingsreserve accres gesubsidieerde instellingen.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
3.1 Integraal jeugdbeleid	OCSW	I	15	52	37			37
4.1 Soc. samenhang en participatie	OCSW	I	-143	-22	121			121
4.2 Preventie en zorg	OCSW	I	-9	-7	2			2
4.3 Integratie en emancipatie	OCSW	I	-7	-4	3			3
5.1 Sportieve infrastructuur	OCSW	I	293	217	-76			-76
5.2 Deelname aan sport	OCSW	I	-3	-7	-4			-41
6.1 Culturele infrastructuur	OCSW	I	197	67	-130	7	28	-109
6.2 Deelname aan cultuur	OCSW	I	12	-5	-17		2	-15
6.3 Overig cultuur	OCSW	I	-44	-3	41			41

3. Fusie Muziekschool/Kunstencentrum

Wij stellen uw raad voor om de fusie tussen de Muziekschool en het Kunstencentrum per 1 juli 2013 in de begroting te verwerken. De gemeentelijke bijdrage aan de Muziekschool wordt dan toegevoegd aan het subsidiebudget voor het Kunstencentrum. De Muziekschool hebben wij in de primitieve begroting opgenomen onder deelprogramma 6.1 'Culturele infrastructuur'. De fusiecombinatie hebben wij gerangschikt onder deelprogramma 6.2 'Deelname aan cultuur'. Dit betekent een verschuiving tussen deze deelprogramma's. Wij zijn in de primitieve begroting op regelniveau al van deze fusie uitgegaan. Omdat de fusie eerst per 1 juli 2013 formeel wordt doorgevoerd, moet de begroting op onderdelen voor het eerste halfjaar van 2013 technisch worden aangepast. Dat betekent een verhoging van de lasten en baten met 260 duizend euro in verband met de verantwoording van les gelden en daaraan verbonden kosten. Per saldo hebben deze wijzigingen geen financieel effect.

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

4

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
6.1	Culturele infrastructuur	OCSW	I	-732	260	992			992
6.2	Deelname aan cultuur	OCSW	I	992		-992			-992

4. Projecten onderwijshuisvesting

In de primitieve begroting voor 2013 was nog niet volledig rekening gehouden met de ingebruikname van een aantal investeringsprojecten in het onderwijs, waaronder de nieuwbouw VMBO. Wij stellen voor de begroting aan de actuele situatie aan te passen. Dat betekent voor deze investeringsprojecten hogere kapitaallasten door onder meer afschrijvingen, gedekt door een onttrekking aan de daarvoor ingestelde beklemde reserves en een bijdrage van de schoolbesturen.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
3.1	Integraal jeugdbeleid	OCSW	I	497	122	375	-30	345	0

5. Bijstelling uitvoeringsbudgetten Ten Boer

De gemeente Ten Boer heeft de budgetten voor 2013 vastgesteld. Daarin is een aantal wijzigingen, inclusief bezuinigingen, doorgevoerd. Onze begroting (uitvoeringskosten) moet hierop worden aangepast. Het gaat hier om 64 duizend euro. Verder wordt met betrekking tot de invoering van de 3 decentralisaties taken door Groningen uitgevoerd. De lasten en baten van Groningen worden daardoor met 49 duizend verhoogd.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
3.1	Integraal jeugdbeleid	OCSW	I	-57	-57				0
4.1	Soc. samenhang en participatie	OCSW	I	49	49				0
5.3	Overige sport en bewegen	OCSW	I	-7	-7				0

6. Bijstelling cultuurnota

In de primitieve begroting hebben wij de effecten van de nieuwe cultuurnota zoveel mogelijk verwerkt. Bij raadsbesluit van 28 november 2012 is hierop nog een wijziging doorgevoerd. Een tweetal wijzigingen is nog niet verwerkt. Op aangeven van uw raad is de subsidieverstrekking aan De Steeg en voor de amateurkunst gecontinueerd. Met betrekking tot De Steeg is binnen de cultuurbudgetten dekking gevonden. Voor de subsidiëring amateurkunst zoeken wij dekking binnen de budgetten van De Oosterpoort en de Stadsschouwburg. Wij hebben in de begroting van deze werkmatschappij daartoe een taakstellende opbrengst opgenomen.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
6.1	Culturele infrastructuur	OCSW	I	25	100	75			75
6.2	Deelname aan cultuur	OCSW	I	85		-85			-85
6.3	Overig cultuur	OCSW	I	-10		10			10

7. Extra beleid voorgaande jaren cultuur

Bij het raadsbesluit d.d. 14 november 2012, waarin de extra beleidsmiddelen voor cultuur werden opgehaald, is abusievelijk een foutief deelprogramma opgenomen. Met deze begrotingswijziging wordt dit gecorrigeerd en plaatsen we de middelen op het juiste deelprogramma. Er zijn geen verdere financiële consequenties aan verbonden.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
6.3	Overig cultuur	OCSW	I	-1.000		1.000			1.000

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

5

6.1 Culturele infrastructuur	OCSW	I	1.000	-1.000	-1.000
------------------------------	------	---	-------	--------	--------

8. Extra beleid voorgaande jaren meldpunten overlast

Bij het raadsbesluit d.d. 14 november 2012, waarin de extra beleidsmiddelen voor meldpunten overlast werden opgehaald, is per abuis een verkeerd deelprogramma opgenomen. Met deze begrotingswijziging wordt dit gecorrigeerd en plaatsen we de middelen op het juiste deelprogramma. Er zijn geen verdere financiële consequenties aan verbonden.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.2 Preventie en zorg	OCSW	I	-140		140			140
4.1 Sociale samenhang en participatie	OCSW	I	140		-140			-140

9. Gewijzigde verdeling concernbezuinigingen

In de begroting van OCSW is een aantal bezuinigingsmaatregelen verwerkt. Deze zijn op afdelingsniveau verdeeld. Dit leidt tot een gewijzigde toerekening van overhead (lasten en baten) aan de diverse deelprogramma's. Wij stellen u voor de begroting overeenkomstig te wijzigen. Het gaat om de bezuinigingen catering, minder gebruik Gezinsbode, verlenging afschrijving computerhardware en versoberen inkoop energie.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
3.1 Integraal jeugdbeleid	OCSW	S	60		-60			-60
4.1 Soc. samenhang en participatie	OCSW	S	-20		20			20
5.1 Sportieve infrastructuur	OCSW	S	104	124	20			20
6.1 Culturele infrastructuur	OCSW	S	6	26	20			20

10. Gewijzigde verdeling nominale compensatie

In 2012 heeft de dienst OCSW nominale compensatie ontvangen ter dekking van gestegen lonen en prijzen. Wij willen de verdeling hiervan over de deelprogramma's wijzigen. Dat heeft onder meer te maken met de accrespercentages voor instellingen voor 2013. Hiermee sluiten we aan met de afgesproken systematiek. Daarnaast is de compensatie ten opzichte van 2012 gewijzigd aan afdelingen toegerekend. Dat leidt tot een wijziging van de toerekening van de overhead. De wijziging is budgettair neutraal.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
3.1 Integraal jeugdbeleid	OCSW	S	-54		54		-25	29
4.1 Soc. samenhang en participatie	OCSW	S	-22		22		-31	-9
4.2 Preventie en zorg	OCSW	S	-66		66		-107	-41
4.3 Integratie en emancipatie	OCSW	S	-3		3			3
5.1 Sportieve infrastructuur	OCSW	S	-19		19			19
5.2 Deelname aan sport	OCSW	S	6		-6		-6	-12
6.1 Culturele infrastructuur	OCSW	S	-42	17	59		-50	9
6.2 Deelname aan cultuur	OCSW	S	-10		10		-2	8
6.3 Overig cultuur	OCSW	S	9		-9			-9

11. Concernbezuiniging subsidies zelforganisaties

Bij de behandeling van de gemeentebegroting 2012 is het voorstel om 100 duizend euro te bezuinigen op de zelforganisaties teruggetrokken. Wij gaven toen aan met een alternatieve dekking voor 2012 te komen. In 2012 hebben wij uw raad aangegeven deze taakstelling voor de jaren 2012 en 2013 als volgt te dekken.

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

6

Dekking	2012	2013
Maatschappelijke opvang	100	60
Subsidiebudget zelforganisaties	0	40
Totaal	100	100

In de begroting 2013 is de bezuiniging nog volledig op deelprogramma 4.2 verantwoord. Wij stellen u thans voor de begroting te wijzigen.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.2 Preventie en zorg	OCSW	S	40		-40			-40
4.3 Integratie en emancipatie	OCSW	S	-40		40			40

Bestuursdienst

12. Verdeling Extra Beleid

Enkele posten uit Extra Beleid dienen aan een ander deelprogramma te worden toegerekend dan dat in het op 14 november 2012 behandelde raadsvoorstel was opgenomen. Zo behoort het budget voor Organisatieontwikkeling/frictiekosten en projectkosten Organisatieontwikkeling op deelprogramma 13.1 in plaats van op deelprogramma 12.4 (respectievelijk 1 miljoen euro en 500 duizend euro) en gaat het bij de posten Formatie concernfinanciën (150 duizend euro), Wijkcommunicatie en Burgerparticipatie (ieder voor 50 duizend euro) om salarislasten welke ook aan deelprogramma 13.1 toebehoren.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
11.2 Beleidscommunicatie	BD	I	-100		100			100
12.2 Personeel	BD	I	-150		150			150
12.4 Overig	BD	I	-1.500		1.500			1.500
13.1 College, raad en overig	BD	I	1.750		-1.750			-1.750

13. Overheveling budgetten Griffie

Tot nu toe waren de budgetten van uw raad en de griffie verdeeld over de programma's 12 (Bedrijfsvoering) en 13 (Overig). Op verzoek van de griffier worden deze budgetten via deze begrotingswijziging samengebracht in (deel)programma 13.1 College, raad en overig.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
12.4 Overig	BD	S	-856	-279	577			577
13.1 College, raad en overig	BD	S	856	-279	-577			-577

14. Projectorganisatie concernbezuinigingen

De projectgroep Concernbezuinigingen wordt gecontinueerd voor de jaren 2013 en 2014. De projectsecretaris (0,8 fte) maakt deel uit van deze projectgroep en valt buiten de beschikbare formatie. Wij stellen voor om de kosten uit de reserve Frictiekosten Concernbezuinigingen 2011-2014 te dekken. Het gaat om 60 duizend per jaar.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
13.1 College, raad en overig	BD	I	60		-60		60	0

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

7

15. Centra voor Jeugd en Gezin

In het kader van het Begrotingsakkoord 2013 investeert het Ministerie van VWS extra in het bevorderen van een gezonde leefstijl van de jeugd. Onderdeel hiervan is een extra contactmoment van de jeugdgezondheidszorg met adolescenten vanaf 14 jaar. Hiervoor is structureel 15 miljoen euro beschikbaar vanaf 2013. Met dit extra contactmoment kan de jeugdgezondheidszorg passende zorg leveren voor jongeren in de leeftijd van het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Het contactmoment kan behalve op een gezond gewicht voor pubers ingaan op onderwerpen zoals veilig vrijen, het gebruik van alcohol en drugs, pesten en depressie en het bevorderen van weerbaarheid. Voor Groningen betekent dit een hogere bijdrage van 145 duizend euro vanaf 2013. Vanuit het beleidsterrein wordt een voorstel voorbereid over de inzet van deze extra middelen. De extra middelen worden in afwachting van dit voorstel gereserveerd bij het concern.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
13.1 College, raad en overig	BD	S	145		-145			-145
15.1 Algemene inkomsten en post onvoorzien	BD	S		145	145			145

16. Overheveling budgetten GMT

Het budget van de salarislasteren en overhead van de Algemeen Directeur DIA en Iederz zijn in het kader van de financiële afwikkeling Uitvoeringsplan Besturingsmodel gemeente Groningen alsnog overgeheveld ten behoeve van de vorming van het GMT. Het formeel vastgestelde bedrag (208 duizend euro per dienst) wijkt echter af van de werkelijkheid, waardoor er 8 duizend euro ten laste van de nominale compensatie van de Bestuursdienst wordt gebracht.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
13.1 College, raad en overig	BD	S	-8	-8	0			0

17. Financiering kapitaallasten CMS

De kapitaallasten van het Content Management Systeem (CMS) worden verantwoord in de BSD-administratie en gedekt uit de BoSs-middelen. Met deze begrotingswijziging wordt deze dekkingsbijdrage gerealiseerd.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
11.2 Beleidscommunicatie	BD	I		-5	-5			-5
12.1 Innovaties	BD	I	-5		5			5

18. Reserve RSP

Door de onttrekking van ruim 61 miljoen euro aan de reserve RSP wordt er minder rente ontvangen en kan er dus ook minder rente (0,9 miljoen euro) aan de reserve worden toegevoegd. Ook worden ontvangsten van dividenden Enexis en Attero niet langer direct aan de reserve RSP toegevoegd. In de primitieve begroting stonden hiervoor stortingen van ruim 2 miljoen euro opgenomen. Verder wordt er een onttrekking aan deze reserve opgenomen om het verschil te compenseren tussen de rentelasten van de kapitaalverstreking en de renteopbrengsten op de reserve (0,4 miljoen euro). Tenslotte wordt een stelpost met betrekking tot de jaarlijkse inkomsten Enexis van de lastenkant overgeheveld naar de batenkant.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
13.1 College, raad en overig	BD	S	2.900	396	-2.504	-3.010	394	900
15.1 Algemene inkomsten en post onvoorzien	BD	S		-900	-900			-900

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

8

19. Afschaffen Nieuwjaarsreceptie

De opbrengst van het afschaffen van de nieuwjaarsreceptie wordt in 2013 ingezet voor de incidentele dekking van het tekort op het bezuinigingspakket 2011-2014.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
13.1 College, raad en overig	BD	I	-70	-70	0			0

RO/EZ

20. G-kracht

Het programma G-kracht was gedeeltelijk begroot in de primitieve begroting 2013, omdat de incidenteel extra beleidsmiddelen (1 miljoen euro) nog niet beschikbaar waren. Om aansluiting te krijgen met het programma G-kracht in de begroting, moet er aanvullend een begrotingswijziging worden gemaakt. Hierdoor komen de totale begrote lasten op 1,68 miljoen euro. Deze worden voor 1 miljoen euro gedekt door de concernbijdrage en voor 680 duizend euro door vrijval kapitaallasten.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
2.1 Ruimte voor bedrijvigheid	RO/EZ	I	-1.000		1.000			1.000
2.1 Ruimte voor bedrijvigheid	RO/EZ	I	670		-670			-670
2.2 Binnenstad en toerisme	RO/EZ	I	285	-205	-490		205	-285
2.3 Groningen kennisstad	RO/EZ	I	-5	-415	-410		415	5
2.4 Overige acquisitie	RO/EZ	I	100	-10	-110		60	-50
2.5 Overig economie en werkgelegenheid	RO/EZ	I	-680		680		-680	0

21. Bijdrage OV-bureau

In de primitieve begroting is een bedrag van 163 duizend euro geraamd voor de bijdrage aan het OV-bureau. De dekking was begroot door een bijdrage van derden. Dit was een stelpost, omdat er nog geen dekking voor deze kosten was geregeld. Inmiddels is een bedrag van 159 duizend euro (incidenteel) extra beleidsgeld beschikbaar gesteld. Om de lasten en de beschikbare bijdrage (159 duizend euro) aan elkaar gelijk te maken, is een aanvullende begrotingswijziging noodzakelijk.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
7.2 Openbaar vervoer	RO/EZ	I	-159		159			159
7.2 Openbaar vervoer	RO/EZ	I	-4	-163	-159			-159

22. Groninger Monumentenfonds

De geraamde onttrekking van 34 duizend euro uit de reserve is niet nodig om de lasten te dekken en het zorgt ervoor dat de reserve niet meer op peil is. De reserve-onttrekking wordt hiermee teruggedraaid.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
8.4 Cultuurhistorie en archeologie	RO/EZ	S	-34		34		-34	0

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

9

23. Subsidieverlening Fonds Ondernemend Groningen

Op 17 november 2010 stemde uw raad in met het faciliteren van het Fonds Ondernemend Groningen voor een periode van 3 jaar. Financiering vindt plaats door middel van een procentuele opslag op de onroerendzaakbelasting voor niet-woningen. De DIA berekent jaarlijks de hoogte van het subsidiebedrag en maakt het ontvangen bedrag over naar RO/EZ, die vervolgens zorgt voor de subsidietoekenning en de uitbetaling. Voor 2013 is het te verlenen subsidiebedrag berekend op 1,957 miljoen euro.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
2.5 Overige economie en werkgelegenheid	RO/EZ	I	1.957	1.957	0			0

24. Uren Stadsdeelcoördinatie

In deelprogramma 8.3 'Bestaande woningvoorraad' staat een deel van de urendekking voor stadsdeelcoördinatie. Door verschuivende werkzaamheden worden de feitelijke uren volledig in deelprogramma 8.5 'Overig wonen' geschreven. Om deze reden is een begrotingstechnische aanpassing noodzakelijk om de werkelijke lasten en de begrote dekking te matchen.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
8.3 Bestaande woningvoorraad	RO/EZ	S	-256	205	461			461
8.5 Overig wonen	RO/EZ	S	256	-205	-461			-461

25. ISV- en NLA-projecten

In deelprogramma 8.5 'Overig wonen' zijn projecten ondergebracht die betrekking hebben op de herinrichting van de openbare ruimte en waarvan de financiering hoofdzakelijk afkomstig is vanuit ISV en het NLA (op basis van raadsbesluiten). Een aantal grotere projecten gaat van start, zoals herinrichting Paterswoldseweg en de Heerdenaanpak. Enkele andere projecten zijn al in uitvoering, maar lopen nog door in 2013, zoals de herinrichting van het Hendrik de Vries-plantsoen en de Studentenbuurt, waardoor een begrotingsaanpassing nodig is voor de juiste volumetoename van zowel de lasten als de baten.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
8.5 Overig wonen	RO/EZ	I	850	850	0			0

26. Correctie stelposten

Conform de richtlijnen bij de begroting 2013 was de continuering Extra Beleid en het ISV-programma 2013 niet in de begroting opgenomen. Voor deze onderdelen was een stelpost aan de batenkant begroot. Nu de middelen wel in het actuele begrotingskader 2013 staan, worden de stelposten gecorrigeerd. Het betreffen de volgende onderdelen:

2.5 mutatie grondbezit	750 duizend euro, mutatie reserve grondzaken
2.5 ALO-locatie	400 duizend euro, mutatie reserve grondzaken
2.5 overige mutaties exploitatie NIEGG	400 duizend euro, mutatie reserve grondzaken
2.5 rentekosten Grondbank	525 duizend euro, mutatie reserve grondzaken
2.5 rente- en exploitatiekosten strategische gronden	800 duizend euro, mutatie reserve grondzaken
8.2 parkeergarage Boterdiep, resultaat exploitatie	1,605 miljoen euro, mutatie reserve grondzaken
8.5 ICV-bezuiniging 2011-2012	2,5 miljoen euro, mutatie reserve ISV
8.5 plankosten complexen	125 duizend euro, reserve grondzaken

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

10

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
2.5 Overig economie en werkgelegenheid	RO/EZ	I		-2.875	-2.875		2.875	0
8.2 Wonen nieuwbouw	RO/EZ	I		-1.605	-1.605		1.605	0
8.5 Wonen overig	RO/EZ	I		-2.625	-2.625		2.625	0

27. Extra Beleid Boterdiegarage

In de gemeentebegroting 2013 is het extra beleidsgeld voor het exploitatietekort terecht gekomen bij het deelprogramma parkeren. Dit had evenals in 2012 het programma nieuwbouw moeten zijn. Binnen dit programma wordt ook in 2013 het resultaat verwacht.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
7.4 Parkeren	RO/EZ	I			0	-1.200		1.200
8.2 Nieuwbouw	RO/EZ	I			0	1.200		-1.200

28. Werken derden sportieve infrastructuur

Dit betreft de afloop van werken derden met betrekking tot sportieve infrastructuur.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
5.1 Sportieve infrastructuur	RO/EZ	S	-10	-10	0			0

29. Dienstverleningsovereenkomst Ten Boer

Als gevolg van de nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Ten Boer gaan de exploitatielasten en baten per saldo omlaag van 503 duizend euro naar 372 duizend euro. De verlaging van lasten en baten komt hoofdzakelijk doordat de werkzaamheden voor de investeringsplannen Centrumplan en Dijkshorn niet meer in het DVO zijn opgenomen en nu rechtstreeks met het investeringskrediet worden verrekend. Verder is er een bezuiniging doorgevoerd op de ureninzet handhavingstaken DVO.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
12.3 Facilitaire dienstverlening	RO/EZ	S	-131	-131	0			0

30. Overheveling begroting 2013 Ten Boer

De vakdirectie Milieubeheer is geïntegreerd binnen RO/EZ. De primitieve begroting 2013 is overgeheveld van de Milieudienst naar RO/EZ. RO/EZ administreert de gemeente Ten Boer onder deelprogramma 12.3 'Overige bedrijfsvoering - facilitaire dienstverlening' en niet onder de afzonderlijke deelprogramma's. Met deze begrotingswijziging wordt de primitieve begroting 2013 van Ten Boer overgeheveld naar deelprogramma 12.3.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
2.1 Ruimte voor bedrijvigheid	RO/EZ	S	-53	-53	0			0
8.2 Nieuwbouw	RO/EZ	S	-33	-33	0			0
9.3 Overig onderhoud en beheer openbare ruimte	RO/EZ	S	-45	-45	0			0
10.5 Fysieke veiligheid	RO/EZ	S	-2	-2	0			0
12.3 Facilitaire dienstverlening	RO/EZ	S	133	133	0			0

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

11

31. Extra beleid woningmarkt

Dit betreft een technische aanpassing van de begroting. Het extra beleidsgeld voor woningmarkt (startersleningen) staat in de begroting op het deelprogramma 'Nieuwbouw'(8.2). De verantwoording van de middelen behoort tot deelprogramma 'Doelgroepen' (8.1). Inherent hieraan moeten ook de beschikbare middelen worden overgeheveld.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
8.1 Doelgroepen	RO/EZ	I	750		-750			-750
8.2 Nieuwbouw	RO/EZ	I	-750		750			750

Milieudienst

32. Dienstverleningsovereenkomst Ten Boer

Op basis van de nieuwe dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Ten Boer worden de budgetten en de daarvoor te ontvangen vergoeding aangepast.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
2.1 Ruimte voor bedrijvigheid	MD	S	-6	-6	0			0
6.1 Culturele infrastructuur	MD	S	1	1	0			0
8.2 Nieuwbouw	MD	S	-2	-2	0			0
9.1 Kwaliteit van de leefomgeving	MD	S	-28	-28	0			0
9.3 Overig onderhoud en beheer openbare ruimte	MD	S	-11	-11	0			0
12.3 Facilitaire dienstverlening	MD	S	-43	-43	0			0

33. Extra beleid 2013 Stadstoezicht

Betreeft de verdeling van Extra Beleid 2013: Stadstoezicht. De gelden zijn centraal geplaatst op deelprogramma 9.1 'Kwaliteit van de leefomgeving', maar moeten over meerdere deelprogramma's worden verdeeld. De extra middelen worden gebruikt voor het op niveau houden van reclame-uitingen voor de meikermis (30 duizend euro) en het dekken van de inkomsteruggang (58 duizend euro). Een bedrag van 37 duizend euro wordt gebruikt voor de markt. Hierdoor is dit beleidsveld in 2013 kostendekkend. Voor 115 duizend euro wordt bij het beleidsveld stadstoezicht ingezet. Als laatste wordt een bedrag van 75 duizend euro ingezet om de dvo-korting van het parkeerbedrijf op te vangen.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
2.1 Ruimte voor bedrijvigheid	MD	I		-37	-37			-37
6.3 Overig cultuur	MD	I	30	-58	-88			-88
7.4 Parkeren	MD	I		-75	-75			-75
9.1 Kwaliteit van de leefomgeving	MD	I	-315	-115	200			200

Hulpverleningsdienst

34. Incidentele inkomsten sociale teams 2013

Het budget flexibele inzet WMO ad 231 duizend euro wordt in 2013 ingezet voor de werkbegroting van de sociale teams. Aanvullend op dit budget wordt in 2013 incidenteel 32 duizend euro subsidie van de Provincie ontvangen. Hier tegenover staan incidentele lasten ten behoeve van de opstart van de sociale teams in 2013.

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

12

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.1 Sociale samenhang en participatie	HVD	S	32	32	0			0

35. Actualisatie maatwerk GGD

Voor 2013 zijn van diverse gemeenten opdrachten verkregen tot uitvoering van werkzaamheden op de gebieden jeugdgezondheidszorg en preventieve gezondheidszorg. Daarnaast hebben wij ter voorbereiding op de SSC-vorming de kosten in verband met de directie GGD uit de overheadverdeling gehaald en opgenomen onder het deelprogramma 'Preventie en zorg'. De hiermee gepaard gaande mutatie is per saldo neutraal.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
3.1 Integraal jeugdbeleid	HVD	S	123	221	98			98
4.2 Preventie en zorg	HVD	S	537	439	-98			-98

SoZaWe

36. Verlaging rijkssubsidie VWE

Na vaststelling van de begroting is binnen het Participatiebudget de rijkssubsidie Volwassenen educatie verlaagd met 215 duizend euro. De uitgaven van trajecten worden daarom als gevolg hiervan ook met hetzelfde bedrag verlaagd.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.3 Integratie en emancipatie	SoZaWe	S	-215	-215	0			0

37. Wijziging openstelling SoZaWe

De openstelling van het frontoffice Inkomen van SoZaWe is per 1 februari 2013 aangepast. Om efficiënter te werken wordt een afsprakensysteem aangeschaft. De kosten hiervan worden gedekt door de vrijval van het budget binnen het Klanten Contact Centrum. Dit brengt een wijziging met zich mee over de deelprogramma's.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.1 Werk en activering	SoZaWe	S	8		-8			-8
1.2 Arbeidsmarktbeleid	SoZaWe	S	1		-1			-1
1.3 Inkomen en inkomensondersteuning	SoZaWe	S	-10		10			10
4.3 Integratie en emancipatie	SoZaWe	S	1		-1			-1

38. Aanpassing begroting 2013

In 2012 werden enkele structurele begrotingswijzigingen doorgevoerd. Deze zijn (abusievelijk) ook in de begroting 2013 opgenomen, waardoor deze nu dubbel in de begroting 2013 staan. Als gevolg hiervan moeten deze begrotingswijzigingen worden teruggedraaid.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.1 Werk en activering	SoZaWe	S	-1.245	-1.235	10			10
1.2 Arbeidsmarktbeleid	SoZaWe	S	-8	-1	7			7

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

13

1.3	Inkomen en inkomensondersteuning	SoZaWe	S	19	-1	-20				-20
4.3	Integratie en emancipatie	SoZaWe	S	-3		3				3

39. Dekking uitvoeringskosten 2013

Binnen het ICT-budget is dekking gevonden om de bezuinigingstaakstelling incidenteel op te lossen.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.1	Werk en activering	SoZaWe	I	-26		26			26
1.2	Arbeidsmarktbeleid	SoZaWe	I	-2		2			2
1.3	Inkomen en inkomensondersteuning	SoZaWe	I	31		-31			-31
4.3	Integratie en emancipatie	SoZaWe	I	-3		3			3

40. Dekking uitvoeringskosten

Bij de afdeling Zelfstandigen is als gevolg van een te laag gehanteerde gemiddelde loonsom bij de nieuwe opzet van de begroting en door het vertrek van relatief laag ingeschaalde medewerkers een knelpunt ontstaan. Door het inleveren van een formatieplek leidinggevende bij de afdeling Klantmanagement wordt het knelpunt bij de afdeling Zelfstandigen opgelost.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.1	Werk en activering	SoZaWe	S	-23		23			23
1.2	Arbeidsmarktbeleid	SoZaWe	S	-2		2			2
1.3	Inkomen en inkomensondersteuning	SoZaWe	S	28		-28			-28
4.3	Integratie en emancipatie	SoZaWe	S	-3		3			3

41. Dekking uitvoeringskosten: inburgering

Als gevolg van lagere inkomsten Inburgering worden de baten aangepast. Door het budget inhuur derden te verlagen, is tevens een geraamd tekort op de loonsom opgelost.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.1	Werk en activering	SoZaWe	S	-53		53			53
1.2	Arbeidsmarktbeleid	SoZaWe	S	-3		3			3
1.3	Inkomen en inkomensondersteuning	SoZaWe	S	-148		148			148
4.3	Integratie en emancipatie	SoZaWe	S	-9	-213	-204			-204

42. Actualisatie Participatiebudget

Na vaststelling van de begroting is binnen het Participatiebudget de rijkssubsidie re-integratie verlaagd. Daarnaast vindt er een actualisatie van de verdeling van de budgetten 2013 plaats.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.1	Werk en activering	SoZaWe	S	-2.261	-2.261	0			0
1.3	Inkomen en inkomensondersteuning	SoZaWe	S	-60	-60	0			0

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

14

43. Extra beleid: efficiency UWV

Er zijn extra beleidsmiddelen beschikbaar gesteld voor de efficiëncytaakstelling ketensamenwerking UWV. Deze gelden worden op de voorgestelde wijze over de deelprogramma's verdeeld.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.1 Werk en activering	SoZaWe	I	500		-500			-500
1.5 Overige werk en inkomen	SoZaWe	I	-500		500			500

44. Extra beleid: frictiekosten SoZaWe

Voor frictiekosten in 2013 zijn er extra beleidsmiddelen beschikbaar gesteld. Deze worden nu over de diverse deelprogramma's verdeeld.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.1 Werk en activering	SoZaWe	I	254		-254			-254
1.2 Arbeidsmarktbeleid	SoZaWe	I	20		-20			-20
1.3 Inkomen en inkomensondersteuning	SoZaWe	I	688		-688			-688
1.5 Overige werk en inkomen	SoZaWe	I	-1.000		1.000			1.000
4.3 Integratie en emancipatie	SoZaWe	I	38		-38			-38

45. Extra beleid voorgaande jaren: frictiekosten SoZaWe

Dit betreft een herschikking van de extra beleidsmiddelen uit voorgaande jaren ten behoeve van frictiekosten binnen SoZaWe over de diverse deelprogramma's.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.1 Werk en activering	SoZaWe	I	51		-51			-51
1.2 Arbeidsmarktbeleid	SoZaWe	I	4		-4			-4
1.3 Inkomen en inkomensondersteuning	SoZaWe	I	138		-138			-138
1.5 Overige werk en inkomen	SoZaWe	I	-200		200			200
4.3 Integratie en emancipatie	SoZaWe	I	7		-7			-7

46. Vergoeding eigen bijdrage Wet Kinderopvang

Vanaf 2013 is het onderdeel regulier van de Wet Kinderopvang onderbracht bij de Belastingdienst. In de begroting is geen rekening gehouden met het vergoeden van een deel van de eigen bijdrage van klanten. Voor die vergoeding wordt 76 duizend euro gedekt uit de post 'Flankerend beleid' uit het participatiebudget in 2013.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.3 Inkomen en inkomensondersteuning	SoZaWe	I	76	76	0			0

47. Correctie uitvoeringskosten Inburgering

Op de uitvoeringskosten Inburgering in het gemeentefonds is een korting van 76 duizend euro toegepast. Deze korting is ten onrechte op deelprogramma 4.3 'Integratie en emancipatie' verantwoord. Omdat de uitvoering bij de afdeling Klantmanagement ligt, wordt de korting over meerdere deelprogramma's verdeeld.

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

15

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.1	Werk en activering	SoZaWe	S	-42		42			42
1.3	Inkomen en inkomensondersteuning	SoZaWe	S	-21		21			21
4.3	Integratie en emancipatie	SoZaWe	S	63		-63			-63

48. Extra rijkssubsidie Inburgering

Na vaststelling van de gemeentebegroting 2013 is binnen het participatiebudget de rijkssubsidie voor Inburgering verhoogd met 325 duizend euro. Deze baten worden aangewend voor de uitgaven van inburgeringstrajecten.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.3	Integratie en emancipatie	SoZaWe	I	325	325	0			0

49. Werk in zicht 2013

Werk in Zicht! is het regionale vervolg van het Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid. Voor het vervolg is een aanvraag ingediend bij de Provincie Groningen in het kader van de Versnellingsagenda (REP-ZZL). Daarnaast wordt er geld ingezet vanuit een aanvraag in het kader van het Europees Sociaal Fonds.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.2	Arbeidsmarktbeleid	SoZaWe	I	1.487	1.487	0			0

DIA

50. Correctie digitale werkplek EB

De digitale werkplek was zowel aan de lasten- als aan de batenzijde reeds opgenomen in de primitieve begroting en is op 14 november 2012 bij begrotingswijziging nogmaals opgevoerd. Door middel van deze wijziging wordt dit gecorrigeerd.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
12.3	Facilitaire dienstverlening	DIA	S	-2.522	-2.522	0			0

51. Aanpassing dienstverleningsovereenkomst Ten Boer

Door middel van deze begrotingswijziging wordt er uitvoering gegeven aan de aanpassing van de DVO met de gemeente Ten Boer. Wij stellen u voor de begroting aldus te wijzigen.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
12.3	Facilitaire dienstverlening	DIA	S	-15	-15	0			0

52. Register niet-ingezetenen

Op 10 juli 2012 hebben wij besloten om de taken Register Niet-Ingezetenen uit te voeren. Ter voorbereiding op deze taken worden structurele kosten gemaakt met name voor het aantrekken en inwerken van personeel. Voor deze kosten

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

16

wordt een structurele vergoeding, zijnde een bedrag van 78 duizend euro, ontvangen van het rijk. Ook worden voor deze taken incidentele kosten gemaakt voor met name de aanpassing van de huisvesting en ICT-omgeving. Hiervoor ontvangen wij ook een rijksvergoeding (82 duizend euro).

Deelprogramma		Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
11.3	Publieke dienstverlening	DIA	S	78	78	0			0
11.3	Publieke dienstverlening	DIA	I	82	82	0			0

53. Inhuur projectleider verhuizing en telefonie

De DIA is van de tijdelijke locatie terug verhuisd naar de Perfectenhof. In verband met het bieden van nazorg en mede om de migratie naar een nieuw telefonieproject vorm te geven, is voor de duur van twee maanden een projectleider ingehuurd.

Deelprogramma		Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
13.1	College, raad en overig	DIA	I	6		-6		6	0

54. Bedrijfsvoering

Diverse wijzigingen in de bedrijfsvoering leiden tot wijzigingen in zowel de lasten als baten van de deelprogramma's Facilitaire dienstverlening intern & extern (12.3) en College, Raad en overig (13.1), Inkomens en financiële ondersteuning (1.3), Publieke dienstverlening Stadhuis en Stadje (11.3), Publieke dienstverlening Overig (13.2) en Algemene inkomsten en post onvoorzien (15.1).

Diverse wijzigingen in de bedrijfsvoering leiden tot een wijziging in zowel de lasten als baten van de deelprogramma's Publieke dienstverlening (11.3), Facilitaire dienstverlening (12.3), College, raad en overig (13.1) en Algemene inkomsten en post onvoorzien (15.1). De wijziging is budgettair neutraal van aard.

Deelprogramma		Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. Mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
11.3	Publieke dienstverlening	DIA	S	135	119	-16			-16
12.3	Facilitaire dienstverlening	DIA	S	230		-230			-230
12.3	Facilitaire dienstverlening	DIA	I	421	421	0			0
13.1	College, raad en overig	DIA	S	-97	-81	16			16
15.1	Algemene inkomsten en post onvoorzien	DIA	S	-230		230			230

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

17

Dienstoverstijgend

1. Extra beleidsmiddelen SNN

Bij de begroting 2013 hebben we ten onrechte de extra beleidsmiddelen voor onze bijdrage aan SNN toegevoegd aan deelprogramma 2.3 'Groningen kennisstad' bij RO/EZ. De middelen hadden toegevoegd moeten worden aan deelprogramma 13.1 'College, raad en overig' van de Bestuursdienst. Met deze begrotingswijziging wordt dit gecorrigeerd.

Deelprogramma		Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
2.3	Groningen kennisstad	RO/EZ	I	-100		100			100
13.1	College, raad en overig	BD	I	100		-100			-100

2. Terugboeking extra beleidsmiddelen Damsterdiep en O2G2

Het extra beleidsgeld voor zowel O2G2 als het Damsterdiep is niet juist verwerkt bij de begrotingswijzigingen begroting 2013. De tekorten doen zich in 2012 voor, terwijl uw raad de middelen in 2013 beschikbaar stelde. Daarom is voorgesteld de tekorten bij de rekening 2012 voor te financieren vanuit de Algemene Egalisatiereserve en het bedrag van 10,3 miljoen euro in 2013 weer over te boeken naar deze reserve.

Deelprogramma		Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
3.2	Overige	OCSW	I	-6.100		6.100			6.100
7.3	Auto	RO/EZ	I	-4.200		4.200			4.200
13.1	College, raad en overig	BD	I	10.300		-10.300			-10.300

3. Verdeling extra beleidsmiddelen veiligheidsbeleid

Dit betreft de verdeling van de extra beleidsmiddelen voor veiligheidsbeleid 2011-2014, zoals deze zijn opgenomen in de begroting 2013. Hiermee worden de activiteiten die van belang zijn voor de veiligheid van de stad voortgezet en verdeeld over de desbetreffende deelprogramma's.

Deelprogramma		Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
9.1	Kwaliteit van de leefomgeving	MD	I	110		-110			-110
3.1	Integraal jeugdbeleid	OCSW	I	524		-524			-524
4.1	Sociale samenhang en participatie	OCSW	I	148		-148			-148
4.2	Preventie en zorg	OCSW	I	611		-611			-611
10.1	Veilige woon- en leefomgeving	RO/EZ	I	125		-125			-125
10.4	Integriteit en veiligheid	BD	I	50		-50			-50
10.5	Fysieke veiligheid	BD	I	20		-20			-20
13.1	College, raad en overig	BD	I	42		-42			-42
10.1	Veilige woon- en leefomgeving	BD	I	-1.630		1.630			1.630

4. Extra beleid: vitale bedrijfsterreinen

De middelen Extra Beleid voor vitale bedrijfsterreinen (264 + 330 duizend euro) staan in de reserve Extra Beleid bij de Bestuursdienst en moeten overgeheveld worden naar RO/EZ. Conform het raadsvoorstel GR11.2761332 worden de middelen ingezet voor de revitalisering bedrijventerrein Duinkerkenstraat (fase II).

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

18

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
2.1 Ruimte voor bedrijvigheid	RO/EZ	I	594		-594			-594
13.1 College, raad en overig	BD	I			0		594	594

5. Wijziging primitieve begroting overgang SB-oud naar SB-nieuw

Dit betreft een wijziging op de begrotingswijzigingen in het actuele begrotingskader in verband met overgang van de vakdirectie Stadsbeheer van de dienst RO/EZ naar de nieuwe dienst Stadsbeheer.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
12.4 Overige bedrijfsvoering	RO/EZ	S	104		-104			-104
9.1 Kwaliteit van de leefomgeving	MD	S	-104		104			104

6. Wijziging primitieve begroting overgang SB-oud naar SB-nieuw

Dit betreft een wijziging van reeds verwerkte begrotingswijzigingen in het kader van de primitieve begroting 2013 in verband met overgang van de vakdirectie Stadsbeheer van de dienst RO/EZ naar de nieuwe dienst Stadsbeheer.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
12.4 Overige bedrijfsvoering	RO/EZ	S	-65		65			65
9.1 Kwaliteit van de leefomgeving	MD	S	65		-65			-65

7. Terugboeking dubbele plankosten

Bij de begroting 2013 hebben we ten onrechte tweemaal een onttrekking van 300 duizend euro aan de reserve RSP opgenomen ter dekking van de plankosten voor de Zuidelijke Ringweg en spoorse projecten. Om de plankosten in 2013 te dekken, is eenmaal een onttrekking van 300 duizend euro benodigd aan de reserve RSP. Met deze wijziging wordt de begroting hiervoor gecorrigeerd.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
7.3 Auto	RO/EZ	I	-300		300			300
13.1 College, raad en overig	BD	I	0		0		-300	-300

8. Concernmagazine

Het GMT heeft besloten om met ingang van 2013 een thematisch gemeentebreed personeelsmagazine uit te geven dat 4 maal per jaar verschijnt. Aan de andere kant zal met het uitgeven van personeelsbladen op dienstniveau worden gestopt. De hieruit voortvloeiende vrijval wordt gebruikt om de kosten voor het nieuwe concernmagazine te dekken. Met deze begrotingswijziging wordt de begroting hierop aangepast.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
12.4 Overige bedrijfsvoering	RO/EZ	S	-25		25			25
13.1 College, raad en overig	DIA	S	-16		16			16
13.1 College, raad en overig	BD	S	41		-41			-41

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

19

9. Informatiebeveiligingsdienst

Vanaf 2013 wordt de algemene uitkering met structureel 2 miljoen euro verlaagd in verband met een jaarlijkse overboeking aan de VNG voor het financieren van een op te zetten Informatiebeveiligingsdienst (IBD). De IBD wordt belast met een taak die alle gemeenten nu reeds uitvoeren, maar die met ingang van 2013 collectief wordt georganiseerd. De korting wordt doorgegeven aan het betreffende beleidsterrein.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
12.3	Facilitaire dienstverlening	DIA	S	-28		28			28
15.1	Algemene inkomsten en post onvoorzien	BD	S		-28	-28			-28

10. Invoeringskosten decentralisatie Jeugdzorg

Voor de invoeringskosten van de decentralisatie jeugdzorg in 2013 is landelijk 48 miljoen euro beschikbaar. Over de verdeling van deze budgetten heeft in juli 2012 bestuurlijk overleg plaatsgevonden. In de septembercirculaire 2012 is de verdeling bekendgemaakt van de eerste 24 miljoen euro (gemeenten krijgen hiervan 15,750 miljoen euro). De verdeling van het resterende bedrag van eveneens 24 miljoen euro wordt bij de meicirculaire 2013 bekendgemaakt. Voor Groningen betekent dit een incidentele bijdrage van 100 duizend euro in 2013 vanuit de eerste 24 miljoen euro. Deze bijdrage stellen we beschikbaar voor de transitieorganisatie die de (rijks)decentralisaties begeleidt.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.1	Sociale samenhang en participatie	OCSW	I	100		-100			-100
15.1	Algemene inkomsten en post onvoorzien	BD	I		100	100			100

11. Kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders

Vanwege een wijziging in de manier van verstrekken van de kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders wordt de algemene uitkering met ingang van 2013 met 40 miljoen euro structureel verlaagd. Uit afstemming met het betreffende beleidsterrein blijkt dat er meer middelen uit het gemeentefonds worden uitgenomen dan beschikbaar is in de gemeentelijke begroting voor kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders. Dit verschil wordt verklaard doordat het Rijk een deel van het accres van de afgelopen jaren meerekent. Accres is echter vrij besteedbaar en in Groningen is dit verrekend met de algemene middelen. Vanaf 2013 wordt 757 duizend euro uitgenomen. In de gemeentebegroting is 657 duizend euro beschikbaar. Het verschil bedraagt 100 duizend euro en stellen we voor ten laste van de algemene middelen te nemen.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
1.3	Inkomen en inkomensondersteuning	SoZaWe	S	-657		657			657
15.1	Algemene inkomsten en post onvoorzien	BD	S		-657	-657			-657

12. Maatschappelijke opvang

Bij de septembercirculaire 2012 zijn de maatstaven van het verdeelmodel voor de decentralisatie-uitkering voor maatschappelijke opvang geactualiseerd. Dit leidt tot een structureel nadeel van 148 duizend euro vanaf 2013 dat wordt verrekend met het betreffende beleidsterrein.

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

20

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.2	Preventie en zorg	OCSW	S	-148		148			148
15.1	Algemene inkomsten en post onvoorzien	BD	S		-148	-148			-148

13. WE CAN Young

Via de decentralisatie-uitkering 'WE CAN Young' ontvangt Groningen in 2012, 2013 en 2014 jaarlijks 20 duizend euro. Deze middelen zijn bedoeld om de relationele en seksuele weerbaarheid van jongeren te vergroten en daarmee een bijdrage te leveren aan de preventie van geweld tegen vrouwen. De middelen worden beschikbaar gesteld aan het betreffende beleidsterrein, zodat het project daadwerkelijk kan worden uitgevoerd.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.2	Preventie en zorg	HVD	S	20		-20			-20
15.1	Algemene inkomsten en post onvoorzien	BD	S		20	20			20

14. WMO (december-circulaire)

In het Begrotingsakkoord 2013 is besloten om de lichte zorgzwaartepakketten (ZZP 1 t/m 3) in de AWBZ voor nieuwe cliënten per 1 januari 2013 te extramuraliseren. Deze hervorming houdt in dat nieuwe cliënten geen lichte intramurale zorg meer geïndiceerd krijgen, maar met extramuraal zorg in hun eigen omgeving geholpen worden. Het gaat daarbij om nieuwe cliënten van 23 jaar en ouder. Het merendeel van de populatie waarop deze maatregel betrekking heeft, zijn ouderen met lichte beperkingen. Deze mensen zullen mogelijk langer een beroep doen op huishoudelijke verzorging. Ter compensatie van de extra kosten voor gemeenten wordt voor 2013 incidenteel 15 miljoen euro toegevoegd aan de integratieuitkering voor huishoudelijke hulp. De effecten voor 2014 en verder worden nader in beeld gebracht, waarbij naast de Wmo ook naar andere relevante gemeentelijke domeinen wordt gekeken. Voor 2013 betekent dit een incidentele bijdrage van 149 duizend euro voor onze gemeente die we doorgegeven aan de sector.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.1	Sociale samenhang en participatie	HVD	I	149		-149			-149
15.1	Algemene inkomsten en post onvoorzien	BD	I		149	149			149

15. WMO (september-circulaire)

Ten opzichte van de junicirculaire 2012 zijn de maatstaven van het verdeelmodel Wmo geactualiseerd. Daarnaast heeft een actualisatie plaatsgevonden van de compensatie voor gestegen lonen en prijzen. Vanaf 2013 betekent dit een extra uitkering van 406 duizend euro. In de begroting 2013 hebben we reeds rekening gehouden met deze extra uitkering van 406 duizend euro, maar deze was nog niet verwerkt. Hierdoor is het risico op het knelpunt van de Wmo verlaagd.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.1	Sociale samenhang en participatie	HVD	S	406		-406			-406
15.1	Algemene inkomsten en post onvoorzien	BD	S		406	406			406

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

21

16. Eigen Kracht

In het kader van het programma 'Eigen Kracht' ontvangen we in de jaren 2011, 2012 en 2013 jaarlijks 50 duizend euro. Deze middelen zijn bedoeld om vrouwen zonder startkwalificatie te begeleiden naar werk. De uitvoering hiervan ligt bij OCSW.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.3	Integratie en emancipatie	OCSW	I	50		-50			-50
13.1	College, raad en overig	BD	I	-50		50			50

17. Bezuinigingstaakstelling samenvoeging SB-oud naar MD

Besloten is om de beheer- en onderhoudstaken samen te voegen tot één gemeentelijke beheer- en onderhoudsorganisatie (Stadsbeheer). Door deze samenvoeging kunnen zaken efficiënter georganiseerd worden. Hierdoor kan een bezuiniging gerealiseerd worden die oploopt van 300 duizend euro in 2013 tot 600 duizend in 2014.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
2.1	Ruimte voor bedrijvigheid	MD	S	11	11	0			0
6.3	Overig cultuur	MD	S	31		-31			-31
7.4	Parkeren	MD	S	7		-7			-7
7.6	Verkeer overig	MD	S	-21		21			21
9.1	Kwaliteit van de leefomgeving	MD	S	-617	-300	317			317
9.2	Afvalinzameling en -verwerking	MD	S	54	54	0			0
12.3	Facilitaire dienstverlening	MD	S	1.033	1.033	0			0
13.1	College, raad en overig	BD	S		-300	-300			-300

18. Zichtbare schakel

Via de juni- en decembercirculaire uit 2012 stelde het Rijk voor 2013 en 2014 in totaal 229 duizend euro beschikbaar als decentralisatie-uitkering Zichtbare Schakels. Het betreft middelen om de lopende projecten rondom de wijkverpleegkundigen als Zichtbare Schakels te borgen. In Groningen staat het programma bekend onder de naam 'Nait Soezen'. Met een brief d.d. 6 december 2012 hebben wij uw raad geïnformeerd dat wij (op basis van een uitgewerkt voorstel vanuit het betreffende beleidsterrein) de middelen in 2013 en 2014 volledig zullen inzetten voor dit project. Het project wordt uitgevoerd in samenwerking met zorgverzekeraar Menzis, thuiszorgorganisatie TSN en ondersteuningsorganisatie ELANN. Zodra er duidelijkheid is over de voortgang na afloop van de projectperiode zullen wij uw raad daarover informeren.

	Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
13.1	College, raad en overig	BD	S	-206		206			206
15.1	Algemene inkomsten en post onvoorzien	BD	S		23	23			23
4.1	Sociale samenhang en participatie	HVD	S	229		-229			-229

19. Veiligheidshuis

Met deze begrotingswijziging wordt gevolg gegeven aan het besluit om het Veiligheidshuis Groningen in de gemeentelijke organisatie onder te brengen. Het beschikbare budget bedraagt 681 duizend euro en is opgebouwd uit het gemeentefonds (266 duizend euro), bijdrage overige gemeenten (134 duizend euro, eigen bijdrage gemeente Groningen (60 duizend euro), overheveling budget nazorg gedetineerden (150 duizend euro) en de bijdrage van overige gemeenten

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

22

voor nazorg gedetineerden (71 duizend euro). Deze laatste bijdrage wordt pas vanaf 2014 bij andere gemeenten in rekening gebracht. In 2013 wordt dit gedekt uit het restant over 2012, waarvoor een bestemmingsvoorstel is gedaan.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.2 Preventie en zorg	OCSW	I	-150		150			150
10.1 Veilige woon- en leefomgeving	BD	I	-326		326			326
10.4 Integriteit en veiligheid	BD	I	610	134	-476			-476

20. Overheveling BOSS-budgetten

In het budget Stad & Stadhuis, onderdeel van het oude Boss-budget, dat onder de Bestuursdienst valt, is 100 duizend euro gereserveerd voor Kernregistraties, 500 duizend voor Basisregistraties en 230 duizend euro voor hosting en beheer Midoffice. Voorgesteld wordt om deze middelen over te hevelen naar de afdeling AIM (DIA) als stelselhouder Basisregistraties. Binnen deze afdeling is de doorontwikkeling en het beheer van het stelsel van basis- en kernregistraties belegd.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
12.1 Innovaties	BD	I	-830		830			830
12.3 Facilitaire dienstverlening	DIA	I	830		-830			830

21. Bezuiniging peuterspeelzaalwerk/kinderopvang

Maatregel 53 uit het bezuinigingspakket betreft het omlaag brengen van het peuterspeelzaalwerk/kinderopvang. Met deze begrotingswijziging is deze maatregel ook administratief gerealiseerd.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
3.1 Integraal jeugdbeleid	OCSW	S	-200		200			200
13.1 College, raad en overig	BD	S		-200	-200			-200

22. Verbetering dekkingsgraad publiekrechtelijke tarieven

Door middel van deze begrotingswijziging worden de budgettaire effecten van de door uw raad vastgestelde tarievennota 2013 (raadsbesluitnummer DI12.3375483, d.d. 14 november 2012) verwerkt in de begroting. Het totaalbedrag van de financiële effecten bedraagt 263 duizend euro. Dit bedrag wordt ingezet voor de bezuinigingen 2013, maatregel 64 'Verbetering dekkingsgraad publiekrechtelijke tarieven'.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
6.3 Overig cultuur	MD	S		4	4			4
11.3 Overig stadhuis en stadje	DIA	S	-14		14			14
15.1 Algemene inkomsten en post onvoorzien	DIA	S	-14	886	171			171
2.1 Ruimte voor bedrijvigheid	RO/EZ	S		26	26			26
9.1 Kwaliteit van de leefomgeving	RO/EZ	S		48	48			48
13.1 College, raad en overig	BD	S		-263	-263			-263

23. Korting MO-budget/incidentele verlaging bijdrage Onder Dak

Wij hebben voor 2013 een korting op het MO-budget doorgevoerd. In 2013 is de bijdrage aan het regionale Kompas Onder Dak incidenteel verlaagd met 500 duizend euro. We zetten de opbrengst in voor taakstelling 44 'Geïntegreerde aanpak maatschappelijk domein'.

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

23

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
4.2 Preventie en zorg	OCSW	I	-500		500			500
13.1 College, raad en overig	BD	I		-500	-500			-500

24. Meerkosten stilasfalt

In het (voor) ontwerp actieplan verkeerslawaaai is aangegeven dat de meerkosten voor stilasfalt worden gedekt uit het reguliere budget voor Milieubeleid. Aangegeven is dat er een begrotingswijziging wordt opgesteld, waaraan nu uitvoering wordt gegeven.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
8.2 Nieuwbouw	RO/EZ	S	-35		35			35
9.1 Kwaliteit van de leefomgeving	MD	S	35		-35			-35

25. Aanpassing logiesbelasting

In het begrotingskader van 2013 was abusievelijk een batenverhoging opgenomen van 50 duizend euro bij logiesbelasting in relatie met de bezuinigingen. Het tarief wordt echter pas in 2014 doorgevoerd.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
13.1 College, raad en overig	BD	S		50	50			50
15.1 Algemene inkomsten en post onvoorzien	DIA	S		-50	-50			-50

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

24

Investeringskrediet

1. Uittrekken plankostenkrediet

Uw raad heeft bij de begroting 2013 een budget beschikbaar gesteld van 1,090 miljoen euro ter dekking van interne plankosten voor de Zuidelijke Ringweg en spoorse projecten. Dit budget is verdeeld over verschillende projecten. Voor een aantal van deze projecten was in het verleden al een plankostenkrediet beschikbaar gesteld. Deze budgetten zouden dus toegevoegd moeten worden aan deze kredieten. Met deze begrotingswijziging wordt dit gerealiseerd.

	Deelprogramma	Dienst	Uitg.	Ink.	Saldo
7.2	Openbaar vervoer - Overwegen spoor	RO/EZ	100	100	0
7.2	Openbaar vervoer - Stationsgebied / Knoop Groningen	RO/EZ	490	490	0
7.3	Auto - Zuidelijke Ringweg	RO/EZ	200	200	0

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

25

Uitruil incidentele middelen naar structurele middelen en stopzetten/anders dekken projecten

1. Ruil structurele middelen tegen incidentele middelen

Voor de dekking van de begroting 2013 (2013-2014) is voor circa 53 miljoen euro dekkingsmiddelen ingezet die nog moeten worden gerealiseerd door een ruil van de beschikbare structurele middelen voor beschikbare incidentele middelen. Uitruil tussen incidenteel en structureel kan plaatsvinden als in de begroting incidentele middelen voor investeringen beschikbaar zijn. Investeringsmiddelen kunnen op de balans worden geactiveerd. Dit leidt tot jaarlijkse kapitaallasten (rente en afschrijvingen). In het geval dat we incidentele middelen beschikbaar hebben voor investeringen, kunnen deze worden geruild tegen structurele middelen. Met de structurele middelen worden de kapitaallasten gedekt. De incidentele middelen kunnen dan anders worden ingezet. De incidentele middelen die in aanmerking komen zijn reserves en eigen incidentele middelen in investeringsprojecten en grondexploitaties.

Voor het begrotingsjaar 2013 moet een bedrag van 17,458 miljoen euro incidenteel worden geruild. We hebben daarvoor 1,028 miljoen euro structureel geld beschikbaar, 600 duizend euro vrijval BTW compensatie fonds en 428 duizend euro door het stopzetten of anders dekken van projecten. In 2012 zijn de extra beleidsmiddelen van 3,5 miljoen euro voor het stimuleren van de woningbouw gebruikt als dekking voor de gemeentebegroting 2012. Deze dekking moest worden gerealiseerd door de beschikbare structurele middelen ad 245 duizend euro om te ruilen voor een incidenteel bedrag. Dat is in 2012 niet geëffectueerd. Hierdoor is in de rekening 2012 een technisch/administratief nadelig resultaat van 3,5 miljoen euro ontstaan. Bij de bestemming van het resultaat is dit technische resultaat tijdelijk gedekt uit de AER. Hierbij doen we u het voorstel om de ruil alsnog uit te voeren en wordt er weer 3,5 miljoen euro aan de AER toegevoegd waarmee dit nadeel is opgelost. Vorig jaar zijn de incidentele ruilmiddelen geïnventariseerd.

Beklemd reserves zijn reserves die gebruikt worden ter (gedeeltelijke) dekking van de jaarlijkse kapitaallasten van een investering. OCSW heeft in totaal 17,845 miljoen euro aan beklemd reserves die kunnen worden geruild tegen 1,433 miljoen euro aan structurele beschikbare middelen. Hiermee gaan we de ruil voor de begrotingen 2012 en 2013 realiseren. De ruil levert per saldo een voordeel op van 75 duizend euro incidenteel.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
13.1 College, raad en overig	BD	S	-600		600			600
13.1 College, raad en overig	BD	S	-160		160			160
13.1 College, raad en overig	BD	I			0	8.000		-8.000
13.1 College, raad en overig	BD	I			0	3.500		-3.500
13.1 College, raad en overig	BD	I	5.958		-5.958			-5.958
13.1 College, raad en overig	BD	I	235		-235			-235
7.1 Fiets	RO/EZ	S	-262		262			262
7.6 Overig verkeer	RO/EZ	S	-138		138			138
8.5 Overig wonen	RO/EZ	S	-28		28			28
8.5 Overig wonen	RO/EZ	S	-245		245			245
7.1 Fiets	RO/EZ	I	152		-152			-152
3.1 Integraal jeugdbeleid	OCSW	I	-956	-416	540		-540	0
4.1 Sociale samenhang en participatie	OCSW	I	-89	-41	48		-48	0
5.1 Sportieve infrastructuur	OCSW	I	-388	-141	247		-247	0
3.1 Integraal jeugdbeleid	OCSW	S	956		-956			-956
4.1 Sociale samenhang en participatie	OCSW	S	89		-89			-89
5.1 Sportieve infrastructuur	OCSW	S	388		-388			-388
3.1 Integraal jeugdbeleid	OCSW	I			0		12.370	12.370
4.1 Sociale samenhang en participatie	OCSW	I			0		1.222	1.222
5.1 Sportieve infrastructuur	OCSW	I			0		4.253	4.253

Raadsvoorstel - Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2013

26

2. Stopzetten / anders dekken projecten

In de begroting 2013 is ter dekking een aantal projecten stopgezet of besloten deze anders te dekken. De beoogde dekking bedraagt 14,6 miljoen euro. Bij de jaarrekening 2012 is hiervan 4,515 miljoen euro gerealiseerd. Hiervan is 3,386 miljoen euro gestort in de AER. Dit bedrag onttrekken we nu ter dekking van de begroting 2013. In 2013 moet nog 10,087 miljoen euro worden gerealiseerd. Bij de ruil incidenteel structureel (zie begrotingswijziging hiervoor) wordt hiervan 5,958 miljoen euro ter begroting gebracht. Van de resterende taakstelling heeft 4 miljoen euro betrekking op reeds eerder beschikbaar gestelde extra beleidsmiddelen voor de Woonschepenhaven. Bij de begroting 2013 heeft uw raad besloten om dit project op een andere wijze, i.c. uit ISV-middelen te dekken. De voorliggende wijziging is de uitwerking van dit besluit en betreft het terughalen van eerder toegekende extra beleidsmiddelen.

Deelprogramma	Dienst	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev. Res.	Ontt. Res.	Saldo na res. mut.
8.3	Bestaande woningvoorraad	RO/EZ	I	-4.000	4.000			4.000
13.1	College, raad en overig	BD	I	7.386	-7.386		3.386	-4.000

Maatschappelijk draagvlak/participatie

Nvt.

Financiële consequenties

Nvt.

Realisering en evaluatie

Nvt.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
fr. A.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegebrief - ICT-visie Groningen Digitaal

Bestuursdienst

Onderwerp ICT-visie Groningen Digitaal

Steller G.K. Hylkema

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 83 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk BD 13.3447288

Datum 13 MEI 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In de afgelopen jaren heeft uw raad aan ons college meer aandacht gevraagd voor digitalisering. (Zie de moties "Naar een papierloze organisatie" van 2 december 2010 en de motie "Digitalisering" van 29 april 2011.) De nota Groningen Digitaal is een nieuw beleidskader waarin het college beide verzoeken beantwoordt. Daarin geven we niet alleen aan hoe digitalisering de gemeentelijke bedrijfsvoering en dienstverlening verandert, maar ook de impact van digitalisering op de innovatie van de gemeente binnen een andere overheid.

Omdat we veel belang hechten aan uw inbreng hebben we een eerste concept van de nota in uw raadscommissie F&V van 9 januari 2013 behandeld. Uw actieve participatie bleek succesvol. U gaf aan over het algemeen tevreden te zijn met de nota maar gaf ons ook enkele goede suggesties voor verbetering. Op basis daarvan hebben we een aantal aspecten in de nota sterker verwoord, met name:

- het benutten van kansen om de dienstverlening met ICT te innoveren;
- vergroting van onze ambitie mbt innovatieve ontwikkelingen (bv. mobiele apps) en de versterking van de inzet van Groningse bedrijven en kennisinstellingen in deze ontwikkelingen;
- het belang van personele aspecten, met name de mogelijkheid om gebruik te maken van privé apparatuur voor zakelijk gebruik.

Daarnaast heeft uw raad aangegeven ontevreden te zijn met de beantwoording van de motie "Ontwikkelstrategie voor kantoorsoftware" van 30 mei 2012. Omdat het voormalige OSOSS-beleid (Open Standaarden en Open Source Software) niet tot het gewenste resultaat heeft geleid hebben we een nieuwe strategie geformuleerd waarvan we meer resultaat verwachten.

Collegedebrief - ICT-voorsie Groningen Digitaal

Bladzijde 2

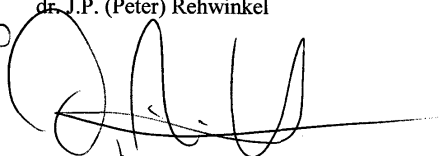

(Zie ook de voortgangsrapportage OSOSS 2010 BD10.2422366.) Deze strategie hebben we in een aparte bijlage opgenomen. De strategie vervangt het OSOSS-beleid dat we tot nu toe hebben gevoerd.

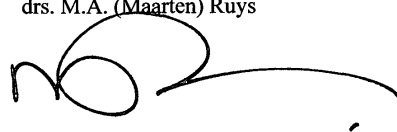
De bijgevoegde nota is een geheel herziene versie van de oorspronkelijke nota met de titel eSTAD 2015. Deze nieuwe versie is door het college als beleidskader vastgesteld. Lopende en nieuwe ICT-gerelateerde projecten zullen aan dit kader worden getoetst. Wij vertrouwen erop dat deze nota aan uw moties beantwoordt en op een groot draagvlak in uw raad kan rekenen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

ib

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Groningen Digitaal

Visie op gemeentelijke innovatie met ICT 2012 – 2015

Inhoud

Inleiding.....	2
1 Trends in maatschappij en overheid.....	3
2.1 Visie per thema.....	5
2.1.1 Digitalisering van de dienstverlening.....	5
2.1.2 Samenwerking met de samenleving.....	7
2.1.3 Samenwerking met andere overheden.....	8
2.1.4 Digitalisering van de bedrijfsvoering.....	9
2.2 Uitgangspunten en randvoorwaarden.....	10
2.3 Anders werken.....	11
3 De gemeentelijke ICT-organisatie.....	12
4 Realisatie.....	13

Collegedebat - ICT-visie Groningen Digitaal

Inleiding

In december 2010 en april 2011 heeft de raad aan het college gevraagd meer aandacht te geven aan digitalisering. In de motie "Naar een papierloze organisatie" (2 december 2010) roept de raad het college op "het principe van een papierloze organisatie als ambitie mee te nemen bij het streven naar een efficiënte en op samenwerking gerichte organisatie." In de motie "Digitalisering" (29 april 2011) heeft de raad gevraagd "een discussie aan te gaan over de digitalisering van de organisatie". Met de nu voorliggende ICT-visie¹ voldoen we niet alleen aan beide verzoeken maar plaatsen deze ook in een breder perspectief.

De moties benadrukken het belang dat de raad hecht aan digitalisering in de publieke dienstverlening en in de bedrijfsvoering, gericht op verbetering van kwaliteit en efficiency. Op deze beide terreinen worden momenteel de nodige initiatieven ontwikkeld en uitgevoerd. De "papierloze organisatie" is daar een aspect van. Vanwege de veelheid aan ICT-initiatieven en de gevolgen ervan op tal van terreinen, acht het college het wenselijk om ICT in de toekomst meer integraal te beschouwen, op basis van een visie op concernniveau. Deze visie moet het vertrekpunt zijn voor meer integrale sturing op ICT-ontwikkelingen op basis van samenhang en prioritering². Een gemeentebrede ICT-visie is ook om andere redenen noodzakelijk. Vroeger was ICT vooral een middel voor de automatisering van handmatige taken. ICT heeft zich echter zodanig ontwikkeld - en ontwikkelt zich nog steeds - dat het werkprocessen op zichzelf fundamenteel beïnvloedt en nieuwe diensten, producten en werkwijzen mogelijk maakt. ICT wordt zodoende meer en meer een integraal bestanddeel van de gemeentelijke bedrijfsvoering en van de dienstverlening. Maar omdat ICT een doorbraaktechnologie is, vergelijkbaar met elektriciteit in de negentiende eeuw, zullen zowel het gemeentelijk speelveld als ook haar spelregels gaan veranderen. Dat vraagt om innovatie van de organisatie en het lokaal bestuur. Kortom, de impact van informatietechnologie wordt voor het bestuur relevant.

Om langs beide sporen - ICT als middel voor de ontwikkeling van de dienstverlening en de bedrijfsvoering en als middel voor de ontwikkeling van organisatie en lokaal bestuur - succesvol te kunnen opereren, is het nodig dat we als gemeentelijke organisatie ICT niet langer beschouwen als ondersteunend hulpmiddel maar als een strategisch middel voor het realiseren van onze beleidsdoelstellingen. Dat vereist een integrale bestuurlijke visie op de impact van ICT. Deze nota is daarvoor een eerste aanzet.

Omdat de invloed van ICT veel verder strekt dan de bedrijfsvoering, moeten bestuurlijke keuzes verder gaan dan de afweging van voor- en nadelen, kosten en opbrengsten of kansen en risico's. Als strategisch middel heeft de inzet van technologie ook een politieke dimensie. Wat is bijvoorbeeld de invloed op de toegankelijkheid van dienstverlening? Wat is het democratisch gehalte van een digitaal beleidsproces? De inzet van technologie is van invloed op publieke waarden zoals privacybescherming en duurzaamheid. Daarom zal de inzet van ICT ook onderwerp van politieke discussie moeten zijn. Met deze ICT-visie hopen we aan die belangrijke discussie een constructieve bijdrage te leveren.

¹ Onder een ICT-visie verstaan we in deze nota een visie op de invloed van maatschappelijke ICT ontwikkelingen op de gemeente. De ICT-visie is dus geen visie op technologie (m.n. hard- en software) noch op de informatievoorziening van de gemeente. Daarvoor zijn andere nota's beschikbaar.

² Deze integrale sturing op ICT-ontwikkelingen staat bekend als projectportfoliomanagement

1 Trends in maatschappij en overheid

De snelle ontwikkelingen in de ICT hebben onze wereld ingrijpend veranderd.³ ICT is verankerd geraakt in ons privé-leven en in onze overheid. ICT is tegenwoordig veel meer dan een handig hulpmiddel. Als zelfstandige kracht vormt ICT onze (leef)wereld. De overheid moet hierop aansluiten. Hieronder schetsen we samenvattend enkele relevante trends die in het kader van deze nota van belang zijn.

Meer innovatiemogelijkheden

ICT is veel meer dan een hulpmiddel om bestaande werkprocessen efficiënter of handiger te laten verlopen; ICT creëert ook allerlei nieuwe mogelijkheden, nieuwe diensten, nieuwe communicatiekanalen en nieuwe samenwerkingsverbanden, ook tussen overheden onderling. ICT doet fysieke en geografische grenzen vervagen.⁴ ICT beïnvloedt dus niet alleen hoe we werken, maar ook wat we doen, waar en met wie.

Andere verwachtingen

Nieuwe ICT-toepassingen veranderen de manier waarop we werken en communiceren. Ze verspreiden zich snel en worden al gauw "gewoon" en als vanzelfsprekend beschouwd. Je zaken regelen via internet, is zo'n ontwikkeling. Als gemeentelijke organisatie staan we midden in de samenleving. Dat betekent dat we actief moeten inspelen op veranderende verwachtingen bij burgers, bedrijven en instellingen. Die betreffen de manier waarop we communiceren, informatie verstrekken, onze overheid inrichten en ons werk doen.

Eén overheid

De overheid bestaat globaal uit drie hiërarchische lagen: gemeente, provincie en rijk. Daarnaast bestaan er allerlei uitvoeringsorganisaties. ICT maakt grenzen tussen deze overheden minder relevant. De burger verwacht dat de overheid als één samenhangend geheel functioneert. De verschillende overheden hebben daarom een gemeenschappelijke visie op dienstverlening opgesteld, met als motto: Eén digitale overheid: betere service, méér gemak.

Burgers beter geïnformeerd en kritischer

De informatiepositie van burgers is door het internet enorm versterkt. De eigen gemeente is al lang niet meer de enige informatiebron en burgers zoeken op internet hun eigen weg. Ook het gezag van de gemeente is veel minder vanzelfsprekend dan voorheen. Burgers vragen om transparantie en invloed op het beleid. Door de recente ontwikkeling van sociale netwerken is het organiserend vermogen van (belangen)groepen aanzienlijk toegenomen. Dat vergroot de zelfredzaamheid in de samenleving. Maar het manifesteert zich ook als tegenkracht tegen onwettig overheidsbeleid.

Overheid 2.0

Door internet zijn nieuwe mogelijkheden ontstaan om de samenleving te betrekken bij de uitvoering van overheidstaken. Zo kunnen burgers bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving door met een mobiele toepassing gebreken te melden. ICT maakt een andere rolverdeling tussen overheid en

Belangrijke ICT-trends:

- Digitalisering
Omzetten van documenten en werkprocessen in een digitale vorm
- Mobiele toegang
Toegang via I-pad, smartphone, laptop, ...
- Sociale media
Communicatienetwerken zoals Twitter, Facebook, Linked-in, Youtube, ...
- Cloud computing
ICT die als dienst kan worden afgenomen via internet
- Open source
Software die niet in eigendom is van een leverancier
- Open data
Gemeentelijke gegevens via internet beschikbaar stellen
- Crowdsourcing
De inzet van internet voor het betrekken van burgers bij het oplossen van publieke vraagstukken
- Virtualisatie
Simuleren van de fysieke omgeving in een elektronische vorm (bv. Virtueel Groningen)

³ We spreken in dit verband wel over de de informatierevolutie en het ontstaan van de informatiemaatschappij

⁴ Omdat een gemeente juist is gebaseerd op geografische uitgangspunten en op fysieke middelen zoals documenten en balies, tast ICT de fundamenten van de gemeente aan.

Collegedebrief - ICT-visie Groningen Digitaal

burgers mogelijk. De traditionele hiërarchische relatie kan hierdoor migreren naar een samenwerkingsrelatie, een ontwikkeling die bekend staat als overheid 2.0.

Vervaging grens tussen privé en werk

ICT maakt het nieuwe werken mogelijk. Het onderscheid tussen privé en werk vervaagt hierdoor. Medewerkers willen bijvoorbeeld privé voorzieningen (zoals een smartphone) ook op het werk kunnen gebruiken. En als medewerkers direct communiceren met de samenleving dan wordt hun positie voor de organisatie veel belangrijker.

ICT-technologie ontwikkelt zich snel

De ontwikkelingen in de ICT gaan snel. Momenteel zien we een razendsnelle verspreiding van mobiele apparaten en internettoepassingen, waardoor steeds meer "alles overal kan", onafhankelijk van het apparaat dat gebruikt wordt. Overheden hebben in het algemeen moeite om al deze ontwikkelingen bij te houden. De maatschappij verandert sneller dan de overheid.

ICT als factor voor maatschappelijke innovatie en economische groei

Omdat ICT onze samenleving zo sterk beïnvloedt, is het ook een maatschappelijke en economische innovatiefactor. ICT is een doorbraaktechnologie, zoals eerder elektriciteit, en is een drijvende kracht achter innovatie en daaruit voortvloeiende structurele veranderingen in economie en maatschappij. De bijdrage van de "gemeentelijke ICT" aan maatschappelijke en economische ontwikkeling wordt daarom belangrijker. Een voorbeeld daarvan is het Groningse glasvezelnet dat zowel voor de eigen organisatie als voor de stad van belang is.

Bovenstaande trends maken duidelijk dat er in ons ICT-beleid behalve operationele, nadrukkelijk steeds meer politiek-bestuurlijke kwesties opdoemen. Omdat deze onze gehele organisatie raken, is het nodig een strategische ICT-visie te formuleren op concernniveau. In het volgende hoofdstuk geven we daarvoor een eerste aanzet.

2 Visie en ambities

In dit hoofdstuk schetsen we hoe we denken dat ICT kan bijdragen aan het realiseren van onze beleidsdoelstellingen. We onderscheiden vier thema's. Daarna formuleren we enkele uitgangspunten en randvoorwaarden als kader waarbinnen we onze visie verder gaan uitwerken. Tot slot van dit hoofdstuk schetsen we hoe ICT de komende jaren het werken in de gemeentelijke organisatie zal veranderen.

Bestuurlijke context

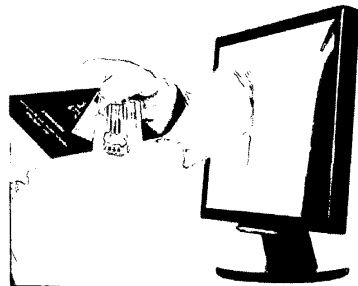
In het Prinsenhofakkoord is veel nadruk gelegd op cultuurverandering, participatie en een andere overheid. Deze ICT-visie sluit goed aan bij deze ambitie en is hiervoor de digitale onderlegger. Voor het realiseren van een efficiënte en beter samenwerkende organisatie speelt ICT een grote rol, zowel in de bedrijfsvoering als in de dienstverlening aan burgers en bedrijven. En door papierloos te gaan werken dragen we ook bij aan duurzaamheid. Daarnaast is van toenemend belang de rol die ICT speelt voor het realiseren van een betrokken stad, ondermeer door het versterken van transparantie en burgerparticipatie. Maar de meeste potentie heeft ICT als middel voor innovatie. ICT maakt een andere gemeente mogelijk, die anders samenwerkt met burgers en bedrijven en die anders samenwerkt met mede-overheden. Die innovatiekracht van ICT moet meer gaan bijdragen aan een efficiënte, aantrekkelijke, betrokken en duurzame gemeente op alle beleidsterreinen.⁵

Organisatieverandering

Ook kondigden we aan de bestaande organisatiestructuur te herzien. Inmiddels hebben we in het organisatieveranderingsproces een aantal belangrijke stappen gezet. Kort samengevat leiden die tot een sterkere sturing van de gemeentelijke organisatie als één concern. Er is een Groningen Management Team in het leven geroepen en de (meeste) ondersteunende taken worden gecentraliseerd. De ICT-visie, zoals we die hieronder presenteren, sluit hierop aan.

2.1 Visie per thema

Er zijn vier thema's waarop de gemeente haar strategische ICT-inspanningen moet richten: 1) digitalisering van de dienstverlening; 2) samenwerking met de samenleving; 3) samenwerking met andere overheden en 4) digitalisering van de bedrijfsvoering. Onze visie en ambitie komen achtereenvolgens per thema aan de orde.

2.1.1 Digitalisering van de dienstverlening

De gemeentelijke dienstverlening zal in toenemende mate langs elektronische weg worden geleverd, omdat burgers en bedrijven dat verwachten en omdat het efficiënter is. Maar voor digitale dienstverlening is de gemeentelijke context vaak te beperkt. Als we burgers en bedrijven daadwerkelijk centraal willen stellen, dan moet de digitale dienstverlening van Groningen ingepast worden in een samenhangende, overheidsbrede digitale dienstverlening. Met onze visie op de digitalisering van de dienstverlening

haken we dan ook in op de gemeenschappelijke visie op dienstverlening die gemeenten, provincies, waterschappen, uitvoeringsorganisaties en het rijk hebben opgesteld, met als motto: *Eén digitale overheid: betere service, méér gemak*. Deze visie heeft zes pijlers. (Zie kader.) Daarbovenop heeft Groningen uiteraard ook eigen ambities, zoals een persoonlijk digitaal loket. In de nota Visie Publieke

⁵ Deze ICT-visie heeft als scope de "ICT voor de gemeente" en niet de "ICT voor de stad". Waar de gemeentelijke ICT moet bijdragen aan het maatschappelijk en economisch beleid is dat aangegeven. Specifieke ICT-ontwikkelingen in de stad vormen het onderwerp van visies op de betreffende beleidsterreinen, zoals G-kracht voor de versterking van het economisch beleid in de ICT-sector.

Collegebrief - ICT-vlsie Groningen Digitaal

Zes pijlers van digitale dienstverlening

- **De vraag centraal**

De vraag van burgers en bedrijven staat centraal in ons handelen. Wij werken oplossingsgericht en sluiten aan bij de behoeften van burgers en bedrijven.

- **Snel en zeker**

Wij zorgen dat burgers en bedrijven hun zaken met de overheid snel en zeker kunnen regelen. Dat doen we door hen de mogelijkheid te bieden om online zaken te doen met de overheid.

- **Eén overheid**

Wij presenteren ons als één overheid die voor iedereen toegankelijk en bereikbaar is. De gemeente vormt voor burgers en bedrijven een belangrijke ingang: dichtbij en herkenbaar.

- **Geen overbodige vragen**

Wij stellen geen overbodige vragen. Gegevens die zijn opgenomen in één van de basisregistraties vragen we niet nogmaals op.

- **Transparant en aanspreekbaar**

Wij maken duidelijk wat burgers en bedrijven van ons kunnen verwachten door hen te informeren over onze service-normen en door onze prestaties en openbare overheidsinformatie actief te communiceren.

- **Efficiënt**

Wij richten onze dienstverlening zo efficiënt mogelijk in. Waar mogelijk heeft digitaal contact met burgers en bedrijven de voorkeur. Waar persoonlijk contact noodzakelijk is of de kwaliteit van de dienstverlening bevordert, maken wij persoonlijk contact mogelijk.

Bron: www.e-overheid.nl; "Overheidsbrede visie op dienstverlening"

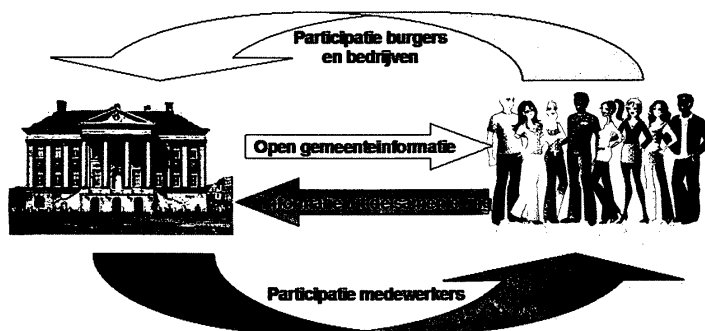
Dienstverlening (oktober 2009) is dit uitgewerkt, waarbij de nadruk ligt op zoveel mogelijk diensten via het eigen digitaal loket. Vanuit ICT-optiek zijn er echter meer innovaties in dienstverlening denkbaar dan we nu nastreven. Zo maakt ICT een verschuiving van taken tussen overheden mogelijk. We hoeven deze diensten dan niet meer zelf te leveren, maar kunnen ze onderbrengen bij een gemeenschappelijke organisatie, als deze diensten gestandaardiseerd zijn, of integreren met diensten van andere organisaties als die de eerste ingang zijn voor burgers. Kortom, de dienstverlening kan met ICT heel anders worden ingericht dan we gewend zijn. Maar niet alles wat mogelijk is, moeten we willen. Digitalisering van de dienstverlening heeft een grote impact op de informatievoorziening en dus op de kosten. Onze inzet van ICT moet zowel het belang van individuele burgers dienen als het publieke belang van efficiency. Daarom formuleren we vanuit ICT-optiek de volgende ambitie als kaders voor de digitale dienstverlening.

- We maken de digitalisering van onze diensten op efficiënte wijze mogelijk
- We streven naar landelijke digitale dienstverlening voor generieke diensten waarin Groningen zich niet hoeft te onderscheiden
- We laten zien hoe ICT innovatie van dienstverlening mogelijk maakt, o.a. door samenwerking met ketenpartners en door slimme integratie van beschikbare informatie
- We streven naar het opheffen van producten en diensten die door digitalisering overbodig worden
- We conformeren ons aan de ambities van het Rijk voor zover deze in het belang zijn van onze burgers en niet leiden tot kostenverhoging
- Digitalisering van dienstverlening moet primair bijdragen aan het beleid op de terreinen Sociale Zaken en Werk, Zorg en Welzijn en Leefomgeving.

Collegiebrief - ICT-voorsie Groningen Digitaal

2.1.2 Samenwerking met de samenleving

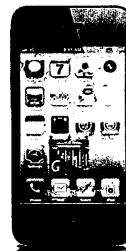
Nieuwe ICT-toepassingen (mobiele apps, sociale media, open data) maken een andere relatie tussen de gemeente en haar burgers mogelijk. Waar we ons nu nog hoofdzakelijk richten op het betrekken van burgers bij onze beleidsvorming, ligt de essentie van de huidige ICT-ontwikkeling in de versterking van de informatiepositie van burgers. Onze oude manier van informeren werkt niet meer. De gemeente moet niet alleen burgers beter betrekken bij haar beleidsvorming, maar ook de samenleving betrekken bij de uitvoering van haar publieke taken. Versterking van de zelfredzaamheid valt daaronder, maar ook burgers laten bijdragen aan de dienstverlening (zie kader) of burgers stimuleren om oplossingen aan te dragen voor publieke vraagstukken. Participatie met behulp van de nieuwe media is dus tweerichtingverkeer en betreft niet alleen de communicatiefunctie, maar vele andere functies. (Zie onderstaande figuur.)

De nieuwe relatie geldt niet alleen voor burgers, maar ook voor bedrijven en instellingen. Bedrijven kunnen bijvoorbeeld meer bijdragen aan de innovatie van publieke diensten. Als wij onze gemeentelijke gegevens beschikbaar stellen zijn zij in staat om deze te combineren met andere informatie en daardoor nieuwe, nuttige diensten te leveren. Maar ook hierbij geldt, niet alles wat mogelijk is moeten we willen. Zo moeten we alert zijn op de gevolgen voor de bedrijfsvoering en met name de kosten. In het huidige participatiebeleid⁶ ligt de nadruk op transparantie. Maar als we transparantie als extra service bieden, bovenop onze normale bedrijfsvoering, dan verhogen we onze kosten en creëren we een omgeving die moeilijk te borgen is. Het is daarom zaak dat we de nieuwe manier van werken integreren in onze bedrijfsvoering en ons in de nieuwe samenwerking vooral richten op knelpunten en vraagstukken waarbij hulp uit de samenleving dringend nodig is. Tot slot moeten ook de mogelijkheden van internet worden genoemd voor innovatie van het democratische proces (e-petitie, blogs, online peilingen, e.d.). Omdat we veel verwachten van de samenwerking met burgers en bedrijven, is onze ambitie hoog.

- We zoeken aansluiting bij sociale media om de gemeente beter te betrekken bij wat er in de samenleving speelt
- We stellen "open data" beschikbaar om m.n. Groningse ICT-bedrijven en instellingen in staat te stellen bij te dragen aan de innovatie van publieke diensten (bv. nieuwe mobiele apps) en om burgers in staat te stellen de kwaliteit van onze gegevens te vergroten

Nieuwe mobiele app

De mobiele app Meld Stad is een voorbeeld hoe burgers beter te betrekken bij het beheer van de openbare ruimte. Met de smartphone kan de burger een foto van het probleem naar de gemeente sturen, waar deze automatisch wordt geregistreerd.

⁶ Zie Kadernota Burgerparticipatie (november 2010)

Collegiebrief - ICT-voorsie Groningen Digitaal

- We gebruiken "crowdsourcing" om de samenleving te betrekken bij de oplossing van publieke vraagstukken of de verbetering van de publieke dienstverlening, met name op het terrein van Leefomgeving, Veiligheid en Zorg en Welzijn
- We initiëren nieuwe experimenten met de toepassing van ICT voor vernieuwing van het democratisch proces
- We richten onze informatievoorziening zo in dat in ieder geval de zelfredzaamheid van burgers op het terrein van Sociale Zaken en Werk en Zorg en Welzijn wordt bevorderd

Burgerparticipatie en open data

In Tilburg doen ze een proef met burgerparticipatie en WOZ-waardes. Inwoners kunnen via internet zelf gemeentelijke gegevens aanpassen waarop de WOZ-waarde van hun huis is gebaseerd. De resultaten zijn veelbelovend: van de 900 deelnemers waren 600 tevreden over de waarde en 300 verbeterden de informatie van de gemeente. Dat levert naar verwachting winst op door vermindering van het aantal bezwaren en hun kostbare afhandeling en door verbetering van de gemeentelijke informatie. Zo zijn er legio mogelijkheden om burgers te betrekken bij de publieke zaak en ook nog eens kosten te besparen. Wat zou het effect zijn als we WOZ-waardes als open data voor iedereen beschikbaar stellen?

Bron: Binnenlands Bestuur

2.1.3 Samenwerking met andere overheden

Digitalisering maakt ook een andere overheid mogelijk. Generieke taken, waarin de gemeente zich niet van andere hoeft te onderscheiden, kunnen landelijk of regionaal worden georganiseerd. Daardoor ontstaat ruimte om ons te concentreren op de taken die voor het lokaal bestuur essentieel zijn. Veel taken vragen om een betere samenwerking met onze partners. Het toenemend aantal samenwerkingsrelaties illustreert deze trend. Maar ICT ondersteunt op dit moment alleen de afzonderlijke organisaties. We gebruiken de technologie niet als drijvende kracht achter de noodzakelijke gemeenteverstijgende transformatie. Hoe wij omgaan met ICT bepaalt ook de positie die we als Groningen in willen nemen binnen die andere overheid. Concentreren we ons alleen op de modernisering van de oude organisatie, of anticiperen we ook op een nieuwe positie binnen de overheid en maken wij landelijke en regionale ontwikkelingen mogelijk? En doen we dat dan alleen uit efficiëntieoogpunt of ook om onze dienstverlening vanuit burgerperspectief te verbeteren of om de aantrekkelijkheid van Groningen te bevorderen? Als grootste gemeente in het Noorden hebben we de positie om bij de vernieuwing van de overheid het voortouw te nemen en Groningen als Kennisstad te versterken. We tonen daarom meer ambitie op dit terrein.

- We streven naar regionalisering van onze informatievoorziening op beleidsterreinen die gemeenteverstijgend zijn
- We nemen het initiatief in regionale ICT-ontwikkelingen, waardoor Groningen als grootste gemeente in de regio de samenwerking van lokale overheden bevordert
- We richten onze informatievoorziening niet alleen op stadgers, maar ook op niet-stadgers (forensen, bezoekers, studenten, gebruikers van gemeentelijke voorzieningen, etc.)
- We dragen met regionale ICT-ontwikkelingen bij aan efficiencyverbetering, aan betere dienstverlening of aan versterking van de regionale economie
- We werken samen met de kennisinstellingen (m.n. studenten) aan gemeentelijke innovatie door ICT en profilering van Groningen als Kennisstad
- We werken in Europees verband samen met buitenlandse gemeenten voor profilering van Groningen Kennisstad en subsidiëring van innovatieve ontwikkelingen
- We werken samen met andere overheden in de regio aan de ontwikkeling van innovatieve diensten, met name op het terrein van Mobiliteit, Veiligheid, Leefomgeving en Cultuur.

Slimme overheid

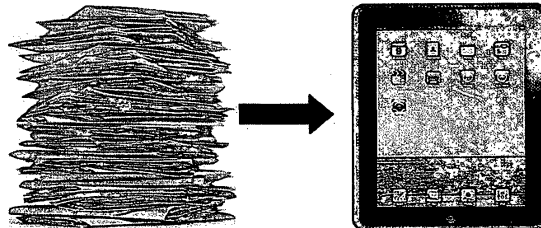
"Smart government is an administration that applies and integrates information, communication and operation technologies to planning, management and operations across multiple domains, process areas and jurisdictions to generate sustainable public value"

Bron: Gartner Group

Collegedebrief - ICT-voorsie Groningen Digitaal

2.1.4 Digitalisering van de bedrijfsvoering

Het college wil dat de gemeentelijke organisatie beter en goedkoper gaat werken, minder verkokerd en meer als één gemeentelijke organisatie. ICT biedt hiervoor tal van mogelijkheden, maar de belangrijkste voorwaarde is wel de digitalisering van de bedrijfsvoering. De huidige "papieren" bedrijfsvoering en de verkokering van informatie, vormen een belemmering voor het bereiken van de collegedoelen. We moeten daarvoor toe naar een digitale werkwijze, die procesvernieuwing mogelijk maakt en daardoor de efficiency en de mogelijkheden van samenwerking vergroot.

Decentralisaties en flexibilisering

Er komen steeds meer taken op het bordje van de gemeente. Neem de decentralisaties van de Wet Werken naar Vermogen, de Jeugdzorg en de AWBZ. Die vragen niet alleen om vernieuwing van de huidige bedrijfsvoering, maar ook om veel meer samenwerking met ketenpartners in de regio en met bedrijven en instellingen. Flexibilisering van de organisatie door digitalisering vormt hiervoor een voorwaarde.

Digitalisering draagt met name ook bij aan de flexibilisering van de organisatie, een essentiële voorwaarde om toekomstige organisatieveranderingen mogelijk te maken. Informatie zal daarnaast steeds meer moeten migreren naar een concernvoorziening. Zo zullen allerlei basisgegevens concernbreed beschikbaar moeten zijn. En waar de vernieuwing met ICT tot nu toe vooral gericht was op de ondersteuning van de uitvoeringsorganisatie, zal het accent in de toekomst moeten verschuiven naar de ondersteuning van het management en het bestuur. Zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau biedt ICT diverse mogelijkheden om de besturing te innoveren. Denk bijvoorbeeld aan een dashboard voor bestuurders waarop dagelijks urgente knelpunten en actuele nieuwsberichten worden getoond. Naast efficiënter werken met ICT, blijft

besparen op ICT ook van belang. Nieuwe mogelijkheden, zoals cloudoplossingen, dienen zich aan. Tot slot kunnen we met ICT de effectiviteit van medewerkers vergroten, bijvoorbeeld door moderne voorzieningen ter beschikking te stellen (of het gebruik van eigen voorzieningen te bevorderen) en mobiliteit beter te ondersteunen. Hierdoor draagt de gemeente bij aan haar profiel van aantrekkelijke werkgever, wat voor het "binden en boeien" van medewerkers in deze tijd van vergrijzing een belangrijk aspect wordt. In de innovatie van de bedrijfsvoering laten we daarom meer ambitie zien.

- We digitaliseren en standaardiseren onze werkprocessen om efficiënter te kunnen werken en om de duurzaamheid en flexibiliteit van de organisatie te bevorderen
- We bevorderen met ICT "Het Nieuwe Werken" (mobiel werken, meer thuiswerken, flexibele werkplekken en het zakelijk gebruik van privé apparatuur (Bring Your Own Device))
- We versterken met ICT de effectiviteit van medewerkers en vergroten ons imago van aantrekkelijke werkgever
- We streven naar leveranciersonafhankelijkheid door de toepassing van open standaarden en bevorderen een gelijk speelveld voor ICT-leveranciers. In het bijzonder verkleinen we de afhankelijkheid van Microsoft op de werkplek. (Zie bijlage voor ontwikkelstrategie kantoorsoftware.)
- We streven naar kostenreductie door gebruik te maken van open source, (veilige) cloud-oplossingen, sanering van applicaties en infrastructuur en samenwerking met andere overheden.
- We maken meer gebruik van de mogelijkheden van ICT voor innovatie van de bestuurlijke informatievoorziening
- We zoeken in het ICT-werkveld de synergie tussen de interne bedrijfsvoering en het maatschappelijk en economisch beleid.

2.2 Uitgangspunten en randvoorwaarden

Als we de hierboven geformuleerde visie willen vertalen in beleid en concrete activiteiten, hebben we aan inspirerende vergezichten alleen niet voldoende. De weg erheen en het tempo dat we willen aanhouden zijn ook van belang. In de ICT is zoveel mogelijk dat het beslist noodzakelijk is om steeds ook zorgvuldig te overwegen hoever we willen gaan en hoe we de risico's van ontwikkelingen beperkt en beheersbaar houden. Met het oog daarop formuleren we in deze paragraaf een aantal algemene uitgangspunten en randvoorwaarden.

ICT is geen doel op zichzelf

ICT is geen doel op zichzelf, maar moet een bijdrage leveren aan het realiseren van maatschappelijke en economische doelen. Wat we daarin belangrijk vinden, is te lezen in ons collegeprogramma.

Wel in de kopgroep, maar niet alleen op kop

Groningen is een kennisstad en de economische motor van Noord-Nederland. Bij die positie past een rol in de ICT-kopgroep. Maar we gaan niet alleen op kop en vol in de wind. Anders gezegd: innovatieve projecten doen we in beginsel niet alleen, maar in samenwerking met andere gemeenten of andere partners, publiek of privaat, bij voorkeur uit Noord-Nederland. Dat verhoogt de kwaliteit, verlaagt de risico's en versterkt de kracht van onze regio.

We kiezen voor betaalbaar en houdbaar

ICT-ontwikkelingen kosten geld en inspanning. We beoordelen steeds zorgvuldig of de investeringen verantwoord zijn. We streven naar betaalbare en (ook op langere termijn) houdbare oplossingen. We starten ICT-projecten ook uitsluitend als we er adequaat voor zijn toegerust (personeel, organisatie, kennis en control).

We voorkomen een digitale kloof

Het toenemend gebruik van ICT brengt het risico met zich mee dat bepaalde groepen burgers vanwege achterblijvende digitale vaardigheden of (financiële) mogelijkheden afhaken. Dat willen we voorkomen. Waar digitalisering onze eigen dienstverlening of interactie met de burgers betreft, zorgen we altijd voor alternatieven. Digitale dienstverlening mag nooit de rechtsgelijkheid aantasten doordat alleen burgers die gebruik maken van het digitale kanaal bepaalde voordelen genieten. En in een participatieproces mogen deze burgers de overige burgers niet verdringen. Digitale interactie vormt een aanvulling op bestaande kanalen.

We waarborgen veiligheid en privacy

Door digitalisering en koppeling van databestanden ontstaan er risico's voor de privacy van burgers. Uiteraard houden we ons als gemeente aan alle wettelijke voorschriften. Dit zal echter niet altijd voldoende zijn, omdat wet- en regelgeving vaak achterloopt bij technologische ontwikkelingen. We hechten aan het waarborgen van veiligheid en privacy. Waar deze conflicteren met andere publieke belangen (zoals misbruik van voorzieningen), maken we een zorgvuldige afweging en verantwoorden we onze keuzes.

We willen een aantrekkelijke werkomgeving bieden

Hiervoor schreven we dat we het belangrijk vinden dat medewerkers met ICT beter gefaciliteerd worden. De komende jaren zullen er veel oudere medewerkers met pensioen gaan. Om die reden is het extra van belang dat we aan jonge mensen een aantrekkelijke werkomgeving bieden. ICT vervult daarvoor een belangrijke functie. Medewerkers moeten geen slaaf zijn van de technologie. Integendeel: ICT moet het plezier van medewerkers in hun werk vergroten. De aantrekkelijkheid van de werkomgeving wegen we daarom mee bij de ICT-keuzes die we maken.

We hechten aan de menselijke maat

Groningen stelt de mens centraal. Door ICT teveel vanuit de technologische mogelijkheden en vanuit kostenreductie te benaderen, verliezen we gemakkelijk de menselijke maat uit het oog. We willen voorkomen dat onze ICT zich ontwikkelt tot complexe, onbeheersbare systemen waarvan burgers het slachtoffer kunnen worden. We stellen daarom grenzen aan de bedrijfsmatige inzet van ICT.

Collegiebrief - ICT-voorsie Groningen Digitaal

2.3 Anders werken

Het realiseren van de hier geschetste ambities heeft gevolgen voor hoe we - los van de ICT-voorzieningen - als gemeente moeten werken. In algemene zin plaatst de toenemende digitalisering ons voor de volgende opgaven:

Samenleving centraal stellen

Inspelend op de toenemende mogelijkheden en veranderende verwachtingen, zullen we in ons denken en doen de samenleving (burgers, bedrijven, instellingen, ...) centraal moeten stellen in plaats van de gemeente.

Transpanter worden

Digitalisering leidt tot meer transparantie. De gemeente wordt een glazen huis waarin gemakkelijk alles zichtbaar wordt. Onze huidige informatie is echter ingericht voor eigen gebruik. Niet alle informatie, ook al is ze openbaar, is geschikt voor online publicatie. Daar moeten we alert op zijn.

Bestaande werkwijzes en procedures ter discussie stellen

Omdat ICT andere manieren van werken mogelijk maakt, moeten we ook bereid zijn om onze bestaande werkwijzes en procedures ter discussie te stellen. Veel procedures (bijvoorbeeld besluitvorming) zijn nu gebaseerd op een "papieren" bedrijfsvoering en juridische kaders zijn gebaseerd op fysieke documenten. Aanbestedingsprocedures voor ICT leiden vaak alleen tot kostenverhoging en passen niet in de moderne tijd. Digitalisering vereist ook de bereidheid om werkwijzes en procedures te herzien in het licht van de nieuwe mogelijkheden.

Loslaten van autonomie

Digitalisering leidt tot meer mogelijkheden om met andere overheden en instanties samen te werken. Aan die samenwerking geven we actief en constructief vorm. Maar meer samenwerken met anderen kan alleen slagen als we bereid zijn onze eigen manier van werken ter discussie te stellen en deze niet belangrijker te vinden dan die van een ander.

Flexibele medewerkers en organisatie

Alle bovengenoemde ontwikkelingen doen een beroep op onze flexibiliteit, als organisatie en als individuele medewerker. Veranderingen komen niet altijd op een geschikt moment en het is ook begrijpelijk dat niet iedereen er steeds weer enthousiasme voor op kan brengen. Dan is het extra belangrijk dat we met elkaar ook de voordelen blijven zien; voor stad en stadjes. Voor de mensen dus waar we het uiteindelijk voor doen.

Meer kennis bij personeel en bestuur

Hoewel het belang van ICT op alle werkerreinen toeneemt, blijft de kennis hierover bij het personeel achter, met name bij management en bestuurders. Concentratie van deze kennis in een ICT-organisatie is onvoldoende. Omdat ICT steeds vaker een bepalende factor is voor de ontwikkeling van de organisatie, de gemeentelijke taken en het bestuur, moet iedereen hierin beter geschoold worden.

ICT strategisch aansturen en organiseren

Op basis van de hier geschetste ambities om ICT nadrukkelijker als strategisch middel te beschouwen, concluderen wij dat onze ICT-organisatie meer centrale aansturing vereist. De contouren daarvoor schetsen we in het laatste hoofdstuk.

Niet alleen naar de kosten kijken

ICT is een belangrijke factor voor innovatie van de gemeente. Een eenzijdige focus op ICT als kostenpost is riskant, omdat het veranderings- en innovatievermogen van de gemeente daardoor wordt aangetast. ICT moet juist zorgen voor de noodzakelijke flexibiliteit zodat de gemeente zich continu kan aanpassen aan snelle veranderingen in organisatie en technologie. Hiervoor moet voldoende budget beschikbaar zijn.

3 De gemeentelijke ICT-organisatie

De in de vorige hoofdstukken geschetste ontwikkelingen en ambities stellen hoge eisen aan de gemeentelijke ICT-organisatie. De huidige organisatie lijkt onvoldoende in staat om hieraan te beantwoorden. In dit hoofdstuk presenteren we onze visie en ambitie voor de toekomstige ICT-organisatie van de gemeente Groningen.

De huidige ICT-organisatie is vooral gericht op het beheer van ICT-voorzieningen. Omdat ICT zo'n belangrijke rol speelt voor de ontwikkeling van de gemeente, voldoet deze positie niet meer. De ICT-organisatie moet opschuiven in de waardeketen en meer gaan bijdragen aan gemeentelijke kerntaken (zoals besturing, dienstverlening, beleidsontwikkeling) en aan de ontwikkeling van haar organisatie. Deze transformatie moeten we langs verschillende wegen bevorderen. Zo moeten we de centrale sturing op de ICT-functie vergroten om richting te kunnen geven en prioriteiten te kunnen stellen. Door de concentratie van ICT-taken in het nieuwe shared service centrum hopen we kostenreductie te bereiken, ondermeer door standaardisatie. Daarnaast moeten we komen tot een andere rolverdeling tussen onze eigen ICT-organisatie en externe marktpartijen of tot betere publiek-private samenwerking. De markt biedt steeds meer mogelijkheden ICT-diensten beter of goedkoper te leveren (b.v. door cloudcomputing) en marktpartijen zijn nuttig voor vergroting van ons innovatievermogen, dat van nature beperkt is. Tot slot moeten we streven naar (verregaande) samenwerking tussen de ICT-organisaties van de noordelijke overheden, niet alleen vanuit efficiëntie-oogpunt (schaalvergroting, professionaliteit) maar nadrukkelijk ook om een andere overheid mogelijk te maken, om bij te dragen aan de versterking van de regionale economie en om een aantrekkelijke werkomgeving te kunnen bieden aan hoogwaardige ICT-ers op de arbeidsmarkt. De huidige ontwikkeling van een gemeenschappelijk datacenter voor noordelijke overheden is daarvan een voorbeeld.

Publiek-private samenwerking

De applicatie SIMS (Subsidie Informatie Management Systeem) is een voorbeeld van een succesvolle innovatieve publiek-private samenwerking. Softwareleverancier CAP Gemini ontwikkelde voor eigen rekening en risico een gemeentelijk subsidiesysteem op basis van de functionele wensen van Groningen.

- We richten onze eigen ICT-organisatie primair op de ondersteuning en ontwikkeling van de publieke kerntaken van de gemeente.
- We streven naar lagere ICT-kosten door centrale sturing, concentratie van taken, standaardisatie en uitbesteding van werkzaamheden
- We streven naar externe shared service centra voor ICT-taken die schaalvergroting en professionaliteit vereisen, maar waarvoor uitbesteding aan marktpartijen geen optie is. Externe shared service centra moeten de effectiviteit en de efficiency van de ICT-ondersteuning aan Groningen (en andere publieke organisaties) bevorderen, een aantrekkelijke positie ontwikkelen op de regionale arbeidsmarkt en op de markt van overheidsdienstverleners
- We streven naar effectieve publiek-private samenwerking om ons innovatievermogen te vergroten of om kosten te reduceren. (Zie voorbeeld in kader)
- We besteden meer aandacht aan onderzoek van innovatieve mogelijkheden, met name aan de inzet van open source, cloud- en mobiele toepassingen, en bevorderen hiervoor de inzet van de lokale kenniscentra en jongeren
- We dragen meer bij aan landelijke samenwerking, met name mbt open standaarden

4 Realisatie

In de vorige hoofdstukken schetsten we de contouren van ons strategische ICT-beleid en de daarbij passende ICT-organisatie. Veel van de lopende ontwikkelingen geven al invulling aan dit beleid, zoals de vernieuwing van onze infrastructuur (o.a. digitale werkplek, i-pads), de digitale dienstverlening (o.a. meer digitale diensten, automatisering van de afhandeling), de invoering van gemeenschappelijke basisregistraties (o.a. adressen, gebouwen en personen) en de ontwikkeling van een shared service organisatie. Sommige zullen met meer ambitie moeten worden opgepakt, zoals digitalisering (van documenten en werkprocessen) en de vernieuwing van de samenwerking met de samenleving (bv. sociale media, digitale dossiers, mobiele apps). Andere ontwikkelingen zijn in voorbereiding, zoals open data en regionale ICT-samenwerking. In het algemeen kunnen we stellen dat de huidige ICT-ontwikkelingen vooral zijn gericht op de verbetering van de interne bedrijfsvoering en de modernisering van de gemeentelijke dienstverlening, beide binnen het gemeentelijk perspectief. In de toekomst zullen we veel meer oog moeten hebben hoe we ICT inzetten voor de vernieuwing van onze relatie met de omgeving: met burgers en bedrijven, met andere overheden, met ketenpartners en met ICT-dienstverleners. Weliswaar moeten we de basis in de interne bedrijfsvoering daarvoor eerst voldoende op orde brengen, maar daarbij moeten we wel meer oog hebben voor de nieuwe eisen die de omgeving aan de gemeente stelt. Kostenreductie en efficiëntie staan daarbij voorop. De realisatie van deze visie vraagt dus enerzijds om continuering en herprioritering van lopende ontwikkelingen, maar anderzijds ook om de opstart van nieuwe projecten die helpen om de gemeente te innoveren en ICT effectiever te laten bijdragen aan de realisatie van gemeentelijk beleid. Ter informatie geven we hieronder een globaal overzicht van lopende en geplande ontwikkelingen, hun planning en budgetten.

Ontwikkeling	Planning	Budget
Digitale dienstverlening	Zie uitvoeringsplan Stad&Stadhuis	2013: €95 + €240; 2014: €157 + € 500 + dienstbudgetten
Nieuwe digitale werkplek	Zie nota Nieuwe Digitale Werkplek	2013 e.v.: €1,9 mln
Pilots i-pads	2012 -2013	2012: € 40.000
Sociale media en open data	Zie uitvoeringsplan EU-project Opening Up binnen programma Stad&Stadhuis	2012 - 2014: €300; 50% co-financiering door EU
Basis- en kernregistraties	t/m 2016	€100 (structureel) + dienstbudgetten
Open source en open standaarden	2013 e.v.	€158 (structureel)
Informatiebeveiliging	2012	2012: €385 + €122 structureel
Digitalisering werkprocessen	2013 – 2014	Diverse dienstbudgetten + budget org.ontwikkeling
Shared service organisatie ICT	2012 e.v.	Zie budget org.ontwikkeling
Samenwerking noordelijke overheden	2012 e.v.	Geen
Research & Development (o.a. project managementinformatie)	Projectafhankelijk	€150 (structureel)

De huidige besturing van de ICT-functie is ongeschikt om uitvoering te kunnen geven aan onze ambities. In lijn met de ontwikkeling van een shared service centrum voor de middelenfuncties zullen we eerst de concernsturing op de inzet van ICT moeten versterken. Daarna kunnen we een aanpak ontwikkelen hoe we de ambities voortvarend kunnen realiseren. Naar verwachting kan dit budgetneutraal. Door centralisatie van de strategische aansturing van ICT kunnen huidige middelen effectiever worden ingezet. Maar daarvoor moeten we ons inzicht in de beschikbare financiële middelen eerst vergroten. Waar een hogere ambitie (of nieuwe wetgeving) toch extra middelen vereist zullen we deze per project voorleggen, onderbouwd met een business case.

Bijlage: ontwikkelstrategie kantoorsoftware

Sinds 2003 voerde het college, op verzoek van de gemeenteraad, een stimuleringsbeleid mbt open standaarden en open source software (OSOSS). Dit OSOSS-beleid hield in dat van software werd geëist dat deze voldeed aan open standaarden en dat bij gelijke geschiktheid werd gekozen voor open source software. Een belangrijk doel van dit beleid was het vergroten van de onafhankelijkheid van softwareleveranciers, met name van Microsoft. Daarnaast speelden ook andere doelen een rol, waaronder transparantie en toegankelijkheid. Ook VNG voerde een OSOSS-beleid, mede gebaseerd op het Rijksprogramma NOiV (Nederland Open in Verbinding).

Noodzaak herziening OSOSS-beleid

In de afgelopen jaren hebben gemeenten veel ervaring opgebouwd met OSOSS-beleid, maar de resultaten ervan zijn gering. Ondertussen is de technologie verder ontwikkeld en zijn marktomstandigheden veranderd. Het belang van OSOSS is daardoor in een nieuw perspectief komen te staan en het tot nu toe gevoerde beleid blijkt ten dele achterhaald. Open standaarden zijn de laatste tijd belangrijker geworden door de toenemende behoefte aan softwareintegratie. Maar een voorkeursbeleid voor open source blijkt in de praktijk moeizaam omdat een dergelijk beleid vaak een negatieve invloed heeft op de bedrijfsvoering, zoals ook de pilot met Open Office ons leert. De gemeente moet in toenemende mate communiceren met vele andere partijen, waaronder burgers, maatschappelijke partners, mede-overheden en leveranciers. Voorkeursbeleid voor open source, in afwijking van een de facto marktstandaard, kan daardoor kostenverhogend werken en kan risico's inhouden voor de continuïteit van de bedrijfsvoering. De gemeente blijkt geen partij die invloed kan uitoefenen op de markt voor algemene bedrijfssoftware en als ze dat wel probeert dan wordt ze geconfronteerd met de negatieve gevolgen van het afwijkende beleid. Desondanks blijft ons streven om de afhankelijkheid van Microsoft op de werkplek te verkleinen. Maar we volgen hiervoor een gewijzigde strategie.

Volgen van marktontwikkelingen

Marktontwikkelingen zoals Bring-Your-Own-Device (BYOD), cloudcomputing en mobiele toepassingen, zullen leiden tot grotere onafhankelijkheid van Microsoft⁷. De positie van Microsoft-specifieke software op de werkplek komt daardoor onder druk te staan. Leveranciers zoals Apple en Google concurreren langs deze weg effectief de monopoliepositie van Microsoft. Door op deze marktontwikkelingen in te spelen draagt de gemeente bij aan een grotere mate van leveranciersonafhankelijkheid, zonder de negatieve gevolgen van afwijking van de facto marktstandaarden. Daardoor worden we overigens wel afhankelijk van nieuwe leveranciers, maar deze afhankelijkheid is kleiner dan de afhankelijkheid van Microsoft⁸.

Anticipering op uitbesteding

Verwacht mag worden dat delen van de ICT-infrastructuur op termijn zullen worden uitbesteed aan marktpartijen of samenwerkingsverbanden. Dit geldt ook voor de gemeentelijke werkplek en de kantoorsoftware die er deel van uitmaakt. In die situatie is het onverstandig om Groningen-specifieke omgevingen te creëren die uitbesteding belemmeren of de kosten ervan verhogen. Conformering aan marktstandaarden geeft de beste garantie voor kosteneffectieve uitbesteding. Voor de kantoorsoftware betekent dit een keuze voor Microsoft.

Open toegang voor burgers, bedrijven en partners

We zorgen ervoor dat burgers, bedrijven en partners niet worden gedwongen gebruik te maken van Microsoft-software om te communiceren met de gemeente. Zij moeten de vrijheid hebben om zelf hun

⁷ Er zijn tal van toepassingen op dit terrein die met het Microsoft documentformaat kunnen omgaan zonder dat daar Microsoft-licenties voor nodig zijn.

⁸ Overigens zij opgemerkt dat de afhankelijkheid van Microsoft niet uniek is. De gemeente is momenteel ook sterk afhankelijk van bedrijfsspecifieke software van bedrijven als Oracle, Pink Roccade, Centric, Apple (i-pad), RIM (blackberry), en andere.

Collegiebrief - ICT-voorsie Groningen Digitaal

software te kiezen. Dit houdt bijvoorbeeld in dat burgers voor hun communicatie met de gemeente ook andere browsers dan Internet Explorer van Microsoft kunnen gebruiken en geen Microsoft-producten nodig hebben voor de bewerking van documenten.

Integrale KA-producten van Microsoft

Op dit moment heeft de gemeente veel verschillende applicaties, waarbij de gemeente zelf zorgdraagt voor de integratie. Softwareintegratie en integraal beheer van deze verschillende oplossingen, levert de gemeente veel problemen op. Hoewel deeloplossingen afzonderlijk goed kunnen functioneren of goedkoper kunnen zijn, bieden ze geïntegreerd vaak niet de kwaliteit die de gemeente in een bedrijfsmatige context nodig heeft en de integratie kost geld. We streven er daarom naar zoveel mogelijk integrale software van één leverancier aan te schaffen zodat de integratierol bij de leverancier kan worden belegd. Voor de kantoorsoftware betekent dit dat we toepassingen zoals tekstverwerking, spreadsheet en presentatie van één leverancier betrekken, op dit moment Microsoft.

Opheffen van belemmeringen mbt onafhankelijkheid

De gemeente heeft in het verleden zelf de afhankelijkheid van Microsoft vergroot door bijvoorbeeld sjablonen en (kleine) applicaties met Microsoft-software te ontwikkelen. Door in de toekomst een sjablonengenerator in te zetten bevorderen we de flexibiliteit van het onderhoud en kunnen we ook sjablonen in andere formaten genereren zodat deze met andere tekstverwerkers kunnen worden bewerkt. Microsoft-applicaties spelen door hun beperkte aantal maar een kleine rol wat betreft Microsoft-afhankelijkheid. Verwacht mag worden dat hun aantal op termijn verder zal slinken, onder andere door de actieve sanering van applicaties en door standaardisatie van bedrijfsprocessen.

Een grotere belemmering betreft de afhankelijkheid van gemeentelijke applicaties. Veel gemeentelijke applicaties ondersteunen op dit moment alleen de kantoorsoftware van Microsoft. De gemeente is daardoor gebonden aan de inzet van deze software en verkeert niet in de positie om de betreffende leverancier te bewegen ook andere kantoorsoftware te ondersteunen.

De standaard opslag van documenten in het documentformaat van Microsoft kan ook een belemmering vormen voor het gebruik van andere kantoorsoftware. Waar dit het geval is zorgen we ervoor dat documenten worden opgeslagen in een open documentformaat zoals ODF.

Voorkomen van nieuwe afhankelijkheden

De gemeente heeft de taak om een gelijk speelveld voor leveranciers te creëren en te voorkomen dat bepaalde leveranciers worden bevoordeeld. In dat verband moet de gemeente in haar aanbestedingen eisen dat software voldoet aan open standaarden en dat leveranciers (waaronder die van open source software) gelijke kansen krijgen. Applicaties waarin het gebruik van Microsoft wordt vereist moeten om die reden negatief worden gewaardeerd in een selectieproces. De dominante positie van Microsoft op de werkplek moet door overheden gezamenlijk worden bestreden, zij het niet tegen elke prijs.

Bijlage - Uittreksel verslag 9 januari 2013 - Groningen Digitaal

Uittreksel verslag F&V 9 januari 2013 – Groningen Digitaal

B.2. Wensen en bedenkingen met betrekking tot nota Groningen Digitaal (collegebrief 13 december 2012)

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Heeft het idee dat Groningen achterloopt met digitale dienstverlening. Waarom kunnen ozb en boetes niet met iDEAL betaald worden? Kan dit in de uitwerking meegenomen worden?
- Wil geen halfslachtige maatregelen wat betreft opensource- en cloudoplossingen. Het is tijd echt werk te maken van het initiatiefvoorstel van tien jaar geleden.
- Informeert wanneer de ontwikkelstrategie voor kantoorsoftware (motie mei 2012) er komt.
- Constateert dat Groningen in de kopgroep wil zitten, maar doet de gemeente wel mee in gemeentelijke platforms om toch over te stappen op open source en te leren van anderen?

Dhr. Martens (PvdA):

- Vindt het een vrij goede visie.
- Stelt dat de burger de service van bol.com verwacht en zijn huis niet meer uit wil om bijvoorbeeld een rijbewijs op te halen. Dit aspect verdient meer aandacht.
- Vraagt of de gemeente wel alle e-mailadressen van haar inwoners heeft.
- Mist de link met de ICT-sector door bedrijven hun mening te vragen en hun kansen te bieden.
- Gelooft in hybride systemen, omdat deze minder kwetsbaar zijn en de keuzevrijheid voor medewerkers bevorderen. Zij kunnen hun eigen systemen meebrengen.
- Steunt het werken met kortlopende softwarecontracten.
- Wil met open source en ICT personeelskosten besparen.
- Vraagt een toelichting op het ontbrekende waarmerk Drempelvrij.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Pleit voor efficiënte en snelle toegang tot alles wat de gemeente te bieden heeft.
- Ziet dat veel aanbevelingen van de commissie zijn overgenomen. Het belang van ICT wordt erkend.
- Had graag meer gelezen over open source.
- Informeert naar scholingsplannen om alle werknemers mee te krijgen, ook de ouderen.
- Mist een klankbordgroep om inwoners en medewerkers mee te laten spreken over beleid.
- Stelt voor ambitieuze jongeren via stages te betrekken bij ICT, bijvoorbeeld om mobiele apps te ontwikkelen waar glas- en papierbakken staan. Dit bespaart ook kosten voor externe inhuur.
- Vindt dat Groningen als kennisstad op ICT-gebied niet achter mag blijven.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Sluit deels aan bij de vorige sprekers.
- Leest dat eStad 2015 de lading niet zou dekken van gemeentelijke ontwikkelingen, maar ziet in de nieuwe titel weinig verschil.
- Hekelt dat het niet mogelijk is bij een inschrijving van studenten op een adres te controleren of de verhuurder een vergunning heeft en of er al drie staan ingeschreven. Dit moet toch kunnen?
- Vindt het belangrijk ook mensen die niet digitaal zijn te blijven bedienen.

Dhr. Luhoff (D66):

- Leest te weinig over ICT en personeel. Hoe zorg je dat alle medewerkers hun taken zo goed mogelijk uit kunnen voeren? Het meenemen van eigen apparatuur en software kan hierbij helpen en is een mooie start om te werken aan onafhankelijkheid van softwareleveranciers.
- Vindt het belangrijk steeds meer gemeentelijke zaken digitaal te gaan regelen, al is dat een hele opgave. Het zal ook betekenis hebben voor fysieke loketten en huisvesting.
- Is voor het stimuleren van de ontwikkeling van apps door data beschikbaar te stellen. Een apart evenement of een prijsvraag op het innovatiefestival kan hierbij ook helpen.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Looft de integrale opzet van de visie met zowel dienstverlening als bedrijfsvoering.

Bijlage - Uittreksel verslag 9 januari 2013 - Groningen Digitaal

- Constateert enige aandacht voor open source.
- Betwijfelt of je vooraf altijd vast kunt stellen dat je adequaat bent toegerust voor een start van ICT-projecten. Externe factoren, zoals het Shared Service Centre, zijn ook van invloed.
- Vraagt of het niet tegenstrijdig is te hechten aan de menselijke maat en flexibele medewerkers.
- Wil voorkomen dat de gemeente in plannen verzandt of zichzelf juist voorbijloopt. Zo kan digitaal raadswork al niet meer met de iPad 1 gedaan worden.

Dhr. Koops (CDA):

- Vindt het een heldere en toepasbare nota.
- Ziet winstmogelijkheden door brieven aan een adres te bundelen of nota's digitaal te sturen.
- Waarschuwt anderzijds dat veel bedrijven kapot zijn gegaan door voorop te lopen en verkeerde keuzes te maken. Het is verstandig eerst de basis op orde te hebben en realistisch te blijven.

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Kan zich vinden in de visie.
- Wijst erop dat nieuwe media er ook voor zorgen dat het debat zich soms meer op Twitter dan in de raadszaal afspeelt.
- Pleit voor het aanstellen van een of meerdere privacyambtenaren, omdat technologische ontwikkelingen soms sneller gaan dan privacyregelgeving.
- Hoort dat de app MeldStad niet ideaal zou werken en dat het bijhouden van wijkwebsites door bewoners voor problemen zorgt. Hoe denkt de wethouder hierover?
- Ziet duurzame voordelen aan papierloos vergaderen, maar plaatst kanttekeningen. Tablets zijn wegwerpproducten, winning van het mineraal coltan belast het milieu en gebeurt vaak door kinderen en de arbeidsomstandigheden in Chinese tabletfabrieken zijn slecht.
- Pleit ervoor zo veel mogelijk over te stappen op milieu- en mensvriendelijke apparatuur.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Sluit aan bij de laatste opmerkingen over duurzaamheid en sociale rechtvaardigheid.
- Noemt de visie bruikbaar.
- Steunt samenwerking met noordelijke overheden om de kwaliteit te verbeteren.
- Vindt ook dat er een alternatief moet blijven voor mensen die niet meekomen op ICT-gebied.
- Onderschrijft het punt van D66 over personeel en organisatie.
- Wijst erop dat gegevens in de Amerikaanse cloud opvraagbaar zijn volgens de Patriot Act. Het Europese parlement pleit voor een Europese cloud.
- Constateert dat de motie over open source voorlopig nog niet is uitgevoerd, al geeft de visie wel aanzetten. Er moet een aanvullend perspectief komen over een actieve overgang naar open source.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Is voor crowdsourcing door burgers te betrekken bij het oplossen van publieke vraagstukken.
- Herinnert zich oude plannen over het opzoeken op postcode van bestemmingsplannen, ongevallen en milieu. Dit is nog niet gerealiseerd. Het is belangrijk beleid van de overheid in de eigen leefomgeving te kunnen kennen en beoordelen.
- Wil bij digitale toegang tot diensten altijd aandacht voor mensen die hier niet over beschikken.
- Steunt het voorstel van D66 apps in Groningen te laten ontwikkelen.
- Constateert dat indieners van de motie van open source niet eens aandringen op uitvoering ervan.

Wethouder Schroor:

- Ziet de nota als basis om aan de slag te gaan, al is het een langer proces.
- Wijst op het vergaande uitgangspunt dat gegevens openbaar zijn, tenzij anders besloten. Zorgvuldige monitoring is van belang om fouten te voorkomen.
- Wil digitale betaling van acceptgiro's onderzoeken. Het versturen per e-mail brengt moeilijkheden met zich mee, omdat mensen soms geen e-mailadres hebben of het veranderen.
- Kan als college nu niet de verantwoordelijkheid nemen volledig over te stappen op open

Bijlage - Uittreksel verslag 9 januari 2013 - Groningen Digitaal

source, maar kiest een groeistrategie door over te stappen zodra een opensourcetoepassing goed en veilig is en het primaire proces niet schaadt.

- Wijst erop dat veel besturingssystemen van servers al op open source draaien. Medewerkers kunnen ook Firefox gebruiken. Groningen loopt niet voorop, maar bevindt zich wel in de kopgroep.
- Veranderde de Microsoftcontracten al in kortlopende en doet dit bij elke vernieuwing van leverancierscontracten wanneer mogelijk om de onafhankelijkheid te vergroten.
- Wil waar mogelijk dienstverlening digitaal leveren, maar verwacht altijd nog een beweging naar het gemeentehuis. Voor een rijbewijs is een vingerafdruk nodig.
- Wil besparingen op personeelskosten realiseren, onder meer door thuiswerken.
- Stelt dat Groningen in de praktijk drempelvrij is, maar niet aan een paar onrealistische en onwenselijke eisen van het waarmede kan en wil voldoen. Hierover volgt een brief.
- Heeft veel aandacht voor scholing van medewerkers zodat iedereen mee kan komen.
- Werkt al samen met overheden, onderwijs en zorg in het noorden om apps te ontwikkelen.
- Zegt toe dit jaar een sessie te organiseren om bedrijven uit te nodigen apps voor Groningen te ontwikkelen. Het innovatiefestival bestaat niet meer.
- Kijkt of een betere koppeling van gegevens wat betreft kamerverhuur mogelijk is.
- Gaf opdracht de mogelijkheden van outsourcing van software en hardware te onderzoeken en verwacht hier goede resultaten van.
- Heeft continu aandacht voor privacy met firewalls en protocollen. Elke medewerker moet zich bewust zijn van privacyaspecten. Uiteindelijk is het college verantwoordelijk.
- Roept op problemen met de app MeldStad concreet bij de dienst te melden.
- Wil gebruik gaan maken van de Europese cloud wanneer deze beschikbaar komt.
- Heeft veel gehad aan opmerkingen van de expertgroep van RDW, UvA, DUO en Gartner. Medewerkers hebben ook meegedacht.
- Probeert binnen een maand de definitieve nota te versturen.
- Verzoekt de indieners van de motie over open source concreet te maken wat zij precies verwachten van een strategisch document en kijkt dan of het met de definitieve nota meegeleverd kan worden.

Bijlage - Voorjaarsbrief 2013

Onderwerp Voorjaarsbrief 2013

Steller C. Boon/H. Smit

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Onder embargo tot 24 mei 2013 13.15 uur in verband met
persconferentie

Telefoon (050) 367 76 70 Bijlage(n) 4 Ons kenmerk BD.13.3697323
Datum Uw brief van Uw kenmerk -
Burgerservicenummer

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

In deze Voorjaarsbrief informeren wij u over de actuele financiële positie en de vooruitzichten van onze gemeente en over de mogelijke keuzes die wij in het najaar in de Begroting 2014 aan u ter besluitvorming willen voorleggen.

Onze financiële vooruitzichten zijn zorgelijk. De economische crisis is nog niet ten einde. De vraag naar woningen, kantoren en bedrijventerreinen zal voorlopig nog niet aantrekken. We houden er rekening mee dat de werkloosheid verder zal oplopen en dat de voorgenomen decentralisaties in de AWBZ, Jeugdzorg en op het gebied van Werk en Inkomen gepaard gaan met forse bezuinigingen. Bij ongewijzigd beleid krijgen we te maken met een tekort in 2013 van ruim 48 miljoen euro en in 2014 van ruim 25 miljoen euro. Vanaf 2015 is het tekort circa 20 miljoen euro structureel. Dit is onverantwoord. We ontkomen er daarom niet aan om keuzes te maken. En gezien de omvang van de opgave zullen die soms pijnlijk zijn. Tegelijk willen we blijven werken aan de toekomst van de stad. Bezuinigen en investeren dus. Een dubbele opgave, niet eenvoudig maar ook niet onmogelijk. Groningen is een stad met veel talent, met veerkracht en creativiteit. Een stad waar inwoners, bedrijven en instellingen zich mee verbonden voelen. En vanouds een stad waar mensen om elkaar geven en samen optrekken. Dat geeft ons het vertrouwen dat onze ambitie om sterker uit de crisis te komen reëel is.

De keuzes die we in deze Voorjaarsbrief aan uw raad voorleggen baseren we op het belangrijkste motto uit ons collegeprogramma: *verbinden en vernieuwen*. De huidige crisis zien wij ook als een signaal dat we nieuwe wegen moeten inslaan in de verhouding tussen overheid en burgers. De opgaven waar we voor staan vereisen nadrukkelijk inzet van iedereen:

Bijlage - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

2

overheid, burgers, bedrijven en maatschappelijke partners. We zien het als een belangrijke taak om - samen met alle betrokkenen - in de komende jaren die gedeelde verantwoordelijkheid in onze stad praktisch in te vullen. Co-creatie is daarbij een sleutelbegrip. We kijken kritisch naar onze eigen gemeentelijke rol en organisatie en naar de kerntaken die passen bij een andere overheid. Verderop komen we hier op terug.

Gezien de urgentie en de omvang van de opgave en de te maken keuzes voor de begroting 2014 hebben wij u vroegtijdig geïnformeerd per brief op 31 januari 2013 en op 17 april 2013 over de ontwikkelingen die zich na de begroting 2013 hebben voorgedaan. We hebben u een tussenstand van de financiële opgave en het meerjarenbeeld gepresenteerd. Bij bezuinigingen van deze omvang achten wij het van groot belang uw raad vroegtijdig in de gelegenheid te stellen richting te geven en kaders te stellen. Daarom is in overleg met uw raad besloten om het Voorjaarsdebat te vervroegen en ruim voor de zomer met uw raad in debat te gaan. Een tijdig debat is ook van belang om partners en gesubsidieerde instellingen tijdig te kunnen informeren over de te nemen maatregelen.

We merken op dat de Voorjaarsnota veel minder dan in voorgaande jaren keuzemogelijkheden aan uw raad voorlegt. Het college heeft, vanuit het oogpunt van een transparant begrotingsproces, nu een uitgewerkt oplossingsscenario gemaakt voor de financiële opgave waar we voor staan (zie bijlage I). Wij laten u zien dat wij bereid zijn in november in de begroting 2014 vergaande keuzes te maken, waarmee we de financiële problemen nu oplossen en niet doorschuiven naar onze opvolgers. Onze concrete voorstellen treft u in bijlage II. In de bijlage informeren we u ook over welke mogelijke bezuinigingsmaatregelen we voorsnog niet willen nemen. Over onze keuzes willen we graag met uw raad in het voorjaarsdebat de dialoog aangaan. Daarbij merken we op dat de bezuinigingsopgave waar we nu voor staan zo fors is, dat alle voorstellen die we nu aan u presenteren in principe noodzakelijk zijn om aan onze opgave te voldoen. Dat betekent dat waar uw raad vindt dat er minder of anders bezuinigd moet worden, wij aan u vragen dan ook te komen met alternatieve dekkingsvoorstellen.

De definitieve besluitvorming over de inhoudelijke, organisatorische en financiële keuzes vindt plaats in november bij de begroting 2014. In de dan aan u voor te leggen voorstellen zullen we uw kaderstellende opmerkingen en alternatieve dekkingsvoorstellen uit het voorjaarsdebat hebben meegewogen.

Hoe staan we ervoor?

Op 29 mei behandelt uw raad de Rekening 2012 waarin we verantwoording afleggen over het in dat jaar gevoerde beleid en behaalde resultaten. We concludeerden dat 2012 in vele opzichten een bewogen jaar was. We memoreren de val van het college, het stopzetten van de tram, de afwikkeling van de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs (O2G2), de verdere teruggang in woningbouwproductie en verkoop, in de oplevering en verkoop

Bijlage - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

3

van bedrijventerreinen en een toenemende leegstand in winkels. Ten slotte zagen we in de staart van 2012 een afname van de werkgelegenheid en waren meer mensen aangewezen op een uitkering. Door noodzakelijke afboekingen hebben we onze reserves moeten aanspreken en ons weerstandsvermogen moeten aanvullen. 2012 sloten we opnieuw af met een tekort. Onze meerjarenprognoses laten zien dat we bij ongewijzigd beleid in 2013 en 2014 te maken krijgen met tekorten van respectievelijk 48 en 25 miljoen euro. Vanaf 2015 verwachten we een tekort van circa 20 miljoen euro structureel. Onze financiële vooruitzichten zijn dus zorgelijk.

Naast zorgen zien we ook kansen en positieve ontwikkelingen. Groningen is een bruisende stad, dynamisch, innovatief, spraakmakend. Groningen heeft al lang niet meer de hoogste werkloosheidscijfers. Groningen groeit en koestert een variatie aan type mensen en leefstijlen. Het is een broedplaats van talent. Onze economische speerpunten Healthy Ageing en Energie ontwikkelen zich goed. Groningen heeft een bovengemiddeld goed woonklimaat met uitstekende voorzieningen, een prachtig ommeland, een aantrekkelijke binnenstad, het aantal bezoekers groeit nog steeds, en Groningen kent een veelzijdig cultuuraanbod. En samen met onze partners blijven we ons inzetten voor een goed bereikbare stad.

Uit de Stadsmonitor (bijlage III) en de Leefbaarheid & Veiligheidsmonitor (bijlage IV) van dit jaar bleek onder meer dat de Stad nog altijd overwegend positief oordelen over de leefbaarheid en de staat van onderhoud. Ook is Groningen nog altijd een veilige stad. In de meeste aandachtswijken hebben de bewoners meer waardering en vertrouwen in hun wijk gekregen. Het aantal mensen dat bereid is wat voor hun buurt te doen is toegenomen.

Het antwoord op de vraag 'hoe staan we ervoor' is dus meerledig. Al zijn de financiële opgaven groot, tegelijk staat Groningen er goed voor en hebben we vertrouwen in de toekomst van de stad. Er zijn kansen en ontwikkelingen om bij aan te sluiten. Als gemeente zelf, maar steeds vaker met andere overheden, bedrijven, instellingen en particulieren.

Wat zijn de opgaven?

Voor 2014 en daarna staan we voor grote bezuinigingsopgaven. In november stelde uw raad de begroting 2013 vast, met een sluitend meerjarenbeeld. Sindsdien hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan die gevolgen hebben voor dekking van de begroting 2013 en de financiële opgave voor de begroting 2014. We hebben u daarover in januari per brief (BD 13.3460299) en in april per brief (BD 13.3625747) geïnformeerd. In april was de opgave die we u presenteerden hoger dan de opgave die we u in deze voorjaarsbrief presenteren. In bijlage II treft u de keuzes die we hebben gemaakt om de opgave te verkleinen.

De opgave voor 2013 is ruim 48 miljoen euro. Dit is vooral het gevolg van de benodigde aanvulling van ons weerstandsvermogen door de tegenvallers uit 2012. Voor 2014 is de opgave ruim 25 miljoen euro, als gevolg van

Bijlage - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

4

verschillende grote en kleinere knelpunten, zoals de tekorten op de wet BUIG en de sociale werkvoorziening, frictiekosten als gevolg van personele bezuinigingen, aanvullende rijksbezuinigingen en nog niet gerealiseerde gemeentelijke bezuinigingen. Daarbij houden we er al rekening mee dat het gestelde doel in het coalitieakkoord om door te groeien naar een weerstandsvermogen met een ratio 1,0 niet in 2014 kan worden gerealiseerd. De opgave voor 2015 is ruim 23 miljoen euro structureel en voor de jaren daarna circa 20 miljoen euro structureel. Bij het bepalen van de opgave zijn we er van uit gegaan dat een deel van de structurele activiteiten die we incidenteel hebben gedekt in 2015 worden beëindigd.

Wat zijn onze ambities?

In ons Prinsenhofakkoord hebben we aangegeven in grote lijnen het beleid van het vorige college te willen voortzetten. Al zijn de bezuinigingen omvangrijk, voor het grootste gedeelte blijven we doen wat we deden en maken we af waaraan we zijn begonnen. Groningen is een stad die solidariteit hoog in het vaandel heeft, met een traditie van een ruimhartig beleid voor Stadlers die niet op eigen kracht aan de samenleving kunnen meedoen. Een stad waar iedereen meetelt en meedoet, waar talenten kansen krijgen en tot ontwikkeling komen. En een stad die in alle opzichten steeds duurzamer wordt. Dit blijft zo en daarmee gaan we door. Deze ambities houden we ook in financieel zwaardere tijden overeind. Nu er minder geld te verdelen valt, moeten we onze ambities bijstellen. Dat vraagt creativiteit, een nieuwe rol van de overheid en inzet van de gehele stedelijke samenleving.

In het Prinsenhofakkoord hebben we ook aangegeven dat we een *andere overheid* willen zijn. Een overheid die zich voorbereidt op de toekomst en die efficiënt en integraal werkt. We denken na over onze kerntaken als gemeente en hoe we naast een faciliterende overheid ook een stimulerende en initiërende overheid kunnen zijn, die samen met andere partijen initiatieven neemt en uitwerkt. Een overheid die zorgdraagt voor een aantrekkelijk investeringsklimaat, een veilige woon- en werkomgeving, zorgt voor een goede dienstverlening, waar mogelijk goedkoper, wellicht met minder aanbod, maar toch ruimte houdt voor investeringen.

Dit vraagt een andere organisatie die flexibel is, financiële ruimte creëert en kan inspelen op de initiatieven uit de markt en uit de stad. Het betekent ook minder invloed op einddoelen.

Als college hebben wij de discussie over 'de nieuwe overheid', die door de bestuurscrisis in 2012 was komen stil te liggen, inmiddels weer opgepakt. Aan het eind van dit jaar zullen we onze eerste analyse aan uw raad voorleggen en met u bespreken. In het najaar willen we in de vorm van een Stadsdebat het gesprek met de stad aangaan over dit onderwerp in bredere zin, met name gericht op de thema's die bepalend zijn voor de toekomst van de stad.

Bijlage - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

5

Met deze discussies en de uitkomsten ervan willen we mede een bijdrage leveren aan de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 en het nieuwe college in 2014 in staat stellen om weloverwogen keuzes te maken op de weg naar de 'andere overheid'.

Wat zijn onze financiële uitgangspunten?

Eerder memoreerden we dat we niet kiezen voor een fundamentele heroverweging van ons beleid. In de huidige omstandigheden is een solide begroting van het grootste belang. Onze financiële uitgangspunten zijn de volgende:

- 1) Wij kijken niet alleen naar de financiële opgave voor 2013 en 2014, maar ook naar de jaren daarna. In oktober presenteren we een sluitende begroting voor 2014 en een evenwichtig meerjarig perspectief.
- 2) Tekorten vangen we in eerste instantie op door uitgaven te verminderen, subsidies te korten en door efficiënter te werken. Onze overwegingen en voorstellen leest u verderop.
- 3) We willen structurele kosten zoveel mogelijk structureel dekken.
- 4) Met lastenverzwaringen voor burgers en bedrijven zijn we terughoudend.
- 5) We willen ons weerstandsvermogen in deze collegeperiode substantieel versterken. De ambitie van een ratio van 0,8 is in de huidige omstandigheden niet haalbaar. In de nu voorliggende voorstellen komen we uit op 0,75. Dit beschouwen we als ondergrens. Waar mogelijk versterken we het verder. Na 2014 willen we het weerstandsvermogen versterken naar een ratio van 1,0. Hiertoe hebben we twee afspraken gemaakt. Ten eerste gebruiken we elke meevaller die we de komende tijd krijgen om het weerstandsvermogen tot 0,8 aan te vullen. Ten tweede zullen we, als het eerste doel bereikt is, volgende meevallers voor de helft inzetten voor het weerstandsvermogen en voor de andere helft voor het nieuwe co-financieringsfonds (zie verderop). De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat we niet verwachten dat we het doel van 1,0 op korte termijn te kunnen halen, omdat meevallers in de huidige omstandigheden schaars zijn. We verwachten wel dat het op middellange termijn zal lukken.
- 6) We hanteren een zorgvuldig en alert risicomanagement. Risico's hebben we zodoende eerder in beeld zodat we tijdig de noodzakelijke maatregelen kunnen nemen. Twee keer per jaar lichten wij onze reserves door, op basis waarvan wij het actuele benodigde weerstandsvermogen bepalen. Dat doen wij ook voor de begroting 2014.
- 7) In 2014 zijn er verkiezingen en treedt er een nieuw college aan. We willen het nieuwe college ruimte geven; we schuiven onze problemen niet door naar de toekomst.

Wat stellen we voor?

In het Prinsenhofakkoord staan twee begrippen centraal: *verbinden en vernieuwen*. Verbinden en vernieuwen in de politieke verhoudingen én in de samenleving. Deze gedachte is ook het uitgangspunt geweest bij het voorbereiden van deze Voorjaarsnota. Dat heeft geleid tot een samenhangend

Bijlage - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

6

pakket van bezuinigingen dat eerdere verworvenheden waardeert, maar ook kritisch benadert. De basis blijft op orde, alleen zal het op alle terreinen soberder worden. Tegelijk stellen we voor om na 2014 een cofinancieringsfonds in het leven te roepen. Over dat fonds informeren we u hieronder nader.

Co-financiering

Na 2014 stoppen diverse specifieke rijksbijdragen, waaruit we in de voorgaande jaren tal van projecten o.a. op het gebied van wijkvernieuwing, wonen, economische ontwikkeling (G-kracht, Akkoord van Groningen) en duurzaamheid financierden. Om dergelijke projecten in de toekomst toch te kunnen uitvoeren, roepen we een co-financieringsfonds in het leven. Het is een co-financieringsfonds, omdat we verwachten dat andere partijen aan dergelijke projecten meedoen. Het co-financieringsfonds stimuleert en creëert ruimte voor initiatieven uit de samenleving en benadrukt onze rol van regisseur en verbinder, waarin we eerder kiezen voor co-creatie en co-financiering dan voor subsidiëring. Dat vraagt om een andere houding en rol van ons als overheid. We sturen minder op einddoelen, meer op processen. Ons doel is verschillende partijen en investeerders samen te brengen en te verbinden rond een gedeelde verantwoordelijkheid voor onze stad.

Het fonds willen we voeden langs drie sporen. Het eerste spoor betreft gelden die we vrijspelen door in bestaand beleid efficiënter te werken of anderszins te besparen. Het tweede spoor is het inzetten van reguliere beschikbaar geld en het derde spoor betreft vrijval/meevallers in de meerjarenbegroting. Dit na aanvulling van het weerstandsvermogen. Het co-financieringsfonds is uitdrukkelijk niet bestemd voor structurele activiteiten. Het is uitsluitend bedoeld voor projecten; overzienbare en incidentele uitgaven dus. Bij de Begroting 2014 zullen we u uitvoeriger informeren over opzet en beoogde werking van het fonds, waarna het nieuwe college in de loop van 2014 aan het fonds – of aan meerdere fondsen – meer definitief vorm kan geven.

Voorstellen en overwegingen in vijf thema's

Hieronder delen we met u - geordend in vijf thema's - onze overwegingen en voorlopige voorstellen. We benadrukken dat we in deze brief alleen de hoofdlijnen kunnen belichten. De lijst met bezuinigingsvoorstellen is omvangrijk en raakt alle beleidsterreinen. In veel gevallen hangen voorstellen met elkaar samen. Daarom hebben we ervan afgezien u hier een samenvatting te presenteren. Voor concrete informatie over onze voorstellen en onze afwegingen verwijzen we u naar bijlage II.

Thema 1 Sterke, aantrekkelijke stad in de regio

De kracht van Groningen schuilt voor een zeer belangrijk deel in de positie als grootste stad in de regio. Stad en regio zijn op tal van manieren met elkaar verbonden en van elkaar afhankelijk. Groningen is het economische, culturele en kenniscentrum van Noord-Nederland. Met 50.000 studenten aan

Bijlage - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

7

hogeschool en universiteit is Groningen een 'City of Talent' met een enorm potentieel.

We willen de positie van de stad als aantrekkelijke en sterke stad in de regio verder versterken. We zijn ons bewust van onze sterke punten zoals een jonge bevolking, een sterk kenniscluster, een internationale onze positie gashoofdstad, de nabijheid van het Eemsdeltagebied, economische topsectoren, aantrekkelijke binnenstad, aantrekkelijk ommeland, breed cultuuraanbod. Deze sterke punten willen we uitbouwen vanuit onze nieuwe rol als lokale overheid. Soms als aanjager, soms faciliterend, soms voorwaardenscheppend.

Zorgen voor een goede bereikbaarheid van de stedelijke regio is een belangrijke taak van de overheid. We blijven daarom de komende tijd samen met de regiopartners werken aan een integrale oplossing voor de bereikbaarheid van onze regio.

We blijven investeren in de binnenstad. De nieuwe Oostwand en het Forum zullen een impuls geven aan de aantrekkelijkheid van onze binnenstad. Het Forum staat bijna in de steigers. Met de Forum-partners werken we aan een verdere concretisering van de inhoudelijke invulling en samenwerking; zodanig dat zoveel mogelijk Stadgers er enthousiast over zullen zijn.

Alle culturele instellingen krijgen te maken met een generieke korting. Wij verwachten dat er voldoende cultureel ondernemerschap in onze stad aanwezig is en op zal bloeien om ook met minder overheidsgeld een bruisend en veelzijdig cultureel aanbod in stand te houden.

We moeten korten op ons economisch programma en het Akkoord van Groningen. We blijven de samenwerking tussen kennisinstellingen en bedrijven actief stimuleren, want kennistransfer vormt een belangrijk basis voor innovatie en nieuwe werkgelegenheid, vooral ook in het midden- en kleinbedrijf.

Thema 2 Fijne stad om te wonen

Groningen is een stad waar het plezierig wonen is. Uit onderzoek blijkt steeds dat onze inwoners over het algemeen bovengemiddeld tevreden zijn over het onderhoud en de veiligheid. Na 2014 stopt het rijk met de ISV-middelen. Voor onze stad betekent dit dat we jaarlijks 8 miljoen minder ontvangen voor wijkvernieuwing, woningbouwproductie en jongerenhuisvesting. Op deze terreinen staan we voor ingrijpende heroverwegingen. Voor zaken die we na 2014 overeind wensen te houden moeten we nieuwe dekking vinden via het cofinancieringsfonds.

We ontkomen niet aan bezuinigingen op onderhoud en beheer. In de binnenstad en in het Noorderplantsoen houden we onze inzet op peil. Onze huiskamer moet schoon en veilig blijven. Als gemeente moeten we onze

Bijlage - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde 8

inspanningen in de wijken – ook in het dagelijks onderhoud - verminderen, maar we zorgen ervoor dat de gevolgen daarvan acceptabel blijven. Dat moet lukken, want leefbare wijken en prettige buurten zijn het resultaat van ieders inspanningen; stadgers, ondernemers, instellingen en corporaties. De vernieuwing van de Woonschepenhaven gaat door evenals onze inzet voor jongerenhuisvesting.

Ook blijven we investeren in onze wijken (bijvoorbeeld Selwerd, De Wijert, Oosterhoogebrug), maar we moeten het anders doen. Geen grootschalige ingrepen meer, maar inzet op ontwikkelend en preventief beheer, met daar waar nodig gerichte maatregelen. Met ons Aanvalsplan Woningbouw willen we instrumenten ontwikkelen om initiatieven op de woningmarkt los te krijgen.

Met onze gerichte aanpak van veiligheidsproblemen in straten of buurten gaan we door. De budgetten voor veiligheid houden we in 2013 en 2014 grotendeels op peil.

Thema 3 Stad om je te ontwikkelen

Groningen is vanouds een onderwijsstad. Voor alle kinderen en jongeren, van peuter tot student, is Groningen een stad waar iedereen de kans krijgt zijn talent te ontdekken en te ontwikkelen. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is dat kinderen gezond en veilig opgroeien. Dat is een belangrijk doel in ons Integraal Jeugdbeleid.

Vooruitlopende op de vernieuwingen in het sociale domein vanaf 2015 onderzoeken we de mogelijkheden voor slimmere en klantgerichte organisaties in de wijken. Met als uitgangspunt het vergroten van de zelf- en samenredzaamheid van burgers. We bouwen voort op de goede ervaringen die we op dit gebied al opdoen binnen de Stip's en de Centra voor Jeugd en gezin.

In het onderwijsveld gaan we ons zoveel mogelijk beperken tot onze wettelijke taken. We blijven echter wel investeren in schoolgebouwen; met ons programma *Fris en duurzaam* gaan we door.

Ook in ons programma Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE) moeten we korten. Het budget blijft echter toereikend om in de vraag te voorzien. De vensterscholen geven we een nieuwe impuls; door concentratie op de kerntaken verhogen we de kwaliteit. Door betere samenwerking en afstemming willen we meer synergie creëren in het hele onderwijsveld en gedurende de gehele onderwijsloopbaan. Daar hoort ook bij dat onderwijs en bedrijfsleven elkaar vaker opzoeken. Een belangrijke stap in deze richting willen we zetten met het binnenkort af te sluiten 'Onderwijspact', waarmee alle betrokken partners blijk geven onze hoge ambities voor 'Groningen onderwijsstad' te delen. Talentontwikkeling blijft voor ons belangrijk.

Bijlage - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

9

Alle instellingen op de terreinen jeugd en sport krijgen te maken met een generieke korting. De activiteiten Kind en Jeugd gaan we slimmer combineren.

Thema 4 Actieve en sociale stad voor iedereen

Groningen is een stad waar iedereen erbij hoort. Alle Stadgers actief, is al jaren een belangrijk motto. We zijn een sociale stad waarin iedereen naar vermogen kan meedoen en waarin niemand aan de kant hoeft te staan. We willen zoveel mogelijk mensen kansen bieden om actief deel te nemen aan de Groninger samenleving. Dat blijft zo. We zetten alles op alles om ook met minder geld, toch zoveel mogelijk mensen actief te houden of weer laten worden. We blijven borg staan voor de meest kwetsbaren en de mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking.

Er komt een generieke korting op instellingen op de terreinen welzijn en zorg. We kiezen voor diegenen die de steun het meest nodig hebben. In het bijzonder hebben we daarbij oog voor kinderen; achterstanden door armoede willen we zoveel mogelijk voorkomen. In 2013 en 2014 houden we de budgetten voor het armoedebeleid in tact. Na 2014 willen we het armoedebeleid hervormen door ons te richten op kwetsbaren en diegenen die hulp het meest nodig hebben. Bij burgers die dat aan kunnen, doen we een groter beroep op de eigen verantwoordelijkheid. Onze eigen afdelingen en andere instellingen in het sociaal domein, zullen slimmer en nog efficiënter moeten gaan werken.

Thema 5 Een efficiënte en stimulerende organisatie

In ons collegeprogramma - en dat van het vorige college - is een 'efficiëntere organisatie' een van de speerpunten. In 2010 zijn we gestart met een majeure operatie gericht op een andere, participerende overheid. Inmiddels hebben we belangrijke stappen gezet op weg naar een transparantere en efficiëntere organisatie (o.a. Stadsbeheer, SSC, KCC, GMT, stafdiensten, voorbereiding samengaan SOZAWE en iederz).

Aanvullend op de in 2010 gestarte bezuinigingsoperatie op de organisatie van 19,7 miljoen euro voor de jaren 2011-2014, formuleren we nu een extra bezuinigingsopgave voor de eigen organisatie vanaf 2015 oplopend tot 10 miljoen euro in 2017. Dit doen we mede in het licht van de lopende kerntakendiscussie en de ontwikkeling van 'een nieuwe overheid', waarbij we de dienstverlening verder willen verbeteren en de transparantie van onze organisatie vergroten. Zoals reeds eerder gezegd willen we hierover in het najaar met u nader van gedachten wisselen. Ook kunnen we op diverse plekken in de organisatie zullen we door samenvoeging van afdelingen en versoering van voorzieningen (o.a. voor college en GMT) verder besparen. Van belang is op te merken dat personele inkrimping, door rechtspositionele oorzaken en vanuit ons uitgangspunt van goed werkgeverschap, in de meeste gevallen niet direct leidt tot kostenreductie. Daarom is in de begroting een oplopend bedrag voor 'frictiekosten' gereserveerd.

Bijlage - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

10

Een steeds duurzamer stad

In 2035 willen we een energie neutrale stad zijn. Die ambitie houden we overeind. We blijven samen met bewoners, instellingen en bedrijven werken aan een duurzame stad. Verduurzamen is belangrijk voor het milieu, maar ook omdat we daar veel geld mee besparen. Huurders en woningbezitters ervaren direct wat energiebesparing oplevert.

In al onze beleidsprogramma's is verduurzaming inmiddels verankerd. Als grote organisatie geven we zelf in duurzaam gedrag zoveel mogelijk het goede voorbeeld. Verder hebben we een rol om duurzaamheid hoog op de agenda te houden van bedrijven, instellingen en andere partners, samenwerking te bevorderen en kansrijke projecten te initiëren en optimaal te faciliteren. Na 2014 willen we ons duurzaamheidsprogramma financieren vanuit het cofinancieringsfonds.

Gemiddeld geen lastenverhoging

Een van onze financiële uitgangspunten is dat we terughoudend zijn met lastenverhoging. We kiezen ervoor om in 2014 de woonlasten voor burgers gemiddeld niet te verhogen. Door diverse maatregelen kunnen we de afvalstoffenheffing en de rioolrechten verlagen. Dit geeft ruimte om – bij gemiddeld gelijkblijvende woonlasten – de OZB voor woningen iets te verhogen.

De OZB voor bedrijfspanden verhogen we niet. In 2011 heeft het bedrijfsleven in onze stad gekozen voor een vrijwillige OZB-verhoging, waarvan de opbrengst sindsdien wordt gestort in het Fonds Ondernemend Groningen. Vanuit dit fonds worden tal van projecten in de stad door ondernemers en/of door ondernemers en gemeente gezamenlijk gefinancierd. We memoreren dit hier, omdat het een goed voorbeeld is van hoe gemeente en andere partijen werkbare vormen weten te vinden om concreet uitvoering te geven aan de gedeelde verantwoordelijkheid voor onze stad.

Tot slot een blik vooruit

Met deze Voorjaarsbrief leggen wij een zeer omvangrijk bezuinigingspakket aan u voor. Wij realiseren ons terdege dat de voorgestelde maatregelen een grote impact zullen hebben. De afgelopen jaren is in veel sectoren van de Groninger samenleving bezuinigd. De zware financiële opgave waarvoor de gemeente Groningen nu staat maakt het onontkoombaar dat er de komende jaren nog zwaarder en ingrijpender bezuinigd moet worden. Ook op kwetsbare terreinen in het sociale domein ontkomen we niet aan verdere bezuinigingen. Dat geldt ook voor beheer en onderhoud, bereikbaarheid, economische ontwikkeling, sport en cultuur. Het zal niet eenvoudig zijn om de gevolgen van al deze bezuinigingen op te vangen. Niet eenvoudig, maar ook: niet onmogelijk. Groningen is een stad met veel veerkracht. Een stad met creatieve en energieke ondernemers. Een stad kortom met mensen die het nodige voor elkaar kunnen krijgen; ook als de gemeente een stapje terug moet doen. Of misschien wel *juist* als de gemeente een stapje terug doet. Zonder dat wij onze verantwoordelijkheid als gemeente hierbij uit het oog verliezen. Zo kan de crisis ook ruimte bieden en kansen creëren voor nieuwe vormen

Bijlage - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde 11

van samenwerking, participatie en co-creatie. Verbinden en vernieuwen, zo formuleerden wij het in ons Prinsenhofakkoord. Wij vertrouwen erop dat de Groninger samenleving in al zijn geledingen de komende jaren aan deze begrippen invulling zal weten te geven.

Wij vertrouwen op een constructieve gedachtewisseling over onze voorlopige voorstellen met uw raad. In september zullen we onze definitieve voorstellen aan uw raad presenteren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bijlagen

- I Financieel Perspectief inclusief toelichtingen
- II Dekkingsmogelijkheden inclusief toelichtingen
- III Stadsmonitor
- IV Leefbaarheid & Veiligheidsmonitor

Bijlage - Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde 12

Uitgaande brief

In te vullen door de opsteller

Datum	23 mei	Registratienr.	BD13369732
Dienst/Af deling	BSD	Bijlagen (aantal)	4
Steller	C. Boon		
Telefoon	(050) 367 76 70		
E-mail	Claudia.boon@gro ningen.nl	Overleg gepleegd met	Wethouder Schroor

Inliggende
registratienr.

N.a.v. de brief
d.d./kenmerk
/-

Bestandsna(a)m(e)
n)

Geadresseerde
De leden van de raad van
de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Aanwijzingen
Uiterlijk 11.30u Griffie
Onder embargo tot 13.15u

Onderwerp
(beknopt)
Voorjaarsbrief

Paraaf voor
akkoord

Naam

Dienst

Datum

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden

TOELICHTING OP DE BIJLAGEN FINANCIËEL PERSPECTIEF EN DEKKINGSMOGELIJKHEDEN

Inleiding

In de Voorjaarsbrief hebben wij u in hoofdlijnen aangegeven voor welke opgave wij staan en op welke manier wij deze opgave willen aanpakken. In bijlagen I en II bieden wij u in meer detail inzicht in de financiële opgave, de dekkingsmogelijkheden en de keuzes die wij hierin hebben gemaakt. In deze toelichting op de bijlagen vatten we een en ander samen en geven wij een leeswijzer voor de verschillende onderdelen.

Opgave (financieel perspectief)

In bijlage I hebben wij het financieel perspectief van de gemeente Groningen geschetst voor de jaren 2013-2017. Dit perspectief is gewijzigd ten opzichte van het perspectief dat wij u in de laatste Tussenrapportage financieel perspectief (BD13.3625747) hebben gemeld:

	2013	2014	2015	2016	2017
Financieel perspectief april 2013	-53.827	-71.664	-42.376	-41.721	-40.530
Financieel perspectief mei 2013	-48.318	-25.533	-23.543	-20.366	-19.387
Vershil	5.509	46.131	18.833	21.355	21.143

In april hebben we u een opgave gepresenteerd van ruim 53 miljoen euro in 2013, bijna 72 miljoen euro in 2014 en structureel circa 42 miljoen euro vanaf 2015. Het verschil met de huidige opgave is 5,5 miljoen euro in 2013, 47 miljoen euro in 2014 en circa 20 miljoen euro structureel vanaf 2015. De grootste verschillen lichten wij hieronder toe.

In 2013 wordt de verlaging van 5,5 miljoen euro grotendeels verklaard door een verlaging van enkele knelpunten uit de opgave, te weten de verwachte nominale compensatie met 3 miljoen euro structureel, het wegvallen van het nadeel bij het stopzetten van projecten (0,8 miljoen euro) en het dekken van de verlenging van de dienstverbanden van de ex- banenpoolers uit het participatiebudget (0,8 miljoen euro).

In 2014 is de opgave verlaagd met 47 miljoen euro. Hiervan wordt 37,1 miljoen euro verklaard doordat we de aanvulling van het weerstandsvermogen naar een ratio van 1,0 niet langer in de opgave opnemen. Wij handhaven deze ambitie voor de langere termijn, maar we onderkennen dat hiervoor in 2013 en 2014 onvoldoende middelen beschikbaar zijn. Het tekort woonschepenhaven/ISV van 4,5 miljoen euro is uit de opgave gehaald, omdat we hiervoor alternatieve dekking hebben gevonden. Daarnaast is de opgave verlaagd door de hiervoor genoemde nominale compensatie (- 3 miljoen euro) en alternatieve dekking dienstverbanden ex- banenpoolers (-0,6 miljoen euro).

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden

Vanaf 2015 is de opgave structureel verlaagd met 21 miljoen euro. Dit wordt voor een deel verklaard door de nominale compensatie (-3 miljoen euro structureel) en het vooralsnog niet opnemen van een structureel knelpunt rijksbezuinigingen vanaf 2015 (-2,7 miljoen euro structureel). Dit laatste als gevolg van het recent gesloten sociaal akkoord tussen werkgevers en werknemers. De belangrijkste wijziging is echter het niet langer dekken van een deel van de incidenteel gedekte structurele activiteiten. Dit leidt tot een verlaging van de opgave met structureel 15 miljoen euro. Wij lichten dit bij het onderdeel Dekkingsmogelijkheden nader toe.

De eerste stap die wij hebben gezet bij het aanpakken van de hiervoor geschetste opgave is het beoordelen van de incidenteel gedekte structurele activiteiten. Deze lijst van activiteiten is de afgelopen jaren gegroeid tot een totaalbedrag van 28,1 miljoen euro structureel. De activiteiten zijn gedekt tot en met 2014. In de Tussenrapportage financieel perspectief april 2013 (BD13.3625747) hebben wij in eerste instantie de gehele lijst als knelpunt vanaf 2015 meegenomen. Het beëindigen van de activiteiten, zoals deze op de lijst voorkomen, betekent een vermindering van de opgave vanaf 2015. De beoordeling van de activiteiten door ons college heeft ertoe geleid dat wij voorstellen een aantal activiteiten te beëindigen vanaf 2015 danwel van een andere dekking te voorzien (bijvoorbeeld door cofinanciering). Het overzicht van activiteiten is opgenomen op de volgende pagina.

Het resultaat van deze eerste stap is een verlaging van onze opgave met 15 miljoen euro structureel vanaf 2015. Daarnaast zorgen we ervoor dat de activiteiten die we vanaf 2015 willen continueren van een structurele dekking worden voorzien. Hierbij gaat het om een bedrag van ruim 13 miljoen euro, dat we opnemen in onze opgave.

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden

Activiteit	Oorspronkelijk	Schrappen
G-kracht	1.000	1.000
Duurzame ontwikkeling/ambitie energieneutraal 2025 (2011-2014)	2.000	1.000
Integraal veiligheidsbeleid	625	0
Onderhoud: incidentele aanvulling budget (2011-2014)	500	500
Cofinancieringsfonds Kennisprojecten (2011-2014)	250	250
Meldpunt	140	0
Integraal veiligheidsbeleid	1.250	0
Bedrijfsvoering iederz	700	215
Efficiency UWV	500	0
Formatie concernfinanciën	150	150
Wijkcommunicatie	50	50
Burgerparticipatie	50	50
Wmo	1.700	0
Schuldhelp	70	0
200 banenplan (tot en met 2014)	500	500
Verduurzamen schoolgebouwen	1.000	1000
Akkoord van Groningen	500	500
Cultuur	1.000	1000
Lokaal inkomensbeleid	333	0
ISV	8.000	7.830
GR Meerstad	112	0
Bijdrage OV bureau	159	0
Stadstoezicht	315	0
Tekort iederz	5.100	0
Armoedebeleid	2.000	900
Verkeerseducatie	55	55
Totaal	28.059	15.000

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden

In het financiële perspectief en de bijbehorende toelichting (bijlage I) zijn de opgaven per knelpunt in beeld gebracht en per knelpunt toegelicht. Een belangrijk onderdeel van het financieel perspectief is het financiële meerjarenbeeld. Deze ontvangt u gelijktijdig met de Voorjaarsbrief via een afzonderlijk raadsvoorstel.

Dekkingsmogelijkheden

Het beëindigen van een deel van de incidenteel gedekte structurele activiteiten is niet voldoende om de opgave uit het financieel perspectief geheel op te lossen. Als tweede stap in onze aanpak van het tekort hebben we dekkingsmogelijkheden in verschillende clusters geïnventariseerd. Een groot deel hiervan hebben we overgenomen. Het resultaat is samengevat in onderstaande tabel:

<i>Voorgestelde invulling</i>	2013	2014	2015	2016	2017
Reduceren opgave	0	0	0	0	0
Quick wins	14.775	3.395	2.465	2.730	3.130
Verhogen inkomsten	1.680	15.762	935	935	935
Publieke dienstverlening	0	37	190	215	215
Wonen	4.207	450	125	125	125
Economie	590	1.461	22	22	22
Bereikbaarheid	3.447	3.670	1.015	1.015	1.015
Onderhoud en beheer	184	1.544	1.269	1.269	1.269
Welzijn/ zorg/ jeugd	0	4.350	5.350	5.350	5.350
Armoedebeleid/minimabeleid/ werk/ participatie	0	2.600	3.823	4.723	4.723
Onderwijs	0	1.358	1.558	1.558	1.558
Duurzaamheid	677	241	0	0	0
Sport	0	150	150	150	150
Cultuur	0	1.100	1.100	1.100	1.100
Organisatie	470	1.558	3.015	8.015	11.015
Overig	0	300	2.526	300	300
Totaal	26.030	37.976	23.543	27.507	30.907

In het overzicht van de dekkingsmogelijkheden (bijlage II) zijn de mogelijke besparingen en de door ons college gemaakte keuzes per cluster toegelicht.

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden

Conclusie

Per saldo leidt de vastgestelde financiële opgave en het totaal van de vastgestelde dekkingsmogelijkheden tot het volgende resultaat:

Financiële opgave vs dekking	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal opgave	-48.318	-25.533	-23.543	-20.366	-19.387
Totaal dekkingsmogelijkheden	26.030	37.976	23.543	27.507	30.907
Resultaat	-22.288	12.443	0	7.141	11.520

De dekkingsmogelijkheden die we voorstellen over te nemen, leiden tot een resterend tekort van 9,8 miljoen euro in 2013 en 2014. Verdergaande bezuinigingen zijn in deze jaren in onze ogen niet realistisch. Dit betekent dat wij ons weerstandsvermogen niet op korte termijn aanvullen tot een ratio van 0,8. De voorgestelde dekking leidt tot een ratio van 0,75 in 2014. In de rekening 2013 zal de ratio nog ruim onder het gewenste niveau liggen. In aanvulling hierop stellen wij voor om toekomstige meevallers (of ruimte in het meerjarenbeeld) volledig in te zetten voor versterking van het weerstandsvermogen tot de ratio 0,8 is bereikt. En daarna meevallers voor de helft in te zetten voor versterking van het weerstandsvermogen tot een ratio van 1,0 is bereikt.

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden

LEESWIJZER

Bijlage I: Financieel perspectief 2013-2017 en toelichting

De basis in het Financieel perspectief 2013-2017 is het actuele meerjarenbeeld. Dit meerjarenbeeld ontvangt u gelijktijdig met de Voorjaarsbrief, via een afzonderlijk raadsvoorstel. De knelpunten in het overzicht Financieel perspectief zijn genummerd en worden toegelicht in de "Toelichting Financieel perspectief 2013-2017". Onder "Knelpunt 20 – Incidenteel gedekte structurele activiteiten" zijn knelpunten opgenomen die door middel van extra beleidsmiddelen tot en met 2014 zijn gedekt (de incidenteel gedekte structurele activiteiten. Wanneer hier bedragen zijn opgenomen (bijvoorbeeld Tekort Veiligheidsgelden: -1.875), dan stellen wij voor om deze knelpunten ter hoogte van het genoemde bedrag te dekken. Het zijn negatieve bedragen, omdat het om knelpunten gaat. Wanneer hier een 0 (nul) is opgenomen (bijvoorbeeld G-kracht: 0) stellen wij voor het betreffende knelpunt geen middelen meer beschikbaar te stellen.

In de laatste regel "totaal opgaven en afweegbare knelpunten" zijn de tekorten per jaar zichtbaar zonder aanvullende maatregelen (= Totaal opgave).

Bijlage II: Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

In deze bijlage worden alle dekkingsmogelijkheden per cluster gepresenteerd. Alle geïnventariseerde dekkingsmogelijkheden zijn in dit overzicht opgenomen, ook de dekkingsmogelijkheden waar wij uiteindelijk niet voor hebben gekozen. In die gevallen zijn er geen bedragen bij de gepresenteerde dekkingsmogelijkheid opgenomen. De dekkingsmogelijkheden die door ons college zijn overgenomen zijn geel gearceerd weergegeven.

De dekkingsmogelijkheden zijn genummerd en worden per cluster toegelicht. De dekkingsmogelijkheden met het nummer 3 (bijvoorbeeld Wonen (ISV) – na 2014) betreffen de incidenteel gedekte structurele activiteiten die ook in het financieel perspectief zijn opgenomen onder punt 20 – "Incidenteel gedekte structurele activiteiten". In dit overzicht van dekkingsmogelijkheden zijn al deze posten op nul gezet om dubbelingen met het financieel perspectief 2013-2017 (bijlage I) te voorkomen. In het financieel perspectief 2013-2017 (bijlage I) zijn de juiste bedragen opgenomen.

In de toelichting bij de dekkingsmogelijkheden wordt een korte toelichting en motivering op de dekkingsmogelijkheden gegeven. Uw raad kan aan de hand van het overzicht per cluster en de toelichting op de dekkingsmogelijkheden een eigen beoordeling maken van de keuze van ons college. En waar gewenst alternatieven aanreiken. Daarbij kunt u de door ons niet overgenomen dekkingsmogelijkheden betrekken, maar uiteraard ook andere onderdelen van het gemeentelijke beleid, zoals deze zijn weergegeven in de programmabegroting.

Toelichting op bijlagen financieel perspectief en dekkingsmogelijkheden

Vertaling thema's Voorjaarsbrief naar clusters

In de Voorjaarsbrief 2013 is een vijftal thema's opgenomen. De bezuinigingsmaatregelen per thema's kunnen als volgt vertaald worden naar de clusters die gehanteerd zijn in het overzicht van dekkingsmogelijkheden:

<i>Thema</i>	<i>Clusters</i>
Sterke, aantrekkelijke stad in de regio	Economie, Cultuur, Bereikbaarheid
Fijne stad om te wonen	Wonen, Onderhoud en beheer
Stad om je te ontwikkelen	Zorg/welzijn en jeugd, Onderwijs, Sport
Actieve stad voor iedereen	Armoede/minimabeleid/werk/participatie
Een efficiënte en stimulerende organisatie	Publieke dienstverlening, Organisatie

Niet alle clusters zijn vertaald in de voorjaarsbrief. Bij de begroting 2014 vertalen we de clusters naar de verschillende programma's in de begroting.

Bijlage I financieel perspectief 2013-2017

Bijlage I

Financieel perspectief 2013-2017

Datum: 23 mei 2013

Opgaven		2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	Actueel meerjarenbeeld		1.615	15.756	8.326	5.931	3.617
Onaantkoombare knelpunten							
Opgave 2013-2017							
2	Aanvulling weerstandsvermogen naar ratio 0,8	Alle	-38.386				
a	- Herziene grondexploitaties 2012 - resultaat		-2.850				
b	- Herziene grondexploitaties 2012 - wsv		-8.400				
c	- TCN/SIG afboeking 2012		-2.000				
d	Herziene grondexploitatie 2012 Meerstad		-25.000				
e	Lager resultaat 2012 (7,5 mio euro als dekking begroting 2013 meegenomen)		-500				
f	-aanpassing risico wet BUIG		-2.520				
g	Weerstandsvermogen rekening 2012		3.146				
h	tekort meerjarenbeeld dubbel meegenomen in berekening wsv naar 0,8		1.188				
i	voorziening pensioenen wethouders		-1.450				
	Correctie opgave in verband met dubbeling met wsv rekening 2012 (gesubs banen)		1.053				
3	- waardering gronden (Suiker unie)		-1.600	-1.600	-1.600	-1.600	-1.600
4	Tekort dekking begroting 2013	Alle					
a	overige knelpunten		-2.400				
5a	Friciekosten bezuinigingen 2011-2014 nieuw	Alle		-11.596	-5.864	-2.324	-216
5b	Friciekosten nieuwe bezuinigingen 2014-2017	Alle		-2.080	-800	-320	
6	Tekort iederz na maatregelen (re) visie zicht op werk *	Werk en inkomen		-400	-5.585	-5.070	-4.455
7	Tekort wet BUIG	Werk en inkomen		-7.064			
8	Risico wv aanvullende Rijksbezuinigingen effect 2014			-2.700			
9	Tekort bedrijfsvoering RO/EZ		-2.000	-2.000			
10	Leerlingenvervoer			-130			
11	Tekort parkeerbedrijf		-1.500	-800			
12	Huisvesting Sozawe			-750			
13	financiering BBZ			-440	-327		
14	Proceskostenvergoeding belastingen			-125	-125	-125	-125
15	SNN			-112	-112	-112	-112
16	Basisregistraties			-500	-500		
17	Bezuinigingspakket 2011-2014		-5.100	-7.600	-7.600	-7.600	-7.600
18a	Tekort Stadtoezicht variant 1			-790	-830	-870	-620
18b	Tekort Stadtoezicht variant 2			-720			
19	Vervangen Herewegspoorviaduct				-600	-600	-600
20	<i>Incidenteel gedekte structurele activiteiten* (iederz en stadtoezicht apart)</i>						
	Tekort Veiligheidszelden				-1.875	-1.875	-1.875
	Compensatie afromingstaakstelling WMO gelden				-1.700	-1.700	-1.700
	Stoppen ISV gelden				-170	-170	-170
	G kracht				0	0	0
	Duurzame ontwikkeling/ambitie energieneutraal 2025				-1.000	-1.000	-1.000
	Onderhoud BORG				0	0	0
	Co financiering kennisprojecten				0	0	0
	Meldpunt overlast				-140	-140	-140
	Efficiency UWV				-500	-500	-500
	Formatie afdeling concern financiën				0	0	0
	Wijkcommunicatie				0	0	0
	Burgertparticipatie				0	0	0
	Schuldhelpverlening				-70	-70	-70
	200 banenplan (afbouw tot 2014)				0	0	0
	Verduurzamen schoolgebouwen				0	0	0
	Akkoord van groningen				0	0	0
	Cultuur				0	0	0
	Lokaal inkomensbeleid				-333	-333	-333
	Bijdrage GR Meerstad				-112	-112	-112
	Bijdrage OV burea				-159	-159	-159
	Armoedebeleid				-1.100	-1.100	-1.100
	Verkeerseducatie				0	0	0
21	Groot onderhoud kinderboerderijen			-250	-250	0	0
22	Noodopvang asielzoekers			-345	0	0	0
23	Uitvoering Antillianenbeleid			-262	-262	-262	-262
24	Extra kosten parkeerautomaten Card- only	Verkeer		-72	-72	-72	-72
25	Boterdiep			-770			
26	vergoeding eigen bijdrage wet kinderopvang wvb deelnemers reïntegratie			-160	-160	-160	-160
27	Grote zaal Oosterpoort- cofinanciering in verband met legaat			-23	-23	-23	-23
28	Co financiering			pm	pm	pm	pm
Totaal opgave			zie 2013	-48.318	-25.533	-23.543	-20.366
							-19.387

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

Bijlage I. Toelichting Financieel perspectief 2013-2017

1. Meerjarenbeeld begroting 2013

Zie toelichting financieel meerjarenbeeld 2014-2017

2. Aanvulling weerstandsvermogen naar ratio 0,8

Onderstaande knelpunten leiden per saldo tot een benodigde aanvulling van ons weerstandsvermogen met 38,4 miljoen euro om op een ratio van 0,8 uit te komen:

- a) Herziene grondexploitaties 2012 - resultaat
- b) Herziene grondexploitaties 2012 - weerstandsvermogen
De herzieningen leiden tot een negatief resultaat van 44 miljoen euro. Dat is 4 miljoen euro meer dan was verwacht. Hiervan is 40 miljoen euro ten laste gebracht van de voorziening die we hiervoor bij de jaarrekening 2011 hebben getroffen. Het uiteindelijke nadeel in de jaarrekening 2012 valt lager uit (2,85 miljoen euro) vanwege de rente over de gevormde verliesvoorziening van 40 miljoen euro.
Bij de rekening 2012 is een nieuwe inschatting gemaakt van het risico bij grondexploitaties. Deze komt uit op 73 miljoen euro. Dit is een stijging ten opzichte van de begroting 2013. Daar was het risico 61,4 miljoen euro. In de begroting 2013 zijn we er vanuit gegaan dat het risico zou dalen omdat we een voorziening van 40 miljoen euro hebben getroffen. Het risico is echter ook gestegen, vooral door het risico parkeergarage Boterdiep en een verdragingsrisico bij Westpoort. Per saldo komt het risico in de rekening 2012 daarmee op 73 miljoen euro. Het effect van de toename van het risico op het weerstandsvermogen is 8,4 miljoen euro.
- c) TCN/SIG afboeking
Het negatieve resultaat vanwege het faillissement van TCN/SIG schatten we op dit moment in op 6,7 miljoen euro. Als gevolg van de afwikkeling van het faillissement kan dit nog iets oplopen. Bij de derde voortgangsrapportage 2012 hebben we bij de bepaling van het besteedbaar resultaat rekening gehouden met een nadeel van 4,7 miljoen euro. Resteert een extra nadeel van 2,0 miljoen euro.
- d) Herziene grondexploitatie Meerstad
Vanwege de voortdurende economische crisis en de effecten hiervan op de woningmarkt, is in de actuele grondexploitatie de verkoop van woningen in de komende jaren verlaagd en de afzet van bedrijventerreinen met circa 10 jaar vertraagd. Dit leidt tot een verlies van 25 miljoen euro. Hiervoor is in de rekening 2012 een voorziening getroffen. Ondanks de voorziening blijft het risico van Meerstad constant rond de 93 miljoen euro. Enerzijds wordt het risico lager door de getroffen voorziening. Anderzijds is het risico bij de afzet van bedrijventerreinen verhoogd. Voor het benodigd weerstandsvermogen heeft de herziening dus nauwelijks effect.
- e) Lager resultaat 2012
Het effect van het lagere resultaat 2012 is opgenomen in onderdeel g 'Weerstandsvermogen rekening 2012'.

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

f) Aanpassing risico wet BUIG

Het risico van de wet BUIG is geactualiseerd. Het effect op het weerstandsvermogen is een benodigde aanvulling van 2,5 miljoen euro.

g) Weerstandsvermogen rekening 2012

De grootste risico's zitten bij de grondexploitaties. In totaal gaat het om bijna 165 miljoen euro. De herzieningen van de grondexploitaties hebben effect op het risico en daarmee het benodigde weerstandsvermogen. De effecten op het weerstandsvermogen bij de grondexploitaties zijn hierboven al genoemd bij de herziene grondexploitaties (8,4 miljoen extra nodig) en Meerstad (ongewijzigd).

De actualisering van de overige risico's en reserves is uitgevoerd bij de rekening 2012. Het effect op het weerstandsvermogen is een verlaging van 3,1 miljoen euro.

h) Tekort meerjarenbeeld dubbel meegenomen in berekening wsv naar 0,8

Bij de begroting 2013 is het knelpunt 'Tekort meerjarenbeeld' gedekt door zowel een onttrekking uit de Algemene Egalisatie Reserve als ook door het toekennen van extra beleid. Dit wordt nu gecorrigeerd, met als gevolg een positief effect op de opgaven van 1,188 miljoen euro.

j) Voorziening pensioenen wethouders

Op basis van uitspraken van het ministerie en de commissie BBV moeten we voor het volledige bedrag aan pensioenen van wethouders in 2012 een voorziening treffen. Hierdoor ontstaat een nadeel van 1,8 miljoen euro in 2012. Tot nu toe zijn we er vanuit gegaan dat we de pensioenen deels uit structurele middelen konden dekken. Het risico dat we hiervoor hebben opgenomen in de begroting 2013 kan vervallen. Dat heeft een positief effect op het benodigd weerstandsvermogen van 350 duizend euro positief. Per saldo leidt dit tot een knelpunt van 1,45 miljoen euro.

- Correctie opgave in verband met dubbeling met wsv rekening 2012 (gesubs banen)

In de gemeenterekening 2012 is het risico 'Gesubsidieerde arbeid – banenpool' opgenomen. Dit heeft betrekking op het risico dat de kosten van de WW voor rekening van de gemeente komen, als eigen risico drager, bij een eventueel ontslag van ex-banenpoolers in verband met de beëindiging van de gesubsidieerde arbeid in Groningen. Inmiddels hebben wij een voorstel in voorbereiding om de dienstverbanden van ex-banenpoolers te continueren. Hiermee kan dit risico vervallen. Dit heeft een positief effect van 1,1 miljoen euro op het weerstandsvermogen.

3. Waardering gronden Suikerunie

De boekwaarde van de Suikerunie is eind 2012 39,4 miljoen euro. Dit bestaat uit de verkrijgingsprijs van 35 miljoen euro en de jaarlijkse rente- en exploitatiekosten vanaf het moment van aankoop (4,4 miljoen euro).

Volgens in 2012 aangescherpte landelijke richtlijnen mogen we de jaarlijkse kosten bij gronden alleen activeren als we in de nabije toekomst starten met de exploitatie (het daadwerkelijk bebouwen). Naar verwachting starten we pas na 2035 met de Suikerunie. Daarmee voldoen we waarschijnlijk niet aan het criteria van nabije toekomst. In dat geval schrijven de regels voor dat we de jaarlijkse kosten (4,4 miljoen euro) direct afboeken en voor de komende jaren de jaarlijkse kosten op een andere manier moeten

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

dekken. Wanneer van de landelijke regels wordt afgeweken, dient dit expliciet te worden toegelicht in rekening en begroting.

In afwijking van de landelijke regels vinden wij het verdedigbaar de huidige boekwaarde te handhaven op 39,4 miljoen euro. Op basis van een voorlopige grondexploitatie Suikerunie, kunnen we concluderen dat we de boekwaarde in de toekomst goed kunnen maken.

Wel moeten de jaarlijkse rente- en exploitatiekosten van 1,6 miljoen euro per jaar op een andere manier worden gedekt. Deze kosten kunnen niet meer worden opgeteld bij de boekwaarde omdat de lange termijn tot de start van de exploitatie daarvoor te veel onzekerheden biedt.

Voor dekking van de jaarlijkse kosten (1,6 miljoen euro) onderzoeken we ook de mogelijkheden voor tijdelijke maatregelen.

4. Tekort dekking begroting 2013

Voor de begroting 2013 constateren we nog enkele onzekerheden in overige knelpunten. We schatten deze vooralsnog in op 2,4 miljoen euro negatief in 2013.

5a. Fricatiekosten bezuinigingen 2011-2014 nieuw

In de bezuinigingsopgave 2011-2014 en de maatregelen die we nemen om tekorten in de bedrijfsvoering te dekken, zit een personele bezuinigingsopgave van circa 250 fte. Ieder bezuinigingstraject op formatie gaat gepaard met frictiekosten, aangezien het tijd kost medewerkers te herplaatsen binnen of buiten de organisatie. Onder frictiekosten verstaan we doorlopende loonkosten inclusief overheadkosten. De kosten voor herplaatsing van boventallige medewerkers rubriceren wij onder kosten flankerend beleid. Dat betreft de kosten voor onder andere extra capaciteit van loopbaanadviseurs van het gemeentelijke Loopbaancentrum (LBC) en kosten voor outplacement. Voor flankerend beleid hebben we in totaal 5 miljoen euro gereserveerd. Hierbij gaan we uit van 25 duizend euro aan kosten per fte en in totaal 200 fte.

De frictiekosten voor de komende 4 jaar hebben we bepaald op circa 20 miljoen euro¹. Op basis van ervaringen met frictiekosten in het verleden zou het bedrag aan frictiekosten hoger moeten zijn. We stellen ons echter tot doel maximaal 20 miljoen euro aan frictiekosten te maken. We houden hierbij rekening met de autonome uitstroom en een intensieve aanpak van herplaatsing van medewerkers. Daarnaast gaan we er van uit dat de afspraken met de bonden over een nieuw sociaal convenant bijdragen aan het beperken van frictiekosten. We hebben nog geen rekening gehouden met frictiekosten als gevolg van de bezuiniging van 10 miljoen op de organisatie (na 2015) en mogelijke bezuinigingen ter dekking van de opgave voor 2013 en verder.

5b. Fricatiekosten bezuinigingen 2014-2017

Voor een sluitende meerjarenbegroting 2014-2017 zijn aanvullende bezuinigingen noodzakelijk. Deze bezuinigingen zullen leiden tot extra frictiekosten voor circa 40 fte.

¹ Hierbij gaan we uit van de start van herplaatsing op 1 januari 2014 en gemiddelde kosten per fte van 80 duizend euro per jaar. Voor de uitstroom gaan we uit van 35% in het eerste jaar, 75% in het tweede jaar, 90% in het derde jaar en 100% in het vierde jaar.

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

6. Tekort op sociale werkvoorziening

In onderstaand overzicht wordt het tekort op de sociale werkvoorziening weergegeven. De oorzaak voor het tekort op de sociale werkvoorziening is tweeledig. Het grootste deel wordt veroorzaakt door de loonkosten. Er is structureel een verschil tussen de jaarlijkse rijkssubsidie en de werkelijke loonkosten. Dit leidt voor 2014 tot een subsidietekort van 6,9 miljoen euro. De loonkosten zijn nauwelijks beïnvloedbaar vanwege cao afspraken en omdat onder de nieuwe Participatiewet (ingang waarschijnlijk 2015) de bestaande mensen in dienst blijven. Het tekort loopt op tot 7,4 miljoen in 2017.

Ten tweede is er een uitvoeringstekort. Voor 2014 verwachten we een tekort van 2,1 miljoen euro. In de Houtkoolschoolschets Werk en Participatie staan maatregelen beschreven, die ertoe moeten leiden dat het uitvoeringstekort binnen 3 jaar wordt teruggedrongen.

In 2014 wordt, bovenop de structurele gemeentelijke bijdrage van 2,9 miljoen euro, voor de laatste keer 5,7 miljoen euro aan extra beleidsmiddelen beschikbaar gesteld. Hierdoor resteert per saldo een tekort van 400 duizend euro in 2014. Door het wegvallen van de extra beleidsmiddelen per 2015 loopt het knelpunt vanaf 2015 aanzienlijk op ten opzichte van 2014.

Meerjarenbeeld sociale werkvoorziening na maatregelen (re)visie/houtkoolschoolschets:

	2014	2015	2016	2017
Subsidietekort	-6.900	-7.100	-7.300	-7.400
Uitvoeringstekort	-2.145	-1.430	-715	0
Gemeentelijke bijdrage structureel	2.945	2.945	2.945	2.945
Extra beleidsmiddelen	5.700	-	-	-
Resterend tekort	-400	-5.585	-5.070	-4.455

7. Tekort Wet Buig

We verwachten in 2014 en verder een tekort op de uitvoering wet BUIG omdat het huidige verdeelmodel van de wet BUIG niet adequaat werkt voor de stad Groningen. Deze verdeelstoom is in het model is door het rijk erkend. In de afgelopen jaren zijn we hierin gecompenseerd met een Meerjarige Aanvullende Uitkering (MAU). Er bestaat nog onduidelijkheid vanuit het rijk over de voortzetting van de MAU. Vooralsnog gaan we uit van een toekenning van de MAU in 2014, met een eigen risico van 5% (7,1 miljoen euro).

Op basis van onze berekeningen verwachten we in 2014 een tekort van 9,3 miljoen euro. Door toekenning van de MAU bedraagt ons tekort maximaal 7,1 miljoen euro. Dit bedrag hebben we in 2014 opgenomen als knelpunt. Het verwachte tekort voor 2015 nemen we mee in de berekening van het weerstandsvermogen.

8. Risico aanvullende Rijksbezuinigingen (effect 2014)

Voor mogelijk extra aanvullende rijksbezuinigingen is het risico bepaald op 2,7 miljoen euro in 2014. Dit bedrag is gebaseerd op het voorgestelde bezuinigingspakket van 4,3 miljard euro dat het rijk in maart 2013 heeft gepresenteerd, maar dat voorlopig is uitgesteld met het afsluiten van het 'sociaal akkoord' in april 2013. Het kabinet bekijkt in augustus 2013 of

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

alsnog ingrepen nodig zijn in 2014, vandaar dat een risico bedrag van 2,7 miljoen euro wordt opgenomen.

9. Tekort bedrijfsvoering RO/EZ

De afgelopen jaren wordt steeds meer inzet gevraagd voor reguliere producten en wettelijke taken, zonder financiële compensatie. Het betreft voornamelijk:

- Extra formatie verkeer en vervoer
- Tekort ontvlechting stadsbeheer
- Toename beleidsadvisering
- Ongedekte werkzaamheden (BAG, kap- en sloopvergunningen, bestemmingsplannen)

Door een volle projectenportefeuille hebben we het tekort de afgelopen jaren (incidenteel) kunnen compenseren. Door de economische crisis zijn er minder projecten. Om de terugloop aan werkzaamheden te compenseren hebben we de formatie in de flexibele schil verminderd. Dat is echter onvoldoende om het tekort op te lossen. In de gemeenterekening 2012 wordt voor het eerst een deel van het tekort zichtbaar. Het totale structurele tekort komt uit op 3,2 miljoen euro structureel. Een deel van het tekort moet worden opgelost door een bezuiniging op de formatie. Dit leidt tot frictiekosten. Deze kosten zijn onderdeel van het knelpunt bij nummer 3. De resterende kosten zijn 2 miljoen euro structureel. Hiervoor worden aanvullende bezuinigingsvoorstellen voorbereid.

10. Leerlingenvervoer

In 2011 en in 2012 hebben we geconstateerd dat de lasten van het leerlingenvervoer de beschikbare budgetten overschrijden. De overschrijding kan oplopen tot 170 duizend euro op jaarbasis. De oorzaken van het tekort zijn divers; meer kilometers door nieuwe wijken, tariefsverhoging in de branche en meer leerlingen.

De toekenning van leerlingenvervoer is een openeinderegeling gebaseerd op een gemeentelijke verordening. Beperking van het aantal leerlingen is niet zonder meer mogelijk. Vanwege het contract met de vervoerder is het de komende jaren ook niet mogelijk te bezuinigen op de kwaliteit van het vervoer.

Op 14 februari 2013 heeft uw college een brief naar de raad gestuurd met de mededeling dat u besloten heeft de bezuinigingsmaatregelen samen te laten vallen met de aanbesteding van het vervoer in januari 2014. De financiële effecten hiervan worden merkbaar bij het ingaan van het nieuwe contract per augustus 2014. Het verwachte tekort voor 2013 is gedekt bij de begroting 2013. Voor 2014 resteert een verwacht tekort van 130 duizend euro.

11. Tekort parkeerbedrijf

De exploitatie van het Parkeerbedrijf laat een kwetsbaar beeld zien vanwege reële risico's. In het bijzonder de langere ingroei van de Damsterdiepgarage, de onzekere bijdrage van het OV-bureau t.b.v. exploitatie/onderhoud van P+R-terreinen en de achterblijvende inhaalslag van de parkeerhandhaving zijn de belangrijkste risico's. Er wordt gewerkt aan diverse acties en beheersmaatregelen om het verwachte negatieve resultaat te beperken. Het maximale nadeel schatten we in op 1,5 miljoen euro in 2014.

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

12. Huisvesting Sozawe

De huur van het pand aan de Eendrachtskade loopt door tot 1 mei 2014. De vrijvallende huur van dit pand is vanaf 1 januari 2014 ingezet ter dekking van de kapitaallasten van de nieuwbouw aan het Europapark. Hierdoor ontstaat een knelpunt van 0,6 miljoen euro in 2014. Daarnaast verwachten wij dat de eigen aangebrachte voorzieningen in het gebouw op eigen kosten moeten worden ontmanteld. Hiermee is circa 0,15 miljoen euro gemoeid. In totaal een knelpunt van 0,75 miljoen euro.

13. Financiering BBZ

Per 1 januari 2013 is de financieringssystematiek van de Besluit bijstand zelfstandigen (Bbz) gewijzigd. Het gaat om een wijziging waardoor gemeenten worden gestimuleerd om beter debiteurenbeheer op verstrekt bedrijfskapitaal te voeren en de selectiviteit te vergroten. De baten van gemeenten worden genormeerd op basis van een landelijk gemiddeld percentage (de zogenaamde macronorm). Gemeenten die individueel in staat zijn meer baten te genereren dan dit landelijke gemiddelde percentage mogen de baten die uitstijgen boven het gemiddelde behouden. Omgekeerd is het zo, dat als een gemeente er niet in slaagt om de norm te halen, het verschil tussen de norminkomsten en de werkelijke baten voor eigen rekening komen. Wij verwachten de komende jaren niet te kunnen voldoen aan de genormeerde baten. Hierdoor ontstaat een nadeel van 0,4 miljoen euro in 2014 en een structureel nadeel van 0,3 miljoen euro vanaf 2015.

14. Proceskostenvergoeding belastingen

De opkomst van 'no-cure-no-pay-adviseurs' bij de bepaling van de WOZ waarde heeft de afgelopen jaren tot een forse stijging aan procedures en kostenvergoedingen geleid. Deze ontwikkeling leidt tot een structureel nadeel van 125 duizend euro.

15. SNN

We dragen sinds 2008 financieel bij aan de organisatiekosten van het SNN. Het betreft de kosten van de diverse bestuurssecretariaten en de uitvoeringskosten. De bijdrage bedraagt jaarlijks 112 duizend euro.

16. Basisregistraties

De overheidsbrede implementatie-agenda dienstverlening e-overheid, kortweg i-NUP, is een verzameling van 24 concrete voorzieningen om de overheid efficiënter te maken, lasten te verminderen en de dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen te verbeteren. Het i-NUP is vastgelegd in een bestuursakkoord tussen rijksoverheid, gemeenten, provincies en waterschappen en loopt van 2011 tot 2015. In het i-NUP zijn resultaatverplichtingen afgesproken waaraan rijk en gemeenten in 2015 moeten voldoen.

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

Het i-NUP valt globaal in twee delen uiteen: publieke dienstverlening en basisregistraties. Het onderdeel publieke dienstverlening is in Groningen (grotendeels) ondergebracht in het Programma Stad en Stadhuis.

Groningen heeft in 2008 besloten tot de inrichting van een binnengemeentelijk stelsel van basis- en kernregistraties, in aansluiting op het landelijk stelsel. De kernregistraties en kerngegevens moeten de gemeentelijke bedrijfsvoering efficiënter maken.

Bij de verdere doorontwikkeling van het stelsel is het van belang die activiteiten uit te voeren die noodzakelijk zijn om aan de wettelijke plicht te voldoen en de onderdelen van het stelsel zo te gebruiken (of in te richten) zodat de baten van het stelsel verzilverd kunnen worden.

Om dit te kunnen realiseren wordt voorgesteld voor de doorontwikkeling van het stelsel een programmaorganisatie in te richten. De huidige beschikbare middelen zijn niet voldoende om de kosten van dit programma te dekken. Voor 2014 en 2015 is 500 duizend euro extra benodigd, vanaf 2016 is structureel 300 duizend euro benodigd.

Deze kosten zullen op termijn worden terugverdiend door gebruik van de basis- en kerngegevens in onze uitvoerende processen. Met behulp van business cases zal de komende jaren aangetoond moeten worden waar en in welke omvang deze baten te verwachten zijn.

17. Bezuinigingspakket 2011-2014

Uit het overzicht van knelpunten in het bezuinigingspakket 2011-2014 blijkt dat een deel van de bezuinigingen voor 2013 niet structureel wordt gerealiseerd. Hiervoor zijn deels (incidentele) alternatieven gevonden. Voor 5,1 miljoen euro moet in 2013 nog een incidentele invulling worden gevonden. Vanaf 2014 moet voor 7,9 miljoen euro aan structurele alternatieven worden gerealiseerd.

18a. en b. Tekort Stadstoezicht

Nu Stadstoezicht ruim een jaar operationeel is, blijkt dat de aannames ten tijde van de oprichting van Stadstoezicht niet reëel zijn geweest. Daarnaast spelen er nieuwe ontwikkelingen die de begroting en het werk verder onder druk zetten.

Stadstoezicht verwacht een tekort van 540 duizend euro in 2014 oplopend tot 620 duizend euro vanaf 2016. Het tekort bestaat uit verschillende componenten:

- De kermis; De inkomsten van de kermis zijn de afgelopen jaren verminderd. Dit heeft te maken met de economische recessie, maar ook met de bouw van het Informatiecentrum op de Grote Markt, waardoor er minder vierkante meters kunnen worden verpacht. Het knelpunt bedraagt 40 duizend euro.
- De warenmarkt; De warenmarkt staat onder druk ten gevolge van veranderend consumentengedrag en hogere eisen. Er is sprake van een tekort op de warenmarkt van 82 duizend euro.
- De Mulder overtredingen; In de begroting staat een inkomst geraamd van 250 duizend euro. Deze inschatting blijkt niet reëel. In 2013 worden naar schatting 7500 Mulder boetes opgelegd waarvoor een vergoeding van 188 duizend euro wordt ontvangen. Dit betekent een tekort van 62 duizend euro.

Met RO/EZ is de afspraak gemaakt, dat de uren die Stadstoezicht inzet op Mulder-overtredingen, niet meer door hen aan Stadstoezicht worden vergoed. In 4 jaar tijd wordt de vergoeding van 160 duizend euro stapsgewijs afgebouwd tot 0 in 2016. Dit

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

betekent een extra financiële opgave voor Stadstoezicht. Overigens is het onzeker of in de toekomst de bestaande vergoedingsregelingen vanuit het Rijk blijven bestaan.

- De bestuurlijke strafbeschikking; Bij het opstellen van de begroting 2013 is uitgegaan van 249 duizend euro aan vergoedingen uit de bestuurlijke strafbeschikking. In 2012 is een vergoeding ontvangen van 41 duizend euro. Dit is gebaseerd op 1013 boetes, waarvoor een vergoeding is verkregen. De inschatting voor 2013 is dat er ongeveer 1300 bestuurlijke boetes worden opgelegd waarvoor een vergoeding wordt ontvangen (52 duizend euro). Dit betekent een tekort van 197 duizend euro.
- Efficiencykorting; Aan stadstoezicht is een efficiencykorting van 5% opgelegd op het onderdeel parkeerhandhaving. Deze taakstelling is nog niet ingevuld en levert daardoor een knelpunt op van 75 duizend euro.

Bovenop de hierboven weergegeven knelpunten (die in 2016 optellen tot structureel 620 duizend euro) is in variant 1 incidenteel 250 duizend euro benodigd in 2014-2016.

In variant 2 is aanvullend 670 duizend euro structureel nodig en 50 duizend euro.

19. Vervangen Herewegviaduct

In de begroting 2013 is gemeld dat een voorlopige kostenraming uitkomt op 25-30 miljoen euro. Mogelijk kan een deel van de kosten worden gedekt met externe middelen. Daarbij is in de begroting 2013 aangegeven dat een extra gemeentelijke bijdrage van minimaal 10 miljoen euro nodig is en dekking van de kapitaallasten kan plaatsvinden uit vrijval van BCF middelen in 2015 en 2016 (samen 0,8 miljoen euro structureel). Over de inzet van deze middelen heeft de raad echter nog niet besloten.

20. Incidenteel gedekte structurele activiteiten

De afgelopen jaren zijn structurele activiteiten incidenteel gedekt. Deze dekking valt vanaf 2015 weg. De specificatie van deze activiteiten is opgenomen in de bijlage bij deze notitie. De knelpunten 'Tekort iederz (5,8 miljoen euro)' en 'Tekort Stadstoezicht (620 duizend euro)' zijn afzonderlijk opgenomen als knelpunt.

Het college stelt voor om geen aanvullende middelen beschikbaar te stellen voor de volgende knelpunten en de activiteiten die gedekt worden door de vermelde middelen met ingang van 1 januari 2015 te beëindigen:

- a. G kracht (1 miljoen euro);
- b. Onderhoud BORG (500 duizend euro);
- c. Co financiering kennisprojecten (250 duizend euro);
- d. Formatie afdeling concern financiën (150 duizend euro);
- e. Wijkcommunicatie (50 duizend euro);
- f. Burgerparticipatie (50 duizend euro);
- g. 200 banenplan (500 duizend euro);
- h. Verduurzamen schoolgebouwen (1 miljoen euro);
- i. Akkoord van Groningen (500 duizend euro);
- j. Cultuur (1 miljoen euro);
- k. Verkeerseducatie (55 duizend euro);

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

21. Groot onderhoud kinderboerderijen

De gemeente is eigenaar van de kinderboerderijen Stadspark, Minerva, Eelderbaan, Malle en Beestenborg. Behalve de kinderboerderij Stadspark worden de kinderboerderijen door derden geëxploiteerd. Hiervoor ontvangen zij van de gemeente subsidie om de exploitatie draaiende te houden en het dagelijks onderhoud aan opstallen en terreinen uit te voeren. Het groot onderhoud aan de gebouwen, opstallen, terreininrichtingen en terreinen valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Sinds het ontstaan van de kinderboerderijen in de jaren '80 is echter weinig geïnvesteerd in dit groot onderhoud. Alleen het meest urgente onderhoud is uitgevoerd. Om een inhaalslag te kunnen maken is jaarlijks 250 duizend euro benodigd in 2014 en in 2015.

22. Noodopvang asielzoekers

In het collegeprogramma is opgenomen dat de gemeente, als dat noodzakelijk is, zorgt voor noodvoorzieningen voor asielzoekers. Hiervoor worden jaarlijks incidentele middelen ter beschikking gesteld. Het gaat hierbij om verstrekkingen voor knelpunten in de noodopvang, verstrekkingen voor kinderen van mensen zonder rechtmatig verblijf in Nederland en leefgeldverstrekking voor ex-AMV's (Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen). Verder wordt ook de uitvoering van het project ondersteuning ex-AMV's uit dit budget gefinancierd. Het aantal asielzoekers in de gemeente is sterk afhankelijk van landelijke beleidsontwikkelingen. Zeker is dat ook in 2014 nog een substantieel aantal asielzoekers is aangewezen op ondersteuning van de gemeente. De kosten hiervan bedragen 345 duizend euro.

23. Uitvoering Antillianenbeleid

De uitvoering van het Antillianenbeleid is de afgelopen jaren steeds incidenteel gedekt. Na het wegvallen van de rijksbijdrage van 200 duizend euro, is in 2013 het uitvoeringsprogramma sterk afgeslankt. Om dit programma uit te kunnen blijven voeren is 262 duizend euro structureel nodig.

24. Extra kosten parkeerautomaten Card-only

De parkeerautomaten met muntgeld worden vervangen door "card-only" automaten. De verwachting is dat de eerste "card-only"-automaten begin 2014 geplaatst kunnen worden, voorafgegaan door een uitgebreid communicatie-traject. In 2011 is 2,5 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de invoering van de nieuwe parkeerautomaten. Hierbij is geen rekening gehouden met de extra kosten voor de nieuwe anti-skimmingmaatregelen en de kosten voor de publiekscampagne, extern advies en onvoorziën. De kosten hiervan bedragen 72 duizend euro structureel.

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

25. Boterdiep

Bij de aanleg van de RegioTram zou het Boterdiep worden heringericht. Het niet doorgaan van de tram neemt de noodzaak tot het herinrichten van het Boterdiep niet weg. Met de herinrichting van het Boterdiep zal het parkeren daar verdwijnen, wat een positief effect heeft op de exploitatie van de Boterdiepgarage en de aansluiting op de Nieuwe Ebbingestraat, Bloemstraat en Diepenring.

Er is mogelijkheid om de herinrichtingswerkzaamheden gelijk op te laten lopen met de rioleringswerkzaamheden die plaats vinden op het Boterdiep. De kosten van de herinrichting (nieuwe verlichting, straatmeubilair, nieuwe bomen en klinkerbestrating) op dit deel van het Boterdiep worden geraamd op 750 duizend euro uitvoeringskosten en 20 duizend euro plankosten.

26. Vergoeding eigen bijdrage wet kinderopvang wwb deelnemers re-integratie

Ouders die meedoen aan een re-integratietraject WWB of ouders die naast de WWB-uitkering gedeeltelijk werken kunnen in aanmerking komen voor een vergoeding van kinderopvangkosten op basis van de wet Kinderopvang (WKO, 2005). De vaststelling en uitbetaling van de kinderopvangtoeslag is per 1 januari 2013 volledig bij de Belastingdienst/Toeslagen komen te liggen. Deze wijziging heeft geen gevolgen voor de bevoegdheid die gemeenten hebben om de eigen bijdrage voor kinderopvang te vergoeden. De geraamde kosten eigen bijdrage inclusief uitvoeringskosten bedragen 160 duizend euro. Vanaf 2013 is hiervoor 191 duizend euro beschikbaar gesteld in het gemeentefonds. Dit bedrag is vrij gevallen in de algemene middelen in afwachting van de ontwikkeling van beleid op dit onderdeel.

27. Grote zaal Oosterpoort co financiering gemeente in verband met legaat

De gemeente heeft een legaat ontvangen specifiek voor de grote zaal van de Oosterpoort. Een voorwaarde bij het legaat is een extra structurele bijdrage van 23 duizend euro van de gemeente

28. Co financiering

In verband met wegvallende middelen op diverse beleidsterreinen wil het college een co financieringsfonds instellen voor activiteiten op het gebied van duurzaamheid, kennis, talentontwikkeling stadsontwikkeling en economie.

bijlage I toelichting financieel perspectief 2013-2017

Bijlage: Incidenteel gedekte structurele activiteiten

In het overzicht hieronder vindt u de activiteiten die tot en met 2014 incidenteel zijn gedekt in het meerjarenbeeld.

Verdeling 2011-2014	
G-kracht	1.000
Duurzame ontwikkeling/ambitie energieneutraal 2025 (2011-2014)	2.000
Integraal veiligheidsbeleid	625
Onderhoud: incidentele aanvulling budget (2011-2014)	500
Cofinancieringsfonds Kennisprojecten (2011-2014)	250
Meldpunt	140
Verdeling 2012-2014	
Integraal veiligheidsbeleid	1.250
Bedrijfsv iederz	700
Efficiency UWV	500
Formatie concernfinanciën	150
Wijkcommunicatie	50
Burgerparticipatie	50
Wmo	1.700
Schuldhelp	70
200 banenplan (tot en met 2014)	500
Verduurzamen schoolgebouwen	1.000
Akkoord van Groningen	500
Cultuur	1.000
Lokaal inkomensbeleid	333
Rijkskorting	
ISV	8.000
BDU korting	pm
Totaal	20.318

Bij de nieuwe knelpunten voor 2013 en 2014 is in een aantal gevallen sprake van structurele knelpunten. In de voorliggende varianten worden deze knelpunten voor 2013 en 2014 opgelost. Dit betekent dat ook voor deze activiteiten geldt dat de financiering na 2014 afloopt. Deze knelpunten dienen daarom te worden meegenomen bij de reeds bestaande knelpunten, waarvan de financiering na 2014 afloopt. Het gaat om de volgende (structurele) knelpunten:

GR Meerstad	112
Bijdrage OV bureau	159
Stadstoezicht	315
Tekort iederz	5.100
Armoedebeleid	2.000
Verkeerseducatie	55
Totaal	7.741

In totaal komende knelpunten daarmee op 28,1 miljoen euro.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Bijlage II. Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

A. Reduceren opgave

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Reduceren Opgave</i>	2013	2014	2015	2016	2017
1	Schrappen ambitie: Aanvullen weerstandsvermogen naar 1,0		0			
2	Schrappen ambitie: Aanvalsplan woningbouw		0			
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	0	0	0	0

Toelichting dekkingsmogelijkheden

1. Schrappen ambitie: Aanvullen weerstandsvermogen naar 1,0

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

We willen ons weerstandsvermogen in deze collegeperiode substantieel versterken. De ambitie van een ratio van 0,8 is in de huidige omstandigheden niet haalbaar. In de nu voorliggende voorstellen komen we uit op 0,76. Dit beschouwen we als ondergrens. Waar mogelijk versterken we het verder. Na 2014 willen we het weerstandsvermogen versterken naar een ratio van 1,0.

2. Schrappen ambitie: Aanvalsplan woningbouw

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bij de begroting 2013 is besloten de kosten voor woonschepenhaven te dekken uit ISV middelen. De kosten voor de woonschepenhaven zijn ingeschat op 4,5 miljoen euro. Dit betekent dat conform het besluit bij de begroting 2013 voor een bedrag van 4,5 miljoen euro aan activiteiten uit het ISV programma moet worden geschrapt. Dat is een grote opgave. Vandaar dat we hebben gezocht naar alternatieve dekkingsmogelijkheden. Naast de ISV-middelen hebben we een deel van de benodigde dekking gevonden in de middelen voor beheer en onderhoud en vrijval van BLS-gelden Liquid City.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

B. Quick wins

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Quick Wins</i>	2013	2014	2015	2016	2017
4	Vrijval bijdrage aan reserve Bcf			400	800	1.200
5	Aanvullende ruimte reserve Bcf	2.000				
6	Vrijval gemeentelijke middelen door inzet BDU Sontbrug		900			
7	Vrijval weerstandsvermogen Verhalen kosten derden	12.400				
8	Vrijval weerstandsvermogen Rijksbezuinigingen 2014		0			
9	Incidentele vrijval structureel extra beleid Risicobuffer (Herewegviaduct)		630			
10	Bestuursdienst/ Concernstaf/ Griffie per 1 juli onderbrengen in Kreupelstraat		200	200	200	200
11	Repro BSD samenvoegen met RO/EZ		50	50	50	50
12	Bouwkrediet Europapark	140	140	140	140	140
13	Eenmalige vrijval Proquoro	100				
14	Vrijval teamleider LBC	95				
15	Vervanging mGBA	0	100	100	100	100
16	Uitstel vervanging software	0	135	135	0	0
17	Korting OOG tv	40	40	40	40	40
18	Verlagen budget areaaluitbreiding en -omvorming		200	400	400	400
19	Bodemsanering: Grondig	0				
20	Mismatchvoordeel	0	1000	1000	1000	1000
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>14.775</i>	<i>3.395</i>	<i>2.465</i>	<i>2.730</i>	<i>3.130</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

4. Vrijval bijdrage aan reserve Bcf

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit de evaluatie van het BTW compensatiefonds (BCF) blijkt dat de structurele voeding van de bestemmingsreserve BCF kan vrijvallen. Het gaat om een bedrag van 400 duizend euro structureel cumulatief (dit is een jaarlijks met 400 duizend euro oplopend structureel bedrag). De vrijval in de jaren 2013 en 2014 hebben we ingezet als dekkingsbron bij de begroting 2013.

Bij de begroting 2013 hebben we de intentie uitgesproken om de vrijval van 2015 en 2016 in te zetten voor de vervanging van de Herewegviaduct. Expliciete besluitvorming hierover ontbreekt nog, vandaar dat de vrijval vanaf 2015 als dekkingsmogelijkheid is meegenomen. Overigens is voor de vervanging van de Herewegviaduct ook een post opgenomen in de opgave.

5. Aanvullende ruimte reserve Bcf

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Stand reserve 31/12/2012 is 2,2 miljoen euro. Rekening houdend met de te ontvangen en niet begrote BCF riolering en het participatiebudget kan er 2 miljoen euro vrijvallen. Dan blijft er een bate over op (rekeningbasis) voor eventuele claims ten laste van de reserve.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

6. Vrijval gemeentelijke middelen door inzet BDU Sontbrug

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

We hebben een deel van het 'eigen geld' in de Sontbrug kunnen ruilen voor BDU 2014. Hierdoor hebben we gemeentelijk geld vrijgemaakt.

7. Vrijval weerstandsvermogen Verhalen kosten derden

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting 2013 hebben we een risico opgenomen van 23 miljoen euro in verband met het verrekenen van kosten met derden bij grote projecten. In de reserves is ter dekking van dit risico een bedrag van 12,4 miljoen euro opgenomen. Door de afspraken die we met de regio en de provincie hebben gemaakt over de bereikbaarheidsopgave en de inzet van RSP-middelen gaan we ervan uit dat we dit op een andere manier op kunnen lossen. En dat de gereserveerde middelen in 2013 kunnen vrijvallen.

8. Vrijval weerstandsvermogen Rijksbezuinigingen 2014

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit de op 28 februari 2013 gepubliceerde cijfers van het CPB blijkt dat het verwachte overheidstekort voor 2014 3,4% bedraagt. Om het tekort onder de norm van 3% te brengen wil het kabinet 4,3 miljard euro extra bezuinigen in 2014. Het kabinet heeft een pakket met maatregelen voorbereid om dit te realiseren. Het pakket aan maatregelen levert voor Groningen een nadeel op van 2,7 miljoen euro vanaf 2014. Als gevolg van het sociaal akkoord dat is gesloten met de sociale partners zijn aanvullende bezuinigingen voorlopig van de baan. In de opgave houden we desondanks rekening met een nadeel van 2,7 miljoen euro in 2014. Het in de begroting opgenomen risico van 10 miljoen euro (in 2014) op aanvullende rijksbezuinigingen kan hierdoor vervallen. Deze vrijval is inmiddels verwerkt in het financiële meerjarenbeeld (als onderdeel van de Voorjaarsbrief).

9. Incidentele vrijval structureel extra beleid Risicobuffer (Herewegviaduct)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De kosten van de vervanging van het Herewegviaduct zijn geraamd op 25 tot 30 miljoen euro (begroting 2013). Hiervan is 10 miljoen euro gedekt. De raad heeft ter dekking van de kapitaallasten behorend bij een investering van 10 miljoen euro 630 duizend euro structureel vanuit de structurele risicobuffer 2014 beschikbaar gesteld. De dekking is op zijn vroegst in 2015 nodig. De jaarschijf 2014 kan vrijvallen.

10. Bestuursdienst/ Concernstaf/ Griffie per 1 juli onderbrengen in Kreupelstraat

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Korte motivering/toelichting:

In het gemeentelijke pand aan de Kreupelstraat is ruimte voor het huisvesten van de Bestuursdienst en de Griffie. Hierdoor kunnen de beheerlasten en de lasten voor ICT voor de Waagstraat worden beperkt. Dit voorstel is onderdeel van het gemeentebrede onderzoek naar de huisvesting van gemeentelijke diensten. Gezien de benodigde voorbereiding is een besparing niet eerder mogelijk dan vanaf 2014.

11. Repro BSD samenvoegen met RO/EZ

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Afstoten reprostraat BSD levert minder lasten printerstraat op.

12. Bouwkrediet Europapark

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor de bouw van het nieuwe gemeentelijke pand op het Europapark is destijds door de Raad een bouwkrediet verstrekt van ruim 66 miljoen euro. Rekening houdende met de huidige stand van zaken van de bouw en de risico's die zich vanaf nu bij de bouw nog kunnen voordoen, kan op de begrote bouwsom een bedrag van 2,0 miljoen euro vrijvallen. Dit kan nog oplopen als de onderkende risico's zich niet voordoen. De structurele vrijval van kapitaallasten behorend bij het bedrag 2 miljoen euro bedraagt ongeveer 140 duizend euro.

13. Eenmalige vrijval Proquoro

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting 2013 zit een bedrag voor onderhoud / afschrijvingen Proquoro (= inkoopnet) dat met de komst van DaFinci niet meer hoeft te worden uitgegeven. Dit bedrag kan in 2013 eenmalig vrijvallen. De structurele ruimte wordt meegenomen bij het opstellen van de begroting voor het SSC.

14. Vrijval teamleider LBC

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting van de DIA is financieel ruimte opgenomen voor het invullen van de functie teamleider LBC. Deze wordt niet ingevuld nu en kan eenmalig vrijvallen. De structurele formatie wordt betrokken bij de opstelling van het uitvoeringsplan SSC.

15. Vervanging mGBA

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er is een convenant met een leverancier gesloten voor vier jaar. Het resultaat hiervan is dat voor de aanschaf van het nieuwe bevolkingssysteem minder structureel budget nodig is dan voorzien.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

16. Uitstel vervanging software

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Na vijf jaar gebruik is de belastingsoftware afgeschreven, maar nog wel in gebruik en ook nog niet toe aan vervanging. Bij het in stand houden van een afschrijvingstermijn van vijf jaar valt er jaarlijks een bedrag vrij.

17. Korting OOG tv

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Korting budget “postbus 51-voorlichtingsfilmpjes” via OOG, stopzetten communicatie via OOG-teletekst en stilstaande beelden.

18. Verlagen budget areaaluitbreiding en –omvorming

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Doordat de stad minder uitbreidt dan voorheen komt er jaarlijks ook minder nieuw te onderhouden areaal bij in de openbare ruimte. Ook het aantal inbreidingen/omvormingen/herinrichtingen waardoor het onderhoud duurder wordt, zal gaan afnemen door de bezuinigingen. In 2013 komt er nog een aantal areaaluitbreidingen op ons af (bijvoorbeeld groen Oostelijke ringweg), waardoor de bezuiniging pas in 2014 kan ingaan.

19. Bodemsanering: Grondig

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De reserve bodemsanering is bedoeld voor de kosten van bodemsaneringen die niet uit andere bronnen gefinancierd kunnen worden. Daarnaast is de reserve bedoeld voor het afdekken van schadeclaims over door de gemeente uitgegeven grond en claims van het rijk in verband met ongerechtvaardigde verrijking. Op basis van een risico inventarisatie is het minimumniveau van de reserve bepaald op 1,7 miljoen euro. De verwachte stand eind 2013 is 3,907 miljoen euro. Daarmee zit de reserve 2,2 miljoen euro boven het minimumniveau. Aangezien de reserve volledig meetelt voor het weerstandsvermogen (en dus na afoming het weerstandsvermogen moet worden aangevuld) is de afoming niet meegenomen als dekkingsmogelijkheid.

20. Mismatchvoordeel

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Momenteel ramen we een deel van het mismatchvoordeel jaarlijks vooraf in de begroting. De afgelopen jaren is daarnaast in de rekening een aanvullend voordeel verantwoord. Voorgesteld wordt om het mismatchvoordeel aanvullend voor een bedrag van 1 miljoen euro structureel vooraf in te ramen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

C. Verhogen inkomsten

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Verhogen inkomsten</i>	2013	2014	2015	2016	2017
21	Leges huwelijken aanpassen	0	30	30	30	30
22	Regionale samenwerking uitvoering wet WOZ			pm	pm	pm
23	Niet meer ophalen grofvuil		0	0	0	0
24	Financieel effect verkoop erfpacht gronden	pm	pm	pm	pm	pm
25	Doorlichting balansposten	1.680				
26	Verkoop aandelen Waterbedrijf		15.000			
27	Leges kapvergunningen		180	180	180	180
28	Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging		552	725	725	725
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>1.680</i>	<i>15.762</i>	<i>935</i>	<i>935</i>	<i>935</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

21. Leges huwelijken aanpassen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het vaststellen van de huwelijksleges is hoofdzakelijk gemeentelijk beleid.

Het voorstel is om het gratis trouwen te beperken. In Groningen worden jaarlijks ca. 600 à 650 huwelijken/partnerschappen gesloten. Daarvan gebeurt in ca. 40% van de gevallen kosteloos (in 2012: 248 keer). Gratis trouwen is in Groningen erg populair waardoor er wachtlijsten ontstaan. Voorgesteld wordt om het aantal kosteloze huwelijken te beperken tot 100 per jaar, dat is 2x per week op de woensdagmorgen bv. om 09.00 uur en 09.30 uur. Dat betekent dat 150 bruidsparen een alternatief moeten zoeken.

Voor de uiteindelijke keuze van het alternatief worden de volgende aannames gedaan:

De overige bruidsparen (150) zullen in Groningen gaan trouwen en kiezen voor een baliehuwelijk tegen het laagste tarief van 91,90 (administratief huwelijk) of kiezen voor een huwelijksluiting op de goedkoopste dagen maandag en dinsdag tegen een tarief van € 322,00. In het voorstel is een inschatting gemaakt van een maximale opbrengst van een bandbreedte van (150 x € 91,90=) 14 duizend euro tot (150 x € 322,00 =) 48 duizend euro en wordt de meeropbrengst nu geraamd op gemiddeld ca. 30 duizend euro.

22. Regionale samenwerking uitvoering wet WOZ

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze wijziging in gemeentelijk beleid heeft grote gevolgen en is een ingrijpende operatie. Het voorstel vraagt om uitgebreid onderzoek naar de voordelen.

Diverse gemeenten hebben de uitvoering van hun belastingtaken de afgelopen jaren uit de gemeentelijke organisatie gelicht en ondergebracht in een samenwerkingsverband met andere gemeenten (bijv. Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente met o.a. Enschede en Hengelo) of in een samenwerkingsverband met een waterschap (bijv. gemeente Utrecht en waterschap De Stichtse Rijnlanden). In bijna alle gevallen lagen kostenoverwegingen aan het besluit ten grondslag. Groningen oriënteert zich op de mogelijkheden tot verdere samenwerking in de regio. Ons voorstel is het besparingspotentieel van de varianten die in deze regio mogelijk zijn (samenwerking met andere gemeenten en/of Helpunt) te onderzoeken in de vorm van een business case. De

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

omvang van een eventuele besparing is afhankelijk van de uitkomsten van de businesscase. Aangezien een mogelijke besparing niet op korte termijn te realiseren valt, nemen we deze dekkingsmogelijkheid mee bij de invulling van de taakstelling van 10 miljoen euro op de gemeentelijke organisatie voor de volgende collegeperiode.

23. Niet meer ophalen grofvuil

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gratis ophalen van grof vuil is geen wettelijke verplichting.

Grofvuil wordt niet meer "gratis" opgehaald maar moet worden gebracht naar het afvalbrenstation. Burgers moeten zelf voorzieningen treffen om het grof vuil kwijt te raken. Deze bezuiniging leidt tot verlaging van de afvalstoffenheffing met 0,4 miljoen euro. Door de OZB met het zelfde bedrag te verhogen blijven de lasten voor de burgers gelijk en kan deze bezuiniging worden verzilverd. Als er wordt gekozen voor betaling van bijvoorbeeld 5 euro per keer brengen op het afvalbrenstation ontstaat een opbrengst van 0,2 miljoen euro extra. Dit bezuinigingsvoorstel is uiteindelijk niet overgenomen, omdat het tot 100% weglek naar de afvalstoffenheffing leidt.

24. Financieel effect verkoop erfpacht gronden

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Elke verkoop van erfpachtgronden die plaatsvindt, leidt tot een incidentele opbrengst. Tegenover deze opbrengst staat dat de gemeente toekomstige opbrengsten niet meer ontvangt; het gaat dan om de canonopbrengsten en de waardestijging van de grond. Een enigszins betrouwbaar antwoord ten aanzien van het incidentele resultaat, en daarmee het effect op het structurele resultaat, kan op dit moment niet worden gegeven. We verwachten echter geen grote voordelen. Een verkoopopbrengst zal moeten worden gebruikt om de dan vervallen jaarlijkse opbrengsten op te vangen.

25. Doorlichting balansposten

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor de inventarisatie van dekkingsmogelijkheden zijn balansposten doorgelicht. Onderstaand een nadere toelichting naar aanleiding van het onderzoek.

Afwikkeling subsidie niet-fysieke stadseconomie

In 2003/2004 is de subsidie niet-fysieke stadseconomie met het ministerie van Economische Zaken afgewikkeld. Hierbij was nog een aantal lopende verplichtingen, dat grotendeels is afgewikkeld. Het resterende bedrag van € 1.060.000,- is op een transitoria post gereserveerd in verband met de exploitatie van Marketing Groningen. Deze balanspost kan nu vrijvallen.

Faillissement H & S BV

In verband met het faillissement van H & S is in 2004/2005 een groot aantal facturen met een totaal bedrag van € 439.000,- niet betaald. Inmiddels is verklaard dat de zaak is afgesloten en er wederzijds geen claim meer bestaat. Derhalve kunnen alle reserveringen voor nog na te komen verplichtingen (geblokkeerde facturen) vervallen. Het bedrag van € 439.000,- kan worden ingezet voor de bezuinigingen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Waarborgsommen Parkeerbedrijf

Op de balans staat een totaal bedrag aan waarborgsommen van € 560.000,-. Er zijn 25.000 pasjes uitgeven à € 15,- = 375.000,- met de verplichting tot terugbetaling. Hierdoor is het mogelijk om € 185.000,- vrij te laten vallen en in te zetten voor de bezuinigingen.

Résume:

Afwikkeling subsidie niet-fysieke stadseconomie	€ 1.060.000,-
Faillissement H & S BV	€ 439.000,-
<u>Waarborgsommen Parkeerbedrijf</u>	<u>€ 185.000,-</u>
Totaal in te zetten voor de bezuinigingen	€ 1.684.000,-

26. Verkoop aandelen Waterbedrijf

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Recent is met PwC gesproken over de waardering van onze aandelen Waterbedrijf in relatie tot een mogelijke opbrengst bij verkoop. De door onszelf in beeld gebrachte intrinsieke waarde (op basis van het eigen vermogen van het Waterbedrijf) is volgens PwC een goede eerste indicatie van de in te schatten opbrengst. Afhankelijk van het door het Waterbedrijf te voeren tariefbeleid in de toekomst (en het beleid inzake dividend) is dit vooralsnog een conservatieve raming. Voordat een eventuele verkoop daadwerkelijk plaats kan vinden, moet er nog een aantal acties plaatsvinden. Van belang daarbij is dat de aandelen alleen aan een andere overheid mogen worden verkocht en dat alle aandeelhouders moeten instemmen met de verkoop. De doorlooptijd van de te nemen acties is dusdanig dat een opbrengst op z'n vroegst in 2014 verwacht mag worden. Voor de begroting zullen wij proberen u hier duidelijkheid over te geven.

27. Leges kapvergunningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wanneer leges worden gevraagd voor het afgeven van kapvergunningen kunnen inkomsten worden gegenereerd.

Voor de afgelopen jaren is in kaart gebracht hoeveel aanvragen er zijn behandeld en hoeveel bomen daarbij waren betrokken. Vandaar uit is gekeken naar de opbrengst die met deze leges gerealiseerd zou moeten worden. Deze is eerst vastgesteld op € 180.000,-. Om dit bedrag te kunnen realiseren kan worden gekeken naar het aantal aanvragen, het aantal bomen of naar een model waarin beide onderdelen een rol spelen.

Kijkend naar alleen de aanvragen, komt het legesniveau zo rond € 425,- per aanvraag te liggen (ongeacht het aantal bomen). Als alleen naar het aantal bomen wordt gekeken, 'kost' iedere boom ongeveer € 95,-.

De leges in de eerste variant (per aanvraag) zijn met name voor de aanvragen met minder dan 5 bomen (gemiddeld over de jaren 85% van de aanvragen) fors. Met een tarief van € 95,- per boom komt een aantal projecten op hoge legeskosten uit.

In een model waar beide onderdelen (aantal aanvragen en aantal bomen) meewegen kunnen de kosten beter gedifferentieerd worden: een vast leges bedrag per vergunning en een toeslag (bijvoorbeeld vanaf 6 bomen en meer) per boom. Hierdoor worden de kosten evenrediger verdeeld over alle aanvragers. Voor de beeldvorming: Op basis van de afgelopen jaren zou het vaste bedrag op ongeveer € 300,- uitkomen, met een toeslag van € 30,- per boom bij meer dan 6 bomen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Een nader uitgewerkt voorstel, met name voor de hoogte van de legesbedragen en de differentiatie, wordt daarvoor nog uitgewerkt.

Een keuze om te stoppen met de vergunningverlening voor capaciteiten levert voor de komende jaren frictiekosten op ter hoogte van € 180.000,- (2 fte) per jaar.

28. Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er zijn diverse bezuinigingsmaatregelen uitgewerkt die leiden tot een verlaging van de kosten voor de afvalstoffenheffing en de rioolrechten. Daarmee dalen de tarieven voor deze heffingen en de woonlasten per huishouden. Het is mogelijk deze verlaging voor een deel te “compenseren” door een verhoging van de OZB. Particuliere woningeigenaren betalen OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor hen zouden bij compensatie voor de weglek de lasten op hetzelfde niveau blijven.

Huurders hebben het voordeel van de lagere afvalstoffenheffing. Zij betalen geen OZB en rioolheffing. De corporaties en andere verhuurders hebben te maken met een hogere OZB tegenover. Zij betalen geen afvalstoffenheffing en profiteren dus niet van een verlaging van die heffing. De OZB voor bedrijfspanden verhogen we niet. In 2011 heeft het bedrijfsleven in onze stad gekozen voor een vrijwillige OZB-verhoging, waarvan de opbrengst sindsdien wordt gestort in het Fonds Ondernemend Groningen.

De opgenomen dekkingsmogelijkheden zijn een totaal van:

- Afvalwijzer niet meer op papier (punt 28) 55 duizend euro structureel vanaf 2014
- Stoppen fietsbeheer (punt 65) 185 duizend euro structureel vanaf 2014
- Verlagen BORG niveaus naar laag (punt 73) 312 duizend euro in 2014 en 485 duizend vanaf 2015

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

D. Publieke dienstverlening

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Publieke dienstverlening</i>	2013	2014	2015	2016	2017
29	Afvalwijzer niet meer op papier	0	0	0	0	0
30	Openingstijden Publieksbalie	0	0	75	100	100
31	Opheffen buitendienst documenten	0	21	21	21	21
32	Sluiting buitenlocaties	0	-9	69	69	69
33	Besparing afdeling Belastingen		25	25	25	25
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>0</i>	<i>37</i>	<i>190</i>	<i>215</i>	<i>215</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

29. Afvalwijzer niet meer op papier

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De afvalwijzer wordt alleen nog digitaal aangeboden aan burgers en wordt niet meer huis aan huis verspreid. Burgers zonder computer blijven van deze informatie verstoken. De besparing die dit oplevert (55 duizend euro) is volledig opgenomen onder punt 28. "Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging".

30. Openingstijden Publieksbalie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het bepalen van de openingstijden balies Publiekszaken is gemeentelijk beleid.

Weliswaar is het bepalen van de openingstijden gemeentelijk beleid, maar op grond van wettelijke voorschriften is bezoek aan een publieksbalie tweemaal nodig bij aanvragen reisdocument, identiteitskaarten en rijbewijzen. Deze producten zijn qua omvang verreweg de grootste groep (56.000 aanvragen documenten; 112.000 baliebezoeken).

Twee maatschappelijke ontwikkelingen zullen leiden tot een uitbreiding en intensivering van het werk aan de publieksbalies: het voorkomen van identiteitsfraude en de invoering van de registratie van niet-ingezetenen (RNI). Verder speelt een belangrijke rol de decentralisatie van rijkstaken. Op dit moment is nog niet duidelijk welke gevolgen deze ontwikkeling voor de publieke dienstverlening heeft.

Kanaalsturing is mogelijk voor handelingen die geen fysieke baliecontacten vereisen (zoals verhuizingen en uittreksels). Dit vereist een stevige inzet op de ontwikkeling van de midoffice om meer mogelijkheden te realiseren om mensen juist niet naar de publiekshal te laten komen. Ook is het dan mogelijk tot een snellere verwerking van gegevens in de backoffice te komen.

In verband met het voorstel om de wijkservicecentra te sluiten is het niet mogelijk verder terug te gaan in openingstijden van de Prefecten Hof. Het is wel mogelijk alleen op afspraak te gaan werken. Dit maakt het mogelijk de personele inzet aan de balies efficiënter te plannen. Welke efficiencyvoordelen dit per 2015-2016 zal opleveren is niet exact aan te geven. Dit hangt af van de bovengenoemde ontwikkelingen en de daarbij

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

genoemde randvoorwaarden (ontwikkeling midoffice en decentralisatie van rijkstaken). Desalniettemin zullen we ons er stevig voor inzetten om dit efficiencyvoordeel te realiseren.

31. Opheffen buitendienst documenten

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het bieden van een buitendienstservice is geen wettelijke taak. Indien iemand wel gebruik wenst te maken van de buitendienstservice dan wordt hiervoor een bedrag in rekening gebracht.

De verwachting is dat dit op jaarbasis uitgaande van 600 gevallen 21 duizend euro oplevert.

32. Sluiting buitenlocaties

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het bieden van publieke dienstverlening in de wijken is gemeentelijk beleid. Deze maatregel levert bruto een efficiencywinst op van 2,5 fte, maar netto een effect van 0,5 fte (in verband met overheveling van klanten naar de Kreupelstraat) = 37.000 euro + 32.000 uitvoeringsbudgetten (incl. 20.000 huur OCSW). Er resteert nog 78 duizend euro kapitaallasten na 2013 voor WSC Lewenberg. Indien het centrum met ingang van 2014 gesloten wordt, zal de openstaande boekwaarde in zijn geheel moeten worden afgeschreven in 2014. De bezuiniging zal in 2014 hierdoor niet worden gerealiseerd. Effecten voor de dienstverlening: burgers moeten voor de burgerzakenproducten (reisdocument / rijbewijzen /geboorteaangifte) naar het centrum (Kreupelstraat). Wij zijn voornemens om een Klant Contact centrum in te richten op het Europapark dat een groot deel van deze besparing moet realiseren. Het KCC zal vanaf januari 2015 operationeel zijn, vandaar dat dan ook de besparing gerealiseerd wordt.

Het gaat hier om de sluiting van de wijkservicecentra Hoogkerk en Lewenberg.

33. Besparing afdeling Belastingen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Beëindiging Belastingkrant en digitalisering machtiging tot automatische incasso.

De Afdeling Belastingen heeft ingaande 2013 een structurele besparing van 55 duizend euro op de kosten van de bedrijfsvoering gerealiseerd. Deze besparing bestaat uit drie onderdelen, hiervan worden de eerste twee (25 duizend euro) meegenomen in de taakstelling publieke dienstverlening, de derde (30 duizend euro) wordt meegenomen in het kader van de gemeentelijke inkoopstaakstelling:

1. Beëindiging Belastingkrant

Tot 2013 werd jaarlijks huis-aan-huis de Belastingkrant verspreid met informatie over de gemeentelijke belastingen. Deze maatregel levert een besparing op van 15 duizend euro.

2. Digitalisering machtiging tot automatische incasso

Tot 2013 werden bij het gemeentelijke aanslagbiljet machtigingskaartjes voor automatische incasso gevoegd. Vanaf 2013 kunnen de inwoners van de stad de gemeente online via een digitaal formulier machtigen de verschuldigde belasting van hun rekening af te schrijven. Deze maatregel levert een besparing op van 10 duizend euro.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

E. Wonen

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Wonen</i>	2013	2014	2015	2016	2017
3	Wonen (ISV) - na 2014			0	0	0
34	Stimuleringsfonds VHV/revoluerend fonds	605	450			
35	Verbeterplan wonen op het water	82				
36	BWS	500				
37	Voorziening OV	95				
38	Volkshuisvesting	300				
39	Jongerenhuisvesting - fietsklemmen			125	125	125
40	Wonen (volkshuisvesting)	50				
41	Besparing ISV	0				
42	Besparing NLA	225				
43	Vrijval BLS project Liquid City (onderdeel Woningbouw)	2.350				
	Voorgestelde invulling	4.207	450	125	125	125

Toelichting dekkingsmogelijkheden

34. Stimuleringsfonds VHV/ Revoluerend fonds

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 1998 heeft de gemeenteraad besloten een zogenaamd revoluerend fonds in te stellen. Vanuit het fonds wordt laagrentende leningen verstrekt. Het revoluerend fonds is opgebouwd uit drie onderdelen: 1. Algemeen deel (CPO leningen en leningen woonschepen), 2. Starterleningen en 3. Monumentenleningen. Financiële stand per 21 februari 2013:

1. Algemeen deel

Rekening houdend met de verplichtingen in 2013 (CPO leningen) bedraagt de stand van de rekening courant: €533.000. Dit bedrag is bedoeld voor nog te verstrekken CPO leningen en leningen woonschepen.

2. Starterleningen

Vanuit extra beleid is in 2013 €750.000 beschikbaar gesteld voor startersleningen. Daarnaast heeft de raad op 30 januari 2013 besloten een bedrag van €539.000 beschikbaar te stellen voor starterleningen Meerstad (dekking vrijval woningbouwaccelerator). Hiermee kunnen 15 leningen worden verstrekt tot maximaal €35.000. Rekening houdend met de verstrekte startersleningen en de aanvragen in 2013 bedraagt de stand van de rekening courant: €1.700.000. Dit is een momentopname. Ter indicatie: de afgelopen 3 maanden is een bedrag €600.000 aan startersleningen aangevraagd of verstrekt. De vraag is groot.

3. Monumentenleningen

De stand van de rekening courant bedraagt op dit moment, na verplichtingen, €560.000. Voor monumenten is het revoluerend fonds een belangrijk instrument. Met het wegvalen van ISV middelen met ingang van 2015 zal het belang van het revoluerend fonds alleen maar toenemen. Het betreft hier een incidentele afroaming in 2013 en 2014,

Met de nu voorgestelde bezuiniging op het Stimuleringsfonds blijven deze investeringsmiddelen (bestemd voor CPO, woonschepenhaven, startersleningen en monumenten) zoveel mogelijk intact; we leveren een deel van de

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

aflossing in. Startersleningen zijn juist nu belangrijk om de woningbouw en de doorstroming te stimuleren, ze zijn daarom onderdeel van het Aanvalsplan Woningbouw. Het budget voor monumentenleningen is belangrijk omdat dit na het wegvallen van het ISV vooralsnog het enige overgebleven instrument is. Daar is ook voor 'gespaard' in dit fonds. Verder is het zoveel mogelijk in stand houden van dit Stimuleringsfonds belangrijk, omdat de vorm ervan (leningen in plaats van subsidies) het model van de toekomst is.

35. Verbeterplan wonen op het water

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor het verbeterplan is 282 duizend euro beschikbaar. Dit bestaat uit:

- Subsidieregeling voor onderhoud aan woonboten (82 duizend euro);
- Voorzieningen Noorderhaven (200 duizend euro).

De subsidieregeling loopt twee jaar. In het eerste jaar is voor 17,5 duizend euro aan subsidies verstrekt.

De 200 duizend euro voor voorzieningen is bedoeld voor nutsvoorzieningen en postkasten.

Het stoppen van de onderhoudssubsidie is afweegbaar. Booteigenaren worden dan minder gestimuleerd om de beeldkwaliteit van hun boot te verbeteren. Er wordt echter beperkte gebruik gemaakt van deze regeling. Uit het Stimuleringsfonds VHV (79) kan nog geleend worden.

Van de 200 duizend euro voor voorzieningen is 30 duizend euro afweegbaar. Dit bedrag is bestemd voor de onderwerpen 'havenregiem' en 'adressering'. Hierover zijn toezeggingen gedaan aan het WCG.

Het resterende bedrag van 170 duizend euro voor de nutsvoorzieningen is niet afweegbaar.

36. BWS

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Op 1-1-2013 bedraagt de stand van de reserve €0,6 mln. Het saldo komt toe aan de gemeente Groningen en andere gemeenten uit de regio. De gemeenschappelijke regeling Regio Centraal Groningen (RCG) is per 1 januari 2010 geliquideerd. Op basis van de jaarrekening 2011 van de RCG (eigen vermogen) komen we tot de conclusie dat een bedrag van 0,5 mln euro kan vrijvallen.

37. Voorziening OV

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De voorziening openbaar vervoer dient om schommelingen in de rijkssteun voor het OV op te kunnen vangen. In de afgelopen jaren werd de OV voorziening gebruikt voor de jaarlijkse bijdrage aan het OV bureau en voor (infrastructurele) maatregelen die het OV raken.

Omdat verwacht werd dat de OV voorziening eind 2012 leeg zou zijn is de jaarlijkse bijdrage aan het OV-bureau gedekt uit extra beleidsmiddelen.

De verwachte eindstand 2013 (95 duizend euro) kan vrijvallen. Het gaat om oude BDU-gelden. Gevolg is dat de vrijval moet worden ingezet voor maatregelen die het openbaar vervoer verbeteren.

Eerder was een bedrag van 125 duizend euro opgenomen. Het college heeft besloten een bedrag van 30 duizend euro in te zetten uit de OV voorziening voor de maatregelen: Lijn 15 'buitenom' via Westelijke Ringweg

De voorziening openbaar vervoer is geen onderdeel van het weerstandsvermogen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Er zijn geen middelen beschikbaar om vanaf 2015 de bijdrage aan OV-bureau te betalen.

38. Volkshuisvesting

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het doel van deze voorziening is het afdekken van risico's die kunnen voortvloeien uit leningen aan woningcorporaties en gewaarborgde geldleningen.

In 2011 is onderzoek uitgevoerd naar de gewenste hoogte van de voorziening. Op basis daarvan kon 230 duizend euro vrijvallen. Omdat er afgelost wordt op leningen, neemt de mogelijke vrijval toe.

We gaan er voor 2013 vanuit dat 300 duizend euro kan vrijvallen.

De voorziening volkshuisvesting is geen onderdeel van het weerstandsvermogen.

39. Jongerenhuisvesting – fietsklemmen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Dit budget is beschikbaar gesteld om de overlast van het grote aantal gestalde fietsen in wijken met veel studenten aan te pakken. In 2012 is dit eenmalig aangevuld tot €280.000. Daarvan zijn ca. 1300 klemmen geplaatst.

Er blijken meer aanvragen te zijn dan we kunnen inwilligen; er is inmiddels een wachtlijst (1500 klemmen) en die lijst blijft groeien. De raad vraagt om meer geld, juist omdat het plaatsen van klemmen een relatief simpel middel is om overlast tegen te gaan. Probleem wordt echter wel dat er steeds minder ruimte is om klemmen te plaatsen; het opheffen van parkeerplaatsen is lastig in wijken met een grote parkeerdruk.

We verwachten dat er na deze tranche praktisch gezien steeds minder plek is voor fietsklemmen in de openbare ruimte. Vandaar het voorstel om vanaf 2015 gedurende 3 jaar 125.000 per jaar van dit structurele budget te bezuinigen. Daarna kan het budget weer worden ingezet voor jongerenhuisvesting.

40. Wonen (volkshuisvesting)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit dit budget worden regelmatig terugkerende activiteiten en verplichtingen betaald, zoals de Nieuwbouwbeurs (10.000), Wonen & Co (20.000), bijdrage aan Kei/Platform 31 (3.000), bijdrage Dag van de Architectuur (6.000), bijdrage aan de Bevolkingsprognose (15.000), kosten i.v.m. het stimuleren van Collectief Particulier Opdrachtgever-schap (2012: 19.000) en dergelijke.

De totale omvang hiervan is ca. 1 ton. Voor 2013 is ca. de helft al verplicht. We gaan ervanuit dat er in 2013 de helft van het budget kan worden bezuinigd. Dit betreft een eenmalige korting in 2013. Een deel van bovengenoemde activiteiten kan daarmee niet meer plaatsvinden.

41. Besparing ISV

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Zoals bekend rust op het ISV nog een taakstellende bezuiniging van 3 mln. voor 2014.

In de begroting 2013 was daarnaast opgenomen dat de dekking voor de aanpak van de Woonschepenhaven ook gevonden moet worden in het ISV.

Bij de begrotingsbehandeling zijn hier vragen over gesteld. Vervolgens is gezocht naar alternatieve dekkingsmogelijkheden.

Dat heeft geleid tot het volgende alternatieve dekkingsvoorstel:

• bijdrage Stadsbeheer (i.v.m. achterstallig onderhoud)	1,05 mln.
• bijdrage uit de grex Eemskanaalzone, voorlopig uit de post Onvoorzien, voortlopend op herziening van deze integrale grex eind 2013	1,30 mln.
• bijdrage uit het ISV via een extra bezuiniging	1,80 mln.
• Bijdrage vrijval BLS	0,35 mln

Voor de bijdrage uit de grex Eemskanaalzone is relevant dat het deelgebied Woonschepenhaven onderdeel is van deze grex. De grex heeft een omvang van ca. 130 mln. euro. De raad heeft expliciet besloten tot verevening van mee- en tegenvallers binnen deze grex (25 februari 2006, agendapunt 9, besluitpunt IV, herbevestigd in de herziening van 2012, RO12.3325434). Belangrijk is dat er in de grex ook concrete kansen liggen voor meevallers; en dat is hier het geval. Bijvoorbeeld de aanbesteding van de Sontwegverbinding.

Het voorstel is om de bijdrage van 1,8 mln. uit het ISV te halen uit de volgende posten:

- Waterplan (reservering in ISV-II, ca. 4 ton);
- eerdere reserveringen in het stadsdeelbudget voor Selwerd (ca. 5 ton); het totaal voor Selwerd beschikbare budget blijft daarmee 2 miljoen euro;
- een extra bezuiniging van 9 ton, bovenop de nog openstaande taakstelling van 3 mln. die eind 2014 gerealiseerd moet zijn.

Dit dekkingsvoorstel heeft een evenwichtige verdeling van de kosten voor de aanpak van de Woonschepenhaven; er is gezocht naar bijdragen uit begrotingsposten die ook daadwerkelijk een relatie hebben met het project. Met de inzet vanuit het beheer- en onderhoud programma wordt het kwaliteitsniveau van de voorgenomen aanpak gewaarborgd. Tevens wordt het ISV zoveel mogelijk ontzien, conform de wens van uw raad. Daardoor kunnen de ambities uit het ISV voor Selwerd, en het Aanvalsplan Woningbouw overeind blijven. Binnen het ISV is daarvoor nog 1,9 mln. beschikbaar (1,5 mln. Kwaliteit/ differentiatie woningbouw en 0,4 mln. Jongerenhuisvesting).

42. Besparing NLA

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 2011 zijn samenwerkingsafspraken gemaakt met corporaties voor een periode van vier jaar (2011 t/m 2014), het NLA 2.0. De financiële lasten die voortkomen uit de NLA-afspraken betreffen de wijkbudgetten, de bijdrage aan wijkvoorzieningen in het kader van de WMO en de algemene kosten (programmaleider, secretariaat, organisatie en communicatie, inspiratiemakelaar).

De kosten worden gelijk verdeeld tussen gemeente en corporaties. In de begroting van de gemeente is voor vier jaar (2011 t/m 2014) een bedrag opgenomen van 5.500.000. De dekking is gevonden in ISV (2,5 mln), restant budget NLA1 (2,0 mln. oud ISV-geld) en Rijksbudget Vouchergelden (Goed Idee plus) (1,0 mln).

Het NLA heeft halverwege de periode (2011 t/m 2014) ongeveer de helft van het beschikbare bedrag besteed resp. verplicht. Er rest nog bijna 4,5 mln. euro voor de wijkteams. De helft daarvan wordt gefinancierd door de stad, de andere helft door de corporaties.

Dit betreft dus een korting van 10% op het gemeentelijk aandeel. Dit gaat ten koste van het budget van de wijkteams.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

43. Vrijval BLS uit het project Liquid City (onderdeel woningbouw)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In het kader van het project Intense Stad (2003) is op de plek van de sporthal De Wijert een combinatie bedacht van een sporthal met daar bovenop intensieve woningbouw (torens) met appartementen: Liquid City.

De markt voor appartementen is de laatste jaren ingestort. De voor die woningbouwontwikkeling gereserveerde BLS-middelen van ruim 2 miljoen euro kunnen daarom vrijvallen, ook omdat in de nieuwe plannen geen woningbouw meer voorkomt.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

F. Economie

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Economie</i>	2013	2014	2015	2016	2017
44	Binnenstadsmanagement		175			
45	G-kracht	300	575			
3	G-kracht - na 2014			0	0	0
46	Korting op Akkoord van Groningen	100	200	0	0	0
3	Akkoord van Groningen - na 2014			0	0	0
47	Fonds economische ontwikkeling (overschot 2012)	0				
48	Fonds economische ontwikkeling	50	50			
49	Activiteitenbudget economische zaken	60	75			
3	Cofinancieringsfonds - na 2014			0	0	0
50	Ruimte voor de binnenstad	80				
51	Subsidie Marketing Groningen	0	350			
52	Korting promotiebudget stad Groningen	0	28	14	14	14
53	Korting promotiebudget KEI week	0	8	8	8	8
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>590</i>	<i>1.461</i>	<i>22</i>	<i>22</i>	<i>22</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

44. Binnenstadmanagement

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 2013 en in 2014 wordt een bedrag van €300.000 beschikbaar gesteld voor binnenstadmanagement. Deze middelen wordt ingezet voor het evenementenprogramma binnenstad.

Voor 2014 is er nog geen evenementenprogramma. Het beschikbare bedrag voor 2014 is daarmee grotendeels afweegbaar (€175.000).

Gevolg van deze besparing is dat er in 2014 vanuit de gemeente Groningen geen middelen beschikbaar kunnen worden gesteld voor het organiseren van evenementen in de binnenstad.

45. G-kracht

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Vanuit extra beleid wordt in 2013 en in 2014 een bedrag van €1.000.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt aangevuld met €680.000 uit vrijval kapitaallasten. Voor het programma G kracht zijn de “vaste verplichtingen” geïnventariseerd. Het gaat bijvoorbeeld om de subsidiebijdragen aan Energy Valley, de Groninger Cityclub, Eurosonic en het ondernemerstrefpunt. Het resterende bedrag is opgenomen als afweegbaar.

In 2012 is de tussenstand gepresenteerd van het G kracht programma. Uit de tussenstand blijkt dat we met beperkte middelen relatief veel bijdragen aan de economie van de stad: elke euro uit G-kracht heeft door financiële bijdragen van andere partijen aan activiteiten en projecten voor de stad ongeveer 14,35 euro opgeleverd. In de tussenstand zijn ook andere positieve ontwikkelingen gemeld, zoals de toename van de werkgelegenheid in de stad. Voor de resterende looptijd (2013 en 2014) hebben wij een aantal opgaven geformuleerd.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

1. De ontwikkelingen rond onze bedrijventerreinen en kantoren actief blijven monitoren en zo nodig maatregelen nemen.
2. Blijven aanhaken bij het topsectorenbeleid ter stimulering van onze kenniseconomie en het midden- en kleinbedrijf hierbij betrekken.
3. Aandacht voor de regio, onder andere op het terrein van de arbeidsmarkt en de werkgeversbenadering.
4. De profilering van de Groningse topsectoren voortzetten en zorgen voor zichtbaarheid in Europa. Daarbij blijven inzetten op samenwerking met de regio en de drie Noord-Duitse steden.
5. Aandacht voor leegstaande winkelpanden in Groningen.

Door een besparing in te boeken kunnen de geformuleerde ambities en opgaven uit de drie deelprogramma's van G kracht: Groningen Piekt, Bedrijvig Groningen en Gastvrij Groningen voor 2013 en 2014 niet volledig worden gerealiseerd.

46. Korting op Akkoord van Groningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het totale budget voor 2013 en (gereserveerd voor 2014) is € 500.000 per jaar. Dit bedrag wordt als volgt besteed:

• Kenniscampagne City of Talent:	175.000
• Projectbudget AvG:	145.000
• Personeel + bureaunkosten:	<u>185.000</u> (incl. organisatie Stad & Togalezingen)
Totaal:	500.000

Een bezuiniging van 20 % betekent een verlaging van het budget van 100.000 euro. Aangezien de middelen voor de campagne City of Talent jaarlijks door de stuurgroep Akkoord van Groningen worden vastgelegd binnen de jaarplannen voor de campagne is het lastig hierin te snijden. Het Jaarplan City of Talent 2013 is op 14 januari jl. door de stuurgroep AvG vastgesteld. Alle partners van het Akkoord - gemeente, Hanzehogeschool, RUG en UMCG - leveren een bijdrage aan deze campagne.

Het terugschroeven van de gemeentelijke bijdrage zou als gevolg kunnen hebben dat ook de andere partners hun bijdragen aan de campagne verlagen. Dat zou betekenen dat belangrijke onderdelen van de campagne (arbeidsmarktcommunicatie, landelijke profilering van Groningen als kennisstad) niet meer uitgevoerd kunnen worden. Het is voor 2013 ook al zonder bezuiniging moeilijk om de begroting rond te krijgen.

Als er gesneden zou moeten worden, zou dit het beste kunnen in het vrij besteedbare deel van het Akkoordbudget: het projectbudget AvG.

Dit gemeentelijke deel van het Akkoord budget wordt besteed aan Akkoordgerelateerde thema's. Voorbeelden van de afgelopen jaren: ontwikkeling Zernike Campus, ontwikkeling Energy Academy Europe, bijdrage Ruslandjaar, onderzoeken/projecten Jongerenhuisvesting etc.

47. Fonds economische ontwikkeling (overschot 2012)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het fonds is bedoeld voor maatregelen ter stimulering van economische ontwikkelingen in de stad. Deze reserve is overigens volledig meegenomen in het weerstandsvermogen. Het onttrekken van middelen uit deze reserve betekent dat het weerstandsvermogen met hetzelfde bedrag moet worden aangevuld. Bij de jaarrekening

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

2012 is de reserve vrijgevallen. Het bedrag (155i) maakt onderdeel uit van het resultaat 2012. De middelen in de reserve kunnen daarmee niet opnieuw worden ingezet.

De reserve FEO is niet gelabeld, maar ontstaan doordat enkele posten in verleden lager uitvielen dan begroot. Daarom zijn de middelen vrijgevallen bij jaarrekening 2012.

48. Fonds economische ontwikkeling

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het Fonds Economische Ontwikkeling wordt grotendeels ingezet voor de structurele bijdragen aan het Groninger Congresbureau, de binnenstadscampagne Marketing Groningen en de ondernemersprijs. Deze verplichtingen liggen voor 2013 vast. Resteert voor 2013 een afweegbaar bedrag van circa €50.000. Een hogere besparing na 2013 zou een heroverweging betekenen van de structurele bijdragen aan het Groninger Congresbureau, de binnenstadscampagne Marketing Groningen en de ondernemersprijs.

Geen bijdragen meer aan de binnenstadscampagne, het Groninger Congresbureau en de ondernemersprijs. Ook andere activiteiten die de economische ontwikkeling kunnen stimuleren kunnen niet meer uit het fonds worden gedekt.

49. Activiteitenbudget economische zaken

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De afdeling Economische Zaken heeft een structureel activiteitenbudget van 300 duizend euro voor beurzen, evenementen, bedrijvencontactdagen, netwerkbijeenkomsten, drukwerk etc. Er kan in 2013 en 2014 een incidentele besparing worden gerealiseerd.

Het schrappen van dit budget heeft tot gevolg dat de afdeling Economische Zaken niet meer zichtbaar zal zijn voor ondernemers.

50. Ruimte voor de binnenstad

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De middelen (2013: €150.000) worden ingezet voor het opstellen van een toekomstvisie voor de binnenstad en een actieprogramma voor maatregelen die op korte termijn uitgevoerd kunnen worden. Het proces om te komen tot een toekomstvisie en een actieprogramma wordt op dit moment opgestart. Door het proces stop zetten kan een incidentele bezuiniging worden gerealiseerd van 80 duizend euro.

Gevolg van deze besparing is dat er geen middelen beschikbaar zijn voor het formuleren van een toekomstvisie en een actieprogramma.

51. Subsidie Marketing Groningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Korte motivering/toelichting:

Marketing Groningen is verantwoordelijk voor de city marketing van Groningen. In 2011 is besloten de bijdrage aan Marketing Groningen structureel vast te stellen op een bedrag van €900.000. De bijdrage was voorheen hoger omdat Marketing Groningen ook nog een subsidie 'surplus toeristenbelasting' ontving. Het bezuinigingsvoorstel is om in 2014 350 duizend euro incidenteel te besparen.

Marketing Groningen heeft zich in de afgelopen jaren positief ontwikkeld en een belangrijke bijdrage geleverd aan de groei van het toerisme in Groningen. Een bezuiniging heeft gevolgen voor de city marketing.

52. Korting promotiebudget stad Groningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Stopzetting gemeentelijke bijdrage aan gezamenlijk promotiebudget met de provincie ihkv 'er gaat niets boven Groningen'

53. Korting promotiebudget KEI week

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Stopzetting gemeentelijke bijdrage vanuit het promotiebudget aan de KEI week. Minder exposure gemeentelijke berichtgeving tijdens KEI week.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

G. Bereikbaarheid

Dekkingsmogelijkheden

	Bereikbaarheid	2013	2014	2015	2016	2017
54	Busafrit Hoogkerk	1.300				
55	Verkeer	100	200	100	100	100
56	Sluiten binnenstadsstallingen fiets		0	0	0	0
57	Stoppen met spitsrekken		0	0	0	0
58	Stadsbalkon zonder toezicht		0	0	0	0
59	Verlagen programmabudget Verkeersregelinstallaties. (VRI's)		100	100	100	100
60	Verkeerseducatie		55			
3	Verkeerseducatie - na 2014			0	0	0
61	Voltooiing noordzuidroute					
62	Incidentele inkomsten leges					
63	Leges grote infrastructuur					
64	0 db norm	417				
65	Sontwegverbinding - ruil BDU met eigen geld		2.700			
3	Bijdrage OV bureau - na 2014			0	0	0
66	Stoppen fietsenbeheer		185	185	185	185
67	Stoppen sontwegverbinding (bijdrage Meerstad 30 miljoen gedurende 15 jr)				0	0
68	HOV-as West, 3e fase	1.200				
69	Bijdrage Regio Groningen Assen	430	430	630	630	630
70	Bewaking fietsenstalling Europapark		0	0	0	0
	Voorgestelde invulling	3.447	3.670	1.015	1.015	1.015

Toelichting dekkingsmogelijkheden

54. Busafrit Hoogkerk

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Om de doorstroming van het busverkeer te verbeteren wordt een aparte op- en afrit gerealiseerd. Daarmee verbetert de bereikbaarheid van de stad (o.a. de dynamo Martiniziekenhuis/Gasunie e.o.), terwijl tegelijkertijd de exploitatie-lasten van het OV omlaag gaan. Dit project is onderdeel van het pakket maatregelen dat klaar moet zijn voor de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg (Groningen Bereikbaar!).

Het aandeel eigen geld in dit project is 1,3 miljoen euro (uit de grondexploitatie P+R Hoogkerk); de overige kosten worden gedekt met BDU (1,2 mln.) en RSP (1,0 mln.). Dat betekent een multiplier van ca. 3.

Naast stoppen is het mogelijk de eigen middelen, die in dit project zitten, vrij te spelen. Dit heeft een relatie met de taakstelling *ruil BDU middelen met eigen geld bij sontwegverbinding*. Door 1,3 miljoen euro RSP middelen toe te voegen aan het project, kan onze eigen bijdrage worden vrijgespeeld.

Dit aangepaste verdeelvoorstel vereist instemming van m.n. de provincie.

55. Verkeer

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Het werkbudget Verkeer wordt voor het grootste deel ingezet voor regelmatig terugkerende noodzakelijke monitoring-activiteiten, zoals verkeerstellingen (auto en fiets), parkeeronderzoek (binnenstad, woonwijken, P+R-terreinen en parkeergarages) en het up to date houden van het gemeentelijke verkeersmodel. Sommige onderzoeken vinden jaarlijks plaats, andere eens per 2 of 3 jaar.

Voor 2013 is hiervoor al verplicht: €135.000, voor 2014: €65.000. Voor 2015 is daarvoor nodig 165.000 (incl. 1 ton voor 3-jaarlijks parkeeronderzoek).

De rest van het budget wordt ingezet voor actuele zaken; op dit moment bijvoorbeeld voor onderzoek in het kader van het werk aan het nieuwe integrale verkeer- en vervoersplan voor de stedelijke regio (o.a. herijking Parkeerbalans). Voor zover nu bekend is hiervoor in 2013 €45.000 nodig.

We willen daarnaast in 2013 €20.000 en in 2014 en 2015 €35.000 reserveren voor onvoorziene kosten. Nu we samenwerken aan een nieuw integraal verkeer- en vervoerplan voor de stedelijke regio is het lastig – juist ook richting onze partners – om geen enkel budget te hebben om bij te dragen aan noodzakelijke uitgaven.

Na aftrek van bovengenoemde verplichtingen kan er in 2013 100 incidenteel vrijvallen, in 2014 200 incidenteel en vanaf 2015 100 structureel.

56. Sluiten binnenstadsstallingen fiets

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Indien de binnenstadsstallingen (Boteringestraat, Haddingestraat, Pathé, en Peperstraat) worden gesloten dan levert dat een besparing op van 163 duizend euro. Dit bedrag is onderverdeeld in:

- Werkpro: 128.900
- Exploitatielasten (huur, nuts, onderhoud): 34.000

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te niet te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheerafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Gesloten stallingen zorgen voor jaarlijks 200.000 fietsen extra op maaiveld in de binnenstad (650 per dag). Het gevolg hiervan zal zijn: hinder, overlast en een druk op de handhaving.

57. Stoppen met spitsrekken

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Indien de spitsrekken in de Guldenstraat en Grote Markt óf niet meer worden geplaatst óf permanent worden neergezet dan levert dat een besparing op van 31 duizend euro (Werkpro)

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te niet te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheerafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Effect van een besparing: meer ongeordende fietsen op maaiveld. Het gevolg hiervan zal zijn: hinder, overlast en een druk op de handhaving.

58. Stadsbalkon zonder toezicht

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Indien het toezicht op het Stadsbalkon wordt gestopt (2 medewerkers, 24 uur per dag, 7 dagen per week) dan levert dat een besparing op van 290 duizend euro (kosten Werkpro). Omdat de stalling wel open blijft, houdt het parkeerbedrijf wel andere exploitatielasten zoals onderhoud en nuts.

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te niet te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheerafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Effect: In het weekend biedt het Stadsbalkon plaats aan 6.000 fietsen, terwijl het aanbod van fietsen hoger ligt. Zonder toezicht zal het gestructureerd stallen van fietsen stoppen en zal het Stadsbalkon door de kwalitatieve ondergrens zakken. Het gevolg hiervan zal zijn: hinder, overlast, een rommelig Stationsgebied en een druk op de handhaving.

59. Verlagen programmabudget Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In dit voorstel pakken we jaarlijks nog 2 in plaats van 3 VRI's aan ihkv. groot onderhoud (portalen, armaturen en de hard- en software in de schakelkast).

60. Verkeerseducatie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Prioriteit bij het project Verkeerseducatie ligt bij kinderen en jongeren, de meest kwetsbare verkeersdeelnemers. Behalve met eigen geld (55) wordt het project medegefinancierd door de provincie (BDU, 45).

Vanwege het belang van continuïteit hebben we hierover langjarige afspraken met externe partners, waaronder Veilig Verkeer Nederland, de provincie en regiogemeenten. De middelen voor 2013 zijn al verplicht. Het budget voor 2014 (55) is nog afweegbaar.

Consequentie is dat het project Verkeerseducatie in 2014 (onderdeel van het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer dat in maart door de raad is vastgesteld) niet door gaat.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

61. Voltooiing noordzuidroute

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting 2006 heeft het college een bedrag van €600.000 beschikbaar gesteld voor de voltooiing van de NoordZuidroute. Dit hangt samen met de realisatie van de Held III. In 2006 heeft de raad besloten vanuit de slotcalculaties 2002 en 2005 een bedrag van ruim €900.000 beschikbaar te stellen voor het complex de held III. De reservering vanuit nieuw beleid (€600.000) is voor een bedrag van €500.000 komen te vervallen. Er resteert nog een bedrag van €100.000.

In 2011 heeft de gemeente het samenwerkingscontract met de ontwikkelaars ontbonden. Gelet op de jarenlange vertraging en het feit dat er geen samenwerkingsovereenkomst meer is, kan de reservering eerst vervallen. Als er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst wordt aangegaan moet de situatie opnieuw worden bekeken. Dit in relatie tot de bijdrage van de ontwikkelaars.

De noord-zuid route is onderdeel van de gestopte projecten in de begroting 2013. De inzet van resterende 100 duizend euro wordt meegenomen bij de te realiseren opbrengst van gestopte projecten. Deze wordt daarom hier niet meer afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

Op dit moment geen effecten. Situatie moet opnieuw worden bekeken bij het aangaan van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst.

62. Incidentele inkomsten leges

63. Leges grote infrastructuur

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De opbrengst van leges voor de grote infrastructurele projecten wordt verwacht in 2015. De omvang moet nog in beeld worden gebracht.

64. 0 db norm

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De middelen zijn bedoeld voor de afronding van het project 'Geluidsreducerende maatregelen kamerverhuurpanden', waarbij eigenaren worden aangeschreven om geluidswerende maatregelen te treffen. Met deze bezuiniging wordt het project stopgezet. Het stoppen met dit project betekent dat de doelstelling op het gebied van het beperken van geluidsoverlast niet wordt gerealiseerd. De nota beleidsregels geluidsreducerende maatregelen moet worden ingetrokken en adressen die al zijn aangeschreven voor het treffen van geluidsreducerende maatregelen zullen geïnformeerd moeten worden.

65. Sontwegverbinding - ruil BDU met eigen geld

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Door een andere inzet van RSP en BDU (t/m 2013) kunnen we 4 mln. euro eigen geld vrij spelen voor bezuinigingen, naast de 9 ton die al is ingeboekt bij de quick wins als restant van de BDU-ruil uit januari 2013

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

(voorstel 7). Het is niet nodig om daarvoor projecten te schrappen. Wel komt deze 4 miljoen euro ten laste van het ons toegewezen RSP-budget voor HOV-infra en P+R/transferia van 42 miljoen euro. Dit gaat ten koste van de budgetten voor de resterende projecten die uit dit budget gefinancierd worden (m.n. budgetten voor P+R).

Concreet bestaat het voorstel uit drie onderdelen:

1. We vervangen 1,3 mln. eigen geld die nu nog in de bus op-/afrit Hoogkerk zit door een extra RSP-bijdrage uit het RSP-budget voor P+R (= voorstel 70).
2. In de Sontweg zit na de eerdere ruil van 2,3 mln. van eigen geld voor BDU (januari 2013) nog 2,7 mln. uit de risicobuffer. Met dit voorstel ruilen we ook die 2,7 mln. nu voor BDU die t/m 2013 beschikbaar is.
3. Omdat die 2,7 mln. BDU al was ingezet voor andere gemeentelijke projecten, hebben we die via een ruiloperatie weer vrij moeten maken. 1,2 mln. BDU komt uit de bus op-/afrit Hoogkerk, deze wordt vervangen door RSP (dit project wordt nu dus helemaal gefinancierd met RSP-geld) en 1,45 mln. BDU komt uit P+R Haren. Ook dat project wordt nu helemaal gefinancierd met RSP-geld.

Bij dit voorstel horen twee kanttekeningen:

1. Dit aangepaste verdeelvoorstel vereist instemming van m.n. de provincie.
2. Dit betreft alleen de BDU die t/m 2013 beschikbaar is voor de stad. Het is nog niet bekend hoeveel BDU na 2014 beschikbaar is. In het Meerjarenprogramma 2013-2016 heeft het college daar het volgende over gezegd: "Over de BDU in de jaren daarna willen we te zijner tijd in gesprek met de provincie. Voorlopig stellen we de inhoudelijke samenwerking aan een breed gedragen integrale bereikbaarheidsoplossing voor de stedelijke regio centraal. Overigens moeten we na 2013 rekening houden met een lager bedrag aan BDU als gevolg van de doorwerking van Rijksbezuinigingen.". Vooral nog houden we daarom geen rekening met BDU middelen na 2013.

Het stoppen met het project (66) is niet mogelijk; het project is onderdeel van het bereikbaarheidspakket gedurende de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg.

Met deze operatie wordt eigen geld vrijgespeeld, terwijl het project toch door kan gaan. Consequentie is wel dat het betreffende BDU- geld niet meer beschikbaar is voor andere projecten.

66. Stoppen fietsenbeheer

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Is geen wettelijke taak.

Uit de wijken worden geen weesfietsen meer verwijderd en bij bijv. het Stationsgebied vervalt het beheer. Daarmee vervalt ook het recyclen / verkopen van fietsen. Een deel van deze kosten (50%) zit in de afvalstoffenheffing. Verlaging van dat deel van de kosten leidt ook tot verlaging van de inkomsten.

67. Stoppen sontwegverbinding

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De Sontwegverbinding betreft de aanleg van een stedelijke verbindingroute tussen Oostelijke Ringweg en Europaweg. Het gaat om o.a. de aanleg van een brug over het Winschoterdiep, een vrije busbaan, vrijliggende fietspaden en het opwaarderen van de openbare ruimte. De nieuwe route verbindt twee bedrijventerreinen, verbetert de bereikbaarheid van de binnenstad en is op termijn de route tussen Meerstad en de rest van de stad. De aanleg schept tevens ontwikkelingskansen aan de route. De vrije busbaan verbetert ook de OV-exploitatie.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Tijdens de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg is dit een belangrijke alternatieve route. De Sontwegverbinding is daarom onderdeel van het pakket maatregelen dat klaar moet zijn voordat die verbouwing echt hinder gaat veroorzaken (Groningen Bereikbaar!). Het aandeel eigen geld in dit project van 65 mln. euro is 32,7 mln. euro: 2,7 mln. uit de risicobuffer (=ca. 2 ton structureel) en 30 mln. Meerstad.

Op zich is het mogelijk te stoppen met dit project; het is nog niet aanbesteed. Maar gezien bovenstaande belangen adviseren wij om dat niet te doen. Ook omdat het eventueel later alsnog aanleggen van de Sontwegverbinding veel meer geld zal kosten, want de subsidies zullen dan weg zijn. Relevant is dan dat het schrappen van de Sontwegverbinding de kansen voor Meerstad verslechtert. Verder rekenen onze partners in Groningen Bereikbaar! (rijk, provincie, regio, ProRail en werkgevers) op de Sontwegverbinding als alternatieve route tijdens de aanpak van de Zuidelijke Ringweg. Tot slot betekent minder investeren ook minder werkgelegenheid.

68. HOV-as West, 3e fase

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Dit is de laatste fase van de HOV-as West: een directe verbinding tussen P+R Hoogkerk en het stationsgebied. Hiermee wordt de reistijd voor busreizigers aanzienlijk verkort, waardoor de bereikbaarheid van de stad wordt verbeterd. Dit project is daarom onderdeel van het pakket maatregelen dat klaar moet zijn voor de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg (Groningen Bereikbaar!). Bijkomend voordeel is dat ook de OV-exploitatie en de verkeersveiligheid op de Parkweg (nu ca. 80 bussen/uur) verbeteren door dit project.

In het project HOV-as West zat 2,2 mln. eigen geld. Nu is dat nog 1,2 mln.; de andere 1 mln. is overgeheveld naar de Europaweg. (Besloten in POVV 28/3/2013.) De overige kosten (ca. 10 mln. euro) worden gedekt door de regio, RSP en BDU. (Multipliler: 6)

Op zich is het mogelijk te stoppen met dit project; het is nog niet aanbesteed. Consequentie is een slechtere bereikbaarheid vanuit het westen, met name tijdens de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg. Mede daardoor zal er geen sprake zijn van een verlaging maar juist van een verhoging van de exploitatielasten van het OV.

Verder rekenen onze partners in Groningen Bereikbaar! (Rijk, ProRail, de provincie, de regio en de werkgevers) op de aanleg van deze verbinding.

69. Bijdrage Regio Groningen Assen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het betreft een jaarlijkse bijdrage aan de regio. Daarmee wordt het Regiofonds gevoed, waaruit wordt geïnvesteerd in de regio. Wij zijn netto-ontvanger.

De stad draagt jaarlijks 1,9 mln. euro bij aan de Regio Groningen-Assen. In de huidige omstandigheden lijkt het verstandig om met de regio te kijken naar de bijdrage.

Alle partijen hebben momenteel gebrek aan geld, terwijl het Regiofonds goed gevuld is. Hoe hoog die tijdelijke verlaging zal uitvallen is onzeker. Gezien deze onzekerheid is hier nog geen bedrag ingevuld.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Een tijdelijke verlaging gedurende enkele jaren kan, maar moet niet te lang duren; het mag de noodzakelijke investeringen in bijv. bereikbaarheid niet blokkeren. Bovendien maakt een financiële bijdrage regionale samenwerking minder vrijblijvend.

Voor de zomer zal hierover meer duidelijkheid komen, gekoppeld aan de eerste resultaten van de actualisering van de Regiovisie.

70. Bewaking fietsenstalling Europapark

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Op 9 december 2012 is het nieuwe station Groningen-Europapark in gebruik genomen. Het station beschikt over een ondergrondse fietsenstalling met een capaciteit van 750 stallingsplaatsen. Het beheer van de stalling wordt in opdracht van de gemeente Groningen verzorgd door WerkPro. Dagelijks is er minimaal één beheerder in de fietsenstalling aanwezig. De jaarlijkse kosten van het beheer bedragen € 105.000,-. Deze kosten zitten in mensuren. Tijdens werkdagen is de stalling geopend van 05.00 tot 02.00 uur, op zaterdag van 05.30 tot 02.00 uur en op zon- en feestdagen van 06.30 tot 02.00 uur. Deze openingstijden vallen samen met de eerste en laatste trein die op het station stopt.

De vraag of er kan worden bezuinigd op de beheerkosten van deze stalling kent drie invalshoeken:

1. Is het verantwoord vanuit beheeroptiek?

Op 3 juli 2012 heeft het college besloten tot maatregelen om de bezuinigingsdoelstellingen binnen het fietsparkeren te halen. Dit heeft geleid tot het terugbrengen van het fysieke beheer van een aantal stallingen. Momenteel is er dan ook sprake van een combinatie van bemensing en cameratoezicht. Feitelijk komt het erop neer dat de stallingen overdag cameratoezicht hebben en dat er 's avonds een beheerder aanwezig is. 's Zomers vanaf 21.00 tot sluitingstijd, 's winters vanaf 18.00 uur. Als we het fysieke beheer in de fietsenstalling bij station Europapark ook op deze manier terugbrengen, kunnen we jaarlijks ongeveer €50.000,- besparen. Gezien het huidige gebruik van de stalling, circa 135 fietsers per dag, is een aanpassing van het beheer, bijvoorbeeld door middel van een combinatie van bemensing en cameratoezicht, gerechtvaardigd. Bij de bouw van de fietsenstalling zijn bovendien camera's aangebracht waardoor deze maatregel eenvoudig te realiseren is. Conclusie: Terugbrengen van het fysieke beheer is vanuit de beheeroptiek verdedigbaar.

2. Past het binnen de contractuele afspraken met WerkPro?

De recente bezuinigingsmaatregelen (door terugbrengen van het fysieke beheer) brachten voor WerkPro een forse teruggang van het werkpakket met zich mee. In die context is vorig jaar met WerkPro afgesproken dat de nieuwe beheerafspraken zouden gelden voor drie jaren (vanaf 1 juli 2012) en dat WerkPro tevens het beheer van de fietsenstalling bij station Europapark mocht uitvoeren tegen een vergoeding van €105.000,- per jaar. Deze condities zijn ook meegenomen in het collegebesluit van 3 juli 2012. De termijn van 3 jaren en het beheer van Europapark (tegen de afgesproken prijs) waren indertijd voor WerkPro belangrijke condities om akkoord te gaan met het totale bezuinigingspakket. Daarmee is een bezuiniging per 2013 uitgesloten. Het is de vraag of het mogelijk is de afspraken met Werkpro met wederzijds goedvinden te wijzigen. Conclusie: De beoogde besparing op beheerkosten strijdt met de recent gemaakte afspraken met WerkPro en zal mogelijk weerstand opleveren bij WerkPro. Het beheercontract kan alleen in overleg met WerkPro worden aangepast.

3. Past het binnen de contractuele afspraken met NS?

Het lijkt erop dat in het contract met de BAM alleen geregeld is dat er een fietsenstalling met 750 stallingsplaatsen zou komen, eventueel uit te breiden tot 1.500 stallingsplaatsen. Of deze bewaakt en/of bemand

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

is, lijkt vooralsnog een autonome afweging van de gemeente. Om zeker te zijn op dit punt worden onder andere de (voormalige) projectleiders nog geraadpleegd.

Conclusie: Op dit moment lijkt het erop dat de beoogde besparing op beheerkosten niet in strijd is met eventuele afspraken die gemaakt zijn met NS en/of ProRail.

We stellen overigens voor deze maatregelen te bezien in samenhang met maatregel 66: stoppen fietsenbeheer (weghalen weesfietsen e.d.).

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te niet te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheerafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

H. Onderhoud en beheer

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Onderhoud en beheer</i>	2013	2014	2015	2016	2017
71	Stoppen met incidenteel aanvullend onderhoud		500			
3	Onderhoud en beheer (ISV) - na 2014			0	0	0
72	Minimaliseren beheertaak woonwagens			50	50	50
3	Wijkcommunicatie - na 2014			0	0	0
3	Burgerparticipatie - na 2014			0	0	0
73	Grofvuil brengen tegen betaling		0	0	0	0
74	Verlagen BORG-niveau's naar laag		580	900	900	900
75	Stoppen ecologisch beheer		0	0	0	0
76	Schrappen budget participatie beheer en onderhoud		0	0	0	0
77	Verlagen BORG-niveau begraaftplaatsen naar laag		100	100	100	100
3	Onderhoud: incidentele aanvulling budget (2011-2014) - na 2014			0	0	0
78	Verwijderen 50% van aantal prullenbakken		0	0	0	0
79	Extra verwijderen prullenbakken tot 100%		0	0	0	0
80	Stoppen met extra watertaken uit rioolrecht		0	0	0	0
81	Stadsleven natuurlijk	84	84	219	219	219
82	Opschorten meerjareninvesteringen Borg met twee jaar	100	280			
83	Stoppen Kinderboerderijen (subsidies)		0	0	0	0
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>184</i>	<i>1.544</i>	<i>1.269</i>	<i>1.269</i>	<i>1.269</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

71. Stoppen met incidenteel aanvullend onderhoud

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft voor 2011-2014 aanvullende incidentele middelen beschikbaar gesteld om in het onderhoud "de basis op orde te houden". Het bedrag van 2013 is al opgenomen in het programma en is ook al gecommuniceerd met de bewoners. Wij stellen voor dat voor 2014 het incidentele bedrag van €500.000 vervalt. Daardoor vervalt bijvoorbeeld de extra inzet in de huiskamer/binnenstad, het Noorderplantsoen en kleinschalig aanvullend onderhoud grijs groen.

72. Minimaliseren beheerstaak woonwagens

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De beheertaak woonwagens gaan we versoberen. Deze bezuiniging vangen we op door natuurlijk verloop.

73. Grofvuil brengen tegen betaling

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Gratis ophalen van grof vuil is geen wettelijke verplichting, maar we vinden het wel van belang voor de dienstverlening aan burgers. We voeren het voorstel niet uit, omdat een verlaging van de afvalstoffenheffing niet leidt tot een directe bezuiniging. Het voorstel is daarom ingetrokken.

74. Verlagen Borg-niveaus naar laag

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er is een wettelijk minimum niveau (voldoen aan veiligheids- en toegankelijkheidseisen). Hier kiezen we nadrukkelijk niet voor. Wij stellen voor het Borgniveau naar het niveau laag te brengen met uitzondering van de Binnenstad en het Noorderplantsoen en de hoofdstructuur van hoog naar basis. Tegelijkertijd stellen we een flexibel “aanvalsteam” in dat in staat is om op te treden in kwetsbare situaties.

75. Stoppen ecologisch beheer

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het ecologisch beheer – behoudens het naleven van de Flora- en faunawet – geen wettelijke taak. Het ecologisch beheer is goed op orde, maar kwetsbaar. Een bezuiniging zou leiden tot een forse verlaging van de biodiversiteit.

76. Schrappen budget participatie beheer en onderhoud

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

We stellen voor dit niet te doen. We willen juist meer gebruik maken van de inzet van burgers. Bovendien wordt de inzet als zeer positief ervaren.

77. Verlagen BORG-niveau begraafplaatsen naar laag

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het betreft bij deze maatregel nadrukkelijk het parkdeel van de begraafplaatsen (niet de graven). Verlaging naar het niveau veilig vinden we ongewenst. Daarom stellen we hier het onderhoudsniveau laag vast.

78. Verwijderen 50% van aantal prullenbakken/

79. Extra verwijderen prullenbakken tot 100%

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor deze maatregel niet uit te voeren. Omdat het leidt tot meer rommel op straat, het niet past bij het pas ingezette hondenbeleid en bovendien voor een groot deel weglekt naar de afvalstoffen heffing en daarmee geen directe bezuiniging is.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

80. Stoppen met extra watertaken uit rioolrecht

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen, Hier ligt een relatie met het ecologisch beheer (nummer 74). Hier zijn mooie resultaten behaald en bovendien wordt deze bezuiniging voor 100% vertaald in een verlaging van het rioolrecht.

81. Stadsleven natuurlijk

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor deze maatregel uit te voeren. Elementen uit dit werkbudget zullen we zoveel als mogelijk binnen andere onderdelen van ons beleid onderbrengen, maar het zal zeker ook leiden tot minder projecten.

82. Opschorten meerjareninvesteringen Borg met een jaar

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er loopt een meerjaren investeringsprogramma 2012-2016. Dit wordt opgerekt met een jaar en wordt 2012-2017. De bekabeling openbare verlichting en een aantal kades zullen we conform eerdere planning uitvoeren.

83. Stoppen kinderboerderijen (subsidies)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen. We vinden kinderboerderijen namelijk belangrijk voor de stad. Er is een visie in ontwikkeling en naar aanleiding daarvan maken we nadere keuzes.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

I. Zorg/ welzijn/ jeugd

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Zorg/welzijn en jeugd</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen					
85	Werkbudget tbv Onderwijs en Arbeidsmarkt					
3	Meldpunt - na 2014					
86	Versoberen aanbod Stip's					
87	Integratie specifieke doelgroepen/Emancipatie					
88	Beperking kosten en instandhouding accommodaties					
89	Individuele voorzieningen WMO (eigen bijdrage collectief vervoer)					
90	Maatschappelijke opvang		800	800	800	800
3	Wmo - na 2014					
91	Versoberen aanbod CJG's					
92	Taakstellende bezuiniging jeugd en jongerenwerk					
93	Opvoedkracht - programma 3					
94	Opvoedkracht - programma 4					
95	Bezuiniging op kinderactiviteiten		250	250	250	250
96	Later invoeren registratie prostituees, verminderen budget registratie prostituees en zorgcoördinatie mensenhandel niet uit veiligheidsmiddelen					
97	Minder subsidie naar Halt en budget invoering aanpak jeugdgroepen schrappen					
98	Generieke korting 10%		3.300	3.300	3.300	3.300
99	Structurele oplossing binnen vernieuwing sociaal domein			1.000	1.000	1.000
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	4.350	5.350	5.350	5.350

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit voorstel niet over te nemen, omdat dit deel uit maakt van de generieke korting zoals voorgesteld onder nummer 98.

85. Werkbudget tbv Onderwijs en Arbeidsmarkt

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak

86. Versoberen aanbod Stip's

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Wij stellen voor het aanbod van de Stips niet te versoberen, omdat we de aanpak van de Stips juist zien als richting die we in het kader van de herinrichting van het sociale domein willen benutten. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

87. Geen inzet meer op integratie specifieke doelgroepen/ Emancipatie

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij willen de inzet op deze beleidsvelden handhaven. Hoewel de ambitie is om op termijn het doelgroepenbeleid onderdeel te laten zijn van het staand beleid zijn we van mening dat het nodig blijft om extra inzet te plegen ten behoeve van specifieke situaties en specifieke groepen. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

88. Beperking kosten en instandhouding accommodaties

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor om niet te komen tot een beperking van kosten en instandhouding van accommodaties, omdat er momenteel een nieuwe accommodatienota in voorbereiding is. Hoewel deze binnen het huidige accommodatiebudget is uitgewerkt is er sprake van een aantal beleidsmatige en financiële keuzes en consequenties. Een extra bezuiniging vinden we daarom niet wenselijk. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

89. Individuele voorzieningen WMO (eigen bijdrage collectief vervoer)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen omdat wij van mening zijn dat iedereen, met of zonder beperking, onder dezelfde condities van het openbaar vervoer gebruik moet kunnen maken.

90. Maatschappelijke opvang

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor om 800.000 euro op dit budget te korten. Als gemeente Groningen ontvangen wij als centrumgemeente, voor de 23 Groninger gemeenten, jaarlijks een rijksbijdrage van ca. 14 miljoen euro. Dit vullen we vanuit de gemeente Groningen jaarlijks aan met een bedrag van ongeveer 1 miljoen euro. Deze "stadse" middelen worden ingezet voor experimenten en innovatieve ontwikkelingen. Wij zijn van mening dat dit bedrag verlaagd kan worden. Dit heeft nadrukkelijk geen consequenties voor structurele opvangmiddelen.

91. Versoberen aanbod CJG's

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Wij willen het aanbod van de CJG's niet versoberen. De CJG's zullen in het kader van de nieuwe wet op de jeugdzorg een signalerende functie vervullen. Nu er nog geen volledige duidelijkheid is, met betrekking tot de consequenties van het voorgenomen rijksbeleid, lijkt het ons onverstandig hierop te korten. Wij zijn van mening dat de CJG's onderdeel zijn van de discussie betreffende de herinrichting van het sociale domein. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

92. Taakstellende bezuiniging jeugd en jongerenwerk

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor niet te bezuinigen op het jeugd en jongerenwerk en de ontwikkelingen betreffende de drie decentralisaties af te wachten en het jeugd en jongerenwerk te betrekken bij de herinrichting van het sociale domein. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

93. Opvoedkracht – programma 3

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor niet te bezuinigen op dit vrij afweegbare budget. Wij zijn van mening dat dit onverstandig is zolang er nog onduidelijkheden zijn m.b.t. de consequenties van de rijksmaatregelen als het gaat om de drie decentralisaties. Wij willen dit betrekken bij de discussie over de herinrichting van het sociale domein.

94. Opvoedkracht – programma 4

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor niet te bezuinigen op dit vrij afweegbare budget. Wij zijn van mening dat dit onverstandig is zolang er nog onduidelijkheden zijn m.b.t. de consequenties van de rijksmaatregelen als het gaat om de drie decentralisaties. Wij willen dit betrekken bij de discussie over de herinrichting van het sociale domein.

95. Bezuiniging op kinderactiviteiten

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor 250.000 euro structureel op kinderactiviteiten te korten, omdat wij van mening zijn dat het mogelijk is om een aantal activiteiten voor kinderen en jongeren slimmer te combineren.

96. Later invoeren registratie prostituees, verminderen budget registratie prostituees en zorgcoördinatie mensenhandel niet uit veiligheidsmiddelen financieren

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen. De risico's achten wij te groot.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

97. Minder subsidie naar Halt en budget invoering aanpak jeugdgroepen schrappen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen en dit punt te betrekken bij de discussie over het jeugdbeleid.

98. Generieke korting 10%

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen een generieke korting voor van 10% op de gesubsidieerde instellingen, die een bedrag ontvangen van meer dan 10.000 euro subsidie, in het domein welzijn, jeugd en zorg. Daarmee voldoen we aan de taakstelling.

99. Structurele oplossing binnen vernieuwing sociaal domein

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen ons de taak om naast de rijksbezuinigingen ook zelf 1 miljoen op de subsidies in het sociale domein (welzijn, zorg en jeugd) te gaan besparen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

J. Armoede/ minimabeleid/ werk/ participatie

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Armoede/minimabeleid/werk/participatie</i>	2013	2014	2015	2016	2017
100	Wegwerken overschrijding arbeidsmarktbeleid					
3	Efficiency UWV - na 2014					
3	200 banenplan (tot en met 2014) - na 2014			0	0	0
101	Wegwerken overschrijding middelen re-integratie		2.000	3.000	3.000	3.000
102	Aanvullende inzet vanuit P budget		500	500	500	500
103	Taakstelling Werk&Participatie			323	1.223	1.223
104	Versoberen armoedebeleid		100	0	0	0
3	Armoedebeleid - na 2014					
3	Lokaal inkomensbeleid - na 2014					
105	Versoberen schuldhulpverlening		0	0	0	0
3	Schuldhulp - na 2014					
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>0</i>	<i>2.600</i>	<i>3.823</i>	<i>4.723</i>	<i>4.723</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

100. Wegwerken overschrijding arbeidsmarktbeleid

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak, besparen op uitvoeringskosten leidt tot frictiekosten. De baten op het beleidsveld Arbeidsmarktbeleid bedragen 900 duizend euro en zijn afkomstig uit het participatiebudget. De lasten bedragen 995 duizend euro. De overschrijding hangt samen met een doorbelasting van de overhead. Het verschil wordt gedekt vanuit gemeentelijke middelen.

101. Wegwerken overschrijding middelen re-integratie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Een deel van Re- integratie is een wettelijke taak. Re-integratie betalen wij voor een deel uit het participatiebudget en voor een deel uit gemeentelijke middelen. In hoofdlijnen ziet de verdeling er ongeveer als volgt uit: daar waar het gaat om onderdelen die we ook zouden kunnen uitbesteden mogen wij de kosten uit het P-budget betalen. Daar waar het gaat om de processen te begeleiden (diagnose, regie) moeten we gemeentelijke middelen inzetten en mogen wij deze kosten niet uit het P-budget halen.

102. Aanvullende inzet vanuit P-budget

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Een deel van Re- integratie is een wettelijke taak. Re-integratie betalen wij voor een deel uit het participatiebudget en voor een deel uit gemeentelijke middelen. In hoofdlijnen ziet de verdeling er ongeveer als volgt uit: daar waar het gaat om onderdelen die we ook zouden kunnen uitbesteden mogen wij de kosten uit het P-budget betalen. Daar waar het gaat om de processen te begeleiden (diagnose, regie) moeten we gemeentelijke

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

middelen inzetten en mogen wij deze kosten niet uit het P-budget halen. Aan de oorspronkelijk voorgestelde bedragen voor 2014, 2015 e.v. (zie 101. Wegwerken overschrijding middelen re-integratie) is een bedrag van 0,5 miljoen toegevoegd.

103. Taakstelling Werk&Participatie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Om de vastgestelde taakstelling voor het cluster armoede/minimabeleid/werk/participatie te realiseren is een extra bezuiniging binnen Werk&Participatie noodzakelijk vanaf 2015.

104. Versoberen armoedebeleid

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft overwogen om het armoedebeleid te versoberen. Gezien de huidige crisis en de steeds groter wordende doelgroep vindt het college dit niet verantwoord om hier grote bezuinigingen in door te voeren. De incidentele gelden van 2 keer 2 miljoen voor de jaren 2013 en 2014 blijven, op 0,1 miljoen euro voor het jaar 2014 na, buiten de bezuiniging. De bezuiniging van 0,1 miljoen zit in het versoberen van de stadspas danwel een andere bezuiniging binnen dit beleid. In 2015 en de jaren daarna stellen we structureel een bedrag van 1,1 miljoen beschikbaar (zie financieel perspectief). Er zal voor de jaren na 2014 moeten worden gekeken naar bezuinigingen. We hebben tegen die tijd meer zicht op de uitwerking van het nieuwe armoedebeleid en kunnen deze dan meenemen in de afwegingen.

105. Versoberen schuldhulpverlening

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft overwogen om te bezuinigen op de schuldhulpverlening. Het college heeft besloten deze bezuiniging niet door te voeren. Dit omdat er steeds meer mensen een beroep doen op de schuldhulpverlening. Het op orde hebben van je financiële situatie is de basis om weer te kunnen denken aan werk.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

K. Onderwijs

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Onderwijs</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen (12% v/h totaal)		48	48	48	48
106	Schoolbegeleiding/voorzieningen scholen		448	448	448	448
107	Bezuiniging op voortijdig schoolverlaters		75	75	75	75
108	Bezuiniging op gemeentelijk aandeel VVE/Kansenbeleid		600	600	600	600
109	Gezonde en veilige school		87	87	87	87
110	Stoppen financiering Schoolmaatschappelijk werk onderwijs		100	100	100	100
111	Stoppen gemeentelijke bijdragen renovatie schoolgebouwen po en so			200	200	200
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>0</i>	<i>1.358</i>	<i>1.558</i>	<i>1.558</i>	<i>1.558</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

106. Schoolbegeleiding/voorzieningen scholen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak. We bezuinigen op de volgende middelen: basisscholen krijgen geen extra uren schoolbegeleiding (bovenop hun eigen budget) vergoed. Vensterscholen krijgen geen vergoeding voor begeleiding van ontwikkelingen. Er wordt geen onderzoek uitgevoerd naar prestaties van leerlingen. De schoolmediatheken van basisscholen worden niet meer bijgehouden door Biblionet. We bezuinigen niet op het budget (ong. 100 duizend) voor Vensterschooluren vanwege de ontwikkelingen rondom de Vensterschool. Zolang de nieuwe impuls nog niet helder is, romen we het geld niet af.

107. Bezuiniging op voortijdig schoolverlaters

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Rebound en stelpost: We dragen als gemeente niet meer bij aan de voorziening van scholen voor (tijdelijke) opvang van dreigende voortijdig schoolverlaters. Scholen hebben wettelijke plicht om dergelijke voorzieningen zelf in de benen te houden.

108. Bezuiniging op gemeentelijk aandeel VVE/Kansenbeleid

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Als gemeente zijn we niet verplicht om de specifieke uitkering van het rijk voor VVE/Kansenbeleid aan te vullen.

Wij vinden VVE/kansenbeleid belangrijk om o.a. de ambities in het Integraal Jeugdbeleid en binnen het onderwijs/de vensterschool vast te houden. Dit beleid is ook belangrijk voor de doorlopende leerlijn. In 2012 is

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

vrijval geconstateerd. Vanaf 2014 bezuinigen we de vrijval die ontstaat op basis van de vraag 2012. Dit is een vermindering van 6 ton. Hierdoor blijft 1,4 miljoen voor het VVE overeind staan

109. Gezonde en veilige school

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijk verplichte taak. Het gaat hier om twee zaken: 1) subsidie voor VNN en St. Terwille voor verslavingspreventie in het onderwijs (18.000 euro) en 2) om budget voor bewegingsonderwijs (69.000 euro). Het budget voor buitenschools bewegingsonderwijs hoort feitelijk niet meer in domein Onderwijs, derhalve is dit bedrag uit het budget geschrapt.

110. Stoppen financiering Schoolmaatschappelijk werk onderwijs

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak. Schoolmaatschappelijk werk is een belangrijke schakel in het terugdringen van voortijdig schoolverlaten.

Vanaf 2015 dragen de scholen deze verantwoordelijkheid.

111. Stoppen gemeentelijke bijdragen renovatie schoolgebouwen po en so

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De rijksvergoeding voor onderhoud en aanpassing PO wordt uit de AU gemeentefonds gehaald en rechtstreeks van het rijk naar de schoolbesturen door gesluisd. Gemeente is vanaf 2015 niet meer financieel verantwoordelijk voor onderhoud en renovatie van gebouwen PO en SO. Aanvullend eigen gemeentelijk beleid is geen "verplichting". Gemeente beperkt zich tot het beleidsarm(er) uitvoeren van haar wettelijke taak (nieuwbouw, uitbreiding van schoolgebouwen, schades, verzekering, gymlokalen PO, SO en VO) op basis van de eigen gemeentelijke verordening.

- Door de uitvoering van de wettelijke taak te beperken tot de nieuwbouw en uitbreiding van scholen en daarbij als uitgangspunt te kiezen, dat terughoudend wordt ingezet op projecten waarbij sprake is van vervangende nieuwbouw en voor de overige projecten te kiezen voor fasering over meerdere jaren (portfoliomanagement / integrale huisvestingsplanning) is het mogelijk om de vrijval, welke ontstaat uit de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs, niet volledig maar beperkt in te zetten voor onderwijshuisvesting.
- Daarmee zou ca 200 (s) vanaf 2015 kunnen worden bijgedragen aan de bezuinigingstaakstelling.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

L. Duurzaamheid

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Duurzaamheid</i>	2013	2014	2015	2016	2017
3	Verduurzamen schoolgebouwen - na 2014			0	0	0
3	Duurzaam (ISV) - na 2014			0	0	0
112	Duurzaamheid: energie					
3	Duurzame ontwikkeling/ambitie energieneutraal 2025 (2011-2014) - na 2014			0	0	0
113	Duurzaamheid: energiebudget	677	241			
114	Duurzaamheidsprogramma					
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>677</i>	<i>241</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

112. Duurzaamheid: energie

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Zie onderdeel 113.

113. Duurzaamheid: energiebudget

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 2035 wil Groningen een energie-neutrale stad zijn. Deze ambitie blijft staan. Wel denken wij dat wij een aantal bezuinigingen kunnen doorvoeren.

- Riothermie 50.000. Innovatief idee om warmte uit riool te winnen. Van belang gezien de hoeveelheid rioolstelsels dat vervangen wordt. Dit project is nu moeilijk uitvoerbaar omdat noodzakelijke nieuwbouw niet van de grond komt.
- Gebiedsvisies 100.000. In de warmtevisie is aangegeven dat voor corpowijken energie een steeds belangrijker wordt en dat het belangrijk is om met bewoners/huurders hiervoor ontwerpen te gaan maken. Met overgebleven budget kiezen wij om eerst te starten in Paddepoel en omgeving.
- Schoon rijden 100.000. In de notitie schoon rijden komt vooral naar voren dat we mogelijk geld gaan besteden aan laadpalen. Hiervoor is een bedrag opgenomen. Het bedrag voor schoonrijden komt hiermee te vervallen.
- Inspecteurs 140.00. De inzet van inspecteur op dit specifieke terrein wordt gehalveerd. In bedrijfsleven is nog veel winst te halen het college maakt hierbij de afweging dat dit onderdeel wat langer in de tijd is weggezet. Door het schrappen van een deel van het budget wordt een aanzienlijk deel van onze ambitie niet gehaald. Er zullen minder controles bij grote energieverbruikers in onze stad worden uitgevoerd.
- Ambtelijk uren 200.000. Door het schrappen van een aantal onderdelen zal de ambtelijke inzet afnemen. Taakstelling 200.000. Interne verrekening en werkwijze van sommige afdelingen zorgen voor onnodige aanslag op personele budgetten.
- ESCO 200.000. Er zal een bezuiniging worden doorgevoerd op de personele kosten binnen het ESCO project. Taakstelling 41.000.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

114. Duurzaamheidsprogramma

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de reserve duurzaamheid is eind 2012 een bedrag opgenomen van 169 duizend euro. Het was bestemd voor een garantie voor het Duurzaamheidscentrum (82) – maar dat is inmiddels opgeheven – en voor het energiezuinig maken van gebouwen (87).

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

M. Sport

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Sport</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen					
115	Onderhoudsniveau recreatiegebieden verlagen met 20%					
116	Subsidies sportstimulering en verenigingsondersteuning 20% verlagen					
117	Verlagen budget topsport en talentontwikkeling met 20%					
118	Schrappen of korten subsidies divers					
119	Generieke korting van 10% op alle instellingen/organisaties		150	150	150	150
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	150	150	150	150

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit voorstel niet over te nemen, omdat dit deel uit maakt van de generieke korting zoals voorgesteld onder nummer 119.

115. Onderhoudsniveau recreatiegebieden verlagen met 20%

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het betreft hier de recreatiegebieden: Paterswoldsemeer, Karding en Ruskeveen. Voor het Paterswoldsemeer is een gemeenschappelijke regeling Meerschapp verantwoordelijk. Voor Karding geldt dat het extensieve deel in onderhoud is bij de Vereniging Natuurmonumenten.

Wij stellen voor dit niet te doen, dit onderhoudsbudget staat momenteel al onder druk, verdere bezuinigingen zijn daarom niet realistisch.

116. Subsidies sportstimulering en verenigingsondersteuning 20% verlagen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Gevolg van deze bezuiniging zou zijn: Er vinden geen sportactiviteiten buiten schooltijd meer plaats in de aandachtswijken. In deze wijken zijn de activiteiten voor iedereen toegankelijk Er wordt een basis gelegd voor een leven lang sporten en bewegen (Healty ageing). Sportverenigingen worden niet meer ondersteund.

Het rijk ondersteunt deze activiteiten, dus bij een gemeentelijke bezuinigingen vallen ook de rijksmiddelen weg.

117. Verlagen budget topsport en talentontwikkeling met 20%

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Het gaat om bezuinigingen op stimulering talentontwikkeling op basisscholen, in regionale trainingcentra en bij talentevenementen. Voor een klein deel gaat het om het stimuleren tot het organiseren van breedtesport door vooral verenigingen e.a..

Gevolg van deze bezuiniging zou zijn: De regionale trainingcentra zullen het mogelijk niet volhouden en ophouden te bestaan. Toptrainers geven minder clinics op basisscholen. We beperken de invulling aan de afspraak in het Akkoord van Groningen t.a.v. doelstellingen City of Talent.

118. Schrappen of korten subsidies divers

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Zie punt 119.

119. Generieke korting van 10% op alle instellingen/organisaties

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gezien de grote bezuinigingstaakstelling is gekozen voor een generieke korting voor alle sportverenigingen, met uitzondering van subsidies die lager of gelijk zijn aan 10.000 euro. In gesprek met de sportverenigingen gaan we komend half jaar onderzoeken of deze bezuiniging (deels) kan worden opgevangen door bundeling van sportactiviteiten en – voorzieningen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

N. Cultuur

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Cultuur</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen					
3	Cultuur - na 2014			0	0	0
3	Cultuur (ISV) - na 2014			0	0	0
120	Schrappen of korten subsidies presentatie- en productie instellingen					
121	Schrappen of korten subsidies cultuureducatie					
122	Schrappen subsidies erfgoedinstellingen					
123	Schrappen of korten budgetten letteren instellingen					
124	Schrappen of korten budgetten uitvoerende instellingen					
125	Mediabeleid					
126	Korting Groninger Archieven					
127	Platform Gras					
128	Generieke korting van 10% op alle instellingen		1.100	1.100	1.100	1.100
129	Kunst op straat					
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	1.100	1.100	1.100	1.100

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit voorstel niet over te nemen, omdat dit deel uit maakt van de generieke korting zoals voorgesteld onder nummer 128.

120. Schrappen of korten subsidies presentatie- en productie instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Korten op top van de keten (internationale uitstraling), bv Groninger Museum en Noorderlicht..
2. Schrappen toeleiding naar de top (subsidie presentatie- en productieplekken talentvolle jonge kunstenaars).
3. Minder diversiteit in het aanbod.

121. Schrappen of korten subsidies cultuureducatie

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Stop op kwaliteitsverbetering en structurering cultuureducatie door Stoppen deelname Rijksprogramma Cultuureducatie met kwaliteit.
2. Minder scholieren (PO en VO) maken actief kennis met kunst en cultuur door lagere bijdrage aan Cultuurkaart.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

3. Minder aansluiting vraag (scholen) en aanbod (cultuurinstellingen) door lagere bijdrage advies en bemiddeling (Cultuur Educatie Stad).

122. Schrappen subsidies erfgoedinstellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Schrappen/korten presentatiefunctie erfgoedketen: geen publieke toegang middeleeuwse panden, scheepvaart-, grafische- en oorlogshistorie
2. Schrappen productie erfgoedketen: stoppen maken films regionale historie

123. Schrappen of korten budgetten letteren instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Korten op basisvoorziening publiek toegankelijkheid van informatie en literatuur
2. Schrappen (toeleiding naar) de top
3. Minder diversiteit

Het gaat om korten exploitatie Biblionet, stadsdichter, literaire activiteiten SLAG en poeziepaleis/kinderdichter.

124. Schrappen of korten budgetten uitvoerende instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Geen/minder bijdrage volksfeesten, bv Koninginnedag, Sinterklaas en Bevrijdingsfestival.
2. Geen/minder professionele beoordeling incidentele budgetten cultuur en cultuurnota
3. Geen/minder incidentele budgetten Kunstraad

125. Mediabeleid

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Geen/minder radio
2. Geen/minder website
3. Geen /minder stadjerstv
4. Geen/minder tv uitzendingen

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

126. Korting Groninger Archieven

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Groninger Archieven zal een efficiëncykorting moeten realiseren in relatie tot de uit te voeren taken. De korting zal cf. de gemeenschappelijke regeling in onderling overleg/met instemming van de rijkspartner moeten plaatsvinden. Effecten voor de Groninger Archieven dienen eerst in kaart te worden gebracht en kunnen pas later in de tijd geëffectueerd worden.

127. Platform Gras

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Platform Gras is een onafhankelijk instituut. Het platform zet jaarlijks een programma van activiteiten en projecten op met de doelstelling om draagvlak, begrip en interesse te ontwikkelen voor de dagelijkse ontwerp- en bouwpraktijk in de stad. Hierbij wordt een breed publiek bereikt. Het platform is voor een groot deel afhankelijk van subsidies. Het verlagen of stopzetten van de subsidie leidt tot minder aandacht voor architectuur en stedenbouw.

128. Generieke korting 10% op alle instellingen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gezien de grote bezuinigingstaakstelling is gekozen voor een generieke korting van 10% voor de culturele sector, met uitzondering van subsidies die lager of gelijk zijn aan 10.000 euro. Er is gekozen voor een generieke korting aangezien de cultuurnota pas recent is vastgesteld (november 2013). Het eventueel wijzigen van de inhoudelijke grondslag van de cultuurnota vraagt de nodige tijd en moet zorgvuldig gebeuren. Dit kan komend jaar worden opgepakt. Uitzonderingen zijn het Groninger Museum, Martiniplaza, Groninger Forum en Kunstencentrum/Stedelijke Muziekschool.

129. Kunst op straat

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit de reserve kunst op straat worden kunstprojecten in de openbare ruimte gedekt. De verwachte stand eind 2013 is 575 duizend euro. Uitgave van middelen in de reserve is vertraagd door uitstel en afstel van ruimtelijke projecten.

In 2013 wordt naar verwachting geen beroep gedaan op de reserve.

Naast de reserve is tot en met 2014 160 duizend euro beschikbaar uit ISV middelen.

Deze reserve is volledig meegenomen in het weerstandsvermogen. Het onttrekken van middelen uit deze reserve betekent dat het weerstandsvermogen met hetzelfde bedrag moet worden aangevuld.

Met deze bezuiniging zijn er minder middelen voor kunstprojecten in de algemene ruimte.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

O. Organisatie

Dekkingsmogelijkheden

	Organisatie	2013	2014	2015	2016	2017
130	Bezuiniging eigen organisatie			2.000	7.000	10.000
131	Niet doorgeven van nominale compensatie (accres) 2014 aan de diensten		0	0	0	0
132	Beperken externe inhuur		0	0	0	0
133	Versobering voorzieningen college en GMT	25	50	50	50	50
134	Bezuinigen op kosten accountant en andere externe deskundigen (second opinions)		0	0	0	0
135	Minder besteden aan personeel cameratoezicht (uitkijken van camerabeelden)	30	30			
3	Bedrijfsv iederz - na 2014					
3	Formatie concernfinanciën - na 2014			0	0	0
3	Organisatie (ISV) - na 2014			0	0	0
136	Korting BoSS / budget organisatieontwikkeling	200	400	400	400	400
137	Personele inzet ICT	pm	pm	pm	pm	pm
3	GR Meerstad - na 2014					
138	Extra bezuinigingen SSC	0	0	pm	pm	pm
139	Kapitaal investeringen ICT	190	190	190	190	190
140	Samenvoegen Publiekszaken en Burgerzaken	0	63	125	125	125
141	Samenvoegen personeelsbladen	25	25	25	25	25
142	Aanpassing arbeidsvoorwaarden	pm	pm	pm	pm	pm
143	Beperking onderhoud vastgoed	0	225	225	225	225
144	Bezuiniging extra beleid	0	575			
145	Generieke korting op gemeentelijke budgetten					
146	Overige subsidies					
	Voorgestelde invulling	470	1.558	3.015	8.015	11.015

Toelichting dekkingsmogelijkheden

130. Bezuiniging eigen organisatie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Maakt onderdeel uit van Prinsenhofakkoord. Door toepassing van de "andere overheid" efficiencyvoordelen behalen op de lange termijn bijvoorbeeld door taken af te stoten of uit te besteden, anders te werken, door te gaan met de bundeling van vastgoed en beheer en het uitbreiden van digitale dienstverlening. De uitvoering van het onderzoek wordt binnenkort gestart en wordt betrokken bij taakstelling van het volgende college. Dit moet uiteindelijk 10 miljoen euro structureel besparen in 2017.

131. Niet doorgeven van nominale compensatie (accres) 2014 aan de diensten

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Diensten worden door het concern jaarlijks gecompenseerd voor ontwikkelingen als gevolg van wijzigingen in lonen (nominaal en reëel) en prijzen. Te overwegen valt deze nominale compensatie niet door te geven aan de organisatie. In het voorjaar hebben we rekening gehouden met een stijging van de loon- en prijscompensatie van 3 miljoen euro. In de dekkingsmogelijkheden hebben we toen een maatregel opgenomen waarbij de

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

organisatie deze extra kosten zelf diende op te vangen. Uit de actualisatie van de loon- en prijscompensatie blijkt er geen stijging noodzakelijk te zijn. Hiermee vervalt eveneens de dekkingsmogelijkheid.

132. Beperken externe inhuur

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De gemeente Groningen geeft jaarlijks circa 28 miljoen euro uit aan externe inhuur. De afgelopen jaren hebben we de externe inhuur teruggedrongen. Een verdere beperking van de externe inhuur is nodig om de omvang van de frictiekosten te beheersen (door inzet van boventalligen in plaats externen). Een aanvullende besparing is hierdoor niet haalbaar.

133. Versobering voorzieningen college en GMT

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Mogelijke besparingsopties zijn:

- Versobering catering
- Versobering koffieservice door meer te werken met kannen koffie en thee
- Opzeggen diverse dubbele abonnementen
- In beperkte mate meer kleine uitgaven ten laste van vaste onkostenvergoeding collegeleden laten vallen
- Verminderen activiteiten buitenlandse dienstreizen en aantal gemeentelijke representatieve aangelegenheden heroverwegen
- Verminderen gebruik externe vergaderlocaties

De besparingen moeten in totaal 50 duizend euro structureel opleveren.

134. Bezuinigen op kosten accountant en andere externe deskundigen (second opinions)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Betreft geen wettelijke taak. Het is mogelijk alleen controlewerkzaamheden door de accountant te laten uitvoeren volgens het vigerende contract en geen second opinions van externe deskundigen te vragen. Aangezien de opbrengst van deze maatregel gering is en de ervaring leert dat het beschikbare budget jaarlijks wordt overschreden (behoefte aan gebruik van expertise van derden) is deze dekkingsmogelijkheid niet meegenomen.

135. Minder besteden aan personeel cameratoezicht (uitkijken van camerabeelden)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Een besparing is mogelijk, door de werkafspraken die zijn gemaakt over de opdrachtverlening ten aanzien van het uitkijken van de beelden. Bezuiniging is door gedaalde kosten haalbaar mits voor de extra activiteiten t.b.v. het A-kwartier extra budget wordt toegekend.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

3. Bedrijfsvoering Iederz

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

Momenteel wordt de oude taakstelling van 700.000 op Iederz gerealiseerd door extra incidenteel nieuw beleid. Er wordt gewerkt aan samenvoeging van Iederz en Sozawe. Deze samenvoeging kan het probleem op het subsidieresultaat niet beïnvloeden, maar het tekort op het uitvoeringsresultaat wel. Deze samenvoeging moet leiden tot een reductie van het uitvoeringsresultaat tot 0 in 2017. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Tekort iederz na maatregelen (re)visie zicht op werk'.

3. Geen verlenging incidentele financiering formatie concern financiën

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

Betreft incidenteel gedekte structurele activiteiten. In verband met de extra werkzaamheden ten bate van het college is € 150.000 uitgetrokken voor extra capaciteit bij Concern Financiën. Met de invoering van de Concernstaf en het SSC is gemeentebrede inzet van de benodigde capaciteit beter stuurbaar. De extra capaciteitsvraag voor Concern Financiën vervalt hiermee na 2014. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Formatie afdeling concern financiën'.

3. Organisatie (ISV)

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

Subsidiebeheer (2 fte 170.000), monitoring/GSB bijdrage (leefbaarheidsmonitor 100.000), organisatiekosten NLA (kosten projectleider 130.000). Betreft incidenteel gedekte structurele activiteiten. Subsidiebeheer schrappen betekent dat er geen middelen zijn voor de 2 fte die nu ingezet worden om subsidies te verkrijgen en te verantwoorden. Monitoring/GSB: Is een gezamenlijk programma o.a. met Onderzoek en Statistiek. De leefbaarheidsmonitor vormt de onderlegger voor het wijkkompas waar nu aan gewerkt wordt. Het is de bedoeling dat op basis van het wijkkompas de gemeente gaat differentiëren in de aanpak/inzet tussen wijken (à la het BORG-systeem van stadsbeheer). Het wijkkompas is nu in de maak. NLA: de huidige overeenkomst met corporaties loopt t/m 2014. Daarna moeten nieuwe afspraken worden gemaakt. In het cluster Wonen is de optie meegenomen om te besparen op NLA. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Stoppen ISV gelden'.

136. Korting BoSS / budget organisatieontwikkeling

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Vertraging van een aantal ontwikkelingen in de bedrijfsvoering en op het gebied van Organisatie-ontwikkeling. Daarmee bestaat het risico dat Efficiency SSC, later wordt bereikt. Anderzijds lopen de salarislasten ook langzamer terug dan de op dit moment ingeboekte efficiency. Budget wordt ook gebruikt voor knelpunt PIJOFACH. Door te herprioriteren is de voorgestelde bezuiniging haalbaar.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

137. Personele inzet ICT

Dekkingsmogelijkheid al PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voorgesteld wordt een deel van de huidige beschikbare personele ICT capaciteit vrij te maken voor het projectmatig oppakken van interne projecten die kosten kunnen beperken. Het kan dan gaan om onderwerpen als:

- Inperken groei opslagcapaciteit mailbox
- Opschonen applicatie landschappen (licenties beheer onderhoud)
- Ombouw naar out sourcing model

3. GR Meerstad

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

De gemeente Groningen heeft afgesproken om jaarlijks € 112.000 bij te dragen aan GR Meerstad. Het college heeft besloten om het budget voor deze bijdrage met ingang van 2012 te laten vervallen. Hierdoor is een knelpunt ontstaan in de begroting.

Dit knelpunt maakt deel uit van de totale lijst aan knelpunten die in voorbereiding op deze bezuinigingsronde in kaart is gebracht. Vooralsnog wordt er van uit gegaan dat een bijdrage aan de GR Meerstad ook na 2014 nodig is. Wellicht is op termijn een alternatieve oplossing mogelijk in het kader van de regionale samenwerking. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Bijdrage GR Meerstad'.

138. Extra bezuinigingen SSC

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bij de vorming van het SSC (Shared Service Centrum) wordt rekening gehouden met een besparing op fte's van 80 à 90 fte. Op basis van ervaringen elders mag verwacht worden dat na een aanlooperperiode verdere bezuinigingen op het SSC mogelijk zijn zonder dat dit de dienstverlening hoeft aan te tasten. Deze dekkingsmogelijkheid wordt betrokken bij de invulling van de taakstelling van 10 miljoen euro structureel op de gemeentelijke organisatie voor de volgende collegeperiode.

139. Kapitaal investeringen ICT

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Van de geplande investeringen voor 2013 kan de vervanging van de CORE switches worden opgeschort van 2013 naar 2014. Per investeringsniveau van 500.000 euro levert dat een vrijval op van 80.000 euro in 2013. Voor de geplande SANN investering is een bedrag van 1,5 miljoen euro opgenomen, we verwachten nu dat een investering van 1,2 miljoen volstaat. De jaarlast wordt hiermee 60.000 euro per jaar lager. Afweegbaar zijn nog de volgende investeringen: Netwerk wifi 2013/2014 2 x 120.000 euro (jaarlast 50.000 euro samen) en Zaakgericht werken / Hummingbird 2014 (PM). Door een aantal uitgaven uit te stellen verwachten wij 190.000 incidenteel te kunnen besparen in de eerste twee jaren. Daarna zal in het kader van opgestarte trajecten andere besparingen gerealiseerd kunnen worden. Deze worden voorlopig vooralsnog ingeschat op 190.000 + PM.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

140. **Samenvoegen Publiekszaken en Burgerzaken**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Samenvoeging van de afdeling Publiekszaken en Burgerzaken, kan één leidinggevende besparen. De totale omvang van de afdeling wordt groot, ca. 80 fte.

Feitelijk is Publiekszaken de frontoffice en Burgerzaken de backoffice (GBA, basisregistratie en gegevensmanagement) van gerelateerde werkprocessen op het vakgebied burgerzaken.

141. **Samenvoegen personeelsbladen**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Vervanging dienstpersoneelsbladen door één concernmagazine.

142. **Aanpassing arbeidsvoorwaarden**

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze dekkingsmogelijkheid is afhankelijk van de voortgang van de gesprekken met de bonden. Op dit moment is het nog niet mogelijk een inschatting te maken van de opbrengsten.

143. **Beperking onderhoud vastgoed**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gemeente Groningen geeft jaarlijks circa 9 miljoen uit aan onderhoud voor vastgoed. Het voorstel strekt er toe (incidenteel) alleen het hoogst noodzakelijke uit te voeren en investeringen te beperken of uit te stellen (volumemaatregelen).

De invulling is incidenteel in 2013. Voor de langere termijn moeten de structurele maatregelen komen uit: (1) beperken leveranciers en meer raamovereenkomsten; (2) inrichting nieuwe vastgoedorganisatie: sturing en kaders; (3)ontwikkelen integrale visie op onderhoud; (4) verminderen vastgoedportefeuille. Voorstel is inclusief lopende inkoopstaakstelling 2013/2014 ter hoogte van 275.000 euro. Voor 2013 is het niet reëel om een extra bezuiniging door te voeren. Voor 2014 en verder moet het mogelijk zijn om bovenop de € 275.000 een extra bezuiniging te realiseren. Dit heeft wel consequenties voor de onderhoudsstaat van het gemeentelijk vastgoed.

144. **Bezuinigingen extra beleid**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor deze collegeperiode zijn voor verschillende onderwerpen middelen voor extra beleid beschikbaar gesteld. Het is mogelijk om voor de laatste jaarschijf (2014) een korting op deze middelen door te voeren. Indien wordt

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

gekozen voor een korting van 20%, dan levert dit een incidentele besparing van 575 duizend euro op (Veiligheidsbeleid 375 duizend euro, Verduurzamen schoolgebouwen 200 duizend euro).

145. Generieke korting op gemeentelijke budgetten

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Naast gerichte maatregelen kan er een generieke korting worden doorgevoerd op de gemeentelijke budgetten. Gezien de samenloop met de andere dekkingsmogelijkheden (stapelning van maatregelen) is deze mogelijkheid vooralsnog niet meegenomen.

146. Overige subsidies

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het resterende budget bedraagt circa €120.000. Bedoeld voor de lasten die samenhangen met de CNG aandelen en de bijdrage aan Noordelijk Healthy Ageing (vloeit voort uit het akkoord van Groningen). Deze middelen zijn niet afweegbaar en zijn daarom niet als dekkingsmogelijkheid meegenomen.

Bijlage II Dekkingsmogelijkheden en toelichting per cluster

P. Overig

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Overig</i>	2013	2014	2015	2016	2017
3	Overig (ISV) - na 2014			0	0	0
147	Stadstoezicht: versoberen kosten kermis		0	0	0	0
148	Stadstoezicht: overige besparingen	0	0	0	0	0
3	Stadstoezicht na 2014					
149	Alternatief voor versoberen schuldhulpverlening		300	300	300	300
150	Opheffen afdeling gebiedszaken		0	0	0	0
151	Taakstelling tekort 2015			2.226		
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	300	2.526	300	300

Toelichting dekkingsmogelijkheden

147. Stadstoezicht: versoberen kosten kermis

148. Stadstoezicht: overige besparingen

Dekkingsmogelijkheden niet overgenomen.

149. Alternatief voor versoberen schuldhulpverlening

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft overwogen om te bezuinigen op de schuldhulpverlening. Het college heeft besloten deze bezuiniging niet door te voeren. Dit omdat er steeds meer mensen een beroep doen op de schuldhulpverlening. Het op orde hebben van je financiële situatie is de basis om weer te kunnen denken aan werk. Voor 300 duizend euro zal een alternatief dekkingsvoorstel worden gezocht.

150. Opheffen afdeling gebiedszaken

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De afdeling heeft nog een aantal taakstellingen te realiseren komt daarmee op haar bestaans minimum. Gebiedsgericht werken is weliswaar collegeprioriteit (zie toelichting hierna) maar het is geen wettelijke taak. Daarmee is de taak in principe afweegbaar. Als gevolg van reeds vastgestelde bezuinigingen wordt de formatie van de afdeling gebiedsgericht werken in de komende jaren echter al zodanig teruggebracht, dat daarmee het bestaansminimum van de afdeling wordt bereikt. De enige reële optie voor verdere reductie van de formatie is daarmee opheffing van de afdeling.

151. Taakstelling tekort 2015

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Om een tekort in 2015 te voorkomen moet een taakstelling worden ingevuld van 2,2 miljoen euro.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Colofon
Uitgever: Gemeente Gorinchem 2012
Ontwerp: De Jongens Rommer
Fotografie: Harold Koopmans, Wente Boreale
Drukwerk: Het Grafisch Huis
Bindwerk: Wilbox

187.190.
069 028

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

P 3	-	Samenvatting
P 5	1	Algemeen
P 7	2	Werk en Inkomen
P 13	3	Economie en Werkgelegenheid
P 17	4	Jeugd en Onderwijs
P 19	5	Welzijn, Gezondheid en Zorg
P 25	6	Sport en Bewegen
P 27	7	Cultuur
P 29	8	Verkeer
P 31	9	Wonen
P 33	10	Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte
P 35	11	Veiligheid
P 41	12	Duurzaamheid
P 45	-	Colofon

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Samenvatting

De Stadsmonitor 2012 geeft de opvallendste trends en ontwikkelingen over het jaar 2011 weer in Groningen.

In de opzet van de Stadsmonitor zijn een aantal zaken veranderd. Anders dan in de Stadsmonitor 2011 zijn nu een aantal vergelijkende tabellen opgenomen. Hierin wordt Groningen vergeleken met andere (grote) steden in Nederland. Hierdoor worden de monitoringsgegevens meer in perspectief gezet.

Daarnaast zijn in vergelijking met 2011 minder gegevens over gezondheid opgenomen, omdat voor de metingen op dit terrein een tweejarige cyclus geldt. In 2013 zijn er dus weer nieuwe gegevens beschikbaar.

De opvallendste ontwikkelingen zijn:

Werken

Een 'tweeledig beeld'. Enerzijds een vrij positief beeld:

- De werkgelegenheid liet in de tweede helft van het jaar een knik zien, maar laat per saldo nog een lichte groei zien, en is zeker nog niet op het wat lagere niveau van een paar jaar terug;
- Het aantal niet werkende werkzoekenden (vooral onder een aantal allochtone groeperingen) is behoorlijk gedaald de afgelopen periode;
- We zien op de lange termijn (tien jaar) dat het aandeel lage inkomens in Groningen wat afneemt en het aandeel hoge inkomens wat groeit;
- Wanneer we kijken naar de factor "aantrekkelijkheid" dan zien we van een forse groei in de toeristische overnachtingen;
- Het aantal startende ondernemers was in 2011 hoger dan in de voorafgaande jaren.

Anderzijds zijn er aantal negatieve ontwikkelingen aan te wijzen:

- De uitgifte van bedrijvenlocaties is miniem;
- Het aantal bijstandgerechtigden neemt weer toe;
- De jeugdwerkloosheid neemt weer toe.

Wonen

- De woningbouwproductie is gedaald, maar is, dankzij de toename van het aantal huurwoningen, nog niet op het lagere niveau van de jaren 2003-2006 beland;
- de slaagkans voor een huurwoning is navenant toegenomen;
- de waarderingscijfers voor het onderhoudsniveau (schoon en heel) zijn onverminderd hoog; Groningen geldt als een van de minst verloederde steden van Nederland.

Leven

- De Stad groeit door naar 193.183 inwoners en verkeert in een "nek aan nek" situatie met Almere om de zevende stad van Nederland, de toename van het aantal studenten is en blijft daarin voor Groningen doorslaggevend;
- De sociale samenhang blijft stabiel, en is in centrum en in de wijken ten Noord(oosten) daarvan lager dan gemiddeld;
- De criminaliteitscijfers (inbraak en geweld) blijven op een lager niveau dan een aantal jaren terug; het onveiligheidsgevoel is behoorlijk beter dan dat van het stedelijke gemiddelde in Nederland.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Algemeen: groei inwoners meer dan voorzien

Groei van de Stad houdt aan

fig 1
Het aantal inwoners van de gemeente
Groningen | per 1 januari

Het aantal inwoners was op 31-12 2010: 190.028 en 1 januari 2012 193.183. Dit is meer dan trendmatig viel te verwachten. De oorzaak zit het voornamelijk in de volgende tabel.

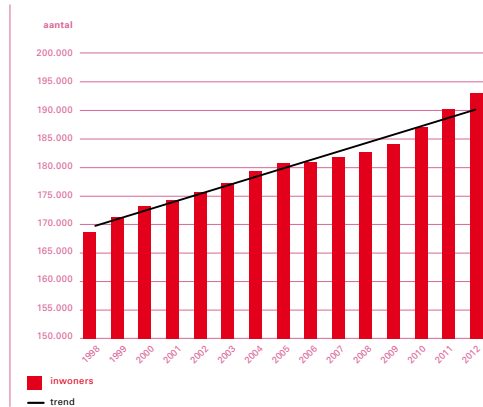

fig 2
Het aantal studenten, RUG en Hanzehogeschool
vergeleken met Nederland

Er is een nog steeds groeiend aantal studenten aan de RUG en Hanze. De RUG en de Hanze groeien sneller dan het landelijk gemiddelde.

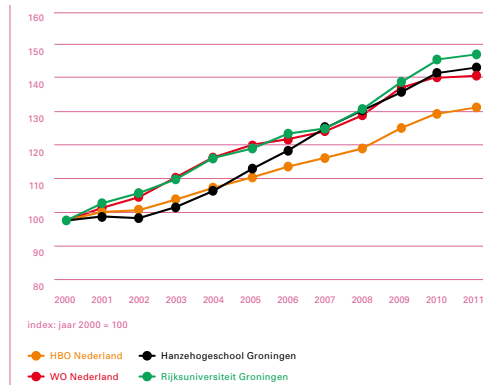
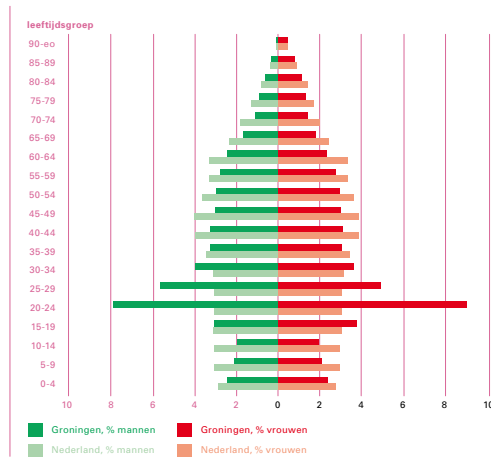

fig 3
Opbouw bevolking

Groningen kent daardoor een a-typische bevolkingsopbouw: vooral veel studenten in de leeftijd 20-24, met meer dan gemiddeld aantal vrouwelijke studenten.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

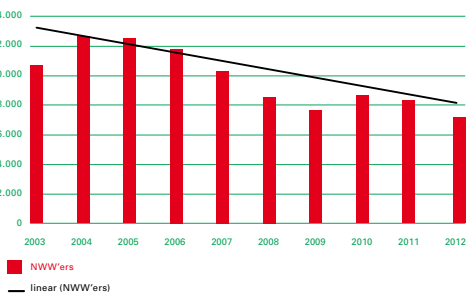
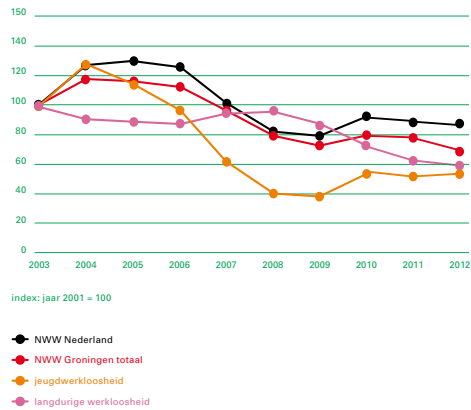
Werk en inkomen

Aantal werkzoekenden dalend

fig 4
Werkloosheid: aantal NWW'ers Groningen en Nederland en NWW'ers 15 t/m 26 jaar en langer dan 3 jaar Groningen

Het aantal werkzoekenden is gedaald ten opzichte van vorig jaar. Sinds eind 2009 zagen we het aantal werkzoekenden omhoog gaan, maar in 2010 zagen we de groei weer afvlakken. Op 1 januari 2011 waren er 8309 werkzoekenden en op 1 januari 2012 waren er 7.212 werkzoekenden.

Het is opvallend dat de langdurige werkloosheid sinds 2008 in een dalende lijn zit. Voor de langdurige werkloosheid geldt dat er een 'vertragende factor' in zit. Iemand is langdurig werkloos als iemand drie jaar of meer bij het UWV staat ingeschreven. Wat hierbij ook een rol speelt is dat door de vergrijzing het aandeel 55 plussers gaat afnemen. De jeugdwerkloosheid is het afgelopen jaar weer toegenomen. Dat heeft ermee te maken dat de Noordelijke arbeidsmarkt voor starters op dit moment niet gunstig is.

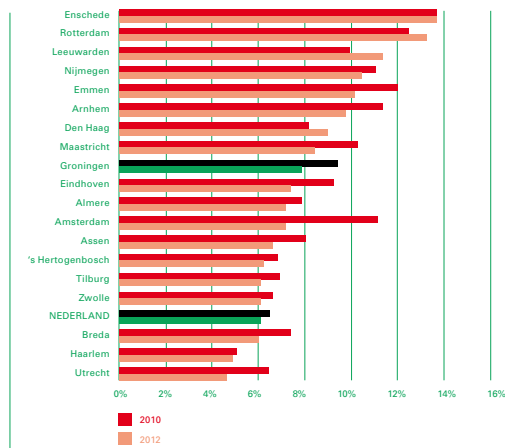

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

fig 6
Percentage Niet Werkende Werkzoekenden, Groningen vergeleken

Ten opzichte van 2010 is Groningen het in de benchmark beter gaan doen.

Van de grootste tien steden in Nederland is het werkloosheidspercentage gemiddeld te noemen, eigenlijk doen alleen de Noordvleugel van de Randstad (Amsterdam, Utrecht, Almere) en de Brabantse steden (Eindhoven, Tilburg) het beter.

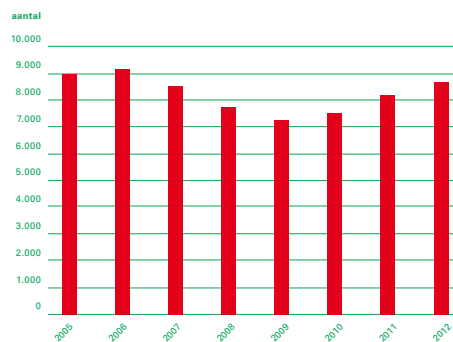

Bijstanduitkeringen: gestegen

fig 7
Het aantal bijstandsuitkeringen is op 1 januari 2012 ten opzichte van 1 januari 2011 met ruim 4% toegenomen, en wel van 8235 naar 8589.

Evenals vorig jaar zien we dat het aantal niet werkende werkzoekenden daalt, terwijl het aantal bijstandgerechtigden stijgt. Waarschijnlijk heeft dit te maken met het feit dat door de economische recessie bijvoorbeeld 'helften van tweeverdieners' en zzp-ers zich terugtrekken van de arbeidsmarkt. Deze mensen komen niet in aanmerking voor een uitkering en schrijven zich niet in als werkzoekende. Op deze manier ontstaat er een stille arbeidsmarkt-reserve. Keerzijde is dat deze groep als eerste gaat profiteren van een aantrekkende arbeidsmarkt.

De daling van het aantal langdurig werkzoekenden zien we in de bijstand niet terug: het aantal bijstandgerechtigden dat meer dan 3 jaar in de uitkering zit is het afgelopen jaar gestegen.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

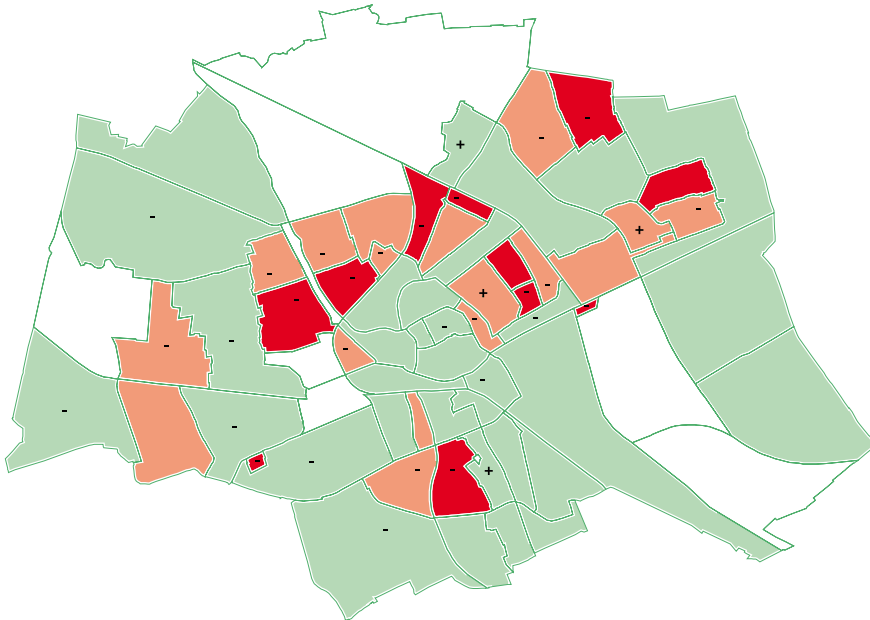
fig 8

Niet werkende werkzoekenden per buurt

De buurten Vinkhuizen zuid, Paddepoel zuid, De Hoogte, West-Indische Buurt, Bloemenbuurt, Oosterparkbuurt, woonwagenkamp De Kring, Lewenborg noord en Beijum oost en De Wijert noord scoren qua percentage werklozen boven het stadsgemiddelde (rood). Hierin is ten opzichten van 2011 geen verandering in opgetreden. In de Noorderhogebrug, Gorechtbuurt en Lewenborg west (+) is het aantal niet werkende werklozen het afgelopen jaar toegenomen. In de rest van de stad is dit aantal gelijk gebleven of gedaald.

legenda

- lager dan het gemiddelde
- rond het gemiddelde
- hoger dan het gemiddelde
- + relatief ongunstige ontwikkeling 2011-2012
- relatief gunstige ontwikkeling 2011-2012

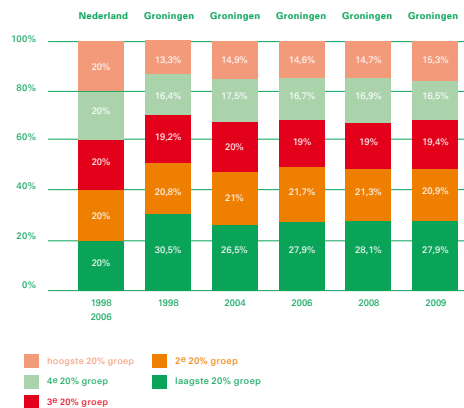

Inkomen: stabiel

fig 9

Ontwikkeling van de inkomens van huishoudens in de stad vergeleken met Nederland

De inkomens verdeling is ten opzichte van de vorige Stadsmonitor nauwelijks veranderd. Het percentage lage inkomens is in 2009 ten opzichte van 2008 enigszins gedaald en het percentage hoge inkomens is iets gestegen. Groningen kent relatief minder topinkomens en meer lage inkomens dan het landelijke gemiddelde. De inkomensgegevens ontvangen wij van de Belastingdienst. Daar zit een vertraging in van drie jaar.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

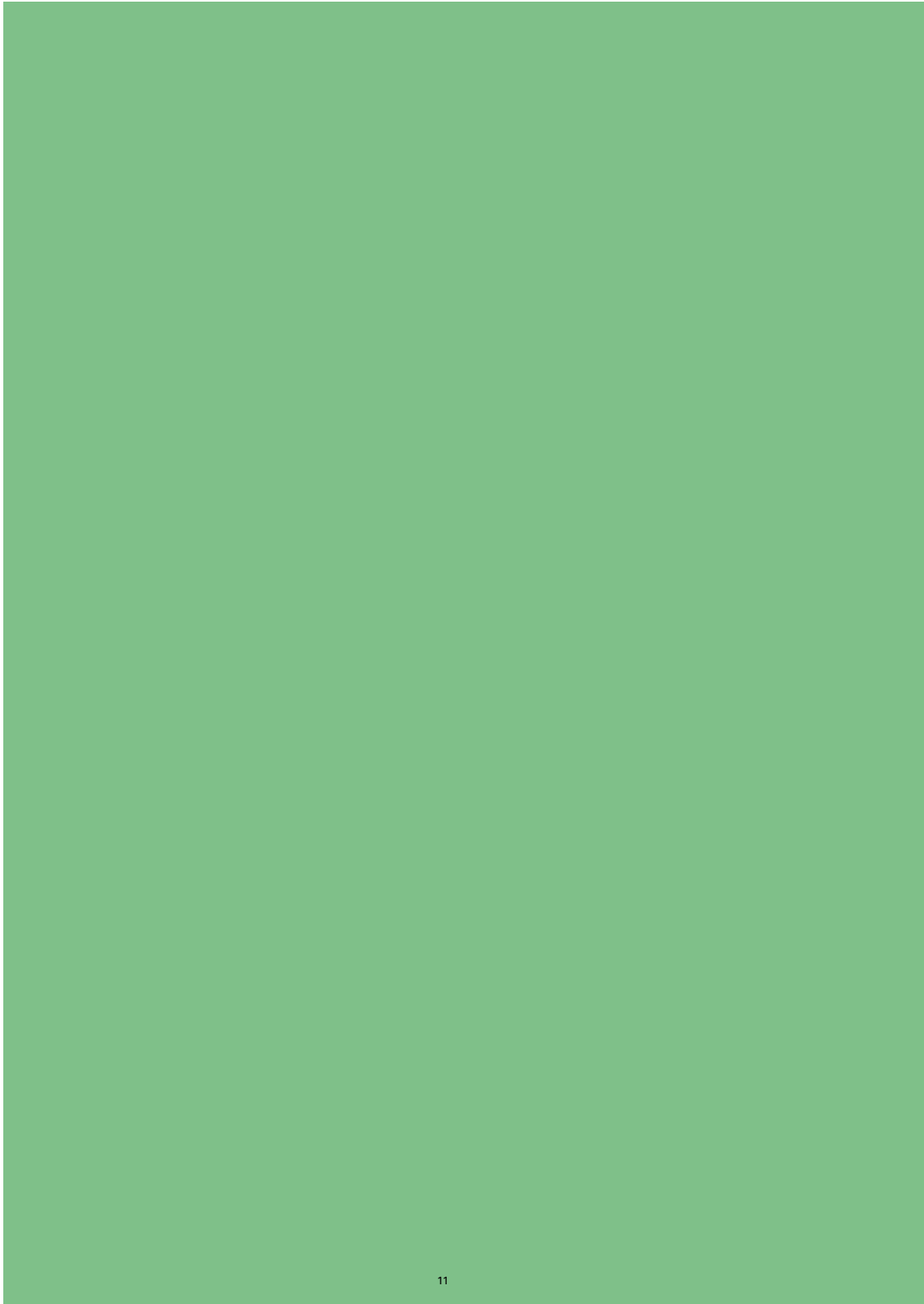
fig 10

Particuliere huishoudens met een inkomen rond het sociaal minimum, 2006

We zien een toename van huishoudens met een inkomen rondom het sociale minimum in de Stad, behalve bij de eenpersoonshuishoudens. Opvallend is het aantal eenoudergezinnen met een inkomen rond het sociaal minimum in onze stad. De oorzaak hiervan is dat Groningen een jonge stad is. Het landelijke beeld is vergelijkbaar, alleen de percentages zijn lager.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

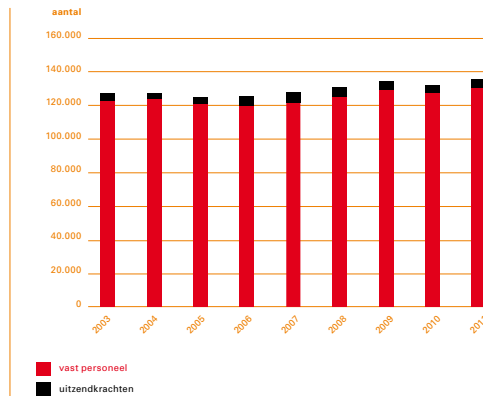

Economie en Werkgelegenheid

Lichte toename werkgelegenheid

fig 11
Totale werkgelegenheid per 1 april

De totale werkgelegenheid in de Stad is gestegen met 3.272 banen. De totale werkgelegenheid is daarmee 135.931 banen. Er is dus sprake van een herstel van de werkgelegenheid ten opzichte van vorig jaar. Het aantal banen is nog nooit zo groot geweest.

Aandachtssectoren in neergaande lijn

fig 12
Werkgelegenheid bij sectoren die in de belangstelling staan, 1 april

Behalve de ICT zitten de andere aandachtssectoren duidelijk in de lift. Dit geldt vooral in de hoek van Healthy Ageing (zorg).

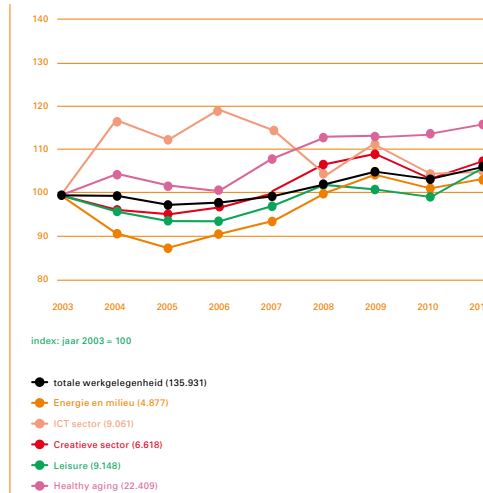
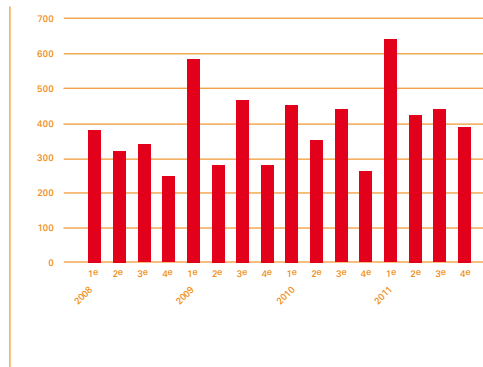

fig 13
Aantal startende ondernemers, per kwartaal

Het aantal startende ondernemers was in 2011 in alle kwartalen van het jaar wezenlijk hoger dan in voorafgaande jaren.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

**Attractieve Stad:
meer bezoekers van buiten de regio**

fig 14

Het wekelijks aantal bezoekers aan de Groninger binnenstad (gemiddeld)

Ten opzichte van vorig jaar zijn er meer bezoekers vanuit de regio die voor meer inkomsten in de Groninger binnenstad zorgen.

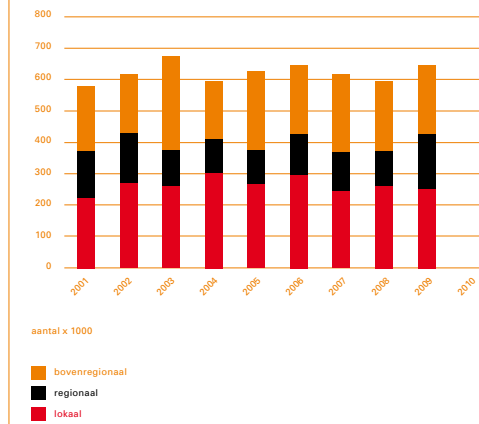
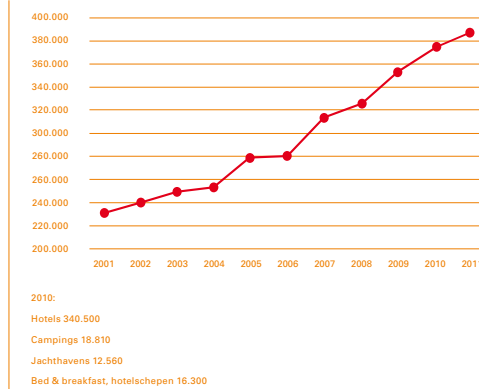

fig 15

Toeristische overnachtingen

Over tien jaar bezien zijn het aantal toeristische overnachtingen ras gestegen van zo'n 230.000 overnachtingen in 2001 tot 390.000 in 2011.

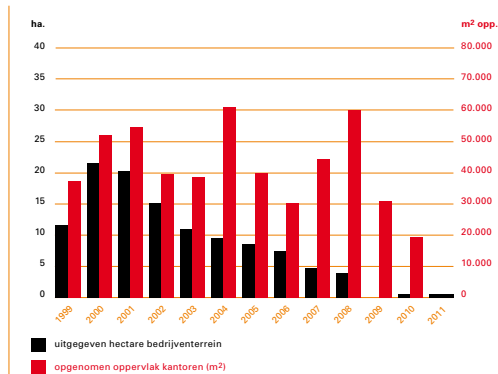

Bedrijventerreinen in de klad

fig 16

Aantal nieuw uitgegeven hectaren bedrijventerrein en opname kantoren (m²)

De uitgifte van gronden voor bedrijventerreinen blijft miniem.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

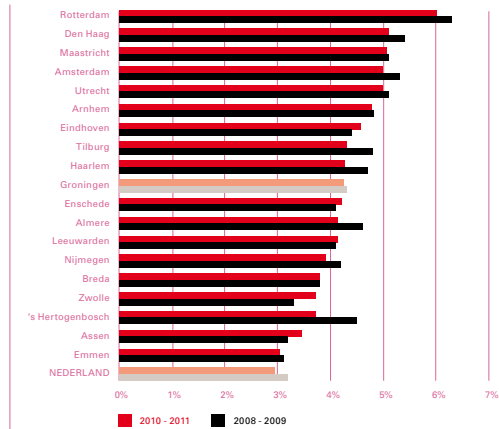

Jeugd en Onderwijs

fig 17
Percentage nieuwe voortijdig schoolverlaters

In het percentage vroegtijdig schoolverlaters neemt Groningen van de grotere steden in Nederland een middenpositie in. Het percentage is afgenomen van 4,3 % naar 4,2%. Een paar jaar terug was dit rond de 5%. De vroegtijdig schoolverlaters zijn vooral onder de Vooral mbo'ers te vinden.

CITO-scores iets onder het landelijke gemiddelde

fig 18
CITO scores, Groningen en Nederland

De Cito Scores blijven iets onder het landelijke gemiddelde.

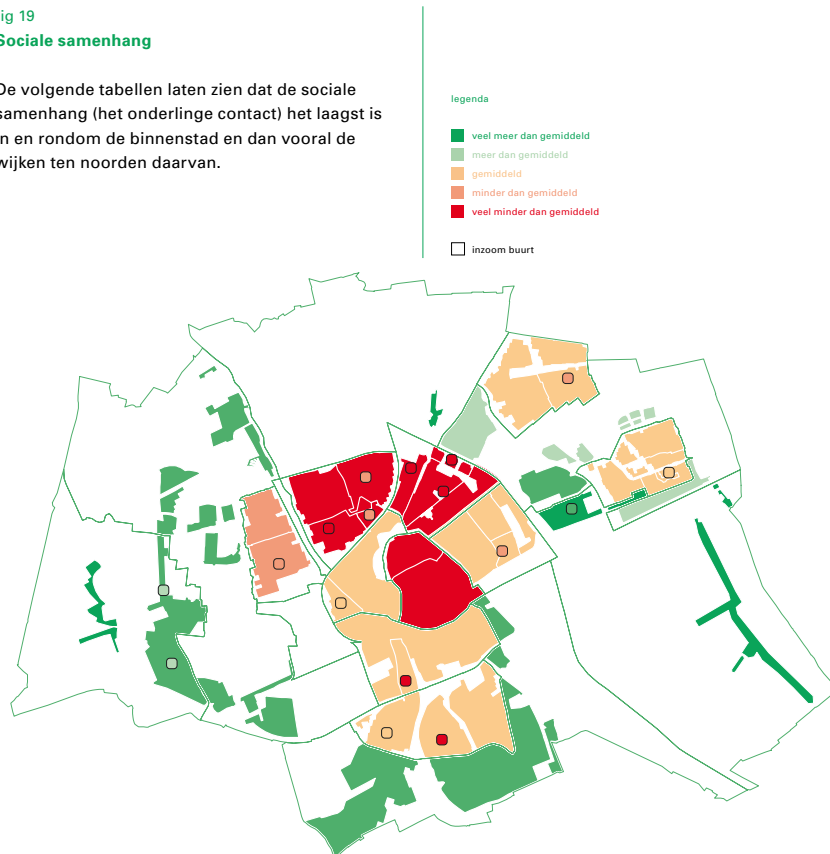
Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Welzijn, Gezondheid en Zorg

fig 19
Sociale samenhang

De volgende tabellen laten zien dat de sociale samenhang (het onderlinge contact) het laagst is in en rondom de binnenstad en dan vooral de wijken ten noorden daarvan.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

fig 20

Bereid buurtgenoot te helpen bij ziekte of handicap (in gemeente Groningen 90,7%)

Globaal genomen gaan de sociale samenhang en de bereidheid om elkaar te helpen bij ziekte gelijk op namelijk lagere scores in de binnenstad en de oude wijken. Een uitzondering hierop zijn bijvoorbeeld Hoogkerk, Hoornse Meer, De Wijert en Coendersborg, waar de sociale samenhang hoog scoort en de bereidheid om elkaar te helpen onder het gemiddelde ligt. Voor wijken als Beijum en de Oranjebuurt en Schilderswijk is het andersom.

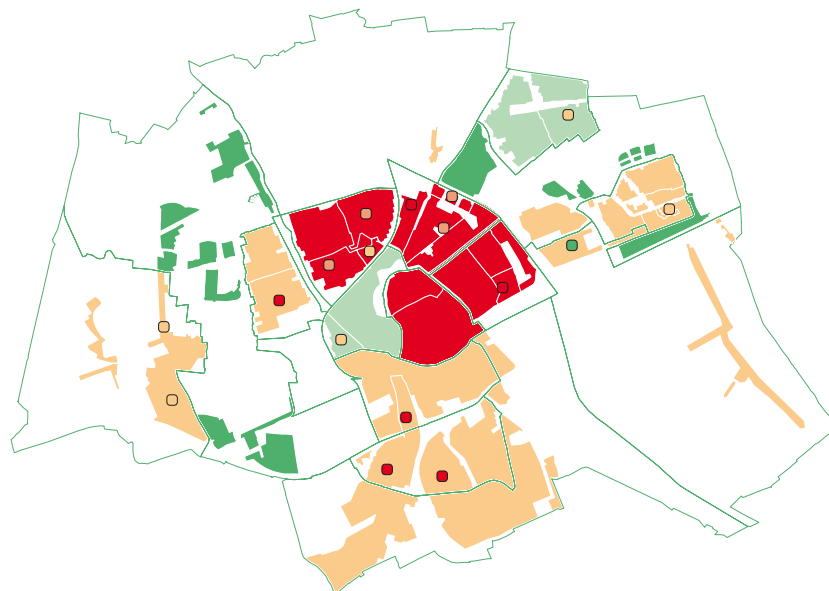
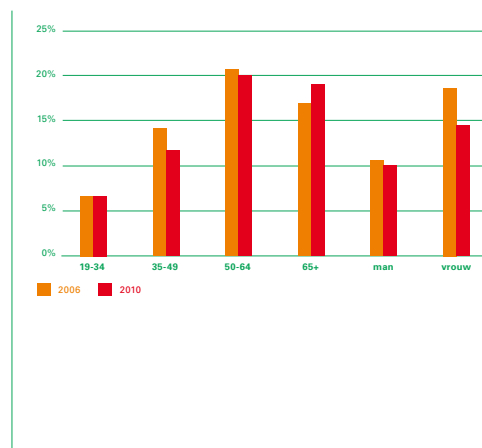

fig 22

Volwassenen dat in het voorafgaande jaar mantelzorg heeft gegeven (%)

Het aantal mantelzorgers is in de leeftijd 35-65 licht afgenomen en onder 65 plussers licht toegenomen.

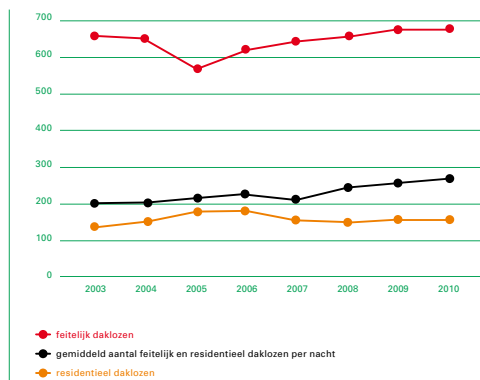
Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Daklozen licht stijgend

fig 23

Daklozen en gebruik van de opvangvoorzieningen voor daklozen

Het aantal daklozen is ten opzichte van 2009 redelijk stabiel gebleven.

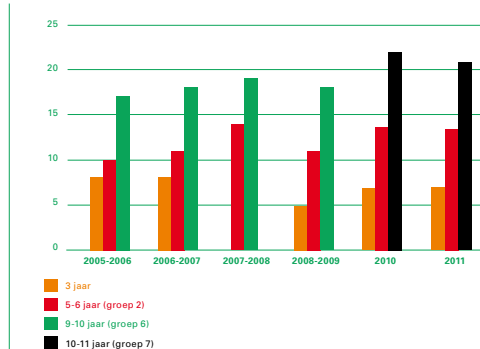

Overgewicht jongeren stijgt

fig 24

Overgewicht jeugd (objectief gemeten)

Het lichaamsgewicht van kinderen neemt toe met het ouder worden. In 2011 was op 3 jarige leeftijd 7% te zwaar, bij 5 jarigen 13% en bij 10 jarigen 21%. Dit is vrij constant, alleen bij de tien jarigen is het overgewicht licht afgenomen.

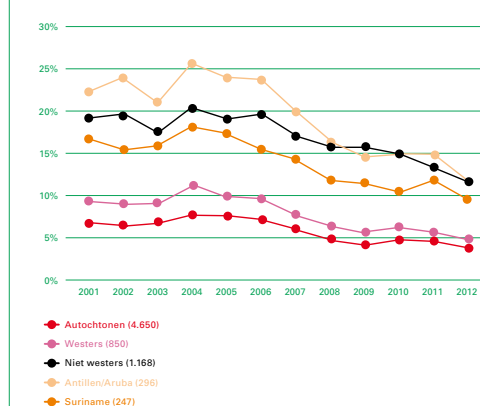
Werkloosheid allochtonen daalt fors

fig 25

Ontwikkeling percentage allochtone en autochtone NWW'ers

De niet westerse allochtonen hebben de afgelopen jaren in de werkloosheidsstatistiek een behoorlijke inhaalslag gemaakt. Om die reden hebben wij de ontwikkeling van de traditioneel grote groep niet westerse allochtonen in Groningen (Antillianen en Surinamers) apart in beeld gebracht. Bij deze groepen daalt de werkloosheid vanaf medio 2011 in verhouding sterk. Landelijk zien we een ander beeld: daar neemt de werkloosheid onder Antillianen juist toe.

De werkloosheid onder autochtonen en westerse allochtonen daalt vanaf medio 2010 licht.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

fig 26

Niet-westerse etniciteit (Gemeente Groningen 10,1 %)

Niet westerse allochtonen wonen vooral in de oude wijken in het Noorden van de Stad, Beyum en Lewenborg. Dit blijft redelijk constant.

legenda

- veel minder dan gemiddeld
- minder dan gemiddeld
- gemiddeld
- meer dan gemiddeld
- veel meer dan gemiddeld

+ & - Ontwikkeling 2010-2012 daling/stijging van meer dan 1%

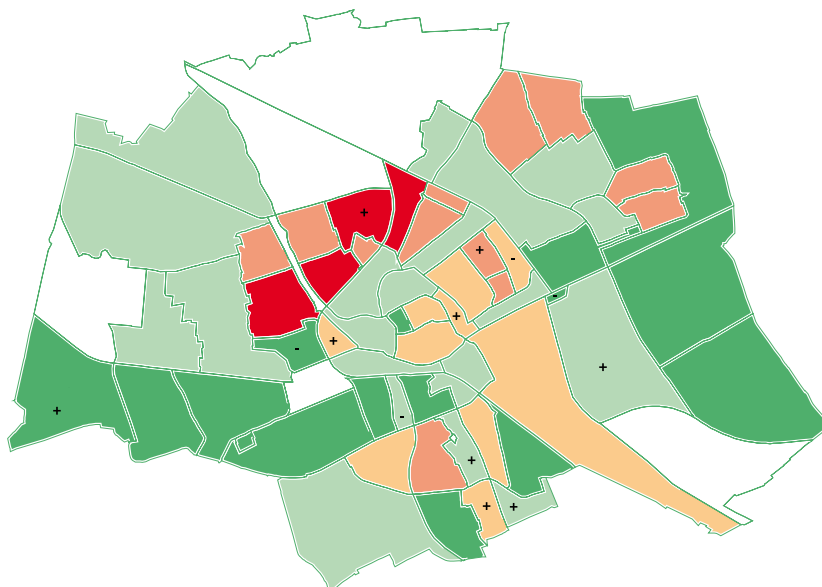
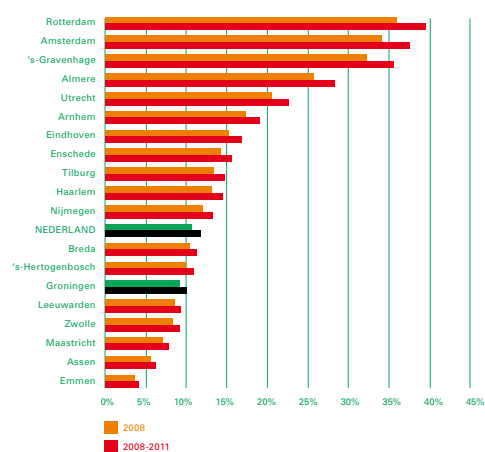

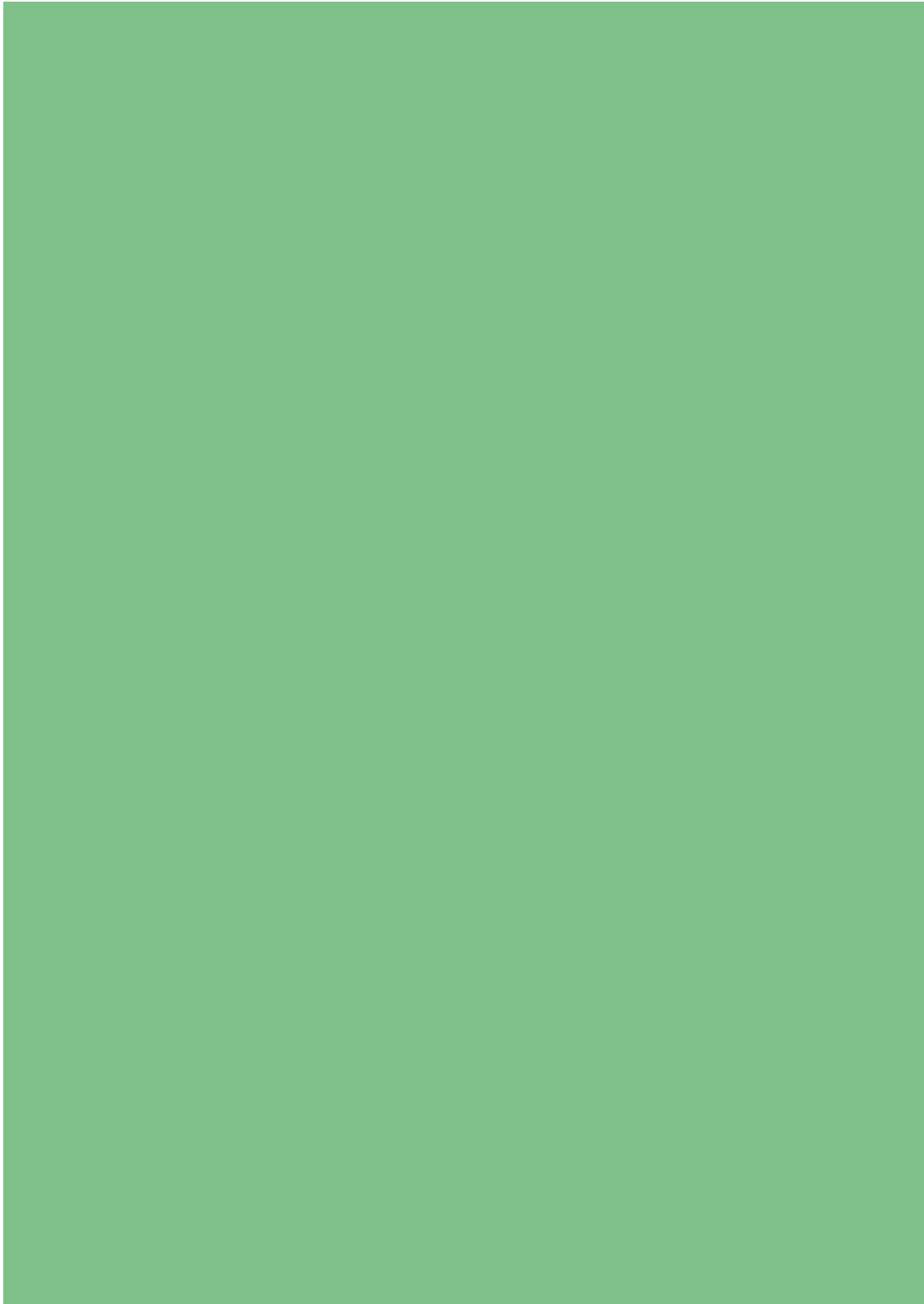
fig 27

Percentage niet-westerse allochtonen, 2008 en 2011

Met de andere Noordelijke steden kent Groningen relatief het geringst aantal niet westerse allochtonen.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

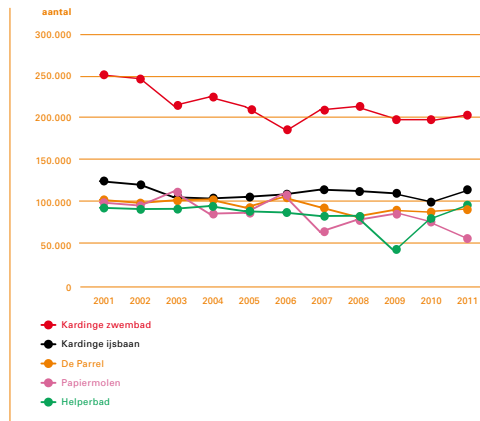

Sport en Bewegen

fig 28
**Bezoekers gemeentelijke zwembaden
 en ijsbaan**

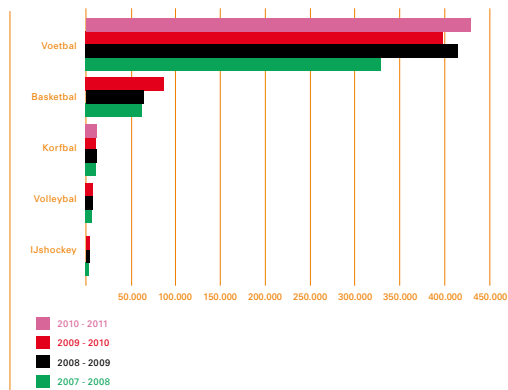
Het weer heeft een zeker effect op bezoek van zowel binnen als buitenbaden. Dit veroorzaakt een deel van de schommelingen in de bezoekersaantallen.

Terra Flames geeft gas

fig 29
**Bezoekers topsportwedstrijden
 per seizoen**

Voetbal (FC Groningen) blijft veruit de populairste sport. Het aantal bezoekers aan de Euroborg is in het seizoen 2010-2011 gestegen. Basketbal (Gasterra Flames) is een snel groeiende tweede. Groningen is in Nederland basketbalstad nummer een qua bezoekersaantallen.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Cultuur

Stijging bioscoop publiek

fig 30
Bezoekersaantallen bioscopen, Schouwburg, Oosterpoort en Martiniplaza per seizoen

Opvallend is het nog steeds stijgende bioscoopbezoek. Het Groninger museum had, qua bezoekers, een beter jaar dan 2010 (verbouw). Het theaterbezoek is heel licht gestegen.

Meer jeugdlezers minder volwassenlezers

fig 31
Leden en uitleningen bij de openbare bibliotheken

Van "ontlezing" lijkt in de Stad geen sprake. Het aantal jeugdleden neemt toe evenals het aantal uitleningen (overigens niet alleen boeken).

Ook het aantal webbezoekers is gestegen naar zo'n 290.000 bezoekers dit was in 2007 nog 150.000.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Verkeer

Het autoverkeer neemt wat toe, vooral op de ringwegen

fig 32
Ontwikkeling van het autoverkeer, binnen- en agglomeratiecordon, ringwegen

De groei van het auto- en het fietsverkeer op het binnen- en agglomeratiecordon is de afgelopen jaren redelijk stabiel tot licht groeiend, alleen op de ringwegen is nog een duidelijke toename van het autoverkeer te zien.

fig 33
Ontwikkeling van het fietsverkeer, binnen- en agglomeratiecordon

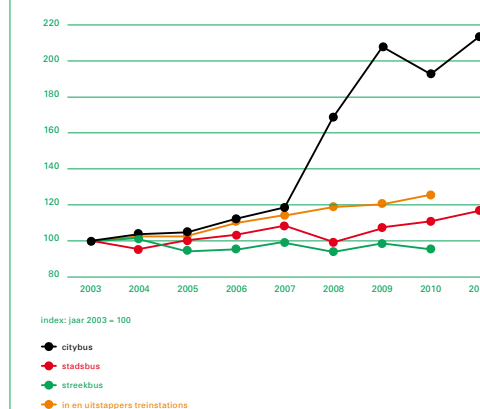
Binnen de Stad is het fietsverkeer toegenomen, het aandeel "forensenfietsers" is echter afgenomen.

Citybus minder passagiers

fig 34
Ontwikkeling van het aantal vervoerde passagiers, citybus en stadbus

Het gebruik van de de citybus en bussen in de stad is in 2011 ten opzichte van 2010 toegenomen. Het aantal reizigers van de bussen in de stad was in 2011 20,6 miljoen tegen 19,6 miljoen in 2010. Ook het gebruik van de P+R Citybus is gestegen van 1,72 miljoen naar 1,92 miljoen exclusief P+R Karding. Inclusief P+R Karding is het P+R-citybusgebruik 2,56 miljoen. De stijging van het P+R-gebruik komt mede door de opening van P+R Hoogkerk. Het aantal instapper op de drie treinstations in Groningen is ook gestegen naar 39.036. In 2008 en 2009 ging het om 36.510 en 37.273 instappers

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Wonen

fig 35

Bouw en onttrekking van woningen

Er is minder nieuwbouw dan vorig jaar. De crisis op de woningmarkt heeft ook in Groningen z'n effect, al lijkt het niet zo ernstig als in de rest van ons land. Er zijn, als gevolg van een tegenvallende woningmarkt, relatief meer huurwoningen neergezet en relatief minder koopwoningen. Er zijn aanzienlijk minder woningen onttrokken.

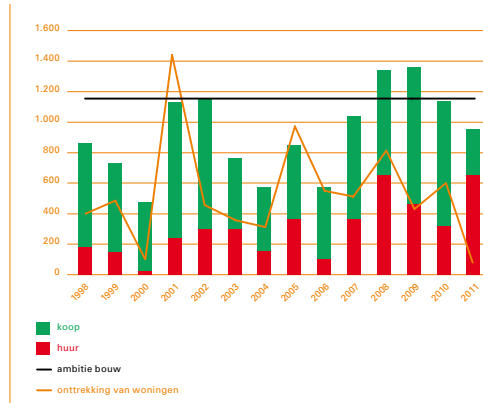

fig 36

Ontwikkeling van het aantal woonruimten in Groningen

De groei van het aantal niet zelfstandige wooneenheden is na een forse groei in 2005-2008 nu veranderd in een vrij lichte groei.

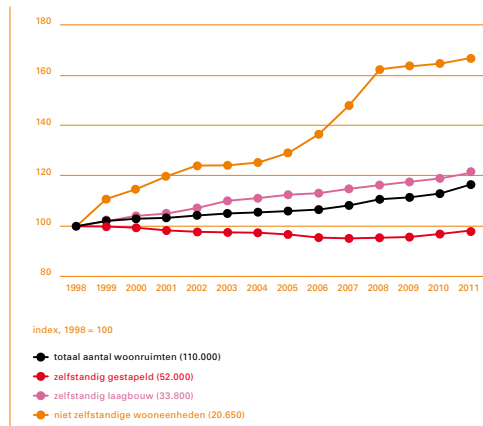

fig 37

Slaagkans op het vinden van een sociale huurwoning van actief woningzoekenden

De slaagkans op het vinden van een woning is over het gehele linie toegenomen. Dit houdt mede verband met het toegenomen aantal huurwoningen (zie tabel 35).

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Onderhoud en beheer openbare ruimte

Schoon en heel: constant

fig 38

Schoonhouden van de stad: het percentage van de bevolking dat tevreden is volgens de L&V enquête

De tevredenheid blijft bijna 80% door de jaren heen.

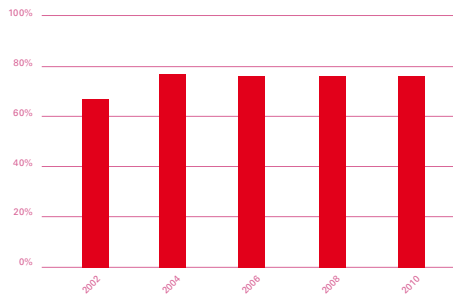

fig 39

Schoon en heel: het percentage waarnemingen dat voldoet aan de borgnorm

Over schoon heel in de Stad geldt ook hier een tevredenheidpercentage van 89% en over het ecologisch beheer 95%.

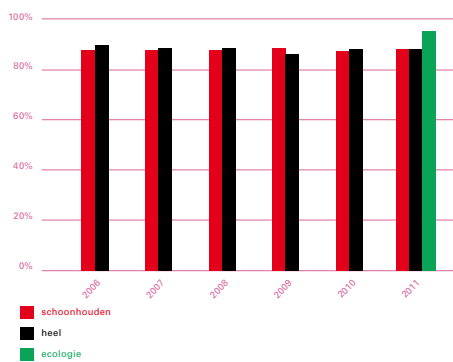
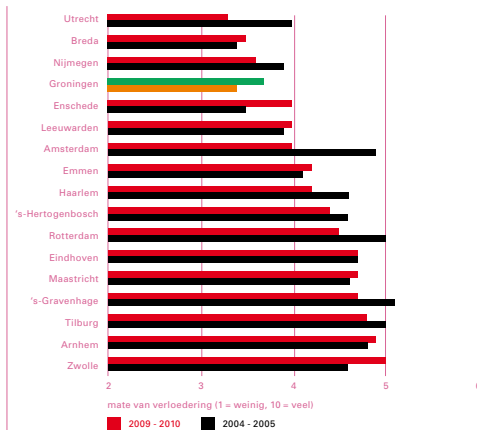

fig 40

De score op het leefbaarheidsaspect verloederung, Groningen vergeleken

Groningen scoort in peilingen als een van de minst 'verloederde' steden van Nederland. De Groningers zijn hierover wel ietwat negatiever dan 5 a 6 jaar geleden.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Veiligheid

Inbraak: licht gestegen

fig 41

Inbraak: aantal aangiften van inbraak in woningen per 1000 woonruimten

Het aantal woninginbraken is miniem gestegen.

Mishandeling: licht gedaald

fig 42

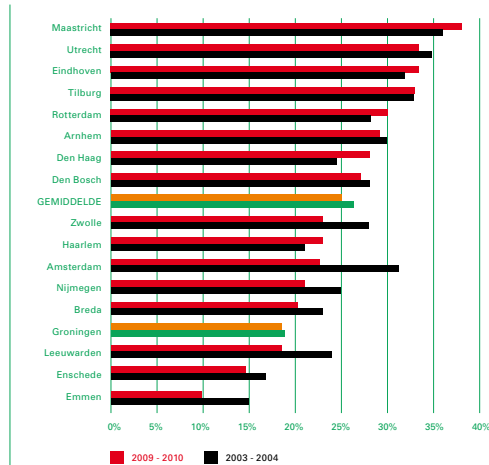
Geweld: aantal aangiften van mishandeling/geweld per 1000 inwoners

Het aantal geweldsdelicten is sinds 2007 in een constant dalende lijn.

fig 43

Het onveiligheidsgevoel in de buurt behoort is in Groningen veel lager dan gemiddeld in de andere Nederlandse steden.

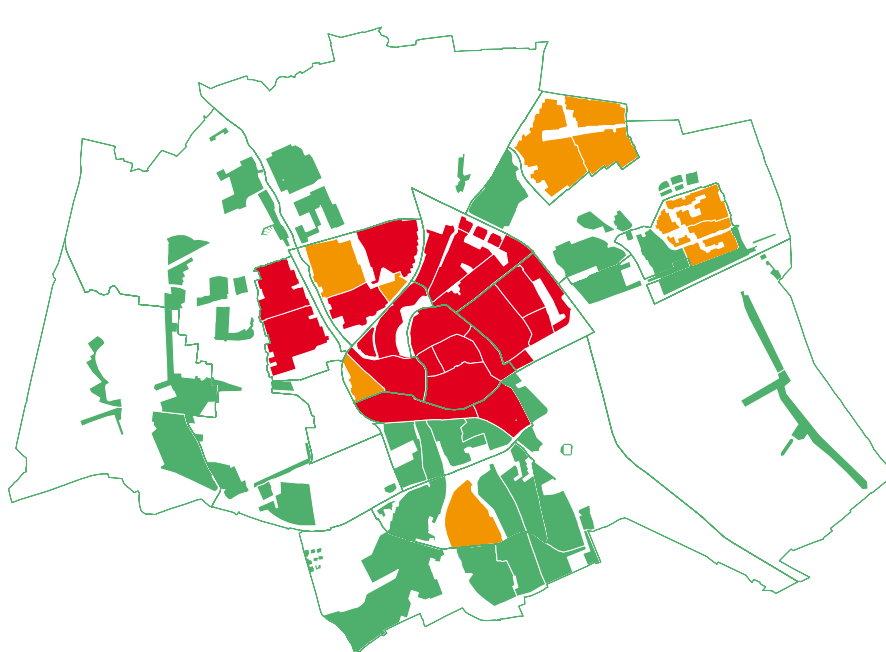

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

fig 44

Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt

Het gevoel van onveiligheid is het grootste in het centrum en in de (oude) wijken ten Noorden daarvan.

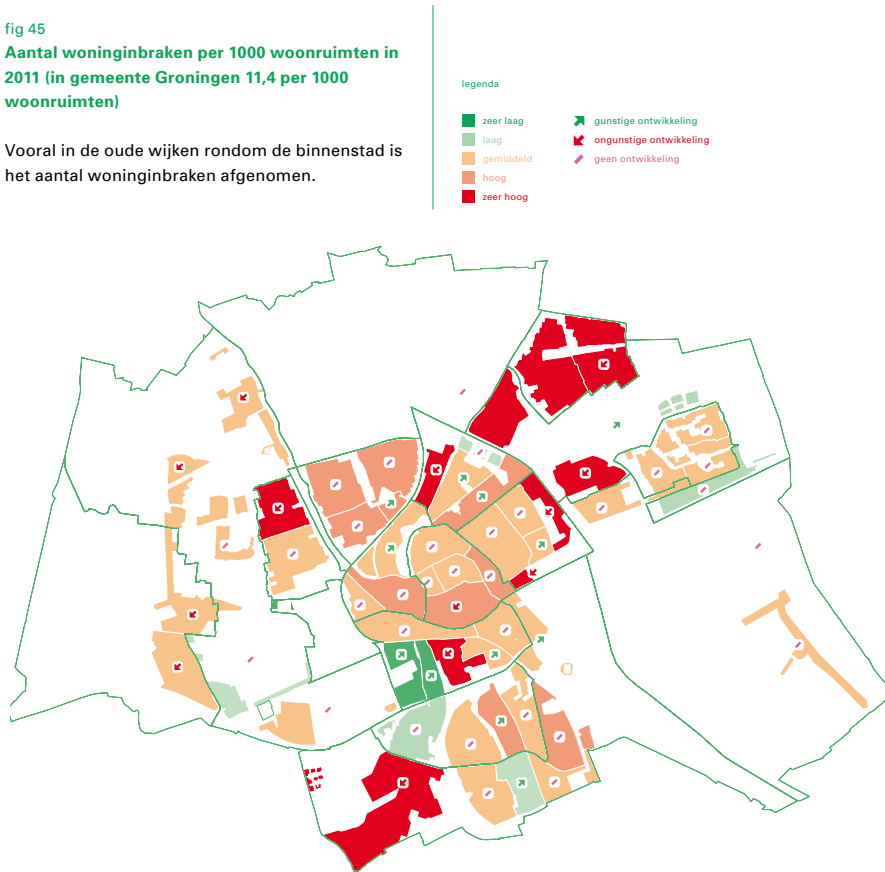

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

fig 45

Aantal woninginbraken per 1000 woonruimten in 2011 (in gemeente Groningen 11,4 per 1000 woonruimten)

Vooral in de oude wijken rondom de binnenstad is het aantal woninginbraken afgenomen.

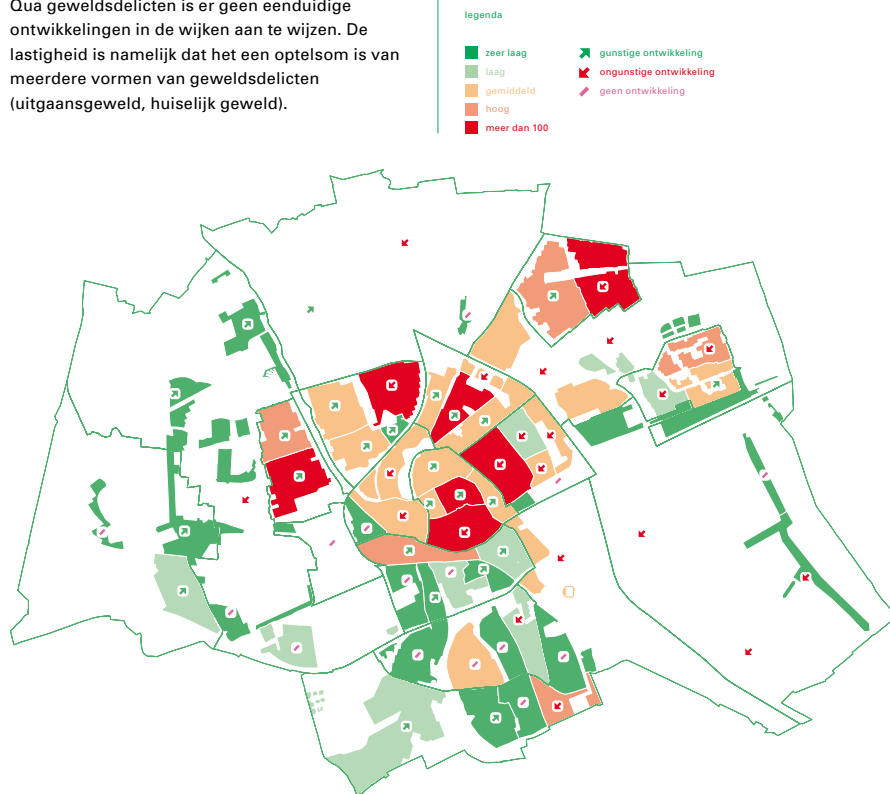

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

fig 46

Aantal geweldsdelicten per 1000 woonruimten 2011 (in gemeente Groningen 891)

Qua geweldsdelicten is er geen eenduidige ontwikkelingen in de wijken aan te wijzen. De lastigheid is namelijk dat het een optelsom is van meerdere vormen van geweldsdelicten (uitgaansgeweld, huiselijk geweld).

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

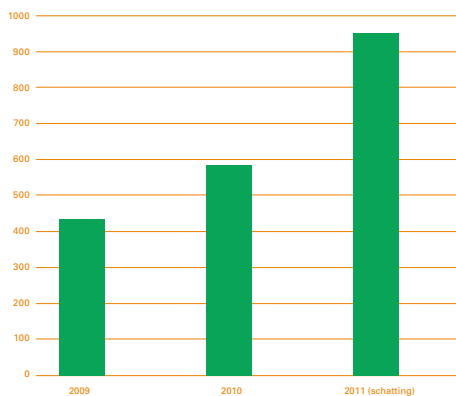
Duurzaamheid

Eerste woningen duurzaam gerenoveerd

fig 47

Duurzaam gerenoveerde woningen van woningcorporaties

Het aantal duurzaam gerenoveerde woningen is van 576 gestegen naar boven de 900 (inschatting).

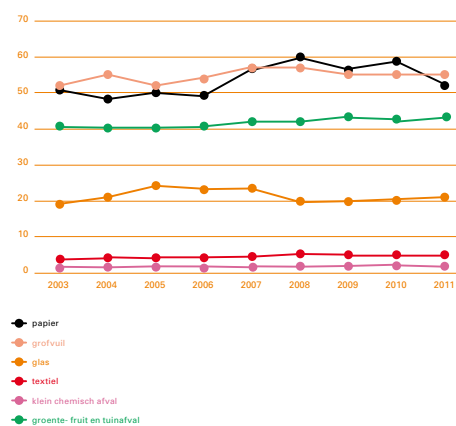

Afvalhoeveelheid neemt toe, rendement scheiding ook

fig 48

Gescheiden ingezameld huishoudelijk afval

Van de afvalinzameling neemt alleen de papierinzameling af. Een mogelijke oorzaak is de economische malaise.

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

Bijlage III - Stadsmonitor 2012

tendrapportage enquête leefbaarheid en veiligheid
2012 | 2010 | 2008 | 2006 | 2004 | 2002 | 2000 | 1998 | 1996

monitor leefbaarheid en veiligheid 2012

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Voorwoord

Sinds 1996 vragen we binnen de gemeente Groningen om de twee jaar een uitgebreid aantal inwoners naar hun oordeel over de leefbaarheid en veiligheid in hun eigen buurt. Dit is de negende keer op rij.

Daarbij vind ik het een opsteker dat een beoordelingsteam van enkele hoogleraren de L&V-monitor onlangs heeft aangewezen als hét voorbeeld hoe andere gemeenten dit ook aan zouden kunnen pakken. Vooral de inzichtelijkheid en gelegde verbanden zijn daarin als pluspunten genoemd.

We krijgen door de L&V-monitor een heel goed zicht op hoe de Stad zich de afgelopen 16 jaar heeft ontwikkeld. En tot mijn volle tevredenheid zien we, over het algemeen genomen, dat de leefbaarheid en veiligheid behoorlijk zijn verbeterd in Groningen.

Ook nu de economische crisis allenwegen hard toeslaat en we ook in de gemeente Groningen zelf bezuinigen, weten we binnen de gemeente Groningen toch manieren te vinden om bijvoorbeeld de staat van onderhoud te verbeteren en het aantal inbraken en vernielingen veel lager te laten zijn dan tien jaar geleden.

Een van de oorzaken is dat we in Groningen elkaar in wijken, buurten en straten van de Stad weten te vinden. Dit geldt voor de Stadlers maar ook voor mensen die elkaar vanuit de corporaties, scholen, welzijn- en zorginstellingen op wijk- en buurtniveau opzoeken.

De L&V-monitor is daarin zeer behulpzaam. De monitor levert tot in de 'haartvaten' van onze Stad informatie over de leefbaarheid en veiligheid. En ik hoop dat de resultaten van de monitor een aanzet vormen om de wijken en buurten van de Stad blijvend te vernieuwen en te verbinden.

Peter Rehwinkel
Burgemeester van Groningen

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

inhoudsopgave

1 Inleiding	7
1.1 Leeswijzer	9
1.2 Onderzoekopzet	11
2 Samenvatting: hoofdlijnen en samenhang	13
2.1 Samenhang	14
2.2 Stad	15
2.3 Signalen uit de wijken	17
3 Leefbaarheid	19
3.1 Leefbaarheid in het algemeen	21
3.2 Fysieke leefomgeving	23
3.3 Sociale leefomgeving	25
3.4 Voorzieningen	27
4 Veiligheid	29
5 Ordeel bewoners over ontwikkelingen wijken	33
6 Buurten en wijken stuk voor stuk	37
6.1 Vinkhuizen	39
6.2 Paddepoelen Paddepoel-zuid	41
6.3 Selwerd	43
6.4 Tuinwijk	45
6.5 De Hoogte	47
6.6 Indische buurt	49
6.7 Oosterparkwijk en Bloemenbuurt	51
6.8 Beijum-oost	53
6.9 Lewenborg	55
6.10 Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg	57
6.11 Centrum	59
6.12 Grunobuurt	61
6.13 Corpus den Hoom	63
6.14 De Wijert	65
6.15 Hoogkerk	67
Bijlage A kleurenoverzicht	69

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

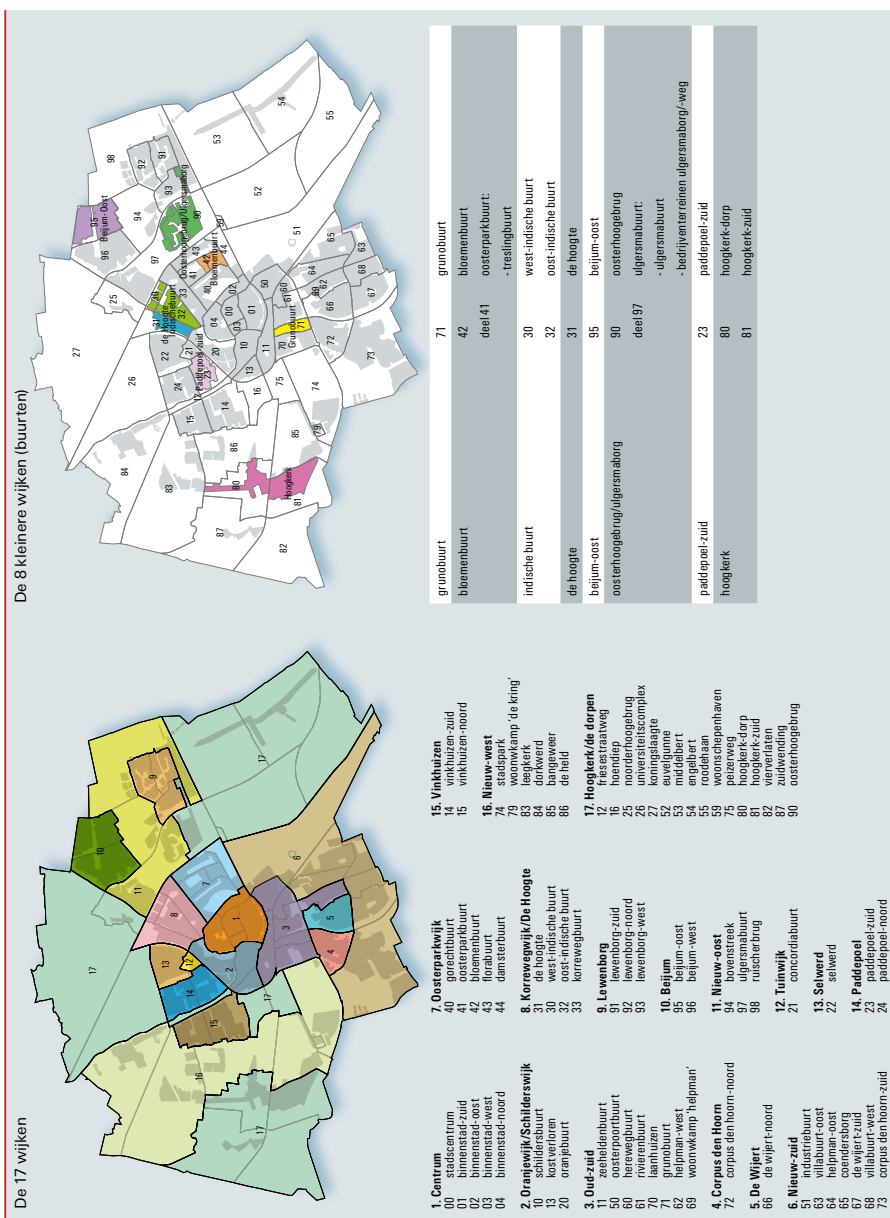

inleiding

In de herfst van 2012 zijn de inwoners van de gemeente Groningen voor de negende keer geënquêteerd over leefbaarheid en veiligheid. De gemeente houdt deze enquête iedere twee jaar, in het kader van het landelijke Stedenbeleid en zijn voorgangers. Het Grotestedenbeleid (GSB) stond in 1996 aan de wieg van de eerste meting. Een van de doelstellingen van het landelijke beleid is het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in grote steden. Een van de instrumenten om na te gaan of deze doelstelling wordt bereikt, is het monitoren van de leefbaarheids- en veiligheidsbeleving. Deze monitor is ook van belang als basis voor het gemeentelijk beleid, onder andere voor het wijkvernieuwingsbeleid. De gemeente gebruikt de uitkomsten voor beleidsontwikkelingen en -aanpassingen op stads-, wijk- en/of buurtniveau. Net als in de vorige peiljaren hebben veel inwoners van de gemeente vragen beantwoord over hun beleving van de leefbaarheid en veiligheid in de eigen woonomgeving; in 2012 waren dit bijna 6.000 inwoners.

Figuur 1.1 Gebiedsindeling leefbaarheid en veiligheid 2012

1.1 Leeswijzer

In dit rapport werken we van algemeen naar detail. Dit gaat van een samenvatting over de stad als geheel, via thematische behandeling van stad en wijken, naar meer gedetailleerde aandacht voor afzonderlijke wijken en buurten.

Hoofdstuk 2 beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen in de stad als geheel, de onderlinge verbanden en relaties op het gebied van leefbaarheid en veiligheid en een aantal opvallende ontwikkelingen in de wijken en buurten.

In hoofdstuk 3 kijken we naar de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van leefbaarheid. We onderscheiden daarbij vier thema's:

- Leefbaarheid in het algemeen; algehele beoordeling van de eigen buurt
- Fysieke leefomgeving; oordeel over de openbare ruimte
- Sociale leefomgeving; oordeel over de onderlinge betrokkenheid van buurtbewoners
- De tevredenheid over de aanwezige voorzieningen

Hoofdstuk 4 geeft de veiligheidsbeleving van de buurtbewoners weer. We kijken daarbij niet alleen naar gevoelens van onveiligheid, maar ook naar overlast en of men het slachtoffer is geweest van een delict.

De oordelen van buurtbewoners over recente en toekomstige ontwikkelingen in hun buurt komen in hoofdstuk 5 aan de orde.

In hoofdstuk 6 ten slotte besteden we aandacht aan de afzonderlijke wijkvernieuwingswijken, aan de hand van een aantal indicatoren.

Gebiedsindeling

We presenteren de resultaten van de enquête in deze rapportage op stads-, wijk- en buurtniveau. De Enquête leefbaarheid en veiligheid is in 1996 voor het eerst door de gemeente gehouden. Voor het onderzoek is de stad toen verdeeld in veertien wijken. Bewoners herkendden zich lang niet altijd in deze wijkindeling en vroegen om informatie over hun eigen (kleinere) wijk. Ook bestuurders hadden behoefte aan informatie over kleinere gebieden. Vanaf 1998 hebben we daarom in bepaalde buurten meer bewoners geënquêteerd om deze (wisselende) buurten afzonderlijk in beeld te kunnen brengen. Veel van deze buurten zijn wijkvernieuwingswijken. Voor deze wijken heeft de gemeente in het kader van het Nieuw Lokaal Akkoord (NLA) vanaf 1998 afspraken gemaakt met de woningcorporaties over extra financiële inzet en beleid voor de toekomst van deze wijken en hun bewoners.

In 2012 hebben we de ordening van wijken en buurten opnieuw tegen het licht gehouden en een aantal kleine aanpassingen gedaan. Aan de zuidkant van de stad en in Paddepoel betekent dit dat de wijkcijfers uit vorige jaren niet meer één-op-één zijn te vergelijken met die van 2012. De gebiedsindeling die we in 2012 hebben gehanteerd staat in figuur 1.1.

Betekenis van de kleuren

De thema's die we behandelen in de hoofdstukken 3, 4 en 5 zijn ieder voorzien van een kaartje van de stad met per wijk een kleurcodering voor de stand van zaken op het betreffende thema. Deze kaarten zijn gebaseerd op de indeling in figuur 1.1.

De kleurcodering geeft de themascore van een gebied ten opzichte van het stedelijk gemiddelde weer in oranje, blauw of groen. Beter dan gemiddeld is groen, slechter dan gemiddeld is oranje en rond het gemiddelde is blauw.

Wanneer de stad als geheel goed scoort op een bepaalde indicator, hoeft een oranje vakje niet per definitie te betekenen dat de wijk het slecht doet. Andersom geldt dat bij een slecht stadsgemiddelde een groen vakje niet hoeft te betekenen dat de situatie voor een wijk rooskleurig is. De themascore is telkens een optelsom van een aantal enquêtevragen die nauw verband met elkaar houden¹ en die een goed inzicht geven in de resultaten op dat thema.

Afzonderlijk gemeten of deel van een groter geheel

Het is belangrijk bij de kaarten in gedachten te houden dat veel wijken deel zijn van een groter geheel en niet afzonderlijk zijn gemeten. Dit geldt bijvoorbeeld voor Paddepoel-noord. Paddepoel is in zijn geheel gemeten en Paddepoel-zuid is afzonderlijk gemeten. Paddepoel-noord krijgt hierdoor het beeld dat voor Paddepoel als geheel geldt.

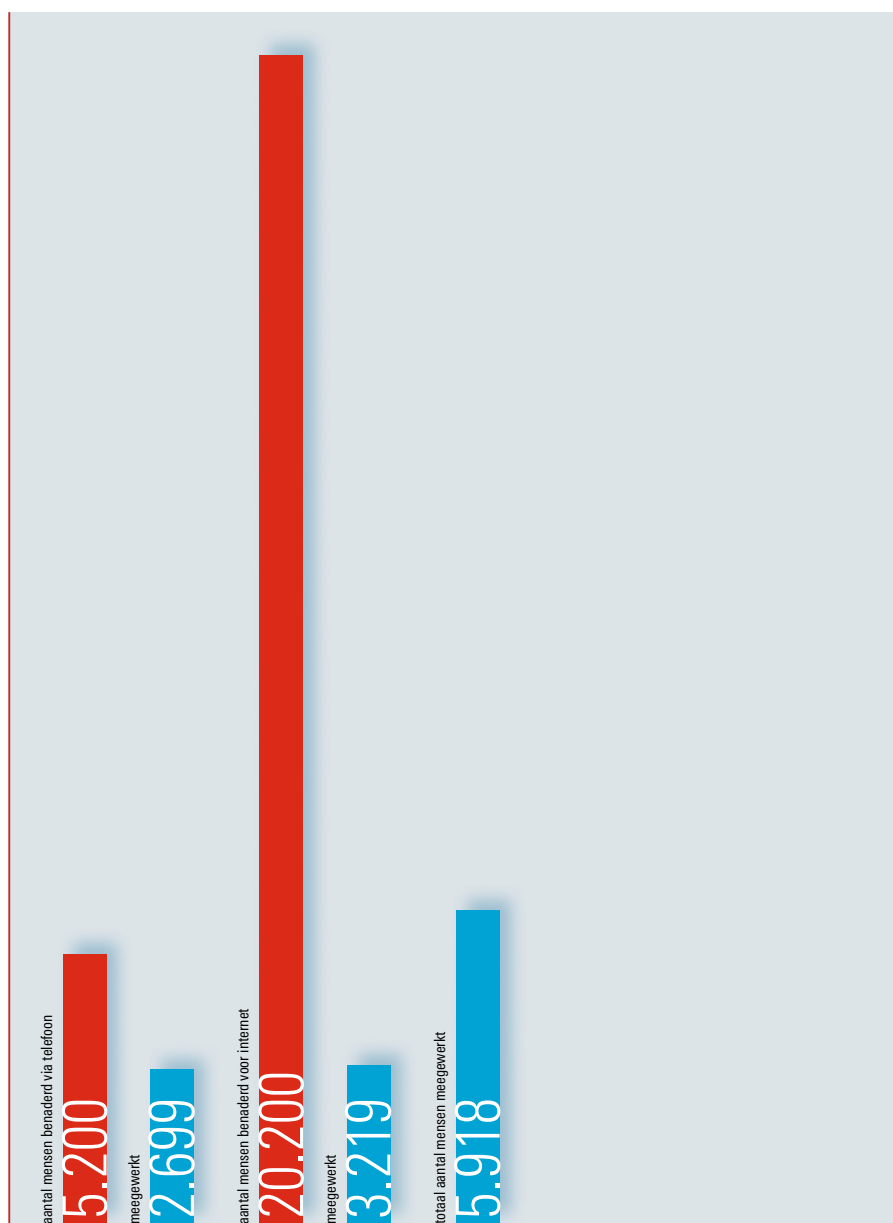
Onderliggende gegevens

Meer gedetailleerde gegevens over de scores in wijken en buurten kunt u vinden in de bijlage, in het zogenaamde kleurenoverzicht. Nog meer onderliggende gegevens kunt u bekijken op onze website <http://groningen.buurtmonitor.nl/>. Daar vindt u per wijk of buurt percentages en indicatorscores. Vaak kunt u deze ook laten weergeven met een kleurcodering die vergelijkbaar is met die in deze rapportage.

¹ Hoewel dit statistisch niet altijd het geval is.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Figuur 1.2 Steekproef en respons

1.2 Onderzoeksopzet

Enquêtes via telefoon en internet

Net als voorgaande keren is de vragenlijst voorgelegd aan inwoners van de stad die ten minste achttien jaar zijn. Het feit dat steeds minder mensen een vaste telefoon hebben, is zes jaar geleden reden geweest om te onderzoeken of we de representativiteit van de respondenten konden verbeteren door (ook) via internet te enquêter. Op grond van de uitkomsten van dat onderzoek¹ heeft de gemeente sinds 2008 gekozen voor een methodemix van enquêtes via telefoon en via internet, elk de helft. Door het inzetten van eigen enquêteurs en de eigen enquêtewebsites www.leefbaarheidveiligheid.nl hebben we in 2012 in totaal 5.918 inwoners van Groningen geënuquéteerd. Met een brief van de burgemeester zijn deze personen vooraf op de hoogte gesteld van het onderzoek, of is hen verzocht de vragenlijst op internet in te vullen.

Steekproef en respons

Dit onderzoek levert conclusies op voor zowel de stad als geheel als voor de afzonderlijke wijken en buurten. Daarvoor is het nodig dat er voldoende personen uit de verschillende gebieden aan het onderzoek meewerken: het aantal is bepaald op 250 per wijk of buurt. Dit is gerealiseerd door middel van een zogenaamde getrapte steekproef: per methode

(telefonisch of via internet) is per wijk en per buurt telkens afzonderlijk een steekproef getrokken uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

In totaal hebben we bijna 5.200 personen telefonisch benaderd, en hebben we 20.200 mensen gevraagd om via internet te reageren. Bijna 4.000 van deze laatste groep hebben we later een tweede oproep gestuurd. Uiteindelijk hebben 2.699 stadigers telefonisch en 3.219 via internet aan de enquête meegewerkt, in totaal 5.918 respondenten. Dat komt neer op een respons van 53 procent voor de telefonische enquête en bijna 16 procent voor de internetenquête.

Representativiteit

Analyses hebben uitgewezen dat de verdeling van de kenmerken leeftijd en geslacht in de responsgroep sterk kan verschillen van die in de totale populatie. Dit is zo goed mogelijk opgevangen middels de steekproeftrekkingen. Om de bevolking van de verschillende gebieden zo goed mogelijk te representeren hebben we ook een weging toegepast.

Omdat het inwonertal nogal varieert tussen de wijken hebben we nog een extra weging toegepast om uitspraken te kunnen doen over de stad als geheel. Deze weging weerspiegelt behalve de geslachts- en leeftijdsverhoudingen ook het inwonertal per wijk. Beide enquêtevormen hebben we in iedere wijk even zwaar meegewogen.

Bijzonderheden

In de enquête was deze keer een aantal extra vragen opgenomen over openbare sociaal-culturele buurtgebouwen. Deze buurtgebouwen zijn beschikbaar voor ontmoeting en participatie door algemene activiteiten, zoals buurthuizen en wijkcentra, maar ook niet-gesubsidieerde buurtgebouwen. De bezoekfrequentie van buurtgebouwen is niet goed te vergelijken met die in vorige metingen, omdat in de laatste enquête een andere vraag is gesteld dan in voorgaande enquêtes.

Over de extra vragen in de enquête van 2012 is een afzonderlijke rapportage geschreven².

Ervaringsgegevens

De resultaten van dit onderzoek zijn gebaseerd op een enquête. Daarin wordt bewoners gevraagd naar ervaringen die samenhangen met de leefbaarheid en veiligheid in hun eigen woonomgeving.

¹ Zie de rapportage 'Leefbaarheid online' op os-groningen.nl voor meer informatie over de verschillen tussen telefonisch en online enquêter.

² Door de extra vragen in de enquête van 2012 heeft de vraag naar de frequentie waarmee inwoners een club- of buurthuis bezoeken (eenmalig of een ander karakter) gekregen. Ten eerste zijn de cijfers voor 2008 en 2010 antwoorden op één vraag en die in 2012 een combinatie van de antwoorden op twee vragen (gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde buurtgebouwen). Ten tweede vroegen we in 2012 naar een bredere categorie buurtgebouwen. In de derde plaats vroegen we eerder naar buurtgebouwbezoek in het algemeen en hebben we nu de namen van buurtgebouwen genoemd. Meer informatie is op te vragen bij D&S Groningen.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

■ samenvatting: hoofdpijnen en samenhang

Dit hoofdstuk bevat de belangrijkste conclusies uit de Enquête leefbaarheid en veiligheid 2012. We geven een beeld van de ontwikkelingen in de stad en de afzonderlijke wijken. Maar eerst kijken we naar de samenhang tussen verschillende elementen van leefbaarheid en veiligheid.

2.1 Samenhang

De beleving door bewoners van leefbaarheid en veiligheid staat centraal in dit onderzoek: hoe beoordelen zij hun eigen buurt.

- Leefbaarheid: de mate waarin de leefomgeving aansluit op de behoeften van de buurtbewoners.
- Veiligheid: de aan- of afwezigheid van bedreigingen zoals inbraak en drugsverlast.

Veiligheid en sociale en fysieke kanten leefbaarheid hangen met elkaar samen

De elementen van leefbaarheid en veiligheid hangen met elkaar samen via tal van relaties waarvan de richting en de oorzakelijkheid lang niet altijd duidelijk en eenduidig wetenschappelijk zijn vastgesteld.

- Leefbaarheid wordt vooral bepaald door de sociale kant van een wijk¹. Maar de fysieke omgeving is ook een belangrijke invloed, evenals de ervaren veiligheid.
- Veiligheidsbeleving hangt samen met daadwerkelijke misdrijven, maar ook met overlast en sociale² en fysieke leefbaarheid³.

Deze samenhang zien we duidelijk terug in de resultaten van de enquête. In De Hoogte bijvoorbeeld gaat een lage sociale samenhang samen met veel overlast, gevoelens van onveiligheid en verloedering (fysiek).

De samenhang is echter lang niet altijd één-op-één vast te stellen, doordat er veel andere factoren meespelen. We zien bijvoorbeeld in Vinkhuizen veel gevoelens van onveiligheid, veel overlast en veel verloedering, maar gemiddeld tot weinig aangiftes en slachtoffers van misdrijven.

Ook zien we in de enquêteresultaten soms dat de uitkomsten over onderhoud en verloedering verschillen, terwijl het twee zijden van dezelfde medaille lijken. Deze verschillen zijn te verklaren door verschillen in nagevraagde elementen van deze begrippen. Bij onderhoud vragen we behalve naar schoonthouden vooral naar onderhoud van bijvoorbeeld trottoirs en speelvoorzieningen. Bij verloedering gaat het om vernielingen, graffiti, rommel op straat en hondenpoep. Eén-op-éénrelaties zijn daardoor lastig te leggen. Een voorbeeld is de wijk Centrum.

Ordeel over voorzieningen: vooral samenhang met bouwperiode

De aanwezigheid van voorzieningen is gunstig voor de leefbaarheid van een wijk, maar hangt vooral samen met de periode waarin een wijk is ontstaan. Tot ongeveer 1985 werden complete wijken gebouwd. Daarna was het uitgangspunt dat nieuwe wijken gebruik zouden maken van de voorzieningen in aangrenzende buurten. Daardoor zijn bewoners van nieuwere wijken nogal eens ontvreden over voorzieningen, terwijl ze de wijk verder zeer leefbaar en veilig vinden. Voor oudere wijken geldt dat de aanwezige voorzieningen vaak goed worden beoordeeld, zeker in de wijkvernieuwingswijken waar deze zijn opgeknapt. Dit geldt voor de winkelvoorzieningen in Vinkhuizen, Beijum, Corpus den Hoorn en Tuinwijk, de speelvoorzieningen in de Oosterparkwijk, Selwerd en Vinkhuizen, de jongerenvoorzieningen in de Oosterparkwijk, Tuinwijk en Selwerd en de ouderenvoorzieningen in Corpus den Hoorn, Selwerd en De Wijert.

Ordeelen wijkbewoners over ontwikkeling en stand van wijken

Meestal vinden bewoners van wijken waar het voorspoedig gaat dat hun wijk hetzelfde is gebleven. Zij verwachten dat dit ook in de komende jaren zo zal blijven. Gelijk blijven beschouwen we hier als positief. Waar het niet zo goed gaat, lijken beleidsmatige aandacht en vooral fysieke wijkvernieuwing bewoners positief te stemmen over de (toekomstige) ontwikkeling van hun wijk. Goede voorbeelden hiervan zijn de Bloemenbuurt en de krachtwijken Indische buurt en De Hoogte.

¹ Aldus het Ministerie voor Wonen, Wijken en Integratie in 'Leefbaarheid, op het snijvlak van sociaal en fysiek', op de Ruimteconferentie 2009

² Essay T. Blokland 'Ontmoeten doet ertoe', 2008

³ Profeschrift K. Keizer 'The spreading of disorder', 2010

2.2 Stad

Fysieke leefbaarheid verbeterd, sociaal vooral stabiel

Op het gebied van leefbaarheid zien we toenemende tevredenheid aan de fysieke kant van de leefbaarheid in de stad, ofwel 'schoon en heel'. Er is vooral minder verdoering in de vorm van graffiti, hondenpoep op stoep en straat, en vernielingen. Deze laatste twee zijn sinds 2010 opnieuw flink verbeterd. De afname van vernielingen wordt bevestigd door de aangiftecijfers van de politie.

Het onderhoud en schoonhouden van de stad oogst een stabiele of licht toegenomen tevredenheid bij de stadjes. Ze zien het onderhoud en schoonhouden van de buurt als het belangrijkste probleem dat de gemeente met voorrang moet aanpakken. In alle metingen stond dit in de top 3 van de meest genoemde problemen.

De verbeterde tevredenheid over het groen is sinds 2002 stabiel gebleven. De kwaliteit van de woningen krijgt een stabiele maar toch licht toenemende waardering.

De sociale kant van de stad is erg stabiel. We zien wel een toename in de laatste jaren van het aantal stadjes dat actief is geweest in de buurt.

De tevredenheid over de voorzieningen is over de hele linie toegenomen, sinds de eerste metingen voor de verschillende voorzieningen. De tevredenheid over de winkels voor de dagelijkse boodschappen is stabiel op een hoog niveau.

Veiligheid duidelijk verbeterd, recent weer wat minder

In grote lijnen is de veiligheid in de stad aanzienlijk toegenomen sinds de eerste meting in 1996, al zien we sinds 2010 weer een kleine terugloop over vrijwel de hele linie van veiligheidsindicatoren. Minder stadjes worden tegenwoordig in hun eigen woonbuurt slachtoffer van inbraak of vernielingen aan hun auto of diefstal uit hun auto. De aangiftes bij de politie bevestigen dit beeld.

Er is veel minder overlast als gevolg van drugsgebruik en -handelen groepen jongeren, maar meer geluidsoverlast. Ook constateren we een langzame maar

Tabel 2.1 Samenvattend: de stad in zestien jaren, 1996-2012

	verbeterd	stabiel	verminderd
leefbaarheid	verdoering graffiti vernielingen hondenpoep op straat actieven voor de buurt speelvoorzieningen jongerenvoorzieningen onderhoud	sociale samenhang buurtcontacten groen basisonderwijs ouderenvoorzieningen winkels	
veiligheid	gevoelens van onveiligheid inbraken autodelicten drugsoverlast overlast jongeren	fietsendiefstal slachtoffers van mishandeling overlast omwonenden	geluidsoverlast
ontwikkelingen		oordeel recente ontwikkelingen buurt	verwachting buurt

zekere toename in overlast die buurtgenoten elkaar bezorgen.

Al met al kennen aanzienlijk minder stadjes dan in 1996 gevoelens van onveiligheid dan in 1996.

Dit beeld van (gematigd) positieve ontwikkelingen komt overeen met de landelijke 'Leefbaarometer'. Hieruit blijkt ook dat in Groningen het deel van de bevolking dat in een buurt woont met een matige of slechte leefbaarheid, is afgenomen van 34 procent in 1998 via 7 procent in 2008 tot 6 procent in 2010².

¹ De leefbaarometer is een meetinstrument waarin de combinatie van tal van feitelijke indicatoren een beeld oplevert van de mate van leefbaarheid van steden, dorpen, wijken en buurten. Het CBS ontwikkelde dit instrument in opdracht van de minister van Wonen, Wijken en Integratie.

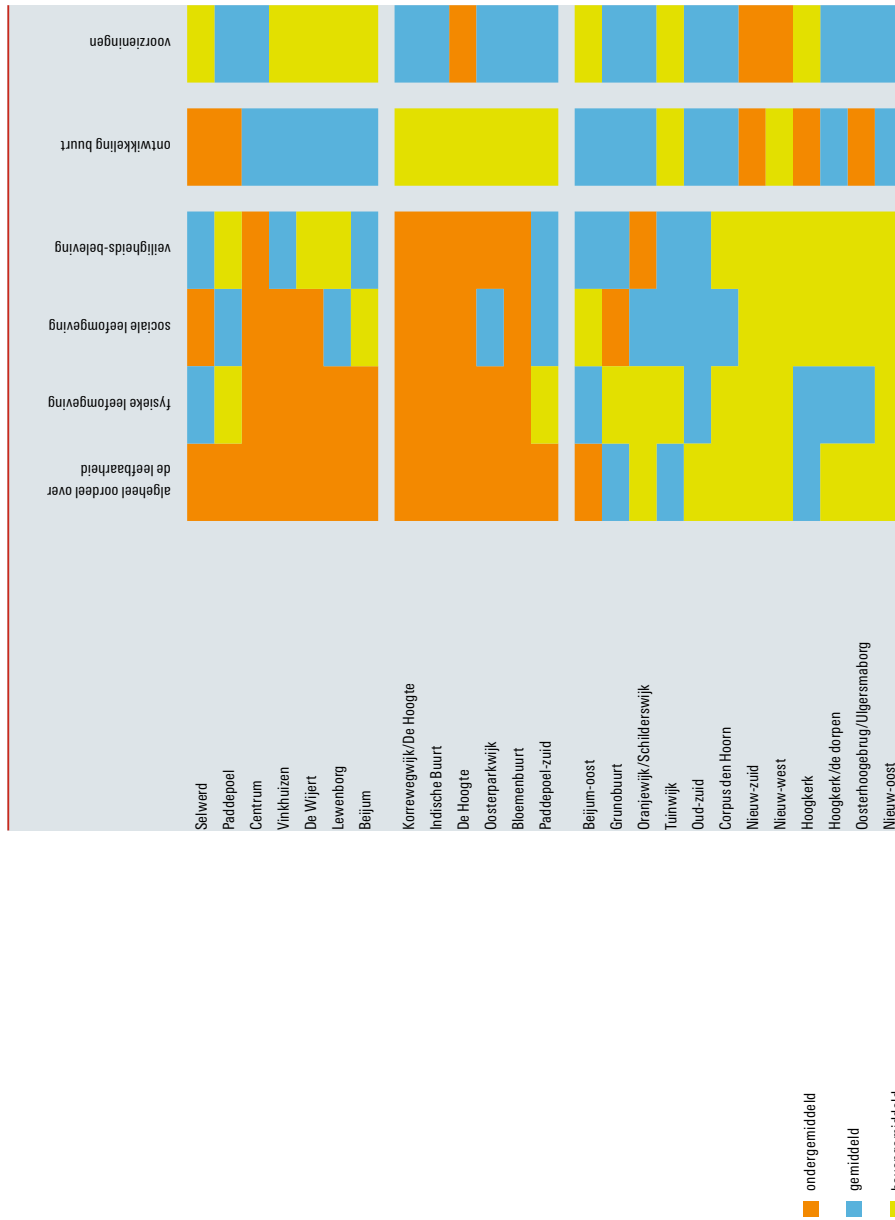
² Zie de rapportage 'Leefbaarheid in balans' uit 2011 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Gemiddeld een constant oordeel over ontwikkelingen

Stadjes oordelen door de jaren constant over de ontwikkeling van hun eigen buurt en hun verwachtingen voor de toekomst. Er zijn wel belangrijke verschillen tussen de wijken. Bewoners van wijk vernieuwingswijken geven positieve oordelen die duidelijk boven het gemiddelde liggen. In 2004 en 2006 waren er duidelijk meer inwoners die vonden dat hun buurt erop vooruit was gegaan dan in andere jaren. Tussen 2002 en 2006 zagen we een piek in de positieve toekomstverwachtingen. Dit lijkt verband te houden met de inmiddels uitgevoerde wijk vernieuwingsprogramma's. In 2012 verwachten evenveel stadjes als in 2010 en 2008 dat hun buurt erop vooruit zal gaan.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 2.2 Kleurenoverzicht thema's per wijk

2.3 Signalen uit de wijken

In deze paragraaf vatten we de meest opmerkelijke wijksresultaten van de enquête samen. Tabel 2.2 geeft met kleuren een samenvattend overzicht van de stand van zaken per wijk. De kleurcodering geeft de themascore van een gebied ten opzichte van het stedelijk gemiddelde weer. Beter dan gemiddeld is groen, slechter dan gemiddeld is oranje en rond het gemiddelde is blauw. Wanneer de stad als geheel goed scoort, is een oranje vakje niet per definitie een slechte score. Andersom geldt dat bij een laag stads-gemiddelde een groen vakje niet hoeft te betekenen dat de situatie voor een wijk rooskleurig is.

We herkennen in tabel 2.2 drie categorieën:

1. wijken die ondergemiddeld scoren, met negatieve of neutrale verwachtingen voor de toekomst
2. wijken met lage scores, maar met een positieve toekomstverwachting
3. wijken die bovengemiddeld scoren

Blijvend lage scores en weinig hoop zetten voor Selwerd en Paddepoel-noord signalen op rood

In Selwerd ligt de leefbaarheid onder het gemiddelde en veel bewoners zijn van mening dat hun buurt erop achteruit is gegaan. Velen verwachten dat het de komende tijd nog slechter zal gaan met hun buurt. Ook in Paddepoel-noord is men uitgesproken somber over de ontwikkelingen van de buurt. Hoewel deze buurt niet afzonderlijk is gemeten, kunnen we dit afleiden uit het positieve oordeel over de ontwikkelingen van de bewoners van Paddepoel-zuid enerzijds en het negatieve wijkgemiddelde voor Paddepoel anderzijds. Velen vinden dat de buurt achteruit is gegaan en verwachten een verdere terugloop in de komende tijd. Aan de voorzieningen ligt het niet; die worden in Selwerd goed en in Paddepoel (ook zuid) gemiddeld gewaardeerd. Vinkhuizen zien we sinds 2010 dezelfde kant op gaan: lage scores voor leefbaarheid en veiligheid en gematigde verwachtingen voor de toekomst. In Vinkhuizen zijn veel bewoners negatief over de ontwikkeling van de buurt in de afgelopen tijd en

pessimistisch over de toekomst van de buurt. Daar staat tegenover dat ook veel bewoners vinden dat de wijk de laatste tijd vooruit is gegaan. Tot in 2008 behoorden de bewoners van Vinkhuizen tot de meest optimistische van de stad als het om de ontwikkeling van hun wijk ging.

Centrum blijft gelijk, ontwikkelingen wat positiever beoordeeld

De scores in het Centrum liggen veelal onder het stadsgemiddelde. Voor een deel hangt dit samen met de functie als 'huiskamer' van de stad voor stadlers, studenten, ommelanders en (buitenlandse) toeristen. Overlast en een minder positieve veiligheidsbeleving zijn bijna vanzelfsprekend voor een uitgaanscentrum, al verdient de toename van drugsoverlast aandacht. We zien ook de sociale kant van het Centrum minder goed scoren. Dit houdt er verband mee dat het een geleidelde woonwijk is voor studenten, die er relatief kort wonen en zich op andere sociale verbanden dan de woonbuurt richten. Het onderhoud door het huiskamerteam oogst wel grote tevredenheid. Tot 2008 is er veel verbeterd in het Centrum; daarna is het gelijk gebleven of teruggelopen. Er zijn wel meer bewoners dan in 2010 die vinden dat het Centrum er de laatste tijd op vooruitgaat.

Lage scores en gematigde toekomstverwachtingen in De Wijert, Lewenborg en Beijum

Een aantal lage scores voor leefbaarheid en veiligheid en gematigde verwachtingen voor de toekomst zien we in De Wijert, Lewenborg en Beijum. De voorzieningen oogsten hier over het algemeen wel grote tevredenheid. Vooral De Wijert kan nog wel wat verbetering gebruiken, maar de bewoners kijken niet veel optimistischer naar de toekomst van hun wijk dan de gemiddelde stadler. In Beijum en Lewenborg zijn het specifieke elementen die de wijk negatief kleuren: in beide wijken is dat de fysieke leefomgeving, vooral verloederend en onderhoud.

Krachtwijken, Oosterpark en Paddepoel-zuid: lage scores maar hoop voor de toekomst

Waar het niet zo goed gaat, blijken beleidsmatige aandacht en vooral fysieke wijkvernieuwing bewoners positief te stemmen over de (verwachte) ontwikkeling van hun wijk. Dit doet zich voor in de krachtwijken Indische buurt en De Hoogte, maar ook in de Oosterparkwijk, de Bloemenbuurt en Paddepoel-zuid.

Tuinwijk in de lift

Twee jaar geleden stond ook de Tuinwijk in het rijtje hierboven, maar die schaarft zich in 2012 onder de betere buurten. De verwachtingen voor de toekomst van de buurt zijn nog altijd hoog gespannen, het hoogst van alle wijken en buurten in de stad.

Aandachtspunten in Grunobuurt, Beijum-oost en Oranjewijk/Schilderswijk

Ook de Grunobuurt en Beijum-oost zijn nieuw in het onderste cluster, met veel gemiddelde of goede scores. In de deels herbouwde en door nieuwe bewoners betrokken Grunobuurt is de sociale kant van de wijk (nog) niet op niveau. In Beijum-oost is het algemene beeld ongunstig, maar zijn de sociale leefomgeving en de voorzieningen dik in orde. In de Oranjewijk/Schilderswijk is veiligheid een punt van aandacht in een verder goed leefbare wijk.

Bewoners goed leefbare wijken zien niveau gehandhaafd

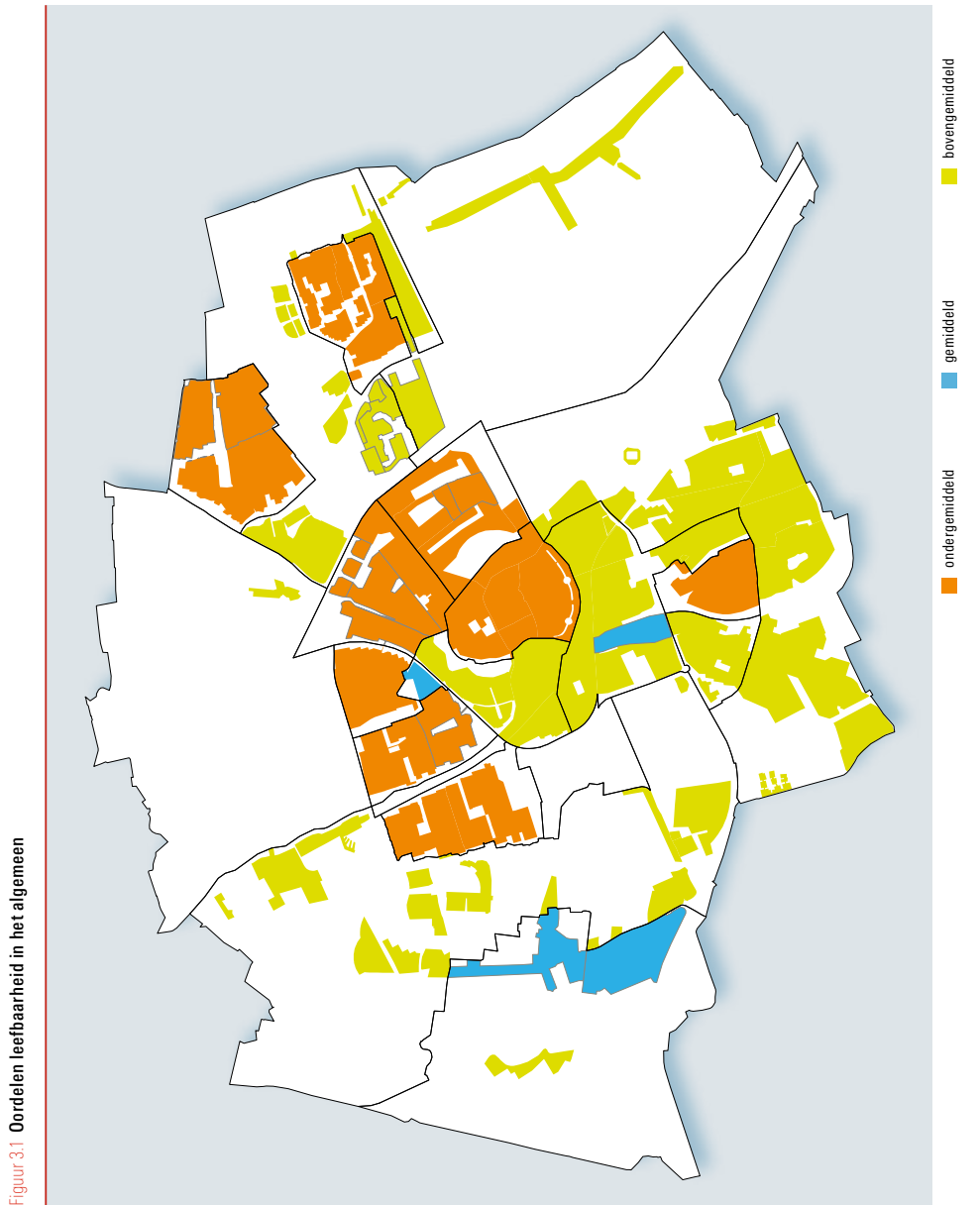
De bewoners van leefbare en veilige wijken constateren dat er sprake is van een stabiele, positieve situatie in hun buurt en verwachten dat dit ook zo zal blijven. Dit geldt voor Oud-zuid, Corpus den Hoorn, Nieuw-zuid, Nieuw-west, Nieuw-oost, Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg, Hoogerkerk en de overige dorpen rond de stad. Opnieuw vinden de bewoners van Corpus den Hoorn dat hun buurt vooruit is gegaan, maar de toekomstverwachtingen liggen nu rond het gemiddelde.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

■ leefbaarheid

In dit hoofdstuk behandelen we vier grote thema's op het terrein van leefbaarheid, voor de stad, de wijken en de buurten. Ieder thema is voorzien van een kaart met kleurcodering voor de themascore per deel van de stad. Achtereenvolgens komen aan de orde: leefbaarheid in het algemeen, de fysieke en de sociale leefomgeving en de voorzieningen in de buurt.

3.1 Leefbaarheid in het algemeen

Deze paragraaf behandelt een aantal aspecten van de leefbaarheid in het algemeen. De som van deze aspecten geven we weer in de kaart hiernaast (figuur 3.1). De aspecten die hiervan deel uitmaken zijn:

- kwaliteit woonomgeving (vijf onderdelen: in deze buurt heb je het goed getroffen, men blijft hier graag wonen, ik verhuis zo gauw mogelijk uit deze buurt om te wonen), prettige buurt, vervelende buurt om te wonen, prettige buurt om te wonen)
- het percentage bewoners dat zegt gehecht te zijn aan de buurt
- het percentage bewoners dat vindt dat er geen belangrijke problemen in de buurt zijn.

Stad gemiddeld nog steeds stabiel

We zien nog steeds een stabiele score van de stad als geheel op de elementen die de leefbaarheid in het algemeen vertegenwoordigen. Een constante 70 procent van de stadfers is gehecht aan zijn woonbuurt. De kwaliteit van de woonomgeving bevindt zich al sinds 2006 op een iets hoger niveau dan daarvoor. Het percentage stadfers dat vindt dat er geen enkel belangrijk probleem is in zijn wijk, ligt iets hoger dan in 2010.

Mindere leefbaarheid in noordelijke stadshelft

Vooraf ten noordoosten en ten noordwesten van het Centrum vinden we de minder leefbare delen van de stad. In de Bloemenbuurt beoordelen de bewoners de leefbaarheid in het algemeen het minst positief; alle drie de elementen scoren hier duidelijk onder het gemiddelde. Twee van de drie scores zijn ondergemiddeld in de Oosterparkwijk en de Korrewegwijk/De Hoogte met zijn buurten Indische buurt en De Hoogte. De percentages bewoners die geen belangrijke problemen voor hun buurt zien, liggen hier rond het gemiddelde. Ditzelfde geldt voor Vinkhuizen en Paddepoel-zuid.

Beijum heeft ongunstige scores voor de kwaliteit van de woonomgeving en het percentage bewoners dat zegt dat er geen problemen zijn, en een gemiddelde score voor gehechtheid aan de buurt.

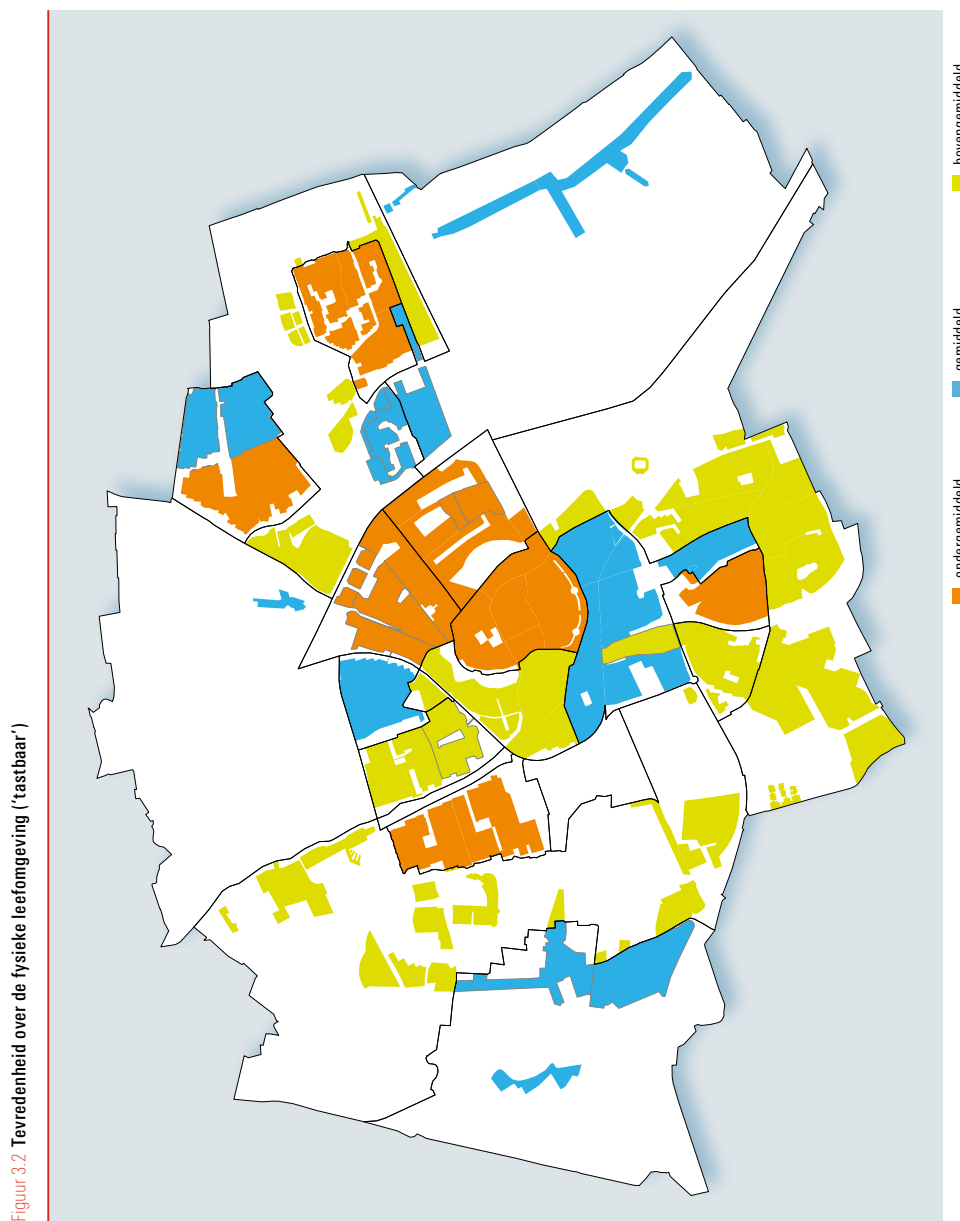
Leefbaarheid Tuinwijk verbeterd, Oranjewijk/Schilderswijk goed

De kwaliteit van de woonomgeving laat hier en daar (enige) vooruitgang zien. Dit gebeurt vooral in wijken en buurten waar deze kwaliteit voorheen het laagst werd gewaardeerd door de bewoners. De Tuinwijk is exemplarisch: in 2010 zagen we hier al de hoogste score ooit, en die is nu nog overtroffen. De leefbaarheid in de Tuinwijk is voor het eerst gemiddeld. Een andere uitzondering op de lage leefbaarheid ten noorden van het Centrum is de Oranjewijk/Schilderswijk. De kwaliteit van de woonomgeving ligt hier boven het gemiddelde, de andere algemene indicatoren rond het gemiddelde.

Dorps kernen en nieuwe wijken: goede leefbaarheid
De dorpen in de noordelijke helft van de gemeente zijn juist goed leefbaar. Het gaat dan om Ooster-
hoogbrug/Ulgersmaborg en de overige dorpen. De algemene leefbaarheid in Hoogkerk ligt rond het stedelijk gemiddelde.

In de nieuwe wijken aan de oost- en de westkant van de stad waarden de bewoners de leefbaarheid positiever dan gemiddeld.

De Wiert uitzondering in leefbare zuiden van de stad
In de zuidelijke helft van de stad is de leefbaarheid in het algemeen prima. De grote uitzondering is De Wiert, met een lage kwaliteit van de woonomgeving en gemiddelde scores op de beide andere elementen. De algemene leefbaarheid komt daarmee uit onder het gemiddelde. De Grunobuurt scoort rond het stadsgemiddelde.

3.2 Fysieke leefomgeving

De fysieke leefomgeving bestaat uit het 'gruis' en 'groen' (straten, woningen en beplanting) in de buurt en het onderhoud. Figuur 3.2 bevat per wijk of buurt de totaalscore opgebouwd uit:

- kwaliteit woning (vier onderdelen: steer, omvang, indeling en staat van onderhoud)
- tevredenheid over de groenvoorzieningen
- verpleiding (vier onderdelen: vernielingen, graffiti, rommel en hondenpoep op straat)
- tevredenheid over onderhoud (zes onderdelen: groen, speelplekken, wegen, fietspaden, trottoirs en schoonhouden woonomgeving)

Stad: veel minder vernielingen en hondenpoep, tevredenheid onderhoud toegenomen

De fysieke leefomgeving in de stad als geheel scoort beter dan twee jaar terug. Er wordt minder verpleiding gesignaleerd; vooral hondenpoep en vernielingen komen minder vaak voor. Het nieuwe hondenbeleid heeft bijkaar zijn effect. De vernielingen zijn terug op het laagste punt dat we sinds 1996 hebben gemeten. Het aantal aangiffes van vernielingen bij de politie bevestigd dit.

De tevredenheid over het onderhoud is weer iets groter dan twee jaar terug, en daarmee over de hele lijn behoorlijk hoog. Alleen de tevredenheid over het schoonhouden van de woonomgeving blijft wat achter. Het onderhoud en schoonhouden van de buurt is voor de stadjes het belangrijkste probleem dat de gemeente met voorrang moet aanpakken. De kwaliteit van de woningen en de tevredenheid over het groen in de stad zijn stabiel op een goed niveau.

Lage, maar licht stijgende waardering voor fysiek in Centrum, De Hoogte en Bloemenbuurt

In deze drie wijken scoren drie van de vier fysieke elementen onder het gemiddelde. In het Centrum en De Hoogte krijgt alleen het onderhoud een waardering rond het stedelijk gemiddelde. In de Bloemenbuurt is de tevredenheid over het groen in de buurt de uitzondering met een gemiddelde score. In deze drie wijken/

buurten ligt de kwaliteit van de woningen onder het stadsgemiddelde. Bij verpleiding vallen vooral rommel op straat en graffiti op. In de Bloemenbuurt en De Hoogte komt ook hondenpoep vaak voor. De percontages bewoners die vaak vernielingen signaleren, zijn lager dan twee (en vier) jaar geleden. De waardering voor het onderhoud is op veel punten toegenomen. De laatste jaren zien we wel duidelijke verbeteringen, ook in de vermindering van het aantal aangiffes van vernielingen.

Andere wijken met lage fysieke scores

Ook een lage waardering voor de fysieke leefomgeving zien we in de wijken waarvan De Hoogte en de Bloemenbuurt deel uitmaken, de Korrewegwijk/De Hoogte en de Oosterparkwijk. En verder in de Indische buurt, De Wijert, Lewenborg, Beijum en Vinkhuizen. Bijna al deze wijken en buurten scoren slecht op verpleiding, vooral Beijum en Lewenborg. Daar zijn de bewoners ook minder tevreden over het (groen-) onderhoud van hun wijk. Positief is dat de verpleidingscore wel beduidend lager is dan twee jaar terug, net als in Vinkhuizen. In Vinkhuizen en Lewenborg zijn ook veel minder aangiffes van vernielingen gedaan dan in het verleden. In de Oosterparkwijk wijkt de verpleiding niet af van het gemiddelde in de stad. Hier is men minder te spreken over de kwaliteit van de woningen, net als in de Korrewegwijk/De Hoogte, de Indische buurt en De Wijert. In Lewenborg is men juist tevreden over de kwaliteit van de woningen en in de Indische buurt is de tevredenheid over het groen sterk toegenomen, tot boven het stadsgemiddelde.

Gemiddelde scores in dorpen, Oud-zuid, Selwerd en Beijum-oost

De costelijke heft van Beijum scoort rond het gemiddelde op de fysieke leefomgeving en daarmee beter dan de wijk als geheel. Het verschil zit hem in een iets hogere waardering voor het onderhoud van de buurt. Die is in Beijum toegenomen sinds 2010. De mate van

verpleiding is in Beijum-oost nog ernstiger dan in de wijk als geheel.

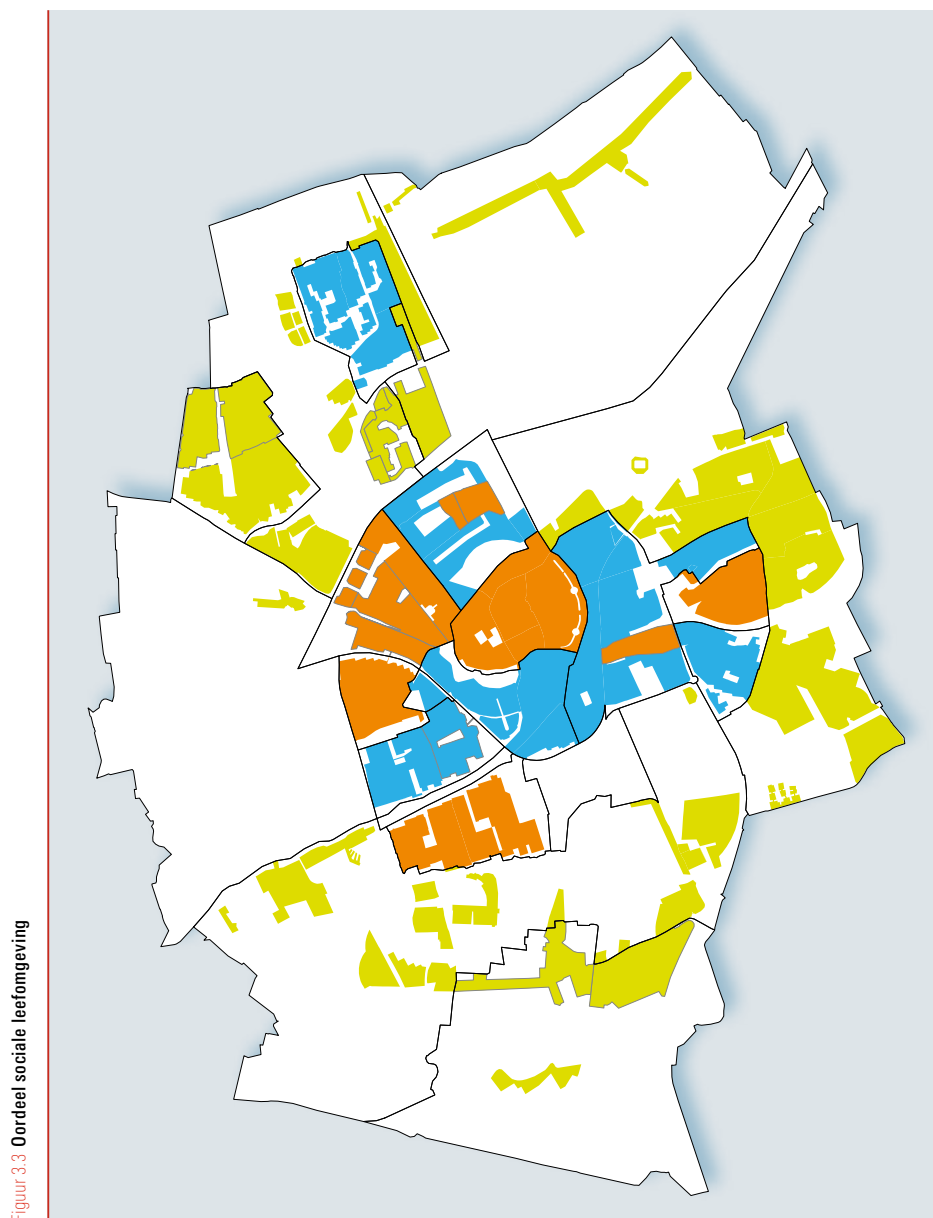
Ook in Selwerd en Oud-zuid zien we een fysieke score rond het gemiddelde. De mate van verpleiding in Selwerd is duidelijk afgenomen, evenals het aantal aangiffes van vernielingen. Oud-zuid compenseert een slechte score op het groen in de wijk met weinig verpleiding. Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg, Hoogkerk en de andere dorpen in de gemeente scoren op de fysieke leefomgeving rond het gemiddelde. In Hoogkerk zijn ook de verschillende elementen gemiddeld, in de andere dorpen is veel waardering voor de kwaliteit van de woningen en weinig voor het onderhoud aan de buurt.

Paddepoel, Tuinwijk en Grunobuurt gegroeid naar goede fysieke leefomgeving

In Paddepoel zijn drie van de vier elementen die de fysieke leefomgeving bepalen boven gemiddeld. Alleen de waardering voor het groen is gemiddeld. Ook in de Tuinwijk en de Grunobuurt zien we louter positieve en gemiddelde scores op de fysieke indicatoren. In al deze wijken en buurten is de verpleiding afgenomen en lager dan het stedelijk gemiddelde. Paddepoel, de Tuinwijk en de Grunobuurt zijn nieuw in de groep 'betere buurten'. In al deze wijken en buurten is de verpleiding nog sterker afgenomen dan gemiddeld. De waardering voor de woning en vooral voor het onderhoud van de buurt is in het algemeen toegenomen.

Stabiel op hoog niveau

Ook in Nieuw-west, Nieuw-oost, Nieuw-zuid, Corpus den Hoorn en de Oranjewijk/Schilderswijk zien we louter positieve en gemiddelde scores op de fysieke indicatoren, net als in vorige metingen. In al deze wijken is de verpleiding afgenomen en hier en daar is de waardering voor woning en/of onderhoud van de buurt zelfs nog toegenomen. De hoge aantallen aangiffes van vernielingen in 2006 zijn weer teruggegaan, zoals in bijna alle wijken en buurten.

Figuur 3.3 Oordeel sociale leefomgeving

3.3 Sociale leefomgeving

Met deze paragraaf geven we een beeld van hoe de Groningers met elkaar samenleven in hun stad, wijk en buurt. De totaalscore die resulteert, hebben we weergegeven in het kaartje hiernaast. Deze score is opgebouwd uit de volgende elementen:

- cijfer sociale samenhang: mensen voelen zich thuis in de buurt, kennen elkaar, gaan prettig met elkaar om, er is veel saamhorigheid;
- buurtcontacten: buurtgenoten maken regelmatig een praatje, hebben voldoende contact, houden een oogje in het zeil bij elkaar, zijn bereid elkaar te helpen bij ziekte of handicap;
- gevoel medeverantwoordelijk te zijn voor de buurt;
- actief geweest om de buurt te verbeteren.

Sociale kant stad is stabiel

Opnieuw constateren we dat de sociale leefomgeving in de stad vrijwel onveranderd is gebleven ten opzichte van de vorige metingen. De scores voor sociale samenhang, buurtcontacten en het percentage bewoners dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de buurt, zijn door de jaren heen ongeveer hetzelfde. Het percentage inwoners dat actief is geweest voor de buurt, groeit de laatste jaren heel voorzichtig, en ligt nu op 23 procent.

Sociale leefomgeving laagst in Centrum en (groeiend) in Grunobuurt

Op alle punten is de sociale leefomgeving in de wijk Centrum en de Grunobuurt slechter dan het stads-gemiddelde, net als in 2010. We tekenen hierbij aan dat het Centrum voor studenten een zeer geliefde woonwijk is, en dat de helft van de Grunobuurt al een aantal jaren in herbouw is.

In het Centrum zien we dat bewoners nog minder dan eerder een praatje maken met buurtgenoten en er nog minder dan eerder op rekenen dat hun buurtgenoten een oogje in het zeil houden als ze zelf niet thuis zijn. In de Grunobuurt zien we hierin daar wel vooruitgang: de sociale samenhang is iets beter dan

twee jaar terug en dat geldt ook voor de percentages bewoners die een praatje maken met buurtgenoten en die bereid zijn hun buurtgenoten te helpen bij ziekte of handicap.

Sommige oudere wijken ook sociaal onder het gemiddelde met hier en daar verbeteringen

Er zijn meer wijken waar de sociale samenhang onder het stedelijk gemiddelde ligt. In Selwerd gaat dit samen met lagere percentages bewoners die zich medeverantwoordelijk voelen voor de buurt, en in Vinkhuizen ook met weinig actieven voor de buurt. In de Korrewegwijk/De Hoogte en zijn beide inzoombuurten, de Bloemenbuurt en De Wijert gaat een lage sociale samenhang gepaard met relatief weinig contacten tussen buurtgenoten. In al deze wijken voor de buurt dan bij de vorige meting, behalve in de Indische buurt. Ook positief in de Korrewegwijk/De Hoogte en zijn beide buurten zijn toenames tot het stadsgemiddelde van het gevoel medeverantwoordelijk te zijn voor de buurt en van de bereidheid een buurtgenoot te helpen bij ziekte of handicap. In de Oosterparkwijk zijn de contacten tussen buurtgenoten iets beter dan in de Bloemenbuurt, waar door de wijk als geheel gemiddeld scoort op sociale leefomgeving.

Gemiddelde sociale leefomgeving en verbetering in meerdere wijken en buurten

Verdeeld over de hele stad treffen we meer wijken en buurten met een gemiddelde score voor de sociale leefomgeving: Paddepoel en Paddepoel-zuid, Tuinwijk, Oranjewijk/Schilderswijk, Lewenborg, Oud-zuid en Corpus den Hoorn.

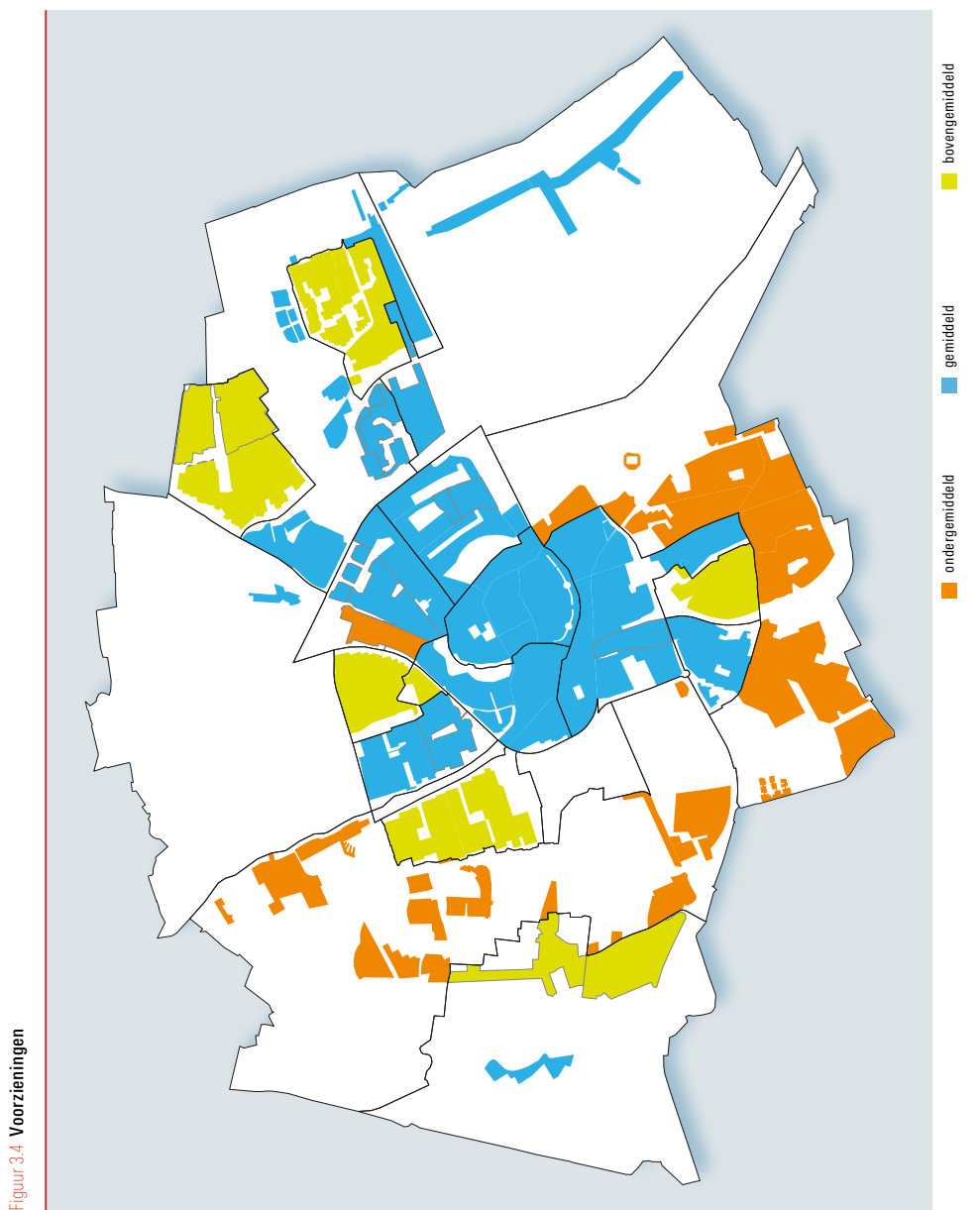
Ten opzichte van de cijfers uit 2010 is de sociale samenhang duidelijk verbeterd in Paddepoel-zuid en Tuinwijk. In Paddepoel-zuid en de Oosterparkwijk zijn hogere percentages bewoners actief geweest voor de buurt dan in 2010. In Lewenborg is dit percentage juist gedaald.

Het gevoel medeverantwoordelijk te zijn voor de buurt is gestegen in Corpus den Hoorn, en is nu bovengemiddeld.

Sociale leefomgeving in Beijum gestegen naar goed

Het sociale leefklimaat in Beijum en Beijum-oost wordt positief gewaardeerd. In 2010 was dit nog gemiddeld. Het percentage bewoners dat actief is geweest in de buurt, is hier toegenomen. In Beijum zien we ook een toename van het gevoel medeverantwoordelijk te zijn voor de buurt en in Beijum-oost is de sociale samenhang verbeterd en maken meer mensen regelmatig een praatje met buurtgenoten. Ook de nieuwe wijken en de dorpen scoren goed als het gaat om de sociale leefomgeving. Nieuw-oost en Hoogkerk/de dorpen scoren zelfs op alle facetten boven het stadsgemiddelde.

Positieve ontwikkelingen sinds 2010 in Nieuw-oost zijn de sociale samenhang en het percentage bewoners dat actief is geweest in de buurt. Ook geven meer wijkbewoners hieraan dat buurtgenoten een oogje op hun woning houden als ze zelf afwezig zijn. In Hoogkerk/de dorpen is de mate van sociale samenhang terug op een hoog niveau, na een dipje in 2010. In Nieuw-west zien we een aantal dalingen: minder wijkbewoners zijn actief geweest voor de buurt en drie van de vier elementen van buurtcontacten zijn achteruitgegaan. Maar al met al blijft de sociale leefomgeving in deze wijk boven het stadsgemiddelde.

3.4 Voorzieningen

Van een aantal voorzieningen hebben de geëquipeerden aangegeven hoe tevreden ze daarover zijn.

Uit zeven van deze voorzieningen hebben we een totaalscore voor voorzieningen samengesteld:

- speelmogelijkheden voor kinderen
- basisonderwijs
- Centrum voor jeugd en gezin (CJG) of consultatiebureau
- voorzieningen voor jongeren
- voorzieningen voor ouderen
- winkels voor dagelijkse boodschappen
- buurtgebouw (hierbij gaat het om het al dan niet bezoken van een gebouw met een ontmoetingsfunctie voor buurtbewoners)

Stad: tevredenheid voorzieningen toegenomen

Wanneer we de onderliggende cijfers bekijken, valt op dat over de hele linie meer stadjiërs tevreden zijn over de voorzieningen in hun wijk dan in 2010. Sterker nog, de scores van 2012 zijn voor vrijwel alle voorzieningen de hoogste die we ooit maten. Alleen over de winkels voor dagelijkse boodschappen geldt een stabiel hoog cijfer; rond de 90 procent van de inwoners is hierover (zeer) tevreden.

Voorzieningen bepalen voor een deel de leefbaarheid van een wijk, maar deze samenhang is niet altijd zichtbaar. Vooral de ontstaansgeschiedenis van wijken en de toenmalige visie op de inrichting ervan zijn nog steeds van grote invloed op het oordeel van wijkbewoners over de voorzieningen.

Voorzieningsniveau traditioneel het minst in

Nieuw-west, veel toenames

Opnieuw zien we dat Nieuw-west de wijk is die er het slechtst van afkomt in de beoordeling van de voorzieningen. Dit is al zo vanaf de eerste meting. Voorzieningen voor jongeren, voor ouderen en het gebruik van buurtgebouwen behalen hier de laagste score van de stad (en voorzieningen voor mensen

met beperkingen en de Stip's¹ ook). Positief is dat de tevredenheid over bijna alle voorzieningen is toegenomen sinds 2010, vooral over het basisonderwijs en de voorzieningen voor mensen met beperkingen. De nieuwe maar afgebrande basisschool is inmiddels herbouwd en weer in gebruik.

De Hoogte en Nieuw-zuid ondergemiddeld

De bewoners van De Hoogte en Nieuw-zuid geven de voorzieningen in hun wijk ook een onvoldoende. In De Hoogte gaat het met name om het basisonderwijs, het CJG en de voorzieningen voor ouderen. In Nieuw-zuid oogsten het CJG en voorzieningen voor jongeren weinig tevredenheid en zijn er weinig bewoners die wel eens in een buurtgebouw komen. Over de andere voorzieningen is men hier net zo tevreden als gemiddeld in de stad.

Tuinwijk is vooruit gesprongen

In 2010 had de Tuinwijk nog de kleur van een ondergemiddelde score op voorzieningen, nu zien we een bovengemiddelde score. De jongerenvoorzieningen en de winkels voor dagelijkse boodschappen springen eruit met bovengemiddelde scores. De tevredenheid over de CJG's, Stip's¹ en voorzieningen voor jongeren en ouderen is sterker toegenomen dan in de stad als geheel.

Tevredenheid in veel andere, vernieuwde wijken

Aan de andere kant van het spectrum zien we wijken uit de bouwperiode 1960-1980: De Wijert, Vinkhuizen, Selwerd, Lewenborg en Beijum. Wisselende voorzieningen scores bovengemiddeld. Alleen over de voorzieningen voor jongeren is geen bovengemiddelde score te vinden in deze wijken, maar alleen gemiddelde. In Beijum-oost zien we een ondergemiddelde score op voorzieningen voor ouderen.

De dorpen rond gemiddelde, voorzieningen jongeren minder

Hoogkerk/de dorpen heeft een totaalscore rond het gemiddelde. In Hoogkerk, Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg en de overige dorpen is de tevredenheid over voorzieningen meegestegen met de stedelijke toename. Nog altijd zien we in de dorpen een relatief lage tevredenheid over voorzieningen voor jongeren. In Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg scoort ook het CJG ondergemiddeld. De Stip's¹ scores juist bovengemiddeld in de dorpen, en ook worden de buurtgebouwen in de dorpen door veel bewoners gebruikt.

Gemiddelde wijken met veel variatie

Wijken met een gemiddelde score hebben maar zelden voorname gelijk gemiddelde scores voor de afzonderlijke voorzieningen. Voor Paddepoel en Paddepoel-zuid geldt dit wel. De Indische buurt heeft alleen voor de winkels een positieve score en Oud-zuid alleen voor speelmogelijkheden voor kinderen een negatieve.

De tevredenheid over het CJG is in al deze gemiddelde wijken wel gemiddeld, en het basisonderwijs laat slechts twee uitschieters naar onderen zien, in de Korrewegwijk/De Hoogte en Nieuw-oost.

Tegen de algemene trend in is in de Korrewegwijk/De Hoogte de tevredenheid over voorzieningen voor jongeren niet gestegen, maar iets afgenomen.

De tevredenheid over voorzieningen voor ouderen in Corpus den Hoorn is de hoogste van de stad. En de tevredenheid over het CJG is hier sterk toegenomen.

¹ Steun- en informatiepunt in de wijk, voor vrouwen, welzijn en praktische ondersteuning

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

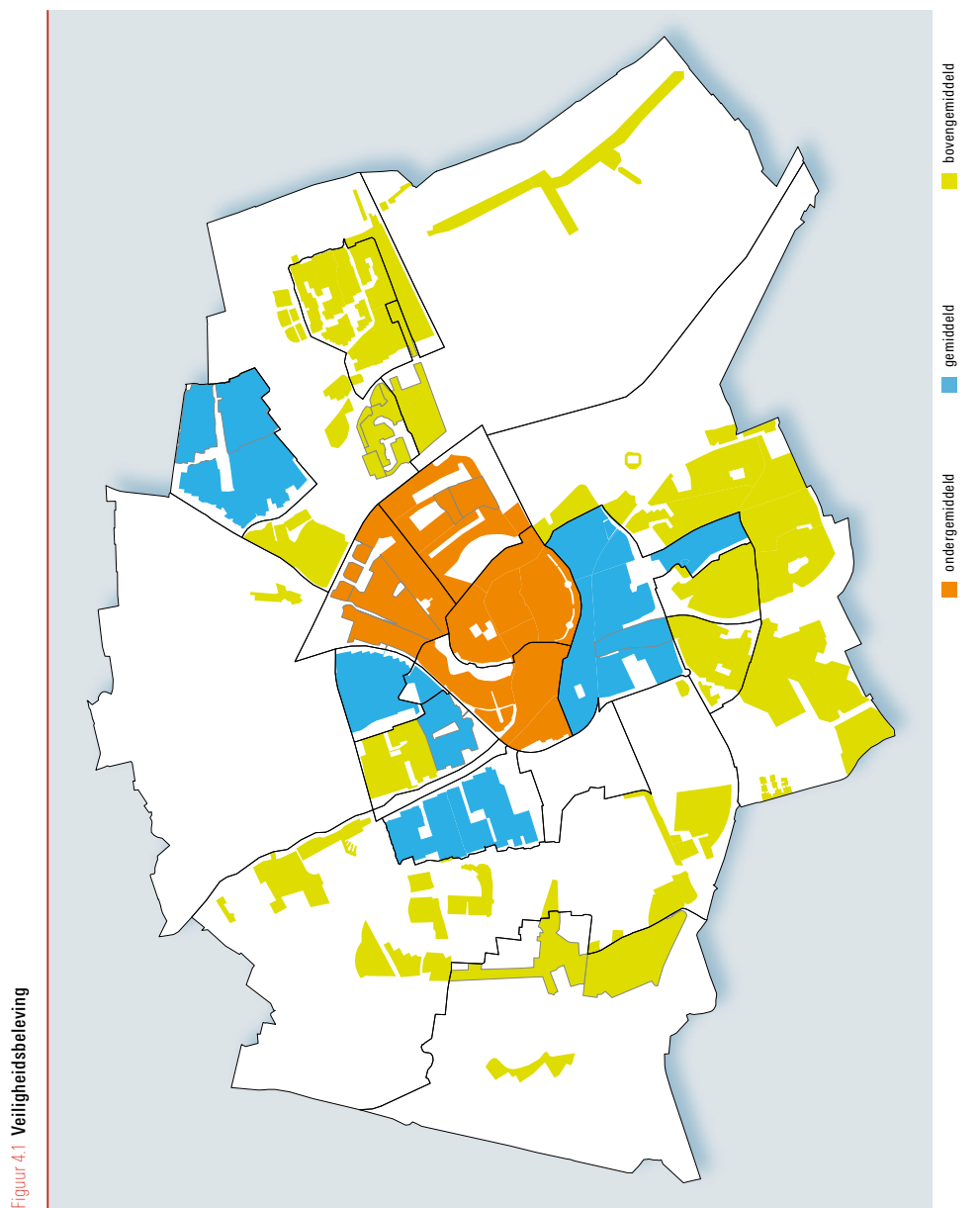
■ veiligheid

Dit hoofdstuk behandelt de beleving van de Groningers van de veiligheid in hun eigen buurt. Hier en daar maken we een vergelijking met aangiften die bij de politie zijn gedaan.

De score voor de veiligheidsbeleving in de plattegrond op de volgende bladzijde is samengesteld uit enquêteantwoorden over de volgende onderwerpen:

- Gevoelens van onveiligheid in de buurt en de mate waarin men denkt dat er onaangename voorvallen plaatsvinden. Het gaat dan om vermogensdelicten als diefstal en om bedreigende voorvallen zoals dat mensen worden lastig gevallen op straat;
- Slachtoffer geweest van inbraak, diefstal en/of geweld (in eigen buurt);
- Mate waarin overlast in de buurt voorkomt, door geluid, omwonenden, jongeren of gerelateerd aan drugs.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Stad voelt iets onveilig, overlast toegenomen

In grote lijnen is de ervaring van veiligheid in de stad gelijk gebleven tussen 2010 en 2012. Over de hele lijn zien we minimale verschuivingen. Er zijn weer iets meer mensen slachtoffer geworden van inbraak in hun woning en wat meer stadfers rapporteren overlast van geluid, jongeren en/of omwonenden. Ook ten opzichte van 2002 zien we een vrij stabiel beeld. Nu hebben minder mensen het idee dat er in hun buurt vaak vermogensdelicten worden gepleegd, maar is de mate van overlast die mensen ervaren hoger dan in 2002. Het beeld dat aangiftes bij de politie laten zien is: minder diefstallen uit auto's en constante aantallen diefstallen uit woningen en mishandelingen.

Onveiligheid geconcentreerd in Centrum en oude wijken daaromheen

De wijken Centrum, Oranjewijk/Schilderswijk, Korreweg/De Hoogte en Oosterparkwijk komen als het minst veilig uit de bus. Het Centrum spant de kroon met veel slechtste scores van de hele stad. Dit hangt samen met de functie als uitgaanscentrum, maar qua veiligheid zien we lichte achteruitgang in het Centrum. Zie verder paragraaf 6.11. De Korreweg/De Hoogte kent het hoogste percentage bewoners dat slachtoffer is geweest van een diefstal uit of een vernieling aan zijn auto. De buurten in deze wijk hebben de meeste slachtoffers van geweldsdelicten in eigen buurt (Indische buurt) en het hoogste percentage drugsoverlast en aangiftes van inbraken (De Hoogte). In deze beide buurten zijn de gevoelens van onveiligheid sterk en is sprake van veel overlast, waaronder drugsoverlast.

Ook positieve ontwikkelingen in oude wijken

Positief in de Indische buurt zijn de afnames van het aantal slachtoffers van inbraken en fietsendiefstal. In De Hoogte is minder geluidsoverlast en hebben minder bewoners dan twee jaar terug het idee dat er vaak bedreigende voorvallen plaatsvinden. Ook de daling

van de percentages slachtoffers van autodelicten en mishandeling in beide buurten zijn positieve ontwikkelingen.

De Bloemenbuurt ondervindt het meest overlast door omwonenden van de hele stad. Maar de drugsoverlast is hier gehalveerd naar een gemiddeld niveau. In de Oranjewijk/Schilderswijk blijft de onveiligheid beperkt tot vermogensdelicten; veel wijkbewoners hebben het idee dat die vaak voorkomen en bovengemiddelde percentages geven aan dat ze slachtoffer zijn geweest van diefstal uit of vernieling aan hun auto of van diefstal van hun fiets.

Veilige wijken verder van Centrum

De wijken die duidelijk boven het stadsgemiddelde scoren qua veiligheid, liggen wat verder van het stadscentrum af: Paddepoel(-noord), Lewenborg, De Wijert en Corpus den Hoorn. De enige uitzondering is een slechte score van Corpus den Hoorn op diefstal uit/vanaf of vernieling aan auto's. Ook zijn er meer inbraken dan twee jaar geleden, en meer drugsoverlast. De wijk kent wel de allerlaagste mate van overlast door groepen jongeren van alle wijken. In Paddepoel zien we meer verbeteringen: minder geënquêteerden in deze wijk melden drugsoverlast, geweldsdelicten, autodelicten en gevoelens van onveiligheid. Aangiftes slachtoffers laten minder inbraken zien. Paddepoel-zuid scoort overall gemiddeld op veiligheid. Er zijn wel veel bewoners die zich onveilig voelen in hun eigen buurt, maar er is juist weinig sprake van geluidshinder en de overlast door omwonenden is hier afgenomen. Ook in Lewenborg is minder criminaliteit rond auto's dan in 2010.

Nieuwe wijken en dorpen nog altijd veilig

In de dorpen en de nieuwe wijken zijn vrijwel alle veiligheidscores beter dan gemiddeld in de wijken. Nieuw-west heeft zelfs een hele reeks beste scores op veiligheid.

In al deze wijken en buurten melden minder bewoners dan in 2010 dat hun fiets is gestolen. Het

percentage bewoners van Hoogkerk/de dorpen dat zich wel eens onveilig voelt in zijn eigen woonbuurt, is weer afgenomen tot het oude, lage percentage van 8 procent. Men ervaart minder overlast van omwonenden, maar overlast van groepen jongeren is de laatste twee jaar toegenomen.

In Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg hebben de bewoners het idee dat er meer vermogensdelicten worden gepleegd in de buurt, en ook is er bij meer mensen ingebroken dan voorheen. Maar het blijft hier beduidend veiliger dan gemiddeld in de stad.

(Drugsoverlast in Selwerd, Beijum-oost en Vinkhuizen

Hoewel Selwerd, Beijum-oost en Vinkhuizen gemiddeld scoren op veiligheid, blijkt dat de bewoners hier overlast ondervinden en zich (daardoor) onveilig voelen. Dit wordt gecompenseerd door gemiddeld tot weinig slachtoffers, van met name diefstal van fietsen. Veel bewoners ervaren drugsoverlast in Selwerd en Beijum-oost. In Beijum-oost is dit sinds 2010 verdubbeld en in Selwerd op het hoge niveau van 2010 gebleven. In Beijum-oost (en Beijum) ondervinden ook veel mensen overlast van groepen jongeren. In alle drie deze wijken/buurten is deze vorm van overlast toegenomen. In Vinkhuizen heeft men verder last van omwonenden en geluidshinder. Blijkbaar hangt overlast samen met de gevoelens van veiligheid die men in de eigen woonbuurt ervaart. Die liggen in deze drie wijken/buurten duidelijk onder het stadsgemiddelde.

Tuinwijk, Oud-zuid en Grunobuurt slachtoffers van autocriminaliteit

Het aantal diefstallen uit en vanaf auto's en vernielingen aan auto's is hoog in Tuinwijk, Oud-zuid en de Grunobuurt. In Tuinwijk en Oud-zuid zijn verder van veel bewoners fietsen gestolen. In Oud-zuid, inclusief de Grunobuurt, is weinig drugsoverlast. Daarmee komen de totaalscores voor veiligheid op een gemiddeld niveau uit.

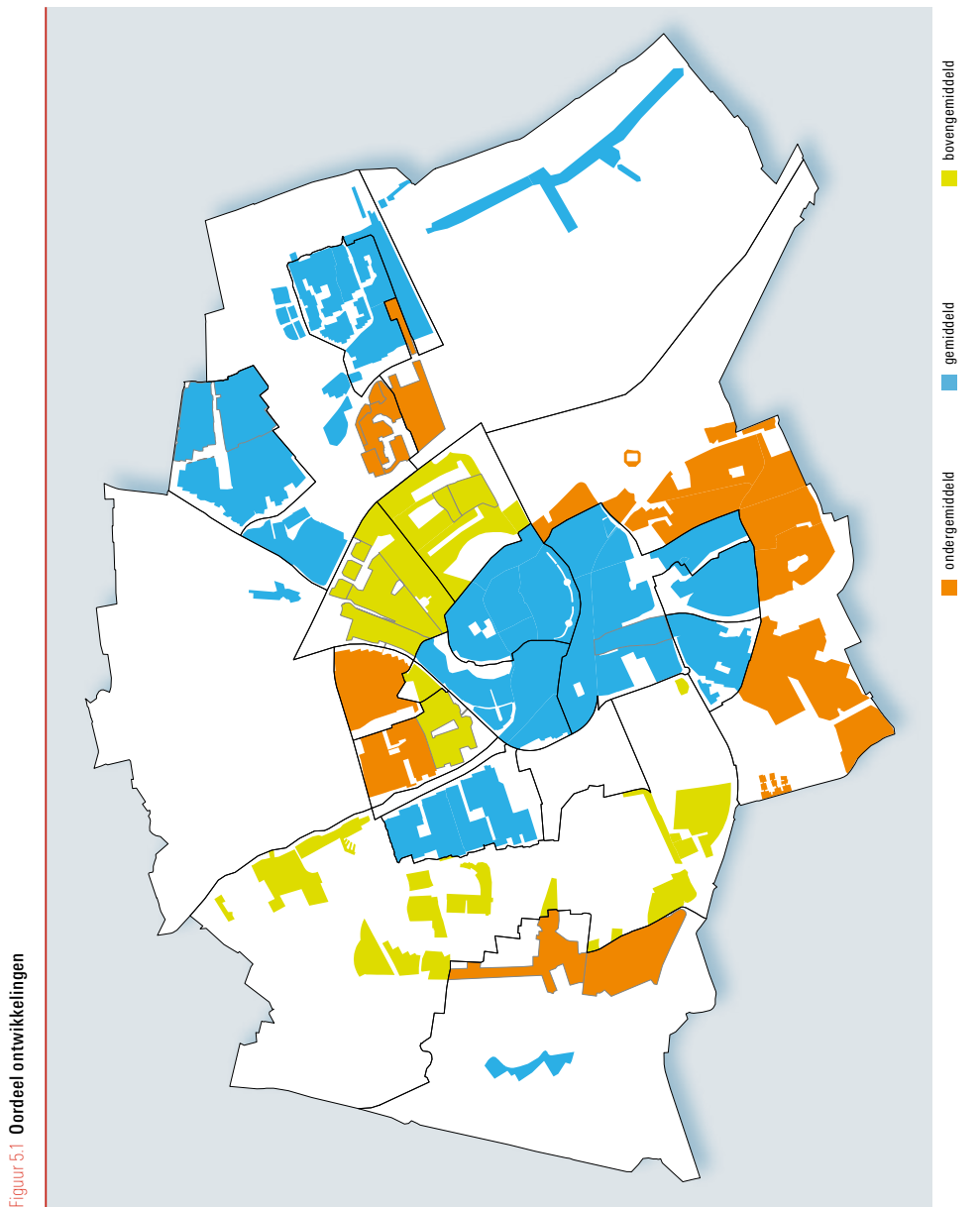
■ oordeel bewoners over ontwikkelingen wijken

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van bewoners over de ontwikkelingen van wijken en buurten. In de plattegrond op de volgende bladzijde hebben we de volgende elementen opgenomen:

- oordeel van bewoners over de ontwikkeling van hun buurt in het afgelopen jaar (vooruit en achteruit)
- verwachting van bewoners over de toekomst van hun buurt (vooruit en achteruit)

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Stadlers wat positiever over ontwikkeling buurt laatste jaar

In de stad als geheel zijn wat meer inwoners positief over de ontwikkelingen van hun wijk of buurt in het afgelopen jaar. Het percentage dat vindt dat hun buurt erop achteruit is gegaan, is gelijk gebleven en dat geldt ook voor de aandelen stadlers die denken dat hun buurt er in de komende jaren op vooruit zal gaan en die achteruitgang verwachten.

Nog steeds pessimisme in Paddepoel-noord en Selwerd

Het beeld van pessimisme uit 2010 in Selwerd en Paddepoel(-noord) is in 2012 maar weinig veranderd. Nog steeds kleuren deze wijken ondergemiddeld in hun kijk op de ontwikkelingen van de afgelopen tijd en de verwachtingen voor de toekomst.

We baseren onze conclusie dat juist bewoners in Paddepoel-noord pessimistischer zijn over de ontwikkelingen in de wijk, op de totaalscore van Paddepoel en de gunstigere resultaten van Paddepoel-zuid. Dit betekent dat het pessimistische geluid vooral uit Paddepoel-noord moet komen.

In Selwerd zijn alle afzonderlijke percentages juist beter dan in 2010. Dit geldt vooral ten aanzien van de toekomst; het percentage dat verwacht dat de wijk er de komende jaren op vooruit zal gaan, is zelfs gestegen naar het stadsgemiddelde. Maar de percentages bewoners die achteruitgang zien, zijn nog steeds de hoogste van alle wijken en buurten¹.

Vinkhuizen is nog niet klaar

De cijfers over de ontwikkelingen in Vinkhuizen geven vrijwel hetzelfde beeld als in 2010: velen vinden dat de wijk erop vooruit is gegaan en een gemiddeld percentage verwacht vooruitgang in de toekomst, maar veel bewoners constateren achteruitgang. Er zijn er zelfs meer dan in 2010 die verwachten dat de wijk er verder op achteruit zal gaan. Ondanks de wijkvernieuwing lijken de problemen in deze wijk nog niet verdwenen.

Bewoners Tuinwijk en Krachtwijken positief over ontwikkeling en toekomst

Veel bewoners vinden dat de buurt erop vooruit is gegaan de laatste jaren in de Tuinwijk en de beide krachtwijken, de Indische buurt en De Hoogte. Ook verwachten velen hier verdere vooruitgang van de buurt. Vrijwel overal liggen de percentages die achteruitgang constateren en verwachten rond het stadsgemiddelde. Alleen in de Tuinwijk zijn deze percentages duidelijk lager. De Tuinwijk heeft op drie van de vier elementen de meest positieve score van alle wijken en buurten.

Gemiddelden in oudere, zuidelijke wijken en buitenwijken en Centrum

Overwegend gemiddelde scores op de ontwikkeling van de buurt zijn te zien in de oude wijken ten zuiden van het centrum en de oude buitenwijken: Oud-zuid met zijn Grunobuurt, Corpus den Hoorn, De Wijert, Lewenborg en Beijum, inclusief Beijum-oost. Ook in de wijk Centrum zien we louter gemiddelde scores waar het gaat om de ontwikkelingen in de afgelopen jaren en de verwachtingen daarover de komende jaren.

In Lewenborg en Corpus den Hoorn vinden veel bewoners dat de buurt er de laatste tijd op vooruit is gegaan. Slechte scores zien we in al deze wijken en buurten niet, in tegenstelling tot vorige keer ook niet in Oud-zuid en de Grunobuurt.

In Lewenborg is wel terugloop van de positieve scores zichtbaar; minder bewoners zien vooruitgang en meer achteruitgang. In Beijum is dit net andersom.

Stabiel waar het goed gaat

In de wijken die in de vorige hoofdstukken positief uit de bus kwamen, zien we voornamelijk gemiddelde tot ondergemiddelde scores waar het om de ontwikkelingen gaat. Dit is geen probleem: als het zo goed blijft, is het goed wonen in de Oranjewijk/Schilderswijk, Nieuw-west, Nieuw-oost, Nieuw-zuid, Hoogkerk, Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg en de andere dorpen in de gemeente.

In Nieuw-oost en Nieuw-west zijn zelfs weinig bewoners die vinden dat de wijk achteruit is gegaan en die verwachten dat de wijk in de komende jaren achteruit zal gaan.

In het dorp Hoogkerk zijn de verwachtingen voor de toekomst minder optimistisch dan twee jaar terug.

¹ De percentages zijn te vinden op <http://groningen.buurtmonitor.nl/>.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

■ buurten en wijken stuk voor stuk

Dit hoofdstuk beschrijft per wijk kort hoe leefbaarheid en veiligheid zich hebben ontwikkeld. De wijken waarvoor we dit doen zijn de wijken in de stad die extra aandacht krijgen, de zogenaamde wijkvernieuwingswijken. Elk van deze wijken brengen we in beeld aan de hand van een tabel. Waar over veel jaren gegevens beschikbaar zijn, geven we alleen de jaren 2000, 2004, 2008 en 2010 weer. Meer cijfers zijn te vinden in bijlage A en op onze website <http:// groningen.buurtmonitor.nl/>.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.1 Vinkhuizen

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	6,6	7,2	6,8	6,7	7,6
Gehechtheid aan buurt	57%	61%	62%	56%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	34%	22%	20%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')					
Kwaliteit woning	7,3	7,6	7,4	7,5	7,6
Groenvoorziening (tevredeheid)	90%	85%	83%	88%	85%
Verloedingscijfer	5,2	4,1	4,8	4,1	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevredeheid)	70%	75%	65%	65%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,3	5,6	5,5	5,4	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	83%	74%	79%	76%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	87%	78%	78%
Actief geweest in de buurt	16%	9%	16%	16%	23%
4. Tevredeheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	66%	70%	70%	82%	73%
Jongerenvoorzieningen	36%	54%	47%	56%	53%
Ouderenvoorzieningen	84%	83%	82%	81%	71%
Winkelaanbod	83%	97%	98%	98%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	79%	78%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	15	12	16	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	41%	17%	22%	28%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	9%	9%	3%	6%	8%
Overlastcijfer	4,5	2,8	3,6	4,5	3,5
Drugsoverlast	9%	2%	4%	4%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	60%	67%	38%	38%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	75%	68%	30%	30%	34%

6.1 Vinkhuizen

Vinkhuizen is een grote wijk die eind jaren zestig en begin jaren zeventig is gebouwd. Het stratenpatroon is opgebouwd rond rechte wegen en de wooncomplexen zijn in stempelstructuur gebouwd. Vanaf 2000 is er een zeer omvangrijk wijkvernieuwingprogramma in Vinkhuizen uitgevoerd. Vinkhuizen heeft zijn eigen winkelcentrum dat een aantal jaren geleden geheel is gerenoveerd. Verder zijn er in het kader van de wijkvernieuwing veel nieuwe voorzieningen gebouwd, waaronder de nieuwe vensterschool en een nieuw jongerencentrum. Daarnaast zijn meerdere voorzieningen gerenoveerd. Vinkhuizen heeft ongeveer 10.000 bewoners en telt veel gezinnen met kinderen, relatief veel allochtone gezinnen en veel oudere bewoners.

Algemeen: minder positief over leefbaarheid

De bewoners van Vinkhuizen zijn duidelijk minder gehecht aan hun buurt dan bij de vorige meting twee jaar geleden. Ze hechten zich minder aan hun buurt dan de gemiddelde stadler. De kwaliteit van de woonomgeving is in Vinkhuizen ook lager dan gemiddeld in de stad, maar wel gelijk gebleven ten opzichte van 2010. We hebben de bewoners gevraagd welke problemen volgens hen het grootst zijn in de wijk. Vaak genoemde problemen zijn de samenstelling van de bevolking, criminaliteit en vandalisme, geluidsoverlast en het gedrag van buurtgenoten. Deze problemen zijn ook vaker genoemd dan in 2010 en vaker dan gemiddeld in de stad. Het percentage respondenten dat geen problemen heeft aangegeven, ligt rond het stadsgemiddelde.

Afnemende verloedering in de vorm van vernielingen en hondendoep

De fysieke leefomgeving is in Vinkhuizen duidelijk verbeterd sinds de vorige meting in 2010. De verloedering van de wijk is nog wel hoger dan het stedelijk gemiddelde, maar neemt sneller dan gemiddeld af. Bewoners rapporteren beduidend minder vernielingen en hondendoep. Er zijn ook minder aangiftes van

vernielingen gedaan. De tevredenheid over het onderhoud van groen, trottoirs en speelgelegenheden is duidelijk toegenomen. Over het algemeen scoort het onderhoud in Vinkhuizen gemiddeld.

De bewoners zijn in toenemende mate én iets meer dan gemiddeld tevreden over de groenvoorziening in hun wijk.

De kwaliteit van de woningen ligt stabiel net onder het gemiddelde niveau in de stad.

Sociale leefomgeving onder gemiddeld gebleven

In de vorige Monitor leefbaarheid en veiligheid rapporteerden we een lichte verbetering van de sociale leefomgeving in Vinkhuizen. Nu zien we dat de meeste aspecten ongeveer gelijk zijn gebleven. Alleen het aantal mensen dat regelmatig een praatje met de buren maakt, daalde fors de afgelopen twee jaar en is nu gelijk aan het stadsgemiddelde.

Er is minder sociale samenhang dan gemiddeld in de stad. Dat geldt ook voor de mate waarin de bewoners van Vinkhuizen zich medeverantwoordelijk voelen voor hun wijk. Hierop scoort Vinkhuizen het laagst van alle wijken in de stad. Vinkhuizen hoort ook bij de drie wijken met de minste mensen die actief zijn voor de buurt.

Ruime tevredenheid over voorzieningen, vooral winkels

De bewoners van Vinkhuizen zijn bovengemiddeld tevreden over de voorzieningen in hun wijk. Over de speelgelegenheden voor kinderen, de jongerenvoorzieningen, het C&G en het Stip¹ zijn zij duidelijk meer tevreden dan bij de vorige meting, twee jaar geleden. Ook de ouderenvoorzieningen in hun wijk waarden de bewoners bovengemiddeld. Het winkelaanbod is goed en er zijn voldoende ontmoetingsplekken volgens de bewoners. De gebouwen die beschikbaar zijn voor buurtactiviteiten worden door meer mensen

¹ Steun- en informatiepunt in de wijk, voor wonen, welzijn en praktische ondersteuning

bezoekt dan gemiddeld in de stad: 38 tegen 28 procent.

Overlast en gevoelens van onveiligheid toegenomen

De overlast is flink toegenomen en bovengemiddeld in Vinkhuizen. Bewoners hebben veel meer last van geluidsoverlast, groepen jongeren en van de eigen buurtgenoten dan twee jaar geleden. In vergelijking met de rest van de stad scoort de wijk hierop slechter dan gemiddeld. Meer bewoners van Vinkhuizen voelen zich dan ook onveilig dan bij de vorige enquête: 28 tegen 22 procent. Gemiddeld voelt 20 procent van de stadlers zich onveilig in de eigen buurt.

De drugsoverlast is in Vinkhuizen juist veel lager dan het stedelijk gemiddelde: 4 tegenover 8 procent. Ten opzichte van twee jaar geleden is de drugsoverlast in Vinkhuizen gelijk gebleven.

Oordeel voorbij ontwikkeling wisselend, toekomstverwachting somber

In Vinkhuizen zijn veel bewoners negatief over de ontwikkeling van de buurt in de afgelopen tijd en pessimistisch over de toekomst van de buurt. Daar staat tegenover dat ook veel bewoners vinden dat de wijk de laatste tijd vooruit is gegaan. Tot in 2008 behoorden de bewoners van Vinkhuizen tot de meest optimistische van de stad als het om de ontwikkeling van hun wijk ging. De positieve effecten van de wijkvernieuwing, die zichtbaar waren in de enquête tussen 2000 en 2010, zijn dus aan het afnemen en de problemen van Vinkhuizen zijn nog niet verdwenen.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.2. Paddepoel en Paddepoel-zuid

	Paddepoel		Paddepoel-zuid				
	2010	2012	Stad	2002	2006	2010	2012
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid							
Kwaliteit woonomgeving	7,1	7,0	7,6	6,3	6,9	6,6	7,0
Gehechtheid aan buurt	57%	64%	69%	66%	73%	55%	60%
Hier zijn geen belangrijke problemen	26%	26%	17%	-	22%	20%	21%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')							
Kwaliteit woning	7,6	7,8	7,6	6,7	7,0	7,6	7,8
Groenvoorziening (tevredenheid)	90%	90%	85%	86%	91%	86%	91%
Verloedingscijfer	3,4	2,9	3,4	4,5	3,7	3,9	3,2
Schoonhouden woonomgeving (tevredenheid)	75%	78%	69%	57%	64%	71%	76%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')							
Sociale samenhang	5,5	5,5	6,0	4,7	5,6	5,2	5,8
Medeverantwoordelijk buurt	85%	84%	85%	70%	80%	81%	84%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	83%	81%	78%	-	-	85%	86%
Actief geweest in de buurt	18%	23%	23%	18%	22%	20%	27%
4. Tevredenheid over de aanwezigheids voorzieningen							
Speelmogelijkheden voor kinderen	70%	76%	73%	67%	73%	75%	80%
Jongerenvoorzieningen	44%	47%	53%	35%	49%	45%	51%
Ouderenvoorzieningen	68%	79%	71%	81%	68%	61%	79%
Winkelaanbod	91%	93%	92%	99%	96%	93%	94%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	67%	71%	71%	-	-	71%	70%
5. Aangiften bij de politie							
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	17	13	11	-	16	18	8
6. Veiligheidsbeleving							
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	24%	21%	20%	28%	22%	30%	27%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	8%	8%	8%	10%	7%	7%	8%
Overlastcijfer	2,9	3,2	3,5	4,2	3,9	3,4	3,4
Drugsoverlast	9%	2%	8%	29%	13%	14%	6%
7. Ontwikkeling							
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	32%	25%	30%	30%	42%	48%	42%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	37%	28%	34%	63%	70%	53%	46%

6.2 Paddepoel en Paddepoel-zuid

Paddepoel is een grote wijk, gebouwd in de jaren zestig en vroege jaren zeventig en is een typisch product van zijn tijd. Rijfshuizen en flats gebouwd in stempels bepalen het straatbeeld. In het noorden van de wijk staan iets luxere huizen, waarvan steeds meer particulier bezit. Dit zijn vooral voormalige corporatiewoningen die een aantal jaren geleden zijn verkocht. In het midden van de wijk zijn veel huizen corporatief bezit en in Paddepoel-zuid is een stevig en omvangrijk wijkvernieuwingprogramma uitgevoerd met voornamelijk nieuwe koopwoningen. De wijk heeft een groot winkelcentrum met een bovenwijks bereik. In Paddepoel wonen 9.000 mensen, onder wie relatief veel ouderen en niet-westerse allochtonen.

In deze paragraaf beschrijven we de uitkomsten voor Paddepoel-zuid als deze opvallend afwijken van de uitkomsten voor de hele wijk.

Bewoners meer gehecht aan Paddepoel

De kwaliteit van de woonomgeving is in Paddepoel gelijk gebleven aan die van de meting in 2010 en ligt onder het stadsgemiddelde. In het zuiden van de wijk verbeterde de kwaliteit van de woonomgeving, maar deze is nog wel lager dan gemiddeld in de stad. Meer bewoners zijn gehecht aan hun buurt dan twee jaar geleden: 64 tegenover 57 procent bij de vorige enquête. Gemiddeld in de stad is 69 procent van de respondenten gehecht aan hun buurt. In Paddepoel-zuid geeft 60 procent aan gehecht te zijn aan de buurt, ook dit is meer dan in 2010.

De bewoners hebben aangegeven welke problemen in hun wijk het grootst zijn. In Paddepoel vindt 23 procent de samenstelling van de bevolking een probleem, het hoogste percentage van alle wijken en buurten in de stad. In Paddepoel-zuid komt dit niet naar voren; hier krijgt criminaliteit en vandalisme het hoogste percentage van de stad.

Schone, goed onderhouden en groene wijk

De fysieke leefomgeving is in heel Paddepoel verbeterd. De wijk hoort bij de wijken met de hoogste tevredenheid over het onderhoud van de wegen. De kwaliteit van de woningen nam toe en is nu bovengemiddeld. Paddepoel is een groene wijk en dat groen scoort hoger dan gemiddeld. In Paddepoel-zuid is 91 procent van de respondenten tevreden over de groenvoorziening, in 2010 was dit 86 procent.

De verloeding in de wijk nam de laatste jaren af en ligt nu onder het stadsgemiddelde. De bewoners zijn bovengemiddeld tevreden over het schoonhouden van hun woonomgeving en hebben veel minder last van hondenoep dan twee jaar geleden. Ook melden veel minder bewoners dat er vaak dingen worden vernield. Het onderhoud van speeltoestellen is sterk verbeterd sinds 2010.

Sociaal rond gemiddelde en toegenomen in Paddepoel-zuid

Sociaal gezien is Paddepoel inmiddels een redelijk stabiele wijk, met scores in de buurt van het stadsgemiddelde. De sociale samenhang in de wijk als geheel is stabiel op een laag niveau, maar in Paddepoel-zuid stevig toegenomen tot vlakbij het gemiddelde. Het percentage dat regelmatig een praatje maakt met buurtgenoten, is in de zuidelijke helft van de wijk zelfs bovengemiddeld. In de wijk als geheel is het percentage bewoners dat bereid is een zieke of gehandicapte buurtgenoot te helpen het laagst van de stad. Positief is dat in Paddepoel veel meer bewoners actief zijn geweest voor de buurt dan twee jaar terug.

Gemiddelde tevredenheid voorzieningen

Over alle voorzieningen is men in Paddepoel en Paddepoel-zuid even tevreden als gemiddeld in de stad. En die tevredenheid is voor de meeste voorzieningen meegetegen met die in de stad. Het winkelaanbod oogst evenveel tevredenheid als eerder, en dat geldt ook voor de rest van de stad.

Paddepoelsters voelen zich veiliger in hun wijk

De gevoelens van onveiligheid zijn in heel Paddepoel afgenomen sinds 2010, al voert in Paddepoel-zuid nog een bovengemiddeld percentage zich wel eens onveilig in de buurt. Veel minder mensen melden dat overlast door drugsgebruik vaak voorkomt in de wijk. Ook zijn er minder Paddepoelsters slachtoffer geworden van geweld en van vernielingen aan hun auto of diefstal van onderdelen van hun auto.

Ontwikkelingen zuid positief, noord ronduit somber

We zien een duidelijk verschil tussen de beide wijkdelen in de beoordeling van de ontwikkelingen van deze buurten. Veel en toenemende percentages bewoners van Paddepoel-zuid vinden dat hun buurt erop vooruit is gegaan de laatste jaren en verwachten in de toekomst verdere vooruitgang. In de wijk als geheel is het net andersom: een hoog en toenemend percentage bewoners vindt dat de wijk erop achteruit is gegaan en ziet die ontwikkeling doorzetten in de toekomst. De bewoners van Paddepoel-noord hebben dus weinig positiefs te melden als het om de ontwikkeling van hun buurt gaat.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.3. Selwerd

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	6,6	7,3	6,7	6,9	7,6
Gehechtheid aan buurt	62%	72%	64%	63%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	14%	20%	25%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tastbaar')					
Kwaliteit woning	7,2	7,4	7,4	7,3	7,6
Groenvoorziening (tevreedenheid)	85%	91%	88%	89%	85%
Verloedingscijfer	3,5	3,4	4,1	3,6	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreedenheid)	69%	67%	69%	67%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,4	6,1	5,6	5,5	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	79%	80%	82%	79%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	85%	79%	78%
Actief geweest in de buurt	-	12%	19%	19%	23%
4. Tevreedenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	52%	65%	73%	82%	73%
Jongerenvoorzieningen	28%	34%	45%	63%	53%
Ouderenvoorzieningen	85%	84%	77%	85%	71%
Winkelaanbod	97%	99%	98%	97%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	67%	85%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	14	11	13	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	23%	19%	22%	28%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	9%	12%	7%	9%	8%
Overlastcijfer	3,4	3,2	3,3	3,9	3,5
Drugsoverlast	15%	21%	15%	15%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	11%	19%	15%	19%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	19%	29%	21%	29%	34%

6.3 Selwerd

Selwerd is een typische jaren-zestigbuurt met rijtshuizen en flats die in een stempelpstructuur zijn gebouwd. Aan de rand van de wijk zijn meerdere studentflats te vinden. Van oorsprong was het een wijk gericht op het huisvesten van gezinnen en oudere bewoners. Selwerd heeft een eigen winkelcentrum en vensterschool. In de vensterschool zijn meerdere wijkvoorzieningen gevestigd waaronder een zwembad, een bibliotheek, een Centrum voor jeugd en gezin en een jongerenaccommodatie annex buurtcentrum. De laatste jaren huisvest de wijk meer en meer huishoudens met een laag inkomen en is het aantal studenten aanzienlijk gestegen. In Selwerd wonen ook relatief veel ouderen, mensen met een niet-westerse herkomst en eenoudergezinnen.

Algemeen: kwaliteit woonomgeving verbeterd

De kwaliteit van de woonomgeving in Selwerd was naar het oordeel van de bewoners vanaf 2006 tot en met 2010 elke meting verminderd. Deze trend wordt in 2012 doorbroken, er is een kleine verbetering te zien ten opzichte van 2010. De buurt bevindt zich nog steeds wel onder het stedelijk gemiddelde.

Ook fysieke leefomgeving verbeterd

Het onderhoud aan verschillende aspecten van de fysieke leefomgeving is volgens de Selwerders verbeterd ten opzichte van 2010 en er is minder verloedering, vooral minder hondenoep op straat. Met name het onderhoud aan de trottoirs waarover de bewoners in 2010 niet tevreden waren, is beter geworden. Dit is vooral belangrijk voor het grote aandeel ouderen in de wijk. Over andere fysieke aspecten van Selwerd zijn de bewoners ongeveer even tevreden als in het verleden, en dat is rond het stadsgemiddelde.

Sociale kant van Selwerd ondergemiddeld

De mate van sociale samenhang die de bewoners ervaren is kleiner dan gemiddeld, net als in voorgaande jaren. Ook het gevoel van medeverantwoordelijkheid in de buurt ligt iets onder het gemiddelde. Verder behaalt Selwerd sociaal gezien voornamelijk scores rond het stadsgemiddelde. De contacten met buurtgenoten, de bereikbaarheid van buurtgenoten om te helpen bij ziekte of handicap en het percentage bewoners dat daadwerkelijk actief is geweest voor de buurt zijn allemaal gemiddeld, maar ook bijna allemaal dalend.

Selwerders zeer tevreden over voorzieningen

Veel Selwerders zijn dik tevreden met de voorzieningen in de buurt. In 2010 waren al veel buurtbewoners tevreden over de meeste aspecten en in 2012 is dit nog beter geworden. Opvallend is de mening over jongerenvoorzieningen. In 2010 lag de tevredenheid nog rond het gemiddelde, maar in 2012 is dit ruim boven het stadsgemiddelde uitgestegen. Hetzelfde geldt voor de tevredenheid over het aantal plekken in de wijk waar men buurtgenoten kan ontmoeten. Deze laatste is zelfs het hoogste percentage van alle wijken. Ook zijn de buurtbewoners tevreden over speelvoorzieningen, voorzieningen voor ouderen en het winkelaanbod.

Veiligheidsbeleving minder gunstig en (drugs-)overlast

Ten opzichte van 2010 voelen meer Selwerders zich onveilig in hun buurt. Onveiligheidsgevoelens bij buurtbewoners zijn toegenomen van 22 procent in 2010 naar 28 procent in 2012. Nog steeds hebben veel buurtbewoners het idee dat drugsoverlast vaak in hun buurt voorkomt. Overlast door groepen jongeren en geluidsoverlast zijn toegenomen, maar liggen nog rond het stedelijk gemiddelde. Ook de percentages die daadwerkelijk slachtoffer zijn geworden van een delict liggen rond het stedelijk gemiddelde.

Selwerders somber over ontwikkeling van hun wijk

Veel bewoners van Selwerd vinden dat hun woonomgeving erop achteruit is gegaan; 40 procent. Ook denken velen dat de wijk er in de toekomst slechter op wordt, 45 procent ziet de toekomst somber in. Deze beide percentages zijn de hoogste van alle wijken in de stad¹. Ten opzichte van 2010 zien we wel kleine verbeteringen in de oordelen over de ontwikkeling van de wijk.

¹ Deze percentages zijn te vinden op www.groningen.buurtmonitor.nl.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.4. Tuinwijk

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	5,9	6,7	7,3	7,6	7,6
Gehechtheid aan buurt	42%	57%	65%	63%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	18%	22%	29%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')					
Kwaliteit woning	6,7	6,9	7,1	7,6	7,6
Groenvoorziening (tevreedenheid)	83%	84%	85%	90%	85%
Verloedingscijfer	4,6	3,5	3,3	2,9	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreedenheid)	55%	72%	80%	83%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	4,7	5,7	5,6	6,0	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	78%	76%	86%	87%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	74%	72%	78%
Actief geweest in de buurt	13%	19%	23%	26%	23%
4. Tevreedenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	44%	75%	53%	66%	73%
Jongerenvoorzieningen	44%	50%	58%	63%	53%
Ouderenvoorzieningen	81%	54%	45%	76%	71%
Winkelaanbod	97%	98%	94%	96%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	70%	81%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	12	10	6	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	41%	20%	16%	25%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	12%	4%	7%	8%	8%
Overlastcijfer	4,7	4,2	3,2	3,5	3,5
Drugsoverlast	25%	13%	8%	8%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	33%	46%	65%	66%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	46%	63%	67%	56%	34%

6.4 Tuinwijk

De Tuinwijk is een kleine buurt waar de afgelopen jaren veel is veranderd in het kader van de wijkvernieuwing. Vele woningen zijn samengevoegd en als koopwoning op de markt gebracht. De eigendomsverhoudingen in de wijk zijn daarmee behoorlijk veranderd.

Een verbeterde wijk, waar je moeilijk kunt parkeren

Bij de vorige meting in 2010 zagen we dat de leefbaarheid in de Tuinwijk sterk was verbeterd ten opzichte van de situatie in 2008. De bewoners vinden het nog steeds prettig in hun wijk. De kwaliteit van de woonomgeving is verder toegenomen en ligt nu op het stadsgemiddelde. De bewoners zijn ook even gehecht aan hun buurt als gemiddeld in de stad. Dat was enige jaren geleden nog duidelijk onder het stedelijk gemiddelde.

We hebben de mensen in de Tuinwijk gevraagd naar de belangrijkste problemen in hun buurt. Het percentage bewoners dat antwoordt dat er geen problemen in hun buurt zijn, ligt met 29 procent hoger dan het gemiddelde in de stad (17 procent). Het vinden van een parkeerplek is in de Tuinwijk nog lastiger dan bij de vorige meting in 2010 en is het meest genoemde probleem. Voor het schoonhouden van de woonomgeving en het onderhoud van de groenvoorziening heeft de Tuinwijk de hoogste cijfers van alle wijken in de stad gekregen. Dit is als probleem dan ook veel minder vaak genoemd dan in 2010.

Fysieke leefomgeving verbeterd tot boven stadsgemiddelde

Het 'groen en grijs' in de Tuinwijk zit duidelijk in de lift. De kwaliteit van de woningen is toegenomen en ligt nu op het stedelijk gemiddelde. De buurt is minder verloederd dan twee jaar geleden en scoort op dit punt boven het stadsgemiddelde. Ook de groenvoorziening is verbeterd en de Tuinwijk is de schoonste buurt van de stad. De cijfers uit voorgaande jaren laten zien dat de Tuinwijk flink opgeknapt is.

Ook sociaal leefklimaat verbeterd

We hebben de bewoners van de Tuinwijk een aantal vragen gesteld om erachter te komen hoe tevreden zij zijn over de sociale leefomgeving van hun buurt. De sociale samenhang is toegenomen tot het niveau van het stedelijk gemiddelde. Ook voelen evenveel bewoners van de Tuinwijk zich medeverantwoordelijk voor hun buurt als gemiddeld en is een gemiddeld percentage actief voor de buurt. De bewoners maken wat minder vaak een praatje met hun buren dan bij de vorige meting. Zo'n burengesprekje is in de Tuinwijk iets minder gebruikelijk dan gemiddeld in de stad.

Grote toename tevredenheid voorzieningen

De voorzieningen in de Tuinwijk zijn duidelijk verbeterd de afgelopen jaren. Alleen de tevredenheid over de speelbaarheid voor kinderen ligt nog onder het stedelijk gemiddelde, maar is wel toegenomen. De tevredenheid over de C/JG's, Stip's en voorzieningen voor jongeren en ouderen is sterker toegenomen dan in de stad als geheel. Er zijn ruim voldoende plekken om elkaar te ontmoeten in de Tuinwijk, de bewoners zijn hier bovengemiddeld tevreden over. Ook het winkelaanbod en de voorzieningen voor jongeren scoren boven het stadsgemiddelde.

Gevoel van onveiligheid toegenomen

Het percentage bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in de Tuinwijk, is sinds de meting in 2010 toegenomen van 16 procent naar 25 procent. Het stadsgemiddelde ligt op 20 procent. Twee jaar geleden zagen we nog dat de bewoners zich veiliger voelden in hun buurt dan in 2008, maar deze ontwikkeling heeft zich dus niet doorgezet. Op andere aspecten van veiligheid – overlast, drugsoverlast en het aantal bewoners dat slachtoffer van inbraak is geweest – scoort de Tuinwijk gemiddeld. Deze percentages waren enige jaren geleden veel

ongunstiger. De percentages die melden slachtoffer te zijn geweest van diefstal van hun fiets of een delict aan hun auto zijn hier relatief hoog.

Roskleurige toekomst

Er is geen andere wijk in de stad waar de bewoners zo positief zijn over de ontwikkeling van hun woonomgeving als in de Tuinwijk. En de toekomst zien de bewoners met veel vertrouwen tegemoet. Ook op dit aspect scoort de Tuinwijk het hoogste van alle wijken en buurten.

¹ Steun- en informatiepunt in de wijk, voor vrouwen, welzijn en praktische ondersteuning

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.5 De Hoogte

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	5,5	6,1	5,9	6,4	7,6
Gehechtheid aan buurt	42%	54%	47%	48%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	16%	14%	22%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tastbaar')					
Kwaliteit woning	7,0	7,0	6,9	7,1	7,6
Groenvoorziening (tevreidenheid)	74%	73%	79%	75%	85%
Verloedingscijfer	4,6	4,4	4,3	4,3	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreidenheid)	53%	56%	52%	58%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	4,4	5,2	4,9	5,1	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	69%	78%	78%	82%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	71%	72%	78%
Actief geweest in de buurt	8%	12%	15%	23%	23%
4. Tevreidenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	69%	70%	66%	75%	73%
Jongerenvoorzieningen	40%	57%	48%	54%	53%
Ouderenvoorzieningen	80%	66%	51%	58%	71%
Winkelaanbod	91%	89%	94%	93%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	75%	76%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	19	18	22	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	32%	29%	31%	30%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	10%	8%	6%	10%	8%
Overlastcijfer	4,9	4,3	4,1	4,2	3,5
Drugsoverlast	44%	31%	24%	24%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	37%	46%	43%	51%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	46%	48%	52%	57%	34%

6.5 De Hoogte

De Hoogte is een kleine wijk, waar de eerste corporatieve woningen van de stad zijn gebouwd. Een deel van de wijk is vlak na de Tweede Wereldoorlog gebouwd. Het woningbestand is relatief oud en bestaat voornamelijk uit huurhuizen van woningbouwcorporaties. In 2011 is men begonnen met het vernieuwen van de wijk. Woningen zijn samengevoegd en een deel van de woningen is als koopwoning op de markt gebracht. De Hoogte is een van de twee krachtwijken in de stad.

Algemeen niveau leefbaarheid nog steeds onder het gemiddelde

De wijkbewoners van De Hoogte beoordelen de kwaliteit van de woonomgeving lager dan gemiddeld in de stad. Ten opzichte van vorige jaren is de kwaliteit echter wel verbeterd. Een gemiddeld percentage geeft aan problemen te ervaren in de buurt. Meest genoemd is hier criminaliteit en vandalisme.

Fysieke leefomgeving ook ondergemiddeld: verfloudering maar beter onderhoud

Op de punten van fysieke leefomgeving scoort De Hoogte onder het gemiddelde. De beoordeling van de kwaliteit van de woning ligt ook onder het gemiddelde van de stad. Over de groenvoorziening zijn bewoners lang niet allemaal tevreden. En het verloopcijfer is hoog. Hierbij zijn zowel rommel als hondenpoep op straat nergens in de stad meer gerapporteerd dan in De Hoogte. Wel zijn er minder vernielingen dan in het verleden, ook qua aangiftes bij de politie. Over het schoonhouden van de woonomgeving zijn meer mensen tevreden dan voorgaande jaren, maar het niveau ligt nog steeds onder het stadsniveau. De waardering voor het onderhoud van de wijk is gestegen, net iets sterker dan gemiddeld in de stad, en scoort nu op alle onderdelen rond het stadsniveau. Dat is beter dan in voorgaande jaren.

Weinig sociale samenhang, meer actief in de buurt

Net als in de vorige meting is de sociale samenhang nergens in de stad lager gemeten. Het percentage dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de buurt ligt rond het gemiddelde, net als het percentage dat voldoende contact heeft. Het een oogje in het zeil houden bij afwezigheid van burens scoort in De Hoogte het laagst van alle wijken. Het aantal mensen dat actief is geweest is in de buurt, is verbeterd en ligt nu op het stadsniveau.

Matige tevredenheid aanwezig voorzieningen

De aanwezige voorzieningen staan er matig voor in De Hoogte. De tevredenheid over speelmogelijkheden voor kinderen, jongerenvoorzieningen en het winkelaanbod liggen rond het gemiddelde. Bewoners zijn ontevreden over het C.J.G. Stip¹ en ouderenvoorzieningen. Voor C.J.G. en Stip moeten de bewoners oversteken naar de Indische buurt. Over het basis-onderwijs zijn de wijkbewoners ook minder tevreden. Het niveau is zelfs het laagste van de stad. De voorgenomen sluiting van de basisschool in de wijk kan hiervoor een verklaring zijn.

Veiligheid en drugsoverlast blijven probleem

Mensen voelen zich nog steeds onveilig in De Hoogte, het niveau ligt boven het stadsniveau, hoewel we hier en daar verbetering zien. Daarnaast is het aantal slachtoffers van inbraak in de woning gestegen ten opzichte van vorig jaar. De samenhang met de hoge mate van drugsoverlast dringt zich op. Het niveau van drugsoverlast ligt over de hele stad genomen het hoogst in De Hoogte (en de wijk Centrum). Ook andere vormen van overlast liggen in De Hoogte boven het stedelijk gemiddelde. Positief is dat het aantal auto-dieftal en de ervaren geluidsoverlast zijn gedaald, net als de aantallen aangiftes van diefstal uit auto's en mishandeling.

Positief over ontwikkelingen

Ondanks dat De Hoogte relatief laag scoort, blijven de bewoners positief over de wijk. De oordelen over de ontwikkeling in het afgelopen jaar en de toekomstverwachting liggen ver boven het stadsniveau en zijn tevens hoger dan voorgaande jaren. Hoewel De Hoogte vaak lager dan het stadsniveau scoort, zijn de positieve ontwikkelingen bemoedigend.

¹ Steun- en informatiepunt in de wijk, voor wijkbewoners, welzijn en praktische ondersteuning

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.6 Indische buurt

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	6,4	6,5	6,2	6,7	7,6
Gehechtheid aan buurt	57%	59%	57%	57%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	18%	14%	21%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tastbaar')					
Kwaliteit woning	6,9	6,8	6,9	7,1	7,6
Groenvoorziening (tevreidenheid)	88%	87%	83%	93%	85%
Verloedingscijfer	4,1	3,7	4,2	4,0	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreidenheid)	64%	63%	59%	65%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,1	5,2	5,0	5,2	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	76%	83%	77%	81%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	74%	68%	78%
Actief geweest in de buurt	11%	15%	20%	18%	23%
4. Tevreidenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	59%	64%	71%	80%	73%
Jongerenvoorzieningen	54%	49%	41%	50%	53%
Ouderenvoorzieningen	87%	70%	62%	76%	71%
Winkelaanbod	96%	97%	95%	97%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	74%	73%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	11	11	8	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	24%	26%	30%	31%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	11%	8%	11%	5%	8%
Overlastcijfer	4,0	4,5	4,0	4,3	3,5
Drugsoverlast	26%	23%	22%	18%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	42%	42%	39%	41%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	60%	57%	45%	44%	34%

6.6 Indische buurt

De Indische buurt ligt ten noorden van het centrum en is gebouwd rond de Tweede Wereldoorlog. Er staan vooral veel boven- en benedenwoningen. Voorzieningen zijn ruimschoots aanwezig. De 8.300 wijkbewoners zijn voor een groot deel jonge mensen die alleen wonen. Het is een van de twee krachtwijken van de gemeente, met veel corporatiewoningen en een hoge werkloosheid.

Veel problemen

Bewoners van de Indische buurt zijn minder tevreden over de leefbaarheid in hun buurt dan de gemiddelde stadler. Ook zijn ze minder dan gemiddeld gehecht aan hun buurt. Wel is de kwaliteit van de woonomgeving verbeterd ten opzichte van de vorige meting (2010).

Het meest genoemde probleem is geluidsoverlast: 19 procent van de buurtbewoners noemt dit. Andere problemen die vaak worden genoemd zijn het gedrag van buurtgenoten, de samenstelling van de bevolking, verslavingsproblematiek en de werkloosheid. Opvallend is dat integratie van allochtonen in de Indische buurt het vaakst van alle wijken en buurten als probleem wordt genoemd. Toch is het percentage met 6 procent veel lager dan die van andere problemen.

Verloederde buurt met veel groen

De bewoners van de Indische buurt zijn erg tevreden over de groenvoorziening in de wijk en over het onderhoud daarvan. Wel vinden ze dat de buurt verloederd is. Hondenpoep is een grote ergernis voor de bewoners. Maar ook de kwaliteit van de woningen is lager dan gemiddeld in de stad, al zien we hier wel een kleine verbetering ten opzichte van de vorige meting in 2010. Over het algemeen zijn de bewoners de laatste jaren positiever gaan oordelen over de fysieke leefomgeving en het onderhoud van de Indische buurt. Het onderhoud aan de wegen is de uitzondering op deze regel en scoort ondergemiddeld.

Sociale samenhang onder het gemiddelde

De sociale leefomgeving van een buurt meten we door inwoners bijvoorbeeld te vragen of ze zich thuis voelen in de buurt, of de mensen in de buurt elkaar enigszins kennen en of ze wel eens een praatje maken met andere buurtbewoners. De buurt scoort hierop in totaal lager dan gemiddeld.

Minder mensen zijn actief geweest in de buurt dan bij de vorige monitor in 2010, al ligt de score nog wel rond het stadsgemiddelde. Ook maken minder bewoners een praatje met hun buren dan in 2010. We zien wel een toename van het aantal mensen dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de eigen buurt.

Voorzieningen op orde, behalve voor jongeren

De bewoners van de Indische buurt zijn over het algemeen tevreden over de voorzieningen in de buurt, zoals de speelgelegenheden voor kinderen en ontmoetingsplekken. Over het winkelaanbod zijn zelfs meer buurtbewoners tevreden dan gemiddeld in de stad (97 procent). Alleen over de voorzieningen voor jongeren blijft de tevredenheid achter, net als in de stad als geheel.

Onveilige buurt, wel daling drugsoverlast en inbraken

Bewoners van de Indische buurt voelen zich vaker onveilig dan de gemiddelde inwoner van de stad. Ze ervaren ook meer overlast in hun buurt. Het percentage mensen dat slachtoffer werd van een geweldsdelict is het hoogste van de stad. Positief is dat het aantal slachtoffers van een (poging tot) inbraak daalde sinds de vorige meting in 2010. Dit laatste is ook aan de aangiftecijfers van de politie te zien.

Verder is er minder drugsoverlast in de buurt dan bij vorige metingen, maar nog wel veel meer dan gemiddeld in de stad.

Mooie toekomst

De woonomgeving in de Indische buurt is bovengemiddeld vooruit gegaan: 41 procent van de bewoners ten opzichte van 30 procent gemiddeld is het hierover eens. Ook over de toekomst van hun buurt zijn de bewoners positiever dan het stedelijk gemiddelde.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.7 Oosterparkwijk en Bloemenbuurt

	Oosterparkwijk			Bloemenbuurt			
	2002	2006	2010	2012	Stad	2010	2012
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid							
Kwaliteit woonomgeving	6,8	7,2	7,0	7,1	7,6	6,7	6,6
Gehechtheid aan buurt	64%	70%	61%	56%	69%	58%	56%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	22%	21%	23%	17%	16%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tastbaar')							
Kwaliteit woning	6,7	7,3	7,3	7,2	7,6	6,8	6,8
Groenvoorziening (tevreidenheid)	88%	86%	85%	86%	85%	83%	87%
Verloedingscijfer	3,7	3,9	4,0	3,7	3,4	4,7	4,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreidenheid)	73%	69%	70%	65%	69%	50%	56%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')							
Sociale samenhang	5,8	6,1	5,7	5,6	6,0	5,6	5,6
Medeverantwoordelijk buurt	80%	78%	86%	82%	85%	82%	81%
Praatje met buren (minstens 2x per maand)	-	-	79%	77%	78%	77%	76%
Actief geweest in de buurt	11%	13%	20%	26%	23%	18%	25%
4. Tevreidenheid over de aanwezige voorzieningen							
Speelmogelijkheden voor kinderen	69%	74%	71%	84%	73%	72%	81%
Jongerenvoorzieningen	53%	56%	50%	66%	53%	51%	65%
Ouderenvoorzieningen	89%	70%	60%	78%	71%	65%	72%
Winkelaanbod	81%	87%	85%	83%	92%	79%	79%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	74%	67%	71%	62%	74%
5. Aangiftes bij de politie							
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	14	10	14	11	10	11
6. Veiligheidsbeleving							
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	25%	18%	22%	24%	20%	23%	23%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	8%	7%	8%	8%	8%	4%	6%
Overlastcijfer	3,3	3,3	3,4	4,0	3,5	3,7	4,0
Drugsoverlast	12%	13%	10%	10%	8%	15%	8%
7. Ontwikkeling							
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	24%	50%	40%	43%	30%	47%	52%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	49%	62%	51%	44%	34%	55%	57%

6.7 Oosterparkwijk en Bloemenbuurt

De Oosterparkwijk is een grote stadswijk die in het noordoosten grenst aan het centrum. De Oosterparkwijk is van oorsprong een volkswijk, gebouwd vanaf de jaren twintig van de vorige eeuw tot na de Tweede Wereldoorlog, die in de afgelopen jaren op veel plekken veranderingen heeft ondergaan. De wijkvernieuwing is in de Oosterparkwijk al in de jaren negentig van de vorige eeuw gestart en is nog steeds in volle gang.

In 2010 was er voor het eerst aandacht voor de Bloemenbuurt in de Monitor leefbaarheid en veiligheid. Het gaat hier om een kleine buurt in het hart van de wijk, met veel sociale woningbouw uit de twintiger en dertiger jaren. De Bloemenbuurt is afzonderlijk opgenomen in de tabel hiernaast.

Leefbaarheid Oosterparkwijk licht gedaald

De leefbaarheid in het algemeen ligt in de Oosterparkwijk en vooral in de Bloemenbuurt duidelijk onder het stedelijk gemiddelde. In vergelijking met de vorige meting in 2010 zijn de bewoners minder gehecht aan hun buurt.

Werkloosheid en gedrag van buurtgenoten zijn in de wijk als geheel vaak genoemd als belangrijkste problemen die met voorrang moeten worden aangepakt. In de Bloemenbuurt wordt daarnaast eenzaamheid/ sociaal isolement genoemd; verder is het gebrek aan parkeerplekken het grootste probleem. In de Bloemenbuurt worden deze problemen het meest van alle wijken en buurten in de stad genoemd.

Verloeding Bloemenbuurt nog bovengemiddeld, maar neemt wel af

De verloeding in de Bloemenbuurt ligt boven het stedelijk gemiddelde, maar vertoont verbetering. Er zijn minder vernielingen en er ligt minder hondenpoep op straat. Hoewel de tevredenheid over het schoonhouden van de woonomgeving is toegenomen, is deze het laagste van de stad.

De kwaliteit van de woningen in de Oosterparkwijk en de Bloemenbuurt krijgt nog altijd een lagere beoordeling dan gemiddeld in de stad. Het groen in wijk en buurt oogst een gemiddelde tevredenheid.

Oosterparkers actiever in de eigen buurt

We hebben de bewoners onder andere gevraagd of zij zich thuis voelen in de buurt en of de mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan. Zo meten we de sociale samenhang. Die is in de Oosterparkwijk en de Bloemenbuurt lager dan gemiddeld in de stad. Ook zijn er relatief weinig mensen die vinden dat ze voldoende contact met buurtgenoten hebben. Opmerkelijk is de toename van het percentage bewoners dat actief is geweest in de buurt. Zowel in de Oosterparkwijk als in de Bloemenbuurt liggen deze percentages nu rond het stadsgemiddelde. We zien dat de mensen in de Oosterparkwijk de afgelopen jaren steeds actiever zijn geworden in hun buurt: in 2002 was 11 procent van de Oosterparkers actief in 2012 was dit 26 procent. Ook in de Bloemenbuurt zien we een flinke toename van het aantal actieve bewoners.

De meeste voorzieningen worden hoog gewaardeerd

Oosterparkers en bewoners van de Bloemenbuurt zijn tevreden over de voorzieningen in hun buurt. De speelmogelijkheden voor kinderen, de voorzieningen voor ouderen én voor jongeren; overal zien we hogere tevredenheidscijfers dan in 2010. Ook ten opzichte van het stedelijk gemiddelde scoren de voorzieningen hoger.

De tevredenheid over het winkelaanbod is nog altijd lager dan gemiddeld. Opmerkelijk is dat in de Oosterparkwijk de tevredenheid over ontmoetingsplekken in de buurt fors is gedaald sinds de laatste meting in 2010. In de Bloemenbuurt zien we juist dat méér respondenten tevreden zijn over ontmoetingsplekken in de buurt dan twee jaar geleden en ook iets meer dan gemiddeld in de stad.

Gevoel van onveiligheid neemt langzaam toe, drugsoverlast Bloemenbuurt gedaald

Oosterparkers geven iets vaker dan gemiddeld aan zich onveilig te voelen in de eigen buurt. We zien dat het gevoel van onveiligheid sinds 2006 langzaam maar zeker toeneemt. Ook het overlastcijfer is hoger dan gemiddeld in de stad en is het hoogste sinds onze eerste meting in 1996. In de Bloemenbuurt geven de meeste bewoners van alle wijken en buurten aan vaak hinder van omwonenden te ondervinden. Het aantal aangiftes van mishandeling is sterk toegenomen, tot een hoog niveau.

De drugsoverlast in de buurt is stevig gedaald, tot het stedelijk gemiddelde.

Goede verwachtingen voor toekomst

Het is steeds mooier wonen in de Oosterparkwijk en de Bloemenbuurt. De woonomgeving is vooruit gegaan, vindt een groot deel van de bewoners. Zij zijn hierover bovengemiddeld positief: 43 procent van de Oosterparkers en zelfs 52 procent van de bewoners van de Bloemenbuurt vindt dat de woonomgeving vooruit is gegaan. Het stedelijk gemiddelde ligt met 30 procent duidelijk lager. Ook over de toekomst zijn de Oosterparkers en de bewoners van de Bloemenbuurt optimistischer dan de gemiddelde stadler.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.8. Beijum-oost

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	6,6	7,0	6,8	7,0	7,6
Gehechtheid aan buurt	62%	69%	62%	66%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	29%	18%	20%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')					
Kwaliteit woning	7,4	7,1	7,5	7,6	7,6
Groenvoorziening (tevredenheid)	93%	94%	90%	91%	85%
Verboedingscijfer	5,4	4,3	5,1	4,9	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevredenheid)	63%	76%	60%	65%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,5	6,1	5,7	6,0	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	86%	86%	88%	89%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	82%	87%	78%
Actief geweest in de buurt	26%	27%	28%	33%	23%
4. Teverdenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	79%	83%	80%	88%	73%
Jongerenvoorzieningen	38%	52%	43%	50%	53%
Ouderenvoorzieningen	83%	69%	47%	62%	71%
Winkelaanbod	82%	88%	94%	93%	92%
Volgende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	69%	73%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	10	11	6	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	33%	24%	24%	30%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	15%	5%	7%	7%	8%
Overlastcijfer	4,7	3,4	3,9	4,5	3,5
Druisoverlast	30%	5%	6%	13%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	44%	56%	33%	36%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	48%	67%	36%	35%	34%

6.8 Beijum-oost

Beijum-oost is de oostelijke helft van Beijum, een van de grootste wijken van de stad. Beijum is in de vroege jaren tachtig gebouwd en is een typisch voorbeeld van een bloemkoolwijk – kronkelende paden en wegen, woonerven en weinig doorgaande wegen. Fiets- en autoverkeer zijn er groten deels gescheiden. De wijk heeft geen hoogbouw en beschikt over relatief veel water en groen. In Beijum-oost vinden we vooral veel corporatiewoningen. Beijum-oost heeft een eigen winkelcentrum.

De wijk, en ook de oostelijke helft, huisvest veel gezinnen met kinderen en gezinnen van allochtone afkomst. Het is daarmee bij uitstek de multiculturele wijk van Groningen. Elders in deze rapportage en op <http://groningen.buurtmontior.nl/> staan de gegevens vermeld.

Algemeel oordeel: leefbaarheid iets ondergemiddeld
Het algehele oordeel over de leefbaarheid in Beijum-oost ligt iets onder het stedelijke gemiddelde. Dit zit hem in de relatief lage kwaliteit van de woonomgeving, die overigens wel is verbeterd sinds 2010. Ook zijn de percentages bewoners toegenomen die gehecht zijn aan de buurt en die geen belangrijke problemen in de buurt zien.

Fysiek: groen maar verloederd
Het vele groen in de buurt wordt hoog gewaardeerd, al zijn bewoners duidelijk en in toenemende mate ontevreden over het onderhoud ervan. De buurt heeft de hoogste score van de stad op veroudering: een hoog en toenemend percentage bewoners ziet vaak rommel op straat en graffiti in de buurt. Vermielingen en hondendoep worden ook veel gemeld, maar minder dan in 2010. De kwaliteit van de woningen krijgt een gemiddelde beoordeling van de buurtbewoners.

Sociaal gestegen naar goed: veel bewoners actief in de buurt

In Beijum-oost is het percentage bewoners dat actief is geweest in de buurt het hoogste van de stad. Het hoge percentage uit 2010 is verder toegenomen. Met de contacten in de buurt zit het ook wel goed. Veel mensen maken geregeld een praatje met buurtgenoten en vrouwen erop dat de buren een oogje op hun woning houden als ze zelf niet thuis zijn. De cijfers voor sociale samenhang en zich medeverantwoordelijk voelen voor de buurt liggen in de buurt van het stedelijk gemiddelde.

Voorzieningen dik in orde, vooral voor kinderen

Veel bewoners van Beijum-oost zijn tevreden over de meeste voorzieningen. De speelmogelijkheden, de scholen en het Centrum voor jeugd en gezin scoren de hoogste cijfers van de stad.

Ook de specifieke buurtvoorzieningen scoren bovengemiddeld: de tevredenheid over het Stip¹ is hoog en de gebouwen met een buurtfunctie worden door veel bewoners wel eens bezocht. Over de voorzieningen voor ouderen is de tevredenheid na een dieptepunt in 2010 weer terug op het eerdere niveau, al is dat nog steeds onder het stadsgemiddelde.

Veiligheid: veel en toenemende overlast door drugs en jongeren

Hét probleem van Beijum-oost is overlast. De drugs-overlast is verduubeld tot ruim boven het stedelijk gemiddelde. Het overlastcijfer is nog sterker toegenomen dan gemiddeld in de stad. Overlast van groepen jongeren en geluid zijn hier debet aan.

Het probleem dat het meest wordt genoemd, wordt hier ook het meest van alle wijken en buurten genoemd: overlast van jongeren. Maar liefst 29 procent noemt dit, tegen 11 procent gemiddeld in de stad.

Hiermee gaat gepaard dat er veel bewoners van Beijum-oost zijn met gevoelens van onveiligheid in hun eigen woonbuurt. Twee van de drie scores zijn slechter dan twee jaar geleden, terwijl de stad ongeveer gelijk is gebleven.

Ontwikkelingen rond gemiddelde

Over de ontwikkelingen van Beijum-oost de afgelopen jaren zijn gemiddelde percentages bewoners positief en negatief. Dit geldt ook voor de verwachtingen voor de toekomst van de buurt.

¹ Steun- en informatiepunt in de wijk, voor vrouwen, welzijn en praktische ondersteuning

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.9. Lewenborg

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	7,1	7,4	7,3	7,2	7,6
Gehechtheid aan buurt	73%	73%	76%	73%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	24%	19%	23%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tastbaar')					
Kwaliteit woning	7,3	7,8	7,8	7,7	7,6
Groenvoorziening (tevreidenheid)	93%	91%	91%	88%	85%
Verloedingscijfer	4,4	4,6	5,5	4,6	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreidenheid)	54%	65%	60%	61%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	6,1	6,4	6,1	6,2	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	88%	85%	88%	84%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	93%	92%	78%
Actief geweest in de buurt	21%	23%	34%	27%	23%
4. Tevreidenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	66%	67%	64%	73%	73%
Jongerenvoorzieningen	32%	39%	34%	43%	53%
Ouderenvoorzieningen	83%	79%	65%	76%	71%
Winkelaanbod	95%	88%	95%	96%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	73%	81%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	5	8	8	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	15%	15%	18%	19%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	6%	4%	4%	6%	8%
Overlastcijfer	3,2	2,8	3,2	3,2	3,5
Drugsoverlast	6%	4%	6%	5%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	35%	38%	52%	40%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	56%	51%	50%	39%	34%

6.9 Lewenburg

Lewenburg is een grote wijk in het noordoosten van de stad. De wijk is gebouwd in de jaren zeventig van de vorige eeuw. In de loop van de jaren zijn enkele van de weinige hoge flatgebouwen gesloopt.

Om Lewenburg aantrekkelijk en op niveau te houden, is een aantal jaren geleden de wijkvernieuwing gestart. Hart van de wijk is het gerenoveerde winkelcentrum met het wijkcentrum Het Dok en een nieuwe sporthal.

De wijk is met fiets, auto en bus goed bereikbaar. In de wijk wonen veel kinderen in de basisschoolleeftijd. Een relatief groot deel daarvan woont in een eenoudergezin. Verder zijn relatief veel wijkbewoners van niet-westerse herkomst.

Onderhoud en schoonmaak huurt moeten beter

We hebben de bewoners gevraagd welke problemen zij in hun wijk het grootst vinden. Net als voorgaande jaren vindt 30 procent van de respondenten onderhoud en schoonhouden van de buurt een groot probleem. De ondergemiddelde scores voor onderhoud en schoonhouden van de wijk bevestigen dit. Vooral de beoordeling van het onderhoud van groenvoorzieningen is duidelijk slechter dan twee jaar geleden.

Verder noemen bewoners vaak problemen rond jongeren in de wijk.

De bewoners van Lewenburg zijn bovengemiddeld gehecht aan hun wijk. De kwaliteit van de woonomgeving is net iets lager dan gemiddeld.

Verloeding van de wijk verminderd

Hoewel de verloeding in Lewenburg boven het stadsgemiddelde ligt, is die wel sterk afgenomen sinds 2010. Zo ligt het aantal vernielingen nog ver boven het stadsgemiddelde, maar zien we de afgelopen jaren een flinke afname: in 2008 meldde nog driekwart van de respondenten vernielingen in de wijk, inmiddels is dit percentage gehalveerd. Ook zijn er bij de politie minder aangiftes gedaan van vernielingen. De bewoners hebben ook

minder last van hondensoep dan voorgaande jaren. In Lewenburg is de kwaliteit van de woningen iets boven het stedelijk gemiddelde. De bewoners zijn iets minder tevreden over de groenvoorziening dan bij de vorige meting, het percentage ligt nu rond het gemiddelde.

Veel contacten met de bureu

De bewoners van Lewenburg maken vaak een praatje met hun bureu. Ze doen dit vaker dan de gemiddelde stadler. Ook vertrouwen meer Lewenburgers dan gemiddeld erop dat hun bureu een oogje in het zeil houden als ze zelf van huis zijn. Op sociale samenhang scoort Lewenburg gemiddeld en dit geldt ook voor de mate waarin de wijkbewoners zich medeverantwoordelijk voelen en actief zijn voor hun bureu. Wel zijn er duidelijk minder mensen actief in de bureu dan in 2010.

Voorzieningen goed en voor ouderen en jongeren verbeterd

Over de voorzieningen in hun wijk zijn de bewoners van Lewenburg over het algemeen tevreden. Alleen de jongerenvoorzieningen scoren onder het stedelijk gemiddelde, maar deze zijn de afgelopen twee jaar wel duidelijk verbeterd. Doordat ook stedelijk gezien het oordeel over deze voorzieningen is gestegen, scoort Lewenburg toch ondergemiddeld. Ook de tevredenheid over de speelgelegtheden voor kinderen is met het stadsgemiddelde verbeterd en zo gemiddeld gebleven. Voor ouderen zijn de voorzieningen bovengemiddeld goed in Lewenburg. Dit geldt ook voor het winkelaanbod. Het CJG scoort de meeste tevreden wijkbewoners van alle wijken.

Veiligheid in orde

Ook op het gebied van veiligheid is Lewenburg een gemiddelde tot goede stadswijk, waar weinig veranderde sinds de vorige meting in 2010. De bewoners van de wijk hebben minder te maken met geluidsoverlast dan de gemiddelde inwoner

van de gemeente en er is minder criminaliteit rond auto's. Ook zijn er minder gevoelens van onveiligheid over het voorkomen van vermogensdelicten en bedreigende voorvallen. De overlast van groepen jongeren is gelijk aan het stedelijk gemiddelde, maar bewoners noemen hangjongeren en een gebrek aan voorzieningen voor jongeren als tweede grote probleem in hun wijk.

Vooruit gegaan, toekomstverwachtingen gematigd

Veel bewoners van Lewenburg vinden dat hun woonomgeving er het afgelopen jaar op vooruit is gegaan en een gemiddeld percentage verwacht dat de wijk er in de toekomst op vooruit zal gaan. Er zijn minder wijkbewoners optimistisch over de toekomst dan twee jaar geleden: het percentage is gedaald van 50 naar 40 procent.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.10 Oosterhoogbrug/Ulgersmaborg

	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid			
Kwaliteit woonomgeving	8,1	8,2	7,6
Gehechtheid aan buurt	83%	84%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	18%	17%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')			
Kwaliteit woning	7,9	8,0	7,6
Groenvoorziening (tevreedenheid)	87%	87%	85%
Verloedingscijfer	3,4	3,3	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreedenheid)	68%	63%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')			
Sociale samenhang	6,9	7,2	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	89%	91%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	92%	93%	78%
Actief geweest in de buurt	23%	26%	23%
4. Tevreedenheid over de aanwezige voorzieningen			
Speelmogelijkheden voor kinderen	65%	73%	73%
Jongerenvoorzieningen	33%	42%	53%
Ouderenvoorzieningen	50%	66%	71%
Winkelaanbod	97%	96%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	73%	75%	71%
5. Aangiftes bij de politie			
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	20	18	11
6. Veiligheidsbeleving			
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	8%	8%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	1%	6%	8%
Overlastcijfer	2,1	2,2	3,5
Drugsoverlast	0%	2%	8%
7. Ontwikkeling			
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	18%	16%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	35%	24%	34%

6.10 Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg

De buurtcombinatie Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg bestaat uit twee, verschillende delen. Het dorp Oosterhoogebrug heeft dorpse karakteristieken en woningen uit meerdere bouwperiodes. Deze buurt is daarom indertijd ingedeeld bij de verzamelmijk Hoogkerk/de dorpen, met de oude dorpskernen en plattelandsgebieden in de gemeente.

Ulgersmaborg is aanzienlijk later gebouwd. Hier vinden we een mix van zones met woningen en bedrijventerreinen. Ulgersmaborg maakt deel uit van de wijk Nieuw-oost.

Deze twee buurten grenzen aan elkaar en zijn samen een van de wijkvernieuwingswijken van de stad. Met zo'n 4.000 inwoners is het een betrekkelijk kleine wijk. Er wonen veel gezinnen met kinderen en weinig mensen van buitenlandse herkomst.

Leefbaarheid algemeen is prima

In algemene zin liggen de scores voor de leefbaarheid van Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg boven de stads-gemiddelden. Men woont hier graag en is gehecht aan de buurt. Maar er zijn weinig bewoners die vinden dat er geen problemen zijn in de buurt.

Woningen goed gewaardeerd, onderhoud buurt niet

De woningen in Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg worden onverminderd hoog gewaardeerd. De bewoners zijn ontvreden over de mate van onderhoud van de buurt. Het groen en de mate van verloeding worden gemiddeld gewaardeerd.

De problemen die men hier benoemt, zijn het onderhoud en schoonhouden van de buurt, het (gebrek aan) openbaar vervoer en de staat van bijvoorbeeld trottoirs en verlichting. Deze drie problemen worden hier het meest van de stad genoemd.

Voorzieningen: verbeterd en divers beeld

De tevredenheid over de meeste voorzieningen is toegenomen met het stedelijke gemiddelde. Vooral de winkels voor dagelijkse boodschappen en het

Stip' oogsten tevredenheid en de gebouwen met een functie voor de buurt worden door veel bewoners bezocht. De bewoners van Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg zijn weinig tevreden over de voorzieningen voor jongeren en vooral over het C.J.G.

Sociale leefomgeving: stabiel op hoog niveau

De sociale samenhang is in deze buurtcombinatie de hoogste van de stad. Het lijkt erop dat de traditionele dorpse waarden van het oude dorp Oosterhoogebrug worden gecombineerd met een aantal positieve aspecten van het wonen in nieuwe, homogene buurten met veel koopwoningen. Dat is ook te zien aan de bovengemiddelde scores op de diverse soorten buurtcontacten en het gevoel medeverantwoordelijk te zijn voor de buurt.

We zien verder een toename van het percentage bewoners dat actief is geweest in de buurt.

Stabiele dorpse veiligheid en weinig overlast

In de oude dorpskernen en de nieuwere wijken vinden we altijd al ruim bovengemiddelde scores voor veiligheid. Het ligt voor de hand dat we dit beeld ook zien in de buurtcombinatie Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg. Er is weinig overlast en er zijn weinig slachtoffers van criminaliteit en gevoelens van onveiligheid. De cijfers zijn vrijwel allemaal gelijk aan die van 2010, maar iets meer bewoners hebben het idee dat er vaak vermogensdelicten worden gepleegd in de buurt en ze ondervinden wat meer overlast van elkaar.

Het enige smetje op dit blaasoen is een flinke toename van het aantal slachtoffers van (een poging tot) inbraak, tot het stadsgemiddelde. Dit zien we terug in de inbraakangiffes bij de politie.

Al met al blijft het hier beduidend veiliger dan gemiddeld in de stad.

Ontwikkeling buurt: veel beter kan het niet
Over de hele linie is het met de leefbaarheid en veiligheid in Oosterhoogebrug/Ulgersmaborg goed gesteld, net als in de vorige metingen. Weinig bewoners zeggen dan ook dat de buurt erop vooruit is gegaan de afgelopen tijd. Het percentage dat achteruitgang heeft gezien, is groter dan in 2010, en ligt nu boven het gemiddelde in de stad. In de toekomstverwachtingen zien we ook een wat negatiever beeld dan twee jaar geleden: nog maar een kwart van de bewoners verwacht vooruitgang, terwijl dat in 2010 nog 35 procent was.

¹ Steun- en informatiepunt in de wijk, voor wonen, welzijn en praktische ondersteuning

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.11 Centrum

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	7,5	7,7	7,6	7,6	7,6
Gehechtheid aan buurt	74%	76%	65%	67%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	23%	15%	17%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')					
Kwaliteit woning	7,2	7,2	7,3	7,1	7,6
Groenvoorziening (tevreidenheid)	66%	73%	69%	74%	85%
Verloedingscijfer	4,6	3,5	4,1	4,1	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreidenheid)	71%	77%	73%	75%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,1	5,8	5,2	5,2	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	75%	80%	81%	79%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	66%	57%	78%
Actief geweest in de buurt	12%	13%	17%	16%	23%
4. Tevreidenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	37%	46%	37%	47%	73%
Jongerenvoorzieningen	66%	62%	63%	76%	53%
Ouderenvoorzieningen	66%	62%	52%	64%	71%
Winkelaanbod	90%	93%	94%	94%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	64%	60%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	16	11	15	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	37%	26%	31%	33%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	13%	6%	12%	13%	8%
Overlastcijfer	4,3	3,8	4,4	4,9	3,5
Drugsoverlast	39%	22%	18%	24%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	38%	33%	19%	26%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	57%	54%	37%	37%	34%

6.11 Centrum

Het Centrum van de stad heeft een ander karakter dan de woonwijken; het is een bijzonder gebied door de markt, de vele winkels en horecagelegenheden. Het is de huiskamer van de stad voor de inwoners van stad en regio en voor toeristen. Er wonen veel studenten en de gemiddelde leeftijd ligt lager dan in de rest van de stad.

Algemeen oordeel leefbaarheid: veel problemen

De bewoners van het Centrum geven een gemiddeld cijfer voor de kwaliteit van de woonomgeving en zijn ook gemiddeld gehecht aan hun wijk. Relatief weinig mensen geven aan dat er problemen zijn in het Centrum. Acceptatie van de dynamische leefomgeving die de binnenstad kenmerkt, lijkt hiervoor een verklaring.

Fysieke leefomgeving kan beter, minder vernielingen

Het verloedingscijfer is hoog en het cijfer voor de kwaliteit van de woning is laag in het Centrum. Wel is een duidelijke verbetering zichtbaar in de mate van verloeding. Over de groenvoorziening zijn de bewoners het minst tevreden van de stad. Het weinige groen zal hieraan debet zijn. Het onderhoud oogst wel bovengemiddelde tevredenheid, met name het onderhoud van de groenvoorziening en wegen. Het groen in de wijk wordt dus wel goed onderhouden en het huiskamerteam zorgt ervoor dat achterblijvend afval snel weer weg is.

Verder zien we dat minder bewoners vinden dat er vaak vernielingen plaatsvinden dan in 2010. Dit is ook te zien in de aangiftes bij de politie.

Lage scores sociale leefomgeving

Op veel aspecten van de sociale leefomgeving wordt het Centrum laag beoordeeld. De sociale samenhang is laag en relatief weinig mensen voelen zich verantwoordelijk voor de buurt. Over de hele stad gezien zijn het minst mensen actief geweest voor de buurt en wordt het contact met buurtgenoten vaker als onvoldoende beschouwd. Bovendien maken ze

nog minder dan eerder praaties met burens en rekenen er nog minder dan eerder op dat buurtgenoten een oogje in het zeil houden als ze zelf niet thuis zijn. De lage scores hebben te maken met het karakter van een stadscentrum waar veel studenten wonen. In het stadscentrum is men minder met buurtgenoten 'onder elkaar', omdat er altijd ook binnenstadbezoekers zijn. Studenten zoeken hun contacten in het studentenleven en minder in hun buurt. Daarnaast verhuizen studenten vaker en hechten zij zich daarom minder aan de buurt.

Gemiddeld tevreden over voorzieningen

Over de meeste aanwezige voorzieningen zijn de wijkbewoners gemiddeld tevreden. De tevredenheid is zelfs behoorlijk toegenomen, sterker dan gemiddeld in de stad. De jongerenvoorzieningen scoren beter dan in de andere wijken. Volgens de bewoners zijn er te weinig speelgelegenheden voor kinderen en ontmoetingsplekken voor buurtgenoten.

Veiligheidsbeleving laagste van de stad, drugsoverlast toegenomen

De veiligheidsbeleving in het Centrum is lager dan in alle andere wijken. Veel bewoners voelen zich wel eens onveilig in hun wijk, ervaren dreiging en zijn slachtoffer van inbraak of fietsendiefstal. Daarnaast is het overlastcijfer in het Centrum het hoogste van alle wijken, waarbij overlast door jongeren en geluidsoverlast hoger scoren dan elders in de stad. Dit is niet opvallend, aangezien het Centrum veel uitgaansgelegenheden kent waar jongeren komen (en naar buiten komen) en waar muziek wordt gedraaid.

Vanwege de relatie met onveiligheidsgevoelens is de toename van drugsoverlast een belangrijk punt van aandacht. In aangiftes bij de politie zien we dat er vooral veel geweldsdelicten plaatsvinden in het Centrum, maar wel minder dan in vorige jaren.

Ontwikkelingen krijgen gemiddelde beoordelingen
Een gemiddeld percentage bewoners vindt dat het Centrum erop vooruit is gegaan; dit percentage ligt hoger dan bij de vorige peiling. De verwachting dat de wijk in de toekomst vooruit gaat, ligt eveneens rond het stadsgemiddelde.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.12 **Grinobuurt**

	2006	2008	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	7,3	7,2	7,3	7,6	7,6
Gehechtheid aan buurt	63%	63%	57%	63%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	32%	23%	18%	22%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')					
Kwaliteit woning	6,9	7,0	7,2	7,3	7,6
Groenvoorziening (tevreidenheid)	89%	88%	89%	87%	85%
Verloedingscijfer	2,5	3,1	3,0	2,5	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreidenheid)	80%	77%	64%	72%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,9	5,3	5,3	5,6	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	85%	76%	80%	77%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	67%	64%	72%	78%
Actief geweest in de buurt	12%	11%	15%	16%	23%
4. Tevreidenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	61%	45%	42%	52%	73%
Jongerenvoorzieningen	44%	57%	49%	51%	53%
Ouderenvoorzieningen	83%	84%	68%	82%	71%
Winkelaanbod	84%	88%	88%	84%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	69%	79%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	10	18	2	4	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	14%	20%	14%	13%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	6%	15%	4%	7%	8%
Overlastcijfer	3,1	3,5	3,0	3,2	3,5
Drugsoverlast	2%	3%	1%	1%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	20%	20%	20%	30%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	38%	36%	41%	35%	34%

6.12 Grunobuurt

In deze kleine buurt, vlak ten zuiden van de binnenstad, wonen ongeveer 2.000 mensen. De buurt kent weinig eigen voorzieningen. Het Stadspark en het centrum liggen op loopafstand. De buurt wordt in tweeën gedeeld door de Parkweg. Het noordelijke gedeelte is snel aan het veranderen. In dit gedeelte zijn veel van de oude corporatiewoningen gesloopt. Er zijn twee nieuwe flats opgeleverd, samen ongeveer 100 wooneenheden, merendeels voor starters en alleenstaanden. Er ligt ook nog een groot stuk braak, waarop in de nabije toekomst appartementencomplexen zullen worden gebouwd. Ten zuiden van de Parkweg zijn de meeste woningen gebouwd vlak voor of kort na de Tweede Wereldoorlog. De Nebollat aan de Paterswoldseweg heeft geen verzorgingstaak meer en wordt nu als anti-kraakwoonruimte aangeboden.

Gemiddelde leefbaarheid, met parkeerproblemen

De kwaliteit van de woonomgeving wordt gemiddeld beoordeeld; dit is een verbetering ten opzichte van de voorgaande jaren. De gehechtheid aan de buurt is iets beneden het stadsgemiddelde.

Het meest genoemde probleem is de parkeerproblematiek, net als in eerdere jaren.

Gegroeid naar 'goed' door verbeteringen onderhoud en verloeding

Het onderhoud aan de trottoirs, fietspaden en de wegen krijgt een betere beoordeling dan in 2010. Dit zal mede veroorzaakt zijn door het groot onderhoud aan de Paterswoldseweg in de zomer van 2012.

Er zijn ook minder buurtbewoners die vinden dat er vaak hondenoepel ligt op straat. Vroeger was dit meer dan 20 procent, in 2012 is dit gedaald naar 13 procent. Al met al is er minder sprake van verloeding dan gemiddeld in de stad en scoort de Grunobuurt 'goed' op de fysieke leefomgeving.

Sociale samenhang (nog) minder dan gemiddeld

In de Grunobuurt voelen wat minder bewoners zich medeverantwoordelijk voor de buurt dan gemiddeld in de stad. Men is het minst actief in de buurt van alle wijken en buurten, er wordt wat minder een praatje gemaakt met de buren en de buren houden wat minder een oogje in het zeil. Dit kan te maken hebben met een groot contingent nieuwe bewoners en met het feit dat de nieuwe appartementen vooral geschikt zijn voor starters en alleenwonenden.

Wel zien we hier en daar vooruitgang: de sociale samenhang is iets beter dan twee jaar terug en dat geldt ook voor de percentages bewoners die een praatje maken met buurtgenoten en die bereid zijn hun buurtgenoten te helpen bij ziekte of handicap.

Weinig speelmogelijkheden voor kinderen

In de Grunobuurt is men niet tevreden met de speelmogelijkheden voor kinderen. Dit is al jaren zo, in 2008 en 2010 werd dit ook aangegeven. Ook de tevredenheid met het winkelaanbod ligt onder het stadsgemiddelde.

De tevredenheid over ouderenvoorzieningen laat daarentegen een fikse stijging zien, net als het percentage buurtbewoners dat vindt dat er voldoende ontmoetingsplekken in de buurt zijn.

Autodelicten toegenomen

Het aandeel inwoners dat aangeeft zich onveilig te voelen in de buurt is een stuk lager dan het stadsgemiddelde. Ook op andere punten van de veiligheidsbeleving scoort de Grunobuurt goed. Het overlastcijfer is iets lager dan gemiddeld en drugsoverlast wordt hier bijna niet ervaren.

Maar het aantal autodelicten, diefstal uit of vanaf de auto en vernielingen aan de auto, is de laatste twee jaar toegenomen van 30 naar 35 procent, en dit is ruim boven het stadsgemiddelde van 22 procent. Bij de politie zijn minder aangiftes gedaan van diefstal uit auto's.

Oordeel ontwikkelingen positiever dan eerder

Van de bewoners van de Grunobuurt vindt 30 procent dat de buurt er de laatste tijd op vooruit is gegaan, net als gemiddeld in de stad. In 2010 gaf 20 procent van de bewoners dit aan. De verwachting dat het in de toekomst beter zal gaan met de buurt, is met 35 procent ook gelijk aan het stadsgemiddelde.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.13 Corpus den Hoorn

	2006	2008	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	7,3	7,9	7,6	7,7	7,6
Gehechtheid aan buurt	74%	67%	70%	74%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	38%	26%	29%	30%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('vastbaar')					
Kwaliteit woning	7,3	7,4	7,6	7,6	7,6
Groenvoorziening (tevreedenheid)	85%	90%	88%	92%	85%
Verloedingscijfer	3,2	3,0	3,0	2,5	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreedenheid)	77%	71%	76%	72%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,9	6,2	5,8	5,9	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	72%	84%	82%	90%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	88%	87%	88%	78%
Actief geweest in de buurt	11%	13%	16%	20%	23%
4. Tevreedenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	48%	42%	61%	61%	73%
Jongerenvoorzieningen	36%	44%	41%	44%	53%
Ouderenvoorzieningen	81%	85%	77%	87%	71%
Winkelaanbod	92%	96%	96%	97%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	70%	78%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	8	8	4	7	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	17%	13%	17%	16%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	3%	8%	2%	8%	8%
Overlastcijfer	2,3	1,9	2,1	2,3	3,5
Drugsoverlast	2%	1%	0%	5%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	31%	60%	52%	51%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	68%	62%	43%	40%	34%

6.13 Corpus den Hoorn

Corpus den Hoorn is een grote, naoorlogse wijk in het zuiden van de stad. In de afgelopen jaren is er een intensief wijkvernieuwingprogramma uitgevoerd.

De winksels zijn geconcentreerd rond het Overwiningsplein. Dit winkelcentrum bedient ook de zuidelijke nieuwere wijken Hoornsemeer, Hoornsepark en de Piccardthof. Verder is er veel groen en water. De uitvalswegen A7 en A28 zijn gemakkelijk bereikbaar. Er zijn veel ouderwoningen en woonvoorzieningen voor ouderen. De 5.000 wijkbewoners bestaan dan ook voor een relatief groot deel uit ouderen.

Goede leefomgeving stabiliseert

Veel aspecten scoren in Corpus den Hoorn duidelijk beter dan elders in de stad. Door de wijkvernieuwing scoorde de buurt in 2008 beduidend hoger dan in eerdere jaren. Deze goede scores stabiliseren zich min of meer. Het algemeen oordeel over de leefbaarheid is er nu gemiddeld, vergelijkbaar met de stad als geheel. Vaker dan gemiddeld vinden bewoners dat de buurt weinig tot geen problemen kent. Het belangrijkste probleem voor de bewoners is de staat van onderhoud van de wijk, net als in 2006 en 2010. De staat van verlichting en andere hardware in de buurt, en eenzaamheid worden hier ten opzichte van het gemiddelde vaak genoemd als problemen.

Fysieke leefomgeving stabiliseert op hoog niveau

De kwaliteit van de woningen in Corpus den Hoorn krijgt een gemiddelde 7,6. De kwaliteit van de groenvoorzieningen en de mate van vertoedering worden positiever beoordeeld dan elders en dan in 2010. Bij eerder zijn die vaak vernielingen aan straatmeubilair en dergelijke constateren. Het aantal aangiftes bij de politie van vernieling is even hoog als in 2010. In 2010 zagen we juist een afname van het aantal aangiftes en een gelijk blijvend oordeel van de bewoners. Hieraan is te zien dat het oordeel van de bewoners enige tijd nodig heeft om zich aan te passen aan de feitelijke situatie.

De tevredenheid over het onderhoud is toegenomen, net als gemiddeld in de stad.

Sociaal nog iets verbeterd

Een aantal sociale elementen in Corpus den Hoorn scoren nog iets beter dan twee jaar terug. We zien een flinke toename van het percentage bewoners dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de buurt, tot boven het stedelijk gemiddelde. Ook zijn er meer mensen bereid een zieke of gehandicapte buurtgenoot te helpen en zijn meer bewoners actief geweest in de buurt.

Per saldo scoort de sociale leefomgeving aan de bovenkant van het gemiddelde in de stad.

Tevredenheid over voorzieningen toegenomen

Over een aantal voorzieningen in Corpus den Hoorn zijn meer bewoners tevreden dan twee jaar geleden. Het basisonderwijs, het CJG, de voorzieningen voor ouderen en het aantal plekken waar men buurtgenoten kan ontmoeten, krijgen een veel beter oordeel. Kleinere toenames zien we in de tevredenheid over voorzieningen voor mensen met beperkingen en over voorzieningen voor jongeren. Deze jongerenvoorzieningen, en ook de speelmogelijkheden voor kinderen, oogsten wel duidelijk minder tevredenheid dan gemiddeld in de stad.

Een bovengemiddeld percentage maakt wel eens gebruik van een van de gebouwen waar buurtactiviteiten worden georganiseerd. Het winkelaanbod scoort nog altijd hoog.

Veilig, maar meer auto-delicten

We zien een opvallende toename van het percentage bewoners van Corpus den Hoorn dat meldt dat er iets aan zijn auto is vernield of dat er zaken vanaf of uit de auto zijn gestolen. Dit vinden we niet terug bij de aangiftes van diefstal uit de auto, die juist zijn afgenomen. Na een spectaculaire daling van het aantal inbraken in woningen in 2010 zien we nu een toename naar het oude niveau rond het gemiddelde.

Verder is Corpus den Hoorn een veilige wijk. Gevoelens van onveiligheid komen bij minder bewoners voor dan in de rest van de stad. Ook is er minder sprake van overlast in de vorm van geluid, omwonenden en groepen jongeren – nu het minste van de stad. De mate waarin men hier drugsoverlast ervaart, is toegenomen tot dicht bij het stadsgemiddelde.

Corpus den Hoorn opnieuw vooruit gegaan,

verwachtingen gemiddeld

Opnieuw geven veel bewoners van Corpus den Hoorn aan dat hun buurt erop vooruit is gegaan. Op de andere aspecten van de ontwikkeling van de buurt komt Corpus den Hoorn dicht bij het gemiddelde dan in 2010, maar nog wel iets erboven.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.14 De Wijert

	2006	2008	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	7,1	7,1	7,2	7,2	7,6
Gehechtheid aan buurt	67%	60%	68%	63%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	28%	22%	28%	26%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tastbaar')					
Kwaliteit woning	7,3	7,4	7,2	7,1	7,6
Groenvoorziening (tevreedenheid)	88%	88%	90%	90%	85%
Verloedingscijfer	3,6	4,6	4,4	4,0	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevreedenheid)	75%	64%	71%	61%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	5,5	5,6	5,4	5,6	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	75%	85%	84%	86%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	80%	82%	81%	78%
Actief geweest in de buurt	12%	20%	17%	23%	23%
4. Tevreedenheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	68%	73%	64%	72%	73%
Jongerenvoorzieningen	36%	51%	41%	57%	53%
Ouderenvoorzieningen	81%	84%	70%	80%	71%
Winkelaanbod	99%	98%	97%	98%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	74%	80%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	5	3	7	6	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	21%	18%	21%	21%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	2%	9%	4%	7%	8%
Overlastcijfer	3,1	3,5	3,5	3,5	3,5
Drugsoverlast	11%	10%	10%	9%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	32%	35%	34%	29%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	60%	48%	35%	36%	34%

6.14 De Wijert

De redelijk grote wijk De Wijert bestaat uit twee delen. De Wijert-zuid is een relatief nieuwe, betere buurt met veel koopwoningen. De oorspronkelijke wijk De Wijert is het noordelijke deel. De bewoners noemen dit deel van de wijk nog altijd 'De Wijert', zonder de toevoeging '-noord'. Wij sluiten daarbij aan. De Wijert is een typische jaren-zestigbuurt die voor een zeer groot deel bestaat uit blokken corporatieve portiekwoningen, gebouwd in zogenaamde stempelbouw. De laatste jaren zien we in een aantal straten nieuwe eengezinswoningen en appartementen verrijen, zowel koop als huur. Er is een winkelcentrum en een behoorlijk aantal voorzieningen voor onderwijs, sport en sociaal-culturele activiteiten. Relatief veel van de 4.800 wijkbewoners zijn boven de 65 jaar. Veel kinderen in De Wijert wonen in een eenoudergezin. Verder wonen hier relatief veel mensen van niet-westerse komaf.

Algemeel oordeel terug onder gemiddelde

Waar De Wijert in 2010 rond het stadsgemiddelde scoorde op het algehele oordeel over de leefbaarheid, is de wijk nu weer onder het gemiddelde gezakt. Dit is te wijten aan wat krimp in het percentage bewoners dat gehecht is aan de buurt, en een stedelijke (kleine) toename van de kwaliteit van de woonomgeving. Het onderhoud en schoonhouden van de wijk is volgens de bewoners het belangrijkste probleem en wordt in De Wijert door een even hoog percentage genoemd als gemiddeld. De integratie van allochtonen zien meer bewoners als een belangrijk probleem dan gemiddeld in de stad.

Gemiddeld tot negatief oordeel over fysieke aspecten van de buurt

Op de fysieke aspecten scoort De Wijert veelal aan de lage kant, rond het stedelijk gemiddelde. Een paar negatieve scores veroorzaken toch een fysieke totaalscore onder het gemiddelde. De kwaliteit van de woningen krijgt een relatief laag

cijfer en er is veel verloeding, die in De Wijert de vorm heeft van rommel op straat. Het percentage bewoners dat tevreden is over het schoonhouden van de woonomgeving, ligt dan ook onder het stadsgemiddelde.

Sociale leefomgeving: ondergemiddeld, maar meer bewoners actief voor de buurt

Als we kijken naar de sociale kant van De Wijert, dan zien we een wijk onder het stadsgemiddelde. Dit geldt met name voor de mate van sociale samenhang, maar ook voor onderlinge hulp. Minder bewoners vertrouwen erop dat hun bureu een oogje op hun woning houden als ze bijvoorbeeld een dagje weg zijn. En er zijn minder mensen bereid een zieke of gehandicapte buurtgenoot te helpen. Dit percentage is wel wat hoger dan in 2010. Ook het percentage wijkbewoners dat actief is geweest in de buurt is toegenomen, van 17 naar 23 procent.

Goed voorzieningenniveau

Net als gemiddeld in de stad is de tevredenheid over voorzieningen voor kinderen en jongeren in De Wijert toegenomen. Voor het CUG ligt die zelfs boven het stadsgemiddelde.

Ook de voorzieningen voor ouderen oogsten blijvend grote tevredenheid, net als de Stip's¹ en het aantal plekken in de wijk waar men zijn buurtgenoten kan ontmoeten. Over de winkels in de wijk zijn de bewoners zelfs het meest tevreden van de hele stad. Dit zijn belangrijke voorzieningen voor de vele oudere bewoners in de wijk.

¹ Steun- en informatiepunt in de wijk, voor wonen, welzijn en praktische ondersteuning

Veiligheid: gemiddeld tot goed

De inwoners van De Wijert beoordelen hun wijk als iets veiliger dan gemiddeld. De verhoogde mate van overlast uit 2010 is afgenomen tot gemiddelde cijfers voor geluidsoverlast, overlast door jongeren en door omwonenden.

Van weinig bewoners is een fiets ontvreemd het afgelopen jaar en er zijn bij de politie relatief weinig aangiftes gedaan van inbraak.

Gemiddelde toekomstverwachtingen

De percentages bewoners die vinden dat de buurt er het laatste jaar op vooruit of achteruit is gegaan, zijn nagenoeg even hoog als gemiddeld in de stad. Hoewel de wijk op onder meer algemeen oordeel, sociale leefomgeving en fysieke aspecten gemiddeld of ondergemiddeld scoort, zijn de verwachtingen voor de toekomst van de wijk gelijk aan het stedelijk gemiddelde.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel 6.15 Hoogkerk

	2002	2006	2010	2012	Stad
1. Algeheel oordeel over de leefbaarheid					
Kwaliteit woonomgeving	7,5	7,7	7,5	7,5	7,6
Gehechtheid aan buurt	75%	77%	69%	72%	69%
Hier zijn geen belangrijke problemen	-	32%	25%	22%	17%
2. Fysieke leefomgeving ('tasbaar')					
Kwaliteit woning	7,4	7,7	7,7	7,7	7,6
Groenvoorziening (tevredeheid)	82%	89%	83%	82%	85%
Verloedingscijfer	4,0	4,3	3,9	3,7	3,4
Schoonhouden woonomgeving (tevredeheid)	72%	73%	72%	71%	69%
3. Sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')					
Sociale samenhang	6,8	6,9	6,4	6,5	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	83%	85%	88%	89%	85%
Praatje met buurtgenoten (minstens 2x per maand)	-	-	91%	93%	78%
Actief geweest in de buurt	14%	17%	19%	22%	23%
4. Tevredeheid over de aanwezige voorzieningen					
Speelmogelijkheden voor kinderen	51%	63%	61%	75%	73%
Jongerenvoorzieningen	32%	50%	36%	43%	53%
Ouderenvoorzieningen	80%	82%	78%	86%	71%
Winkelaanbod	81%	94%	94%	94%	92%
Voldoende ontmoetingsplekken in buurt	-	-	53%	68%	71%
5. Aangiftes bij de politie					
Diefstal uit woning per 1.000 woonruimtes	-	2	6	7	11
6. Veiligheidsbeleving					
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	9%	9%	11%	10%	20%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	3%	2%	3%	2%	8%
Overlastcijfer	2,4	2,0	2,4	2,5	3,5
Drugsoverlast	2%	1%	0%	4%	8%
7. Ontwikkeling					
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	36%	34%	23%	22%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	55%	40%	27%	21%	34%

6.15 Hoogkerk

Het dorp Hoogkerk ligt ten westen van de stad. Tot 1969 was Hoogkerk een zelfstandige gemeente.

Na toevoeging aan de gemeente Groningen heeft Hoogkerk nog lang apart van de stad gelegen, maar de uitbreiding van de stad heeft het dorp inmiddels bereikt.

Hoogkerk wordt gekarakteriseerd door de suikerfabriek. Samen met de kartonfabriek De Halm geeft dit een industrieel karakter aan de omgeving. Hoogkerk heeft een Molukse gemeenschap. Verder wonen hier weinig mensen met een allochtone herkomst.

Algemeen: gemiddelde leefbaarheid

We zien dat iets meer mensen gehecht zijn aan Hoogkerk dan in 2010 en dan gemiddeld. De kwaliteit van de woonomgeving van Hoogkerk ligt ook rond het gemiddelde van de stad. We hebben de bewoners gevraagd wat volgens hen de grootste problemen zijn, die met voorrang aangepakt moeten worden. In Hoogkerk is dit het onderhoud en schoonhouden van de buurt, gevolgd door hangjongeren/het gebrek aan voorzieningen voor jongeren.

Minder verloedering, veel minder vernielingen

De verloedering in Hoogkerk is verminderd. Er ligt duidelijk minder hondenuitwerping op straat dan bij de vorige meting, maar er wordt in Hoogkerk vooral veel minder vernield: 27 procent van de respondenten meldt dat er vaak vernielingen zijn, tegen 43 procent in 2010. Gemiddeld over de stad is dit 14 procent. De kwaliteit van de woningen veranderde niet de laatste jaren en is gemiddeld.

Over het onderhoud van het dorp is men in Hoogkerk niet zo tevreden als elders in de gemeente. Het onderhoud aan groen, fietspaden en trottoirs laten allemaal ondergemiddelde percentages zien.

Goed contact met de buren en meer mensen actief in de buurt

Met de sociale kant van Hoogkerk is het goed gesteld. De sociale samenhang en de contacten met buurtgenoten liggen boven het stedelijk gemiddelde. Maar liefst 95 procent zegt voldoende contacten met buurtgenoten te hebben. Het percentage bewoners dat actief is in de buurt, is in Hoogkerk even hoog als gemiddeld in de stad. Er is sprake van een langzame maar zekere toename: van 17 procent in 2008, via 19 procent in 2010 tot 22 procent in 2012.

Tevredenheid voorzieningen toegenomen, heft bewoners bezocht buurtgebouw

De tevredenheid over de voorzieningen in Hoogkerk is de afgelopen jaren sterk verbeterd, net als in de stad gemiddeld. Zo is 75 procent van de bewoners tevreden over de speelmogelijkheden voor kinderen, in 2010 was dit nog 61 procent. Gemiddeld is 73 procent van de mensen in de stad hierover tevreden. Ook zijn veel bewoners van Hoogkerk tevreden over de oudervoorzieningen, die bovengemiddeld scoren. De voorzieningen voor jongeren in het dorp waarden de Hoogkerkers minder dan de gemiddelde stadler. Wel zien we dat de tevredenheid over deze voorzieningen sterk verbeterd is sinds de laatste meting twee jaar geleden. Het bezoek aan gebouwen met een functie voor de buurt in Hoogkerk is een van de hoogste van de stad.

Veilig Hoogkerk kent toch weer wat drugsoverlast

Hoogkerk hoort bij de vier wijken waar het gevoel van onveiligheid het laagste is van de stad: 8 procent van de bewoners voelt zich weleens onveilig, tegenover 20 procent gemiddeld in de stad. In Hoogkerk zijn veel minder mensen slachtoffer van een (poging tot) inbraak, diefstal van hun fiets of delicten aan hun auto dan gemiddeld. Ook is er weinig overlast in de wijk. Twee jaar geleden was er zelfs helemaal geen drugsoverlast, nu geeft 4 procent van de respondenten aan te maken te hebben met

drugsoverlast. Dit is nog wel fors lager dan het stadsgemiddelde van 8 procent.

Geen verbetering verwacht (het gaat al goed)

Over de ontwikkeling van hun wijk zijn de Hoogkerkers minder positief dan de gemiddelde stadler. Minder mensen dan gemiddeld verwachten dat hun omgeving erop vooruit gaat in de toekomst. Twee jaar geleden waren meer bewoners van Hoogkerk positief over de toekomst van hun wijk dan nu: we zien een daling van 27 procent in 2010 naar 21 procent in 2012. Aangezien het in Hoogkerk leefbaar en veilig is, is het positief dat gemiddelde percentages bewoners verwachten dat hun dorp erop achteruit zal gaan.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

■ bijlage kleurenoverzicht

De volgende bladzijden bevatten het kleurenoverzicht voor alle onderzochte wijken en buurten. Hiern is voor allerlei elementen van leefbaarheid en veiligheid te zien of wijken en buurten beter of slechter scoren dan de stad als geheel. Een vakje is oranje wanneer een wijkscore in negatieve zin significant afwijkt van het stadsgemiddelde; dit betekent dat er een grote kans (95 procent) is dat het gevonden verschil ook in werkelijkheid een verschil is.

Een groen vakje staat voor een duidelijk betere score en een blauw vakje betekent dat een wijk of buurt statistisch gezien niet duidelijk afwijkt van het stedelijk gemiddelde.

Voor een juiste interpretatie van de overzichten is het belangrijk om te weten dat een oranje of groen vakje alleen betekent dat met behoorlijk grote zekerheid kan worden gezegd dat het wijkgemiddelde afwijkt van het stadsgemiddelde. Het zegt niets over de omvang van het verschil, de relevantie van het verschil of over de ernst van een situatie.

De mate van zekerheid heeft onder andere te maken met de omvang van de respondentengroepen. Als er genoeg personen zouden kunnen meedoen aan het onderzoek, dan zou het schema uiteindelijk bijna alleen maar oranje en groene vakjes hebben. De gevonden verschillen zouden dan immers ook in de werkelijkheid aanwezig zijn.

Verder is het zo dat alles is gerelateerd aan het stadsgemiddelde. Wanneer een indicator hoog scoort voor de stad als geheel, hoeft een oranje vakje niet per definitie te betekenen dat de wijk het slecht doet. Andersom geldt dat bij een laag stadsgemiddelde een groen vakje niet hoeft te betekenen dat de situatie voor een wijk gunstig is.

In de overzichten hebben we de onderzochte wijken en buurten geordend op volgorde van de scores ten opzichte van de stad. Alle indicatoren tellen hierbij even zwaar. Bij de wijken komt de wijk Centrum als eerste en Nieuw-oost als laatste. Voor de leefbaarheids- en veiligheidsindicatoren is een duidelijke overgang te zien van oranje naar blauw naar groen. De samenhang tussen de fysieke en sociale kanten van leefbaarheid en veiligheid is duidelijk zichtbaar. Ook valt direct op dat deze indicatoren geen relatie vertonen met de tevredenheid over de buurtvoorzieningen. In het blok 'tevredenheid over buurtvoorzieningen' is meer dan in de andere blokken sprake van een gevlekt patroon. De aanwezigheid van voorzieningen hangt vooral samen met de periode waarin een wijk is ontstaan en de toenmalige visie op de inrichting van wijken.

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel A.1 De 17 wijken

	Centrum	Vinkhuizen	Oosterparkwijk	Korrewegwijk/De Hoogte	Belgium	Selwerd	De Wiert	Paddepoel	Oranjewijk/Schutterswijk	Leuvenborg	Oud-zuid	Tuinwijk	Hoogkerk/dorpen	Nieuw-zuid	Corpus den Hoorn	Nieuw-west	Nieuw-oost	stads gemiddelde
Algemeen oordeel over de leefbaarheid																		
Kwaliteit woonomgeving	7,6	6,7	7,0	6,9	7,1	6,9	7,2	7,1	7,8	7,5	7,4	7,6	7,9	8,1	7,6	8,1	8,2	7,6
Prestige buurt	95%	89%	91%	90%	90%	90%	90%	92%	80%	80%	80%	97%	98%	97%	100%	99%	98%	94%
Verhuizen/zodra mogelijk	13%	19%	17%	11%	16%	16%	16%	16%	7%	14%	6%	6%	9%	5%	7%	7%	6%	11%
Gehucht aan buurt	67%	55%	56%	56%	68%	63%	63%	64%	73%	73%	76%	63%	77%	83%	74%	70%	80%	69%
Tevredenheid over de fysieke leefomgeving ('tastbaar')																		
Kwaliteit woning	7,1	7,5	7,2	7,2	7,6	7,3	7,1	7,8	7,5	7,7	7,4	7,6	7,9	8,1	7,6	8,1	8,2	7,6
Koopprijsgewoens	42%	41%	47%	45%	71%	47%	47%	55%	68%	72%	65%	33%	75%	79%	42%	49%	89%	63%
Groenvoorziening	74%	88%	86%	83%	92%	89%	90%	90%	89%	86%	90%	90%	90%	90%	81%	81%	90%	85%
Verleedingsfeer	4,1	4,1	3,7	3,8	4,4	3,6	4,0	2,9	3,1	4,6	3,1	2,9	3,3	3,0	2,5	2,0	2,5	3,4
Rommel op straat	32%	34%	29%	30%	30%	30%	38%	28%	28%	32%	28%	18%	17%	13%	17%	5%	10%	25%
Bekladding van muren/gebouwen	18%	8%	6%	6%	11%	8%	8%	5%	5%	8%	5%	4%	5%	2%	0%	0%	2%	7%
Vernielingen	16%	25%	13%	11%	23%	13%	17%	11%	9%	35%	5%	6%	23%	14%	6%	5%	10%	14%
Hondroep op straat	23%	28%	30%	26%	32%	26%	20%	14%	17%	34%	23%	22%	24%	22%	15%	14%	16%	23%
Tevredenheid over de sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')																		
Cijfer sociale samenhang	5,2	5,4	5,6	5,4	6,1	5,5	5,6	5,5	6,1	6,2	6,3	6,0	6,9	6,6	6,6	5,9	6,8	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	79%	76%	82%	85%	90%	79%	86%	86%	86%	84%	86%	87%	87%	86%	90%	92%	93%	85%
Achtel geweest in de buurt	16%	16%	26%	19%	33%	19%	23%	23%	18%	27%	24%	26%	24%	25%	20%	23%	29%	23%
Voorzieningen																		
Speelmogelijkheden voor kinderen	47%	82%	84%	80%	77%	82%	72%	76%	78%	78%	64%	66%	77%	71%	61%	77%	84%	73%
Basisonderwijs	91%	92%	86%	79%	95%	90%	90%	86%	91%	94%	90%	84%	91%	91%	91%	92%	82%	90%
Jonkervoorzieningen	76%	56%	68%	46%	48%	63%	57%	47%	67%	43%	51%	63%	45%	40%	44%	35%	48%	53%
Ouderenvoorzieningen	64%	81%	78%	75%	58%	85%	80%	75%	71%	76%	72%	76%	79%	71%	87%	43%	54%	71%
Winkel aanbod	94%	98%	83%	97%	94%	97%	99%	93%	93%	96%	91%	96%	89%	92%	97%	76%	87%	92%
Openbaar vervoer	90%	91%	89%	92%	88%	87%	89%	83%	86%	91%	83%	91%	66%	88%	92%	68%	53%	85%
Veiligheidsbeleving																		
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	33%	28%	24%	25%	28%	28%	21%	21%	21%	18%	16%	25%	8%	10%	16%	8%	8%	20%
Dreiging	3,6	1,5	2,1	2,5	1,8	1,8	1,5	1,5	1,5	0,9	1,3	1,4	0,7	0,5	0,9	0,2	0,5	1,5
Vermogensdelicten	4,3	4,7	3,8	4,2	3,1	3,4	2,5	3,2	3,6	2,3	3,3	3,4	1,9	2,4	2,5	1,4	2,5	3,2
Perceptie inbraken	11%	20%	15%	16%	8%	11%	5%	12%	10%	4%	10%	15%	6%	6%	4%	2%	7%	10%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	13%	6%	8%	9%	8%	9%	7%	8%	9%	6%	6%	8%	5%	5%	8%	4%	5%	8%
Overlastcijfer	4,9	4,5	4,0	4,2	3,9	3,9	3,5	3,2	3,9	3,7	3,7	3,5	2,2	2,3	2,3	1,9	2,2	3,5
Overlast groepen jongeren	26%	18%	11%	13%	18%	15%	13%	9%	13%	12%	9%	8%	6%	5%	4%	4%	6%	12%
Overlast door emmentanden	16%	22%	17%	17%	10%	12%	14%	12%	15%	11%	11%	10%	5%	3%	6%	1%	4%	16%
Geluidsoverlast	50%	37%	34%	33%	25%	27%	24%	22%	33%	20%	32%	27%	15%	14%	16%	11%	10%	28%
Drugsoverlast	24%	4%	10%	18%	10%	15%	9%	2%	5%	5%	4%	8%	3%	0%	5%	0%	1%	8%
Ontwikkeling buurt																		
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (voort)	26%	38%	43%	40%	34%	19%	29%	25%	23%	40%	28%	66%	25%	18%	51%	35%	25%	30%
Toekomstverwachting omgeving (voort)	37%	30%	44%	46%	35%	29%	38%	28%	30%	38%	33%	58%	27%	25%	40%	29%	27%	34%
Aanpak problemen bij laagrijk volgens bewoners																		
Geen probleem	17%	20%	23%	21%	18%	25%	26%	26%	24%	24%	24%	24%	21%	30%	30%	29%	23%	23%
Onderhoud, schoonhouden buurt	11%	13%	16%	14%	24%	18%	14%	16%	16%	20%	20%	8%	21%	18%	9%	9%	20%	16%
Geluidsoverlast	25%	16%	15%	16%	11%	12%	13%	16%	18%	17%	15%	15%	14%	11%	9%	8%	6%	15%
Perkeproblematiek	19%	6%	25%	16%	7%	11%	11%	6%	26%	21%	23%	7%	7%	14%	14%	10%	14%	14%
Criminiteit, vandalisme	22%	19%	17%	20%	18%	18%	11%	13%	9%	12%	10%	14%	6%	6%	8%	5%	8%	13%
Verkeersproblemen	13%	4%	11%	6%	10%	10%	12%	5%	8%	6%	12%	7%	21%	10%	12%	7%	14%	11%
Jonkerproblematiek	5%	11%	6%	9%	27%	14%	13%	2%	2%	5%	5%	8%	12%	10%	6%	24%	16%	11%
Samenstelling bevolking (studenten, allochtonen)	7%	23%	13%	13%	3%	20%	9%	10%	13%	1%	4%	6%	8%	5%	3%	2%	10%	10%
Gedrag buurtbewoner	6%	15%	14%	11%	15%	14%	9%	12%	8%	13%	11%	11%	8%	5%	8%	3%	4%	9%
Staat van verlichting / trottoirs	8%	5%	5%	5%	10%	5%	9%	5%	7%	14%	10%	9%	11%	12%	16%	7%	10%	8%

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

Tabel A.2 De 8 buurten

	De Hoogte	Bloembuurt	Indische buurt	Beijum-oost	Paddepoel-zuid	Grinbuurt	Hoogkerk	Oosterhoogbrug/ Uijgenbuurg	stedsgemiddelde
Algemeen oordeel over de leefbaarheid									
Kwaliteit woonomgeving	6,4	6,6	6,7	7,0	6,9	7,6	7,5	8,2	7,6
Prettige buurt	80%	84%	91%	89%	90%	95%	94%	99%	94%
Verhuizen zodra mogelijk	20%	25%	15%	18%	13%	11%	12%	4%	11%
Gelucht aan buurt	48%	56%	57%	66%	60%	63%	72%	84%	69%
Tevredenheid over de fysieke leefomgeving ('tastbaar')									
Kwaliteit woning	7,1	6,8	7,1	7,6	7,8	7,3	7,7	8,0	7,6
Koopwoningbewoners	19%	24%	36%	61%	47%	47%	69%	80%	63%
Groenvoorziening	75%	87%	93%	91%	87%	82%	87%	87%	85%
Verloederscijfer	4,3	4,4	4,0	4,9	3,2	2,5	3,7	3,3	3,4
Rommel op straat	41%	38%	30%	36%	23%	22%	14%	20%	25%
Bekleding van muren/gebouwen	11%	13%	8%	16%	7%	2%	4%	3%	7%
Vernielingen	12%	17%	11%	25%	9%	4%	27%	17%	14%
Hondpoep op straat	44%	37%	34%	33%	22%	13%	27%	22%	23%
Tevredenheid over de sociale leefomgeving ('mensen onder elkaar')									
Cijfer sociale samenhang	5,1	5,6	5,2	6,0	5,8	5,6	6,5	7,2	6,0
Medeverantwoordelijk buurt	82%	81%	81%	89%	84%	77%	88%	91%	85%
Actief geweest in de buurt	23%	25%	18%	33%	27%	16%	22%	26%	23%
Voorzieningen									
Speelmogelijkheden voor kinderen	75%	81%	80%	88%	80%	52%	75%	73%	73%
Bass onderwijs	66%	86%	86%	97%	86%	94%	93%	93%	90%
Jongerenvoorzieningen	54%	65%	50%	50%	51%	51%	43%	42%	53%
Outdoorsportvoorzieningen	56%	72%	76%	62%	79%	82%	86%	66%	71%
Winkelaanbod	93%	79%	97%	83%	94%	84%	94%	96%	92%
Openbaar vervoer	91%	84%	89%	90%	79%	91%	85%	92%	85%
Veiligheidsbeleving									
Onveiligheidsgevoelens eigen buurt	30%	23%	31%	30%	27%	13%	10%	8%	20%
Dreiging	2,3	2,3	2,7	2,3	1,4	1,0	0,8	0,5	1,5
Vermogensdelicten	3,9	3,2	3,9	3,6	3,3	2,8	2,0	2,4	3,2
Perceptrieft inbraken	14%	9%	13%	9%	6%	4%	4%	11%	10%
Slachtoffer (poging tot) inbraak in woning	10%	6%	5%	7%	8%	4%	2%	6%	8%
Overlaststijfer	4,2	4,0	4,3	4,5	3,4	3,2	2,5	2,2	3,5
Overlast (roepen jongeren)	14%	11%	17%	23%	13%	6%	9%	7%	12%
Overlast (loor comvrienden)	20%	22%	21%	12%	10%	9%	4%	5%	12%
Gedruisoverlast	31%	32%	38%	30%	21%	27%	14%	10%	28%
Drugsoverlast	24%	8%	18%	13%	6%	1%	4%	2%	8%
Ontwikkeling buurt									
Oordeel ontwikkeling woonomgeving (vooruit)	51%	52%	41%	36%	42%	30%	22%	18%	30%
Toekomstverwachting omgeving (vooruit)	57%	57%	44%	35%	46%	35%	21%	24%	34%
Aanpak problemen belangrijk volgens bewoners									
Geen problemen	22%	17%	21%	20%	21%	27%	22%	17%	23%
Oude tijd, schoonhouden buurt	16%	17%	12%	23%	12%	17%	15%	17%	16%
Gedruisoverlast	12%	17%	18%	10%	16%	16%	15%	15%	15%
Parkeerproblematiek	11%	32%	13%	7%	4%	26%	10%	4%	14%
Criminelliteit, vandalisme	20%	12%	18%	18%	30%	10%	15%	5%	13%
Verdersproblemen	4%	8%	5%	9%	5%	10%	10%	15%	11%
Jongerenproblematiek	14%	7%	7%	29%	19%	0%	18%	15%	11%
Samenstelling bevolking (studenten, allochtonen)	10%	11%	14%	2%	10%	15%	6%	10%	10%
Bedruip buurtgenoten	35%	18%	16%	16%	18%	8%	10%	8%	9%
Straatverlichting / trottoirs	6%	9%	8%	9%	4%	9%	7%	18%	8%

Bijlage IV - Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2012

colofon

Onderzoek en Statistiek Groningen heeft als kernactiviteiten instrumentontwikkeling voor en uitvoering van beleidsgericht onderzoek, het toegankelijk maken van grote hoeveelheden data uit verschillende bronnen, gegevensanalyse, projectevaluatie en dienstverlening bij overheidsmarketing.

Auteurs

Mayan van Teerns (red.), Marcel Daalman,
Laura de Jong, Jelle Straatsma, Louise Zwanenberg

m.m.v. Marcel Daalman, Alfons Klein Rouweler,
Marjolein Kolstein, Jessica Boné, Jeanine Vosselman,
Willem Harholt, Frans Oldersma

Tekstcorrectie

Jacques Don

Vormgeving

Dorel Extra Bold

Druk

Koninklijke Van Gorcum

© mei 2013

ISBN/EAN: 978-90-809862-7-5

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Raadsvoorstel

Onder embargo tot 24 mei 2013
13.15 uur i.v.m. persconferentie.

Datum raadsvergadering	17-05-2013
Raadscommissie	F&V
Datum raadscommissie	12-06-2013
Bijlagen	1

Registratienr.	BD 13.3697326
Datum B&W besluit	23 mei 2013
Portefeuillehouder	Ton Schroor
Steller	Franke Hiemstra
Telefoon	7698
E-mail	franke.hiemstra@groningen.nl

Onderwerp

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Concept raadsbesluit

De raad besluit het financieel meerjarenbeeld 2014-2017 als uitgangspunt te hanteren voor de ontwerpbegroting 2014

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

2

(Publieks-)samenvatting

In het financieel meerjarenbeeld geven we aan wat de verwachte financiële ontwikkelingen zijn in de komende jaren. We presenteren een financieel meerjarenbeeld in het voorjaar en een geactualiseerde versie in de gemeentebegroting. In het voorjaar maken we een eerste schatting van de financiële ruimte. De financiële ruimte wordt beïnvloed door de ontwikkeling van het gemeentefonds, de loon- en prijsstijgingen, renteontwikkelingen, de opbrengst van de gemeentelijke belastingen en overige mee- en tegenvallers.

Inleiding

De raad stelt jaarlijks een financieel meerjarenbeeld vast als kader voor het opstellen van de ontwerp gemeentebegroting.

Beoogd resultaat

Wij vragen de raad het financieel meerjarenbeeld 2014-2017 vast te stellen als kader voor het opstellen van de ontwerp gemeentebegroting 2014.

Kader

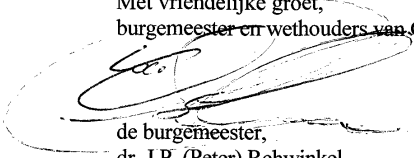
De raad stelt jaarlijks een financieel meerjarenbeeld vast als kader voor het opstellen van de ontwerpbegroting.

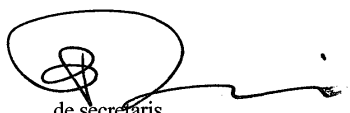
Realisering en evaluatie

We presenteren een geactualiseerde financieel meerjarenbeeld 2014-2017 in de ontwerp gemeentebegroting

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

25

BIJLAGE

**Financieel Meerjarenbeeld
2014-2017**

Concernfinanciën, mei 2013

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Uitgangspunten in het meerjarenbeeld	3
3. Verschil met het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2013	5
Bijlage: Toelichting op de categorieën	8

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

1. Inleiding

In het financieel meerjarenbeeld geven we aan wat de verwachte financiële ontwikkelingen zijn in de komende jaren. We presenteren een financieel meerjarenbeeld in het voorjaar en een geactualiseerde versie in de gemeentebegroting. In het voorjaar maken we een eerste schatting van de financiële ruimte. De financiële ruimte wordt beïnvloed door de ontwikkeling van het gemeentefonds, de loon- en prijsstijgingen, renteontwikkelingen, de opbrengst van de gemeentelijke belastingen en overige mee- en tegenvallers.

De effecten van het Regeerakkoord en de september- en decembercirculaire 2012 op het gemeentefonds zijn verwerkt in het meerjarenbeeld. Eind mei verschijnt naar verwachting een nieuwe gemeentefonds circulaire, de effecten hieruit verwerken we in de gemeentebegroting. Het meerjarenbeeld is daarnaast geactualiseerd met de rente effecten en de autonome ontwikkelingen (nominale compensatie, en dergelijke) die op de gemeente afkomen.

Het geactualiseerde meerjarenbeeld ziet er als volgt uit:

	(bedragen x € 1.000)				
	2013	2014	2015	2016	2017
Saldo mjb bij begroting 2013	0	1.107	15.777	17.498	13.145
Nieuw meerjarenbeeld	1.615	15.756	8.326	5.931	3.617
Verschil	1.615	14.649	-7.451	-11.567	-9.528

In 2014 is het meerjarenbeeld verbeterd met 14,6 miljoen euro ten opzichte van de begroting 2013. Dit wordt grotendeels verklaard door het vervallen van het bij de begroting 2013 gereserveerde risicobedrag voor aanvullende rijksbezuinigingen van 10 miljoen euro in 2014. De door het rijk vastgestelde bezuinigingen vanuit het regeerakkoord zijn in het meerjarenbeeld verwerkt, hierdoor kan de risicoreservering vervallen. Het resterende voordeel wordt veroorzaakt door effecten vanuit de september- en decembercirculaire van het gemeentefonds en overige autonome ontwikkelingen. De verslechtering van het meerjarenbeeld in de periode 2015-2017 wordt verklaard door de kortingen opgenomen in het regeerakkoord in deze jaren. De verschillen lichten we in hoofdstuk 3 toe.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

2. Uitgangspunten in het meerjarenbeeld

Om te komen tot een eenduidig meerjarenbeeld is een aantal uitgangspunten vastgesteld. Deze uitgangspunten worden in dit hoofdstuk uiteen gezet.

Algemeen

Als extra budget nodig is werkt dit kostenverhogend. Daarom wordt dit weergegeven als een negatief bedrag. Extra inkomsten en besparingen worden als positieve bedragen weergegeven. De bedragen in de verschillende jaren geven de mutatie aan ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit betekent dat een structurele mutatie alleen in het beginjaar wordt aangegeven en dat incidentele mutaties in het daaropvolgende jaar moeten worden teruggedraaid. Alle bedragen in de tabellen zijn in duizendtallen tenzij anders wordt vermeld.

Autonome ontwikkelingen

Het uitgangspunt is dat in het meerjarenbeeld wordt aangegeven hoe de financiële ruimte zich ontwikkelt in de komende jaren bij ongewijzigd beleid van de gemeente. Alleen autonome ontwikkelingen worden in het meerjarenbeeld opgenomen. Voor autonome ontwikkelingen worden twee criteria gehanteerd:

- de ontwikkeling is, voor de gemeente, niet beïnvloedbaar bij ongewijzigd beleid;
- de (negatieve) financiële gevolgen van de ontwikkeling kunnen niet door de organisatie zelf worden opgevangen, bijvoorbeeld door het verhogen van de tarieven.

Niet in het Meerjarenbeeld worden opgenomen:

- Prijsstijgingen; er wordt per dienst een nominale vergoeding verstrekt
- Organisatiekosten; deze dienen te worden bekostigd uit efficiencyverbeteringen
- PM-posten; posten die niet kwantificeerbaar zijn, kunnen niet worden meegenomen.

Extra beleid voorgaande jaren

In het meerjarenbeeld is de inzet van de extra beleids gelden uit voorgaande jaren voor de komende jaren verwerkt.

Raming incidentele inkomsten

De rente op reserves van voldoende omvang wordt incidenteel geraamd.

Nominale ontwikkelingen

De huidige CAO voor gemeenteambtenaren loopt tot 1 januari 2013. De nominale ontwikkelingen voor 2014 zijn gebaseerd op een inschatting van de CAO voor 2014 (voor 2014 houden we rekening met een nullijn voor de lonen), loonkosten, werkgeverslasten en inflatie. Het percentage is een gemiddelde van de loonmutatie (80%) en de prijsmutatie (20%). Hierop wordt nog een correctie van 0,13% toegepast om deze wijze van compensatie te kunnen bekostigen. Hieruit volgt de volgende nominale compensatie:

Compensatie	Percentage	Totaal
CAO-verhoging	0,00%	
Incidentele beloning	0,57%	
Sociale lasten	0,50%	
<i>Totale loonmutatie</i>		<i>1,07%</i>
<i>Prijsmutatie</i>		<i>1,75%</i>
<i>Correctie</i>		<i>-0,13%</i>
<i>Nominale compensatie</i>		<i>1,08%</i>

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

OZB

Conform bestaand beleid wijzigt de OZB met de nominale ontwikkelingen gecorrigeerd met de nacalculaties over de twee voorgaande jaren.

Het stijgingspercentage OZB 2014 is zonder nacalculatie 1,08%. Dit percentage gecorrigeerd met de nacalculatie over 2012 en 2013 komt uit op 1,40%. De reguliere volumegroei bedraagt (afgerond) 0,5%. De totale groei van de ozb-opbrengst komt hiermee op 1,90% ten opzichte van 2013 (zie ook onderstaande tabel).

		2014
Reguliere tariefstijging 2014	1,08%	
Nacalculatie 2012 (3,67% i.p.v. 3,77%)	-0,10%	
Nacalculatie 2013 (1,38% i.p.v. 0,96%)	0,42%	
Totaal tariefstijging 2014		1,40%
Reguliere volumegroei		0,50%
Totaal opbrengststijging 2014		1,90%

Algemene uitkering

De actualisatie van de algemene uitkering is gebaseerd op de laatst ontvangen gemeentefonds circulaire en het regeerakkoord. De laatst ontvangen circulaire betreft de decembercirculaire 2012.

Nieuwe informatie over de ontwikkeling van de accessen wordt verwacht in de circulaire over het gemeentefonds die in mei 2013 verschijnt. Naar verwachting zal hierin ook nadere informatie worden opgenomen over de stand van zaken van de aangekondigde herverdeling van het gemeentefonds.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

3. Verschil met het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2013

Het laatste meerjarenbeeld is opgesteld ten tijde van de begroting 2013-2016. Het nu voorliggende meerjarenbeeld is gebaseerd op de nieuwste inzichten en wijkt dus af van de vorige raming. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Het financiële meerjarenbeeld is in 2014 verbeterd ten opzichte van het meerjarenbeeld zoals dat is opgenomen in de begroting 2013. Vanaf 2015 is het meerjarenbeeld verslechterd. De verschillen bedragen op totaalniveau per jaar:

	2014	2015	2016	2017
Saldo mjb bij begroting 2013	1.107	15.777	17.498	13.145
Nieuw meerjarenbeeld	15.756	8.326	5.931	3.617
Verschil	14.649	-7.451	-11.567	-9.528

De afwijkingen per jaar bestaan uit de volgende onderdelen, welke achtereenvolgens zullen worden toegelicht:

	2014	2015	2016	2017
Effect voorgaand jaar	0	14.649	-7.451	-11.567
1 Nominale compensatie belastingen	174	-1	-1	39
2 Nominale compensatie	0	200	200	200
3 Rente effecten	1.563	-2.170	1.009	-518
4 Vrijval kapitaallasten ROEZ	125	-125	0	0
5 Concernmengpercentage BTW	-250	0	0	
6 September- en decembercirculaire 2012 gemeentefonds	3.869	-1.321	-2.891	3.807
7 Inschatting gevolgen regeerakkoord	-2.332	-8.683	-2.433	-1.482
8 Ontwikkeling uitkeringsbasis	1.500	0	0	0
9 Vervallen risico aanvullende rijksbezuinigingen	10.000	-10.000	0	0
10 Overige ontwikkelingen	0	-1	1	-7
Totaal verschil	14.649	-7.451	-11.567	-9.528

1. Nominale compensatie belastingen (voordeel 174 duizend euro)

De actualisatie van de nominale compensatie leidt tot een hogere opbrengst van de belastingen. De tariefstijging voor 2014 wordt vastgesteld op 1,4%. Dit is inclusief de nacalculaties over 2012 (-0,1%) en 2013 (+ 0,42%).

2. Nominale compensatie

De nominale compensatie voor 2014 bedraagt 1,1%. In de vorige begroting werd eveneens uitgegaan van een stijgingspercentage van 1,1%. Door volume effecten (een lagere basis waarover compensatie dient te worden verstrekt) ontstaat een structureel voordeel van 100 duizend euro vanaf 2014. Het percentage over 2011 wordt definitief vastgesteld op 1,27%. Dit levert een structureel voordeel op van 600 duizend euro. Het percentage over 2012 wordt nu vastgesteld op 3,67%. Dit levert een structureel voordeel op van 200 duizend euro. Hiertegenover staat een nadeel van 900 duizend euro als gevolg van een stijging van de nominale compensatie over 2013 tot 1,38%. Deze vier actualiseringen leiden per saldo tot een actualisatiebedrag van nul in 2014.

Het voordeel vanaf 2015 (een jaarlijks met 200 duizend euro oplopend bedrag) ontstaat door hetzelfde volume effect dat in 2014 optreedt.

3. Rente effecten (voordeel 1,6 miljoen euro)

Het voordeel op de rente effecten in 2014 van 1,563 miljoen euro bestaat uit meerdere componenten. Op basis van volume inschattingen (van o.a. reserves, voorzieningen, investeringen, e.d.) wordt een lagere rente opbrengst verwacht van 442 duizend euro ten opzichte van 2013.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Jaarlijks begroten we de incidentele vrijval die ontstaat als gevolg van het niet toerekenen van rente aan reserves en voorzieningen die van voldoende omvang zijn. In 2014 verwachten we hierdoor een voordeel van 1,5 miljoen euro. De verlaging van het ROP met 0,15% levert lagere kapitaallasten op, dit zorgt voor een voordeel van 594 duizend euro.

Bij de jaarrekening 2011 is de reserve Waterbedrijf vrijgevallen in de algemene middelen. De rente over deze reserve werd ingezet ter dekking van de kapitaallasten van de aandelen Waterbedrijf. De dekking van deze kapitaallasten vindt nu plaats vanuit de algemene middelen. Dit levert een nadeel op van 82 duizend euro.

4. Vrijval kapitaallasten ROEZ (voordeel 125 duizend euro)

Bij de dienst ROEZ is jaarlijks sprake van vrijval op kapitaallasten. Deze vrijval ontstaat onder andere door het later gereedkomen van investeringen dan gepland. In 1997 is afgesproken dat een deel (937 duizend euro) van deze vrijval ingezet wordt voor G-Kracht en het Structuurplan. Het overige valt jaarlijks incidenteel vrij ten gunste van de algemene middelen. Voor 2014 wordt een incidentele vrijval van 125 duizend euro verwacht.

5. Concernmengpercentage BTW (nadeel 250 duizend euro)

De belastingdienst heeft in haar onderzoek over 2003-2010 geconstateerd dat de btw op de indirecte kosten bij een aantal organisatieonderdelen op basis van een concernmengpercentage dient te worden nagecalculeerd. Als gevolg van toepassing van het concernmengpercentage ontstaat een structureel tekort van circa 250 duizend euro.

6. September- en decembercirculaire 2012 gemeentefonds (voordeel 3,9 miljoen euro)

Naast aanpassingen in de accressen volgen twee overige ontwikkelingen uit de september- en decembercirculaire 2012 gemeentefonds die van invloed zijn op het saldo van het meerjarenbeeld:

- Uit de september- en decembercirculaire 2012 blijkt een stijging van het accres in 2014. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een aantal verwachte pieken in infrastructurele werken bij het rijk in 2014. Door de 'trap op, trap af' systematiek stijgt het accres hierdoor. Voor Groningen betekent dit een voordeel van 4 miljoen euro in 2014.
- De rijkskorting op de kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders is niet volledig doorgegeven aan de sector, omdat het budget daarvoor bij de sector ontoereikend is. Hierdoor komt structureel 100 duizend euro ten laste van het meerjarenbeeld
- In verband met een snellere groei van de uitkeringsbasis dan eerder meegenomen in de ramingen van het gemeentefonds voor de jaren 2015 en 2016 (aantal inwoners, uitkeringsontvangers, woonruimten, e.d.) heeft het rijk de uitkering voor de jaren 2015 en 2016 neerwaarts bijgesteld.

7. Inschatting gevolgen regeerakkoord (nadeel 2,3 miljoen euro)

Naast de accresaanpassingen blijkt uit het regeerakkoord dat het rijk twee specifieke kortingen doorvoert op het gemeentefonds:

- Als gevolg van de genomen maatregelen in het regeerakkoord stijgt het accres in 2014, waarna het daalt vanaf 2015. Voor Groningen betekent dit een voordeel van 168 duizend euro in 2014.
- Het budget voor onderwijshuisvesting wordt landelijk afgeroomd met 256 miljoen euro vanaf 2015. Voor Groningen betekent dit een korting van 3,6 miljoen euro vanaf 2015
- Het rijk voert een korting door op het gemeentefonds van 200 miljoen euro in 2014, oplopend tot 550 miljoen euro vanaf 2015, in verband met het tekort dat het rijk heeft op het BTW compensatiefonds. Voor Groningen betekent dit een korting van 2,5 miljoen euro in 2014 oplopend tot 6,9 miljoen euro vanaf 2015.

8. Ontwikkeling uitkeringsbasis (voordeel 1,5 miljoen euro)

Uit de circulaire en overzichten van het gemeentefonds, ontvangen van het ministerie van Binnenlandse Zaken, blijkt dat de stad Groningen harder groeit dan Nederland in zijn geheel. Het aandeel van Groningen in de algemene uitkering wordt hierdoor groter. Dit leidt tot een structureel voordeel van ongeveer 1,5 miljoen euro.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

---

9. Vervallen risico aanvullende rijksbezuinigingen (voordeel 10 miljoen euro)

In de begroting 2013 is voor aanvullende rijksbezuinigingen een risicobedrag van 10 miljoen euro opgenomen in 2014. De door het rijk vastgestelde bezuinigingen vanuit het regeerakkoord zijn in het meerjarenbeeld verwerkt (zie punt 7). De risicoreservering van 10 miljoen euro in 2014 kan hierdoor vervallen.

10. Overige ontwikkelingen

De overige ontwikkelingen bestaan uit autonome tegenvallers en meevallers van de verschillende diensten.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Bijlage

Toelichting op de categorieën

Het meerjarenbeeld is opgebouwd uit verschillende onderdelen. In dit hoofdstuk wordt per onderdeel een toelichting gegeven op de nieuwe ontwikkelingen.

Het onderstaande overzicht laat de ontwikkeling van de verschillende categorieën in het meerjarenbeeld 2014 -2017 zien. De bedragen in 2014 zijn de mutaties ten opzichte van de gemeentebegroting 2013. In de volgende jaren zijn de bedragen steeds mutaties ten opzichte van het jaar ervoor. De categorieën worden hieronder afzonderlijk weergegeven en toegelicht.

	2014	2015	2016	2017
Saldo Meerjarenbeeld voorgaand jaar	1.107	15.777	17.498	13.145
1. Autonome ontwikkelingen	-1.592	-2.844	-3.266	-3.232
2. Rente-effecten	2.668	-2.615	-571	-270
3. Diensten	-3.435	7.420	-365	-737
4. Uitkeringen Gemeentefonds	11.300	-17.192	2.208	2.325
5. Dekking BCF/Schone lei	-400	-400	-400	-400
6. Bezuinigingen	6.160	-3.000	0	0
7. Terugramen incidentele dekking	-91.571	-13.514	0	0
8. Budgetten nieuw beleid	92.625	24.714	0	0
Saldo Meerjarenbeeld	15.756	8.326	5.931	3.617

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Ad 1 Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen	2014	2015	2016	2017
Terugloop kapitaallasten:	226	671	222	228
Nominale compensatie	-2.900	-4.900	-4.900	-4.900
Belastingen	1.082	1.385	1.412	1.440
Autonome ontwikkelingen	-1.592	-2.844	-3.266	-3.232

Terugloop kapitaallasten (voordeel 226 duizend euro)

Met 'terugloop kapitaallasten' wordt bedoeld de structurele vermindering van kapitaallasten als gevolg van jaarlijks afnemende rentebetalingen (bij lineaire afschrijvingen), na afloop van de afschrijvingsperiode beschikbaar komende afschrijvingsbedragen en de beschikbaar komende annuïteit na de afschrijvingsperiode. De budgettaire verantwoordelijkheid voor routine-investeringen ligt volledig bij de diensten. Dit betekent dat de terugloop van de kapitaallasten van de routine-investeringen bij de diensten blijft en dat er geen bedragen meer worden verstrekt voor nieuwe routine-investeringen. De in het meerjarenbeeld opgenomen terugloop, van 226 duizend euro voor 2014, betreft dus alleen terugloop van kapitaallasten voor investeringen in het kader van extra beleid. Vanaf 2014 wordt rekening gehouden met de terugloop van kapitaallasten als gevolg van de nieuwbouw van SOZAWA. De forse toename van de vrijval in 2015 wordt verklaard door het aflopen van een annuïtaire afschrijving (Eemspoort).

Nominale compensatie (nadeel 2,9 miljoen euro)

De diensten worden door het concern jaarlijks gecompenseerd voor ontwikkelingen als gevolg van de wijzigingen in de lonen en prijzen. De compensatie geschiedt op basis van een systeem van nominale bijstelling. De loonkostenmutatie bestaat uit de effecten van de CAO voor gemeenteambtenaren, sociale lastenmutatie en incidenteel loon (beperkt tot 0,57%). De prijsmutatie is gebaseerd op de prijsmutatie materiële overheidconsumptie. Bij de compensatie wordt rekening gehouden met de loon- en prijsgevoeligheid van de dienstbegrotingen. De nominale compensatie bestaat uit drie onderdelen. Ten eerste de uitkomst van de definitieve compensatie over het jaar 2012. Ten tweede de actualisatie van de nominale compensatie over 2013. En tenslotte de berekening van de nominale compensatie voor de jaren 2014 en verder. De nacalculatie over 2012 en 2013 is gebaseerd op informatie van het CPB van maart 2013. De nominale ontwikkelingen voor 2014 zijn gebaseerd op een actuele inschatting van de CAO, loonkosten, werkgeverslasten en inflatie. Voor 2014 gaat we uit van een nullijn voor de lonen, vanaf 2015 houden we rekening met een jaarlijkse stijging van 1%.

Belastingen (voordeel 1,082 miljoen euro)

Bij de wijziging van de belasting tarieven is uitgegaan van 1,08% conform het percentage van de nominale compensatie voor 2014 en verder. Rekening houdend met de nacalculatie over 2012 en 2013 komt het stijgingspercentage voor 2013 uit op 1,4%.

Op basis van rekeningresultaten uit de afgelopen jaren blijkt dat we jaarlijks rekening kunnen houden met een stijging van de ozb-opbrengsten van 300 duizend euro in verband met groei van de stad. Per saldo levert dit een hogere belasting opbrengst op van 1,1 miljoen euro in 2014.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Ad 2. Rente-effecten

Wij gaan er vanuit dat de korte rente de komende periode laag blijft op een niveau van 0,50%. De lange rente daalt met 0,05% ten opzichte van 2013 tot 3,30% in 2014. Het ROP daalt met 0,15% naar 3,20% in 2014. De consequenties van deze ontwikkelingen voor het meerjarenbeeld zijn als volgt:

Meerjarenbeeld Concern Treasury	2014	2015	2016	2017
Totaal lang vermogen Concern Treasury	606	-1.317	-675	-369
Totaal kort vermogen Concern Treasury	-437	0	0	0
ROP	594	0	0	0
Rente afdracht R&V (voldoende omvang)				
- terugramen stelpost 2013	417	0	0	0
- incidentele stelpost 2014	1.460	-1.460		
Mismatch -financiering	75	50	0	0
Compensatie renteververschil Essent (BSD)	0	89	79	89
Aanpassing rente toerekening aan investeringen	35	23	25	10
Compensatie i.v.m. vervallen reserve Waterbedrijf	-82			
Totaal	2.668	-2.615	-571	-270

Dit beeld komt tot stand op basis van de volgende rentepercentages:

Gehanteerde rentepercentages	2013	2014
Rente langlopende leningen	3,35%	3,30%
Rente reserves en voorzieningen	1,85%	1,70%
ROP	3,35%	3,20%
Exploitatie credit	1,35%	1,35%
Exploitatie debet	3,60%	3,60%
Rekening courant faciliteit derden	1,00%	0,50%

De percentages van 2014 worden ook toegepast op de volgende jaren, met uitzondering van de rente langlopende leningen. Vanaf 2015 rekenen we met 3,60%.

De rente effecten zijn nog niet volledig verwerkt. In juni zijn de uitkomsten van de liquiditeitsprognoses van de diensten bekend. Deze rente-effecten, op basis van volume wijzigingen, nemen we mee bij het opstellen van de begroting 2014.

Lang vermogen (voordeel 606 duizend euro)

Evenals in 2013 wordt het ROP vastgesteld met een verwacht resultaat van nul over vier jaar (waarbij conform de bestaande afspraken geen rekening wordt gehouden met de reserve RSP).

In 2014 wordt nog steeds gerekend met een relatief lage rente voor nieuwe langlopende leningen. Dit leidt tot lagere financieringskosten die een voordeel opleveren van 606 duizend euro.

Eén van de veronderstellingen in het gehanteerde rekenmodel is dat het weerstandsvermogen in 2014 naar een ratio 0,8 wordt gebracht.

Vanaf 2015 kunnen we niet langer profiteren van de beschikbaarheid van de reserve RSP. We gaan er vanuit dat we medio 2015 onze gemeentelijke bijdrage RSP voldoen.

Kort vermogen (nadeel 437 duizend euro)

Het saldo bij kort vermogen betreft het verschil tussen wat Concern Treasury aan rentevergoedingen ontvangt van en betaalt aan externen. In het laatste kwartaal 2012 is de korte rente nogmaals flink lager geworden. Een renteverlaging naar 0,50% levert een nadeel op.

ROP (voordeel 594 duizend euro)

Er is sprake van concernfinanciering welke uitgevoerd wordt door Concern Treasury. Concern Treasury maakt gebruik van het renteomslagpercentage (ROP) om de kosten van de kapitaalverstrekkingen aan

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

de diensten toe te rekenen. Het ROP is een weergave van de gemiddelde rentekosten van de leningenportefeuille van Groningen. Het ROP daalt met 0,15% in 2014, dit levert een voordeel op van 594 duizend euro in 2014.

Stelpost rente reserves en voorzieningen (voordeel 1,877 miljoen euro)

Bij de reserves die van voldoende omvang zijn, wordt de rentevergoeding niet toegevoegd aan de reserve maar vloeit terug naar de algemene middelen. In het meerjarenbeeld houden we alleen in de eerste jaarschijf rekening met deze opbrengst, omdat deze post wegvalt zodra de reserves worden ingezet. Bij de begroting 2012 hebben we besloten ook de verwachte opbrengst voor 2013 (2 miljoen euro) in de begroting op te nemen. Bij het opstellen van de begroting 2013 bleek dat de opbrengst in 2013 1,583 miljoen euro bedraagt. Dit levert een nadeel op van 417 duizend euro in 2013. Dit nadeel wordt in voorliggend meerjarenbeeld in 2014 teruggedraaid. Vervolgens wordt de stelpost voor 2014 opgevoerd (1,46 miljoen euro). Het nadeel ontstaat door een lagere stand van de reserves dan vorig jaar aangenomen. Per saldo een voordeel van 1,877 miljoen euro.

Mismatch-financiering (voordeel 75 duizend euro)

In principe wordt aan de korte financieringsbehoefte voldaan door kort geld aan te trekken (zoals banktegoed). Als er een langere financieringsbehoefte is, wordt deze met lang geld gedekt (bijvoorbeeld een langlopende lening). Een gedeelte van de kortlopende financieringsmiddelen is echter altijd aanwezig, de zogenoemde ijzeren voorraad. Omdat deze ijzeren voorraad aan korte middelen altijd beschikbaar is, kan deze ingezet worden voor de lange financieringsbehoefte. Kort geld wordt dan voor lange financiering gebruikt. Dit noemen wij mismatchfinanciering. Omdat de rente op kort geld afwijkt van de rente op lang geld levert de mismatchfinanciering een resultaat op. Dit resultaat is afhankelijk van het verschil tussen het rentepercentage lang en kort geld (spread genoemd) en van de omvang van de ijzeren voorraad. Het voordeel ontstaat doordat voor een bedrag van 16,79 miljoen euro kort geld kan worden gebruikt in plaats van lang geld. Dit voordeel komt uit op 470 duizend euro (2,8% van 16,79 miljoen euro). Dit betekent een verhoging van 75 duizend euro ten opzichte van 2013.

Compensatie renteverskil Essent (BSD)

De lening aan Enexis en de general escrowregeling die is ontstaan uit de verkoop van Essent, staan bij de Bestuursdienst op de balans. Vanuit Concern Treasury worden hier rentekosten aan toegerekend. De Bestuursdienst wordt vanuit het meerjarenbeeld voor deze rentekosten gecompenseerd. Doordat Enexis in 2015 en 2016 een deel van de lening aflost daalt de benodigde vergoeding ieder jaar.

Aanpassing rente toerekening aan investeringen (voordeel 35 duizend euro)

In september 2010 hebben we de rentesystematiek aangepast. In plaats van rekening te houden met de verwachte rente op de kapitaalmarkt, houden we nu direct rekening met het ROP. Dit sluit aan bij de werkelijke kosten die aan de investering worden doorberekend. In het meerjarenbeeld wordt het investeringsbudget vervolgens jaarlijks aangepast met de mutatie in het ROP. Doordat het ROP in 2014 met 0,15% daalt ten opzichte van 2013 kunnen de investeringsbudgetten neerwaarts worden bijgesteld. Dit levert voor 2014 een voordeel op van 35 duizend euro in het meerjarenbeeld.

Compensatie in verband met vervallen reserve Waterbedrijf (nadeel 82 duizend euro)

Bij de jaarrekening 2011 is de reserve Waterbedrijf vrijgevallen in de algemene middelen. De rente over deze reserve werd ingezet ter dekking van de kapitaallasten van de aandelen Waterbedrijf. De dekking van deze kapitaallasten vindt nu plaats vanuit de algemene middelen.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Ad 3. Diensten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle ontwikkelingen bij de verschillende diensten. Alle ontwikkelingen worden vervolgens toegelicht. Alle nieuwe ontwikkelingen ten opzichte van het meerjarenbeeld 2013-2016 zijn gearceerd aangegeven.

Diensten	2014	2015	2016	2017
DIA				
Verkiezingen		169		
Verkiezingen (terugbetaling storting in res vanuit jaarrek 2010)		-125		
Fiscalisering vergoeding stembureauleden	-53	35		
HVD				
Bijdrage H&OG ivm groei inwonertal	-70	-70	-70	
Versterkt pensioen/ FLO/ levensloop	47	-83	133	
Jongerenhuisvesting: brandveiligheidscheck KVH-panden	70			
Zichtbare schakel		229		
WE CAN Young		20		
MD				
Afbouwregeling overwerk	38			
Bodemsanering		542		
Oprichtingskosten RUD	300			
OCSW				
Transitiekosten decentralisatie AWBZ naar Wmo	289			
Eigen kracht	50			
RO/EZ				
Vrijval kapitaallasten ROEZ	-375	-125		
Actualiseren bestemmingsplan Binnenstad	-40	-5	45	
Jongerenhuisvesting: aanpak illegale kamerverhuurpanden		400		
Extra vrijval regio Groningen-Assen		-116		
Nationale gebiedsontwikkeling			280	
Basisregistratie Grootschalige Topografie	25	75		
SOZAWE				
Aantal bijstandsccliënten	-604	-223	-3	
actualisatie armoedebestrijding	-94	-38	-34	
actualisatie formatie	-661	-243		
Vrijval kapitaallasten nieuwbouw Europapark	-1.443			
BD				
Afwikkeling reserve EGG/ GKB	-15	-15	-15	-15
Dividend Enexis	-1.361			
Storting dividend Enexis in reserve RSP	1.361			
Dividend Attero	-172			
Storting dividend Attero in reserve RSP	172			
Rente lening Enexis	-818			
Storting rente lening Enexis in reserve RSP	818			
Vermindering politieke ambtsdragers		1.235		
ISV vervalt vanaf 2015		6.412		

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

CONCERN				
Areaaluitbreiding RO/EZ en MD	-519	-540	-562	-579
Areaaluitbreiding OCSW / HVD	-129	-134	-140	-144
LHBT-emancipatiebeleid		20		
Concermmengpercentage BTW	-250			
Totaal diensten	-3.435	7.420	-365	-737

DIA

Verkiezingen

Vanaf 2011 is rekening gehouden met een jaarlijkse extra dotatie aan de reserve Verkiezingen van 169 duizend euro om het negatieve saldo in de reserve op te heffen. Vanaf 2015 is de reserve weer van voldoende omvang om de extra storting van 169 duizend euro te kunnen laten vervallen.

In het boekjaar 2010 hebben we een bedrag van 500 duizend euro in de reserve Verkiezingen gestort om een onrechtmatigheid op de reserve op te heffen (de reserve had een negatief saldo). De DIA betaalt deze extra storting in drie jaar terug, 250 duizend euro in 2012, 125 duizend euro in 2013 en 125 duizend euro in 2014.

Fiscalisering vergoeding stembureauleden (nadeel 53 duizend euro)

Naar aanleiding van een onderzoek naar de fiscale aspecten van personele vergoedingen en verstrekkingen zijn onder meer de vergoedingen aan externe stembureauleden onderzocht. In het bijzonder is hier gekeken of de gemeente als inhoudingsplichtige is aan te merken. Ten aanzien van de huidige systematiek loopt de gemeente een risico.

Vanaf 2012 is deze systematiek aangepast. Hierbij treedt de gemeente in het vervolg op als inhoudingsplichtige. De kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen ongeveer 17,5 duizend euro per verkiezing. In 2014 staan er drie verkiezingen gepland. Dit levert een nadeel op van 52,5 duizend euro in 2014. In 2015 staat 1 verkiezing gepland, de vergoeding kan hierdoor in 2015 worden teruggebracht met 35 duizend euro.

HVD

Bijdrage H&OG ivm groei inwonertal (nadeel 70 duizend euro)

De bijdrage van de Gemeente Groningen aan de H&OG is gebaseerd op het aantal inwoners. De stijging van het aantal inwoners is naar boven bijgesteld. Een jaarlijkse stijging van het aantal inwoners leidt tot een hogere jaarlijkse bijdrage.

FLO/ Levensloop (voordeel 47 duizend euro)

Per 1 januari 2006 zijn de FLO regelingen afgeschaft (voor nieuwe medewerkers) en is een (overgangs)regeling voor het zittende personeel gemaakt. In deze regeling wordt levensloop opgebouwd die in de periode van het 59ste tot het 62ste levensjaar uitkering voor levensonderhoud moet geven. De kosten worden jaarlijks herberekend op basis van onder andere het aantal verwachte medewerkers dat recht heeft op de regeling en de af te dragen premies.

De overgang van de brandweer naar de Veiligheidsregio heeft gevolgen voor de FLO regeling. Op dit moment worden deze gevolgen in beeld gebracht. Totdat deze gevolgen volledig in beeld zijn houden we de reeks aan zoals die opgenomen is in het meerjarenbeeld 2013-2016.

Jongerenhuisvesting: brandveiligheidscheck kamerverhuurpanden (voordeel 70 duizend euro)

Begin 2011 is besloten de HVD voor de jaren 2012 en 2013, in het kader van het thema 'Jongerenhuisvesting', jaarlijks 70 duizend euro beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van een brandveiligheidscheck bij kamerverhuurpanden. De dekking komt vanuit extra opbrengsten vanuit het gemeentefonds. In 2014 wordt de extra bijdrage teruggedraaid.

Zichtbare schakel

In het kader van het project 'Zichtbare schakel' ontvangen we vanuit het rijk voor de jaren 2013 en 2014 jaarlijks 229 duizend euro. Deze decentralisatie uitkering wordt ontvangen via het

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

gemeentefonds en eindigt in 2015. De bijdrage aan de HVD wordt vanaf 2015 teruggedraaid. Tegenover dit (concern)voordeel in 2015 staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds in 2015. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld in 2015.

WE CAN Young

In het kader van het project 'WE CAN Young' ontvangen we vanuit het rijk voor de periode 2012-2014 jaarlijks 20 duizend euro. Deze decentralisatie uitkering wordt ontvangen via het gemeentefonds en eindigt in 2015. De bijdrage aan de HVD wordt vanaf 2015 teruggedraaid. Tegenover dit (concern)voordeel in 2015 staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds in 2015. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld in 2015.

MD

Afbouwingeregeling overwerk (voordeel 38 duizend euro)

In verband met het grotere beroep op medewerkers om werkzaamheden te verrichten buiten de dagdiensturen is een andere werkwijze ten aanzien van overuren overeengekomen. Aan deze nieuwe regeling zijn overgangskosten verbonden. Deze kosten bedragen in totaal 750 duizend euro. Hiervan komt 50% ten laste van de afvalstoffenheffing. De andere 50% komt ten laste van beheer openbare ruimte en bedrijfsafval.

Hiervoor is in het meerjarenbeeld een bedrag van 150 duizend euro verwerkt ingaande 2010 en aflopend met 37,5 duizend euro per jaar.

Bodemsanering

De Milieudienst ontvangt in het kader van de wet bodembescherming een decentralisatie uitkering 'Bodemsanering'. Deze decentralisatie uitkering wordt ontvangen via het gemeentefonds en eindigt in 2015. De bijdrage aan de milieudienst wordt vanaf 2015 teruggedraaid. Tegenover dit (concern)voordeel in 2015 staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds in 2015. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld in 2015.

Oprichtingskosten Regionale omgevingsdiensten (voordeel 300 duizend euro)

We worden verplicht alle uitvoerende taken op milieugebied onder te brengen bij een RUD. De oprichting brengt eenmalige kosten met zich mee die door gemeenten zelf moeten worden gedragen. Ons aandeel in deze oprichtingskosten wordt geschat tussen de 300 duizend euro en 800 duizend euro. Het minimumbedrag hebben we in 2013 in het meerjarenbeeld meegenomen, voor het overige hebben we weerstandscapaciteit gereserveerd in ons weerstandsvermogen. Efficiency voordelen die we in toekomst ontvangen vanuit het RUD vloeien terug naar de algemene middelen. In 2014 wordt de bijdrage van 300 duizend euro in 2013 teruggedraaid.

OCSW

Transitiekosten decentralisatie AWBZ naar Wmo (voordeel 289 duizend euro)

In 2012 en 2013 worden extra middelen beschikbaar gesteld die bedoeld zijn om gemeenten te compenseren voor de (transitie)kosten die samenhangen met de decentralisatie van de functie begeleiding uit de AWBZ. We ontvangen hiervoor in 2012 433 duizend euro en in 2013 289 duizend euro. Het voordeel in 2014 betreft de verlaging van de uitkering van 2013 naar 2014 die wordt verrekend met de sector. Tegenover dit voordeel staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld 2014.

Eigen kracht (voordeel 50 duizend euro)

In het kader van het programma 'Eigen Kracht' ontvangen we in de jaren 2011, 2012 en 2013 jaarlijks 50 duizend euro via het gemeentefonds. Deze middelen zijn bedoeld om vrouwen zonder startkwalificatie te begeleiden naar werk. In 2014 stopt deze uitkering. Deze mutatie wordt verrekend met de sector. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld 2014.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

ROEZ

Vrijval kapitaallasten ROEZ (nadeel 375 duizend euro)

Bij de dienst ROEZ is jaarlijks sprake van een vrijval van kapitaallasten. In 1997 is afgesproken dat een deel (937 duizend euro) van deze vrijval ingezet wordt voor G-Kracht en het Structuurplan. Het overige valt jaarlijks incidenteel vrij ten gunste van de algemene middelen. De vrijval voor 2014 is berekend op 125 duizend euro. In 2013 was de berekende vrijval 500 duizend euro. Dit betekent dus een nadeel van 375 duizend euro in 2014 ten opzichte van 2013. In 2015 wordt de incidentele vrijval vanuit 2014 teruggedraaid. Dit levert een nadeel van 125 duizend euro op in 2015.

Actualiseren bestemmingsplan Binnenstad (nadeel 40 duizend euro)

In de meerjarenbegroting 2012-2015 is 65 duizend euro extra beschikbaar gesteld om bestemmingsplannen te actualiseren. Deze middelen zijn met name beschikbaar gesteld om het bestemmingsplan binnenstad te actualiseren. Door de omvang en complexiteit van het bestemmingsplan kan dit knelpunt niet binnen de beschikbare middelen worden opgelost. Deze extra bijdrage is in 2013 teruggedraaid omdat er in dat jaar geen extra middelen benodigd waren. Voor 2014 worden de extra kosten geschat op 40 duizend euro, voor 2015 op 45 duizend euro.

Jongerenhuisvesting: aanpak illegale kamerverhuurpanden

Begin 2011 is besloten ROEZ voor de jaren 2012 tot en met 2014, in het kader van het thema 'Jongerenhuisvesting', jaarlijks 400 duizend euro beschikbaar te stellen voor de aanpak van illegale kamerverhuurpanden. De dekking komt vanuit extra opbrengsten vanuit het gemeentefonds. In 2015 wordt de extra bijdrage teruggedraaid.

Extra vrijval regio Groningen-Assen

Voor de jaren 2012-2014 wordt een extra vrijval bijdrage regio Groningen-Assen verwacht van jaarlijks 116 duizend euro. We gaan er vanuit dat de vrijval vanaf 2015 weer vervalt.

Nationale gebiedsontwikkeling

Vanuit de septembercirculaire gemeentefonds 2011 is voor de periode 2012-2015 jaarlijks 280 duizend euro beschikbaar gesteld voor nationale gebiedsontwikkeling. In 2016 stopt deze uitkering. Deze mutatie wordt verrekend met de sector. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld.

Basisregistratie Grootchalige Topografie (voordeel 25 duizend euro)

Vanaf 2012 is de wet Basisregistratie Grootchalige Topografie van kracht. De bronhouders, waaronder gemeenten, hebben aantal jaren de tijd om dit bestand te vervaardigen. Voor deze transitie heeft het Rijk een (geringe) vergoeding beschikbaar gesteld. Uit onderzoek blijkt dat deze bijdrage niet voldoende is om de volledige transitie uit te voeren. De extra (incidentele) kosten bedragen voor Groningen 100 duizend euro in 2013 en 75 duizend euro in 2014. In 2014 wordt de vergoeding teruggebracht naar 75 duizend euro, in 2015 wordt de uitkering volledig teruggedraaid.

SOZAWE

Bijzondere bijstand en armoedebestrijding (nadeel 1,359 miljoen euro)

Op basis van bestaand beleid wordt met Sozawe de bijzondere bijstand en de formatie nagecalculeerd op basis van volume. Dit gebeurt ook voor armoedebestrijding. Via het gemeentefonds ontvangen we hiervoor een vergoeding die we doorgeven aan Sozawe. Omdat nog niet duidelijk is welke ontwikkeling op dit gebied in het gemeentefonds is opgenomen hebben we de budgetten voor Sozawe op dit onderdeel nog niet aangepast. Deze aanpassing zal gebeuren naar aanleiding van de meicirculaire 2013.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Vrijval kapitaallasten nieuwbouw Europapark (nadeel 1,443 miljoen euro)

De dekking voor de nieuwbouw Europapark hadden we vanaf 1 januari 2012 volledig geregeld. Doordat de verwachte oplevering pas plaatsvindt op 1 oktober 2013 is het gereserveerde bedrag aan kapitaallasten voor 2012 volledig vrijgevalven en hebben we bij de begroting 2013 een budget gereserveerd voor kapitaallasten voor de laatste 3 maanden van 2013. In voorliggend meerjarenbeeld wordt de resterende benodigde dekking voor de overige 9 maanden structureel geregeld. Dit levert een nadeel op van 1,4 miljoen euro vanaf 2014.

Bestuursdienst

Afwikkeling reserve EGG/ GKB (nadeel 15 duizend euro)

Bij de begroting 2011 hebben we de reserves 'afkoopsom EGG' en 'risico GKB' tegen het licht gehouden en hebben we geconcludeerd dat deze reserves een positief saldo hadden en konden worden opgeheven. De incidentele vrijval van het positieve saldo hebben we ingezet bij de begroting 2011. Aan de reserve werd jaarlijks een bedrag onttrokken ter compensatie van het vervallen van de bijdrage van het Gemeentelijk Energiebedrijf aan de exploitatie van de gemeente. In de gemeentelijke begroting zat ook een jaarlijkse toevoeging aan de reserve. De onttrekking uit de reserve en de storting vanuit de exploitatie hebben we tegen elkaar weg laten vallen. Per saldo levert dit een nadeel op van 15 duizend euro in 2014.

Enexis/ Attero

In het meerjarenbeeld 2013-2016 werd nog uitgegaan van de afspraak dat de jaarlijkse inkomsten vanuit Enexis en Attero, bestaande uit rente en dividend, werden gereserveerd voor de gemeentelijke bijdrage aan de RegioTram. Bij de begroting 2013 is besloten te stoppen met de RegioTram. Hierdoor vervalt de reservering van de verwachte opbrengsten voor de RegioTram (via de reserve RSP). Daarnaast is bij de begroting 2014 besloten voor 2014 uit te gaan van een incidentele opbrengst van 2,9 miljoen euro vanuit Enexis en Attero en voor 2015 uit te gaan van een opbrengst van 2,1 miljoen euro. De al begrote inkomsten in het meerjarenbeeld 2013-2016 vervallen hiermee.

Vermindering politieke ambtsdragers

Een van de maatregelen vanuit het Regeerakkoord is de vermindering van het aantal politieke ambtsdragers. Hiervoor ontvangen we een korting van 1,2 miljoen euro op de algemene uitkering in 2015. Deze korting hebben we als taakstelling doorgegeven aan de organisatie en moet worden opgelost door een daadwerkelijke vermindering van het aantal politieke ambtsdragers vanaf 2015.

ISV vervalt vanaf 2015

Via het gemeentefonds ontvangen we in de jaren 2011 tot en met 2014 jaarlijks de decentralisatie uitkering ISV. Deze uitkering wordt verrekend met de sector. In 2015 vervalt de ISV uitkering. Dit levert een nadeel van 6,4 miljoen euro op in het gemeentefonds. De verrekening met de sector vervalt eveneens, wat tot een voordeel leidt van 6,4 miljoen euro. Voor het saldo van het meerjarenbeeld heeft deze mutatie dus geen consequentie.

Concern

Areaaluitbreiding (totaal nadeel 648 duizend euro)

Jaarlijks wordt rekening gehouden met areaaluitbreiding voor sport, welzijnsvoorzieningen, recreatiegebieden, scholen en brandweer (in totaal 648 duizend euro in 2013). Bij de begroting 2012 is besloten vanuit deze post voor de jaarschijf 2014 604 duizend euro incidenteel in te zetten als dekkingsmiddel voor de begroting 2012-2014.

LHBT- emancipatiebeleid (voordeel 20 duizend euro)

In het kader van het LHBT-emancipatiebeleid (LHBT: Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen en Transgender personen) ontvangen we in de periode 2012-2014 jaarlijks 20 duizend euro. In 2015 wordt deze uitkering gedraaid. Tegenover dit (concern)voordeel in

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

2015 staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds in 2015. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld in 2015.

Concernmengpercentage BTW (nadeel 250 duizend euro)

De belastingdienst heeft in haar onderzoek 2003-2010 geconstateerd dat de btw op de indirecte kosten bij een aantal organisatieonderdelen op basis van een concernmengpercentage dient te worden nagecalculeerd. Als gevolg van toepassing van het concernmengpercentage ontstaat jaarlijks een tekort van circa 250 duizend euro dat ten laste wordt gebracht van het meerjarenbeeld.

Ad 4. Uitkeringen gemeentefonds

Uitkeringen Gemeentefonds	2014	2015	2016	2017
Totaal uitkeringen Gemeentefonds	11.300	-17.192	2.208	2.325

De effecten van het Regeerakkoord en de september- en decembercirculaire 2012 op het gemeentefonds zijn verwerkt in het meerjarenbeeld. Eind mei verschijnt naar verwachting een nieuwe gemeentefonds circulaire, de effecten hieruit verwerken we in de gemeentebegroting 2014.

Effecten september- en decembercirculaire 2012

Naast aanpassingen in de accressen volgen twee overige ontwikkelingen uit de september- en decembercirculaire 2012 gemeentefonds die van invloed zijn op het saldo van het meerjarenbeeld:

- De rijkskorting op de kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders is niet volledig doorgegeven aan de sector, omdat het budget daarvoor bij de sector ontoereikend is. Hierdoor komt structureel 100 duizend euro ten laste van het meerjarenbeeld.
- In verband met een snellere groei van de uitkeringsbasis dan eerder meegenomen in de ramingen van het gemeentefonds voor de jaren 2015 en 2016 (aantal inwoners, uitkeringsontvangers, woonruimten, e.d.) heeft het rijk de uitkering voor de jaren 2015 en 2016 neerwaarts bijgesteld.

Effecten regeerakkoord

Naast de accressaanpassingen blijkt uit het regeerakkoord dat het rijk twee specifieke kortingen doorvoert op het gemeentefonds:

- Het budget voor onderwijshuisvesting wordt landelijk afgeroomd met 256 miljoen euro vanaf 2015. Voor Groningen betekent dit een korting van 3,6 miljoen euro vanaf 2015.
- Het rijk voert een korting door op het gemeentefonds van 200 miljoen euro in 2014, oplopend tot 550 miljoen euro vanaf 2015, in verband met het tekort dat het rijk heeft op het BTW compensatiefonds. Voor Groningen betekent dit een korting van 2,5 miljoen euro in 2014 oplopend tot 6,9 miljoen euro vanaf 2015.

Tenslotte blijkt uit de specificatie overzichten van het gemeentefonds, ontvangen van het ministerie van Binnenlandse Zaken, dat de stad Groningen harder groeit dan Nederland in zijn geheel. Het aandeel van Groningen in de algemene uitkering wordt hierdoor groter. Dit leidt tot een structureel voordeel van ongeveer 1,5 miljoen euro vanaf 2014.

Ad 5. Dekking BTW-compensatiefonds (BCF)

Dekking BCF/Schone lei	2014	2015	2016	2017
Dekking BCF	-400	-400	-400	-400
Totaal dekking BCF/schone lei	-400	-400	-400	-400

In 2003 is de wet op het BTW compensatiefonds (BCF) in werking getreden. Bij dit fonds kunnen gemeenten BTW declareren die ze hebben betaald bij het uitbesteden van werk. Bij inwerkingtreding van het BCF is ook een bestemmingsreserve BCF ingesteld. Deze reserve is ter afdekking van risico's en nadelen die samenhangen met de invoering van het BCF. De reserve wordt structureel gevoed met 400 duizend euro die hiertoe in het Meerjarenbeeld is opgenomen.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Uit de evaluatie van het BCF blijkt dat de structurele voeding van de bestemmingsreserve kan vrijvallen. Bij de begroting 2013 hebben we de jaarlijkse voeding van 400 duizend euro in 2013 en 2014 ingezet ter dekking van de begroting. De jaarlijkse voeding voor de jaren vanaf 2015 is in kaart gebracht als mogelijke dekkingsmogelijkheid voor de begroting 2014.

Ad. 6 Bezuinigingen

Bezuinigingen	2014	2015	2016	2017
Bezuinigingen 2011-2014	5.510	-3.000	0	0
Aanvullende bezuinigingen	900	0	0	0
Realisatie bezuinigingen	-250	0	0	0
Totale (terugraming) incidentele dekking	6.160	-3.000	0	0

Het oorspronkelijke bezuinigingspakket van 42,5 miljoen euro is in het financieel meerjarenbeeld verwerkt. De totale bezuiniging wordt in vier jaarlijkse stappen opgebouwd. In 2014 wordt 5,5 miljoen euro extra bezuinigd ten opzichte van 2013, het totaal te bezuinigen bedrag in 2014 komt hiermee op 42,5 miljoen euro. Voor meer gedetailleerde informatie over dit pakket wordt verwezen naar het voorstel over dit bezuinigingspakket dat gelijktijdig met de begroting 2011 aan u is voorgelegd.

In voorliggend meerjarenbeeld is ook het aanvullende bezuinigingspakket verwerkt. In de najaarsnota bij de begroting 2012 hebben we aangegeven dat we in 2013 1,6 miljoen euro aanvullend willen gaan bezuinigen oplopend tot 2,5 miljoen euro in 2014. Voor meer gedetailleerde informatie over dit pakket wordt verwezen naar het voorstel over dit aanvullende bezuinigingspakket dat in februari 2012 aan u is voorgelegd.

De bezuinigingsmaatregel 'verlaging factor incidenteel' hebben we verwerkt via het meerjarenbeeld. We hebben de kosten die we kwijt zijn aan nominale kosten structureel verlaagd met 250 duizend euro. De taakstelling die we hiervoor opgenomen hebben in het meerjarenbeeld kan dus ook verlaagd worden met 250 duizend euro.

In 2015 is een nadeel opgenomen van 3 miljoen euro. Dit nadeel ontstaat doordat een deel van de maatregelen opgenomen in het bezuinigingspakket een incidenteel karakter heeft. Dit betreft de besparingen die worden gerealiseerd op de ISV budgetten die we ontvangen vanuit het Rijk. De ISV budgetten zijn toegekend tot en met 2014. De hoogte van deze budgetten (en daarmee de mogelijk te realiseren besparing) vanaf 2015 is onbekend.

Ad. 7 Terugramen incidentele dekking

Incidentele dekking	2014	2015	2016	2017
Inzet treasury resultaten	-2.000			
Incidentele inzet vrijval areaaluitbreiding	129	-604		
Aanbestedingsvoordeel station Europapark	-8.000			
Inzet vrijval incidentele middelen		-267		
Regio Groningen-Assen		-43		
Vergoeding kabels en leidingen Enexis	-4.500			
Inzet rente over de RSP reserve 2013-2015		-300		
Vrijval bijdrage reserve BCF in 2013 en 2014	-3.600	-5.200		
Vrijval gereserveerd weerstandsvermogen RegioTram	-4.400			
Vrijval middelen RegioTram	-3.000			
Prognose rekeningsresultaat 2012	-7.500			
Jaarlijkse inkomsten Enexis en Attero	-800	-2.100		
Risicobuffer 2014	5.000	-5.000		
Stopzetten RegioTram	-48.300			
Stopzetten projecten	-14.600			
Totale (terugraming) incidentele dekking	-91.571	-13.514	0	0

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Inzet treasury resultaten

Bij de begroting 2012 hebben we voor 2013 rekening gehouden met het niet hoeven toevoegen van rente aan reserves en voorzieningen van voldoende omvang. Dit levert incidenteel een voordeel op van 2 miljoen euro in 2013. In 2014 wordt deze incidentele inzet teruggedraaid.

Incidentele inzet vrijval areaaluitbreiding (voordeel 129 duizend euro)

In het meerjarenbeeld is jaarlijks cumulerend ongeveer 100 duizend opgenomen om onderhoudskosten voor nieuwe voorzieningen in de uitleggegebieden te kunnen dekken. Hiervoor is vanuit voorgaande jaren nog een bedrag van circa 450 duizend euro beschikbaar waaraan geen structurele bestemming is gegeven. Dit (oplopende) bedrag hebben we tot en met 2014 ingezet bij de begroting 2012. In 2014 stijgt dit bedrag met 129 duizend euro tot 604 duizend euro. In 2015 wordt deze inzet teruggedraaid.

Aanbestedingsvoordeel Station Europapark (nadeel 8 miljoen euro)

De aanbesteding is gunstig verlopen. Hierdoor ontstaat binnen de grondexploitatie Station Europapark een voordeel van 8 miljoen euro. De beginselen van tussentijdse winstneming en het daarbij horende voorzichtigheidsbeginsel, indachtig hebben wij deze vrijval ingezet voor de jaarschijf 2013 bij de begroting 2012. In 2014 wordt deze inzet teruggedraaid.

Inzet vrijval incidentele middelen (nadeel 267 duizend euro)

Bij de begroting 2011 hebben we een incidentele vrijval op NLA-AWBZ middelen voor de periode 2011-2014 ingezet. Deze vrijval vervalt in 2015.

Regio Groningen-Assen (nadeel 43 duizend euro)

Bij de begroting 2011 bleek een vrijval op onze bijdrage aan de regio Groningen-Assen van 43 duizend euro per jaar tot 2015. Deze vrijval wordt in 2015 teruggedraaid.

Vergoeding kabels en leidingen Enexis

Bij de begroting 2013 hebben we een incidentele opbrengst van 4,5 miljoen euro ingeboekt voor de verlegging van kabels en leidingen. Deze opbrengst wordt in 2014 teruggedraaid.

Inzet rente over de reserve RSP

In de jaren 2013-2015 houden we rekening met 300 duizend euro per jaar aan rente op de reserve RSP voor dekking van plankosten van infrastructurele projecten die onderdeel zijn van het RSP. Bij de begroting 2013 hebben we extra beleidsmiddelen beschikbaar gesteld voor plankosten in 2013 en 2014. De rente over de reserve is daarom meegenomen als dekkingsmaatregel bij de begroting 2013 voor de jaren 2013 en 2014. Deze opbrengst wordt in 2015 teruggedraaid.

Vrijval bijdrage reserve BTW compensatiefonds

Uit de evaluatie van het BTW compensatiefonds (BCF) blijkt dat de structurele voeding van de bestemmingsreserve BCF kan vrijvallen. Het gaat om 0,4 miljoen euro structureel cumulatief (dit is een jaarlijks met 0,4 miljoen euro oplopend structureel bedrag).

Uit de evaluatie blijkt ook dat de budgetten voor de afvalstoffenheffing met 200 duizend euro (structureel) gekort dienen te worden omdat de compensatie die wordt ontvangen uit het BCF hoger is dan de korting op de budgetten bij de afvalstoffenheffing. Daarnaast kunnen de hierdoor teveel ontvangen bedragen over de afgelopen periode (2005-2012) worden onttrokken aan de reserve afvalstoffenheffing. Het gaat om 800 duizend euro incidenteel.

Bij de begroting 2013 hebben we de structurele vrijval omgeuild naar een incidentele vrijval.

Inclusief het incidentele voordeel op de reserve afvalstoffenheffing heeft dit per saldo een vrijval opgeleverd van 8,8 miljoen euro in 2013 en 5,2 miljoen euro in 2014.

In 2014 wordt de vrijval afgebouwd van 8,8 miljoen euro naar 5,2 miljoen euro, in 2015 wordt de incidentele vrijval vanuit 2014 teruggedraaid.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Vrijval gereserveerd weerstandsvermogen RegioTram

Op basis van de geactualiseerde business case en nieuwe afspraken over de risicoverdeling met de provincie Groningen was een nieuwe risico inschatting gemaakt van het gemeentelijk risico bij de RegioTram. Op basis daarvan bleek dat 4,4 miljoen euro van de gereserveerde middelen voor het weerstandsvermogen van de RegioTram kon vrijvallen. Met het stopzetten van de RegioTram veranderde deze vrijval niet. Deze incidentele vrijval is ingezet bij de begroting 2013 en wordt teruggedraaid in 2014.

Vrijval middelen RegioTram

We hadden met de provincie een afspraak gemaakt over onze initiële bijdrage aan de RegioTram. Deze bijdrage was vastgesteld op 42 miljoen euro prijspeil 2008. Wij hielden nog rekening met een bijdrage van 50 miljoen euro prijspeil 2015. De afspraak met de provincie leidde tot een vrijval van 3 miljoen euro. Met het stopzetten van de RegioTram veranderde deze vrijval niet. Deze incidentele vrijval is ingezet bij de begroting 2013 en wordt teruggedraaid in 2014.

Inzet jaarrekeningsresultaat 2012

Bij de begroting 2013 zijn we uitgegaan van een rekeningsresultaat van 7,5 miljoen euro over 2012 dat ingezet kon worden bij de begroting. In 2014 wordt deze incidentele inzet teruggedraaid.

Jaarlijkse inkomsten Enexis en Attero

De jaarlijkse inkomsten bestaan uit rente over een lening aan Enexis en dividend over de Enexis aandelen. Deze middelen werden tot nu toe ingezet voor de gemeentelijke bijdrage aan de RegioTram. Met het stopzetten van de RegioTram hebben we bij de begroting 2013 de jaarlijkse inkomsten van Enexis en Attero opgenomen in het meerjarenbeeld voor de jaren 2013 en 2014. De jaarlijkse inkomsten zijn 2,1 miljoen euro.

Daarnaast hebben we ingestemd met een wijziging van het aandeelhouderschap van Attero waarbij de huidige aandeelhouders worden uitgekocht. Hiervoor ontvangen we naar verwachting een eenmalige uitkering tussen de 400 duizend euro en 1,3 miljoen euro. We hebben bij de begroting 2013 rekening gehouden met een eenmalige uitkering van 800 duizend euro in 2013. Deze eenmalige uitkering van 800 duizend euro wordt teruggedraaid in 2014, in 2015 wordt de jaarlijkse inkomst van 2,1 miljoen euro teruggedraaid.

Risicobuffer 2014

In de begroting 2011 is een risicobuffer opgenomen van 2,5 miljoen euro structureel in 2014. Deze buffer is de begroting 2011 beschikbaar gesteld om ons te beschermen tegen de effecten van de economische crisis en de financiële risico's die de uitvoering van projecten met zich meebrengt. Met deze buffer kunnen we circa 34 miljoen euro investeren. Hiervan was inmiddels 29 miljoen euro ingezet. Voor de RegioTram (14 miljoen euro), Herewegviaduct (10 miljoen euro) en Sontbrug (5 miljoen euro). Daarnaast resteerde er nog een ruimte van 5 miljoen euro die is ingezet in de jaarschijf 2014 bij de begroting 2013. In 2015 wordt deze incidentele inzet teruggedraaid.

Stopzetten RegioTram

Bij de begroting 2013 is besloten de RegioTram stop te zetten. Per saldo leverde dit een incidentele vrijval op van 48,3 miljoen euro die is ingezet bij de begroting 2013. In 2014 wordt deze incidentele inzet teruggedraaid.

Stopzetten projecten

Bij de begroting 2013 is besloten te stoppen met een aantal projecten. Dit leverde een incidentele vrijval op van 14,6 miljoen euro. Deze incidentele vrijval is ingezet bij de begroting 2013 en wordt teruggedraaid in 2014.

Raadsvoorstel - Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Ad 8. Nieuw beleid

In het meerjarenbeeld zijn steeds de mutaties ten opzichte van het vorige meerjarenbeeld verwerkt. Dit leidt tot onderstaand overzicht:

Budgetten nieuw beleid	2014	2015	2016	2017
Verdeling nieuw beleid 2008-2011	-300	-300		
Verdeling nieuw beleid 2011-2014 i	887	7.615		
Verdeling nieuw beleid 2011-2014 s	-2.500			
Verdeling extra beleid 2012-2015 i	5.927	14.598		
Verdeling extra beleid 2012-2015 s	-1.700			
Verdeling extra beleid 2013-2016 i	80.311	12.801		
Aanpassing nadeel rijksbezuinigingen 2014	10.000	-10.000		
Totaal Budgetten nieuw beleid	92.625	24.714		

Verdeling nieuw beleid 2008-2011 s (nadeel 300 duizend euro)

Dit betreft continuering van beleid uit voorgaande jaren. Bij de vaststelling van de begroting 2008 zijn middelen beschikbaar gesteld voor Regiorail (300 duizend euro). De reeks voor Regiorail liep tot en met 2015. Deze middelen zijn meegenomen bij de berekening van de vrijval die is ontstaan door het stopzetten van de RegioTram.

Verdeling nieuw beleid 2011-2014 i (voordeel 887 duizend euro)

Bij de begroting 2011 is in 2013 een bedrag van 10,252 miljoen euro ingezet aan incidentele aanvullende beleidsmiddelen. In 2014 wordt een bedrag van 9,365 miljoen euro aan incidentele beleidsmiddelen ingezet. Dit betekent een verlaging van 887 duizend euro ten opzichte van 2013.

Verdeling nieuw beleid 2011-2014 s (nadeel 2,5 miljoen euro)

Dit betreft continuering van beleid uit voorgaande jaren. Bij de begroting 2011 is besloten dat vanaf 2014 een structureel bedrag van 2,5 miljoen euro wordt gereserveerd voor het opbouwen van een risicobuffer.

Verdeling extra beleid 2012-2015 i (voordeel 5,9 miljoen euro)

Bij de begroting 2012 is voor de jaarschijf 2013 20,525 miljoen euro ingezet aan incidentele extra beleidsmiddelen. In 2014 wordt een bedrag van 14,598 miljoen euro aan incidentele beleidsmiddelen ingezet. Dit betekent een verlaging van 5,927 miljoen euro ten opzichte van 2013.

Verdeling extra beleid 2012-2015 s (nadeel 1,7 miljoen euro)

Bij de begroting 2012 zijn extra beleidsmiddelen beschikbaar gesteld voor ICT. In 2012 is incidenteel 878 duizend euro beschikbaar gesteld, in 2013 is incidenteel 2,522 miljoen euro beschikbaar gesteld. Vanaf 2014 wordt structureel 1,7 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Verdeling extra beleid 2013-2016 i (voordeel 80,311 miljoen euro)

Bij de begroting 2013 is in 2013 een bedrag van 93,112 miljoen euro ingezet aan incidentele aanvullende beleidsmiddelen. In 2014 wordt een bedrag van 12,801 miljoen euro aan incidentele beleidsmiddelen ingezet. Dit betekent een verlaging van 80,311 miljoen euro ten opzichte van 2013.

Aanpassing nadeel rijksbezuinigingen 2014 (voordeel 10 miljoen euro)

In de begroting 2013 is voor aanvullende rijksbezuinigingen een risicobedrag van 10 miljoen euro opgenomen in 2014. De door het rijk vastgestelde bezuinigingen vanuit het regeerakkoord zijn in het meerjarenbeeld verwerkt. De risicoreservering van 10 miljoen euro in 2014 kan hierdoor vervallen. In 2015 wordt dit incidentele voordeel teruggedraaid.

Collegebrief - Stresstest 2014-2017

Bestuursdienst

Onderwerp Stresstest 2014 - 2017

Steller C. Blaauw

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Onder embargo tot 24 mei 2013 13.15 uur in verband met
persconferentie

Telefoon (050) 367 76 85 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk BD13.3701655

Datum 24 MEI 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij bieden wij u de Stresstest 2014-2017 aan. Net als vorig jaar hebben wij een stresstest uitgevoerd op onze meerjarenbegroting. Ter borging van het proces is dit in nauwe samenwerking met onze accountant Ernst en Young uitgevoerd. Door middel van de stresstest krijgen wij inzicht in de financiële stabiliteit en flexibiliteit/weerbaarheid van de gemeente in het geval van een slecht weer scenario.

Stress

Een slecht weer scenario is geen realistische voorspelling van de werkelijkheid, maar een gevoeligheidsanalyse die aangeeft wat de financiële impact is indien nadelige externe ontwikkelingen op de belangrijkste elementen van onze begroting en balans manifest worden. Dit betreft exogene factoren, zoals opgelegde Rijksbezuinigingen, een teruglopende woningmarkt en een toestroom van uitkeringsgerechtigden, die groter zijn dan ingeschat bij het opstellen van de begroting en het meerjarenbeeld. Daarnaast stijgen ook de rente, inflatie en loonkosten meer dan de uitgangspunten waarop de begroting is gebaseerd en doen de risico's uit onze paragraaf weerstandsvermogen zich daadwerkelijk voor. Kortom, op alle onderdelen van de begroting doen zich nadelige ontwikkelingen voor. We spreken in dit geval van een "worst-case" scenario.

Flexibiliteit

Tegenover de stress staat de flexibiliteit; de mate waarin de gemeente in staat is de stress te kunnen opvangen. De flexibiliteit bestaat onder andere uit de mogelijkheid de reservepositie aan te wenden, maar kan ook gevonden worden door bijvoorbeeld het bestaande subsidieprogramma af te bouwen, investeringsprojecten uit te stellen, door de tarieven voor de OZB te verhogen of het onderhoudsniveau van infrastructuur en dergelijke neerwaarts bij te stellen.

De uitkomst van de stresstest laat zien wat er gebeurt als de gekozen variabelen van het slecht weer scenario zich voordoen. Daarbij is ook een minder negatief scenario (midden scenario) doorgerekend. De gekozen variabelen die in de stresstest zijn gehanteerd zijn overeenkomstig die van vorig jaar en zijn destijds in het audit committee besproken.

Uitkomst stresstest 2014-2017

In het 'slecht weer scenario' bedraagt de totale stress 353 miljoen euro. De belangrijkste componenten hiervan zijn de gevoeligheid van de grondexploitaties (198 miljoen euro) en de mogelijke impact van aanvullende Rijksbezuinigingen en herverdeeleffecten op de uitkering van het gemeentefonds (37 miljoen euro). De stress in het 'midden scenario' is 193 miljoen euro. De flexibiliteit die hier tegenover staat bedraagt 308 miljoen euro. De belangrijkste onderdelen zijn de mogelijkheden tot (incidentele aanwending) van de reservepositie (113 miljoen euro), het uitstellen van voorgenomen investeringsprojecten (70 miljoen euro) en de afbouw van het bestaande subsidieprogramma (66 miljoen euro).

In de vorig jaar uitgevoerde stresstest bedroeg de stress in het slecht weer scenario 479 miljoen euro en de flexibiliteit 459 miljoen euro. De afname van de stress wordt vooral verklaard doordat de vorig jaar ingeschatte impact van Rijksbezuinigingen thans in het meerjarenbeeld zijn verwerkt. Daarnaast is de stress in de grondexploitaties afgenomen omdat enerzijds verliezen zijn genomen en anderzijds een deel van de rentelasten niet langer worden geactiveerd (en tot stress leiden) maar in het meerjarenbeeld zijn opgenomen. Hier tegenover staat dat ook de flexibiliteit lager is. De reservepositie is afgenomen, er zijn minder grote investeringsprojecten die uitgesteld kunnen worden (door het stoppen van het project RegioTram) en de mogelijkheid om extra beleid niet door te voeren is niet langer aanwezig.

De uitkomst van de stresstest is gebaseerd op de informatie ten behoeve van het opstellen van het financieel perspectief met peildatum 1 mei 2013.

Conclusie

Op basis van de uitkomsten van de stresstest 2014-2017 concluderen wij dat de stress in het slecht weer scenario hoger is dan de beschikbare flexibiliteit. Op het moment dat exogene factoren van het slecht weer scenario zich voordoen, heeft de gemeente Groningen de mogelijkheid de financiële effecten daarvan grotendeels, maar niet volledig op te vangen. Dit vergt wel forse en pijnlijke ingrepen in het bestaande beleid, met grote effecten op het voorzieningenniveau in de stad. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt in dat geval volledig ingezet.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'P. Rehwinkel', written over a faint circular stamp.

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'M.A. Ruys', written over a faint circular stamp.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

2-5

BIJLAGE

Gemeente Groningen

Stresstest 2014-2017

Rapportage

Mei 2013

ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

Inhoudsopgave

Samenvatting uitkomsten 2014-2017	3
Samenvatting uitkomsten 2013-2016	9
Vergelijking uitkomsten	13
1. Inleiding	16
2. Startpositie stresstest 2014-2017	21
3. Doorrekening stress 2014-2017	24
4. Doorrekening flexibiliteit 2014-2017	38

SAMENVATTING UITKOMSTEN 2014-2017

Stresstest - Uitkomsten rapportage Groningen

 ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

3

Samenvatting uitkomsten - inleiding

- ▶ Gemeenten staan voor grote financiële uitdagingen en onzekerheden. De bezuinigingen, omvangrijke decentralisaties, dalende inkomsten uit het gemeentefonds en een stagnerende arbeids- en woningmarkt blijven een forse impact hebben op de financiële positie van gemeenten. Deze ontwikkelingen zijn aanleiding geweest voor de gemeente Groningen om -in navolging op de stresstest 2013-2016- een stresstest op haar meerjarig financieel perspectief 2014-2017 uit te voeren.
- ▶ Het doel van de stresstest is om te laten zien hoe stressbestendig de financiële positie van de gemeente is en welke manoeuvreerruimte in de begroting aanwezig is. Daarom richt de stresstest zich enerzijds op het doorrekenen van een slecht weer scenario in de meerjarenbegroting en anderzijds op de mogelijkheden binnen de meerjarige financiële positie om tegenvallers op te kunnen vangen.
- ▶ De uitkomsten van de stresstest geven inzicht in de stabiliteit en flexibiliteit van de financiële positie van de gemeente. Wij willen benadrukken dat de stresstest geen voorspelling geeft van de werkelijkheid, maar laat zien wat er gebeurt als er op meerdere onderdelen van de gemeentelijke begroting sprake is van tegenvallende ontwikkelingen en stress (gevoeligheidsanalyse). De uitkomsten moeten daarom ook met de enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.
- ▶ De basis voor de analyse en berekening van de financiële stress en flexibiliteit bestaat uit de jaarrekening 2012 en de begroting 2013 (huidige meerjarenraming, bestaande bezuinigingen, vermogenspositie). Inzichten uit de werkconferentie van het College (6 en 7 mei 2013) zijn daar waar relevant en nodig reeds betrokken.

Samenvatting uitkomsten stress 2014-2017

Slechtweerscenario	2014	2015	2016	2017	Totaal
1. Begroting als geheel	2,6	5,3	8,0	10,7	26,6
2. Algemene uitkering	4,9	7,8	10,8	13,7	37,2
3. Treasury	1,5	3,3	4,6	5,8	15,2
4. Decentralisatie	0,4	0,4	0,4	0,4	1,5
5. Bijstand	7,4	7,5	7,3	7,1	29,3
6. Vastgoed	49,6	49,6	49,6	49,6	198,5
7. Verbonden partijen / risicoparagraaf	20,9	8,1	8,1	8,1	45,0
8. Overig	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	87,3	82,0	88,7	95,3	353,2
Midden scenario	2014	2015	2016	2017	Totaal
1. Begroting als geheel	1,4	2,8	4,3	5,7	14,2
2. Algemene uitkering	2,5	2,5	5,4	8,3	18,6
3. Treasury	1,0	2,2	3,1	3,9	10,1
4. Decentralisatie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Bijstand	4,4	4,5	4,4	4,3	17,6
6. Vastgoed	25,9	25,9	25,9	25,9	103,6
7. Verbonden partijen / risicoparagraaf	11,6	5,7	5,7	5,7	28,9
8. Overig	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	46,8	43,6	48,7	53,8	193,0

- De berekende stress in het financieel meerjarenperspectief van de gemeente Groningen resulteert in een effect van ruwweg van € 200 miljoen (midden scenario) en € 360 miljoen (slecht weer).
- Meerjarig gezien is er sprake van een redelijk constante omvang van de berekende stress van ruwweg € 85 mln.
- Voor het vastgoed (grondexploitaties) geldt dat de totale stress van de looptijd (€ 198,5 miljoen) is verdeeld over de jaren 2014 t/m 2017.
- De totale stress van de grondexploitaties ad € 198,5 miljoen staat ten opzichte van een totale boekwaarde van € 380 miljoen.
- Het effect van externe ontwikkelingen als bezuinigingen op de Rijksuitgaven en ontwikkeling van de woningmarkt zetten grote druk op het meerjarig financieel perspectief. De financiële stress van de gronden bedraagt ruwweg de helft van de totale stress meerjarig.
- Daarnaast bepalen financiële risico's (risicoparagraaf) voor een belangrijk deel de stress.
- De berekende stress en de onderliggende ontwikkelingen kennen met name een **structureel** karakter.

Samenvatting uitkomsten flexibiliteit 2014-2017

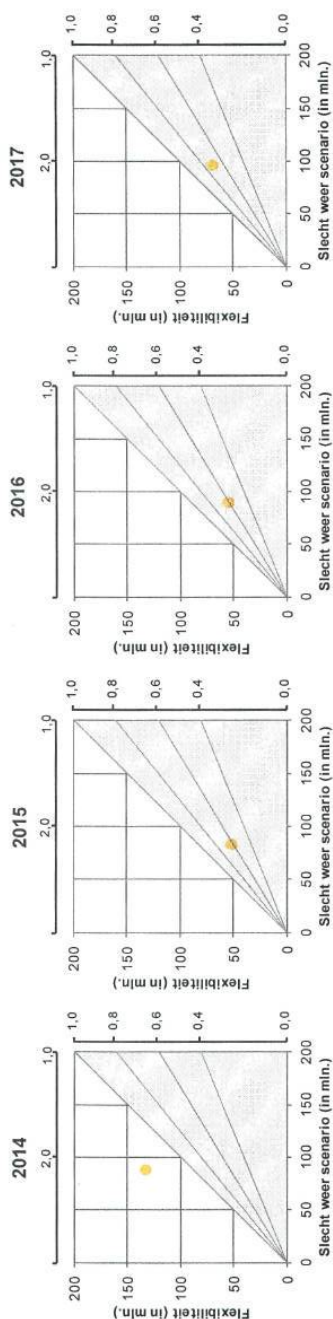
	2014	2015	2016	2017	Totaal
1. Reserves	113,1	0,0	0,0	0,0	113,1
2. Meerjarenbeeld en extra beleid	-9,3	-8,1	-0,9	2,3	-15,9
3. Investeringsprojecten	10,0	30,0	15,0	15,0	70,0
4. Lokale lasten	8,7	8,7	8,7	8,7	34,7
5. Personeel	8,5	8,5	8,5	8,5	34,1
6. Subsidies	0,0	10,9	21,9	32,8	65,6
7. Onderhoud	1,7	1,7	1,7	1,7	6,9
8. Overig	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL Flexibiliteit	132,8	51,8	54,8	69,0	308,5

- De berekende flexibiliteit in de financiële positie van de gemeente Groningen bedraagt ruwweg € 310 miljoen.
- De flexibiliteit in de meerjarige financiële positie kent een redelijk constante omvang tussen de € 50 en € 70 miljoen. Met uitzondering van 2014. In dat jaar bestaat een ruimere flexibiliteit door de mogelijkheid (eenmalig) de reservepositie aan te spreken.
- De flexibiliteit bestaat voor ongeveer 40% uit reserves, 20% uit investeringen en 20% subsidies.
- Maatregelen rondom personeel, subsidies, onderhoud en verhoging lasten kunnen meer voor de lange termijn worden ingezet
- De berekende flexibiliteit en de onderliggende maatregelen kennen een samengesteld karakter. De reserves zijn incidenteel in te zetten. Dit geldt ook voor het uitsluiten van projecten. Flexibiliteit die gevonden wordt in het verhogen van de lokale lasten, het terugdringen van de personeelskosten en het saneren van de subsidies heeft een structureel karakter.
- Het aanwenden van de flexibiliteit betekent ten alle tijden het nemen van pijnlijke beslissingen die impact zullen hebben op het voorzieningsniveau.

Confrontatie slechtweerscenario en flexibiliteit 2014-2017

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer scenario	87,3	82,0	88,7	95,3	353,2
Flexibiliteit	132,8	51,8	54,8	69,0	308,5
Verhouding	1,5	0,6	0,6	0,7	0,87

Bedragen in € x 1 miljoen

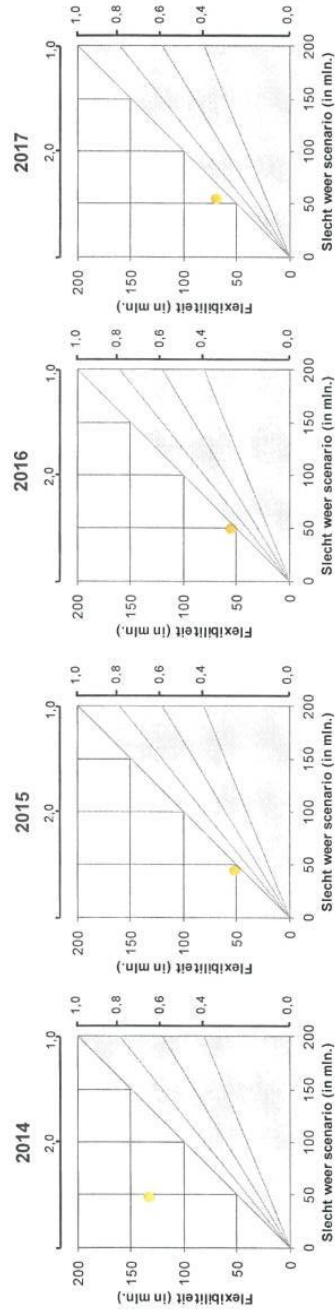

▶ Uit bovenstaande confrontatie tussen de berekende stress en flexibiliteit in het slechtweerscenario is op te maken dat de gemeente Groningen over de periode 2014-2017 cumulatief een ratio heeft van 0,9. In 2014 ligt deze op 1,5 (mogelijkheid inzetten reservepositie). In de daarop volgende jaren ligt deze ratio rond 0,6.

Confrontatie midden scenario en flexibiliteit 2014-2017

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Midden scenario	46,8	43,6	48,7	53,8	193,0
Flexibiliteit	132,8	51,8	54,8	69,0	308,5
Verhouding	2,8	1,2	1,1	1,3	1,6

Bedragen in € x 1 miljoen

- Uit bovenstaande confrontatie tussen de berekende stress en flexibiliteit in het **midden scenario** is op te maken dat de gemeente Groningen een cumulatief ratio heeft van 1,6. Ook in de onderscheiden jaren ligt deze ratio iets boven het evenwichtsniveau van 1,0. De relatief hoge ratio in het jaar 2014 wordt verklaard door de mogelijkheid van het eenmalig aanwenden van de reservepositie.

SAMENVATTING UITKOMSTEN 2013-2016

Stresstest - Uitkomsten rapportage Groningen

 ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

9

Gehanteerde variabelen bij de scenario's 2013-2016

Taakveld	Variabele	Waarde slecht weer	Waarde midden
Rijksuitgaven / gemeentefonds	Rijksbezuinigingen	€ 16 miljard	€ 12 miljard
	Herverdeeleffect	3 jaar maximaal	2 jaar maximaal
Rente, inflatie en loonkostenontwikkeling	Rente (kort + lang)	Jaarlijks + 1,5%	Jaarlijks + 1,0%
	Inflatie	Jaarlijks + 1,5%	Jaarlijks + 1,0%
	Loonkostenontwikkeling	Jaarlijks + 1,0%	Jaarlijks + 0,5%
(Woning)bouwontwikkeling	Uitgifte kavels	-/- 40%	-/- 20%
	Opbrengsten + kosten	-/- 1,0%	-/- 1,0%
	Fasering NIEGG	Uitstel 10 jaar	Uitstel 5 jaar
Werkgelegenheid	Bijstandsgerechtigden	+ 4,8%	+ 3,0%
Inwoners	Aantal inwoners	Blijft gelijk	Lichte stijging
Decentralisaties	Tekort Wwvv	2 % v/d loonkosten	1% v/d loonkosten

Samenvatting uitkomsten 2013-2016

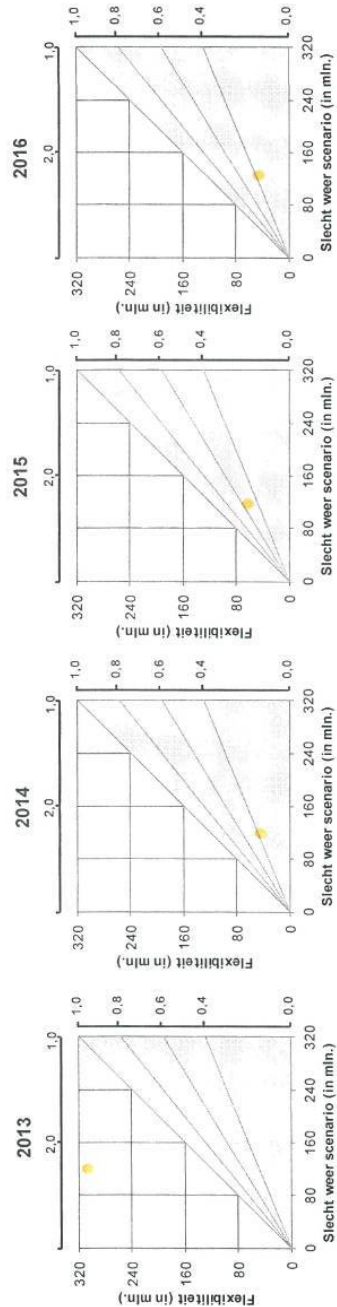
Stress	2013	2014	2015	2016	Totaal
1. Begroting als geheel	2,3	4,7	7,1	9,5	23,6
2. Algemene uitkering	19,4	22,3	25,2	28,1	95,0
3. Rente	1,2	2,3	3,6	5,1	12,2
4. Decentralisatie	0,8	1,6	2,4	3,1	7,9
5. Bijstand	6,9	7,1	7,1	7,1	28,2
6. Vastgoed	60,0	60,0	60,0	60,0	240,0
7. Verbonden partijen / risicoparagraaf	28,1	20,0	10,8	10,8	69,7
TOTAAL Slecht weer scenario	118,7	118,0	116,2	123,7	476,6
Flexibiliteit					Totaal
1. Meerjarenbeeld en ruimte	-0,1	0,2	14,9	10,3	25,3
2. Reserves	132,0	6,4	0,0	0,0	138,4
3. Extra beleid	19,3	12,2	5,5	5,5	42,5
4. Investeringsprojecten	118,5	-2,1	12,9	-2,1	127,2
5. Verhoging lokale lasten	23,5	5,6	5,7	5,8	40,6
6. Personeel	8,3	14,5	14,5	14,5	51,8
7. Subsidies	2,1	4,2	6,4	8,5	21,2
8. Onderhoud	3,0	3,0	3,0	3,0	12,0
TOTAAL Flexibiliteit	306,6	44,0	62,9	45,5	459,0

- Rijksbezuinigingen: € 12 mrd tot € 16 mrd leidde tot een stress voor de gemeente Groningen van circa € 95 miljoen (periode 2013 t/m 2016). Afgezien van het herverdeleffect bedroeg dit structureel € 19,5 mln. NB: De daadwerkelijke impact voor Groningen bedraagt op basis van de inmiddels bekende concretisering van het Regeerakkoord € 14,5 mln; € 3,9 mln (trap af); € 3,6 mln (ultrafine onderwijnhuisvesting) en € 6,8 mln (ultrafine BCF).
- De stress op de grondexploitatie, zowel op het onderhanden werk als op de NIEGG is groot: € 240 mln. Deze wordt voor een belangrijk deel verklaard door de complexen Meerstad: € 165 mln; Westpoort € 21 mln en Suikerunie € 13 mln.
- In de risicoparagraaf en de paragraaf verbonden partijen komt een risico tot uitdrukking ad € 70 mln. Hiern opgenomen € 16 mln (niet halen bezuinigingen); € 11 mln (O2G2); € 6 mln (TCNSIG) en € 16 mln (overige kleine risico's)
- De reservepositie die kan worden ingezet als (eenmalige) flexibiliteit bedraagt ruim € 138 mln. Het aandeel van het weerstandsvermogen hierin bedraagt € 84 mln.
- Flexibiliteit kon worden gevonden in de grote projecten die nog niet tot uitvoering zijn gebracht. Dit bedroeg ruim € 127 mln. Het bedrag voor de Regiotram hiern was € 67 mln.
- Stress in het slecht weer scenario ad € 479 mln en flexibiliteit ad € 459 mln liggen dicht bij elkaar. Belangrijk op te merken is dat de stressfactoren veelal structureel van karakter zijn, terwijl de flexibiliteit voor een belangrijk deel incidenteel is.

Confrontatie slechtweerscenario en flexibiliteit 2013-2016

	2013	2014	2015	2016	Totaal
Slecht weer scenario	118,7	118,0	116,2	123,7	476,6
Flexibiliteit	306,6	44,0	62,9	45,5	459,0
Verhouding	2,6	0,4	0,5	0,4	0,96

Bedragen in € x 1 miljoen

Uit bovenstaande confrontatie tussen de berekende stress en flexibiliteit in het slechtweerscenario is op te maken dat de gemeente Groningen over de periode 2013-2016 cumulatief een ratio heeft van 0,96. In 2013 ligt deze op 2,6 (mogelijkheid inzetten reservepositie). In de daarop volgende jaren ligt deze ratio rond 0,5.

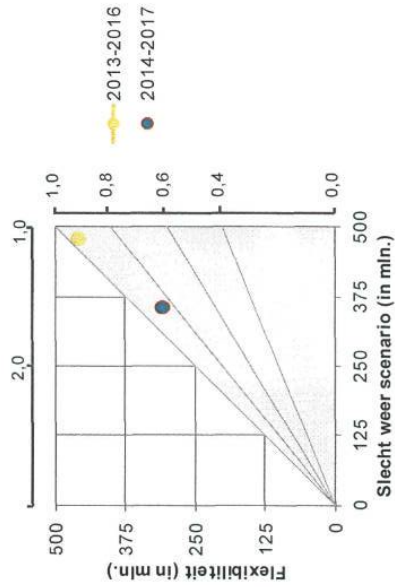
Stresstest - Uitkomsten rapportage Groningen

13

Vergelijking uitkomsten - totaal

Vergelijking stress en flexibiliteit totaal

Toelichting

- Uit een vergelijking op de totalen voor stress en flexibiliteit tussen de periode 2013-2016 en de periode 2014-2017 blijkt dat zowel de stress als de flexibiliteit in absolute zin is afgenomen.
- Naast een afname van de absolute omvang van stress en flexibiliteit, is ook de verhouding tussen stress en flexibiliteit afgenomen (verslechterd); er is verhoudingsgewijs minder flexibiliteit om de geïdentificeerde stress op te vangen.

	2013-2016	2014-2017	Vershil
Slecht weer scenario	476,6	353,2	-124
Flexibiliteit	459,0	308,5	-150
Verhouding	0,96	0,87	

Bedragen in € x 1 miljoen

Vergelijking uitkomsten - per onderdeel

Stress	2013-2016	2014-2017
1. Begroting als geheel	23,6	26,6
2. Algemene uitkering	95,0	37,2
3. Rente	12,2	15,2
4. Decentralisatie	7,9	1,5
5. Bijstand	28,2	29,3
6. Vastgoed	240,0	198,5
7. Verbonden partijen / risicoparagraaf	69,7	45,0
TOTAAL Slecht weer scenario	476,6	353,2
Flexibiliteit		
1. Meerjarenbeeld en ruimte	67,8	-15,9
2. Reserves	138,4	113,1
3. Investeringsprojecten	127,2	70,0
4. Verhoging lokale lasten	40,6	34,7
5. Personeel	51,8	34,1
6. Subsidies	21,2	65,6
7. Onderhoud	12,0	6,9
TOTAAL Flexibiliteit	459,0	308,5

- Stress: totaal afname van € 124 mln.
- Algemene uitkering: afname € 58 mln. De consequenties van het Regeerakkoord zijn verwerkt.
- Vastgoed: afname € 41 mln. Meerstad afname met € 40 mln (€ 165 → € 125 mln) a.g.v. actuele grondexploitatie en Suikerunie (€ 13 mln → € nihil) a.g.v. opnemen rente in het meerjarenbeeld.
- Risicoparagraaf en verbonden partijen: afname € 25 mln. Vervallen risico's TCN/SIG: € 6 miljoen en OZG2: € 11 miljoen.
- Flexibiliteit: totaal een afname van €150 mln.
- Meerjarenbeeld en extra beleid: € 68 miljoen → -/-€ 16 miljoen = afname € 83 mln.
- Reserves: afname € 25 mln. Negatief resultaat 2012 en negatieve prognose 2013, waarin opgenomen een toevoeging aan het weerstandsvermogen van € 38 mln.
- Grote projecten: afname € 57 mln. Met name geen doorgang Regiotram: € 67 mln (aangewend voor andere doeleinden).
- Personeel: afname € 18 mln. Vorige editie onvoldoende rekening gehouden met opbrengsten uit commerciële activiteiten en bijdragen die hier tegenover staan (afval, horeca, e.d.).
- Subsidies: toename € 44 mln. Subsidies uit hoofde van decentralisatie uitkeringen vanwege de centrumfunctie die Groningen heeft tellen niet mee in de flexibiliteit. In deze editie van de stresstest is een volledig afbouwscenario als flexibiliteit opgenomen. Vorig jaar is uitgegaan van een gedeeltelijke korting.

1.1 Aanleiding en uitgangspunten

- ▶ Gemeenten staan voor grote financiële uitdagingen en onzekerheden. De bezuinigingen, omvangrijke decentralisaties, dalende inkomsten uit het gemeentefonds en een stagnerende arbeids- en woningmarkt blijven een forse impact hebben op de financiële positie van gemeenten. Deze ontwikkelingen zijn aanleiding geweest voor de gemeente Groningen om -in navolging op de stresstest 2013-2016- een stresstest op haar meerjarig financieel perspectief 2014-2017 uit te voeren.
- ▶ Het doel van de stresstest is om te laten zien hoe stressbestendig de financiële positie van de gemeente is en welke manoeuvreerruimte in de begroting aanwezig is. De stresstest kan hiermee een hulpmiddel zijn voor de besluitvorming over het beleid en de (meerjaren-)begroting. Daarom richt de stresstest zich enerzijds op het doorrekening van een slecht weer scenario in de meerjarenbegroting en anderzijds op de mogelijkheden binnen de meerjarige financiële positie om tegenvallers op te kunnen vangen.
- ▶ De basis voor de analyse en berekening van de financiële stress en flexibiliteit bestaat uit de jaarrekening 2012 en de begroting 2013 (huidige meerjarenraming, bestaande bezuinigingen, vermogenspositie). Inzichten uit de werkconferentie van het College (6 en 7 mei 2013) zijn daar waar relevant en nodig reeds betrokken.
- ▶ Ten behoeve van deze stresstest hebben wij met diverse specialistische medewerkers binnen de gemeente gesproken. De uitgangspunten, doorrekeningen en uitkomsten hebben wij met de betrokkenen afgestemd.

1.1 Aanleiding en uitgangspunten [2]

- ▶ De uitkomsten van de stresstest geven inzicht in de stabiliteit en flexibiliteit van de financiële positie van de gemeente. Dit inzicht kan worden meegenomen in de besluitvorming over de begroting en de daarin te maken keuzes, maar bijvoorbeeld ook bij de beslissing over grote investeringen.
- ▶ Wij willen benadrukken dat de stresstest geen voorspelling geeft van de werkelijkheid, maar laat zien wat er gebeurt als er op meerdere onderdelen van de gemeentelijke begroting sprake is van tegenvallende ontwikkelingen en stress (gevoeligheidsanalyse). De uitkomsten moeten daarom ook met de enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, en beseft dat er inherente beperkingen en onzekerheden zijn.

1.2 Aanpak in hoofdlijnen

Startpositie stresstest

- ▶ Binnen de context van een het uitvoeren van een stresstest is de huidige financiële positie een belangrijk uitgangspunt. Omdat we de (extreme) waarden van het slechtweerscenario afzetten tegen de huidige situatie is het van belang om de (financiële) startpositie van de gemeente in beeld te brengen.
- ▶ Daarbij is de telkens de vraag in hoeverre aspecten uit de huidige situatie (nog) wel of niet betrokken kunnen en moeten worden in de doorrekening van het slechtweerscenario of het bepalen van de (ruimte voor) flexibiliteit.

Slechtweerscenario

- ▶ Dit vormt de start van de daadwerkelijke stresstest. Hiervoor zijn in hoofdlijn de volgende twee activiteiten uitgevoerd, te weten (a) analyse financiële situatie en (b) uitwerken variabelen slechtweerscenario
- ▶ Uitgangspunt bij het slechtweerscenario is dat we ons richten op de belangrijkste externe invloeden en beleidsvelden. Wij zullen een analyse maken van de financiële situatie over 2012 en de begrote baten en lasten 2013. Deze analyse is richtinggevend voor de te selecteren aandachtsgebieden waarop externe invloeden impact op hebben (stress) en aandachtsgebieden waarop de gemeente zelf invloed kan uitoefenen (flexibiliteit). Na afstemming en bespreking met betrokkenen (interviews) volgt een uitwerking van het slechtweerscenario.

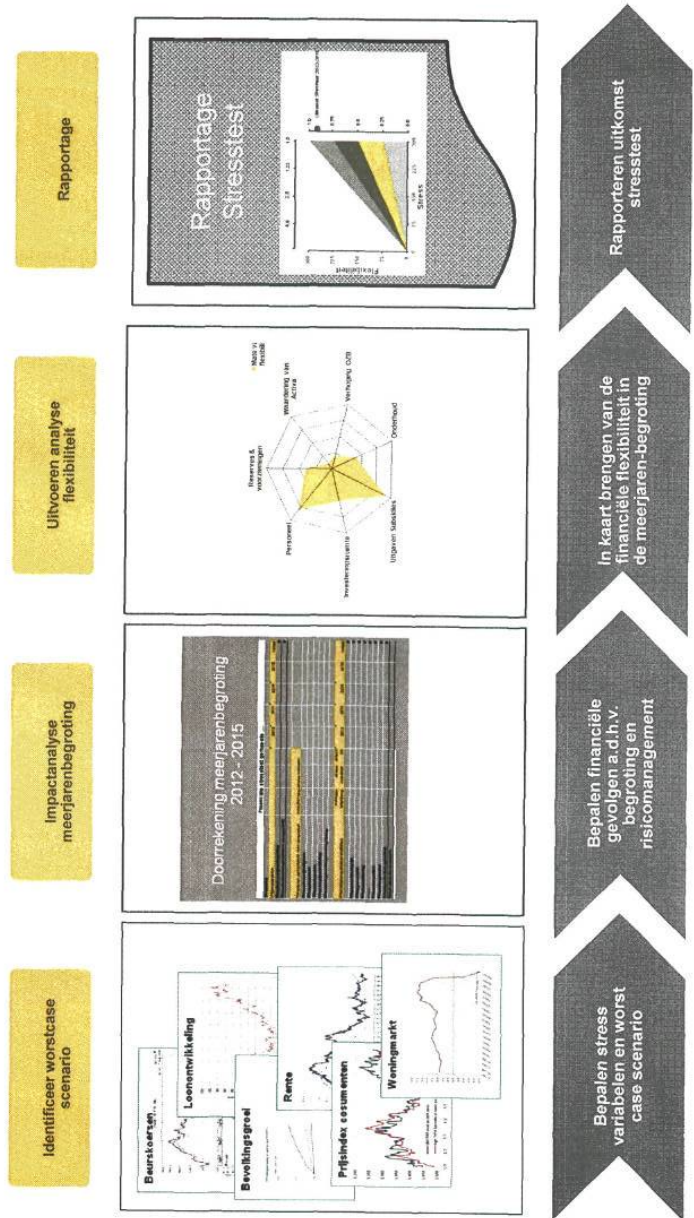
Impact analyse

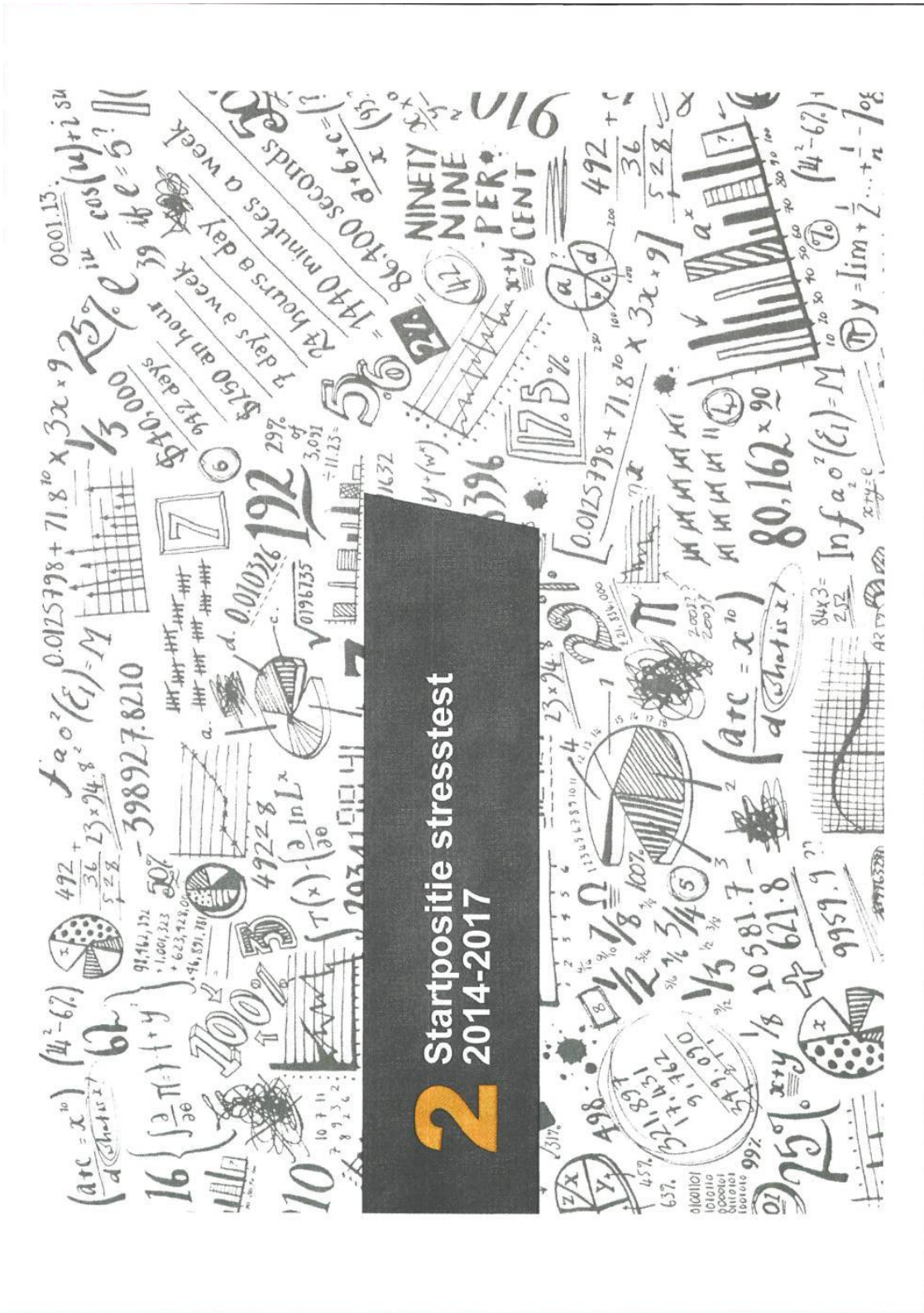
- ▶ Het doel van deze fase is om de impact van de variabelen zoals opgenomen in het slechtweerscenario door te rekenen. Deze doorrekening is gericht op materiële begrotingsgebieden.

Analyse flexibiliteit

- ▶ Deze fase bestaat uit onderzoek naar de intern beschikbare analyses op de vastgestelde gebieden door middel van interviews met betrokken medewerkers en het berekenen van de financiële flexibiliteit aan de hand van de uitkomst van de interviews.

1.3 Methodiek stresstest

2.1 Huidig Meerjarenbeeld (2014 – 2017)

Toelichting Meerjarenbeeld

- Ten behoeve van de werkconferentie op 6 en 7 mei is het meerjarenbeeld voor 2014-2017 uitgewerkt.
- Vertrekpunt is het meerjarenbeeld Begroting 2013.
- In dit meerjarenbeeld zijn de volgende effecten verwerkt:
  1. De septembercirculaire 2012.
  2. De decembercirculaire 2012.
  3. Het regeerakkoord.
  4. Het lenteakkoord, "ingehaald" door het sociaal akkoord.
  5. Overige mutaties
- De meerjarenbegroting 2014-2017 geeft op basis hiervan in alle jaren een positief beeld. In 2014 is dit € 15,8 miljoen. De jaren daarna achtereenvolgens € 8,3 miljoen, € 5,9 miljoen en € 3,6 miljoen.
- De onontkoombare knelpunten zijn inzichtelijk gemaakt.
- Daarnaast zijn dekkingsmogelijkheden per cluster ingebracht die door het college t.b.v. de werkconferentie als taakstellend zijn geduid.
- Dit leidt tot een structureel negatief meerjarig perspectief. Dit is meegenomen als negatieve flexibiliteit (cumulatief -/€ 15,9 miljoen).

	2014	2015	2016	2017
Saldo MJB 2014 - 2017	1,1	15,8	17,5	13,1
Septembercirculaire	1,4	0,2	0,4	6,5
Regeerakkoord	-2,3	-11,0	-13,4	-14,9
Decembercirculaire	2,5	2,3	-0,7	-3,0
Overige mutaties	13,1	1,0	2,2	1,9
Actueel meerjarenbeeld	15,8	8,3	5,9	3,6
Onontkoombare knelpunten	-38,7	-23,3	-18,0	-14,7
Dekkingsmogelijkheden	13,7	7,0	11,2	13,5
Meerjarenbeeld	-9,3	-8,1	-0,9	2,3

	2014	2015	2016	2017
Onontkoombaar	38,7	23,3	18,0	14,7
Afweegbaar	2,3	8,3	8,0	8,0
Totaal	41,0	31,6	26,0	22,7

- Bovenstaand zijn naast de onontkoombare knelpunten ook de afweegbare knelpunten weergegeven. De afweegbare knelpunten zijn niet meegenomen bij het bepalen van de flexibiliteit.
- De dekkingsmogelijkheden betreffen de onderwerpen die niet al elders in deze stresstest als flexibiliteit zijn opgenomen (bijvoorbeeld verlagen onderhoud BORG-niveau).
- Let wel: per saldo blijkt op dit moment uit het meerjarenbeeld een negatieve flexibiliteit (totaal -/€ 15,9 miljoen).

2.2 Vermogenspositie

Vermogenspositie

- De totale reservepositie (voor bestemming van het resultaat) per ultimo 2012 bedraagt € 238,5 miljoen.
- De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 192,7 miljoen.
- De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 115,7 miljoen.
- De ratio van het weerstandsvermogen is 0,6 (ultimo 2012).
- De gemeente Groningen streeft naar een ratio van het weerstandsvermogen van 0,8. Hiermee wordt in de meerjarenbegroting 2013 t/m 2017 (jaarschijf 2013) voornamelijk een dotatie aan het weerstandsvermogen opgenomen van circa € 38 miljoen).

Tabel vermogenspositie

- De totale reserves ultimo 2012, voor bestemming van het negatieve rekeningresultaat bedraagt € 238,5 miljoen.

	2012
Algemene Egalisatiereserve	5,7
Dienst Egalisatiereserve	3,0
Egalisatiereserve tarieven	6,9
Overige bestemmingsreserves	222,8
Totaal Eigen vermogen	238,5

Overzicht weerstandsvermogen

- Het weerstandsvermogen is becijferd op € 115,7 miljoen (ultimo 2012)..

Weerstandsvermogen	
Algemene Egalisatiereserve	18,9
Overige reserves	61,8
Stille reserve Enexis	35,0
Totaal weerstandsvermogen	115,7

3.1 Inleiding

- ▲ Een van de uitgangspunten bij het uitvoeren van een stresstest is dat we ons richten op de belangrijkste invloeden en beleidsvelden. Om de uitkomsten uit de stresstest 2014-2017 vergelijkbaar te maken met de uitkomsten uit de stresstest 2013-2016 hebben we aansluiten gezocht bij de aandachtsgebieden uit het slechtweer scenario 2013-2016. Dit betekent dat we dezelfde ontwikkelingen (zoals ontwikkeling Rijksuitgaven, woningbouwontwikkeling, inflatie, werkgelegenheid) betrekken in de berekeningen van de stress. Uiteraard zijn de onderliggende waarden (zoals de omvang Rijksbezuinigingen, het percentage werkloosheid) opnieuw bekeken.
- ▲ Ook voor de analyse van de flexibiliteit geldt dat in de voorliggende stresstest aansluiting is gezocht bij de stresstest 2013-2016. Dit betekent dat we dezelfde onderdelen in de analyse van de flexibiliteit betrekken.
- ▲ Hierna volgt achtereenvolgens op hoofdlijnen de analyse vanuit balanspositie en de begrote baten en lasten ten aanzien van de selectie (van dezelfde) ontwikkelingen en onderdelen waarop de stress en flexibiliteit wordt berekend.

3.2 Analyse selectie variabelen stress en flexibiliteit

Lasten

- ▶ Op basis de verdeling van lasten kan worden beargumenteerd waarom de externe variabelen rente en inflatie (loonstijging) impact hebben op de lasten.

Keuze variabelen

- ▶ Verreweg de belangrijkste lasten bestaan uit de salariskosten. Een stijging van de lonen (al dan niet via inflatie en rekening houdend met de effecten hiervan in de algemene uitkering), zal daarom gevolgen hebben voor de meerjarenbegroting van de gemeente. De **loonontwikkeling** wordt daarom meegenomen als stressvariabele.
- ▶ De inkoop van goederen en diensten vormen een belangrijk onderdeel van de lasten van de gemeente. De ontwikkeling van de **inflatie** zal een aanzienlijk effect hebben op de lasten van de gemeente en nemen we daarom mee als variabele in de stresstest.
- ▶ Zie voor wat betreft **rentelasten** de argumentatie bij de rentebaten.

3.2 Analyse selectie variabelen stress en flexibiliteit [2]

Baten

- ▶ Op basis van de begroting 2013 en meerjarenraming 2014 - 2016 kan worden vastgesteld welke externe variabelen effect hebben op de baten. De belangrijkste die genoemd kunnen worden zijn: ontwikkeling Rijksuitgaven, ontwikkeling werkgelegenheid, ontwikkeling rente en inflatie.

Keuze variabelen

- ▶ Verreweg de belangrijkste overdracht is de algemene uitkering. Indien deze rijksuitgave lager worden heeft dat een aanzienlijke impact op de gemeente. Om die reden worden de rijksuitgaven op deze gebieden meegenomen in de stresstest.
- ▶ De ontwikkeling van de bevolking kan impact hebben op de inkomsten van de gemeente via belastingen, heffingen, de algemene uitkering, maar ook de ontwikkelingen in en resultaten op de grondexploitatie. Daarom wordt de ontwikkeling van het aantal inwoners meegenomen.
- ▶ Baten uit financieringsmiddelen, dividend en grondexploitatie houden verband met de rentetoerekening en de inflatie. Een tegenvallende ontwikkeling van de rente zal effect hebben op zowel baten als de (kapitaal-) lasten en wordt daarom meegenomen.
- ▶ De werkgelegenheid heeft op meerdere manieren een belangrijke invloed op de exploitatie. Bijvoorbeeld via de uitvoeringskosten van bijstandsverlening en terugloop van inkomsten uit hoofde van belastingen en heffingen. De ontwikkeling van de werkgelegenheid wordt daarom meegenomen als variabele.

3.3 Gehanteerde variabelen bij de scenario's 2014-2017

Taakveld	Variabele	Waarde slecht weer	Waarde midden
Rijksuitgaven / gemeentefonds	Rijksbezuinigingen	€ 4 miljard	€ 2 miljard
	Herverdeeleffect	3 jaar maximaal m.i.v. 2015	2 jaar maximaal m.i.v. 2016
Rente, inflatie en loonkostenontwikkeling	Rente (kort + lang)	Jaarlijks + 1,5%	Jaarlijks + 1,0%
	Inflatie	Jaarlijks + 1,5%	Jaarlijks + 1,0%
	Loonkostenontwikkeling	Jaarlijks + 1,0%	Jaarlijks + 0,5%
(Woning)bouwontwikkeling	Uitgifte kavels	-/ 40%	-/ 20%
	Fasering NIEGG	Uitstel 10 jaar	Uitstel 5 jaar
Werkgelegenheid	Bijstandsgerechtigden	+ 5%	+ 3,0%
Inwoners	Aantal inwoners	Blijft gelijk	Blijft gelijk
Decentralisaties	Jeugdzorg Participatiewet AWBZ/Wmo	Budgettair neutraal In mjb verwerkt Demografiefactor	Budgettair neutraal In mjb verwerkt Budgettair neutraal

3.4 Samenvatting uitkomsten stress 2014-2017

Slechtweerscenario	2014	2015	2016	2017	Totaal
1. Begroting als geheel	2,6	5,3	8,0	10,7	26,6
2. Algemene uitkering	4,9	7,8	10,8	13,7	37,2
3. Treasury	1,5	3,3	4,6	5,8	15,2
4. Decentralisatie	0,4	0,4	0,4	0,4	1,5
5. Bijstand	7,4	7,5	7,3	7,1	29,3
6. Vastgoed	49,6	49,6	49,6	49,6	198,5
7. Verbonden partijen / risicoparagraaf	20,9	8,1	8,1	8,1	45,0
8. Overig	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	87,3	82,0	88,7	95,3	353,2

Midden scenario	2014	2015	2016	2017	Totaal
1. Begroting als geheel	1,4	2,8	4,3	5,7	14,2
2. Algemene uitkering	2,5	2,5	5,4	8,3	18,6
3. Treasury	1,0	2,2	3,1	3,9	10,1
4. Decentralisatie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. Bijstand	4,4	4,5	4,4	4,3	17,6
6. Vastgoed	25,9	25,9	25,9	25,9	103,6
7. Verbonden partijen / risicoparagraaf	11,6	5,7	5,7	5,7	28,9
8. Overig	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	46,8	43,6	48,7	53,8	193,0

- De berekende stress in het financieel meerjarenperspectief van de gemeente Groningen resulteert in een effect van ruwweg van € 200 - € 350 mln.
- Meerjarig gezien is er sprake van een redelijk constante omvang van de berekende stress van ruwweg € 85 mln.
- Het effect van externe ontwikkelingen als bezuinigingen op de Rijksuitgaven en ontwikkeling van de woningmarkt zetten grote druk op het meerjarig financieel perspectief. De financiële stress van de gronden bedraagt ruimde helft van de totale stress meerjarig.
- Daarnaast bepalen financiële risico's (risicoparagraaf) voor een belangrijk deel de stress.
- De berekende stress en de onderliggende ontwikkelingen kennen met name een structureel karakter.

**STRESS
UITWERKING PER
ONDERDEEL**

1. Begroting als geheel

Uitgangspunten en aannames

- De inflatie en de loonkostenstijging zijn doorgerekend in het begrotingsmodel van de gemeente Groningen; m.a.w. Op alle begrote lasten van de gemeente.
- Uitgangspunt inflatie:
  - Slecht weer: 1,5%
  - Midden scenario: 1%
  - Grondslag: € 51 miljoen
- Uitgangspunt loonkostenontwikkeling: eigen medewerkers en Wsw-medewerkers
  - Slecht weer: 1,0 %
  - Midden scenario: 0,5%
  - Grondslag: € 205 miljoen loonkosten en € 42 miljoen loonkosten Wsw-medewerkers

Berekeningssystematiek

- Uitgangspunt zijn de lasten in de begrotingsjaren 2014 tot en met 2017.
- Gekozen verhouding personeelskosten versus overige kosten is 80 : 20.
- De mogelijkheid om de loonstijging en inflatie door te berekenen in belastingtarieven is voor de gemeente Groningen gebaseerd op de Ozb. Grondslag: € 58,6 miljoen. Oftewel: de nominale compensatie is gecorrigeerd voor extra Ozb inkomsten.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer	2,6	5,3	8,0	10,7	26,6
Midden scenario	1,4	2,8	4,3	5,7	14,2

Aanbeveling / verdieping

2. Algemene Uitkering

Uitgangspunten en aannames

- Uitgangspunt Rijksbezuinigingen met ingang van 2014:
  - Slecht weer: € 4 miljard
  - Midden scenario: € 2 miljard
- Herverdeeleffect aanpassing verdelmaatsstaf woonruimten:
  - Slecht weer: oplopend tot maximaal € 8,8 miljoen
  - Midden scenario: oplopend tot maximaal € 5,8 miljoen

Berekeningssystematiek

- 50% van de Rijksbezuiniging is toegerekend aan ministeries, wat vervolgens een effect heeft van 17% op het gemeentefonds (conform systematiek VNG).
- Groningen heeft een aandeel in gemeentefonds van 1,43%.
- Ieder € 1 miljard Rijksbezuiniging betekent voor de gemeente Groningen een structureel nadeel van € 1,2 miljoen.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer	4,9	7,8	10,8	13,7	37,2
Midden scenario	2,5	2,5	5,4	8,3	18,6

Verdieping

- De Rijksbezuinigingen ad € 16 miljard zijn m.i.v. 2014 structureel meegenomen in het meerjarenbeeld van de gemeente Groningen (vormen dus geen stress meer). Effect structureel € 14,5 miljoen.
- De Rijksbezuinigingen uit het Lente akkoord, achterhaald door het sociaal akkoord, zijn als risico meegenomen in (alleen) de jaarschijf 2014 tot een bedrag ad € 2,7 miljoen.
- Daarnaast is dus nog een bedrag ad € 4 miljard betrokken in de stress. Voor Groningen betekent dit structureel € 4,9 miljoen (in geval van slecht weer).
- Het herverdeeleffect zal niet eerder dan in 2015 zijn beslag krijgen en loopt op van € 2,9 miljoen in 2015 tot € 8,8 in 2017 (in geval van slecht weer).

3. Treasury

Uitgangspunten en aannames

- De rente is doorgerekend in het treasury- model van de gemeente Groningen, rekening houdend met de liquiditeitsplanning en verwachte investeringen.
- Er is afgezien van de aanpassing van de ROP en de doorbelasting hiervan naar diensten (die het stress effect daarmee deels zouden moeten opvangen).
- Uitgangspunt lange en korte rente:
  - Slecht weer: 1,5 % hoger
  - Midden scenario: 1% hoger

Berekeningssystematiek

- Op basis van de meerjaren liquiditeitsplanning is geraamd hoeveel leningen de komende 4 jaren moeten worden aangetrokken.
- Dit betreft respectievelijk: € 120 miljoen; € 120 miljoen; € 50 miljoen en € 110 miljoen.
- Over deze leningen (gemiddeld per jaar) is de extra rente van 1,5% (slecht weer) of 1,0% (midden scenario) cumulatief berekend.
- Veronderstelt wordt dat de leningen steeds per medio van het betreffende jaar worden aangetrokken.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer	1,5	3,3	4,6	5,8	15,2
Midden scenario	1,0	2,2	3,1	3,9	10,1

Verdieping

- Bovenop de in de begroting van de gemeente Groningen gehanteerde rentepercentages van 3,3% (2014) en 3,6% (vanaf 2015) komt stress tot uitdrukking via een opslag van 1,5% (in het geval van slecht weer).

4. Decentralisaties

Uitgangspunten en aannames

- De gevolgen van de Participatiewet zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Het totaal van het pakket (subsidietekort, uitvoeringstekort, aanvullende noodzakelijke gemeentelijke bijdrage en incidenteel aanvullende beleidsmiddelen voor 2014) bedraagt circa € 7 miljoen. Er wordt geen stress meegenomen.
- Jeugdzorg: De problematiek geeft nog teveel onduidelijkheid. In de meircirculaire 2013 wordt hierover meer informatie verwacht. Uitgangspunt is dat deze budgetneutraal kan worden uitgevoerd.
- AWBZ: Omdat er nog onvoldoende inzicht bestaat op de uiteindelijke vorm en inhoud van het Rijksbeleid is deze voor nu budgetneutraal opgenomen.
- Wmo: Voor de huishoudelijke hulp wordt gezien de relatief sociaal zwakke structuur van de gemeente Groningen stress opgenomen.

Berekeningssystematiek

- Wmo: stress huishoudelijke hulp becijferd op € 1,5 miljoen in totaal.
- Voor de berekening wordt als basis gebruikt het relatieve verschil tussen de component in de algemene uitkering van 1,43% en de component lage inkomens van 1,57%.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer	0,4	0,4	0,4	0,4	1,5
Midden scenario	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Aanbeveling / verdieping

- Het wordt aanbevolen de uitkomsten van de mei circulaire te analyseren en eventueel mee te nemen in het meerjarenbekend.

5. Bijstand

Uitgangspunten en aannames

- Marco- budget blijft vergoed door het Rijk en het aandeel van Groningen in macrobudget blijft gelijk (2,63%).
- Ontwikkeling bijstandsvolume gebaseerd op gegevens CPB.
- Uitgangspunt bijstandsvolume:
  - Begroting: 2,66%
  - Slecht weer: 5% bovenop het aantal bijstandsgerechtigden in de begroting
  - Midden scenario: 3% bovenop het aantal bijstandsgerechtigden in de begroting

Berekeningssystematiek

- Het verschil tussen de begrote aantallen uitkeringsgerechtigden en de aantallen volgens de stressscenario's zijn vermenigvuldigd met het gemiddelde bijstandstarief ad € 14.500.
- In de slecht weer en midden weer scenario's is het effect van de afbouw van gesubsidieerd werk op het aantal uitkeringsgerechtigden inbegrepen.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer	7,4	7,5	7,3	7,1	29,3
Midden scenario	4,4	4,5	4,4	4,3	17,6

Aanbeveling / verdieping

6. Vastgoed

Uitgangspunten en aannames

- De fasering is voor de belangrijkste projecten is bepaald en doorgerekend.
- Uitgangspunt fasering doorgerekend over de gehele looptijd:
  - Slecht weer: 40%
  - Midden scenario: 20%
- In beide scenario's is het risico over de resterende looptijd, maar maximaal t/m 2037 (25 jarige horizon) berekend, maar wel toegekeend aan de eerste vier jaren, vanuit het uitgangspunt dat verliesen genomen moeten worden zodra ze bekend zijn en dat zal eerder zijn dan einde looptijd. Ter vergelijking: in de afgelopen twee jaren is ruim € 150 miljoen afgeboekt.

Berekeningssystematiek

- Effect Meerstad versus overige gronden:
  - Slecht weer: Meerstad € 125 miljoen, overig € 73,5 miljoen.
  - Midden scenario: Meerstad € 70 miljoen, overig € 33,5 miljoen.
- Ter vergelijking: in de paragraaf weerstandsvermogen is het risico voor Meerstad opgenomen voor een bedrag van € 92,5 miljoen en de overige gronden voor een risico van € 73 miljoen.
- NB: boxenmethode wijkt af, omdat de effecten niet per complex zijn doorgerekend.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer	49,6	49,6	49,6	49,6	196,5
Midden scenario	25,9	25,9	25,9	25,9	103,6

Aanbeveling / verdieping

7. Verbonden Partijen / Risicoparagraaf

Uitgangspunten en aannames

- Uitgaande van de risico's die benoemd zijn in de (concept) jaarrekening 2012, zijn alle grotere risico's (> € 1 miljoen) doorgenomen en besproken. Eerder benoemde stress-effecten zijn geëlimineerd / niet meegenomen in dit onderdeel.
- Uitgangspunt is dat de risico's zich volledig voordoen in het geval van slecht weer. In het midden scenario worden deze risico's vermenigvuldigd met de kans dat deze zich voordoen.
- Ook de risico's in de verbonden partijen zijn meegenomen.

Berekeningssystematiek

- De belangrijkste risico's zijn het niet halen van bezuinigingen (€ 16 miljoen) en het parkeerbedrijf (€ 17 miljoen).

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Slecht weer	20,9	8,1	8,1	8,1	45,0
Midden scenario	11,6	5,7	5,7	5,7	28,9

Aanbeveling / verdieping

4 Doorrekening
Flexibiliteit 2014-2017

4.1 Inleiding en uitgangspunten flexibiliteit

- ▶ Het doel van de stresstest is om te laten zien hoe stressbestendig de financiële positie van de gemeente is en welke manoeuvreerruimte in de begroting aanwezig is. Om die reden richt de stresstest zich naast het inzichtelijk maken van de mogelijke stress ook op de mogelijkheden binnen de meerjarenbegroting en vermogenspositie om tegenvallers op te kunnen vangen.
- ▶ De flexibiliteit is in twee hoofdactiviteiten uitgewerkt: (1) onderzoek naar intern beschikbare analyses op de vastgestelde gebieden door middel van interviews met betrokken medewerkers en (2) berekenen van de financiële flexibiliteit aan de hand van de uitkomst van de interviews.
- ▶ De informatie is geïntegreerd in de berekening voor de flexibiliteit. Het gaat om de vraag: Welke ruimte kunnen we op korte termijn (2014-2017) redelijkerwijs vrijmaken. Op basis van de vastgestelde flexibiliteit is berekend over welke financiële manoeuvreerruimte de gemeente Groningen beschikt.
- ▶ De flexibiliteit in de meerjarenbegroting is met name te vinden in de beïnvloedbare kosten en opbrengsten. Ongeveer een derde van de kosten van de gemeente bestaat uit beïnvloedbare kosten. De rest betreft uitgaven die samenhangen met wettelijke taken en als zodanig niet direct beïnvloedbaar door de gemeente zelf. Flexibiliteit zit echter niet alleen in de begroting. Ook ruimte in reserves, inzet nieuw beleid en stopzetten van projecten kunnen leiden tot (incidentele) flexibiliteit.
- ▶ Voor alle duidelijkheid willen wij nogmaals benadrukken dat het benutten van de flexibiliteit en het vrijmaken van middelen uit de bovenstaande bronnen ingrijpende politieke keuzes vraagt en verregaande consequenties kan hebben voor het voorzieningenniveau in de stad. Dergelijke besluiten zullen daarom alleen genomen worden, wanneer de nood hoog is en acuut middelen nodig zijn om ontstane knelpunten het hoofd te kunnen bieden.

4.2 Samenvatting uitkomsten flexibiliteit 2014-2017

	2014	2015	2016	2017	Totaal
1. Reserves	113,1	0,0	0,0	0,0	113,1
2. Meerjarenbeeld en extra beleid	-9,3	-8,1	-0,9	2,3	-15,9
3. Investeringsprojecten	10,0	30,0	15,0	15,0	70,0
4. Lokale lasten	8,7	8,7	8,7	8,7	34,7
5. Personeel	8,5	8,5	8,5	8,5	34,1
6. Subsidies	0,0	10,9	21,9	32,8	65,6
7. Onderhoud	1,7	1,7	1,7	1,7	6,9
8. Overig	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL Flexibiliteit	132,8	51,8	54,8	69,0	308,4

- De berekende flexibiliteit in de financiële positie van de gemeente Groningen bedraagt ruwweg € 310 mln.
- De flexibiliteit in de meerjarige financiële positie kent een redelijk constante omvang tussen de €50 en €70 mln. Met uitzondering van 2014. In dat jaar bestaat een ruimere flexibiliteit door de mogelijkheid (eenmalig) de reservepositie aan te spreken.
- De flexibiliteit bestaat voor ongeveer 40% in reserves, 20% ten aanzien van investeringen en 20% subsidies.
- Maatregelen rondom personeel, subsidies, onderhoud en verhoging lasten kunnen meer voor de lange termijn worden ingezet.
- De berekende flexibiliteit en de onderliggende maatregelen kennen -in tegenstelling tot het structurele karakter van de stress-veelal een **incidenteel** karakter.

FLEXIBILITEIT
UITWERKING PER
ONDERDEEL

1. Reserves

Uitgangspunten en aannames

- Uitgangspunt voor de berekening van de flexibiliteit in de reserves is de concept jaarrekening 2012.
- De staat van reserves alsmede de bestemming van het resultaat (voor zover daar toevoegingen en onttrekkingen aan algemene- en bestemmingsreserves in zijn opgenomen) is geanalyseerd.
- Op basis van diverse interviews is berekend wat de maximale flexibiliteit is van de algemene- en bestemmingsreserves. Daarnaast is de aanvulling van het weerstandsvermogen tot de ratio 0,8 die plaatsvindt in 2013 betrokken en is een inschatting gemaakt van het resultaat over het begrotingsjaar 2013.
- Behalve Enexis zijn geen andere stille reserves meegenomen. Dit omdat onzeker is of deze stille reserves op korte termijn vrijgemaakt kunnen worden.

Berekeningssystematiek

- Het weerstandsvermogen bedraagt eind 2012 € 115,7 miljoen. Uitgangspunt is de Jaarrekening 2012 (staat van reserves): € 238,5 miljoen.
- Dekking nadelig resultaat 2012:
  - bestemmingsreserves: € 25 miljoen (vermindert flexibiliteit).
  - AER: € 12 miljoen (vermindert flexibiliteit).
- Daarnaast op basis van de actuele jaarschijf 2013:
  - actuele prognose 2013: tekort € 23 miljoen (vermindert flexibiliteit)
  - Toevoeging weerstandsvermogen: € 38 miljoen (verhoogt flexibiliteit).
- Niet aan te wenden als gevolg van verplichtingen en dergelijke (verminderen flexibiliteit):
  - Bestemmingsreserves beklemd: € 17 miljoen.
  - RSP reserve niet inzetbaar: € 121 miljoen.
- Stille reserve Enexis: € 35 miljoen (verhoogt flexibiliteit).
- Totale flexibiliteit bedraagt: € 113 miljoen.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Flexibiliteit	113,1	0,0	0,0	0,0	113,1

Aanbeveling / verdieping

- In het weerstandsvermogen is de stille reserve Enexis ad € 35 miljoen meegenomen. De opgave is om in een slecht weer scenario deze stille reserve om te zetten in actuele reserves.
- Huidige inzet gaat uit van volledige uitputting van het weerstandsvermogen in een slecht weer situatie.

2. Meerjarenbeeld en ruimte

Uitgangspunten en aannames

- Het uitgangspunt voor de stresstest is het meerjarenbeeld. Uit de begroting 2013, maar geactualiseerd met de uitkomsten uit het Regeerakkoord, de september- en decembercirculaire uit 2012, alsmede overige aanpassingen. Hieruit volgt het actuele meerjarenbeeld voor de jaren 2014 t/m 2017.
- Dit geactualiseerde meerjarenbeeld laat (voordat onontkoombare knelpunten, afweegbare knelpunten en ambities hierop in mindering zijn gebracht) een positief beeld zien voor de jaarschijven 2014 t/m 2017.
- Wij hebben de onontkoombare knelpunten in mindering gebracht op het geactualiseerde meerjarenbeeld.
- De dekkingsmogelijkheden staan hier tegenover. In de opstelling zijn de aspecten die elders als flexibiliteit zijn aangemerkt in mindering gebracht.
- Dekkingmogelijkheden die betrekking hebben op afweegbare knelpunten (lopend beleid) zijn niet meegenomen. Dit betreft incidenteel gedekte structurele kosten (€ 21,9 miljoen vanaf 2015 en de verhoging van de ratio van het weerstandsvermogen van 0,8 naar 1,0 (€ 38,5 miljoen in 2014).

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Flexibiliteit	-9,3	-8,1	-0,9	2,3	-15,9

Berekeningssystematiek

De volgende bedragen zijn per onderdeel meegenomen:

	2014	2015	2016	2017
Oorspronkelijk meerjarenbeeld	1,1	15,8	17,5	13,1
Actueel meerjarenbeeld	15,8	8,3	5,9	3,6
Onontkoombare knelpunten	-38,7	-23,3	-18,0	-14,7
Dekkingmogelijkheden	13,7	7,0	11,2	13,5
Totaal	-9,3	-8,1	-0,9	2,3

Om de effecten uit 2012 te verwerken in de flexibiliteit, is dit effect (totaal € 7 miljoen positief) meegenomen in de stand van 2013.

Aanbeveling / verdieping

3. Investeringsprojecten

Uitgangspunten en aannames

- In de bereikbaarheidsmiddelen is een bedrag geoormerkt van € 20 miljoen voor alternatieven openbaar vervoer. Deze middelen zijn als incidentele flexibiliteit meegenomen (2015).
- Meerstad: De effecten van meerstad zijn voldoende meegenomen in de bepaling van de stress. Voor de flexibiliteit is meegenomen het wel of niet investeren in de Sontbrug (2016).
- Overige projecten: Een inventarisatie is gemaakt van grote projecten die mogelijk niet uitgevoerd kunnen worden. Dit betreft het Hereweg spoorviaduct (start in 2014).
- De flexibiliteit uit het activeren van incidenteel gefinancierde projecten of concrete activa uit grondexploitaties is onderzocht en meegenomen in de flexibiliteit. Dit betreft de groene enclave in de grondexploitatie van complex Reitdiep fase III en fase IV.

Berekeningssystematiek

- De gemeentelijke bijdrage in de Sontbrug bedraagt € 15 miljoen plus € 5 miljoen risicobuffer. Hiervan staat € 15 miljoen gepland voor 2016. Dierhalve wordt dit als ruimte meegenomen.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Flexibiliteit	10,0	30,0	15,0	15,0	70,0

Aanbeveling / verdieping

4. Lokale heffingen

Uitgangspunten en aannames

- Het huidige beleid van de gemeente Groningen ten aanzien van de lokale heffingen is een daling in de lokale lasten vergelijking van COELO. De gemeente Groningen is ten opzichte van vorig jaar in de lijst gedaald van plaats 3 naar plaats 5 (lijst 22 grote gemeenten).
- De flexibiliteit hebben wij berekend op basis van het verschil tussen de duurste gemeente en gemeente Groningen.
- In de duurste gemeente (Zaanstad) bedragen de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden € 785 in 2013. Gemeente Groningen staat op plaats 5 met € 747.
- Ruimte zit met name in de OZB, aangezien de gemeente hier de grootste invloed op heeft. Overige heffingen dienen maximaal kostendekkend te zijn.
- We gaan voor de uitwerking er van uit dat de nominale compensatie bij alle gemeenten gelijk zal zijn.

Berekeningsystematiek

- Het verschil tussen de duurste gemeente en de gemeente Groningen is € 38,30. Op een jaarlijkse OZB-last van € 247,26 betekent dit een tariefstijging van 15,5%. We rekenen deze stijging door voor zowel woningen als niet-woningen.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Flexibiliteit	8,7	8,7	8,7	8,7	34,7

Aanbeveling / verdieping

- Op de ranglijst met OZB-tarieven voor de 22 grote gemeenten daalt de gemeente Groningen licht. De gemeente Groningen is één van de duurder gemeenten, waarbij echter verwacht kan worden dat in tijden van crisis ook andere gemeenten het tarief voor OZB- zullen verhogen.

5. Personeel

Uitgangspunten en aannames

- De jaarlijkse personeelskosten van de gemeente Groningen bedragen conform de staat B in de begroting 2013 € 280 miljoen (€ 238 miljoen exclusief loonkosten WSW/WWWB).
- De flexibiliteit is gezocht in afbouw van de flexibele schil.
- Het natuurlijk verloop van de gemeente is jaarlijks circa 150 fte. Dit bestaat uit pensioen/FPU (64 fte), vertrek (60 fte) en ziekte en overlijden (26 fte). De historische reeks over de afgelopen 3 jaren laat een stabiel/evenwichtig beeld zien. In de begroting is het natuurlijk verloop uit hoofde van pensioen/FPU volledig meegenomen.
- Het natuurlijk verloop als gevolg van ziekte en overlijden (jaarlijks € 1,5 miljoen) is in de begroting niet meegenomen.
- Het natuurlijk verloop als gevolg van vertrek op eigen verzoek (jaarlijks € 3 miljoen) is in de begroting niet meegenomen.

Berekeningssystematiek

- Het natuurlijk verloop uit hoofde van eigen vertrek en ziekte en overlijden wordt meegenomen voor 50%. Structureel € 2,3 miljoen.
- Tijdelijke contracten van het eigen personeel (€ 1,8 miljoen: 16 fte op vaste formatie en 18 fte op tijdelijke formatie) wordt voor 50% meegenomen als flexibiliteit. Totaal € 0,9 miljoen structureel.
- Tijdelijke invulling van vacatures, inzet t.b.v. structurele ruimte in de formatie, inzet t.b.v. extra werk, projecten en piekwerkzaamheden, alsmede overige externe inhuur en vervanging a.g.v. ziekte en zwangerschap is als flexibel aangerekend. Het totaal van deze bedragen wordt gecorrigeerd voor het deel dat ook opbrengsten genereert (tarieven, commerciële activiteiten). Van het saldo wordt 50% meegenomen in de flexibiliteit. Totaal € 4 miljoen structureel.
- In de berekening wordt tevens uitgegaan van de reductie van de overige personeelskosten met 25%. Totaal € 1,4 miljoen structureel.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Flexibiliteit	8,5	8,5	8,5	8,5	34,1

Aanbeveling / verdieping

- De laatste benchmark personeel voor de gemeente Groningen dateert uit 2009. Gezien de ontwikkelingen in de afgelopen jaren is actualisatie aan te bevelen.
- Het natuurlijke verloop is deels meegenomen in de flexibiliteit. Hierin zit ruimte om de flexibele schil op termijn weer op te bouwen.

6. Subsidies

Uitgangspunten en aannames

- Jaarlijks verstrekt de gemeente Groningen € 68 miljoen subsidies.
- Van dit bedrag wordt ruim € 24 miljoen ingezet voor decentralisatie en integratiesubsidies, specifieke uitkeringen (bijv. VVE-kansenbeleid, etc.) en incidentele extra beleidsmiddelen 2013. Er resteert dan circa € 44 miljoen.
- Subsidies worden met name verstrekt op het gebied van Jeugd & Onderwijs, Welzijn, Gezondheid & Zorg, Sport & Bewegen en Cultuur.
- Keuzes in subsidieverlening kunnen ook andere sociale neveneffecten hebben. Dit is niet meegenomen in de stresstest daar deze effecten financieel niet te vertalen zijn.

Berekeningssystematiek

- Als uitgangspunt wordt een afbouwscenario doorgevoerd. Van het subsidiebedrag ad € 44 miljoen: 25% per jaar, met ingang van 2015, oplopend tot 75% in 2017. Dit leidt tot een flexibiliteit van € 65,6 miljoen.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Flexibiliteit	0,0	10,9	21,9	32,8	65,6

Aanbeveling / verdieping

- Het stopzetten van subsidies is aan regels gebonden. In de keuzes dient de gemeente de gevolgen van het korten of stopzetten van subsidies voor subsidiepartijen te evalueren.
- De verdere uitwerking kan plaatsvinden door een generieke korting of het maken van specifieke keuzes.

7. Onderhoudsniveau

Uitgangspunten en aannames

- De onderhoudslasten van de gemeente Groningen zijn te verdelen in drie categorieën, 1) onderhoud gebouwen, 2) technisch onderhoud en 3) BORG-onderhoud.
- Het onderhoud gebouwen bestaat grotendeels uit onderhoudsinvesting en is een wettelijke taak. Er zijn beperkte egalisereserves en -voorzieningen beschikbaar.
- Het technisch onderhoud kent een tekort. In het nieuw beleid zijn extra middelen gevraagd. De flexibiliteit is derhalve meegenomen in het taakveld nieuw beleid.
- Ten aanzien van het BORG-onderhoudsniveau heeft de gemeente zelf een keuze in het kwaliteitsniveau. De flexibiliteit is derhalve terug te vinden in deze keuze.

Berekeningsystematiek

- Jaarlijks besteedt de gemeente ruim € 30 miljoen aan het op peil houden van BORG-onderhoudsniveau.

De flexibiliteit betreft een aantal bezuinigingsvoorstellen die in de werkconferentie zijn aangeboden:

1. verlagen BORG onderhoudsniveau naar laag (inclusief begraafplaatsen).
2. terugbrengen incidenteel aanvullend onderhoud.
3. Beperken onderhoud vastgoed.
4. Opschorten meerjaren investeringen BORG met twee jaar.

Tabel uitkomst

	2014	2015	2016	2017	Totaal
Flexibiliteit	1,7	1,7	1,7	1,7	6,9

Aanbeveling / verdieping

EINDE RAPPORTAGE

Ernst & Young

Assurance | Tax | Transactions | Advisory

Over Ernst & Young

Ernst & Young is wereldwijd toonaangevend op het gebied van assurance, tax, transactions en advisory. Juridische en notariele dienstverlening wordt in een strategische alliantie met Ernst & Young Belastingadviseurs LLP verzorgd door Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP. Onze 141.000 mensen delen wereldwijd dezelfde waarden en staan voor kwaliteit. Wij maken het verschil door onze mensen, onze cliënten en de samenleving te helpen hun mogelijkheden optimaal te benutten.

Ernst & Young Accountants is een limited liability partnership naar het recht van Engeland en Wales met registratienummer OC335596. Ernst & Young Advisory is statutair gevestigd te Lambeth Palace Road 1, London SE1 7EU, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432939.

www.ey.com/nl

Collegiebrief - Voortgang openstaande moties met betrekking tot begroting 2014

Bestuursdienst

Onderwerp Voortgang openstaande moties met betrekking tot begroting 2014

Steller Michiel Smit

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 050 367 7662 Bijlage(n) -

Ons kenmerk BD13.369344

Datum 24 MEI 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

U heeft in het verleden diverse moties aangenomen, waaronder moties naar aanleiding van het behandelen van de rekening of begroting. In deze brief gaan wij in de op de stand van zaken van afhandeling van deze moties. Eerst volgt een overzicht van openstaande moties aangenomen tijdens de verschillende momenten van de P&C cyclus (Rekening, Voorjaarsdebat, Begroting). Tot slot behandelen we de stand van zaken rond de aangenomen en nog openstaande moties in de overige vergaderingen van uw raad.

BEGROTING 2009

Motie Windmolens

Deze motie behelst een verzoek om de mogelijkheden te onderzoeken hoge windmolens binnen de grenzen van de gemeente Groningen te plaatsen.

We pakken deze motie in samenhang met de motie Groene Stroom 24/7 en motie Energielandschappen op. De motie Windmolens zal worden beantwoord in het beleidskader wind, waarin wordt onderzocht wat het windpotentieel van Groningen is. Dit beleidskader zal voor de zomer 2013 in concept gereed zijn. We spreken hierover met u in de commissie Beheer en Verkeer op 5 juni a.s.

VOORJAARSDEBAT/BEGROTING 2010

Motie Behoud gemeentelijke Ombudsman

Met deze motie spreekt uw raad uit dat er niet op de gemeentelijke Ombudsman bezuinigd wordt. Uw raad verzoekt ons daarom een alternatief bezuinigingsvoorstel te maken voor de gemeentelijke Ombudsman.

De inhoud van de motie is als knelpunt besproken, als onderdeel van het gehele tekort op de bezuinigingsopgave 2011-2014. Uitkomst is dat we niet bezuinigen op de gemeentelijke Ombudsman. Bij de voorjaarsbrief doen wij u voorstellen voor alternatieve dekkingsmogelijkheden.

Motie Laaggeletterdheid

U verzoekt ons uw raad op de hoogte te houden van het aanvalsplan laaggeletterdheid en u tijdig te informeren wanneer budget ontbreekt om activiteiten uit het plan uit te voeren.

Deze motie hebben wij in samenhang met de motie Alfabetisering afgehandeld. Op 13 mei jl. ontving u hierover een brief (kenmerk SZ13.3661995).

Motie Wubbo Ockelsprijs

U verzoekt ons bij de discussie over het techniek- en duurzaamheidsonderwijs een goede organisatie van de Wubbo Ockelsprijs te betrekken en zonodig aanvullende voorstellen te doen om een duurzaam goede invulling van de organisatie van de prijs mogelijk te maken.

Met onze brief van 26 april jl. (kenmerk OS 13.3586605) bent u geïnformeerd over het volgende: nadat in december 2011 de Stichting Wubbo Ockelsprijs had besloten tot ontbinding van de stichting, kwam er een einde aan de Wubbo Ockelsprijs en daarmee ook aan de uitvoerbaarheid van de motie. Externe partijen in het onderwijs hebben samen met Happy Energy, de duurzaamheidsbeweging van Wubbo Ockels, de prijs een nieuwe vorm gegeven. Het richt zich uitsluitend op scholieren en scholen (in heel Noord Nederland) en wil hen op een positieve manier laten nadenken over duurzaamheid.

BEGROTING 2011 EN VOORJAARSDEBAT 2011 (november 2010 en juni 2011)

Motie Besteding middelen voor het organiseren van nieuwe Wmo-voorzieningen

Uw raad verzoekt ons met voorstellen te komen voor de besteding van de Wmo-middelen die in plaats komen van de AWBZ-zorg. Daarnaast vraagt u ons uw raad vroegtijdig en nauw te betrekken bij de ontwikkeling van beleid op dit vlak en binnen enkele maanden te komen met een voorstel over hoe die betrokkenheid van uw raad georganiseerd wordt.

Wij informeren u regelmatig over de ontwikkelingen rond de decentralisaties. Onze laatste informerende brief dateert van 21 februari 2013 jl. (kenmerk OS13.3521695).

Motie Kinderopvang en sport

Met deze motie vraagt u ons een plan van aanpak op te stellen om:

- Te stimuleren dat nog meer kinderopvangorganisaties sportactiviteiten gaan aanbieden;
- De samenwerking tussen de kinderopvangorganisaties en de sportverenigingen te ondersteunen;
- Kinderopvangorganisaties te stimuleren gebruik te maken van de projectsubsidie en ondersteunen bij de aanvraag hiervan.

Deze motie wordt meegenomen in het proces 'Bewegen voor kinderen: slim, fit en gezond'. Hierover zou een integrale nota komen, maar wij hebben besloten dit op te splitsen in een deel 'onderwijs' en een deel 'sport'. Bovenstaande motie wordt meegenomen in het deel 'sport'. In juni ontvangt u van ons een brief voor het onderdeel 'sport' van 'Bewegen voor kinderen: slim, fit en gezond'.

Motie Meatfree Monday

U verzoekt ons een Groningse Meatfree Monday campagne te starten en een voorstel voor deze campagne voor te leggen aan uw raad.

Een brief over de motie Meatfree Monday (en de eerdere motie Vleesbeperking) hebben wij op 13 mei jl. aan u toegestuurd (kenmerk RO13.3453907).

BEGROTING 2012 (november 2011)

Motie Geef sportieve inrichting meer ruimte

Met deze motie vraagt u ons om binnen de plannen voor de ruimtelijke ordening, een prominentere plek te geven aan de kaders voor een sportieve inrichting. Ook vraagt u ons om in de op te stellen nota 'Kaders voor een sportieve inrichting' aandacht te besteden aan de wisselwerking tussen sport en ruimtelijke ordening en de kansen die dat biedt.

In juni 2013 wilden we uw raad informeren over 'Kaders voor een sportieve inrichting'. We verwachten u nu in de tweede helft van dit jaar hierover te informeren.

Motie De openbare ruimte als sportaccommodatie

U verzoekt ons op de site van de gemeente een overzicht te publiceren van alle openbare ruimte die voor sport en spel gebruikt kan worden (van trapveldje tot looproute). En hierbij een lijst met paden en wegen te publiceren (en te onderhouden) waar in een bepaalde periode onderhoud wordt gepleegd (zodat deze buiten de onderhoudsperiode veilig door wielrenners, skeelers en skaters benut kunnen worden).

Met onze brief van 6 december 2012 (kenmerk OS12.3322732) hebben we invulling gegeven aan de motie sportief inrichten openbare ruimte. In die brief bent u geïnformeerd over de mogelijke hardloophfaciliteiten in Noorderplantsoen, Stadspark, Zernike Campus en Hoornse Meer en de communicatie hierover.

Motie Groningen, kansen voor talent

U vraagt ons met de akkoordpartners in gesprek te gaan om te kijken naar mogelijkheden om samen een traineeshipprogramma te ontwikkelen.

We hebben deze motie betrokken bij de motie Kansen voor Talent II (zie hierna).

Motie Ontschotting fondsen armoedebestrijding bij kinderen

U verzoekt ons het jeugdsportfonds, de Stichting Leergeld, het mentorenproject van Humanitas en de pc-regeling voor minima financieel te ontschotten.

In onze brief over de afhandeling van de moties begroting 2012 hebben wij aangegeven dat ontschotting van deze budgetten geen extra mogelijkheden oplevert en dat de subsidiëring van de bovengenoemde projecten in stand gehouden wordt (gedekt uit de (extra beleids)middelen voor het armoedebeleid).

Daaropvolgend heeft uw raad bij de rekening 2011 in een amendement besloten een bedrag van 450 duizend euro uit het Kinderfonds incidenteel beschikbaar te stellen voor de financiering van het nieuwe armoedebeleid. Daarnaast hebt u bij de begroting 2013 aanvullend 1,55 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het nieuwe armoedebeleid en het tekort op het minimabeleid (in totaal 2 miljoen euro). Hiermee beschouwen wij de motie als afgedaan.

VOORJAARSDEBAT 2012 (juni 2012)

Motie Groene stroom 24/7

U vraagt ons in overleg te treden met partijen als Grunneger Power, KEMA, Energy Academy Europe en Energy Valley over de haalbaarheid van een experiment dat tot doel heeft lokaal opgewekte zonnestroom op te slaan en deze op piekmomenten in te zetten. Hiervoor zo nodig 3 of 4 hectare grond ter beschikking te stellen voor zonnepanelen en uw raad uiterlijk eind 2012 over de voortgang te informeren.

We pakken deze motie in samenhang met de motie Windmolens en motie Energielandschappen op.

In samenwerking met de Gasunie en Eneco zal een intensieplan worden opgesteld. Dit plan zal medio september 2013 in concept gereed zijn en

maakt deel uit van het onderwerp Energielandschappen. Daarnaast komt er een projectvoorstel voor Zonneweides.

BEGROTING 2013 (november 2012)

Motie Alfabetisering

U verzoekt ons voor het eind van het 1e kwartaal van 2013 een tussenevaluatie op te stellen van in ieder geval het onderdeel "alfabetiseringscursussen voor volwassenen" van het aanvalsplan laaggeletterdheid. En daarbij aan te geven hoe de uitvoering van het beleid en de financiering de komende jaren weer aan kan sluiten bij de geformuleerde ambities in het aanvalsplan laaggeletterdheid. En zo nodig op dat moment een voorstel voor aanvullende financiering voor te leggen aan de raad.

Deze motie hebben wij in samenhang met de motie Laaggeletterdheid afgehandeld. In onze brief (kenmerk SZ13.3661995) van 13 mei 2013 informeerden wij u hierover.

Motie Onkostenvergoeding vrijwilligerswerk

U verzoekt u ons uiterlijk in het eerste kwartaal van 2013 alternatieven voor te leggen voor de onkostenvergoeding die verstrekt wordt voor het verrichten van vrijwilligerswerk door uitkeringsgerechtigden. En tot die tijd de huidige onkostenvergoeding in stand te laten.

15 mei jl. ontving u van ons een brief (kenmerk SZ13.3624392) met de uitkomsten van ons onderzoek naar de wenselijkheid en mogelijkheid van de verstrekking van een vrijwilligersonkostenvergoeding en het besluit dat wij daarover hebben genomen.

Motie Cofinancieringsfonds

Uw raad verzoekt inzage te verstrekken in de huidige stand van het cofinancieringsfonds. En u vraagt ons toe te lichten hoe we denken om te gaan met de te verwachten komende aanvragen.

Het Cofinancieringsfonds Kennisprojecten is bedoeld voor de cofinanciering van kennisprojecten op het gebied van energie en Healthy Ageing. Zowel in 2011 als 2012 is hiervoor 500 duizend euro beschikbaar gesteld. In de Rekening 2012 hebben wij aangegeven dat uit dit fonds van in totaal 1 miljoen euro is 401 duizend euro uitbetaald voor de projecten ChaperoneAge en Sprint. Van de resterende 599 duizend euro is 355 duizend euro gereserveerd; 164 duizend euro voor Implagres, 80 duizend euro voor Flexiheat en 111 duizend euro voor het project 1.000 slimme huishoudens. Het restant is 244 duizend euro. Er zit een aantal projecten in de pijplijn waarvoor wij de komende periode cofinancieringsaanvragen verwachten. Voor de zomer informeren wij u per brief uitvoeriger over het Cofinancieringsfonds.

Motie Elektrische laadpalen

Met deze motie verzoekt u om in samenwerking met expertisecentra elektrische laadpunten te installeren in gemeentelijke parkeergarages en op P&R terreinen. Daarnaast vraagt u om elektrische laadpalen in commerciële garages te stimuleren.

Op 16 april 2013 hebben wij de notitie "Schoon en duurzaam vervoer gemeente Groningen" vastgesteld. Wij hebben uw raad hierover geïnformeerd in onze brief van 18 april 2013 (kenmerk RO13.3605400). Wij gaan actief bevorderen dat er in Groningen circa 50 elektrische oplaadpalen komen voor publiek gebruik. Wij hebben hiervoor primair de P+R-terreinen en parkeergarages op het oog en strategisch gelegen private terreinen (zoals winkelcentra) of locaties in de openbare ruimte. Een voorstel over het onderwerp is in voorbereiding en ontvangt u voor de zomer.

Motie Groningen kansen voor talent II

U vraagt ons binnen de gemeentelijke organisatie enkele traineeships te ontwikkelen.

Onze gemeentelijke organisatie is geen afspiegeling van de samenleving. Vooral het geringe aantal jonge medewerkers baart ons grote zorgen. Maar we staan voor een dilemma. Door de vele reorganisaties en de bezuinigingen zal er de komende tijd een groot aantal herplaatsingskandidaten ontstaan. Waar we enerzijds de noodzaak voelen om meer jonge medewerkers aan te trekken, hebben we anderzijds een verantwoordelijkheid voor onze huidige medewerkers die kandidaat voor herplaatsing worden. We kijken op dit moment hoe we binnen deze context traineeships kunnen ontwikkelen.

Motie integratie en emancipatie

U vraagt ons tweejaarlijks de stand en ontwikkeling van de integratie en emancipatie in de stad Groningen te onderzoeken. En daarbij de uitkomsten in 2013 voor te leggen aan de raad en te betrekken bij de behandeling van het integratie- en emancipatiebeleid.

In juni ontvangt u een brief waarin we u informeren over de stand van zaken van de integratie in de stad Groningen. Tevens geven wij aan in welke richting wij het integratiebeleid de komende jaren verder ontwikkelen.

Motie Onderwijshuisvesting - Van woorden naar daden

U heeft gevraagd voor de begroting 2013 te komen met een eerste opzet van het aangekondigde Masterplan als uitvoering van de kadernota. U vraagt ons daarbij de mogelijkheid te verkennen om door een meer efficiënte besteding van het huisvestingsbudget de uitvoering van de kadernota dichterbij te brengen. Te denken valt aan samenwerking met schoolbesturen rond het opdrachtgeverschap, maar ook bundeling van beheer en onderhoud van Vastgoed in de gemeentelijke organisatie.

11 oktober 2012 hebben we u geïnformeerd over de voortgang uitvoering visiedocument 'op naar scholen van de toekomst' (kenmerk OS12.3317167). In deze brief hebben we aangegeven dat het ministerie van OC&W de mogelijkheden onderzoekt om de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud over te hevelen van de gemeente naar de schoolbesturen. Deze nieuwe wetgeving zou in werking moeten treden per 1 januari 2014. Dit wordt echter naar verwachting 1 januari 2015. In het najaar zal helder worden wat de hoogte is van de rijksvergoedingen voor het buitenonderhoud Primair Onderwijs die dan uit het gemeentefonds worden gehaald en rechtstreeks naar schoolbesturen gaan. Daarna zullen we met een eerste opzet van het aangekondigde Masterplan als uitvoering van de kadernota 'op naar scholen van de toekomst' kunnen komen.

OVERIGE MOTIES (t/m maart 2013)

Motie Erfpacht (september 2011)

U heeft ons gevraagd om erfpacht-plichtige particuliere woningbezitters ook in de binnenstad de mogelijkheid te bieden om de blote eigendommen te verwerven.

We hebben u hierover op 7 februari 2013 geïnformeerd (RO13.3452321). Daartoe zal er nog het nodige voorwerk moeten worden verricht om een concreet uitgewerkt en op uitvoering gericht voorstel aan u te kunnen voorleggen. We zijn voornemens om u direct na het zomerreces een uitgewerkt voorstel voor te leggen, zodat uw raad op basis daarvan tot definitieve besluitvorming kan overgaan.

Motie Stedenband Xi'an: democratie, mensenrechten en arbeidsomstandigheden (oktober 2011)

U heeft ons gevraagd in het aangaan van de stedenband en in de reeds bestaande banden met China aandacht te besteden aan democratie, mensenrechten en arbeidsomstandigheden.

De beantwoording van deze motie hebben wij meegenomen in de Kadernota Internationalisering 2013-2016 (kenmerk BD13.3668472), die u op 15 mei heeft besproken in uw commissie Financiën en Veiligheid.

Motie Visie plandeel Noord (januari 2012)

U verzoek ons om uiterlijk in 2013 een visie gereed te hebben voor plandeel Noord. Uitgangspunt daarbij is het samen met de provincie onderzoeken van de mogelijkheid om een energielandschap te ontwikkelen. Doel daarbij is de opbrengsttaakstelling van 20 miljoen euro veilig te stellen waardoor het deel van het weerstandsvermogen dat nu aangehouden wordt, kan vrijvallen.

Op 14 mei hebben we in uw commissie Ruimte en Wonen gesproken over het vervolproces project Meerstad (brief 25 april 2013, kenmerk RO13.3622577). Hierin is ook aandacht besteed aan de motie. Voor de zomer 2013 willen wij u nader inlichten.

Motie Verloskundigen bij spoed over busbaan (februari 2012)

U heeft ons verzocht bij de uitwerking van de Kadernota 'Samen gezond in Stad' de mogelijkheid voor verloskundigen om bij spoed de busbaan te gebruiken mee te nemen.

In onze brief van 21 maart 2013 (kenmerk RO13.3524680) gaven we aan gestart te zijn met een inventarisatie en ordening van gegevens. De verwachting was u in mei van dit jaar te informeren over de uitkomsten ervan. Omdat we de eerste uitkomsten van de pilot graag mee willen nemen in onze beoordeling lukt het ons niet om mei te halen. Met de uitkomsten van de pilot kunnen we ook een betere inschatting maken van de nodige maatregelen en de kosten die daar bij horen. We verwachten u nu na de zomer te informeren. Het volledige onderzoek verwachten wij nog steeds eind 2013 gereed te hebben.

Motie Een crisisbestendig begrotingsproces (maart 2012)

Met deze motie verzoekt uw raad ons om een voorstel uit te werken met als doel de voorspelbaarheid en betrouwbaarheid van de (meerjaren)begroting op niveau te houden in tijd van crisis en rijksbezuinigingen. Dit voorstel in mei te agenderen in de raad zodat de uitkomsten kunnen worden gebruikt bij het begrotingsproces 2013. Daarnaast wilt u periodiek geïnformeerd worden over de impact van de economische recessie en de kabinetsbesluiten die van belang zijn voor de lopende begroting en de meerjarenbegroting.

We hebben u het afgelopen jaar geïnformeerd via recessierapportages en financiële perspectieven. Dit blijven we doen. Waar mogelijk doen we dit ook in de reguliere documenten uit de begrotingscyclus.

Motie Stelsel voor logiesbelasting (juli 2012)

U heeft ons verzocht te onderzoeken op welke wijze een ander stelsel van toeristenbelasting er voor kan zorgen dat er een 'level playing field' ontstaat in de hotelbranche in Groningen.

We hebben deze motie betrokken bij de opzet van de nieuwe verordening logiesbelasting, waarin wij voorstellen het huidige tariefstelsel te verfijnen. Het voorstel heeft u in uw commissie Beheer en Verkeer op 15 mei jl. besproken (kenmerk DI13.3573090)

Motie Prioritering budget kleine verkeersmaatregelen (september 2013)

U heeft ons verzocht een systematiek te onderzoeken waarmee een prioritering kan worden gemaakt voor maatregelen binnen het budget kleine verkeersmaatregelen.

De uitwerking van de motie "Prioritering budget kleine verkeerskundige maatregelen" is een complex vraagstuk. De complexiteit zit hem in het feit dat de systematiek waarmee maatregelen geprioriteerd kunnen worden helder, objectief en transparant moet zijn, maar ook moet beschikken over een hoge mate van flexibiliteit. De betrokkenheid van verschillende afdelingen maakt ook dat er zorgvuldig afgestemd moet worden, opdat er een voor iedereen werkbaar systeem ontwikkeld wordt. Dit vraagt meer tijd dan voorzien was. We gaan er daarom vanuit dat niet in juni 2013, maar na het zomerreces, oktober, de uitgewerkte motie in uw raadscommissie behandeld kan worden.

Motie Tussentijdse evaluatie (november 2012)

Uw raad vraagt de voortgang van de cultuurnota te evalueren en die evaluatie ter bespreking voor te leggen, vóór de behandeling van de begroting 2015 in de raad.

Juni 2013 wordt u geïnformeerd over de visitatieopdracht en tussentijdse evaluatie in 2014.

Motie Huisvesting (november 2012)

U heeft ons verzocht in 2013 een herijkte huisvestingsnota op te stellen voor culturele instellingen; een evaluatie van ervaren knelpunten en mogelijke oplossingen te maken en deze ter bespreking aan u voor te leggen.

In juni 2013 wordt u geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de inventarisatie van de meest prangende huisvestingsknelpunten van culturele instellingen en mogelijke oplossingen. Het gaat hier nog om een inventarisatie en niet een evaluatie.

Motie Simplon (november 2012)

Uw raad verzoekt ons college actieve medewerking te verlenen vanuit betrokken diensten aan samenwerking met Simplon voor nieuwe exploitatiemogelijkheden in het Ebbingekwartier. Daarnaast mee te werken aan een gedragen en financieel toekomstbestendig plan dat de functie van Simplon in de stadse infrastructuur van pop, urban en jeugdcultuur verbreedt en versterkt. En hierbij de spelers in het Ebbingekwartier te betrekken. U verzoekt ons uw raad jaarlijks op de hoogte te houden van de voortgang van de samenwerking.

In onze brief van 15 februari (kenmerk OS13.3491084) hebben wij aangegeven dat Simplon het voortouw neemt tot het betrekken van partners. Er komt één gemeentelijk aanspreekpunt voor de uitwerking van plannen in het Ebbingekwartier. In november 2013 informeren we u over het plan van Simplon en de betrokkenheid van de gemeente hierbij.

Motie Usva (november 2012)

U vraagt ons in het 1e kwartaal 2013 met een voorstel te komen hoe de USVA de komende twee jaar wil bijdragen aan deelname van studenten aan het brede culturele aanbod in de stad en hoe zij niet-studenten wil betrekken bij de eigen activiteiten. En vraagt ons een bedrag van 6 duizend euro te oormerken in het incidentenbudget van de Kunstraad en ken dit toe al naar gelang de kwaliteit van dit voorstel aan de USVA.

In juni 2013 wordt uw raad geïnformeerd over de uitkomst van de beoordeling van het plan van de USVA.

Motie Leefbaarheid Woonschepenhaven (december 2012)

Uw college wordt verzocht om de raad uiterlijk 1 mei 2013 te informeren welke vervangingsinvesteringen en onderhoudswerkzaamheden voor de Woonschepenhaven mogelijk niet uitgevoerd worden en daarbij een onderscheid te maken tussen wenselijke en noodzakelijke werkzaamheden; daarbij in ieder geval de noodzakelijke werkzaamheden voor de Woonschepenhaven die niet gerealiseerd worden in de integrale aanpak, alsnog te betrekken bij het totaal van de afwegingen in het meerjarenplan 2012-2016.

Op 26 april informeerden wij u per brief (kenmerk SB13.3663954) dat wij de gestelde datum van 1 mei niet halen en nog op zoek zijn naar dekkingsmogelijkheden voor de verschillende werkzaamheden in de Woonschepenhaven. Wij verwachten uw raad voor de zomervakantie nader te kunnen informeren.

Motie Doe mee met straatverlichting oké (december 2012)

Uw raad verzoekt middels een goed getimede voorlichtingscampagne inwoners van Groningen op te roepen actief bij te dragen aan de sociale veiligheid in de stad en storingen aan straatverlichting te melden bij de Gemeente Groningen; hetzelfde te doen richting professionals die in dienst zijn van de overheid en die in de avond en nacht werkzaamheden verrichten in de openbare ruimte.

Met de brief "Uitvoering moties Openbare Verlichting" van 21 februari 2013 jl. (SB13.3477090) hebben wij uw motie beantwoord.

Motie van Spijt (december 2012)

U verzocht ons voor 1 april 2013 met concrete maatregelen te komen die bijdragen aan de cultuurverandering. Hiervoor een plan van aanpak op te stellen met daarin gerichte doelen. En hoe en met welke indicatoren deze doelen moeten worden bereikt en wanneer. U vraagt hierbij aandacht te hebben voor het op orde brengen van het gemeentelijke archief; het goed in kaart brengen van consequenties van te maken keuzes en deze te delen en bespreken met alle relevante partijen.

De uitkomsten van de heisessie cultuurverandering van 17 april 2013 zijn op 15 mei 2013 afgestemd met het Presidium van uw raad. Aldaar is ook over het vervolg gesproken.

Met een brief die voor de zomer naar uw raad wordt gestuurd, beoogt ons college uitvoering te geven aan het deel van de motie over het gemeentelijk archief.

Motie Organiseren tegenkracht (december 2012)

Uw raad verzoekt ons college binnen nu en een half jaar ideeën te ontwikkelen over hoe in voorkomende gevallen vormen van tegenkracht zouden kunnen worden georganiseerd.

In onze brief van 22 mei 2012 (kenmerk BD13.3691041) hebben wij u onze ideeën over het organiseren van tegenkracht gepresenteerd.

Motie Veiligheid A-kwartier (januari 2013)

U heeft ons gevraagd maatregelen te nemen om op korte termijn de veiligheid op straat in het A-kwartier te verbeteren. Daarnaast vraagt u ons maatregelen nemen om op korte termijn de veiligheid op straat in het A-kwartier te verbeteren. U vraagt ons voor de zomer te rapporteren welke maatregelen zijn getroffen en of het effect van die maatregelen al merkbaar is volgens bewoners, prostituees, welzijnswerkers en de politie.

In het lokaal driehoeksoverleg van 11 februari 2013 is een 10-puntenplan opgesteld, met actiepunten om de overlast in het A-kwartier tegen te gaan. Het grootste deel van deze actiepunten is opgepakt. Voor de zomer wordt uw raad geïnformeerd over de maatregelen die zijn getroffen en over de merkbaarheid van de effecten.

Motie Overlast feesten in balans II (januari 2013)

U vraagt ons de problemen rondom evenementen voldoende in kaart te brengen – en dan met name met betrekking tot de langdurigheid en overlast van geluid van evenementen.

De beantwoording hebben wij betrokken bij het verslag Meldpunten overlast en Zorg dat u in mei 2013 van ons ontvangt.

Motie In gesprek met organisatoren (januari 2013)

Ga in gesprek met organisatoren om te kijken of er mogelijkheid is de vraag naar bijzondere feestlocaties meer in overeenstemming te brengen met gemeentelijk beleid en de wensen van inwoners in de stad.

Wij verwachten u in het 3^e kwartaal van 2013 een antwoord te geven op deze motie.

Motie Structurele Startersleningen (januari 2013)

U heeft ons gevraagd te onderzoeken of budget voor startersleningen voor nieuwbouw starterswoningen vrijgemaakt kan worden in betreffende grondexploitaties. Doel is de financiering en daarmee het instrument startersleningen via het revolverend fonds bij het Stimuleringsfonds (SVn) structureel vorm te geven teneinde de verkoop van woningen te stimuleren. In de begroting moet nu steeds naar middelen worden gezocht terwijl er een directe relatie is tussen stimulering van verkoop en het resultaat van de exploitatie.

Bij de behandeling van de motie heeft de wethouder Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting ruimte gevraagd om breder te kunnen kijken hoe de voeding van het fonds bij het SVn buiten de gemeentebegroting (en grondexploitaties) om kan worden georganiseerd. Om dit instrument substantieel en generiek te kunnen inzetten is onderzocht of een sluitende business case mogelijk is met van de kapitaalmarkt aangetrokken middelen. De uitkomst op basis van de actuele situatie is positief. Deze methode van financieren kan, indien gewenst, als voorstel worden uitgewerkt. In de rapportage over het aanvalsplan woningbouw in juni wordt deze mogelijkheid gemeld.

Motie Tijdelijk gebruik (januari 2013)

U hebt ons gevraagd om u voor de zomervakantie (2013) te informeren over de locaties en mogelijkheden voor tijdelijk gebruik van grond en leegstaande panden en deze voor een ieder zichtbaar en kenbaar te maken.

U ontving bij de stukken van de sleutelprojectenrapportage september-december 2012 een bijlage waarin wij aangeven hoe wij uitvoering gaan geven aan de motie. Op 15 mei jl. stond dit onderwerp geagendeerd in uw commissie Beheer en Verkeer.

Motie Energielandschappen (januari 2013)

Uw raad heeft ons gevraagd voor de zomer de mogelijkheden voor de aanleg van energielandschappen in beeld te brengen op de bij de gemeente in bezit zijnde gronden.

We pakken deze motie in samenhang met de motie Windmolens en motie Groene stroom 24/7 op. De motie Groene Stroom 24/7 is een deeluitwerking hiervan. Op 5 juni a.s. informeren wij u in de commissie Beheer en Verkeer over de mogelijkheden die we zien. Na de zomer bieden wij u een beleidsnotitie aan.

Motie prioriteit voor probleemstraten (februari 2013)

U verzoekt ons bij het onderzoek naar de maatregelen om woningsplitsingen te voorkomen, prioriteit te geven aan straten waar de 15%-norm voor kamerverhuur is bereikt en de urgentie groot blijkt.

Deze motie is meegenomen in het voorstel woningsplitsingen en is op 14 mei in de raadscommissie behandeld. Vervolgbehandeling wordt gepland.

Motie Evaluatie Damoclesbeleid (februari 2013)

U verzoekt de burgemeester uw raad in maart 2015 een grondige evaluatie van het Damoclesbeleid ter bespreking voor te leggen.

Met ingang van de invoering van het beleid wordt de relevante informatie geregistreerd, zodat het in maart 2015 geëvalueerd kan worden.

Motie Gereguleerde Wietteelt (maart 2013)

U vraagt ons zoveel mogelijk aan te sluiten bij de diverse initiatieven om te komen tot vormen van gereguleerde wietteelt door intensief contact te houden, actief mee te doen aan gezamenlijke activiteiten en samen op te trekken richting Kamer en kabinet.

De burgemeester heeft eind april een plan bij de Minister ingediend, dat is opgesteld door particuliere initiatiefnemers. Dit is geen plan dat door de gemeente opgesteld en geïnitieerd is. Een eerste lezing van het plan leerde echter dat het interessante elementen bevat. Om die reden is de Minister gevraagd het plan mee te nemen in het door hem aangekondigde onderzoek. Voor het overige worden contacten onderhouden met andere gemeenten die positief staan tegenover regulering van de wietteelt; voor zover landelijke bijeenkomsten plaatsvinden wordt daar bij aangesloten.

Motie Windenergie: Een Gronings bod (april 2013)

U verzoekt ons aan het Provinciebestuur over te brengen dat de Stad graag bereid is bij te dragen de 850 MW windvermogen in 2020 en daarin ook verantwoordelijkheid wil nemen. En een bod te doen om 70 MW in 2020 aan windenergie te realiseren binnen de gemeente Groningen en daarbij voorrang te geven aan eigen burgerinitiatieven en/of lokale energiecoöperaties.

Deze motie wordt in samenhang opgepakt met de motie Windmolens en past in het beleidskader wind dat voor de zomer in concept gereed is. Op basis van de bevindingen kan de brief aan de Provincie worden verstuurd.

Motie Ballonnen (april 2013)

U verzoekt ons college bij evenementen en festiviteiten het oplaten van ballonnen te ontmoedigen

Wij zijn gestart met het beoordelen van de huidige gang van zaken rondom het oplaten van ballonnen tijdens evenementen en andere festiviteiten en verkennen de mogelijkheden tot ontmoediging. Na de zomer informeren wij u over de uitkomsten.

Motie Strafbaarstelling illegaliteit (april 2013)

U heeft ons gevraagd om de zorgen van raad en college ten aanzien van de gevolgen van het wetsvoorstel strafbaarstelling illegaal verblijf uitdrukkelijk onder de aandacht van het kabinet te brengen.

We hebben op 14 mei jl. een brief (kenmerk BD13.3666012) aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie inzake het wetsvoorstel verstuurd waarin wij dit standpunt kenbaar maken. U heeft van ons een kopie van deze brief ontvangen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'P. Rehwinkel', written over a horizontal line.

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'M.A. Ruys', written over a horizontal line.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

L. f.

Collegedebat - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Bestuursdienst

Onderwerp 8ste Voortgangsrapportage
bezuinigingen 2011-2014

Steller Dirk Vliegthart

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 81 Bijlage(n) 3

Ons kenmerk BD13.3688916

Datum 23 MEI 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij bieden we u de 8ste Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014 aan, waarmee wij uw raad informeren over de uitwerking, de realisatie en de risico's van het bezuinigingspakket van in totaal 45,1 miljoen euro.

We geven in deze voortgangsrapportage inzicht in de realisatie van de maatregelen tot en met april 2013 en de wijze waarop (deels) incidentele en/of vervangende dekking noodzakelijk is. Daarnaast beschouwen we de voorbereiding van de maatregelen 2014 en de knelpunten en vertraguingsrisico's die zich daarbij kunnen voordoen.

Tevens hebben we een inschatting gemaakt van de niet te realiseren maatregelen uit het bezuinigingspakket. We verwachten voor een totaal van 7,6 miljoen euro aan maatregelen niet te kunnen realiseren, om uiteenlopende redenen. In de Voorjaarsbrief betrekken we dit knelpunt bij de financiële opgave voor de komende jaren. We blijven zoeken naar oplossingen voor deze knelpunten en bij de begroting 2014 worden vervangende maatregelen aan uw raad voorgelegd.

De actuele stand van het bezuinigingspakket 2011-2014 is opgenomen in de bijlagen. Bijlage 1 is de 8ste Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014, bijlage 2 geeft het financiële en formatieve overzicht met de bekende kleurstelling en bijlage 3 is de toelichting op alle maatregelen, waarbij de wijzigingen ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage grijs gearceerd zijn weergegeven.

Collegedrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

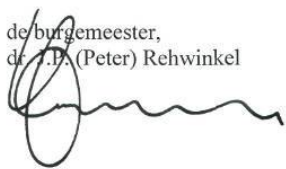

Bladzijde 2
Onderwerp 8ste Voortgangsrapportage
bezuinigingen 2011-2014

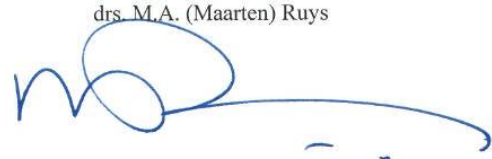
Begin 2013 is in overleg met het auditcomite afgesproken om de Voortgangsrapportage Bezuinigingen te laten aansluiten bij de Voorjaars- en Najaarsbrief. De 9de Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014 is derhalve gepland voor november 2013.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegedebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

BIJLAGE

8STE VOORTGANGSRAPPORTAGE BEZUINIGINGEN 2011-2014

1. INLEIDING

Hierbij ontvangt u de 8ste Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014. Wij hebben uw raad toegezegd regelmatig te rapporteren over de voortgang van de bezuinigingsmaatregelen. In deze rapportages informeren wij u over de actuele stand in de uitwerking van het bezuinigingspakket van in totaal 45,1 miljoen euro (financieel en formatief), de belangrijkste ontwikkelingen en risico's, inhoudelijk gewijzigde maatregelen, de reserves flankerend beleid en frictiekosten en de communicatie.

Deze 8ste Voortgangsrapportage geeft de stand van zaken van april 2013. Begin 2013 is in overleg met het auditcomité besloten om de rapportages te laten aansluiten bij de Voorjaars- en Najaarsbrief aan de raad. De volgende Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014 wordt in november 2013 aan u voorgelegd.

2. ACTUELE STAND BEZUINIGINGEN

2.1 Financiën

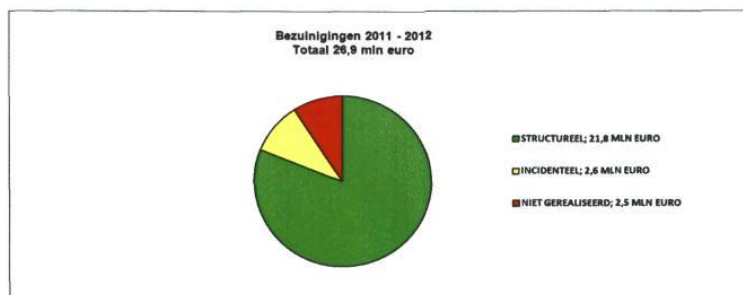
Het totaal aan taakstellingen voor de periode 2011-2014 bedraagt 45,1 miljoen euro. De verdeling over de jaren is als volgt:

2011	16,560 miljoen euro
2012	10,320 miljoen euro
2013	11,785 miljoen euro
2014	6,435 miljoen euro
totaal	45,100 miljoen euro

2011-2012

De taakstelling *tot en met 2012* bedraagt 26,9 miljoen euro. Hiervan is nu 21,8 miljoen euro (81%) structureel gerealiseerd. Dit is een stijging van 1,3 miljoen euro ten opzichte van de 7DE Voortgangsrapportage bezuinigingen. Daarnaast is 2,6 miljoen euro (10%) incidenteel gerealiseerd in 2013 en voor 2,5 miljoen euro is in 2013 nog geen adequate dekking gevonden.

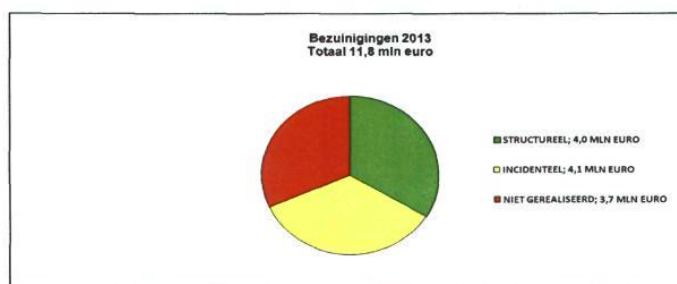
De niet te realiseren taakstelling "Afromen WMO resultaat" wordt in deze collegeperiode incidenteel gedekt uit extra beleidsmiddelen; de taakstelling "Inhuur derden" is nog niet gerealiseerd en daarnaast is er vertraging in de realisatie van enkele bedrijfsvoerings- en inkoop taakstellingen.

Collegedebat - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

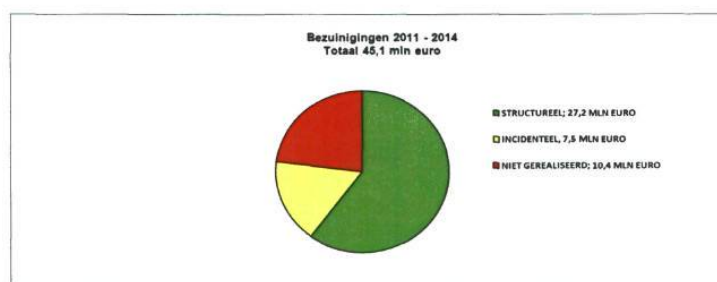
2013

Het bezuinigingspakket 2013 bevat voor 11,8 miljoen euro aan taakstellingen. Hiervan is op dit moment 4,0 miljoen euro (34%) structureel gerealiseerd. Daarnaast is 4,1 miljoen euro (35%) van de taakstellingen incidenteel gedekt. Voor een totaal van 3,7 miljoen euro aan taakstellingen is nog geen realisatie of alternatieve dekking gevonden.

Totaal 2011-2014

De actuele stand van het totale bezuinigingspakket voor de periode 2011-2014 ter hoogte van 45,1 miljoen euro is onderstaand in beeld gebracht. We zien dat 27,2 miljoen euro (61%) aan maatregelen is structureel gerealiseerd en 7,5 miljoen euro (17%) wordt incidenteel gedekt in 2013. De resterende maatregelen zijn nog niet gerealiseerd.

Van het totaal nog structureel te realiseren taakstellingen van 17,9 miljoen euro (7,5 + 10,4) verwachten we voor 7,6 miljoen euro aan maatregelen niet te kunnen realiseren. Dit knelpunt betrekken we bij de alternatieve dekking en aanvullende maatregelen in de Voorjaarsbrief.

Tussenbalans

In de 7DE Voortgangsrapportage zijn diverse knelpunten en realisatierisico's in het bezuinigingspakket gesignaleerd. We hebben daarom in het eerste kwartaal 2013 een tussenbalans opgemaakt van het uitgewerkte bezuinigingspakket en verkend welke maatregelen vervangen of incidenteel gedekt moeten worden in deze collegeperiode, omdat de realisatie van de maatregel achterloopt op de financiële planning. We informeren u bij de Voorjaarsbrief over de dekkingsmogelijkheden die wij zien voor het oplossen van knelpunten in de begroting en het bezuinigingspakket.

Het bezuinigingspakket 2011-2014 is begin 2010 samengesteld, daarin zijn een aantal maatregelen globaal beschreven en van indicatieve taakstellingen voorzien. Dat geldt vooral voor de nog te realiseren maatregelen in 2013 en 2014. Nu, bij de uitwerking, lopen we tegen enkele knelpunten aan

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

in de realisatiemogelijkheden en fasering van de maatregelen. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te wijzen.

Effecten Rijksbezuinigingen

Bij het samenstellen van het gemeentelijke bezuinigingspakket (2010), had het Kabinet al diverse bezuinigingsplannen aangekondigd, maar de exacte invulling was nog onbekend. De effecten bleken in de uitwerking vooral voelbaar op het sociaal-maatschappelijke domein. Uw raad heeft voor een belangrijk deel deze Rijkskortingen gecompenseerd uit extra beleidsmiddelen.

Tevens zijn enkele voorgestelde gemeentelijke bezuinigingsmaatregelen gecompenseerd uit extra beleid tot en met 2014, zoals de voorgenomen korting op de exploitatie van iederz en het afromen van WMO resultaten. Daarmee is destijds voorkomen dat we in de voorzieningen moesten snijden.

Herinrichting gemeentelijke organisatie

Er treedt vertraging op bij de maatregelen die zijn verbonden aan het herinrichten van de gemeentelijke organisatie. In het bezuinigingspakket zitten reorganisatietaakstellingen, die door het management verder worden voorbereid. Het betreft onder andere de reorganisatie van RO/EZ (1 miljoen euro), het samenvoegen van de ondersteunende functies in het Shared Service Center (ca 3,8 miljoen euro) en de verdere herinrichting gemeentelijke organisatie (2,5 miljoen euro).

Bezuinigingstaakstellingen werden in voorgaande bezuinigingsronden zo goed mogelijk gekoppeld aan de verwachte uitstroom van personeel. Dat kon bij de huidige taakstellingen minder nauwkeuring, omdat de contouren van de nieuwe organisatiestructuur van de gemeente in 2010 nog niet in beeld waren. De voorbereiding voor de organisatieontwikkeling is gestart in 2011 en in 2012 zijn de eerste stappen gezet. We verwachten in 2013 een belangrijke slag te slaan op dit terrein. We zien echter ook dat de realisatie achterloopt op de oorspronkelijke fasering in het bezuinigingspakket.

Ten eerste kost het tijd om de formele stappen in de veranderingstrajecten zorgvuldig te doorlopen, de inspraak hierop plaats te laten vinden, plaatsingsgesprekken met de medewerkers te voeren en bovenformatieve medewerkers te begeleiden naar ander werk.

Bezuinigingstaakstellingen zijn immers pas gerealiseerd als de formatieplaatsen formeel zijn geschrapt én er voor de betrokken medewerkers structureel een andere oplossing is gevonden. Zoals een herplaatsing op een andere structureel begroette formatieplaats of niet meer werkzaam zijn bij de gemeente.

Ten tweede zijn er bij de diverse voorgenomen reorganisaties ook nog andere financiële problemen op te lossen. SOZAWE en iederz hebben tekorten in de meerjarenbegroting, die ook voor een deel moeten worden opgelost door formatiereductie. Bij RO/EZ is sprake van omzetsdalingen en afname van investeringsprojecten. Uit deze externe omzet en investeringsbudgetten wordt een aanzienlijk deel van de vaste en flexibele formatie gedekt. Afname van deze dekking legt druk op de afbouw van formatie en daar komen de bezuinigingstaakstellingen bovenop. Deze financiële problemen zijn overigens geen onderdeel van deze Voortgangsrapportage Bezuinigingen, daarover informeren wij u in de Voorjaarsbrief.

Daarnaast worden wij geconfronteerd met financiële tegenvallers als gevolg van de economische crisis. Daardoor reddden we het niet meer om met het huidige bezuinigingspakket een sluitende meerjarenbegroting te presenteren. Er zijn aanvullende incidentele en structurele bezuinigingsmaatregelen nodig in deze en de volgende collegeperiode.

Al met al is het totale beeld zorgelijk. De relatief eenvoudig in te vullen maatregelen uit het bezuinigingspakket zijn in de jaren 2011 en 2012 al gerealiseerd. De in 2013 en 2014 nog op te lossen taakstellingen zijn lastiger te realiseren en hebben grote(re) realisatie of vertragingrisico's, vooral de maatregelen die zijn verbonden aan de organisatieontwikkelingen en de daarmee verbonden formatieve taakstellingen. Zoals geschetst verwachten we op dit moment voor maximaal 7,6 miljoen euro aan maatregelen niet te kunnen realiseren.

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

2.2 Formatie

De bezuinigingsoperatie van de gemeente Groningen voor de periode 2011-2014 heeft personele consequenties. In eerdere voortgangsrapportages gaven wij aan een formatie afname te verwachten van tenminste 150 fte. In deze 8STE Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014 is een aantal maatregelen verder uitgewerkt, waardoor er een completer beeld ontstaat van de formatie-effecten.

We verwachten op basis van de tot nu toe uitgewerkte maatregelen een formatiereductie van 165 fte en de totale formatieafname kan nog iets hoger uitpakken. Naast het bezuinigingen pakket 2011-2014 zijn er nog diverse knelpunten in dienstbegrotingen op te lossen, ook dat zal leiden tot een verdere afname van de formatie. Momenteel worden de personele consequenties van de organisatieontwikkelingen (Shared Service Center, Klant Contact Centrum, Stadbeheer, wijkgericht werken) nader in kaart gebracht. De totale formatie afname is sterk afhankelijk van de keuzes die bij de organisatieontwikkeling per thema worden gemaakt en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsplannen voor het personeel. Op het moment van het opstellen van deze 8ste Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014 is de formatie structureel met 51,6 fte gereduceerd.

2.3. Belangrijkste ontwikkelingen maatregelen 2011 – 2014

De belangrijkste ontwikkelingen in het bezuinigingspakket 2011-2014 worden hieronder samengevat. De actuele stand van alle maatregelen vindt u in bijlage 3.

A. Bezuinigingen op en in de eigen organisatie

CONCENTRATIEMAATREGELEN

1. Concentreren of uniformeren ondersteunende afdelingen

De vorming van het Shared Service Center SSC levert een belangrijke bijdrage aan de gemeentelijke bezuinigingstaakstelling voor alle bedrijfsvoeringstaken.

Met de vorming van het SSC willen we een besparing realiseren van 1,7 miljoen euro in 2013, oplopend naar minimaal 3,8 miljoen euro structureel vanaf 2014 en een formatiereductie van ruim 60 fte. Daarmee worden de formatie taakstelling op de PIJOFACH functies bij de maatregelen 1, 2.2, 3.1, 5.3, 6.3 en 10 van het bezuinigingspakket ingevuld.

Voor alle SSC afdelingen is een Uitvoeringsplan opgesteld, waarin is uitgewerkt op welke wijze met een verminderde formatie de taken kunnen worden uitgevoerd. Op basis van de huidige planning is de verwachting dat het SSC met ingang van 1 januari 2014 van start kan gaan. Dat betekent dat de ingeboekte bezuinigingen op bedrijfsvoering in 2013 in de huidige structuur moeten worden gerealiseerd. Dat resulteert voor de taakstellingen 2013 echter in een vertragingrisico, waarvoor incidentele oplossingen worden gezocht.

We willen de taakstelling 2013 (1,7 miljoen euro) incidenteel dekken door:

- De inzet van (PIJOFACH) formatie voor organisatie ontwikkeling, te dekken uit de beschikbare budgetten voor Organisatie Ontwikkeling ter hoogte van 600 duizend euro
- De risicobuffer Concernbezuinigingen van 500 duizend euro in 2013 hiervoor in te zetten (18.1)
- Vacaturestop concernbreed; we beperken de vacature-invulling en waar mogelijk verzorgen we (tijdelijke) invulling van vacatures met eigen medewerkers. Verwachte opbrengst 535 duizend euro, waarbij een realisatierisico bestaat van 50% (270 duizend euro)
- Een extra formatie taaktaakstelling BSD/SSC/concernstaf 50 duizend euro

2. Besparingen huisvesting/gebouwenbeheer (€ 1 miljoen, fte pm)

We willen deze besparing realiseren door enerzijds de uniformering van het facilitaire proces en anderzijds door het management en beheer op de gemeentelijke gebouwen/vastgoed te bundelen.

De taakstelling is onderverdeeld in:

Facilitair (€500 duizend)

We willen een nieuwe Facilitaire organisatie gaan vormen, met als doel om de huidige acht facilitaire afdelingen samen te voegen tot één gemeentebrede facilitaire organisatie. Dit als deelproject van de concernbrede organisatieontwikkeling PIJOFACH.

Het facilitaire deel van de taakstelling in 2013 is incidentele gedekt zoals aangegeven bij maatregel 1.

Vastgoed (€500 duizend)

Wij willen het kernvastgoed (de gemeentelijke kantoorgebouwen) samenvoegen en centraal exploiteren, zodat de ambtelijke organisatie optimaal wordt geaccommodeerd met een efficiënte inzet van eigen en gehuurd vastgoed.

De taakstelling Vastgoed 2013 van in totaal 375 duizend euro, wordt nog niet structureel gerealiseerd, omdat de voorgenomen wijzigingen (waaronder centralisatie) van het gemeentelijk kernvastgoed in 2013 nog niet tot besparingen leiden. De taakstelling kan in 2013 (voor circa 100 duizend euro) incidenteel worden gedekt door de extra inkomsten uit de huisvesting Veiligheidshuis, vanaf 1 juli 2013 en de lagere kosten Gotenburgweg. Voor de resterende taakstelling zoeken wij nog een oplossing.

3. Organisatieontwikkeling (€ 3 miljoen, fte pm)

We hebben deze taakstelling verdeeld over de verschillende afzonderlijke reorganisatieprocessen die in gang zijn gezet. Een uitwerking van de verdeling is opgenomen in bijlage 3.

Het realiseren van de taakstellingen op Organisatieontwikkeling kent een vertraging ten opzichte van de oorspronkelijke fasering van in totaal 675 duizend euro in 2013 en 600 duizend euro in 2014. Daar zoeken wij incidentele oplossingen voor. Daarnaast is voor de taakstellingen 2013 beleidsfuncties maatschappelijk domein (200 duizend euro) en Samenvoegen iederz en SOZAWE (100 duizend euro) nog geen structurele invulling gevonden.

EFFICIENCYMAATREGELEN (INTERN)

8. Sturen op autonome uitstroom (€ 525.000, 7,5 fte)

De inschatting is dat maximaal 25% van de totale taakstelling wordt gerealiseerd door middel van de oorspronkelijke maatregel. De rest van de taakstelling is opgenomen in de bezuinigingsopgave SOZAWE 2012-2015, die we in het voorjaar van 2012 hebben geformuleerd.

De taakstelling 2013 is voor 142 duizend euro structureel gerealiseerd door een verlaging van de formatie bij Klantmanagement. Er resteert een knelpunt van 33 duizend euro. Dit wordt incidenteel opgelost in 2013. De structurele opgave voor 2014 wordt hierdoor 33 duizend euro hoger; 208 duizend euro. Deze opgave zal worden meegenomen bij de vorming van een nieuwe uitvoeringsorganisatie op het terrein van Werk, Participatie en Financiële diensten.

12. Efficiëntie Zelfstandigen/WWIK (€ 280.000, 2,6 fte)

In de vorige voortgangsrapportage meldde wij de realisatie van deze taakstelling. Nu blijkt echter dat de raming van bespaarde loonkosten moet worden aangepast. Hierdoor ontstaat een probleem van 42 duizend euro, waarvoor incidentele dekking voor 2013 is gevonden. In 2014 is er een structureel probleem van 148 duizend euro.

14. Efficiëntytaakstelling RO/EZ (€ 1,485 miljoen, 26 fte)

De doelstelling is om efficiënter te werken en een taakstelling op de formatie te realiseren. Om dit te realiseren is gekeken naar de werkwijze, de financiering en de taken binnen RO/EZ. Dit heeft geresulteerd in een organisatieontwikkelingstraject.

In de contourennota 'Waarom en hoe RO/EZ anders gaat werken' is de bezuiniging uitgewerkt, inclusief de maatregelen 9.3 Bedrijfsvoering (150 duizend euro), 15.1 GEO-informatie (55 duizend euro), 26.1/2 Bedrijfsvoering personele voorziening (280 duizend euro).

Het uitvoeringsplan is afgerond en de OR heeft er mee ingestemd. De bezuinigingen worden voor de helft gerealiseerd door reductie van het aantal leidinggevenden en voor de andere helft door een generieke taakstelling van 2,5% op de formatie.

De taakstelling van 2012 (570 duizend euro) is structureel gerealiseerd. De taakstelling voor 2013 (880 duizend euro) is grotendeels gerealiseerd. In een beperkt aantal gevallen is er sprake van boventaligheid en frictiekosten. Voor de meeste herplaatsingskandidaten is een oplossing gevonden. Ook is er sprake van gedeeltelijke "weglek" naar tarieven, opbrengsten van derden en investeringsprojecten. Met dit laatste effect is rekening gehouden in het bezuinigingspakket. De taakstelling tot en met 2013 is 1,450 miljoen euro, waarvan 1,2 miljoen euro structureel is gerealiseerd.

Hierbij moet wel de kanttekening worden geplaatst dat de organisatiekosten van RO/EZ onder druk staan. Er zijn minder projecten en / of projecten zijn vertraagd. Gevolg is dat er minder organisatiekosten kunnen worden gedekt uit investeringsprojecten. Ook zijn er tekorten op de uitvoering van wettelijke taken en beleidsproducten. Met het ingezette organisatieontwikkelingstraject is een bescheiden stap gezet om voor te sorteren op de toekomstige organisatieontwikkeling.

EFFICIENCYMAATREGELEN (EXTERN)

22. Samenwerking Martiniplaza en OPSB (€ 200.000, pm fte)

Wij onderzoeken welke mogelijkheden er zijn tot samenwerking tussen de werkmatschappij Oosterpoort Stadsschouwburg (OPSB) en Martiniplaza, op de terreinen programmering en planning, administratie en management. Hieraan verbinden wij een bezuinigingstaakstelling van 200 duizend euro in 2013.

Beide instellingen zijn bereid tot samenwerking, vanuit een verschillend perspectief en in de vorige Voortgangsrapportage berichtten wij over het feit dat 60% van het bedrag voorzien is van planvorming. Een besparing door samenwerking lijkt nog steeds mogelijk, maar beide instellingen ondervinden ook de gevolgen van de recessie met teruglopende opbrengsten en olopemde (onderhouds-)kosten. Zowel Martiniplaza als de Stadsschouwburg/Oosterpoort geeft aan de besparingen nodig te hebben voor een sluitende exploitatie.

Wij beraden ons op een stellingname inzake de financiële situatie van beide instellingen en zullen uw raad zo spoedig mogelijk een voorstel voorleggen.

BEDRIJFSVOERING EN PERSONELE VOORZIENING

24. Versobering inkoop goederen en dienstverlening (€ 3,5 miljoen, pm fte)

De inkoopstaakstelling wordt volgens categoriemanagement ingevuld. Hiermee beperken we het aantal contactpunten binnen de gemeente voor dezelfde type inkopen bij dezelfde leveranciers of in hetzelfde marktsegment. De verdeling van de taakstelling van in totaal 3,5 miljoen euro is in bijlage 3 nader uitgewerkt.

Voor iedere productgroep heeft de categoriemanager een analyse gemaakt van inkoopvolumes, inkoopstromen, onder- en overuitputting van contracten, contractvormen en de zich daarbinnen voordoeende mogelijkheden van beter contractbeheer, versoberde aanpak, scherpere aanbestedingsmogelijkheden etc.

Het blijkt in de praktijk moeilijk om deze taakstelling te realiseren met prijsvoordelen op de inkoop. Door de bezuinigingen en reorganisaties nemen de inkoopvolumes af en er is bij diverse bedrijfsonderdelen sprake van cumulatie van bezuinigingstaakstellingen en op te lossen knelpunten in de exploitatie. We kijken daarom nu ook naar mogelijkheden om de taakstelling te realiseren door kwaliteitscriteria aan te passen en extra volume kortingen op de inkoopbudgetten. We houden in 2013 rekening met een realisatie risico op deze taakstelling van maximaal 1,2 miljoen euro.

Een algemeen risico bij deze taakstelling is dat prijsafspraken en contracten voor een beperkte periode worden afgesloten. Er is een risico dat we op termijn de nu ingeboekte inkoopvoordelen weer kwijtraken.

26.7.4 Externe inhuur

In 2011 en 2012 is uitgebreid onderzoek gedaan naar mogelijkheden om aan de afgesproken afname van inhuur derden een structurele besparing te koppelen. Daaruit blijkt dat de inhuur van extern personeel afneemt, maar de taakstelling financieel daarmee moeilijk is te realiseren. Onder andere omdat de kosten van tijdelijk personeel vaak wordt gedekt uit incidentele budgetten en investeringskredieten, tijdelijk personeel extra inkomsten genereren (die dan ook wegvallen) of personeel wordt ingehuurd om basisvoorzieningen in stand te houden.

B. Bezuinigingen op de voorzieningen in de stad

WELZIJN

44. Geïntegreerde aanpak budget maatschappelijke ontwikkelingen (€ 1,7 miljoen, pm fte)

De taakstellingen maatschappelijk domein worden in 2013 incidenteel gedekt door diverse bezuinigingen op budgetten en activiteiten in de programma's Jeugd en onderwijs en Welzijn, gezondheid en zorg. Een groot deel daarvan vindt plaats op het budget Maatschappelijke Opvang. Dit budget gebruiken we normaal gesproken voor (eenmalig) vernieuwingsprojecten, uitproberen van nieuwe diensten (kan structureel worden bij succes) en ontwikkeling en innovatie. Hierop bezuinigen we incidenteel € 775.000. Vanuit het budget Maatschappelijke Opvang wordt ook een aantal instellingen gesubsidieerd. Op die subsidies wordt nu niet bezuinigd. Daarnaast bezuinigen we op een aantal kleinere posten, die dit jaar nog beschikbaar zijn en/of ruimte bieden binnen die activiteit.

De gemeentebegroting 2013 vermeldt wat betreft Wmo individuele voorzieningen een begrotingsrisico van 0,6 miljoen euro. De eerste prognoses voor 2013 komen echter uit op een mogelijk voordeel. Bij de aanbesteding van het collectief vervoer, na het opstellen van de begroting 2013, was al aangegeven dat dit mogelijk tot een voordeel kon leiden. Met het nieuwe contract dat nadien tot stand is gekomen blijkt deze verwachting uit te komen. Daarnaast lijkt de vraag naar huishoudelijke verzorging zich anders te ontwikkelen dan bij de begroting was aangenomen. Hierdoor kan voor 2013 wat betreft Wmo individuele voorzieningen mogelijk een voordeel worden geprognosticeerd. Van dit mogelijke voordeel zal 344.000 euro worden ingezet voor incidentele invulling van de taakstelling maatschappelijk domein in 2013. Mocht het resultaat op de Wmo individuele voorzieningen door onvoorziene ontwikkelingen lager zijn dan 344.000 euro, dan is de Wmo-egaliseringsreserve voor dit deel als achtervang beschikbaar.

Zie bijlage 3 voor een uitgebreide toelichting op de voorgestelde invulling van deze taakstelling.

SPORT, CULTUUR, WELZIJN

48. Verminderen subsidie Martiniplaza (€ 400.000)

Wij hebben u eerder toegezegd dat de tweede verlaging van de subsidie in 2013 alleen doorgaat indien de financiële situatie van Martiniplaza dat toelaat.

Op dit moment is duidelijk dat Martiniplaza de gevolgen ondervindt van de recessie, met dalende opbrengsten en oplopende (onderhouds-)kosten. Wij beraden ons op een stellingname inzake de financiële situatie van de Martiniplaza en zullen uw raad zo spoedig mogelijk een voorstel voorleggen.

E. Aanvullende bezuinigingen

AV2. Energie besparen gemeentelijke gebouwen (€ 700.000)

De kwartiermaker is aangesteld en heeft een voorstel voor een investeringsplan ESCo en een voorstel tot een revolverend fonds in voorbereiding. Daarin zal ook een inschatting van het te behalen voordeel worden opgenomen.

Structurele voordelen op de energierekening van de gemeente zullen echter pas op termijn ontstaan. Daarom is voor 2013 en waarschijnlijk ook voor 2014 incidentele dekking nodig. We zullen voor 2013 incidentele dekking zoeken bij de energie afrekeningen van de gemeente.

AV3. Investeren in KCC en kanaalmanagement (€ 500.000)

Een voorstel voor de realisatie van de bezuinigingstaakstelling 2013 is in voorbereiding, inclusief de onderverdeling van de taakstelling naar de diensten. De mate waarin diensten deze taakstelling realiseren, verschilt nogal en we verwachten dan ook dat de bezuinigingstaakstelling voor 2013 niet geheel zal worden gerealiseerd.

Begin 2013 heeft een zgn. Gateway-review plaatsgevonden op het programma KCC. Belangrijkste conclusie is dat de ontwikkeling verbreed en versneld dient te worden om daadwerkelijk de doelstellingen te bereiken. Dit is een positieve impuls voor de realisatie van de taakstelling 2014, zodat de bezuinigingseffecten kunnen worden gerealiseerd.

AV6. Afstoten/ stoppen met de drafbaan / evenemententerrein (€ 400.000)

In onze vergadering van 9 april 2013 zijn scenario's besproken voor de toekomstige integrale invulling van het drafbaan-/evenemententerrein. In de loop van het jaar wordt een voorstel aan uw raad voorgelegd. De taakstelling 2013 van 200.000 euro zal nog niet worden gerealiseerd en wordt incidenteel gedekt.

2.3. Overige maatregelen.

De actuele stand van alle maatregelen vindt u in bijlagen 2 en 3. Voor alle maatregelen is t/m 2012 en t/m 2013 aangegeven of de maatregel structureel, incidenteel, of nog niet is gerealiseerd, inclusief formatiereductie.

Bij elke maatregel geven we met een kleur de voortgang aan.

- Groen:** de voorbereiding is afgerond, we verwachten de maatregel te realiseren
- Oranje:** de voorbereiding is nog niet afgerond
- Rood:** de maatregel kan niet worden gerealiseerd, of er is een groot realisatierisico

We maken voor de rode maatregelen zo spoedig mogelijk een afweging of de maatregel door een aanpassing in het oorspronkelijke voorstel alsnog kan worden gerealiseerd, of dat er een alternatief voorstel voor deze taakstelling aan uw raad moet worden voorgelegd.

Een kleurencombinatie geeft aan dat de taakstelling bijvoorbeeld in het eerste jaar wordt gerealiseerd, maar dat de voorbereiding voor de olopende taakstellingen in volgende jaren nog niet is afgerond.

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

3. INHOUDELIJKE WIJZIGINGEN VAN DE VOORSTELLEN

In dit hoofdstuk geven wij een toelichting op de inhoudelijke wijzigingsvoorstellen in het bezuinigingspakket.

Zoals op bladzijde 2 en 3 al aangegeven, verwachten we voor maximaal 7,6 miljoen euro aan maatregelen structureel niet te kunnen realiseren. Oplossingen voor deze knelpunten zijn nog niet opgenomen in deze 8ste Voortgangsrapportage bezuinigingen. We betrekken dit knelpunt bij de financiële opgave in de Voorjaarsbrief.

Overige bijstuuringsvoorstellen:

3. Organisatieontwikkeling (€ 3 miljoen, fte pm)

We hebben in ons collegeprogramma aangegeven, dat we een aanpassing van de organisatievorm willen doorvoeren. We gaan daarvoor de primaire bedrijfsprocessen stroomlijnen en taken met minder mensen uitvoeren door de processen slimmer en efficiënter te organiseren. Hierdoor willen we een besparing realiseren van 3 miljoen euro, volgens de volgende invulling.

	totaal	2013	2014	2015	FTE
3.1 Aanvulling op traject PIJOFACH/SSC/Concernstaf	540	270	270		pm
3.2.1 Samenvoegen Beheer en onderhoud (Stadsbeheer)	850	300	300	250	12.0
3.2.2 Management structuur (AMT naar GMT)	260	260			3.0
3.2.3 Wijkgericht werken	300	150	150		6.0
3.2.4 Beleidsfuncties maatschappelijk domein	600	200	200	200	6.0
3.2.5 Samenvoeging Iederz, SoZaWe	300	100	100	100	4.0
3.2.6 Ontvlechting HVD	150	45	55	50	1.5
3.2.7 Beleidsfuncties ruimtelijk domein			pm		
3.2.8 Restpost organisatie ontwikkeling		pm			
Vertraging incidenteel te dekken in de jaarschijf		pm	pm	-	
Totaal	3.000	1.325	1.075	600	44.5

De genoemde taakstellingen zijn de netto bedragen die per maatregel structureel worden ingeboekt als besparing. Bruto zal er bij enkele maatregelen meer moeten worden bespaard, omdat deze taken voor een deel worden gefinancierd met inkomsten uit de gemeentelijke tarieven zoals de afvalstoffenheffing of bv. uit investeringskredieten. Dit betekent dat een deel van de besparing "weglekt" en leidt tot lagere gemeentelijke tarieven en lagere investeringskosten, in plaats van concrete bezuinigingen.

Het realiseren van de taakstellingen op Organisatieontwikkeling kent een vertraging ten opzichte van de oorspronkelijke fasering van in totaal 675 duizend euro in 2013. Dit wordt incidenteel opgelost. Daarnaast is er in 2013 nog geen invulling gevonden voor de taakstellingen beleidsfuncties maatschappelijk domein en samenvoeging Iederz, SoZaWe voor 300 duizend euro.

6. Efficiency personeel en loonkosten (€ 1,885 miljoen, 4,5 plus pm fte)

Uit een inventarisatie blijkt dat de taakstelling slechts ten dele kan worden gerealiseerd, vanwege een overlap met andere maatregelen in het bezuinigingspakket. Verder is er nog sprake van boventaligheid/herplaatsingskandidaten, waardoor slechts in zeer beperkte mate vrijval ontstaat. Echte realisatie en vrijval (door uitstroom) wordt op zijn vroegst vanaf 2015 verwacht.

Daarom stellen wij voor om de taakstelling:

- voor 500 duizend euro te vervangen door een verlaging van de factor incidenteel als onderdeel van de nominale looncompensatie (250 duizend euro netto in 2013 en 2014)
- voor 30 duizend euro te vervangen door een taakstelling op het werken voor de gemeente Ten Boer.

De resterende taakstelling voor 2013 is 320 duizend euro.

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

23. Uitbesteden ombudsfunctie (€ 200.000, 2,4 fte)

Deze maatregel per 2014 is na besluitvorming in uw raad geschrapt.

We stellen voor:

- de structurele kostenbesparing van het afschaffen van de nieuwjaarsreceptie voor de burgers (100 duizend euro) per 2014 als vervangende maatregel aan te wijzen.

4. RESERVE FLANKEREND BELEID

De reserve IZA gelden (5 miljoen euro) is in 2011 omgezet in de reserve 'Flankerend beleid bezuinigingen 2011-2014' (collegebesluit 18-10-2011). In het flankerend beleid zijn instrumenten opgenomen die de mobiliteit vergroten. Het gaat om financiële middelen voor om- en bijscholing, begeleiding, coaching en outplacement en financiële tegemoetkomingen zoals loonsuppletie, verhuiskosten, faciliteiten bij sollicitatie etc.

Deze middelen zijn beschikbaar voor individuele trajecten van herplaatsingskandidaten en voor vrijwillig mobiele medewerkers. Voor 2012 is 140 duizend euro onttrokken uit de reserve Flankerend beleid. Wij verwachten dat in het najaar 2013 en in 2014 de aanvragen voor flankerend beleid zullen toenemen, vanwege de plaatsingsprocedures in het kader van de reorganisaties (SSC, concernstaf). De looptijd van het 'Flankerend beleid' is tot 1 augustus 2013. Voor de inzet van de flankerende middelen na 1 augustus 2013, wordt een afzonderlijk voorstel aan de COR en uw raad voorgelegd.

5. RESERVE FRICTIEKOSTEN

De reserve Friciekosten is ingesteld om incidentele kosten te betalen die voortvloeien uit vastgestelde maatregelen van de Bezuinigingsstaakstelling 2011-2014.

Overzicht:

Totaal beschikbare reserve Friciekosten	€ 2.863.000
Uw raad heeft inmiddels uit deze reserve beschikbaar gesteld	€ 1.269.000
Resteert	€ 1.594.000

Beschikbaar gesteld in 2012:

- Voorbereidingskosten fusie Muziekschool en Kunstencentrum	€ 300.000
- Voorbereidingskosten Stadsbeheer 2012	€ 35.000
- Projectteam bezuinigingen 2012	€ 98.000
- Voorbereidingskosten minder gebruik Gezinsbode	€ 20.000
- Extra weglekcompensatie 2012	€ 100.000
- Voorbereidingskosten PIJOFACH/SSC	€ 200.000
Totaal	€ 753.000

Extra beleidsmiddelen ingezet voor organisatieontwikkeling	€ 450.000
Projectteam Bezuinigingen 2013	€ 60.000

Nog beschikbaar in 2013	€ 331.000
-------------------------	-----------

Wijzigingen ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage bezuinigingen:

Voorbereidingskosten PIJOFACH/SSC

Uw raad heeft bij de 3^e begrotingswijziging 2012 incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de voorbereidingskosten PIJOFACH/SSC

Extra beleidsmiddelen voor OO

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

De Extra beleidsmiddelen 2012 zijn toegevoegd aan het budget voor organisatieontwikkeling. Bij de bestemmingsvoorstellen bij de jaarrekening 2012 (voorstel 11) stellen wij uw raad voor deze middelen te bestemmen om organisatieontwikkeling/frictiekosten bezuinigingen in 2013 op te vangen.

Projectteam bezuinigingen 2013

Voor de coördinatie en control op de realisatie van het bezuinigingspakket 2011-2014 is een projectteam Bezuinigingen ingesteld. Deze projectgroep verzorgt tevens de rapportages bezuinigingen voor het GMT, het college en de gemeenteraad.

De kosten van de projectsecretaris worden gedekt uit de reserve Frictiekosten bezuinigingen. De reserveonttrekking voor 2013 van 60 duizend euro wordt als onderdeel van de nota Begrotingswijzigingen eerste kwartaal 2013 aan uw raad voorgelegd.

6. COMMUNICATIE

Het uitgangspunt is, dat betrokken partijen tijdig worden geïnformeerd over de maatregelen.

In het kader van de communicatie zijn vooral de volgende maatregelen relevant:

- over diverse *concernbrede personele maatregelen* is doorlopend contact met de COR. Voor dienstspecifieke maatregelen vindt overleg plaats met de betreffende OR-en;
- *44 taakstelling geïntegreerde aanpak budget maatschappelijke ontwikkelingen*. Voor het op de Wmo-voorzieningen te bezuinigen deel zal, nadat het betreffende voorstel is afgerond, overleg worden gevoerd met diverse van belang zijnde organen, waaronder de WMO Adviesraad. De voorgestelde maatregelen worden niet eerder doorgevoerd;
- *46 Beëindigen subsidierelatie met instellingen*. De betrokken instellingen zijn geïnformeerd en een nieuw voorstel zal aan de raad worden voorgelegd;
- *48 verminderen subsidie Martiniplaza*. Met de directie van Martiniplaza voeren we regelmatig overleg.
- *59 Gehandicaptenparkeerkaart*. Ons voorstel is voorgelegd aan de gehandicaptenraad, die deels contrair heeft geadviseerd;
- Aanvullend pakket: maatregel *Afstoten/stoppen met de drafbaan/evenemententerrein*; Wij zijn in overleg met alle betrokken partijen.
- *AV7. Lagere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Meerschop Paterswolde*. De communicatie rond deze bezuiniging gaat via het Dagelijks Bestuur van het Meerschop, dat bestaat uit de portefeuillehouder van onze gemeente (voorzitter) en de twee wethouders van Haren en Tynaarlo.

7. VERVOLG

In deze Voortgangsrapportage bezuinigingen is de stand van zaken gegeven van de maatregelen uit het bezuinigingspakket 2011-2014. Daarbij hebben we diverse knelpunten en vertragingrisico's geconstateerd. De komende maanden zoeken wij naar oplossingen door middel van een bijstelling van het oorspronkelijke voorstel óf door een vervangende (tijdelijke) dekking. Wij willen u de volgende voortgangsrapportage in november 2013 aanbieden, waarin de eventuele bijstellingsmaatregelen aan uw raad ter besluitvorming worden voorgelegd.

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

BIJLAGE

BIJLAGE 2 : VGR Bezuinigingen 2011-2014

Nr.	Dienst/maatregel	Taakstelling				Total 2011-2012-2013-2014-2011-2014	Realisatie um 2012		Realisatie um 2013		FTE's		um 2012		um 2013			
		2011	2012	2013	2014		Taak- stelling	S	I	N	Taak- stelling	S	I	N	Taak- stelling	I	N	
Bezuinigingen op en in de eigen organisatie																		
Concentratie																		
1	VERD	Concentreren/verminderen onderst. afdelingen:																
1.1	VERD	P&O functie	150	325	175	650	150	150	475	475			13,6					
1.2	VERD	Besparingen functionele functie			1.000	1.000							19,0					
1.3	VERD	Uitvoering DIJ functie	100	100	200	400	200	200	100	100								
1.4	VERD	Stimmer keten communicatie-acties	200	200	400	800	200	200	125	125			2,0			1,0		
1.5	VERD	Communicatie-advies beschikken			125	125							1,0					
1.5	VERD	Verbeteren bezwaarschriftproces	50	50	100	200	50	50	50	50			1,0			0,5		
1.5	VERD	Efficiënter inrichten Juridisch adviesproces	50	50	100	200	50	50	50	50			1,0					
1.5	ROEZ	taakdifferentiatie	50	50	100	200	50	50	50	50			1,0					
1.5	ROEZ	Vermindering vastgoed(VGO)-juridische dienstverlening aan BSD	40	40	80	160	40	40	40	40			3,0					
1	VERD	Subtotaal onderstaande afdelingen	350	650	1.600	2.800	350	350	1.200	1.200			32,6			11,5		
2	VERD	Besparingen huisvesting (M2)	75	300	125	500	75	75	375	375			pm					
2	VERD	Besparingen huisvesting / facilitair (FTE)	75	300	125	500	75	75	375	375			pm					
3	VERD	Organisatieontwikkeling:				540			270	270			12,0			6,0		
3.1	VERD	Aanwilling uit traject organisatie ontwikkeling			270	270			270	270			12,0			6,0		
3.2	VERD	Stroomlijnen organisatie			300	300			300	300			12,0			6,0		
3.2.1	VERD	Stroomlijnen beheer en onderhoud	155	105	260	520	155	155	260	260			3,0			3,0		
3.2.2	VERD	Management (AMT -> GMT)	150	150	300	600	150	150	150	150			3,0			3,0		
3.2.3	VERD	Formale wijzigings werken	150	150	300	600	150	150	150	150			3,0			3,0		
3.2.4	VERD	Breedstamfuncties maatschappelijk domein	200	200	400	800	200	200	200	200			4,0			2,0		
3.2.5	VERD	Samenvoegen leidez - sociale	100	100	200	400	100	100	100	100			4,0			2,0		
3.2.6	VERD	Ontwrichting HVD	45	45	90	180	45	45	45	45			1,5			1,5		
3.2.7	VERD	Breedstamfuncties ruimtelijk domein			100	200			100	100			4,0			2,0		
3.2.8	VERD	Respost OO managementfuncties			100	200			100	100			1,5			1,5		
3.2.8	VERD	Vertraging	345	345	690	1380	345	345	690	690			33			19		
3.2	VERD	Subtotaal Stroomlijnen organisatie	500	1.230	730	2.460	500	555	1.010	650	105	975	33	2		25		
3	VERD	Subtotaal Organisatieontwikkeling	500	1.500	1.000	3.000	345	345	1.280	650	105	1.245	45	2				
4	ROEZ	Vorming directe stadsroezicht:			110	110			75	75			pm			1,0		
4.1	ROEZ	Overstappende taakgebieden			75	110			75	75			1,0			1,0		
4.2	MD	Vergunningen																
5	MD	Overige samenvoeging afdelingen			15	15			15	15			0,5			0,5		
5.1	MD	taakreductie- en verandering : Formale bij			15	15			15	15			0,5			0,5		
5.2	ROEZ	inzameling gewaaslijk afval en Olie-Water-Slib	50	50	100	200	50	50	50	50			1,0			1,0		
5.3	DIA	Loket Beheer en verkeer	65	65	130	260	65	65	65	65			1,2			1,2		
5.3	DIA	Samenvoeging afdelingen DIA en Bestuursdienst	65	65	130	260	65	65	65	65			1,2			1,2		
Totaal concentratie			15	1.115	3.025	2.960	7.115	1.130	220	385	548	3.435	790	1.448	1.930	80,8	6,5	1,5
Efficiency (intern)																		
6	VERD	Efficiency personeel en lonkosten:				1.000			250	250			2,5					
6.1	VERD	Uitstroom oud instroom jong personeel			750	750			250	250			2,5					
6.2	VERD	Uitstroom oud instroom jong personeel	100	250	150	500	100	100	350	27	323							
6.3	DIA	Efficiency uitvoerende taken P&O			50	50			50	50			1,0				1,0	
6.4	DIA	Minder papieren salarisstroken	10	10	20	40	10	10	10	10			0,2			0,2		
6.5	DIA	Budgetten uitdendkrachten structureel verlagen	130	130	260	520	130	130	130	130			3,2			3,2		
6.6	DIA	Personeelreductie: vacaturelimiet:			35	35			35	35			0,7			0,7		
6.6.1	DIA	Stroomlijnen personeel			20	20			20	20			0,5			0,5		
6.6.2	MD	Personeelreductie: Vijfjaar vacaturelimiet			20	20			20	20			0,5			0,5		
6.6.3	MD	Personeelreductie: vacaturelimiet	55	55	110	220	55	55	105	105			1,8			1,8		
6.6.4	MD	Personeelreductie: Vijfjaar wachtgeld	35	35	70	140	35	35	35	35			0,9			0,9		
6	VERD	Subtotaal efficiency personeel en lonkosten	230	155	600	900	385	285	985	335	327	323	4,5	2,7	2,6	4,5	3,4	

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Nr.	Dienst	Maatregel	Taakstelling				Realisatie t/m 2012				Realisatie t/m 2013				FTE's		t/m 2012		t/m 2013		
			2011	2012	2013	2014	Totaal 2011-2014	Taakstelling	S	Realisatie	J	N	Taakstelling	S	Realisatie	J	N	Totaal Taakstelling	Realisatie	Totaal Taakstelling	Realisatie
7	VERD	Factor incidentieel in nominale compensatie	250	250	250	250	1.000	500	500			750	750				7,5	2,5			
8	SZV	Sturen op autonome uitstroom	175	175	175	175	525	175	175			350	317	33							5,0
9	VERD	Efficiency bedrijfsvoering																			
9.1	VERD	vermindern aantal kantoorverplekken	25	25	25	25	300	50	50			275	77	108							
9.2	VERD	vermindern aantal telefoonboorsten	100	100	100	100	300	100	100			100									
9.3	ROEZ	Beëindiging ROEZ COMBI 14																			
9.4	BSD	Minder secretariele ondersteuning	100	100	100	100	300	100	100			100									1,7
10	VERD	laikstellende bezuiniging -functie(onderdeel 1)					200					100									1,2
11	ROEZ	Anders financieren programma SHV	340				340	340	340			340									
12	SZV	Efficiënte Zelfstandigen/WVK	90	90	100	100	280	90	90			180	138	42							1,1
13	ledr	Verlaging concourbidrag aan ledez					700					450									1,1
14	ROEZ	Efficiency ROEZ (incl. 9.3/15, 1/26, 1/26.2)	570	880	35		1.485	570	570			1.450	1.200	250							12,0
15		Overige efficiency maatregelen:																			
15.1	ROEZ	Buitedienst Geo info-voorziening COMBI 14	25	25			50	25	25			50									
15.2	ROEZ	Bureau Woonwagzaken																			
15.3	OCSW	Effectievere inzet pers. Muziekschool COMBI 15.4																			
15.4	OCSW	Samenwerking Kluiscentrum en Muziekschool in een nieuwe stichting	160	50			210	160	160			210									
16	BSD	Minder wethouders	110	210			320	320	320			320									2,5
17	GRF	Griffe	100	100	200		400	200	200			400									2,0
18		Technische comités op bezuinigingsvoorstellen:																			
18.1	CONC	Beëindiging risico	-400	-100			-500	-500	-500			-500									2,5
18.2	CONC	Correctie van wegtek	-600	-1.500	-1.500		-3.600	-600	-600			-1.400	-700								2,0
Totaal Efficiency (intern)			855	-1.060	1.745	335	3.795	1.715	2.115	-473	73	3.460	2.857	102	701	49,3	10,3	18,7	30,0	31,0	
Efficiency (extern)																					
19	OCSW	Herinrichting vestigingsmanagement	160				160	160	160			160									1,0
20	SZV	Uitbesteding bezwaar en beroep	115				115	115	115			115									1,5
21	OCSW	Efficiënter gebruik voorzieningen WSR	50				50	50	50			50									0,2
22	OCSW	Maniplaza / SSI/OP	200				200	200	200			200									
23	BSD	Uitbesteden ombudsfunctie	200				200	200	200			200									
Totaal Efficiency (extern)			525	0	0	0	525	525	525	525	525	525	525	525	525	525	525	525	525	525	525
Totaal Efficiency (extern)			525	0	0	0	525	525	525	525	525	525	525	525	525	525	525	525	525	525	525

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Ifr.	Dienst (taaktype)	Taakstelling				Realisatie		Realisatie		FTE's		tm 2013	
		2011	2012	2013	2014	2011-2014	Totaal	2011	2012	2013	2014	2012	2013
Bedrijfsvoering & personele voorzieningen (was dienstverf. intern)													
24	VERD Subtotale versnoring inkoop goed & dienstverf.	400	1.000	1.000	1.100	3.500							
25	Minder (interne dienstverfening PKO) personeelverf.					290							
25.1	DIA Onttrekking restemid deel budget 'Regeling VGCA'	260			40	40							
25.2	MD bedrijfsvoering MD-Personeel in balans					40							
26	Bedrijfsvoering & personele voorzieningen:												
26.1	ROEZ Bedrijfsvoering RO/EZ.A. COMBI 14					270							
26.2	ROEZ Bedrijfsvoering RO/EZ.B. COMBI 14					270							
26.3	BSD Bedrijfsvoering & personele voorzieningen	160	50			210							
26.4	MD Eigen bedrijfsvoering - Catering	15				15							
26.5	SCW Sluiting bedrijfskantine	20				20							
26.6	SCW Afschieten admissiebijlages	245				245							
26.7	Beverken inhuur externed/ fiscaale schil en gemeentebrede bezuinigingen op kantines (met MD/OSW/SEI), fitness, arbeidsbijlages:												
26.7.1	VERD Fitness					84							
26.7.2	VERD Dienstbijlages	120	-40			80							
26.7.3	VERD Catering	350	350			167							
26.7.4	VERD Inhuur externen	636	596			1.486							
26.8	DIA Versnoring interne bedrijfsbudgetten	265	10	15		275							
27	BSD Programma BOSS	300				300							
Totaal Bedrijfsvoering & personele voorzieningen		2.396	2.330	1.055	1.100	6.880		4.725	2.500	437	1.798		
Dienverlening (extern)													
28	VERD Inruur gebruik Gezinsbode					150							
28	BSD Verkleinen concoumbudget onroerzied	200	150	150	200	200							
30	HVO Rekeningen Preparatie en Reparatie	50	50	50	50	50							
31	HVO Rekeningen Inhuur en EGD via de H&OG	50	50	50	50	50							
32	HVO EGD. Offertes van Dienst Eerstekeuring onderbrengen bij de H&OG	40	40	40	40	40							
Totaal Dienverlening (extern)		250	300	300	250	1.190		640	640				
Totaal Bezuinigingen op en in de eigen organisatie		3.315	4.885	6.650	4.845	19.705		8.210	5.475	329	2.406		
Totaal		14.140	7.022	2.294	5.544	160,9		27,6	28,5			92,2	49,8

Collegedebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Itr.	Diens taakregel	Taakstelling				Realisatie tm 2012		Realisatie tm 2013		FTE's		tm 2013	
		2011	2012	2013	Totaal 2011-2014	Taakstelling	Realisatie	Taakstelling	Realisatie	Totaal Taakstelling	Realisatie	Totaal Taakstelling	Realisatie
Bezuinigingen op de Voorzieningen in de stad													
Werk & Inkomens													
33	DIA Stadspas	250			250	250		250		0,3		0,3	0,3
Leefomgeving													
34	HVD Brandweer: maatr. Oosting/Alders terugdraaien	70	70		140	70		105	35	2,0		2,0	2,0
35	ROEZ Minder personeel budgetbeheer	50	50		100	50		100					
36	ROEZ Vermoeding grote groengebieden	300	535		835	835		835					
37	ROEZ Verlagen vij. budget Stadsdeelbeheerder	80	80		160	80		80					
Wonen													
38	ROEZ Hypotheek-gemeente-garanties	25			25	25		25					
39	ROEZ Platform GRWS	20			20	20		20					
40	ROEZ Verlagen budget stadsdeelprogramma (Nb zie ook stadsdeelprogramma)	250	250		500	500		500					
41	ROEZ Groenige Woonkwaliteit	100			100	100		100					
Onderwijs													
42	OCSW Verlaging subsidie de Jonge onderzoekers	160	200		360	160		160					
43	OCSW Afschaffen schoolzwemmen	225			225	225		225		1,0		1,0	1,0
Wetzijn													
44	VERD Taakstelling gemeentewide aanpak budget maatsch. Ontwikkelingen	500	1.200		1.700	500		500	1.700				
Gezondheid													
45.1	HVD Uitsluiting Wiro	300	325		625	625		625					
45.2	HVD WMO. Het verschuiven van het aandeel HHZ naar HHT (help bij het huishouden)	20	40	65	125	60		60	125				
Sport, Cultuur, Wetzijn													
46	OCSW Bezuigen subsidie/lelies met instellingen.	500			500	500		490	10				
47	OCSW Vermoeden inkomsten door extra activiteiten WSR	25	25		50	25		25					
48	OCSW Verminderen subsidie Maartijnplaza	200	200		400	200		200	200				
Totaal Bezuinigingen voorzieningen in de stad		995	3.055	2.135	6.185	4.050	500	4.190	1.735	3,3	1,3	3,3	1,3

Collegedebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Itr.	Diensmaatregel	Taakstelling				Realisatie tm 2012		Realisatie tm 2013		FTE's		tm 2013	
		2011	2012	2013	2014	Totaal	Taakstelling	Realisatie	Taakstelling	Realisatie	Totaal taakstelling	Totaal realisatie	Taakstelling
Financieel/technische maatregelen													
49	Andere afschrijven					300	300	300	300				
48.1	ROEZ	300				300	300	300	300				
48.2	VERD		130	130		260	130	130	130				
48.3	VERD		200	200		400	400	400	400				
48.4	DA		200	200		400	400	400	400				
48.5	OCSW		400	400		800	800	800	800				
48.6	ROEZ		1.480	1.480		2.960	1.480	1.480	1.480				
50	MD	100				100	100	100	100				
51	ROEZ	1.250	1.250			2.500	2.500	2.500	2.500				
52	HVD	1.900				1.900	200	1.700	1.700				
53	OCSW	400	200	200		800	600	600	600				
54	ROEZ	265				265	265	265	265				
55	BSD	100	100	100		300	200	200	200				
56	BSD	990				990	990	990	990				
57	ROEZ	90				90	90	90	90				
58	ROEZ	90				90	90	90	90				
Totaal financieel/technische maatregelen		7.410	1.760	895	860	10.815	9.160	7.460	1.700	10.055	8.355	1.700	
Verhoging van de gemeentelijke inkomsten													
59	ROEZ		35	40		75	35	35	35				
60	ROEZ					35							
61	SB					70							
62	ROEZ		60	60		120	60	60	60				
63	MD		315	315		630	315	315	315				
64	VERD		350	400	300	1.050	750	750	750				
65	OCSW		50			50	50	50	50				
65.1	OCSW					50							
65.2	OCSW		50			50	50	50	50				
66	DIA					50							
66.2	DIA					50	50	50	50				
67	Ovrijge aanpassingen tarieven:												
67.1	DIA		40			40	40	40	40				
67.2	HVD		10			10	10	10	10				
68	DIA		4.000			4.000	4.000	4.000	4.000				
68	DIA		25	25	25	75	25	25	25				
70	DIA		50			50	50	50	50				
71	ROEZ		50	55		105	50	50	50				
Totaal financieel/technische maatregelen		4.840	620	530	130	6.120	5.460	5.350	110	5.990	5.605	320	65

Collegedebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Nr.	Diens/maatregel	Taakstelling				Realisatie t/m 2012			Realisatie t/m 2013			FTE's		t/m 2012		t/m 2013			
		2011	2012	2013	2014	Totaal 2011-2014	Taakstelling	Realisatie S	Realisatie I	N	Taakstelling	Realisatie S	Realisatie I	N	Totaal Taakstelling	Realisatie	Totaal Taakstelling	Realisatie	
Eigen organisatie																			
AV1	DIA	400	300	700	100	100	400	400	100	100	400	400	100	100	100	400	400	100	100
AV2	ROEZ	250	250	500	500	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250
AV3	DIA	75	75	100	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
Voorzieningen in de stad																			
AV4	IMD	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
AV5	ROEZ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
AV6	OCSW	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
AV7	OCSW	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Financiële maatregelen																			
AV8	BSD	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
AV9	BSD	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Verhogen eigen inkomsten																			
AV10	DIA	50	50	100	100	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Totaal aanvullende bezuinigingen		1.575				900	1.575	675	675	325	1.575	675	675	325	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

TOTAAL bezuinigingen 2011-2014	16.860	10.220	11.785	6.435	45.100	28.890	21.775	2.839	2.486	37.946	25.747	6.724	6.194	164,7	28,9	27,8	96,0	51,6
---------------------------------------	--------	--------	--------	-------	--------	--------	--------	-------	-------	--------	--------	-------	-------	-------	------	------	------	------

Realisatie procentueel t.o.v. de taakstelling	100%	81%	10%	9%	100%	100%	88%	19%	16%	100%	88%	19%	16%	100%	96%	96%	100%	84%
--	------	-----	-----	----	------	------	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	------	-----	-----	------	-----

BIJLAGE 3 Actuele toelichtingen 8STE Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014

De wijzigingen ten opzichte van de vorige rapportage zijn grijs gearceerd.

Het pakket aan maatregelen bestaat uit:

- A. Bezuinigingen op en in de eigen organisatie (19,7 miljoen euro)
- B. Bezuinigingen op de voorzieningen in de stad (6,2 miljoen euro)
- C. Financieel-technische maatregelen (10,6 miljoen euro)
- D. Verhoging van de gemeentelijke inkomsten (6,1 miljoen euro)
- E. Aanvullende bezuinigingen (2,5 miljoen euro)

A. Bezuinigingen op en in de eigen organisatie

Het bezuinigingspakket voor de organisatie is opgebouwd uit de volgende categorieën:

- Concentreren of samenvoegen van gemeentelijke functies
- Efficiencymaatregelen voor interne gemeentelijke werkprocessen
- Efficiencymaatregelen voor werkprocessen waarvan externe partijen onderdeel uitmaken
- Verbeteren bedrijfsvoering en versoering personele voorzieningen
- Besparen op/door dienstverlening externen

1. Concentreren of uniformeren ondersteunende afdelingen

De vorming van het Shared Service Center SSC levert een belangrijke bijdrage aan de gemeentelijke bezuinigingstaakstelling voor alle bedrijfsvoeringstaken.

Met de vorming van het SSC willen we een besparing realiseren van 1,7 miljoen euro in 2013, oplopend naar minimaal 3,8 miljoen euro structureel vanaf 2014 en een formatiereductie van ruim 60 fte. Daarmee worden de formatie taakstelling op de PIJOFACH functies bij de maatregelen 1, 2.2, 3.1, 5.3, 6.3 en 10 van het bezuinigingspakket ingevuld.

Voor alle SSC afdelingen is een Uitvoeringsplan opgesteld, waarin is uitgewerkt op welke wijze met een verminderde formatie de taken kunnen worden uitgevoerd. Op basis van de huidige planning is de verwachting dat het SSC met ingang van 1 januari 2014 van start kan gaan. Dat betekent dat de ingeboekte bezuinigingen op bedrijfsvoering in 2013 in de huidige structuur moeten worden gerealiseerd. Dat resulteert voor de taakstellingen 2013 echter in een vertragingrisico, waarvoor incidentele oplossingen worden gezocht.

De taakstelling 2013 (1,7 miljoen euro) willen wij incidenteel dekken door:

- De inzet van (PIJOFACH) formatie voor organisatie ontwikkeling, te dekken uit de beschikbare budgetten voor Organiseren Ontwikkeling ter hoogte van 600 duizend euro
- De risicobuffer Concernbezuinigingen van 500 duizend euro in 2013 hiervoor in te zetten (18.1)
- Vacaturestop concernbreed; we beperken de vacature-invulling en waar mogelijk verzorgen we (tijdelijke) invulling van vacatures met eigen medewerkers. Verwachte opbrengst 535 duizend euro, waarbij een realisatierisico bestaat van 50% (270 duizend euro)
- Een extra formatie taaktaakstelling BSD/SSC/concernstaf 50 duizend euro

2. Besparingen huisvesting/gebouwenbeheer (€ 1 miljoen, fte pm)

We willen deze besparing realiseren door enerzijds de uniformering van het facilitaire proces en anderzijds door het management en beheer op de gemeentelijke gebouwen/vastgoed te bundelen. Er ligt een conceptontwerp voor de nieuwe vastgoedorganisatie en de nieuwe facilitaire organisatie. Deze concepten zijn gedeeld met alle betrokkenen binnen onze gemeente (zoals COR, medewerkers en opdrachtgevers). Voor de bundeling van het vastgoedmanagement en -beheer gaat het vooral om

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

technisch gebouwenbeheer/ onderhoud, ruimtetoewijzingsbeleid, standaardisering inrichtingsafspraken en gezamenlijke aanbestedingen. De taakstelling is onderverdeeld in:

Facilitair (€500 duizend)

We willen een nieuwe Facilitaire organisatie gaan vormen, met als doel om de huidige acht facilitaire afdelingen samen te voegen tot één gemeentebrede facilitaire organisatie. Dit als deelproject van de concernbrede organisatieontwikkeling PIJOFACH.

Vastgoed (€500 duizend)

Wij willen het kernvastgoed (de gemeentelijke kantoorgebouwen) samenvoegen en centraal exploiteren, zodat de ambtelijke organisatie optimaal wordt geacommodeerd met een efficiënte inzet van eigen en gehuurd vastgoed.

Het facilitaire deel van de taakstelling in 2013 is incidentele gedekt zoals aangegeven bij maatregel 1.

De taakstelling Vastgoed 2013 van in totaal 375 duizend euro, wordt nog niet structureel gerealiseerd, omdat de voorgenomen wijzigingen (waaronder centralisatie) van het gemeentelijk kernvastgoed in 2013 nog niet tot besparingen leiden. De taakstelling kan in 2013 voor circa 100 duizend euro incidenteel worden gedekt door de extra inkomsten uit de huisvesting Veiligheidshuis, vanaf 1 juli 2013 en lagere kosten Gotenburgweg. Voor de resterende taakstelling zoeken wij nog een oplossing.

3. Organisatieontwikkeling (€ 3 miljoen, fte pm)

We hebben in ons collegeprogramma aangegeven, dat we een aanpassing van de organisatievorm willen doorvoeren. De volgende structuurwijzigingen zijn vastgesteld:

1. het samenvoegen van de taken in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte;
2. de vorming van een Gronings Management Team;
3. wijkgewijs werken onderbrengen bij één dienst;
4. concentreren beleidstaken maatschappelijk domein;
5. samenvoegen SOZAWE – iederz;
6. ontvlechting HVD.

We gaan daarbij de primaire bedrijfsprocessen stroomlijnen en taken met minder mensen uitvoeren door de processen slimmer en efficiënter te organiseren. Hierdoor willen we een besparing realiseren van 3 miljoen euro, volgens de volgende invulling.

	totaal	2013	2014	2015	FTE
3.1 Aanvulling op traject PIJOFACH/SSC/Concernstaf	540	270	270		pm
3.2.1 Samenvoegen Beheer en onderhoud (Stadsbeheer)	850	300	300	250	12.0
3.2.2 Management structuur (AMT naar GMT)	260	260			3.0
3.2.3 Wijkgericht werken	300	150	150		6.0
3.2.4 Beleidsfuncties maatschappelijk domein	600	200	200	200	6.0
3.2.5 Samenvoeging iederz, SoZaWe	300	100	100	100	4.0
3.2.6 Ontvlechting HVD	150	45	55	50	1.5
3.2.7 Beleidsfuncties ruimtelijk domein				pm	
3.2.8 Restpost organisatie ontwikkeling		pm			
Totaal	3.000	1.325	1.075	600	44.5

De genoemde taakstellingen zijn de netto bedragen die per maatregel structureel worden ingeboekt als besparing. Bruto zal er bij enkele maatregelen meer moeten worden bespaard, omdat deze taken voor een deel worden gefinancierd met inkomsten uit de gemeentelijke tarieven zoals de afvalstoffenheffing of bv. uit investeringskredieten. Dit betekent dat een deel van de besparing “weglekt” en leidt tot lagere gemeentelijke tarieven en lagere investeringskosten, in plaats van concrete bezuinigingen.

Collegedebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Het realiseren van de taakstellingen op Organisatieontwikkeling kent een vertraging ten opzichte van de oorspronkelijke fasering van in totaal 675 duizend euro in 2013 en 600 duizend euro in 2014. Daar zoeken wij incidentele oplossingen voor.
De stand van zaken per onderdeel is als volgt.

3.1 Aanvulling op traject PIJOFACH/ Shared Service Center/Concernstaf.

Een taakstelling van 540 duizend euro zal worden ingevuld door extra formatiereductie bij de uitwerking van SSC/Concernstaf. De taakstelling loopt op van 270 in 2013 naar 540 in 2014. Deze taakstelling maakt deel uit van de totale bezuinigingstaakstelling van het SSC, die daarmee uitkomt op circa 3,7 miljoen euro.

3.2.1 Beheer

Eind 2012 is het organisatieonderdeel Stadbeheer gevormd, waarmee de beheer- en onderhoudstaken in de openbare ruimte van de gemeente zijn gecentraliseerd. We houden rekening met een structurele netto bezuiniging die oploopt van 300 duizend euro in 2013, tot 600 duizend euro in 2014 en 850 duizend euro in 2015. Hierbij is rekening gehouden met frictiekosten 2013 en 2014 en het wegleffect naar tarieven. De frictiekosten in 2015 zijn nog buiten beschouwing gelaten.
De taakstelling 2013 wordt gerealiseerd.

3.2.2 Vorming GMT

Onderdeel van de organisatieverandering is de vorming van het GMT. Daarmee realiseren we in 2013 een besparing op de kosten van management en ondersteuning van in totaal 260 duizend euro.

3.2.3 Wijkgewijs werken

De meer efficiënte en effectieve inrichting van het wijk- of gebiedsgericht werken is in voorbereiding. Daarbij maken we onderscheid tussen coördinerende, uitvoerende (beherende) en beleidsmatige taken. De coördinerende taken worden voornamelijk bij de diensten ROEZ (stadsdeelcoördinatie en stadsdeelbeheer) en OCSW (wijkzaken) uitgevoerd. Nadere analyse moet uitwijzen hoe die besparing kan worden gerealiseerd, hierbij betrekken we ook de relaties met gesubsidieerde instellingen in het maatschappelijk domein.

De taakstelling 2013 van 150 duizend euro wordt gerealiseerd door het niet invullen van vrijvallende vacatures / formatiereductie. De taakstelling 2014 wordt nader uitgewerkt in het uitvoeringsplan.

3.2.4 Concentreren beleidstaken maatschappelijk domein

We gaan de beleidsfuncties op het maatschappelijk domein centraliseren. Vanuit één cluster wordt het totale beleidsveld bediend. Een voorstel wordt uitgewerkt en we verwachten 600 duizend euro en 6 fte te kunnen bezuinigen. Voor 2013 is nog geen invulling voor de taakstelling van 200 duizend euro gevonden.

3.2.5 Samenvoeging iederz - SOZawe

Vanuit de maatregelen organisatieontwikkeling wordt een extra taakstelling toegevoegd aan de samenvoeging van de diensten SOZawe en iederz. Vooralsnog gaan we uit van een taakstelling van 300 duizend euro en vier formatieplaatsen. Ook voor deze taakstelling is er een realisatierisico van 100 duizend euro in 2013.

3.2.6 Ontvlechting HVD

De ontvlechting van de HVD in een regio- en stadsunit levert een bezuinigingsmogelijkheid op van 150 duizend euro. De taakstelling 2013 van 45 duizend euro wordt gerealiseerd uit vrijvallende budgetten voor formatie.

4. Vorming van de directie Stadstoezicht (€ 185.000, fte pm)

4.1 Overlappende taakgebieden

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Met de vorming van de directie Stadstoezicht was een efficiencyvoordeel voorzien, door taken van RO/EZ en de Milieudienst samen te voegen (€ 110.000 in 2014). Omdat slechts een beperkt aantal taken is samengevoegd hebben we geen efficiencyvoordeel kunnen realiseren. Een alternatieve invulling is daarom noodzakelijk. In 2013 wordt de vakdirectie Milieubeheer geïntegreerd binnen RO/EZ. We onderzoeken of we met deze organisatieontwikkeling alsnog efficiencyvoordeel kunnen realiseren. De financiële integratie wordt medio van 2013 afgerond. In de 9de Voortgangsrapportage zal de invulling van de taakstelling nader worden toegelicht.

4.2 Vergunningen

We willen, mede door een verdere deregulering, op het gebied van vergunningen voor evenementen een besparing realiseren.

De besparing is in de begroting van 2013 opgenomen en daarmee gerealiseerd.

5. Overige samenvoegingen van afdelingen (€ 130.000, 2,7 fte)

5.1 Formatie bij inzameling gevaarlijk afval en Olie-Water-Slib

Deze maatregel is gerealiseerd.

5.2 Loket beheer en verkeer

Het organisatieonderdeel Stadsbeheer is gestart. De frontoffice van Stadsbeheer zal naar verwachting opgaan in het KCC. Vooruitlopend op de vorming van het KCC zijn de loketten van Stadsbeheer RO/EZ en de Milieudienst alvast fysiek samengevoegd. Vacatureruimte binnen het loket is niet ingevuld, daarmee is de taakstelling vanaf 2013 ingevuld.

5.3 DIA en Bestuursdienst.

Uit efficiencyoverwegingen verzorgt de DIA de financiële administratie voor de Bestuursdienst. Vanuit deze efficiencygedachte willen we ook de functies Informatiemanagement (IM) én Facilitaire Zaken (FZ) van beide diensten samenvoegen en onderbrengen bij de DIA. De besparing die we hiermee kunnen realiseren, bedraagt 65 duizend euro vanaf 2012. Het betreft 1,2 fte. De maatregel wordt in 2013 incidenteel gedekt, vanaf 2014 zal deze bezuiniging via de vorming van het Shared Service Center worden ingevuld.

EFFICIENCYMAATREGELEN (INTERN)

6. Efficiency personeel en loonkosten (€ 1,885 miljoen, 4,5 plus pm fte)

Naast het concentreren van verschillende P&O beheertaken, willen we op verschillende manieren de inzet van ons personeel en loonkosten nog efficiënter maken.

6.1 Uitstroom oud/ instroom jong personeel (1 miljoen euro vanaf 2013 / 2014)

In de periode 2011-2014 stroomt een groep medewerkers vanwege pensioen of FPU uit de organisatie. Door deze functies niet opnieuw in te vullen of deze te vervullen door jongere medewerkers kunnen besparingen worden gerealiseerd ten gunste van de bezuinigingen.

Uit een inventarisatie blijkt dat de taakstelling slechts ten dele kan worden gerealiseerd, vanwege een overlap met andere maatregelen in het bezuinigingspakket. Verder is er nog sprake van boventaligheid/herplaatsingskandidaten, waardoor slechts in zeer beperkte mate vrijval ontstaat. Echte realisatie en vrijval (door uitstroom) wordt op zijn vroegst vanaf 2015 verwacht.

Daarom stellen wij voor om deze taakstelling voor in totaal 500 duizend euro structureel te vervangen door een verlaging van de factor incidenteel in de nominale looncompensatie over de loonsom (250 duizend euro netto in 2013 en in 2014)

6.2 Uitzendkrachtenpool/ projectleiderspool

De taakstelling op de uitzendkrachtenpool is moeilijk te realiseren en kent een vertraging ten opzichte van de oorspronkelijke fasering van 350 duizend euro. Een deel van de taakstelling wordt gedekt door

een interne kostenreductie op het werken voor derden. Op de werkzaamheden voor de gemeente Ten Boer wordt een kostenbesparing gerealiseerd van 27 duizend euro door een meer effectievere sturing op de interne coördinatie. Voor de resterende taakstelling worden nog incidentele en structurele oplossingen gezocht.

6.3 Efficiency uitvoerende taken P&O

We kunnen circa 1 fte besparen (50 duizend euro) door bij de DIA de komende jaren meer en beter gebruik te maken van digitale hulpmiddelen (zoals Emis/Plaza), waardoor minder inzet van P&O nodig is. Bijvoorbeeld door handmatige werkprocessen te automatiseren, zoals bij ziekteverzuim en de digitalisering van de verlofkaart. Deze bezuiniging zal vanaf 2013 via de vorming van het Shared Service Center worden ingevuld.

6.4 Minder papier salarisstroken

Deze maatregel is gerealiseerd.

6.5 Budgetten uitzendkrachten structureel verlagen

Deze maatregel is gerealiseerd.

6.6 Personeelsreductie, vacatureruimte

Deze maatregel is gerealiseerd.

7. Factor incidenteel in nominale compensatie verlagen (€ 1 miljoen)

Deze maatregel is gerealiseerd.

8. Sturen op autonome uitstroom (€ 525.000, 7,5 fte)

We hebben in 2009 aan de hand van de leeftijdsopbouw van ons personeelsbestand een inschatting gemaakt dat bij de dienst SOZAWE 15 medewerkers gebruik kunnen maken van de FPU. Hierbij gaat het voor de helft om functies die komen te vervallen, of waarvoor op dit moment al efficiencymaatregelen worden getroffen zodat ze niet meer opgevuld hoeven te worden. In de bezuinigingsplannen zal deze taakstelling in de jaren 2012, 2013 en 2014 evenredig (dus per jaar 175 duizend euro) moeten worden gerealiseerd.

Een aantal ontwikkelingen heeft ertoe geleid dat de opbrengst van de maatregel lager uitvalt dan oorspronkelijk geraamd: een deel van de opbrengst van de autonome uitstroom zal bij andere zoekopdrachten terechtgekomen, zoals de PIJOFACH en de invulling van maatregel 6.1 'Jong voor oud'. Daarnaast is het door een toename van het aantal klanten noodzakelijk om een deel van de vacatures binnen het primaire proces opnieuw in te vullen.

De inschatting is dat maximaal 25% van de totale taakstelling wordt gerealiseerd door middel van de oorspronkelijke maatregel. De rest van de taakstelling is opgenomen in de bezuinigingsopgave SOZAWE 2012-2015, die we in het voorjaar van 2012 hebben geformuleerd.

De taakstelling 2013 is voor 142 duizend euro structureel gerealiseerd door een verlaging van de formatie bij Klantmanagement. Er resteert een knelpunt van 33 duizend euro. Dit wordt incidenteel opgelost in 2013. De structurele opgave voor 2014 wordt hierdoor 33 duizend euro hoger; 208 duizend euro. Deze opgave zal worden meegenomen bij de vorming van een nieuwe uitvoeringsorganisatie op het terrein van Werk, Participatie en Financiële diensten.

9. Efficiency Bedrijfsvoering (€ 650.000, 1,7 fte)

Op het gebied van de bedrijfsvoering kunnen we door een aantal efficiencymaatregelen circa 650 duizend euro besparen. Het gaat om de volgende maatregelen.

9.1 Verminderen aantal kantoorwerkplekken 300 duizend euro

We verwachten door Het Nieuwe Werken 1000 werkstations te kunnen schrappen. In totaal komt deze maatregel dan op een besparing van 300 duizend euro. De voorgestelde vermindering van het aantal

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

---

werplekken wordt gerealiseerd door medewerkers de beschikking te geven over een desktop óf een laptop. Deze keuze leidt tot een besparing op de aanschafkosten en de beheerswerkzaamheden. In 2011 en 2012 is de bezuiniging (50 duizend euro) incidenteel gerealiseerd. Het GMT heeft een voorstel besproken over het gebruik van desktops/laptops, telefonie en tablets in de organisatie. Het doel is meer sturing op het gebruik te laten plaatsvinden en daarmee ook de bezuinigingsbedragen te realiseren. Het aantal gebruikte PC's is begin 2013 met 250 verlaagd. Daarmee wordt een structurele kostenreductie gerealiseerd van 79 duizend euro. We verwachten in 2013 en 2014 een verdere reductie van het gebruikte aantal PC's en laptops, waardoor de besparing oploopt. Voor het overblijvende deel van de taakstelling in 2013 zoeken we incidentele dekking.

9.2 Verminderen aantal telefoontoestellen 100 duizend euro

Met de recent afgeronde aanbesteding zal vanaf 2013 naar verwachting een deel van deze taakstelling worden gerealiseerd. Daarnaast onderzoeken we hoe de bundeling van vaste en mobiele telefonie kan leiden tot een beperking van de vaste telefoniekosten.

Er zijn voorbereidingen getroffen om de beoogde bezuiniging van 100 duizend euro te realiseren door het concernbeleid met betrekking tot telefonie te actualiseren. Aandachtspunten zijn het stellen van uniforme concernbrede regels voor gebruik en uitgifte van mobiele telefonie en "mobiel tenzij beleid" om dubbele telefoonfaciliteiten voor medewerkers te voorkomen. Daarmee kan de formatie voor ondersteuning van de telefonie worden beperkt. Deze formatiereductie is echter nog niet gerealiseerd.

9.3 Bedrijfsvoering ROEZ 150 duizend euro

De taakstelling (70 duizend euro) wordt gerealiseerd door een bezuiniging op het wagenpark en ICT kosten en is opgenomen in maatregel 14.

9.4 Minder secretariële ondersteuning

Bij de Bestuursdienst kan de secretariële ondersteuning worden teruggebracht, waarmee we 100 duizend euro kunnen besparen. De bezuiniging wordt gerealiseerd binnen de reorganisaties van Concernstaf en SSC vanaf 2014. Voor 2013 wordt incidentele dekking gezocht.

10. Taakstellende bezuiniging i-functie (€ 200.000, 2,5 fte)

We hebben onderzoek gedaan naar de informatiefunctie bij de gemeente. Via verdere centralisatie achten wij een besparing mogelijk van 200 duizend euro (2013: 100 duizend euro en 2014: 100 duizend euro). De hiermee gepaard gaande formatieve reductie van 2,5 fte kan naar de huidige inschatting via natuurlijk verloop worden gerealiseerd.

Dit voorstel is in voorbereiding, realisatie hangt samen met de wijze waarop de informatiefunctie de komende jaren binnen de organisatie wordt gepositioneerd (inrichting Shared Service Center). Enkele medewerkers gaan pas in de loop van 2014 met pensioen. Voor de taakstelling 2013 en een deel van 2014 is daarom incidentele dekking gezocht binnen de I&A-functie.

11. Anders financieren programma SHV (€ 340.000, 0 fte)

Deze maatregel is gerealiseerd.

12. Efficiëntie Zelfstandigen/WWIK (€ 280.000, 2,6 fte)

In de vorige Voortgangsrapportage meldde wij de realisatie van deze taakstelling in 2012. Nu blijkt echter dat de raming van bespaarde loonkosten moet worden aangepast. Hierdoor ontstaat een probleem van 42 duizend euro, waarvoor incidentele dekking voor 2013 is gevonden. In 2014 is er nog een structureel probleem van 148 duizend euro op te lossen.

13. Verlaging concernbijdrage aan iederz (€ 700.000)

De jaarlijkse structurele concernbijdrage aan iederz bedraagt voor 2012 ca. 3,7 miljoen euro. We waren voornemens te bezuinigen op deze bijdrage aan iederz. Door de economische crisis en de daaruit voortvloeiende verwachte achteruitgang van de rijks subsidie kan iederz minder verdienen dan gepland. Voor 2013 wordt, conform uw raadsbesluit van 9 november 2011, 450 duizend euro uit de

extra beleidsmiddelen beschikbaar en in 2014 700 duizend euro. Daarmee is deze bezuiniging dus tot en met 2014 incidenteel gedekt. Vanaf 2015 zullen structurele maatregelen moeten worden getroffen.

14. Efficiëncytaakstelling RO/EZ (€ 1,485 miljoen, 26 fte)

De doelstelling is om efficiënter te werken en een taakstelling op de formatie te realiseren. Om dit te realiseren is gekeken naar de werkwijze, de financiering en de taken binnen RO/EZ. Dit heeft geresulteerd in een organisatieontwikkelingstraject.

In de contourennota 'Waarom en hoe RO/EZ anders gaat werken' is de bezuiniging uitgewerkt, inclusief de maatregelen 9.3 Bedrijfsvoering (150 duizend euro), 15.1 GEO-informatie (55 duizend euro), 26.1/2 Bedrijfsvoering personele voorziening (280 duizend euro).

Het uitvoeringsplan is afgerond en de OR heeft er mee ingestemd. De bezuinigingen worden voor de helft gerealiseerd door reductie van het aantal leidinggevenden en voor de andere helft door een generieke taakstelling van 2,5% op de formatie.

De taakstelling van 2012 (570 duizend euro) is structureel gerealiseerd. De taakstelling voor 2013 (880 duizend euro) is grotendeels gerealiseerd. In een beperkt aantal gevallen is er sprake van boventalligheid en frictiekosten. Voor de meeste herplaatsingskandidaten is een oplossing gevonden. Ook is er sprake van gedeeltelijke "weglek" naar tarieven, opbrengsten van derden en investeringsprojecten. Met dit laatste effect is rekening gehouden in het bezuinigingspakket. De taakstelling tot en met 2013 is 1,450 miljoen euro, waarvan 1,2 miljoen euro structureel is gerealiseerd.

Hierbij moet wel de kanttekening worden geplaatst dat de organisatiekosten van RO/EZ onder druk staan. Er zijn minder projecten en / of projecten zijn vertraagd. Gevolg is dat er minder organisatiekosten kunnen worden gedekt uit investeringsprojecten. Ook zijn er tekorten op de uitvoering van wettelijke taken en beleidsproducten. Met het ingezette organisatieontwikkelingstraject is een bescheiden stap gezet om voor te sorteren op de toekomstige organisatieontwikkeling.

15. Overige efficiency maatregelen (€ 205.000, fte 1,0 plus pm)

15.1 Buitendienst Geografische Informatievoorziening (RO/EZ)

De taakstelling is opgenomen in het uitvoeringsplan van maatregel 14.

15.2 Bureau Woonwagenzaken (RO/EZ)

De taakstelling is gerealiseerd.

15.3 Muziekschool (OCSW) 50 duizend euro

De maatregel is toegevoegd aan voorstel 15.4

15.4 Samenwerking van het Kunsten centrum en de Muziekschool (OCSW) 210 duizend euro

Op 10 april 2012 nam uw raad het principebesluit tot een fusie tussen de Muziekschool en Kunsten centrum Groep. De te realiseren taakstellingen voor de fusie bedraagt 160 duizend euro in 2012 oplopend naar 210 duizend euro in 2013 (samenvoeging van deze maatregel 50 duizend euro, 15.3 Muziekschool 50 duizend euro en 65.2 Verhogen inkomsten Muziekschool 110 duizend euro). Inhoudelijk is het doel; integratie van programma's tot één totaalaanbod en een stevige groei van het aantal cursisten en de hieruit gerealiseerde inkomsten.

De fusie en de daaraan gekoppelde taakstelling wordt gerealiseerd per 01-07-2013. Deze datum heeft geen effect voor de realisatie van de bezuiniging. De in 2012 genomen maatregelen (niet invullen van vrijgevallende formatie) werken door naar de 1e helft van 2013. Voor de 2e helft ligt de realisatie naar rato bij de nieuwe fusie-instelling.

16. Minder wethouders (€ 320.000, 2,5 fte)

Deze maatregel is gerealiseerd.

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

17. Raad / Griffie (€ 400.000, 2 fte)

De taakstellingen 2011 en 2012 (in totaal 200 duizend euro) zijn gerealiseerd. Voor de betrokken formatiereductie is er nog wel in geringe mate sprake van een realisierisico. Voor 2013 heeft het presidium besloten tot bezuinigingen van 200.000 euro, onder andere te realiseren door de invoering van het papierloos vergaderen, het bezuinigen op het communicatiebudget en een formatiereductie. Hiervan is inmiddels 120 duizend euro structureel gerealiseerd. Voor de resterende taakstelling wordt nog naar structurele en incidentele oplossingen gezocht. Het presidium heeft uitgesproken geen verdere bezuiniging voor zijn rekening te willen nemen.

18. Technische correcties op de bezuinigingsvoorstellen (€ - 4,1 miljoen)

18.1 Risico's

Het realiseren van de interne efficiëncymaatregelen is geen gemakkelijke opgave. Het risico bestaat dat we niet alle maatregelen op het beoogde niveau kunnen realiseren. Om dit risico op te vangen verminderen we de opbrengst met in totaal 500 duizend euro.

Voor 2013 willen we de 500 duizend euro incidenteel inzetten om de vertraging op het realiseren van de taakstellingen bij de vorming van het Shared Service Centre op te vangen.

18.2 Weglekeffecten

Bij de geselecteerde maatregelen voor de bedrijfsvoering ontstaat een 'weglekeffect' naar tarieven, projectbudgetten en verrekningen met derden ten hoogte van ongeveer 3,6 miljoen euro. De maatregelen leiden dan tot een "goedkopere overheid" voor burgers en bedrijven, maar de netto besparing voor de gemeente Groningen valt door het weglekeffect lager uit. We hebben het effect niet verdeeld over de maatregelen, maar als een algemene correctie verwerkt in het bezuinigingspakket. Deze financieel-technische maatregel bedraagt 0,6 miljoen euro in 2012 en 1,5 miljoen in 2013.

Het budget is in 2012 volledig verwerkt in de verdeelvoorstellen van de concernbrede taakstellingen en bijbehorende begrotingswijzigingen. Voor 2013 zijn de begrotingswijzigingen nog in voorbereiding. Omdat in 2013 een deel van de taakstellingen incidenteel wordt ingevuld zal ook het budget voor weglekcompensatie in 2013 voor een deel incidenteel beschikbaar zijn voor het dekken van taakstellingen. In de 9^e Voortgangsrapportage zullen wij u informeren over de besteding van dit budget in 2013.

EFFICIENCYMAATREGELEN (EXTERN)

19. Overdracht vastgoed management aan corporaties (€ 160.000, 2,0 fte)

Het oorspronkelijke bezuinigingsvoorstel hield in het overdragen van het beheer en onderhoud van het maatschappelijk vastgoed naar corporaties vanaf 2013. We hebben echter de toekomstige situatie van de organisatie van het vastgoedmanagement (kern, strategisch en maatschappelijk vastgoed) herzien. We kiezen niet meer voor overdracht, maar het in eigen beheer efficiënter en effectiever organiseren van het vastgoedmanagement van het maatschappelijk vastgoed.

Voor het grootste deel (circa 70%) is het te bezuinigen bedrag en de fte's met concrete maatregelen onderbouwd. Het resterende deel van de bezuinigingstaakstelling wordt in 2013 incidenteel gedekt uit de opbrengsten dienstverlening/projecten.

De bezuinigingstaakstelling wordt in 2014 volledig gerealiseerd. Na pensionering van een medewerker wordt de functie niet meer opnieuw vervuld. De taken worden verwerkt in de functies gericht op portfoliomanagement gemeentelijk vastgoed.

20. Uitbesteding bezwaar en beroep (€ 115.000, 1,5 fte)

Eerder onderzoek naar uitbesteding van deze taak per 2013 heeft uitgewezen dat de taakstelling niet (volledig) kan worden gerealiseerd. Voor het wel realiseren van deze taakstelling zijn twee alternatieven uitgewerkt:

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

- Volledig afschaffen van de commissie. Dit levert een besparing op van € 38.000 aan vacatiegelden en 1½ -2 fte;
- Een mengvorm tussen ambtelijk horen en horen door een externe commissie. Dit levert een besparing op van € 20.000 aan vacatiegelden en 1 – 1½ fte. De formatiereductie kan worden gerealiseerd door natuurlijk verloop.

Het volledig afschaffen van de commissie is van de baan. Realisatie van de taakstelling door middel van het tweede alternatief gebeurt in de vorm van een pilot waarbinnen wordt gekeken hoe deze mengvorm functioneert. De maatregel wordt in 2013 incidenteel gerealiseerd en vanaf 2014 binnen de gezamenlijke begroting SOZAWE/iederz opgelost.

21. Efficiënter gebruik voorzieningen WSR (€ 50.000, 0,2 fte)

Door met sportverenigingen afspraken te maken over samenwerken bij het gebruik van sportvoorzieningen is een efficiënter gebruik van voorzieningen mogelijk. Er wordt vanuit verenigingen druk uitgeoefend om bestaande voorzieningen uit te breiden en eventueel nieuwe voorzieningen aan te leggen en/of te bouwen. Het voorstel leidt niet tot directe bezuinigingen op de exploitatie, maar is gericht op het verminderen van die druk en het voorkomen/verminderen van extra investeringskosten in de toekomst. Nader onderzoek is nodig om te bepalen waar samenwerking nodig en mogelijk is en hoe die samenwerking er uit moet zien.

In de afgelopen periode zijn mogelijkheden onderzocht voor het realiseren van deze maatregel. Het resultaat daarvan is, dat samenwerking bij het gebruik van voorzieningen bij gebruikers op veel weerstand stuit. Deze weerstand nemen wij serieus en we verwachten voor deze maatregel een realisatierisico.

Een andere invulling van de taakstelling kan niet los worden gezien van de totale exploitatie van de WSR. Wij constateren dat die exploitatie als gevolg van verschillende maatregelen en ontwikkelingen verder onder druk komt te staan. Daarnaast wordt de WSR als onderdeel van de gemeentelijke organisatie geconfronteerd met concernbrede bezuinigingsmaatregelen. De komende maanden brengen wij de gevolgen voor de exploitatie en mogelijke oplossingen van de WSR in beeld. Daarbij betrekken wij ook de te realiseren maatregel van € 50.000.

22. Samenwerking Martiniplaza en OPSB (€200.000, pm fte)

Wij onderzoeken welke mogelijkheden er zijn tot samenwerking tussen de werkmatschappij Oosterpoort Stadsschouwburg (OPSB) en Martiniplaza, op de terreinen programmering en planning, administratie en management. Hieraan verbinden wij een bezuinigingstaakstelling van 200 duizend euro in 2013.

Beide instellingen zijn bereid tot samenwerking, vanuit een verschillend perspectief, en in de vorige Voortgangsrapportage berichtten wij over het feit dat 60% van het bedrag voorzien is van planvorming. Een besparing door samenwerking lijkt nog steeds mogelijk, maar beide instellingen ondervinden ook de gevolgen van de recessie met teruglopende opbrengsten en olopemde (onderhouds-)kosten. Zowel Martiniplaza als de Stadsschouwburg/Oosterpoort geeft aan de besparingen nodig te hebben voor een sluitende exploitatie.

Wij beraden ons op een stellingname inzake de financiële situatie van beide instellingen en zullen uw raad zo spoedig mogelijk een voorstel voorleggen.

23. Uitbesteden ombudsfunctie (€ 200.000, 2,4 fte)

Deze maatregel per 2014 is na besluitvorming in uw raad geschrapt.

We stellen voor om de structurele kostenbesparing van het afschaffen van de nieuwjaarsreceptie voor de burgers (100 duizend euro) per 2014 als vervangende maatregel aan te wijzen en de besparing op internationale samenwerking (50 duizend euro). Een compleet vervangend voorstel zullen wij bij de begroting 2014 aan uw raad voorleggen.

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

BEDRIJFSVOERING EN PERSONELE VOORZIENINGEN

24. Versobering inkoop goederen en dienstverlening (€ 3,5 miljoen, pm fte)

De inkoopstaakstelling wordt volgens categoriemanagement ingevuld. Hiermee beperken we het aantal contactpunten binnen de gemeente voor hetzelfde type inkoop bij dezelfde leveranciers of in hetzelfde marktsegment. De taakstelling bedraagt in totaal 3,5 miljoen euro en is als volgt verdeeld.

	totaal	2011	2012	2013	2014
24.1 Concernaanbestedingen	200	400	-100	-100	
24.2 Energiebesparing	500		500		
24.3 Facilitair	185		70	60	55
24.4 ICT	320		130	95	95
24.5 Communicatie	80		50	20	10
24.6 Vastgoed (concern)	275		100	85	90
24.7 HRM / Personele diensten	680		250	205	225
24.8 Overige categorieën	1.280			635	625
Totaal	3.500	400	1.000	1.000	1.100

24.1 Concernaanbestedingen

De besparing van 400 duizend euro voor het jaar 2011 is voor een bedrag van 300 duizend euro gerealiseerd.

24.2 Energiebesparing

De taakstelling is gerealiseerd door een groter voordeel uit een (eerder) in 2009 uitgevoerde aanbesteding van energie.

Voor iedere productgroep heeft de categoriemanager een analyse gemaakt van inkoopvolumes, inkoopstromen, onder- en overuitputting van contracten, contractvormen en de zich daarbinnen voordoende mogelijkheden van beter contractbeheer, versoberde aanpak, scherpe aanbestedingsmogelijkheden etc.

Het blijkt in de praktijk moeilijk om deze taakstelling te realiseren met prijsvoordelen op de inkoop. Door de bezuinigingen en reorganisaties nemen de inkoopvolumes af en er is bij diverse bedrijfsonderdelen sprake van cumulatie van bezuinigingstaakstellingen en op te lossen knelpunten in de exploitatie. We kijken daarom nu ook naar mogelijkheden om de taakstelling te realiseren door kwaliteitscriteria aan te passen en extra volume kortingen op de inkoopbudgetten. We houden in 2013 rekening met een realisatie risico op deze taakstelling van maximaal 1,2 miljoen euro.

Een algemeen risico bij deze taakstelling is dat prijsafspraken en contracten voor een beperkte periode worden afgesloten. Er is een risico dat we op termijn de nu ingeboekte inkoopvoordelen weer kwijtraken.

25. Minder interne dienstverlening P&O gerelateerd (€ 300.000)

25.1 Onttrekking resterend deel budget Regeling WGA. 260 duizend euro

Deze maatregel is gerealiseerd.

25.2 Bedrijfsvoering MD. Personeel in balans. 40 duizend euro

Deze maatregel is gerealiseerd.

26. Bedrijfsvoering en personele voorzieningen (€ 3,06 miljoen, 6,6 fte +pm)

We hebben de diensten gevraagd kritisch te kijken naar de budgetten voor de bedrijfsvoering en de personele voorzieningen. Dat heeft geleid tot voorstellen die we hier hebben samengevoegd op het gebied van:

- besparen op kosten catering;
- afschaffen bedrijfsfitness;

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

- beperken of schrappen van de cateringfaciliteiten;
- beperken of afschaffen personeelsuitjes.

De onder maatregel 26 opgenomen besparing op externe inhuur, catering, fitness en personeelsuitjes dienen een totale besparing van 2 miljoen euro op te leveren, waarvan 750 duizend euro in 2011 en aanvullend 1,25 miljoen in 2012. Een aantal voorstellen hebben we inmiddels gerealiseerd. Voor een ander deel van de voorstellen hebben we de bezuiniging gedeeltelijk gerealiseerd en werken we deze verder uit. Daarbij hebben we geconstateerd dat er op een aantal onderdelen mogelijk sprake is van samenloop met andere door diensten ingebrachte voorstellen. Dit maakt de uitwerking complexer dan eerder was voorzien. Ten aanzien van de individuele maatregelen wordt het volgende opgemerkt:

26.1 en 26.2 Bedrijfsvoering ROEZ

De taakstelling is opgenomen in maatregel 14. Efficiëncytaakstelling ROEZ en wordt gerealiseerd.

26.3 Bedrijfsvoering en personele voorzieningen

De maatregel is gerealiseerd.

26.4 Bedrijfsvoering: catering MD

Deze maatregel is gerealiseerd.

26.5 Sluiting bedrijfskantine SOZAWE

Deze maatregel is gerealiseerd.

26.6 Afschaffen afdelingsuitjes SOZAWE

Deze maatregel is gerealiseerd.

26.7.1 Bedrijfsfitness

Deze maatregel is gerealiseerd.

26.7.2 Personeelsuitjes

Deze maatregel is gerealiseerd.

26.7.3 Catering

We hebben voor de besparing op de catering gekozen voor een versoberde exploitatieopzet. Dat zal naar verwachting een bruto besparing opleveren van circa 500 duizend euro. Na aftrek van al ingeboekte besparingen bij enkele diensten en weglek blijft een netto structurele besparing over van 350 duizend euro. De invoering van het versoberde cateringaanbod wordt nu in samenspraak met diensten en de leverancier uitgevoerd. De maatregel is voorbereid en voor het grootste deel structureel gerealiseerd, in 2013 valt de besparing 23 duizend euro lager uit omdat een deel van de formatiereductie pas kan worden gerealiseerd na vertrek van de betrokken medewerker.

26.7.4 Externe inhuur

In 2011 en 2012 is uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om aan de afgesproken afname van inhuur derden een structurele besparing te koppelen. Daaruit blijkt dat de inhuur van extern personeel afneemt, maar de taakstelling financieel daarmee moeilijk is te realiseren. Onder andere omdat de kosten van tijdelijk personeel vaak zijn gedekt uit incidentele budgetten en investeringskredieten, daarnaast genereert tijdelijk personeel ook extra inkomsten (die dan ook wegvallen) of personeel wordt ingehuurd om basisvoorzieningen in stand te houden.

Het beperken van inhuur van medewerkers in de lagere schalen heeft directe gevolgen voor onze dienstverlening aan burgers. Als we deze budgetten bij enkele diensten weghalen, dan heeft dat directe gevolgen voor de bezetting bij de balies, de openingstijden en de dienstverlening in onze publieksgebouwen. Vervanging van flexibel inzetbare medewerkers door vaste medewerkers is per saldo duurder en minder efficiënt.

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

Vervanging van inhuur van hoger ingeschaald personeel door vaste medewerkers werken we onder andere al uit bij maatregel 6.2 projectleiderspool.
Daarnaast blijkt dat tijdelijke medewerkers voor een groot deel worden gefinancierd uit incidentele middelen en bijdragen van derden. Weghalen van structurele budgetten is niet mogelijk; leidt tot het wegvallen van inkomsten; of het niet na kunnen komen van contractuele verplichtingen.

26.8 Versobering interne bedrijfsbudgetten
Deze maatregel is gerealiseerd.

27. Programma BoSs (€ 300.000)
Deze maatregel is gerealiseerd.

BESPARING OP/DOOR DIENSTVERLENING (EXTERN)

28. Minder gebruik Gezinsbode (€ 150.000)
Deze maatregel is gerealiseerd.

29. Verkleinen concernbudget onvoorzien (€ 200.000)
Deze maatregel is gerealiseerd.

30. Brandweer: voorheen schrappen duikploeg (€ 500.000, 7 fte)
Op 28 november 2012 heeft uw raad het alternatief voor de oorspronkelijke taakstelling "schrappen van de duiktaak Brandweer" vastgesteld. Het alternatief bestaat voornamelijk uit het reduceren van de formatie van de afdelingen Preparatie (2 fte) en Repressie (5 fte). De uitvoering van deze opdracht is in gang gezet en de vermindering van de bezetting gaat redelijk volgens de planning en via natuurlijk verloop. De verwachting is dat deze bezuiniging in 2014 gerealiseerd is.
Bij het opstellen van de begroting 2014 van de nieuwe Brandweer Groningen van de Veiligheidsregio is rekening gehouden met deze bezuinigingstaakstelling.

31. Bezuinigingen brandweer en GGD via de V&GR (€ 300.000, 17 fte)
Het V&GR bestuur heeft de HVD de opdracht gegeven om 1 miljoen euro op de inwonerbijdrage te bezuinigen. Daarmee kan onze bijdrage aan de V&GR met 300 duizend euro worden verlaagd.
Het bestuur van de V&GR heeft daarvoor een pakket van ruim 1,9 miljoen euro vastgesteld om naast de genoemde bezuiniging van 1 miljoen euro op de inwonerbijdrage ook de bezuinigingen op rijksuitkeringen op te vangen en een aantal structurele knelpunten op te lossen. De voorgestelde maatregelen hebben gevolgen voor 17 fte van het personeel. Daarvan zijn thans 10 fte gerealiseerd.
Deze maatregel is gerealiseerd.

32. GGD: Officier van Dienst Geneeskundig onderbrengen bij de V&GR (€ 40.000)
Deze maatregel is gerealiseerd.

B. Bezuinigingen op de voorzieningen in de stad

WERK & INKOMEN

33. Stadspas (€ 250.000, 0,34 fte)

Deze maatregel is gerealiseerd.

LEEFOMGEVING

34. Brandweer: maatregelen Oosting/Alders terugdraaien (€ 140.000, 2 fte)

De formatie bij de afdeling brandpreventie hebben we na de rampen in Volendam en Enschede met 4 fte uitgebreid, voor extra controles en handhaving in de horeca en bij risicobedrijven. Ook hebben we toen de piketfunctie ingesteld, waardoor er 24-uurs beschikbaarheid is van een brandpreventiemedewerker. We brengen de formatie met 2 fte terug. Nog steeds is er dan sprake van een formatie-uitbreiding ten opzichte van de periode daarvoor.

De taakstelling voor 2012 (70 duizend euro) is gerealiseerd door het niet vervullen van een vacature. De taakstelling voor 2013 (ook 70 duizend euro) zal ook via natuurlijk verloop worden gerealiseerd, zij het dat de vacature pas halverwege het jaar optreedt. Het resterende deel zal worden opgevangen met incidentele besparingen. In de begroting 2014 is deze taakstelling volledig verwerkt en dan ook geheel gerealiseerd.

35. Minder personeel brugbediening (€ 100.000, fte 0)

We willen de helft van de bezuiniging in 2012 (totaal 50 duizend euro) realiseren door efficiëncymaatregelen en het verhogen van de inkomsten. Deze efficiency realiseren we door vanaf 2012 buiten het vaarseizoen met 1 brugwachter minder te werken. Dit levert 28 duizend euro op. Deze maatregel heeft geen personele consequenties omdat het de inhuur van een uitzendkracht betreft. Daarnaast gaan we werken met een goedkoper uitzendcontract. Dat levert 10 duizend euro op. Verder willen we een vergoeding vragen voor het openen van de brug buiten de reguliere bedieningstijden; opbrengst 12 duizend euro. Hiermee realiseren we de taakstelling van 50 duizend euro in 2012.

De invulling van de resterende taakstelling in 2013 (50 duizend euro) onderzoeken we op dit moment. Met de provincie zijn we in gesprek over de brugbediening. We streven ernaar de bediening gezamenlijk zo efficiënt mogelijk te organiseren, waardoor kosten kunnen worden bespaard. We verwachten hierover uiterlijk in het voorjaar van 2013 concrete afspraken te kunnen maken. Hierna zullen we aan uw raad definitieve voorstellen doen voor de bezuiniging op brugbediening in 2013.

36. Verruiging grote groengebieden (€ 835.000)

De maatregel is gerealiseerd.

37. Verlagen vrij budget Stadsdeelbeheerder (€ 80.000, 0 fte)

De maatregel is gerealiseerd.

WONEN

38. Hypotheek-gemeente-garanties (€ 25.000, 0 fte)

De maatregel is gerealiseerd.

39. Platform GRAS (€ 20.000, 0 fte)

De maatregel is gerealiseerd.

40. Verlaging budget stadsdeelprogramma (€ 500.000, 0 fte)

De maatregel is gerealiseerd.

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

41. Groninger Woonkwaliteit (€ 100.000, 0 fte)

De maatregel is gerealiseerd.

ONDERWIJS

42. Verlaging subsidie de Jonge onderzoekers (€ 360.000, 0 fte)

Deze maatregel is gerealiseerd.

43. Afschaffen Schoolzwemmen (€ 225.000, 1 fte)

De maatregel is gerealiseerd.

WELZIJN

44. Geïntegreerde aanpak budget maatschappelijke ontwikkelingen (€ 1,7 miljoen, pm fte)

In totaal hebben we voor circa 170 miljoen euro aan budgetten in de begroting die verbonden zijn aan het thema "maatschappelijke participatie", verdeeld over meerdere diensten en beleidsterreinen. De afstemming over de doelen die we hiermee willen bereiken en de besteding van de beschikbare middelen kan in onze ogen meer geïntegreerd worden opgepakt. Bijvoorbeeld door een meer intensieve samenwerking tussen de betrokken diensten op dit terrein, het afstemmen van aanvragen voor projectbudgetten, subsidies en andere bijdragen en het tegengaan van 'overlap' in de bestedingen. Wij stellen voor hieraan een taakstelling te verbinden van 1% van het totale budget, oftewel totaal 1,7 miljoen euro. Deze besparing komt boven op de andere voorstellen tot bezuinigingen op de betrokken beleidsterreinen. De maatregelen en de consequenties van deze overlap zijn door ons nog niet uitgewerkt. Indien er niet gewenste effecten optreden, zullen we de maatregel (deels) heroverwegen.

De taakstellingen maatschappelijk domein wordt in 2013 incidenteel opgelost door diverse bezuinigingen op budgetten en activiteiten in de programma's Jeugd en onderwijs en Welzijn, gezondheid en Zorg.

Programma Jeugd en Onderwijs

Binnen het programma Jeugd en onderwijs bezuinigen we incidenteel in 2013 € 342.000. Die bezuiniging realiseren we doordat de begroting CJG's 2013 ruimte laat zien en we sommige projecten uitstellen (zoals kwaliteitsverbetering bewegingsonderwijs, een plek voor jongeren, de implementatie van de ontwikkelde aanpak problematische jeugdgroepen). Daarnaast zijn er enkele restposten die vrijvallen en die anders besteed waren aan incidentele aanvragen.

Programma Welzijn, Gezondheid en Zorg

Binnen het programma Welzijn, Gezondheid en Zorg bezuinigen we incidenteel in 2013 circa 1,3 miljoen euro. Ook in dit programma zijn in 2013 nog een klein aantal restposten van bijvoorbeeld subsidies. Een heel groot deel van de incidentele bezuiniging binnen dit programma slaat op het budget Maatschappelijke Opvang (€ 715.000 - €775.000). Dit budget gebruiken we normaal gesproken voor vernieuwingsprojecten (eenmalig), uitproberen van nieuwe diensten (kan structureel worden bij succes), ontwikkeling en innovatie. Vanuit het budget Maatschappelijke Opvang wordt ook een aantal instellingen gesubsidieerd. Op die subsidies wordt in 2013 niet bezuinigd.

Verder bezuinigen we € 344.000 op het budget Individuele voorzieningen Wmo. De gemeentebegroting 2013 vermeldt wat betreft Wmo individuele voorzieningen een begrotingsrisico van 0,6 miljoen euro. De eerste prognoses voor 2013 komen echter uit op een mogelijk voordeel. Bij de aanbesteding van het collectief vervoer, na het opstellen van de begroting 2013, was dit al aangegeven. Met het nieuwe contract dat nadien tot stand is gekomen blijkt deze verwachting uit te komen.

Daarnaast lijkt de vraag naar huishoudelijke verzorging zich anders te ontwikkelen dan bij de begroting was aangenomen. Hierdoor kan 2013 wat betreft Wmo individuele voorzieningen mogelijk een voordeel worden geprognoseerd. Van dit mogelijke voordeel zal 344.000 euro worden ingezet voor incidentele invulling van de taakstelling maatschappelijk domein in 2013. Mocht het resultaat op de Wmo individuele voorzieningen door onvoorziene ontwikkelingen lager zijn dan 344.000 euro, dan is de Wmo-egaliseringsreserve voor dit deel als achtervang beschikbaar.

GEZONDHEID

45. Uitvoering Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) (€ 875.000, 0 fte)

45.1 WMO eigen bijdrage

Per 1 juli 2011 hebben wij de eigen bijdrageregeling ingevoerd. Het blijkt dat wij met het invoeren van een eigen bijdrage 750 duizend euro kunnen besparen vanaf 2013. Deze maatregel is gerealiseerd.

45.2 WMO verschuiven HH2 naar HH1

De taakstellende ombuiging HH2 naar HH1 is gerealiseerd.

SPORT, CULTUUR, WELZIJN

46. Beëindigen subsidierelatie met instellingen (€ 550.000)

We willen 500 duizend euro besparen op subsidies voor instellingen. Het bezuinigingsvoorstel "Beëindigen subsidierelatie met instellingen" is ten opzichte van het eerdere voorstel nog verhoogd met 50 duizend euro. Dat is het bedrag dat als onderdeel van het voorstel tarieven en entreegelden OCSW wordt toegerekend aan de gesubsidieerde instellingen.

Voor een bedrag van 490 duizend euro is de maatregel gerealiseerd. De resterende 60 duizend euro zal nog worden gerealiseerd met een doorlichting van de subsidieportefeuille.

47. Verhogen inkomsten door extra activiteiten WSR (€ 25.000)

Deze maatregel is gerealiseerd.

48. Verminderen subsidie Martiniplaza (€ 400.000)

Martiniplaza beweegt zich in belangrijke mate op de commerciële markt. De huidige subsidie wordt verstrekt voor dekking van de kapitaallasten. Onderzoek heeft uitgewezen dat de subsidie te hoog is geweest ten opzichte van de kapitaallasten.

Met ingang van 1-1-2012 is de subsidie daarom met 200 duizend euro verlaagd. Voor 2013 is een verdere verlaging van de subsidie met 200 duizend euro gepland.

Wij hebben u eerder toegezegd dat de verlaging van de subsidie in 2013 alleen doorgaat indien de financiële situatie van Martiniplaza dat toelaat.

Op dit moment is duidelijk dat Martiniplaza de gevolgen ondervindt van de recessie, met dalende opbrengsten en oplopende (onderhouds-)kosten. Wij beraden ons op een stellingname inzake de financiële situatie van Martiniplaza en zullen uw raad zo spoedig mogelijk een voorstel voorleggen.

C. Financieel technische maatregelen

49. Anders afschrijven (€ 3,44 miljoen)

Oorspronkelijk voorstel

Door anders om te gaan met afschrijvingen kan een besparing van 3,44 miljoen euro worden gerealiseerd. Dit gebeurt door de afschrijvingstermijnen van bijvoorbeeld computerhardware, gemeentelijke gebouwen en parkeergarages te verlengen en door het invoeren van een restwaarde bij gemeentelijke gebouwen.

De voorstellen zijn door de accountant beoordeeld, vooral op onderbouwing en de samenhang met de betreffende onderhoudsplannen. Zij hebben de voorstellen inmiddels van een positief oordeel voorzien. De maatregelen zijn als volgt samen te vatten:

49.1 Restwaarde parkeergarages

De maatregel is opgenomen in de exploitatie van het parkeerbedrijf en wordt gerealiseerd.

49.2 Verlenging afschrijvingstermijnen computerhardware

De maatregel is gerealiseerd.

49.3 en 49.4 Invoering restwaarde gebouwen DIA en overige gemeentelijke gebouwen.

De taakstellingen 2011 tot en met 2013 zijn gerealiseerd.

49.5 Niet afschrijven op grondwaarde

De maatregel is gerealiseerd.

49.6 Verlenging afschrijvingen concerninvesteringen.

De maatregel is gerealiseerd.

49.7 Riolering

De maatregel is gerealiseerd.

50. Taakreductie en verandering: verminderen toevoeging aan reserve bodemsanering (€ 100.000)

De maatregel is gerealiseerd.

51. ISV middelen (€ 3 miljoen)

In de periode 2011-2014 wordt de ISV-vrijval op projecten ingezet voor de invulling van deze taakstelling. Het betreft hier echter geen structurele bezuiniging omdat het over incidentele middelen gaat.

52. Afkomen van te verwachten positief resultaat Wet Maatschappelijke Ondersteuning (€ 1,9 miljoen)

We hebben, op basis van een overschot aan Wmo-middelen in 2009 en 2010, een bezuinigingstaakstelling opgenomen van 1,9 miljoen euro. Vervolgens heeft het rijk in 2011 1,5 miljoen euro bezuinigd op de integratie-uitkering Wmo. De totale taakstelling kwam daarmee op 3,4 miljoen euro. Omdat we dit geen realistische taakstelling vonden, hebben we ter compensatie bij de begroting 2012 voor een periode van drie jaar 1,7 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Daarmee is deze bezuiniging dus tot en met 2014 jaarlijks voor 1,7 miljoen euro gedekt. Vanaf 2015 zal de taakstelling van 1,7 miljoen euro in samenhang met de bovengenoemde rijkskortingen maar ook met andere bezuinigingen op het maatschappelijk domein structureel moeten worden ingevuld.

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

De resterende 200 duizend euro is vanaf 2012 in de begroting ingevuld door o.m. effecten van ingezet beleid, enkele gerichte maatregelen, gedragsverandering bij burgers en een positieve bijstelling door het rijk van de Wmo-integratie-uitkering.

Deze maatregel is niet structureel te realiseren op de voorgestelde wijze. Voor 2014 e.v. jaren nemen we de maatregel mee als op te lossen knelpunt in de aanvullende bezuinigingsoperatie voor 2013 e.v. jaren. Voor deze bezuinigingsoperatie zullen wij alternatieve, structurele maatregelen ontwikkelen.

53. Peuterspeelzaalwerk/kinderopvang (€ 1 miljoen, pm fte)

In december 2010 is door uw raad het uitvoeringsplan "Kansen voor jonge kinderen" vastgesteld. Tot en met 2012 is al 600 duizend euro van de opgelegde taakstelling gerealiseerd. In het najaar van 2012 heeft u van ons de evaluatie van de effecten van het plan ontvangen. De resultaten van de evaluatie geven geen aanleiding om de bezuinigingstaakstelling van € 1 miljoen te wijzigen. Dat betekent dat de taakstelling voor 2013 en 2014 volgens eerdere besluitvorming wordt gerealiseerd.

54. Verminderen subsidie Groningen Airport Eelde (€ 265.000)

De maatregel is gerealiseerd.

55. Areaaluitbreiding HVD/ OCSW 3 jaarschijven (€ 300.000)

De maatregel is gerealiseerd.

56. Vrijval risicobuffer 2007-2010 (€ 990.000)

De maatregel is gerealiseerd.

57. Werkwijze communicatie (€ 30.000)

Door communicatieactiviteiten over projecten van RO/EZ beter door te rekenen aan de projecten kunnen we een jaarlijkse besparing van 30 duizend euro realiseren vanaf 2014. Ontwikkeling is wel dat het aantal projecten afneemt en daarmee ook de mogelijkheid om kosten door te rekenen.

58. Bijdrage erfpachterreinen (€ 90.000)

De maatregel is gerealiseerd.

D. Verhoging van de gemeentelijke inkomsten

59. Gehandicaptenparkeerkaart (€ 75.000)

De beleidsnota gehandicaptenparkeren is voorgelegd aan de gehandicaptenadviesraad en op 11 juli 2012 besproken in de raadscommissie Beheer & Verkeer. Dit heeft geleid tot financiële- en inhoudelijke wijzigingen in de beleidsregels

Tijdens de raadscommissie Beheer & Verkeer van 16 januari 2013 heeft de Gehandicaptenadviesraad ingesproken op het agendapunt en het verzoek gedaan om nogmaals te kijken naar de legestarieven voor verlengingsaanvragen en daarbij onderscheid te maken tussen de aanvragen van gehandicapten met en zonder kans op fysieke verbetering. Dit verzoek is overgenomen door uw raadscommissie Beheer & Verkeer en verwerkt.

De wijziging van de legesverordening is geagendeerd voor de raadscommissie Beheer & Verkeer voor mei 2013. Bij invoering per 1 juli 2013 kan in 2013 de helft van de € 75.000 worden gerealiseerd. Met ingang van 2014 kan het volledige bedrag structureel worden gerealiseerd.

60. Woonwagens (€ 35.000)

Naast de andere bezuinigingsmaatregel op woonwagenezaken (zie maatregel 15.2 Bureau Woonwagenezaken) willen we 35 duizend euro bezuinigen op het woonwagenbeleid in de stad. Daarvoor is inmiddels een aantal maatregelen in uitvoering en een aantal andere wordt nog onderzocht. De drinkwatervoorziening op De Kring is inmiddels bij alle bewoners bemeterd. Eerder

Collegebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

betaalden we de totale rekening aan het waterbedrijf. De opslag voor watergebruik was niet kostendekkend. Voor de wijkvernieuwing waren op De Kring maar ook op enkele andere locaties openbare ruimte illegaal door bewoners bij de standplaatsen gevoegd. Met de betreffende bewoners worden inmiddels afspraken gemaakt over welke grond aan standplaatsen toegevoegd kan worden en de meerprijs die daarvoor in de maandhuur berekend wordt. Aanvullende maatregelen voor kostendoorberekening en prijzenharmonisatie worden uitgewerkt. Naar verwachting wordt de maatregel in 2014 gerealiseerd.

61. Verkeerskundige toets bouwvergunningen (€ 70.000)

We willen de verkeerskundige toets bij bouwvergunningen ten laste brengen van de bouwleges. Dit voorstel is nog in voorbereiding.

62. Meer gebruik openbaar gebied in rekening brengen (€ 120.000)

We willen het gebruik van het openbaar gebied meer in rekening brengen. Voor een deel willen we dit realiseren door het uitbreiden van betaald parkeren. Dit uitgangspunt is met ingang van 2013 opgenomen in het meerjarenbeeld van het parkeerbedrijf en wordt verder uitgewerkt. Het resterende deel van de taakstelling vullen we in binnen de reclamecontracten straatmeubilair.

63. Taakreductie en verandering: vegen uit rioolrecht (€ 315.000)

De maatregel is gerealiseerd.

64. Publiekrechtelijke tarieven hogere dekkingsgraad (€ 1,05 miljoen)

In de bezuinigingsvoorstellen is een taakstelling publiekrechtelijke tarieven opgenomen die wordt ingevuld door verhoging van de dekkingsgraad van een aantal tarieven. De fasering is 350 duizend euro in 2011, 400 duizend euro in 2012 en 300 duizend euro in 2013.

In november 2012 heeft uw raad de Tarievennota 2013 vastgesteld. Daarin is de taakstelling 2013 ingevuld door de tarieven voor de leges vergunning evenementen, ligplaatsvergunning woonschepen, drank- en horecavergunningen, precariobelasting en de hondenbelasting te verhogen en een structurele meeropbrengst logiesbelasting te ramen.

Daarnaast is er in 2013 nog een incidentele taakstelling van 67 duizend euro te realiseren. Een voorstel voor de dekking van deze incidentele dekking zullen wij opnemen in de volgende Voortgangsrapportage bezuinigingen. Voorstellen voor de structurele invulling van de resterende taakstelling nemen wij op in de Tarievennota 2014.

65. Verhoging tarieven en entreegelden OCSW

65.1 Verhoging tarieven en entreegelden OCSW (50 duizend euro)
Deze maatregel is gerealiseerd.

65.2 Verhoging inkomsten Muziekschool
Vervallen door samenvoeging met maatregel 15.4

66. Afschaffen kortingsregeling reisdocumenten en rijbewijzen (€ 50.000)

Deze maatregel is gerealiseerd.

67. Overige aanpassing tarieven (€ 100.000)

67.1 Logiesbelasting (€90.000)

Deze heffing wordt eens per 3 jaar met de nominale compensatie verhoogd. Dit is een bestaande afspraak. De opbrengst gaat deels naar Marketing Groningen en komt deels ten gunste van de algemene middelen. De 3-jaarlijkse verhoging komt uit op ca. 10%. Met de reguliere verhogingen in 2010 en 2013 wordt vanaf 2010 een hogere opbrengst van 40 duizend euro gerealiseerd en vanaf 2013 per saldo een hogere opbrengst van 90 duizend euro. De taakstelling 2011 is gerealiseerd.

Collegieberief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

De voorgenomen tariefstijging per 2013 gaat pas per 1 januari 2014 in, conform het besluit van uw raad op 18 juli 2012. Het incidentele tekort in 2013 kan worden gedekt door extra inkomsten door de toename van het aantal overnachtingen in Groningen.

67.2 GGD verhoging van de leges (€ 10.000)

Deze maatregel is gerealiseerd.

68. Verhogen OZB (€ 4 miljoen)

Deze maatregel is gerealiseerd.

69. Uitbreiding dienstverlening derden bij CIO (nu AIM/ACG) (€ 100.000)

De CIO (nu AIM/ACG) is via de afdeling Belastingen, betrokken geweest bij een offerte voor drie gemeenten (Delfzijl, Appingedam en Loppersum). Inmiddels zijn de contracten getekend en is de uitvoering in gang gezet. Voor de afdelingen ACG/AIM leidt dit tot extra I&A dienstverlening, maar ook tot even zo hoge kosten, omdat er een kostendekkend tariefmodel gehanteerd wordt. Hiermee wordt de bezuinigingstaakstelling dus niet gerealiseerd. Wij zullen daarom alternatieve voorstellen voorbereiden.

Wij verwachten dat er in de periode 2013-2015 nog enkele vergelijkbare offertes kunnen worden uitgebracht, vaak in combinatie met dienstverlening van andere afdelingen. Zo is de dienst RO/EZ bezig voor gemeenten op het gebied van GEO-informatie en participeren we in het project Overheidsdatacenter Noord, dat mogelijk structurele inkomsten van derden genereert. Dit heeft ook raakvlakken met I&A.

Voor 2012 en 2013 genereren wij extra inkomsten, onder andere door hosting bij de Hanze Hogeschool van 50 duizend euro. Deze zetten wij incidenteel in voor deze taakstelling. Wij zoeken nog structurele dekking voor deze taakstelling vanaf 2014

70. Uitbreiding dienstverlening derden bij Salarisadministratie (€ 50.000)

Deze maatregel is gerealiseerd.

71. Meer werken voor derden (€ 105.000)

Door meer voor omliggende gemeenten te gaan werken verwachten we een hogere opbrengst van 105 duizend euro te realiseren, 50 duizend euro in 2012 en 55 duizend euro in 2013.

Op dit moment wordt samengewerkt met de gemeente Grootegast en Haren bij de toetsing van bouwaanvragen. Daarnaast is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met 8 omliggende gemeenten op het gebied van beheer en gebruik van grootschalige topografie.

E. Aanvullende bezuinigingen

AV1. Afschaffen IZA zorgpakket (€ 100.000)

De COR is niet akkoord gegaan met de voorgestelde korting IZA zorgpakket.

In 2013 kan de taakstelling incidenteel worden gedekt door de kostenbesparing door het afschaffen van de nieuwaarsreceptie voor burgers (70 duizend euro). De resterende 30 duizend euro kan in 2013 incidenteel worden gedekt door een eenmalige onttrekking aan de reserve WGA. Wij zoeken nog een structurele oplossing voor deze taakstelling.

AV2. Energie besparen gemeentelijke gebouwen (€ 700.000)

De jaarlijkse kosten voor energie in onze gemeente waren de afgelopen jaren circa 6 miljoen euro, (na een correctie van 3 miljoen aan energiekosten van de schoolgebouwen van het openbaar onderwijs die met ingang van 2010 zijn verzelfstandigd).

Met het plaatsen van slimme energiemeters en de afspraken over het beheer van gemeentelijk vastgoed zijn enkele randvoorwaarden voor een energiebesparing ingevuld. Het totale besparingspotentieel is op

dit moment moeilijk in te schatten. Ramingen lopen uiteen van 5 – 20% van de huidige kosten. Wij schatten de totale besparing thans in op 700 duizend euro, oftewel ruim 10% van de huidige kosten. Een kwartiermaker is aangesteld en heeft een voorstel voor een investeringsplan ESCo en een voorstel tot een revolverend fonds in voorbereiding. Daarin zal ook een inschatting van het te behalen voordeel worden opgenomen.

Structurele voordelen op de energierekening van de gemeente zullen echter pas op termijn ontstaan. Daarom is voor 2013 en waarschijnlijk ook voor 2014 incidentele dekking nodig. We zullen voor 2013 incidentele dekking zoeken bij de energie afrekeningen van de gemeente.

AV3. Investeren in KCC en kanaalmanagement (€ 500.000)

Het gaat hierbij om een combinatie van maatregelen, zoals de beperking van het aantal loketten en het meer digitaal aanbieden van producten en diensten. Concentratie van de diverse gemeentelijke loketten biedt tevens de kans om op één plek één Groningse kwaliteit te bieden. Daardoor kan het personeel flexibeler worden ingezet (spitsuren, daluren).

De totale besparing ten gevolge van deze maatregel moet nog nader worden uitgewerkt. Eerste verkenningen geven aan, dat besparingen in zowel personele als facilitaire kosten vooral kunnen worden gerealiseerd, als de klantcontacten meer digitaal kunnen worden georganiseerd in combinatie met een zo groot mogelijke afhandeling van vragen door het loket zelf. Wel is een zekere termijn nodig om deze voordelen daadwerkelijk te kunnen realiseren. Wij hebben gerekend met een mogelijke besparing van 500 duizend euro voor deze collegeperiode.

Een voorstel voor de realisatie van de bezuinigingstaakstelling 2013 is voorbereid, inclusief de onderverdeling van deze taakstelling naar de diensten. De mate waarin diensten deze taakstelling realiseren, verschilt nogal en we verwachten dan ook dat de bezuinigingstaakstelling voor 2013 niet geheel zal worden gerealiseerd.

Begin 2013 heeft een zgn. Gateway-review plaatsgevonden op het programma KCC. Belangrijkste conclusie is dat de ontwikkeling verbreed en versneld dient te worden om daadwerkelijk de doelstellingen te bereiken. Dit is een positieve impuls voor de realisatie van de taakstelling 2014, zodat de bezuinigingseffecten kunnen worden gerealiseerd.

AV4. Taakreductie- en verandering: vermindering ondersteuning duurzaamheid (€ 75.000)

Deze maatregel is gerealiseerd.

AV5. Afschaffen subsidie 'Doet u mee met een Goed Idee' (€ 100.000)

Deze maatregel is gerealiseerd.

AV6. Afstoten/ stoppen met de drafbaan / evenemententerrein (€ 400.000)

Algemeen

Diverse ontwikkelingen gaven aanleiding om een herbeoordeling te maken van het toekomstige gebruik van de drafbaan c.q. het evenemententerrein. We verwachtten daarbij een besparing te realiseren van 400 duizend euro.

In onze vergadering van 9 april 2013 zijn scenario's besproken voor de toekomstige integrale invulling van het drafbaan-/evenemententerrein. In de loop van het jaar wordt een voorstel aan uw raad voorgelegd. De taakstelling 2013 van 200.000 euro zal nog niet worden gerealiseerd, wij zoeken nog naar incidentele dekking.

AV7. Lagere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Meerschapp Paterswolde (€ 100.000)

De GR Meerschapp Paterswolde bestaat uit 3 gemeenten; Groningen, Haren en Tynaarlo.

De totale begroting van Meerschapp Paterswolde bedraagt ruim 900 duizend euro, waarvan bijna 200 duizend euro wordt gedekt door directe inkomsten. Het tekort bedraagt derhalve ruim 700 duizend euro, waarvan de gemeente Groningen circa 500 duizend euro bijdraagt. Tegenover deze bijdrage

Collegiebrief - 8e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

staan inkomsten van circa 250 duizend euro voor door ons verrichte dienstverlening ten behoeve van het Meerschop op personeel en administratief gebied.

Wij verwachten door efficiencymaatregelen een besparing van 100 duizend euro te realiseren op onze (netto-)bijdrage, zonder dat dit een direct effect heeft voor gebruikers en omwonenden van het gebied.

De communicatie rond de bezuiniging GR Meerschop gaat via het Dagelijks Bestuur, dat bestaat uit de portefeuillehouder van onze gemeente (voorzitter) en de twee wethouders van Haren en Tynaarlo. Het Algemeen Bestuur, waar raadsleden van Groningen, Haren en Tynaarlo in zitten, neemt het besluit over de invulling van de bezuinigingen.

Juni 2012 is de nieuwe Beleidsvisie GR Meerschop Paterswolde vastgesteld. Tevens is de concept-begroting 2014 opgesteld, waarin de bezuinigingen van 143 duizend euro (100 duizend gemeente Groningen, 43 duizend gemeenten Haren en Tynaarlo) zijn verwerkt. De belangrijkste bezuinigingen zijn: minder fte's secretariaat, versoberen van de openingstijden van de sluis en minder inhuur externen voor maaierwerk. Het Meerschop zal dan vooral een beheersorganisatie zijn.

AV8. Verlagen budget onvoorzien (€ 200.000)

Deze maatregel wordt gerealiseerd met ingang van 2013.

AV9. Lagere dotatie WGA-premie aan reserve (€ 200.000)

Deze maatregel is gerealiseerd met ingang van 2013.

AV10. Dienstverlening actief aanbieden aan omliggende gemeenten (€ 100.000)

De gemeentelijke overheid krijgt steeds meer te maken met regiovorming: bestaande en nieuwe taken (decentralisaties) vragen veel van de (kleinere) gemeentelijke overheden. De gemeente Groningen kan haar kennis en expertise inzetten voor de omliggende gemeenten en daar tarieven voor in rekening brengen. Op het terrein van de schuldhulpverlening gebeurt dit al.

Het uitbreiden van dienstverlening aan omliggende gemeenten speelt in op de behoefte bij andere gemeenten, vooral door de toenemende taken door decentralisaties en de eveneens toenemende budgettaire druk. Door het inzetten van efficiëncyvoordeel kan de DIA de taakstelling in 2013 realiseren.

Collegedebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bestuursdienst

Onderwerp Voortgangsrapportage 2013-I

Steller Chris Blaauw

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 85 Bijlage(n) 1.

Ons kenmerk BD 13.3701016

Datum - 6 JUN 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In deze brief informeren wij u over de realisatie van de begroting en de prognose van het resultaat 2013. Wij geven een toelichting op het verwachte financiële resultaat en de verwachte afwijkingen in de uitvoering van beleid.

Naast onze brief is de bijlage Bedrijfsvoering opgenomen. In deze bijlage wordt inzicht gegeven in het verloop van de post onvoorzien, de personele inzet en externe inhuur. Daarnaast wordt gerapporteerd over de geconstateerde onrechtmatigheden en de afwijkingen in de voortgang van IC-plannen. Ook geven wij inzicht in de actuele stand van zaken met betrekking tot de nog niet afgehandelde aanbevelingen van zowel de rekenkamercommissie als de accountant en het overzicht van de slot- en nacalculaties.

Het verwachte nadeel bedraagt 3,5 miljoen euro.

De belangrijkste onderdelen van het verwachte resultaat zijn:

- algemene uitkering 3,2 miljoen euro voordeel;
- financieringsfunctie 2,6 miljoen euro voordeel;
- vrijval extra beleid 1,0 miljoen euro voordeel;
- uitvoering wet BUIG 3,3 miljoen euro nadeel;
- parkeren 1,7 miljoen euro nadeel;
- bouwleges 1,3 miljoen euro nadeel;
- grondzaken 0,9 miljoen euro nadeel;
- inkomensvoorziening bbz 0,5 miljoen euro nadeel;
- iederz, exploitatie en subsidie 0,5 miljoen euro nadeel;
- actualisering bestemmingsplannen 0,5 miljoen euro nadeel;
- uitvoering wet kinderopvang 0,4 miljoen euro nadeel;
- overige afwijkingen 1,2 miljoen euro nadeel.

Onzekerheden ten aanzien van het verwachte resultaat.

Gezien het moment in het jaar en de inspanningen voor de begroting 2014 is de afgegeven prognose in deze voortgangsrapportage onzeker.

Bij de herziening van de grondexploitatie Oosterhamrikzone in 2012 hebben we gemeld dat er sprake is van een risico bij de samenwerkingsovereenkomst met Nijestee. Het mogelijke nadeel is bij de herziening van de grondexploitatie ingeschat met een bandbreedte van 0 tot 8 miljoen euro. Bij de berekening van het benodigde weerstandsvermogen voor de grondexploitaties is het risico meegenomen met de maximale kans van optreden binnen de risicoboxenmethode (25%). Inmiddels heeft Nijestee aangegeven niet in staat te zijn haar verplichtingen uit de samenwerkingsovereenkomst te kunnen nakomen. Op dit moment voeren we gesprekken met Nijestee over de voorwaarden voor herijking van de samenwerkingsovereenkomst. De herijking van de samenwerkingsovereenkomst zal leiden tot een knelpunt binnen de grondexploitatie. Een indicatie van de omvang van dit knelpunt ligt tussen de 5 en 10 miljoen euro. We onderzoeken de mogelijkheden om dit knelpunt binnen de grondexploitatie op te kunnen vangen. De mogelijkheden daarvoor zijn echter beperkt. We brengen de effecten in beeld van een aantal scenario's waarin de gemeentelijke investeringen beperkt worden en we naar verhouding toch zoveel mogelijk opbrengsten genereren.

Bij de herziening van de grondexploitatie Oosterhamrikzone zullen de financiële effecten van deze ontwikkeling duidelijk worden. In Voortgangsrapportage 2013-II zullen we een indicatie geven van de verwachte uitkomst.

Daarnaast is de organisatie in volop in beweging, de daaraan gekoppelde bezuinigingstaakstellingen zijn afhankelijk van een veelheid aan factoren. Deze hebben wij zo goed en getrouw mogelijk geprobeerd te wegen in onze prognoses.

Vanwege de onzekerheden in de prognose en de invloed van de nog te nemen besluiten ten aanzien van de begroting 2014 geven wij in deze voortgangsrapportage geen voorspelling van het vrij besteedbare resultaat in 2013.

Ontwikkeling

In mei 2011 is de Wet Markt en Overheid door de eerste kamer vastgesteld. Deze wet beoogt een gelijk speelveld te creëren door overheden bij het verrichten van economische activiteiten onder meer de verplichting op te leggen ten minste de integrale kosten door te berekenen. De belastingplicht overheidsbedrijven sluit hierop aan. Hoofddoel van invoering van deze belastingplicht is namelijk ook het creëren van het gelijke speelveld. Ook de Europese Commissie dringt daarop aan. Haar punt van zorg is of in de huidige situatie geen sprake is van staatssteun. Private ondernemingen die op de markt actief zijn en winst maken, zijn hierover nu wel vennootschaps-

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

3

belasting verschuldigd. Maar overheidsbedrijven zijn onder de huidige regelgeving alleen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting als zij bepaalde, in de wet genoemde, ondernemingsactiviteiten uitoefenen.

In reactie op het besluit belastingplicht overheidsbedrijven van 2 mei jl., van de Europese Commissie geeft de staatssecretaris van Financiën aan dat hij voornemens is deze heffing van vennootschapsbelasting per 1 januari 2016 in werking te laten treden. Wij zullen u nader informeren over de gevolgen hiervan voor de onze gemeente.

Overzicht verwachte resultaten per programma:

In onderstaande tabel wordt het verwachte resultaat per programma gepresenteerd. Deze afwijkingen ten opzichte van de begroting worden vervolgens per programma, op deelprogrammaniveau, toegelicht.

Nr.	Programma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
1	Werk en Inkomen	-57.534	-4.150
2	Economie en Werkgelegenheid	-19.591	-2.350
3	Jeugd en Onderwijs	-36.595	0
4	Welzijn Gezondheid en Zorg	-70.123	275
5	Sport en Bewegen	-18.090	-500
6	Cultuur	-37.132	-500
7	Verkeer	-6.226	-1.200
8	Wonen	-56.015	-800
9	Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte	-34.338	-475
10	Veiligheid	-16.693	425
11	Stadhuis en Stadler	-11.196	-305
12	Bedrijfsvoering	-10.605	250
13	Overig	38.806	-500
15	Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien	335.332	6.300
Programma totaal		0	-3.530

Afwijkingen per programma

In de toelichting van de afwijkingen per programma worden de afwijkingen in de uitvoering van beleid en in financiën nader toegelicht.

De afwijkingen in de uitvoering van beleidsdoelen worden toegelicht en aangegeven door kleuren (stoplichtenrapportage). **Geel** betekent dat voor het behalen van de doelstelling bijsturing noodzakelijk is. **Rood** betekent dat het halen van de doelstelling vermoedelijk niet mogelijk is. Daarnaast geven wij een toelichting op de verwachte financiële afwijkingen vanaf 250 duizend euro en op bestuurlijk relevante afwijkingen. Wij richten ons daarmee op de afwijkingen. Dit betekent dat niet van alle programma's toelichtingen zijn opgenomen.

1. Programma Werk en Inkomen

Werk en Inkomen			
Nr.	Programma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
1.1	Werk en activering	-6.606	50
1.2	Arbeidsmarktbeleid	-108	0
1.3	Inkomen en inkomensondersteuning	-42.160	-3.700
1.4	iederz	-8.660	-500
1.5	Overige werk en inkomen	0	0
Totaal Werk en Inkomen		-57.534	-4.150

Toelichting op financiële afwijkingen.

1.3 Inkomen en inkomensondersteuning (3,7 miljoen euro nadeel)

Uitvoering Wet BUIG, nadeel 3,3 miljoen euro.

Ten opzichte van de begroting is het voorlopig budget 2013 voor de gemeente Groningen 5,8 miljoen euro lager. Ons aandeel in het macrobudget BUIG is licht gestegen van 2,61% naar 2,63%. De negatieve bijstelling wordt voor het grootste deel veroorzaakt door de financiering van de IAU en MAU van alle gemeenten in Nederland. In totaal wordt hiervoor 161 miljoen euro op het macrobudget gekort. Daarnaast is het budget bijgesteld omdat de landelijke ontwikkeling in 2012 een lagere groei van het aantal klanten laat zien. Dit werkt door in het budget 2013.

Hier tegenover staat een positieve afwijking van 2,5 miljoen euro. Landelijk is het aantal bijstandsgerechtigden minder gegroeid dan waarmee rekening is gehouden bij de bepaling van het budget 2013. Met die ontwikkeling houden wij rekening. Voor 2013 gaan wij overigens nog steeds uit van een toename van het aantal WWB-klanten met 850. In het eerste kwartaal bedraagt de werkelijke toename 212 klanten.

Samenvattend neemt het tekort op de BUIG in 2013 met 3,3 miljoen euro toe tot 11,1 miljoen euro. Voor het eerder in de begroting opgenomen tekort van 7,8 miljoen euro is extra beleidsgeld ter beschikking gesteld.

Inkomensvoorzieningen Bbz, nadeel 0,5 miljoen euro.

Per 1 januari 2013 is de financieringssystematiek van de inkomensvoorziening voor gevestigde zelfstandigen (Bbz) gewijzigd. Met deze wijziging worden gemeenten gestimuleerd om beter debiteurenbeheer op verstrekt bedrijfskapitaal te voeren en de selectiviteit te vergroten.

De baten van gemeenten in de vorm van aflossingen en rente op verstrekt bedrijfskapitaal worden genormeerd op basis van een landelijk gemiddelde (de zogenaamde macronorm). Gemeenten die individueel in staat zijn meer baten te genereren dan dit landelijk gemiddelde mogen de baten die uitstijgen boven het gemiddelde behouden. Omgekeerd betalen gemeenten zogenaamde minderbaten zelf. Wij kunnen de komende jaren niet voldoen aan de norm, waardoor we de komende jaren een risico lopen van gemiddeld 0,4 miljoen euro. Voor 2013 verwachten wij een nadeel van 0,5 miljoen euro.

Wet Kinderopvang, nadeel 0,4 miljoen euro.

De Wet Kinderopvang bestaat uit twee onderdelen: regulier en sociaal-medisch. Het onderdeel regulier is per 1 januari 2013 volledig ondergebracht bij de Belastingdienst/Toeslagen. Deze wijziging heeft *géén* gevolgen voor de bevoegdheid die gemeenten hebben om aan ouders die meedoen aan een re-integratietraject WWB en aan ouders die naast de WWB-uitkering gedeeltelijk werken de eigen bijdrage voor kinderopvang te vergoeden. De vergoeding voor de eigen bijdrage bedraagt, inclusief uitvoeringskosten, naar verwachting 160 duizend euro. Hiervan wordt 76 duizend incidenteel afgedekt door flankerend beleid waardoor een tekort ontstaat op de aanvulling van de eigen bijdrage van 84 duizend euro. Wij stellen bij de begroting 2014 in ons financieel perspectief voor hier een bedrag van 160 duizend euro voor beschikbaar te stellen.

Het onderdeel sociaal medische indicatie is bij de gemeente gebleven. Door de forse verlaging van de bijdrage uit het gemeentefonds in verband met de overheveling van de reguliere kinderopvang is voor de kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie nog 461 duizend euro beschikbaar. De verwachte uitgaven bedragen 800 duizend euro, waardoor een tekort ontstaat van 339 duizend euro. Het totale tekort op de uitvoering Wet Kinderopvang bedraagt 423 duizend euro.

Overige posten, voordeel 0,5 miljoen euro.

In 2013 is 240 duizend euro op begrotingsbasis aan de reserve bijzondere bijstand onttrokken om de laatste verstrekkingen van pc's en internetvergoedingen te kunnen betalen. Wij verwachten hiervoor in 2013 100 duizend euro nodig te hebben. De vrijval van 140 duizend euro moet weer terugvloeien naar de reserve omdat de vergoedingen voor het gebruik van internet nog een paar jaar doorlopen. Wij dienen een voorstel in om op dat punt de begroting te wijzigen.

Het overige voordeel van 360 duizend euro heeft met name betrekking op de kapitaallasten van de nieuwbouw. Deze vallen in 2013 incidenteel vrij.

1.4 Iederz (0,5 miljoen euro nadeel)

Het verwachte nadeel wordt met name veroorzaakt doordat we voor 36,7 fte minder subsidie ontvangen dan begroot. Daarbij zorgt de hogere afdracht van sociale premies voor een nadeel van 0,4 miljoen euro.

Het resterende nadeel is het verwachte uitvoeringsresultaat: een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

6

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

1	Programma: Werk en inkomen	
1.2	Arbeidsmarktbeleid	
	Bedrijfsbezoeken	In het eerste kwartaal hebben we 210 bedrijven bezocht. Dat is 16% minder dan beoogt. In dezelfde periode vorig jaar zijn ruim 150 bedrijven bezocht. Daarmee is in vergelijking met het eerste kwartaal 2012 wel sprake van een <u>stijging</u> .
	Opgehaalde vacatures	Doordat we in het eerste kwartaal minder bedrijven hebben bezocht hebben we 22% minder vacatures opgehaald dan beoogt. Dit komt niet alleen door een vermindering van het aantal bedrijfsbezoeken. Door de economische crisis staat de werkgelegenheid in onze regio onder druk. Als de crisis op dezelfde wijze aanhoudt verwachten we dat het erg lastig zal worden om de 650 vacatures, de doelstelling in de begroting 2013, op te halen.
1.3	Inkomen en Financiële ondersteuning	
	Beleidsveld: Armoede- en minimabeleid	
	Klanten in budgetbeheer	Het aantal klanten in budgetbeheer is het 1 ^e kwartaal toegenomen tot 2.746 klanten. We verwachten dat als we geen aanvullende maatregelen nemen, het aantal van 2.800 klanten uit de begroting in de tweede helft van 2013 zal worden overschreden. Maatregelen voor bijsturing bestaan uit meer flexibele inzet om de extra druk van werkzaamheden op te vangen, maar ook meer aandacht aan uitstroom uit budgetbeheer en beperken van de instroom door striktere handhaving van de toetredingsvoorwaarden.
1.4	Iederz	
	Uitvoeringstekort	Het uitvoeringstekort loopt 0,1 miljoen achter. Dit wordt veroorzaakt door het verlies aan productie op het moment dat medewerkers het traject van detachering ingaan.
	Subsidietekort	Op 1 januari 2013 is de Wet Uniformering Loonbegrip in werking getreden. Deze wet brengt één loonbegrip voor de loonbelasting, de premies volksverzekeringen, de premies werknemersverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet. Eén van de gevolgen is dat de franchise, de premievrije som voor de berekening van de WW-Awf-premie (Werkloosheidwet en Algemeen werkloosheidsfonds), is komen te vervallen. Voor iederz betekent bovenstaande een negatief effect op de loonkosten van totaal 0,5 miljoen euro.

2. Programma Economie en Werkgelegenheid

Economie en Werkgelegenheid		
Nr. Deelprogramma	<i>actuele begroting 2013</i>	<i>verwachte afwijking VGR 2013-I</i>
2.1 Ruimte voor bedrijvigheid	-4.599	-150
2.2 Binnenstad en toerisme	-1.818	-200
2.3 Groningen kennisstad	-872	0
2.4 Overige acquisitie	-50	0
2.5 Overig economie en werkgelegenheid	-12.252	-2.000
Totaal Economie en Werkgelegenheid	-19.591	-2.350

Toelichting op financiële afwijkingen

2.5 Overig economie en werkgelegenheid (2,0 miljoen euro nadeel)

Ten opzichte van de primitieve begroting wijkt het resultaat 1,6 miljoen euro af. De belangrijkste oorzaak van de wijziging is het besluit bij de jaarrekening c.q. rapportage grondbedrijf om vanaf 2013 de rente- en exploitatielasten onder aftrek van de opbrengsten niet langer te activeren op de Suiker Unie locatie. Dit maakt deel uit van het financieel perspectief zoals gepresenteerd bij de Voorjaarsbrief.

Daarnaast verwachten wij een nadeel van 0,4 miljoen euro in de dekking van enkele bijdragen uit de vrijval van fasering in uitvoer van projecten. Deze vrijval wordt onder andere ingezet voor G-kracht en het Structuurplan.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid.

2	Programma: Economie en Werkgelegenheid	
2.1	Ruimte voor bedrijvigheid	
	Beleidsveld: Werklocaties	
	Suiker Unie	De jaarlijkse rentelasten maken deel uit van de meerjarenbegroting. De boekwaarde van 40 miljoen euro voor het Suiker Unie-terrein loopt hierdoor niet verder op.

3. Programma Jeugd en Onderwijs

Jeugd en Onderwijs			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
3.1	Integraal jeugdbeleid	-36.595	0
3.2	Overig	0	0
Totaal Jeugd en Onderwijs		-36.595	0

Toelichting op financiële afwijkingen

Op dit moment verwachten wij geen financiële afwijkingen binnen dit programma.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

9

4. Programma Welzijn, Gezondheid en Zorg

Welzijn Gezondheid en Zorg			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
4.1	Sociale samenhang en participatie	-43.815	275
4.2	Preventie en zorg	-22.912	0
4.3	Integratie en emancipatie	-3.396	0
4.4	Overige welzijn gezondheid en zorg	0	0
Totaal Welzijn Gezondheid en Zorg		-70.123	275

Toelichting op financiële afwijkingen

4.1 Sociale samenhang en participatie (0,275 miljoen euro voordeel)

In de eerste prognoses ten aanzien van de het nieuwe contract van het collectief vervoer verwachten wij een voordeel van 0,6 miljoen euro. Ten aanzien van de huishoudelijke verzorging verwachten wij een nadeel van 0,1 miljoen euro. Daarbij merken we op dat het risico ten aanzien van de huishoudelijke verzorging, zoals opgenomen in de begroting 2013, vervalt. De reden daarvoor is dat de vraag naar huishoudelijke verzorging niet gestaag toeneemt zoals verwacht, maar daalt. Dit betreft zowel het aantal klanten als het aantal ingezette uren per klant. Wij veronderstellen hier een relatie met het rijksbeleid in de Wmo en AWBZ en met name de verhoging van de vermogensbijtelling bij de bepaling van de eigen bijdragen en het extramuraliseren van zorgzwaartepakketten.

Vanuit de Wmo wordt 0,3 miljoen euro afgedragen voor invulling van de bezuinigingstaakstelling Maatschappelijk Domein in 2013.

Overige afwijkingen tellen op tot een voordeel van 0,1 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

4 Programma: Welzijn Gezondheid en zorg		
4.1 Sociale samenhang en participatie		
Beleidsveld: Bevorderen Sociale Samenhang en leefbaarheid in wijken		
De Hoogte: Sociale- en veilige wijk.		Door het experiment met een sociaal team in De Hoogte zijn in het eerste kwartaal van 2013 zowel de stratenaanpak als het buurtteam aanpak De Hoogte Sociale en veilige wijk opgegaan in het sociale team. De doelstellingen worden dus op een andere manier behaald dan oorspronkelijk bedacht.
Beleidsveld: Maatschappelijke opvang, verslavingszorg, OGGz		
Regionaal Kompas 2013		Uit het vlugschrift dak- en thuislozenmonitor is gebleken dat de stijging in de maatschappelijke opvang niet verder doorzet. Uit de quick scan bleek wel dat de groepen in de maatschappelijke opvang veranderen. De extra inzet participatie, activering en vrijwilligerswerk loopt nog niet volledig volgens planning.

5. Programma Sport en Bewegen

Sport en Bewegen			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
5.1	Sportieve infrastructuur	-16.445	-500
5.2	Deelname aan sport	-1.315	0
5.3	Overig sport en bewegen	-330	0
Totaal Sport en Bewegen		-18.090	-500

Toelichting op financiële afwijkingen

5.1 Sportieve Infrastructuur (0,5 miljoen euro nadeel)

Door hogere aanvragen voor subsidies basis en jeugdsportsubsidies verwachten wij een nadeel van 0,1 miljoen euro. Verenigingen hebben te maken met hogere lasten. Om deze hogere lasten te kunnen dekken, vragen verenigingen meer subsidie aan. De hogere lasten bij verenigingen ontstaan omdat er meer uren worden ingehuurd voor hogere tarieven, terwijl de inkomsten voor verenigingen dalen. De inkomsten van verenigingen dalen doordat het aantal volwassen leden afneemt.

De bezuinigingstaakstellingen leiden tot een nadeel van 0,2 miljoen euro. De algemene bezuinigingstaakstellingen zijn verdeeld naar de dienstonderdelen en naar de WSR. Een aantal budgetten van de WSR is vervolgens verlaagd, maar daarmee zijn de bezuinigingen nog niet gerealiseerd. De WSR kent weinig ruimte voor bezuinigingen, behalve op het onderhoudsprogramma. Nadere invulling van deze maatregelen worden op dit moment uitgewerkt.

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,2 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

5	Programma: Sport en bewegen	
5.1	Sportieve infrastructuur	
	Beleidsveld: Verenigingen en Subsidies	
	Aanpassen subsidie- en tarievenstelsel	Het in beeld brengen van de consequenties van de aanpassing van het subsidie- en tarievenstelsel heeft meer tijd gevraagd dan gedacht.
5.2	Deelname aan sport	
	Beleidsveld: Stimulering sportdeelname	
	Versterken bewegingsonderwijs: 'bewegen voor kinderen'	Het plan voor versterking bewegingsonderwijs is in 1e kwartaal 2013 besproken. Dit plan wordt nog bijgesteld.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

11

6. Programma Cultuur

Cultuur			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
6.1	Culturele infrastructuur	-32.975	-500
6.2	Deelname aan cultuur	-2.676	0
6.3	Overig cultuur	-1.481	0
Totaal Cultuur		-37.132	-500

Toelichting op financiële afwijkingen

6.1 Culturele Infrastructuur (0,5 miljoen euro nadeel)

Wij verwachten een nadeel op de kosten van energie OP/SB van 0,2 miljoen euro. Dit nadeel wordt veroorzaakt door verhoogd energieverbruik, mede door een verouderde verwarmingsinstallatie.

De bezuinigingstaakstellingen leiden tot een nadeel van 0,2 miljoen euro. De algemene bezuinigingstaakstellingen zijn verdeeld naar de dienstonderdelen en naar de OPSB.

Een aantal budgetten van de OPSB is vervolgens verlaagd, maar daarmee zijn de bezuinigingen nog niet gerealiseerd. De werkmaatschappij OPSB kent weinig ruimte voor bezuinigingen. Nadere invulling van deze maatregelen wordt op dit moment uitgewerkt.

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

6	Programma Cultuur	
6.3	Deelprogramma overig	
	Beleidsveld incidentele activiteiten	
	Verduurzaming lokale evenementen	Er wordt naast de optie statiegeld, ook gezocht naar varianten in plastic die biologisch afbreekbaar zijn. Mede hierdoor vergt dit onderzoek meer tijd dan verwacht.

7. Programma Verkeer

Verkeer			
Nr.	Deelprogramma	<i>actuele begroting 2013</i>	<i>verwachte afwijking VGR 2013-I</i>
7.1	Fiets	-1.040	0
7.2	Openbaar vervoer	-128	0
7.3	Auto	-1.090	0
7.4	Parkeren	1.291	-1.650
7.5	Verkeersveiligheid	-55	0
7.6	Overig verkeer	-5.204	450
Totaal Verkeer		-6.226	-1.200

Toelichting op financiële afwijkingen

7.4 Parkeren (1,65 miljoen euro nadeel)

Wij verwachten een nadeel van 0,5 miljoen euro in de exploitatie van de parkeergarages. Dit ontstaat door een lagere omzet als gevolg van vertraging van de ingroei van nieuwe parkeergarages.

Op straatparkeren verwachten we eveneens een nadeel van 0,5 miljoen euro. De kosten van handhaving vallen hoger uit dan begroot onder andere door meer uren. De daling in de omzet van het straatparkeren, onder andere ten gevolge van lagere ticket opbrengsten en lagere naheffingen, zal in 2013 doorzetten met naar verwachting ruim 5%.

Doordat de verwachte bijdrage van het OV-bureau voor de P&R-terreinen naar beneden is bijgesteld, verwachten wij een nadeel van 0,35 miljoen euro.

Overige afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,3 miljoen euro.

7.6 Overig Verkeer (0,45 miljoen euro voordeel)

Door fasering in de uitvoering van projecten valt een deel van de extra beleidsmiddelen in 2013 vrij. Het betreft hier de ingezette middelen voor Eemskanaal / Europapark / Westpoort en voor verkeersmaatregelen.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

13

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

7 Programma: Verkeer	
7.1 Fiets	
Beleidsveld Stallingen	
Fietsparkeren Binnenstad	Eind 2011 hebben we de 'Groninger Fietsenstandaard: aanzetten voor nieuw fiets(parkeer)beleid in de binnenstad' gemaakt. In deze discussienota zijn 8 pilots opgenomen om een aantal grote knelpunten m.b.t. het fietsparkeren in de binnenstad aan te pakken. Inmiddels is een aantal pilots daarvan uitgevoerd. Zo is in samenwerking met de RUG rond het Academiegebouw en het Harmoniegebouw een fietsparkeerverbod ingesteld en werd opgetreden tegen foutgestalde fietsen. Daarnaast zijn onlangs op diverse plaatsen in de binnenstad fietsparkeervakken aangebracht (Gelkingestraat, Oosterstraat en Guldenstraat). Momenteel monitoren we de effecten hiervan. Binnenkort worden er ook maatregelen getroffen bij de Albert Heijns aan de Brugstraat, Gedempte Zuiderdiep en Nieuwe Ebbingstraat. Voor de resterende pilots zijn momenteel geen middelen beschikbaar. Deze zijn bij de begroting 2013 wegbezuinigd.
7.2 Openbaar vervoer	
Beleidsveld Spoor	
Tunnel Paterswoldseweg	In februari 2012 hebben GS aan PS bericht 20 miljoen te reserveren voor de tunnel Paterswoldseweg. Daarmee is een belangrijk blokade voor verdere uitwerking van een tunnel en ook de verdere uitwerking van HOV-as West 2 ^{de} fase weggenomen.
Pendel Groningen Assen	In het najaar 2012 is met NS afgesproken om in 2016 in de spits met extra sprinters te rijden tussen Groningen en Assen. Of dit gerealiseerd kan worden hangt af van of het keerspoor in Assen gereed is.
Knoop Groningen (stationsgebied)	Er liggen nog 2 voorkeursvarianten met daarin de doorkoppeling van de treinen uit Delfzijl/Roodschool naar Nieuweschans / Veendam. Het uitplaatsen van het opstel terrein naar de Rouaanstraat, en een sporen- en perron lay-out met een transferoplossing, die beide een goede overstap tussen regionale treinen onderling en regionale treinen en landelijke treinen mogelijk maken.
Beleidsveld Bus	
HOV-as Peizerweg	Nu de plannen van de knoop Groningen duidelijk zijn geworden waarbij het opstel terrein wordt uitgelegd en er middelen zijn voor een tunnel Paterswoldseweg is de planvorming weer opgepakt. Er liggen nu plannen die medio 2015 gereed kunnen zijn. In gebruikname van dit deel hangt af van hoe vanaf de Koeriersterweg de Paterswoldseweg gekruist kan worden.
Bus toe- en afrit Hoogkerk	Planning schuift i.v.m. de integratie met plannen ZRW op. Door integratie kan werk met werk worden gemaakt en is er sprake van een forse kostenbesparing. Voor een deel wordt dit ook veroorzaakt door 'lagere' eisen aan het ontwerp in de situatie met voltooid ZRW. Over het behoud van de subsidie door het naar achter schuiven van de planning worden op dit moment gesprekken gevoerd.
Halteplan Toegankelijkheid	Binnen het project RegioTram zouden bushaltes langs de route verdwijnen en voor de tram toegankelijk worden gemaakt. Met het stoppen van het project Regiotram is het aanleggen van toegankelijke bushaltes langs de routes (in vooral de binnenstad) weer aan de orde. We verwachten dat de beschikbare middelen

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

14

		hiervoor ontoereikend zijn.
	DRIS op belangrijke haltes	Door het wegvallen van de tramplannen is de halteselectie herijkt. Gevolg van het niet doorgaan van de tram is dat er nu minder dekking voor het Dynamisch Reizigers Informatie Systeem (DRIS) op haltes beschikbaar is. De planning is dat eind 2014 op circa 150 haltes in de stad DRIS aanwezig is.
7.3	Auto	
	Beleidsveld: Regionale ontsluitingen en ringwegen	
	Groningen Bereikbaar! houden	De financiële dekking van de kosten voor Groningen Bereikbaar! t/m 2015 is rond. Voor de periode van 2015 – 2020 nog niet.
	Investeren in dynamisch verkeersmanagement (DVM)	De financiële dekking van het maatregelenpakket (onze bijdrage van 3 miljoen is voorzien uit het brede RSP-pakket) is nog niet uitgewerkt.
	Beleidsveld: Stedelijke Hoofdstructuur	
	Doorstroming Ketwich Verschuur / Laan Corpus / Bypass Boerhaaverotonde	In de begroting 2013 is dit project gestopt, met uitzondering van de Bypass Boerhaaverotonde. Uit nadere studie blijkt dat een bypass niet leidt tot de meest optimale situatie. De aanleg van een kruising met VRI's doet dat wel. We leggen deze dan ook aan als het past binnen het budget van 800 duizend euro. (waarvan 500 duizend euro Langman-geld en 300 duizend euro BDU)
7.4	Parkeren	
	Beleidsveld: Parkeervoorzieningen	
	P+R terreinen	Herijking van de aan te leggen en uit te breiden P+R-terreinen in het kader van de regionale netwerkanalyse en ons integrale verkeers- en vervoersplan.
	Kwaliteitsverbetering P+R terreinen	Er is nog geen concrete invulling gegeven aan de maatregelen, zie verder vorige punt.
	Beleidsveld: Parkeerbedrijf	
	Resultaat parkeerbedrijf	In 2012 zijn de maatregelen uit "Parkeren met Perspectief" uitgevoerd om de tekorten van het Parkeerbedrijf terug te dringen. Toch laat de meerjarenprognose Parkeerbedrijf 2013 in de beginjaren een fors minder positief resultaat zien dan de meerjarenprognose 2012. Het verschil in de eerste jaren komt vooral door de vertraagde ingroei van de Damsterdiepgarage en de tegenvallende resultaten uit de fiscale parkeerhandhaving.
	Exploitatie Parkeergarages	Belangrijke oorzaak van ongunstige meerjarenprognose ligt in (aanloop)verliezen van parkeergarages.
	Beheer P+R terreinen	De dekking van kosten vraagt aandacht. De bijdrage van OV-bureau is voor 350 duizend euro nog niet geëffectueerd.
	Stadtoezicht	In 2013 wordt een inhaalslag gemaakt om het beoogde groeipad weer te halen. De personele capaciteit blijft een aandachtspunt. Deze heeft directe invloed op de opbrengsten uit handhaving

8. Programma Wonen

Wonen			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
8.1	Doelgroepen	-724	700
8.2	Nieuwbouw	-53.326	-1.450
8.3	Bestaande woningvoorraad	-3.935	-100
8.4	Cultuurhistorie en archeologie	-2.102	0
8.5	Overig wonen	4.072	50
Totaal Wonen		-56.015	-800

Toelichting op financiële afwijkingen

8.1 Doelgroepen (0,7 miljoen euro voordeel)

Wij verwachten een voordeel van 700 duizend euro op het stimuleringsfonds volkshuisvesting. Dit voordeel ontstaat door meer stortingen in het fonds (extra storting vanuit reservering monumentenprogramma 2012, extra middelen startersleningen en ontvangen rente) dan onttrekkingen uit het fonds (beheervergoeding SVN en eventuele ophoging voorziening 'dubieuze leningen').

8.2 Nieuwbouw (1,45 miljoen euro nadeel)

Bouwleges, nadeel 1,3 miljoen euro.

Ondanks bijsturing in de uitvoering van werkzaamheden, zoals het vrijlaten van vacatureruimte, beëindiging van externe inhuur en uitvoering van werken voor andere gemeenten, verwachten wij een nadeel van 1,3 miljoen euro. Gezien de onzekerheid bij het opstellen van onze prognose hanteren wij ten aanzien van bouwleges een bandbreedte van 0,5 miljoen euro. Enkele mutaties van aanvragen voor grote projecten kunnen het uiteindelijke resultaat in grote mate beïnvloeden.

Collegedebat - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

16

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

8	Programma: Wonen	
8.1	Doelgroepen	
	Beleidsveld: Jongeren	
	Toevoegen van kwalitatief hoogwaardige jongerenhuisvesting	Verwachting is realisatie van 600 eenheden (i.p.v. 1.130). Een aantal projecten is niet van start gegaan, o.a. vanwege onduidelijkheden omtrent uitwerking maatregelen regeerakkoord en investeringsruimte corporaties.
8.2	Nieuwbouw	
	Beleidsveld: Versnellen en faciliteren nieuwbouw	
	Aanvulling reserve grondzaken	Extra beleidsmiddelen: bij de begroting 2013 is bijna 46 miljoen euro (inclusief jaarlijkse 3 miljoen euro) toegevoegd aan de reserve Grondzaken. In de jaarrekening 2012 vangen we een negatief resultaat van 28 miljoen euro (inclusief 25 miljoen Meerstad) in de reserve grondzaken op. De geprognostiseerde omvang van de reserve op peildatum 31/12/2013 bedraagt hiermee 18 miljoen euro.
	Beleidsveld: Bouwen in de bestaande stad	
	Intense Laagbouw	Deze plannen voor locatie langs Oosterhamriktracé zijn uitgewerkt, maar vooralsnog bestaat er geen belangstelling vanuit de markt. Voor Engelse Kamp vinden gesprekken plaats met een ontwikkelaar.
	Beleidsveld: Stadsuitbreidingen	
	Meerstad	De eerste waterwoningen zijn geïnstalleerd en het 1.000 bomenplan is gestart. In het eerste kwartaal is geen woning verkocht (4 ^e kwartaal 2012 kenden we een opleving vanwege wijzigingen hypotheekvoorwaarden per januari). Extra marketing wordt ingezet om verkopen te stimuleren.
	Beleidsveld: Kwaliteitsbewaking en dienstverlening	
	(Collectief) particulier opdrachtgeverschap	De locaties zijn aangewezen en planvorming is / wordt ontwikkeld. De daadwerkelijke realisatie en termijnen zijn afhankelijk van kopers.
	Beleidsveld: Woonschepen	
	Plan van Aanpak	Het plan van aanpak is niet in 2012 afgerond. Door de specifieke achtergrond van de beprijzingsdiscussie van ligplaatsen vergt het meer tijd om een voorstel te ontwikkelen met voldoende draagvlak. Ons college is daartoe in overleg met het Woonschepencomité Groningen.
	Woonschepenhaven	Wij leggen uw raad bij de begroting 2014 een voorstel voor financiële dekking voor.
8.5	Deelprogramma Overig Wonen	
	Wonen boven winkels	Deze activiteiten van Wonen Boven Winkels NV is beëindigd. Lefier heeft inmiddels te kennen gegeven de panden niet aan te willen kopen. Nadere oriëntatie op de markt vindt plaats.

Collegebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bladzijde

17

9. Programma Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte

Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte		
Nr. Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
9.1 Kwaliteit van de leefomgeving	-36.944	-150
9.2 Afvalinzameling en -verwerking	4643	-
9.3 Overig onderhoud en beheer openbare ruimte	-2.037	-325
Totaal Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte	-34.338	-475

Toelichting op financiële afwijkingen

9.3 Overig onderhoud en beheer openbare ruimte (0,325 miljoen euro nadeel)

Wettelijke registraties, nadeel 0,325 miljoen euro.

Conform de wettelijke verplichting voor gemeenten voeren wij registraties. Daaronder vallen de Wet Basisregistraties Adressen gebouwen (BAG) en de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen (WKPB). Per 2012 geldt dit ook voor de Wet Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). De werkzaamheden die onder deze wetten vallen zijn onder andere adresvorming en beheer en gebruik van de grootchalige topografie.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

9	Programma: Onderhoud en Beheer Openbare Ruimte	
9.1	Kwaliteit van de leefomgeving	
	Beleidsveld: StadsparkenOnderhoud en beheer van de openbare ruimte	
	Stadspark	Door bezuinigingen vervallen onze werkzaamheden ten aanzien van de parkeervoorzieningen binnen het Stadspark.
	Noorderplantsoen	Vanwege vertraging in de bestemmingsplanprocedure kan de kiosk niet meer in 2013 worden gebouwd. Verwacht wordt dat dit in 2014 kan plaatsvinden.
	Beleidsveld: Toezicht en handhaving openbare ruimte	
	Stadstoezicht	Voor 2013 is een uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving vastgesteld. De uitvoering van het handhavingsprogramma loopt maar heeft extra aandacht.
	Tekorten toezicht	Er wordt een verbeterplan gemaakt om Stadstoezicht in control te krijgen. De resultaten daarvan in 2013 zijn echter nog niet te voorspellen.

10. Programma Veiligheid

Veiligheid			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
10.1	Veilige woon- en leefomgeving	-780	0
10.4	Integriteit en veiligheid	-60	0
10.5	Fysieke Veiligheid	-15.853	425
Totaal Veiligheid		-16.693	425

Toelichting op financiële afwijkingen

10.5 Fysieke Veiligheid (0,425 miljoen euro voordeel)

Met ingang van 1 januari 2006 is de FLO-regeling vervangen door een levensloopregeling. Voor alle medewerkers die op 1 januari 2006 in dienst waren in een bezwarende functie geldt vanaf deze datum het overgangsrecht FLO. De totale kosten voor de oude FLO-regeling en de kosten die wij maken voor het overgangsrecht FLO zijn 0,425 miljoen euro lager dan begroot. Het voordeel ontstaat onder andere omdat repressief personeel er voor kiest om langer door te werken dan tot hun 55^e. Hierdoor nemen de kosten die ten laste van het FLO-overgangsrecht komen af.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

11. Programma Stadhuis en Stadjer

Stadhuis en Stadjer			
Nr.	Deelprogramma	<i>actuele begroting 2013</i>	<i>verwachte afwijking VGR 2013-I</i>
11.1	Contact met de burger	-45	-30
11.2	Beleidscommunicatie	-515	0
11.3	Publieke dienstverlening	-10.550	-250
11.4	Overig stadhuis en stadjer	-86	-25
Totaal Stadhuis en Stadjer		-11.196	-305

Toelichting op financiële afwijkingen

11.3 Publieke Dienstverlening (0,25 miljoen euro nadeel)

Het verwachte nadeel ontstaat voor 125 duizend euro doordat het aantal bureaus dat namens woningeigenaren bezwaarprocedures voert toeneemt. Deze bureaus werken gratis. Bij een succesvol bezwaarschrift heeft de burger het voordeel van een lagere WOZ-waarde en daarmee een belastingvoordeel. Het bureau ontvangt de wettelijke vergoeding voor de gemaakte proceskosten. Dit maakt deel uit van het financieel perspectief bij de Voorjaarsbrief.

Overige kleinere afwijkingen tellen op tot een nadeel van 125 duizend euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

12. Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
12.1	Innovaties	-3.848	0
12.2	Personeel	0	0
12.3	Facilitaire dienstverlening	-6.370	-600
12.4	Overige bedrijfsvoering	-387	850
Totaal Bedrijfsvoering		-10.605	250

Toelichting op financiële afwijkingen

12.3 Facilitaire Dienstverlening (0,6 miljoen euro nadeel)

Door vertraging en uitstel van ICT-investeringen ontstaat er vrijval op kapitaallasten van 1,0 miljoen euro. De voornaamste reden hiervoor is de vertraging van de aanschaf van een nieuwe telefooncentrale en daaraan gerelateerde netwerkcomponenten.

Door inhuur en frictiekosten door de oprichting van het ACG/AIM verwachten we een nadeel van 0,9 miljoen euro.

Deze extra inhuur, voor 0,4 miljoen euro, wordt onder andere ingezet voor concernprojecten Digitale Werkplek en Telefonie en voor projecten van het ACG, zoals verhuizing SoZaWe en Overheid Datacenter Noord.

In tegenstelling tot de afname van de projecten Ruimtelijke Ordening zoals gemeld onder 12.4 betreft het hier de ICT-projecten.

De frictiekosten oprichting ACG/AIM veroorzaken ook een nadeel van 0,4 miljoen euro. Dit wordt vooral veroorzaakt door boventalligheid welke tot een incidenteel nadeel in 2013 leidt. Overige kleinere afwijkingen binnen het ACG/AIM tellen op tot een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Overige kleinere afwijkingen tellen op tot een nadeel van 0,7 miljoen euro.

12.4 Overige Bedrijfsvoering (0,85 miljoen euro voordeel)

Door afname van het aantal projecten verwachten wij een nadeel van 675 duizend euro op de dekking van de organisatiekosten. Daarnaast is er vrijval ten aanzien van vervallen verplichtingen vanwege een faillissement van een crediteur. Wij verwachten een voordeel van 0,4 miljoen euro. Overige afwijkingen tellen per saldo op tot een klein nadeel.

In tegenstelling tot de ICT-projecten genoemd onder 12.3 betreft de teruggang in projecten hier de projecten Ruimtelijke Ordening.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

13. Programma Overig

Overig			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
13.1	College, raad en overig	38.806	-500
13.2	Publieke dienstverlening	0	0
Totaal Overig		38.806	-500

Toelichting op financiële afwijkingen

13.1 College, Raad en Overig (0,5 miljoen euro nadeel)

Enkele bijzondere activiteiten waarmee bij het opstellen van de begroting geen rekening kon worden gehouden veroorzaken gezamenlijk een verwacht nadeel van 0,5 miljoen euro. Het gaat onder andere om de landelijke Sinterklaasintocht en het feestelijke bezoek van het koninklijk paar. Op dit moment onderzoeken wij aanvullende dekking, uw raad wordt hierover nader geïnformeerd.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

15. Programma Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien

Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien			
Nr.	Deelprogramma	actuele begroting 2013	verwachte afwijking VGR 2013-I
15.1	Algemene inkomsten en post onvoorzien	335.332	6.300
Totaal Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien		335.332	6.300

Toelichting op financiële afwijkingen

15.1 Algemene Inkomsten en Post Onvoorzien (6,3 miljoen euro voordeel)

Algemene uitkering, voordeel 3,2 miljoen euro.

De verhoging van de uitkeringsfactor met twee punten levert een voordeel op van 350 duizend euro.

De plaatselijke ontwikkelingen zijn geactualiseerd ten opzichte van de ramingen zoals die zijn opgenomen in de primitieve begroting 2013. Op basis van actuele informatie vanuit onder andere het CBS, de Waarderingskamer en de jaarrekening 2012 zijn de standen van een groot aantal verdeelmaatstaven geactualiseerd. Uit deze actualisatie blijkt wederom dat de stad op een heel aantal onderdelen in de afgelopen periode sneller is gegroeid dan waar we rekening mee hebben gehouden (dit wordt ook deels verklaard door de structurele doorwerking van de groei vanuit 2012). Deze stijging zit vooral in het aantal woonruimten, de omgevings-adressendichtheid en de WOZ waardering. Deze ontwikkelingen leiden per saldo tot een hogere uitkering van 2,854 miljoen euro in 2013.

Financieringsfunctie, voordeel 2,6 miljoen euro.

Het verwachte voordeel wordt voor 2,1 miljoen euro veroorzaakt door het toepassen van korte mismatch financiering. Op nieuwe leningen behalen we een prijsvoordeel van 1,1 miljoen euro. In de begroting hebben wij een overschot aan kort geld opgenomen. In plaats daarvan moeten we lenen op de geldmarkt. Per saldo ontstaat er een rentenadeel van 0,5 miljoen euro. Overige afwijkingen binnen de financieringsfunctie tellen op tot een nadeel van 0,1 miljoen euro.

Kleinere afwijkingen tellen gezamenlijk op tot een voordeel van 0,5 miljoen euro.

Toelichting op afwijkingen in de uitvoering van beleid

Wij verwachten geen afwijking in de uitvoering van beleid.

Wij vertrouwen erop uw raad met deze brief een goed inzicht te hebben gegeven in de voortgang van beleid en de eerste verwachting van het resultaat in 2013.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bijlage
Bedrijfsvoering Voortgangsrapportage 2013-I

Gemeente Groningen
Bestuursdienst
Wagstraat 1
Postbus 20001
9700 PB Groningen
Website gemeente Groningen: www.groningen.nl
E-mail: bestuursdienst@bsd.groningen.nl

Mei 2013

Collegedrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Inhoudsopgave

1	Personeel	3
2	Verloop post onvoorzien	4
3	Geconstateerde onrechtmatigheden	4
4	Afwijkingen in de voortgang van de IC-plannen	4
5	Aanbevelingen Rekenkamer Commissie	4
6	Slot- en nacalculaties	5
7	Accountantsaanbevelingen	6
7.1	Concern Treasury	6
7.2	DIA	7
7.3	HVD	7
7.4	Iederz	7
7.5	MD	7
7.6	OCSW	7
7.7	ROEZ	8
7.8	SOZawe	10

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Bij de brief aan uw raad over de Voortgangsrapportage 2013-I bieden wij u de bijlage bedrijfsvoering VGR 2013-I aan.

De bedrijfsvoeringsonderdelen die in dit document worden toegelicht zijn:

1. personeel;
2. verloop post onvoorzien;
3. geconstateerde onrechtmatigheden;
4. afwijkingen in de voortgang van de IC plannen;
5. aanbevelingen Rekenkamer Commissie;
6. slot- en nacalculaties;
7. accountantsaanbevelingen.

1 Personeel

Personeel

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de formatie en kosten, uitgesplitst naar de primitieve begroting, de actuele begroting, de gemiddelde personele bezetting en personele lasten (realisatie VGR 2013 – I) en de prognose voor 2013.

Het betreft hier uitsluitend het ambtelijk personeel dat in vaste of tijdelijke dienst is, dus exclusief het bestuur, de raad, externe inhuur en WSW-personeel.

Gemiddelde personele bezetting	Primitieve begroting 2013		Actuele begroting 2013		VGR I, Realisatie 2013		Prognose 2013		Saldo 2013
	fte	euro	fte	euro	fte	euro	fte	euro	euro
Totaal personeel in dienst	3.125	201.731	3.104	203.251	3.049	50.249	3.025	199.922	3.329

Externe inhuur

Ons college heeft besloten om het volume en de kosten van de externe inhuur te beperken. In 2013 is de taakstelling dat de totale kosten van de externe inhuur niet meer mogen bedragen dan 12% van de loonsom van 2012: dat is concernbreed 23,4 miljoen euro.

In het eerste kwartaal van 2013 is 4,6 miljoen aan externe inhuur besteed. We hebben op dit moment geen aanwijzingen dat de taakstelling niet wordt gehaald.

Collegedebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

2 Verloop post onvoorzien

In 2013 zijn de middelen van de post onvoorzien nog niet aangesproken. In het kader van de bezuinigingen werd de post onvoorzien in 2013 met 200 duizend euro verlaagd naar een structurele omvang van 100 duizend euro.

Onderdeel	Orgaan	Datum	Dienst	Saldo 2013
Post onvoorzien in begroting 2013				100
Saldo volgens actuele begroting 2013				100

3 Geconstateerde onrechtmatigheden

In het kader van de rechtmatigheidscontroles worden gedurende het jaar controles uitgevoerd om te kunnen vaststellen dat de opzet, het bestaan en de werking van procedures die de rechtmatigheid borgen aanwezig zijn en functioneren.

De accountant maakt, bij haar jaarlijkse controle betreffende de rechtmatigheid, gebruik van de uitgevoerde controles. Het verkrijgen van een goedkeurende controleverklaring aangaande de rechtmatigheid bij de jaarrekening is gebonden aan toleranties.

Uw raad wordt conform richtlijnen geïnformeerd over geconstateerde onrechtmatigheden.

4 Afwijkingen in de voortgang van de IC-plannen

De administratieve organisatie en de daarbij behorende interne controle/beheermaatregelen borgen dat de producten die de gemeente maakt en de diensten die de gemeente levert juist, tijdig en volledig tot stand komen. Om te kunnen vaststellen dat AO/IC maatregelen in opzet voldoen, ook daadwerkelijk zijn geïmplementeerd en als laatste ook daadwerkelijk functioneren, worden jaarlijks IC-plannen opgesteld waarin de controles op de AO/IC worden beschreven.

Wij verwachten geen afwijkingen in de voortgang van de IC-plannen in 2013.

5 Aanbevelingen Rekenkamer Commissie

De aanbevelingen van de Rekenkamercommissie zijn op dit moment afgehandeld.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

6 Slot- en nacalculaties

In 1998 heeft de raadscommissie Financiën en Veiligheid de aanbeveling gedaan om richtlijnen op te stellen voor slot- en nacalculaties. Het doel van de slot- en nacalculatie is tweeledig. Bij voltooiing van het project kan de raad met een slot- of nacalculatie controleren of het project volgens de gemaakte afspraken is uitgevoerd. Tegelijk kunnen wij adequaat verantwoording afleggen aan uw raad over de uitvoering van de diverse investeringen. Als een project (met investeringsbedrag > € 450.000) voor circa 95% is afgerond wordt een slotcalculatie dan wel nacalculatie opgesteld. De verwachting is dat in 2013 de volgende slot- en nacalculaties worden opgesteld:

Dienst	Slot- / nacalculatie	Omschrijving
DIA	4 ^e kwartaal 2013	Revitalisatie Prefectenhof
MD	4 ^e kwartaal 2013	Sanering Riolering (krediet 2010)
OCSW	1 ^e kwartaal 2013 2 ^e kwartaal 2013	Atletiekbaan Sporthal Lewenborg
RO/EZ	4 ^e kwartaal 2013	Informatiecentrum Grote Markt Damsterdiep, grondexploitatie en vastgoedexploitatie Stap Op / Wensen vanuit de stad 2009-2010 Aanpak schoolomgeving 2007-2010 Reitdiep/Dorkwerd Lewenborg Centrumzone Lewenborg Singelzone Montessorischool Beijum Oost Tram – plankosten Revitalisering Museum

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

7 Accountantsaanbevelingen

Accountantsaanbevelingen worden gedaan naar aanleiding van de jaarlijkse interim-controle en de controle op de jaarrekening. Deze controles worden per dienst uitgevoerd. Per dienst worden ook de bevindingen zoals deze door de accountant zijn gedaan gerapporteerd. Niet alle bevindingen worden vermeld in het uiteindelijke controleverslag bij de jaarrekening. Dit heeft te maken met de door uw raad vastgestelde rapporteringtolerantie. Daarnaast worden de accountantsbevindingen die al zijn opgevolgd en afgemeld niet meer in dit document opgenomen. Om een snel inzicht in de voortgang van de aanbevelingen te verschaffen is de titel van de aanbeveling in kleur weergegeven. **groen** staat voor afgehandelde aanbevelingen, **geel** betekent dat afhandeling van de aanbeveling is gestart, **rood** houdt in dat de afhandeling van de aanbeveling nog niet is gestart.

7.1 Concern Treasury

Bevoegdheden bankrekeningen	
Aanbeveling	In het kader van onze controle worden standaardbankverklaringen opgevraagd bij de banken waaraan de gemeenten gelieerd is. Op deze standaardbankverklaringen staat vermeld welke medewerkers van de gemeente bevoegd zijn voor het verrichten van betalingen. Wij hebben geconstateerd dat in een aantal gevallen medewerkers van de gemeente alleen onbepoort bevoegd zijn voor het verrichten van betalingen vanaf bepaalde rekeningnummers. Wij adviseren u op korte termijn deze bevoegdheden in te trekken, dan wel medewerkers samen bevoegd te maken voor het verrichten van betalingen in plaats van alleen.
Stand van zaken	Afgewikkeld. In de standaardbankverklaringen 2012 zijn de betreffende medewerkers niet langer alleen onbepoort bevoegd.

Kwaliteit prognoses	
Aanbeveling	In principe zijn de diensten verantwoordelijk voor de prognoses van investeringen en de liquiditeitsbegroting. Concern Treasury stemt dit eens per kwartaal af met de diensten en adviseert de treasurycoördinatoren per dienst. De werkelijke ontwikkeling van de financieringsbehoefte wijkt aanzienlijk af van de liquiditeitsplanningen. Wij constateren daarom dat door deze organisatie van het treasurybeheer het risico blijft bestaan dat jaarlijks aanzienlijke afwijkingen in de rente kunnen ontstaan. Het gevolg hiervan is dat jaarlijks renteresultaten zullen ontstaan. Wij adviseren de gemeente Groningen maatregelen te nemen om de liquiditeitsplanning te verbeteren.
Stand van zaken	De maatregelen zijn deels ingevoerd met ingang van Voortgangsrapportage 2012-II. De voorgestelde verbeteringen van de begroting zijn met ingang van het meerjarenbeeld 2013-2016 reeds ingevoerd. Daarnaast is een start gemaakt met vernieuwde prognosemodellen.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

7.2 DIA

Belastingen- steekproefsgewijze controle oninbaarheid	
Aanbeveling	Tijdens de interim controle is gebleken dat de steekproefsgewijze controle niet meer zichtbaar wordt vastgelegd. Advies is om dit wel te doen, zodat achteraf is vast te stellen dat deze controle heeft plaatsgevonden.
Stand van zaken	De teamleider van het team Invordering maakt op een begeleidend overzicht zichtbaar welke oninbare vorderingen in de steekproef onderworpen zijn aan een controle. Deze lijst wordt daarbij paginagewijs door de teamleider geparafeerd. In 2013 wordt een audit op de voortgang uitgevoerd.

7.3 HVD

Geen openstaande accountantsbevindingen.

7.4 Iederz

Geen openstaande accountantsbevindingen.

7.5 MD

Geen openstaande accountantsbevindingen.

7.6 OCSW

Verzelfstandiging werkmaatschappij muziekschool	
Aanbeveling	<p>De gemeente heeft eind 2010 een visiedocument opgesteld waarin de mogelijkheden voor de toekomst van de muziekschool zijn bekeken en waarin de verzelfstandiging van de muziekschool als voorkeur is benoemd. Naar aanleiding van dit visiedocument is de business case verder uitgewerkt en is het rapport "Kiezen voor kansen" opgesteld, waarin verschillende mogelijke scenario's zijn uitgewerkt.</p> <p>Met de verzelfstandiging van de muziekschool hangen een aantal risico's samen. Het niet goed beheersen van deze risico's kan uiteindelijk leiden tot extra financiële lasten voor OCSW.</p> <p>Door OCSW en het KCG is gewerkt aan een gedetailleerde uitwerking in de vorm van een meerjarenbegroting van de fusiecombinatie. Hierin zijn ook de aandachtspunten en risico's benoemd. Op deze uitwerking hebben zowel OCSW als het KCG een externe partij ingeschakeld om een second opinion uit te voeren. De conclusie hiervan zullen op korte termijn definitief worden. Daarna zal het college worden geïnformeerd en zal het college een principebesluit nemen over het wel of niet verzelfstandigen/fuseren.</p>
Stand van zaken	In de komende maanden zal gewerkt worden aan de ontvlechting van de Muziekschool uit de gemeentelijke organisatie.

Invoering van nieuw subsidiepakket	
Aanbeveling	<p>De accountant heeft tijdens de interim-controle op basis van gesprekken met de organisatie een beeld gekregen van de invoering van het nieuwe pakket (SIMS). De organisatie heeft daarbij aangegeven dat het wenselijk is om een externe review uit te laten voeren op de invoering en overgang naar SIMS.</p> <p>De accountant adviseert om de invoering van SIMS zo goed mogelijk te documenteren. Daarbij valt te denken aan onder andere de procesbeschrijvingen, inrichting van het systeem op het gebied van autorisaties, koppeling met de financiële administratie, documentatie omtrent conversie, vastlegging testwerkzaamheden en de</p>

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

	opzet van ITGC's (logische toegangsbeveiliging, change management, back-up & recovery etc.).
Stand van zaken	Bevindingen m.b.t. het subsidiepakket SIMS werken wij uit naar aanleiding van de resultaten van de EDP audit.

7.7 ROEZ

Kwaliteit informatievoorziening verplichtingenadministratie	
Aanbeveling	Onderzoek in hoeverre het gebruiksgemak van de verplichtingenadministratie in Dafinci verbeterd kan worden, zodat de procedures van de verplichtingadministratie wordt nageleefd. Waarborg de naleving van interne procedures en toets dit periodiek.
Risico	Dat budgethouders (tussentijds) onvoldoende inzicht hebben in de uitgaven en verplichtingen in relatie tot hun budget. Dit kan gevolgen hebben voor het budgetbeheer, de begrotingsrechtmatigheid en de managementinformatie en derhalve een vermindering van de kwaliteit van de informatievoorziening.
Stand van zaken	Als reguliere taak worden ieder jaar rond de jaarwisseling alle inkoopfacturen kritisch beoordeeld naar oorsprong/geleverde prestatie. Daarnaast worden vanaf 2012 facturen alleen betaald als een verplichting/inkooporder is vastgelegd (boven bepaald bedrag) waarmee naleving wordt afgedwongen. In geval van knelpunten of specifieke facturen is afgesproken dat die speciaal worden behandeld. Om het gebruiksgemak van de verplichtingenadministratie in Dafinci te verbeteren is voor de trechter "werken" het besluit genomen door de concern systeem- en proceseigenaar om de toepasbaarheid van de module te verbeteren.

Grondexploitatie (staat P)	
Aanbeveling	Maak periodiek een dwarsdoorsnede van alle projecten samen waarbij de werkelijke verkopen (inclusief opties) worden vergeleken met de geprognostiseerde verkopen. Onderbouw de gevormde/te vormen voorzieningen toereikend en reken ze toe aan de verschillende grondexploitaties. Geef voor alle gronden in exploitatie, waarvan jaarlijks geen herziening wordt opgesteld, wat de reden aan waarvoor geen herziening wordt opgesteld. Stel vast dat voor de NIEGG een reëel stellig voornemen tot bebouwing aanwezig is en dat is onderbouwd met een raadsbesluit en welk effect dit heeft voor de waardering van de NIEGG.
Risico	Bij onvoldoende projectbeheersing bestaat de mogelijkheid dat risico's in projecten zich voordoen en dat deze vervolgens niet tijdig worden gesignaleerd. Dit betekent een extra last, zonder dat deze is geprognostiseerd. In tijden van grote bezuinigingen is de voorspelbaarheid van de prognose van groot belang.
Stand van zaken	Per kwartaal krijgt de directie inzage in de woningverkopen in de gemeente en de regio. Voor kavels is dit niet het geval en wordt de directie geïnformeerd over geïnteresseerde partijen. Gewezen wordt op de proactieve benadering van de gemeente inzake ontwikkelingsstrategie en verkoopplannen, die ervoor zorgen dat de verkooplijstjes ook gevuld gaan worden. De gevormde/te vormen voorziening wordt bij herziening van de Grex in kwartaal 4 toegevoegd/ nader bepaald. Indien jaarlijks geen actuele herziening wordt opgesteld dan is dat conform raadsbesluit waarbij sleutelprojecten jaarlijks worden herzien en overige gronden twee jaarlijks. In 2013 worden de grondexploitaties herzien conform de hiervoor gestelde termijn. Daarnaast is bij de jaarrekening 2012 de NIEG classificatie onderbouwd. In aanloop naar Turap II zal een update hiervan plaatsvinden alsmede dat ook de waardering geactualiseerd wordt.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Controle project Meerstad	
Aanbeveling	Onderbouw de uitgangspunten rondom de verkoopverwachtingen met onderzoeken en laat hierop een second opinion uitvoeren, gezien de aanhoudende recessie en de tegenvallende verkopen. Hou rekening met het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen aangezien het volledige risico voor de ontwikkeling van Meerstad bij de gemeente Groningen ligt.
Risico	Door de aanhoudende recessie bestaat het risico dat uitgangspunten, met name verkoopverwachtingen, zich minder gunstig ontwikkelen dan verwacht. Dit betekent dat aanvullende verliesvoorzieningen moeten worden gevormd.
Stand van zaken	In het 1e kwartaal 2013 is de herziening aan de raad aangeboden. Bij de vorige herziening van de Grex is bepaald dat de voorziening getroffen is om de eerste jaren de verkopen van elk 100 stuks per jaar af te dekken. Voor 2013 en 2014 is in de Grex een buffer ingebouwd, die het risico afdekt. De risicoparagraaf, opgenomen in de geactualiseerde Grex, geeft inzicht in de inschatting van de lopende/toekomstige risico's waaronder de verkoopverwachtingen. De uitkomsten van de herziene Grex worden meegenomen bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen.

Subsidiebeheer	
Aanbeveling	Evalueer het pilotproject, subsidiebeheer Grote Markt, zodat de digitalisering van vervolprojecten verder geoptimaliseerd kan worden.
Risico's	Subsidies zijn een van de belangrijkste dekkingsbronnen binnen de exploitatieopzetten. Bij onvoldoende subsidiebeheer bestaat de kans op niet voldoen aan de subsidievoorwaarden waardoor (een deel van) de subsidie moet worden terugbetaald.
Stand van zaken	De accountant heeft afgelopen jaren verbeteringen geconstateerd in het subsidiebeheer. Wij onderschrijven de bevindingen van de accountant. De adviezen worden meegenomen in het verbeteren van het subsidiebeheer.

Onrechtmatigheid	
Aanbeveling	Waarborg dat er maatregelen worden getroffen om zodoende de onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen. Analyseer in hoeverre de fouten uit het gemeente brede btw-onderzoek een incidenteel dan wel structureel karakter hebben.
Risico's	Het risico bestaat dat niet volgens de wet- en regelgeving wordt gehandeld, waardoor onrechtmatig wordt gehandeld. Daarnaast bestaat een fiscaal risico dat het onjuist toepassen van het btw-regime kan leiden tot naheffingen.
Stand van zaken	Er wordt intern periodiek geïnformeerd over de voortgang en uitkomst van de interne controle. Aan de hand van de uitkomsten wordt gekeken of reparatie of structurele acties nodig zijn. Inmiddels zijn maatregelen genomen ter voorkoming, de geconstateerde onrechtmatigheid zal worden gecorrigeerd.

Onafhankelijke positie PBI in relatie tot waardering gronden	
Aanbeveling	Beoordeel objectief op welke wijze kan worden gegarandeerd dat intern voldoen "checks and balance" aanwezig zijn ten behoeve van de waardering van gronden.
Risico's	In de huidige organisatievorm en financiële omstandigheden, bestaat het risico dat meer druk komt te liggen bij een onafhankelijke beoordeling van projecten door PBI.
Stand van zaken	Bij de invulling van de organisatiewijziging PIJOFACH worden de aanbevelingen van de accountant meegenomen. Met name de plaats in de nieuwe organisatie van de 1 ^e en 2 ^e lijns-control heeft hierbij de aandacht.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

7.8 SOZAWE

Wijziging in de toerekening van uitvoeringskosten aan het Participatiebudget	
Aanbeveling	Vanwege de gewijzigde kostenverdelingsystematiek en de reorganisatie binnen de dienst is de wijze waarop de uitvoeringskosten worden toegerekend aan het P-budget ook gewijzigd. De wet- en regelgeving laat ruimte in hoeverre kosten direct zijn toe te rekenen en daarmee ten laste van het P-budget kunnen worden gebracht. Wij hebben de nieuwe systematiek beoordeeld en kunnen ons vinden in de huidige wijze. Wel willen wij er op wijzen dat de wet- en regelgeving vereist dat de gekozen handelswijze controleerbaar moet zijn en adviseren u om dit ook in de komende jaren op toereikende wijze te documenteren.
Stand van zaken	De laatste meting is uitgevoerd in januari 2013. Hiervan is een rapport aanwezig. Deze aanbeveling is hiermee afgerond.

Voortgang en planning rechtmatigheidscontrole	
Aanbeveling	SOZAWE heeft een IC-plan opgesteld voor 2012. Voor een groot aantal van de kritische bedrijfsprocessen is een gedetailleerd IC-werkprogramma opgesteld. De uitvoering hiervan is gedurende de interim-controle voor een aantal processen nog niet gestart of is nog onderhanden. Er dient zorg gedragen te worden voor een tijdige uitvoering en spreiding van de interne controle, zodat tijdig herstelacties mogelijk zijn.
Stand van zaken	Alle geplande onderzoeken zijn voor maart 2013 afgerond. Deze aanbeveling is hiermee afgerond.

Financiële rechtmatigheidsfouten BUIG	
Aanbeveling	Uit de interne rechtmatigheidscontrole is opnieuw gebleken dat in veel gevallen fouten een repeterend karakter hebben (bijvoorbeeld het toepassen van inkomenskortingen). Voor het voorkomen en detecteren van deze fouten is nog onvoldoende beheersing aanwezig in het proces. SOZAWE heeft het voornemen om met ingang van nieuwe processen de interne controle op een andere wijze in te richten. Door een systeemgerichte controle uit te voeren, gebaseerd op een risico-analyse, kan worden getoetst of de interne beheersingsmaatregelen in het uitkeringsproces toereikend zijn.
Stand van zaken	Voor wat betreft de nieuwe opzet van de verbijzonderde controle is het noodzakelijk dat risicoanalyses van de processen worden gemaakt. Bij de vorming van het SSC willen we naar een uniforme aanpak en vastlegging van de interne controle. Hierbij maken we gebruik van de applicatie GRIP. Het controleproces bij SOZAWE wordt hierbij als eerste onder de loep genomen. De implementatie van GRIP (1 ^e fase) vindt plaats in de periode mei-juli 2013.

Onzekerheden participatiebudget	
Aanbeveling	Bij de interne controle is een onzekerheid geconstateerd bij 4 van de 9 gecontroleerde dossiers met betrekking tot detachering. Bij deze vier dossiers wordt het minimumloonbedrag jaarlijks geïndexeerd. Uit navraag is gebleken dat deze indexering wordt toegepast op grond van de CAO-WIW, welke echter in 2003 is geëxpireerd. Om vast te stellen of de indexering van het minimumloon terecht heeft plaatsgevonden, zal aanvullend onderzoek moeten worden uitgevoerd. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek kan deze onzekerheid worden opgeheven of zal dit leiden tot een financiële fout. In dit laatste geval zal de impact op de totale massa moeten worden bepaald.
Stand van zaken	Aanvullend onderzoek vond plaats in november 2012. Hieruit is naar voren gekomen dat de indexering wettelijk niet is verboden. De CAO-WIW is echter niet meer actueel. De indexering is stopgezet per 1 april 2013.

Collegiebrief - Voortgangsrapportage 2013-I

Interne controle inkoop trajecten	
Aanbeveling	<p>Door IC is vastgesteld dat een adequate budgetbewaking op project-niveau voor inkooptrajecten momenteel ontbreekt. Hierdoor is geen sturingsinformatie aanwezig waaruit de werkelijk bestede kosten ten opzichte van de begrote kosten blijken. Daarnaast bestaat er in de huidige situatie geen inzicht in de verplichtingen, omdat de inkoop voor re-integratietrajecten en scholing voor klanten niet in Inkoopnet worden vastgelegd.</p> <p>Wij adviseren u om als onderdeel van uw managementrapportage inzichtelijker te maken per inkooptraject wat de werkelijke kosten ten opzichte van de bestede kosten zijn. Hierdoor bent u in staat tijdig maatregelen te nemen per project indien wijzigingen zich voordoen.</p>
Stand van zaken	<p>Vanaf 1 april 2013 worden contracten en de bestedingen op een dusdanige manier in GWS geregistreerd dat het mogelijk is om meer betrouwbare prognoses (inclusief de verplichtingen) af te geven en het budget te bewaken. Wij gaan dit proces gedurende het jaar kritisch volgen.</p>

Ontoereikende functiescheiding autorisatie facturen subsidiebanen	
Aanbeveling	<p>De dienst SOZAWE heeft bij een aantal grote partijen mensen geplaatst met een zogenoemde gesubsidieerde baan. Hiervoor ontvangt SOZAWE maandelijks grote facturen, welke nu worden ingeboekt in het systeem GWS. De medewerker die verantwoordelijk is voor het inboeken van deze facturen is eveneens verantwoordelijk voor het autoriseren van de factuur voor betaling.</p> <p>Daarnaast vindt geen controle plaats met de oorspronkelijke contracten, waardoor niet wordt vastgesteld of het gefactureerde bedrag juist is.</p> <p>Wij adviseren om functiescheiding te creëren tussen het registeren en controleren van de factuur. Daarnaast adviseren wij om de ontvangen facturen te controleren aan de hand van de contracten.</p>
Stand van zaken	<p>De beschrijving van het werkproces is gereed. Dit punt is daarmee afgerond.</p>

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Bestuursdienst

Onderwerp Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Steller F. Hiemstra

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 98 Bijlage(n) 3

Ons kenmerk BD 13.3722113

Datum **7 JUN 2013** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Zoals tijdens de rekeningraad toegezegd en ten behoeve van een goede beoordeling van de Voorjaarsbrief door uw Raad hebben we aanvullende informatie verzameld.

Het gaat om de volgende informatie:

1. Een overzicht van de budgetten per cluster. De budgetten zijn uitgesplitst naar de beleidsvelden binnen de Begroting 2013. In het overzicht wordt onderscheid gemaakt naar de totale lasten en de totale baten van een cluster. Vervolgens wordt het verschil tussen het totaal van de lasten en baten weergegeven. Het saldo dat overblijft zijn de gemeentelijke middelen. In de volgende kolom worden de voorgestelde dekkingsmogelijkheden per cluster weergegeven. In de slotkolom wordt duidelijk wat overblijft aan gemeentelijke middelen per cluster wanneer alle dekkingsmogelijkheden worden ingezet. Hiermee maken we inzichtelijk hoeveel middelen omgaan in een cluster.
2. De oorspronkelijke bijlage II bij de Voorjaarsbrief 2013 is in de tekst aangevuld met de indicatieve omvang van de niet gekozen dekkingsmogelijkheden.
3. Overzicht van de 10% generieke korting per instelling per cluster. Het overzicht is geactualiseerd ten opzichte van de informatie die aan uw raad is verstrekt bij de voorjaarsbrief. De met deze maatregel te realiseren besparing valt hierdoor 1,3 miljoen euro lager uit dan aangegeven bij de

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Bladzijde 2
Onderwerp Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Voorjaarsbrief 2013. In onderstaand overzicht is het verschil per cluster weergegeven.

<u>Effect</u>	<u>Cultuur</u>	<u>Sport</u>	<u>Zorg/Welz/Jgd</u>	<u>Totaal</u>
Kortingsbedragen Voorjaarsbrief	1.100.000	150.000	3.300.000	4.550.000
Nieuwe berekening	1.049.000	88.000	2.146.000	3.283.000
Vershil = tekort (afgerond)	-51.000	-62.000	-1.154.000	-1.267.000

De belangrijkste oorzaken van de afwijkingen in de dekkingsmogelijkheden zijn:

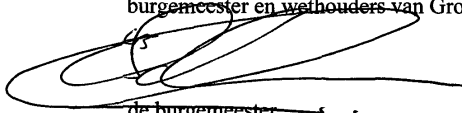
- het plaatsen van een voorbehoud bij de generieke korting op de subsidies van de maatschappelijke opvang. Deze middelen krijgen we van het rijk om onze centrumgemeentetaak samen met de regio uit te voeren. De gemeente Groningen beslist dus niet alleen over de subsidie inzet van deze middelen. We onderzoeken de mogelijkheden deze taakstelling in te vullen, naast de specifieke korting op maatschappelijke opvang die in het cluster Zorg/Welzijn/Jeugd is voorgesteld. Voorsnog handhaven we de opbrengst van deze taakstelling en gaan we ervan uit dat deze binnen het cluster Zorg/Welzijn/Jeugd kan worden ingevuld. Hiermee verandert de dekking zoals opgenomen in bijlage II bij de Voorjaarsbrief voorshands niet.
- het buiten beschouwing laten van incidentele subsidies en/of incidentele dekkingsbronnen. Wij kunnen niet structureel korten op incidentele subsidies.
- het buiten beschouwing laten van subsidies waarbij sprake is van co-financiering van het rijk.

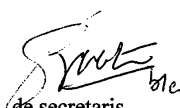
Bij de voorbereiding van de begroting 2014 zullen we met een voorstel komen om het ontstane tekort op te lossen.

Met behulp van deze aanvullende informatie hopen we u meer inzicht te verschaffen in de consequenties van de voorgestelde maatregelen in de Voorjaarsbrief. Tijdens het technisch vragenuur over de Voorjaarsbrief is er volop gelegenheid om alle nog overgebleven vragen te stellen.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

BIJLAGE SR
1

Clusters + onderliggende beleidsvelden	Begroting 2013			Dekkingsmogelijkheden					Wat blijft over				
	Laaten in begroting 2013	Risico in begroting 2013	Saldo begroting 2013	Voorgesteld bedrag aan dekkingsmogelijkheden					Wat blijft over aan gemeentelijke middelen per cluster?				
			in miljoen €	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Armoede / minimaalbeleid / werk / participatie	267.866	226.503	-41.125	0	2.600	3.823	4.723	4.723	-41.125	-38.525	-37.302	-36.402	-36.402
Arbeidsmarktbeleid	995	900	-95										
Armoede en minimaalbeleid	15.153	607	-14.340										
Iedereer	62.445	59.250	-3.195										
Schuldhelpverlening	5.906	1.717	-4.189										
Uitkeringen	154.275	140.440	-13.813										
Werk en activering	29.082	23.589	-5.493										
Bereikbaarheid	22.984	17.820	-6.227	3.447	3.670	1.015	1.015	1.015	-2.780	-2.557	-5.212	-5.212	-5.212
Bus	172	172	0										
Gehuld	505	472	-33										
Luchtkwaliteit	158	0	-158										
Overige Verkeer	6.500	738	-5.762										
Parkvoorzieningen	14.147	16.276	1.066										
Regionale ontsteking en ringw	465	163	-300										
Stallingen	1.040	0	-1.040										
Cultuur	45.717	10.089	-35.811	0	1.100	1.100	1.100	1.100	-35.811	-34.711	-34.711	-34.711	-34.711
Amateurkunst	1.000	0	-989										
Beeldende kunst	4.336	0	-4.198										
Culturele voorzieningen	23.294	9.572	-13.679										
Cultuureducatie	348	0	-340										
Cultuurparticipatie	307	38	-269										
Erfgoed	712	0	-712										
Festivals en evenementen	710	418	-202										
Incidentele activiteiten	889	0	-889										
Kunstraad	239	29	-210										
Letteren	8.384	0	-8.173										
Media	818	27	-781										
Podiumkunsten	4.671	5	-4.756										
Duurzaamheid	2.217	729	-1.488	677	241	0	0	0	-811	-1.247	-1.488	-1.488	-1.488
Duurzaam ondernemen en innov	166	0	-166										
Duurzame ontwikkeling	1.073	269	-804										
Energie / groene energie	185	185	0										
O&B OR Kwaliteit Ecologie	793	275	-518										
Economie	25.003	7.380	-17.476	590	1.461	22	22	22	-16.886	-16.015	-17.454	-17.454	-17.454
Actief Netwerken	10	0	-10										
Akkoord van Groningen	5	0	-5										
Bevorderen ondernemerschap	51	35	-16										
Bevorderen Toerisme	1.042	9	-1.034										
Binnenstadontwikkeling	27	0	-27										
Detailhandel/Markt	773	773	0										
Innovatieve onderst.techn./ICT	125	80	-45										
Internationalisering	485	158	-327										
Overig econ en werkgelegenheid	18.803	5.542	-13.114										
Vergunning verl. en handhaving	3.181	476	-2.705										
Verst. bedr. leven binnenstad	228	205	-23										
Werk locaties	272	92	-180										
Onderhoud en beheer	65.245	26.727	-38.518	184	1.544	1.269	1.269	1.269	-38.334	-36.974	-37.249	-37.249	-37.249
Bew. part. bij de woonomgeving	128	20	-108										
Onderh. beheer openbare ruimte	59.723	7.738	-51.986										
Onderhoud infrastructuur	0	14.013	14.013										
Commerciele dienstverlening	2.722	2.794	72										
Overig O&B openbare ruimte	1.270	722	-548										
Overige kwaliteit leefomgev	1.403	1.441	38										
Onderwijs	27.909	7.036	-20.646	0	1.358	1.558	1.558	1.558	-20.646	-19.288	-19.088	-19.088	-19.088
Talent ontwikkeling	27.909	7.036	-20.646										
Organisatie	98.057	40.974	-49.071	470	1.558	3.015	8.015	11.015	-48.601	-47.513	-46.056	-41.056	-38.056
Bestuurlijke en jur. zaken	230	52	-178										
College van B&W	3.796	782	-3.014										
Concensposten	25.227	1.067	-16.148										
De Griffie	781	200	-581										
De Ombudsman	487	214	-273										
Facilitaire dienstverl intern	36.611	32.847	-3.764										
Geeneteraad	4.812	1.716	-3.096										
Mensen, processen, midd, organ	3.805	0	-3.805										
Onderst college en besluitvorm	18.118	0	-18.118										
Overige bedrijfsvoering	243	340	97										
Samenwerkingsverbanden	124	0	-124										
Ten Boer	3.822	3.755	-67										
Publieke dienstverlening	12.390	19.059	-4.397	0	37	190	215	215	-4.397	-4.360	-4.207	-4.182	-4.182
Bedrijfsvoering	558	469	-89										
Belastingen/Douanezaken	6.733	15.383	-4.412										
Beleidscommunicatie	788	373	-415										
Hondenbelasting	0	759	759										
Logiesbelasting	0	950	950										
Overig contact met burger	90	45	-45										
Rechtsbescherming	2.226	1.011	-1.215										
Roerende zaakbelasting	0	69	69										
Sport	26.361	7.756	-18.172	0	150	150	150	150	-18.172	-18.022	-18.022	-18.022	-18.022
Accommodaties	21.420	7.294	-13.879										
Openbare ruimte	1.723	141	-1.560										
Overig sport en bewegen	501	128	-350										
Stimulering sportdeelname	1.499	163	-1.198										
Topsport en talentontwikkeling	124	0	-127										
Verenigingen en subsidies	1.094	30	-1.078										
Veiligheid	29.672	13.585	-16.086	0	0	0	0	0	-16.086	-16.086	-16.086	-16.086	-16.086
Beheer woonomgevingskwaliteit	94	0	-94										
Brandweer	23.685	8.615	-15.069										
Externe veiligheid	98	66	-32										
Mensenhandel / prostitutie	10	0	-10										
Rampenbestrijding	5.735	4.904	-831										
Veilig uitgaan / veil. evenem.	50	0	-50										
Wonen	23.129	18.382	-6.825	4.207	450	125	125	125	-2.618	-6.375	-6.700	-6.700	-6.700
Archeologie	465	0	-465										
Jongeren (en studentenhuiz.)	704	236	-468										

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Kwaliteitsbew (GWK) en dienstv	7.377	7.359	-18																
Monumenten	901	290	-477																
Ouderen	230	0	-230																
Overig wonen	5.829	4.263	-1.781																
Stadsuitbreidingen	69	47	-28																
Stad, ontv. beheer leefomg. kw	674	149	-525																
Versnellen en facil. nieuwbouw	409	358	-51																
Wijkvernieuwing	364	396	-1.435																
Wonen Nieuwb. Bouwinstad	1.605	1.605	0																
Woningen	3.783	3.303	-905																
Woonschepen	32	13	-19																
Woonwagens	785	473	-313																
Zorg/welzijn/juugd	113.611	33.821	-79.888	0	4.350	5.350	5.350	5.350	5.350	-79.888	-75.538	-74.538	-74.538	-74.538					
Actieve gezonde leefstijl	413	0	-415																
Deeln samenl mensen beperking	4.127	335	-3.799																
Emancipatie	964	69	-897																
Gezond gedrag	900	85	-816																
Indiv voorzietingen WMO	29.174	3.676	-25.183																
Infectieziekte bestrijding	7.050	5.762	-1.288																
Inform. adv. en cliëntonderst	1.207	0	-1.142																
Integratie spec. doelgroepen	3.766	1.882	-1.880																
Maatsch opv. verslaafden OGGZ	17.523	2.313	-15.793																
Maatschappelijke participatie	5.392	328	-4.952																
Mantelzorg en vrijwilligerswerk	1.328	0	-1.340																
Openbare gezondheidszorg	4.072	3.724	-348																
Opvoedracht	22.275	14.825	-7.427																
Overig wetl. gezondh. zorg	57	57	0																
Soc samenhang en leefw wijken	10.011	717	-9.316																
Veilig opgroeien	1.668	39	-1.629																
Vluchtelingen en asielzoekers	10	0	-10																
Vrouwenopv / geweld afhankelijk	3.674	0	-3.654																
verhogen inkomsten	32.773	367.066	335.530	1.680	15.762	935	935	935	935	337.210	351.292	336.465	336.465	336.465					
Dividend	0	1.912	1.912																
Gemeentefonds	0	269.633	269.633																
WOZ	1.242	57.212	55.970																
Inzamelen en verwerken	31.431	33.971	3.777																
Post onvoorzien	100	0	-100																
Rente reserves	0	4.338	4.338																
Quick wins	44.914	45.557	308	14.775	3.395	2.465	2.730	3.130	3.130	15.083	3.703	2.773	3.038	3.438					
Roeden	1.764	605	-1.194																
Saldo financieringsfunctie	43.150	44.952	1.802																
Overig	1.228	1.120	-108	0	300	2.526	300	300	300	-108	192	2.418	192	192					
Toesicht en handh. ruim	1.228	1.120	-108																
Eindtotaal	839.074	843.606	0	26.030	37.976	23.543	27.507	30.907	30.907										

*Het verschil tussen het totaal van de lasten en baten wordt gedekt uit reserves

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

BIJLAGE

2^{SR}

Toelichting dekkingsmogelijkheden per cluster

A. Reduceren opgave

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Reduceren Opgave</i>	2013	2014	2015	2016	2017
1	Schrappen ambitie: Aanvullen weerstandsvermogen naar 1,0		0			
2	Schrappen ambitie: Aanvalsplan woningbouw		0			
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	0	0	0	0

Toelichting dekkingsmogelijkheden

1. Schrappen ambitie: Aanvullen weerstandsvermogen naar 1,0

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

We willen ons weerstandsvermogen in deze collegeperiode substantieel versterken. De ambitie van een ratio van 0,8 is in de huidige omstandigheden niet haalbaar. In de nu voorliggende voorstellen komen we uit op 0,76. Dit beschouwen we als ondergrens. Waar mogelijk versterken we het verder. Na 2014 willen we het weerstandsvermogen versterken naar een ratio van 1,0.

2. Schrappen ambitie: Aanvalsplan woningbouw

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bij de begroting 2013 is besloten de kosten voor woonschepenhaven te dekken uit ISV middelen. De kosten voor de woonschepenhaven zijn ingeschat op 4,5 miljoen euro. Dit betekent dat conform het besluit bij de begroting 2013 voor een bedrag van 4,5 miljoen euro aan activiteiten uit het ISV programma moet worden geschrapt. Dat is een grote opgave. Vandaar dat we hebben gezocht naar alternatieve dekkingsmogelijkheden. Naast de ISV-middelen hebben we een deel van de benodigde dekking gevonden in de middelen voor beheer en onderhoud en vrijval van BLS-gelden Liquid City.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

B. Quick wins

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Quick Wins</i>	2013	2014	2015	2016	2017
4	Vrijval bijdrage aan reserve Bcf			400	800	1.200
5	Aanvullende ruimte reserve Bcf	2.000				
6	Vrijval gemeentelijke middelen door inzet BDU Sontbrug		900			
7	Vrijval weerstandsvermogen Verhalen kosten derden	12.400				
8	Vrijval weerstandsvermogen Rijksbezuinigingen 2014		0			
9	Incidentele vrijval structureel extra beleid Risicobuffer (Herewegviaduct)		630			
10	Bestuursdienst/ Concernstaf/ Griffie per 1 juli onderbrengen in Kreupelstraat		200	200	200	200
11	Repro BSD samenvoegen met RO/EZ		50	50	50	50
12	Bouwkrediet Europapark	140	140	140	140	140
13	Eenmalige vrijval Proquoro	100				
14	Vrijval teamleider LBC	95				
15	Vervanging MGBA	0	100	100	100	100
16	Uitstel vervanging software	0	135	135	0	0
17	Korting OOG tv	40	40	40	40	40
18	Verlagen budget areaaluitbreiding en -omvorming		200	400	400	400
19	Bodemsanering: Grondig	0				
20	Mismatchvoordeel	0	1000	1000	1000	1000
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>14.775</i>	<i>3.395</i>	<i>2.465</i>	<i>2.730</i>	<i>3.130</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

4. Vrijval bijdrage aan reserve Bcf

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit de evaluatie van het BTW compensatiefonds (BCF) blijkt dat de structurele voeding van de bestemmingsreserve BCF kan vrijvallen. Het gaat om een bedrag van 400 duizend euro structureel cumulatief (dit is een jaarlijks met 400 duizend euro oplopend structureel bedrag). De vrijval in de jaren 2013 en 2014 hebben we ingezet als dekkingsbron bij de begroting 2013.

Bij de begroting 2013 hebben we de intentie uitgesproken om de vrijval van 2015 en 2016 in te zetten voor de vervanging van de Herewegviaduct. Expliciete besluitvorming hierover ontbreekt nog, vandaar dat de vrijval vanaf 2015 als dekkingsmogelijkheid is meegenomen. Overigens is voor de vervanging van de Herewegviaduct ook een post opgenomen in de opgave.

5. Aanvullende ruimte reserve Bcf

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Stand reserve 31/12/2012 is 2,2 miljoen euro. Rekening houdend met de te ontvangen en niet begrote BCF riolering en het participatiebudget kan er 2 miljoen euro vrijvallen. Dan blijft er een bate over op (rekeningbasis) voor eventuele claims ten laste van de reserve.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

6. Vrijval gemeentelijke middelen door inzet BDU Sontbrug

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

We hebben een deel van het 'eigen geld' in de Sontbrug kunnen ruilen voor BDU 2014. Hierdoor hebben we gemeentelijk geld vrijgemaakt.

7. Vrijval weerstandsvermogen Verhalen kosten derden

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting 2013 hebben we een risico opgenomen van 23 miljoen euro in verband met het verrekenen van kosten met derden bij grote projecten. In de reserves is ter dekking van dit risico een bedrag van 12,4 miljoen euro opgenomen. Door de afspraken die we met de regio en de provincie hebben gemaakt over de bereikbaarheidsopgave en de inzet van RSP-middelen gaan we ervan uit dat we dit op een andere manier op kunnen lossen. En dat de gereserveerde middelen in 2013 kunnen vrijvallen.

8. Vrijval weerstandsvermogen Rijksbezuinigingen 2014

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit de op 28 februari 2013 gepubliceerde cijfers van het CPB blijkt dat het verwachte overheidstekort voor 2014 3,4% bedraagt. Om het tekort onder de norm van 3% te brengen wil het kabinet 4,3 miljard euro extra bezuinigen in 2014. Het kabinet heeft een pakket met maatregelen voorbereid om dit te realiseren. Het pakket aan maatregelen levert voor Groningen een nadeel op van 2,7 miljoen euro vanaf 2014. Als gevolg van het sociaal akkoord dat is gesloten met de sociale partners zijn aanvullende bezuinigingen voorlopig van de baan. In de opgave houden we desondanks rekening met een nadeel van 2,7 miljoen euro in 2014. Het in de begroting opgenomen risico van 10 miljoen euro (in 2014) op aanvullende rijksbezuinigingen kan hierdoor vervallen. Deze vrijval is inmiddels verwerkt in het financiële meerjarenbeeld (als onderdeel van de Voorjaarsbrief).

9. Incidentele vrijval structureel extra beleid Risicobuffer (Herewegviaduct)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De kosten van de vervanging van het Herewegviaduct zijn geraamd op 25 tot 30 miljoen euro (begroting 2013). Hiervan is 10 miljoen euro gedekt. De raad heeft ter dekking van de kapitaallasten behorend bij een investering van 10 miljoen euro 630 duizend euro structureel vanuit de structurele risicobuffer 2014 beschikbaar gesteld. De dekking is op zijn vroegst in 2015 nodig. De jaarschijf 2014 kan vrijvallen.

10. Bestuursdienst/ Concernstaf/ Griffie per 1 juli onderbrengen in Kreupelstraat

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Korte motivering/toelichting:

In het gemeentelijke pand aan de Kreupelstraat is ruimte voor het huisvesten van de Bestuursdienst en de Griffie. Hierdoor kunnen de beheerlasten en de lasten voor ICT voor de Waagstraat worden beperkt. Dit voorstel is onderdeel van het gemeentebrede onderzoek naar de huisvesting van gemeentelijke diensten. Gezien de benodigde voorbereiding is een besparing niet eerder mogelijk dan vanaf 2014.

11. Repro BSD samenvoegen met RO/EZ

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Afstoten reprostraat BSD levert minder lasten printerstraat op.

12. Bouwkrediet Europapark

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor de bouw van het nieuwe gemeentelijke pand op het Europapark is destijds door de Raad een bouwkrediet verstrekt van ruim 66 miljoen euro. Rekening houdende met de huidige stand van zaken van de bouw en de risico's die zich vanaf nu bij de bouw nog kunnen voordoen, kan op de begrote bouwsom een bedrag van 2,0 miljoen euro vrijvallen. Dit kan nog oplopen als de onderkende risico's zich niet voordoen. De structurele vrijval van kapitaallasten behorend bij het bedrag 2 miljoen euro bedraagt ongeveer 140 duizend euro.

13. Eenmalige vrijval Proquoro

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting 2013 zit een bedrag voor onderhoud / afschrijvingen Proquoro (= inkoopnet) dat met de komst van DaFinci niet meer behoeft te worden uitgegeven. Dit bedrag kan in 2013 eenmalig vrijvallen. De structurele ruimte wordt meegenomen bij het opstellen van de begroting voor het SSC.

14. Vrijval teamleider LBC

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting van de DIA is financieel ruimte opgenomen voor het invullen van de functie teamleider LBC. Deze wordt niet ingevuld nu en kan eenmalig vrijvallen. De structurele formatie wordt betrokken bij de opstelling van het uitvoeringsplan SSC.

15. Vervanging mGBA

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er is een convenant met een leverancier gesloten voor vier jaar. Het resultaat hiervan is dat voor de aanschaf van het nieuwe bevolkingssysteem minder structureel budget nodig is dan voorzien.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

16. Uitstel vervanging software

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Na vijf jaar gebruik is de belastingsoftware afgeschreven, maar nog wel in gebruik en ook nog niet toe aan vervanging. Bij het in stand houden van een afschrijvingstermijn van vijf jaar valt er jaarlijks een bedrag vrij.

17. Korting OOG tv

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Korting budget "postbus 51-voorlichtingsfilmpjes" via OOG, stopzetten communicatie via OOG-teletekst en stilstaande beelden.

18. Verlagen budget areaaluitbreiding en -omvorming

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Doordat de stad minder uitbreidt dan voorheen komt er jaarlijks ook minder nieuw te onderhouden areaal bij in de openbare ruimte. Ook het aantal inbreidingen/omvormingen/herinrichtingen waardoor het onderhoud duurder wordt, zal gaan afnemen door de bezuinigingen. In 2013 komt er nog een aantal areaaluitbreidingen op ons af (bijvoorbeeld groen Oostelijke ringweg), waardoor de bezuiniging pas in 2014 kan ingaan.

19. Bodemsanering: Grondig

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De reserve bodemsanering is bedoeld voor de kosten van bodemsaneringen die niet uit andere bronnen gefinancierd kunnen worden. Daarnaast is de reserve bedoeld voor het afdekken van schadeclaims over door de gemeente uitgegeven grond en claims van het rijk in verband met ongerechtvaardigde verrijking. Op basis van een risico inventarisatie is het minimumniveau van de reserve bepaald op 1,7 miljoen euro. De verwachte stand eind 2013 is 3,907 miljoen euro. Daarmee zit de reserve 2,2 miljoen euro boven het minimumniveau. Aangezien de reserve volledig meetelt voor het weerstandsvermogen (en dus na afroaming het weerstandsvermogen moet worden aangevuld) is de afroaming niet meegenomen als dekkingsmogelijkheid.

20. Mismatchvoordeel

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Momenteel ramen we een deel van het mismatchvoordeel jaarlijks vooraf in de begroting. De afgelopen jaren is daarnaast in de rekening een aanvullend voordeel verantwoord. Voorgesteld wordt om het mismatchvoordeel aanvullend voor een bedrag van 1 miljoen euro structureel vooraf in te ramen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

C. Verhogen inkomsten

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Verhogen inkomsten</i>	2013	2014	2015	2016	2017
21	Leges huwelijken aanpassen	0	30	30	30	30
22	Regionale samenwerking uitvoering wet WOZ			pm	pm	pm
23	Niet meer ophalen grofvuil		0	0	0	0
24	Financieel effect verkoop erfpacht gronden	pm	pm	pm	pm	pm
25	Doorlichting balansposten	1.680				
26	Verkoop aandelen Waterbedrijf		15.000			
27	Leges kapvergunningen		180	180	180	180
28	Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging		552	725	725	725
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>1.680</i>	<i>15.762</i>	<i>935</i>	<i>935</i>	<i>935</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

21. Leges huwelijken aanpassen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het vaststellen van de huwelijksleges is hoofdzakelijk gemeentelijk beleid.

Het voorstel is om het gratis trouwen te beperken. In Groningen worden jaarlijks ca. 600 à 650 huwelijken/partnerschappen gesloten. Daarvan gebeurt in ca. 40% van de gevallen kosteloos (in 2012: 248 keer). Gratis trouwen is in Groningen erg populair waardoor er wachtlijsten ontstaan. Voorgesteld wordt om het aantal kosteloze huwelijken te beperken tot 100 per jaar, dat is 2x per week op de woensdagmorgen bv. om 09.00 uur en 09.30 uur. Dat betekent dat 150 bruidsparen een alternatief moeten zoeken.

Voor de uiteindelijke keuze van het alternatief worden de volgende aannames gedaan:

De overige bruidsparen (150) zullen in Groningen gaan trouwen en kiezen voor een baliehuwelijk tegen het laagste tarief van 91,90 (administratief huwelijk) of kiezen voor een huwelijksluiting op de goedkoopste dagen maandag en dinsdag tegen een tarief van € 322,00. In het voorstel is een inschatting gemaakt van een maximale opbrengst van een bandbreedte van (150 x € 91,90=) 14 duizend euro tot (150 x € 322,00 =) 48 duizend euro en wordt de meeropbrengst nu geraamd op gemiddeld ca. 30 duizend euro.

22. Regionale samenwerking uitvoering wet WOZ

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze wijziging in gemeentelijk beleid heeft grote gevolgen en is een ingrijpende operatie. Het voorstel vraagt om uitgebreid onderzoek naar de voordelen.

Diverse gemeenten hebben de uitvoering van hun belastingtaken de afgelopen jaren uit de gemeentelijke organisatie gelicht en ondergebracht in een samenwerkingsverband met andere gemeenten (bijv. Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente met o.a. Enschede en Hengelo) of in een samenwerkingsverband met een waterschap (bijv. gemeente Utrecht en waterschap De Stichtse Rijnlanden). In bijna alle gevallen lagen kostenoverwegingen aan het besluit ten grondslag. Groningen oriënteert zich op de mogelijkheden tot verdere samenwerking in de regio. Ons voorstel is het besparingspotentieel van de varianten die in deze regio mogelijk zijn (samenwerking met andere gemeenten en/of Hefpunt) te onderzoeken in de vorm van een business case. De

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

omvang van een eventuele besparing is afhankelijk van de uitkomsten van de businesscase. Aangezien een mogelijke besparing niet op korte termijn te realiseren valt, nemen we deze dekkingsmogelijkheid mee bij de invulling van de taakstelling van 10 miljoen euro op de gemeentelijke organisatie voor de volgende collegeperiode.

23. Niet meer ophalen grofvuil

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gratis ophalen van grof vuil is geen wettelijke verplichting.

Grofvuil wordt niet meer "gratis" opgehaald maar moet worden gebracht naar het afvalbrengstation. Burgers moeten zelf voorzieningen treffen om het grof vuil kwijt te raken. Deze bezuiniging leidt tot verlaging van de afvalstoffenheffing met 0,4 miljoen euro. Door de OZB met het zelfde bedrag te verhogen blijven de lasten voor de burgers gelijk en kan deze bezuiniging worden verzilverd. Als er wordt gekozen voor betaling van bijvoorbeeld 5 euro per keer brengen op het afvalbrengstation ontstaat een opbrengst van 0,2 miljoen euro extra. Dit bezuinigingsvoorstel is uiteindelijk niet overgenomen, omdat het tot 100% weglek naar de afvalstoffenheffing leidt.

24. Financieel effect verkoop erfpacht gronden

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Elke verkoop van erfpachtgronden die plaatsvindt, leidt tot een incidentele opbrengst. Tegenover deze opbrengst staat dat de gemeente toekomstige opbrengsten niet meer ontvangt; het gaat dan om de canonopbrengsten en de waardestijging van de grond. Een enigszins betrouwbaar antwoord ten aanzien van het incidentele resultaat, en daarmee het effect op het structurele resultaat, kan op dit moment niet worden gegeven. We verwachten echter geen grote voordelen. Een verkoopopbrengst zal moeten worden gebruikt om de dan vervallen jaarlijkse opbrengsten op te vangen.

25. Doorlichting balansposten

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor de inventarisatie van dekkingsmogelijkheden zijn balansposten doorgelicht. Onderstaand een nadere toelichting naar aanleiding van het onderzoek.

Afwikkeling subsidie niet-fysieke stadseconomie

In 2003/2004 is de subsidie niet-fysieke stadseconomie met het ministerie van Economische Zaken afgewikkeld. Hierbij was nog een aantal lopende verplichtingen, dat grotendeels is afgewikkeld. Het resterende bedrag van € 1.060.000,- is op een transitoria post gereserveerd in verband met de exploitatie van Marketing Groningen. Deze balanspost kan nu vrijvallen.

Faillissement H & S BV

In verband met het faillissement van H & S is in 2004/2005 een groot aantal facturen met een totaal bedrag van € 439.000,- niet betaald. Inmiddels is verklaard dat de zaak is afgesloten en er wederzijds geen claim meer bestaat. Derhalve kunnen alle reserveringen voor nog na te komen verplichtingen (geblokkeerde facturen) vervallen. Het bedrag van € 439.000,- kan worden ingezet voor de bezuinigingen.

Collegiebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Waarborgsommen Parkeerbedrijf

Op de balans staat een totaal bedrag aan waarborgsommen van € 560.000,-. Er zijn 25.000 pasjes uitgeven à € 15,- = 375.000,- met de verplichting tot terugbetaling. Hierdoor is het mogelijk om € 185.000,- vrij te laten vallen en in te zetten voor de bezuinigingen.

Résume:

Afwikkeling subsidie niet-fysieke stadseconomie	€ 1.060.000,-
Faillissement H & S BV	€ 439.000,-
<u>Waarborgsommen Parkeerbedrijf</u>	<u>€ 185.000,-</u>
Totaal in te zetten voor de bezuinigingen	€ 1.684.000,-

26. Verkoop aandelen Waterbedrijf

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Recent is met PwC gesproken over de waardering van onze aandelen Waterbedrijf in relatie tot een mogelijke opbrengst bij verkoop. De door onszelf in beeld gebrachte intrinsieke waarde (op basis van het eigen vermogen van het Waterbedrijf) is volgens PwC een goede eerste indicatie van de in te schatten opbrengst. Afhankelijk van het door het Waterbedrijf te voeren tariefbeleid in de toekomst (en het beleid inzake dividend) is dit vooralsnog een conservatieve raming. Voordat een eventuele verkoop daadwerkelijk plaats kan vinden, moet er nog een aantal acties plaatsvinden. Van belang daarbij is dat de aandelen alleen aan een andere overheid mogen worden verkocht en dat alle aandeelhouders moeten instemmen met de verkoop. De doorlooptijd van de te nemen acties is dusdanig dat een opbrengst op z'n vroegst in 2014 verwacht mag worden. Voor de begroting zullen wij proberen u hier duidelijkheid over te geven.

27. Leges kapvergunningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wanneer leges worden gevraagd voor het afgeven van kapvergunningen kunnen inkomsten worden gegenereerd.

Voor de afgelopen jaren is in kaart gebracht hoeveel aanvragen er zijn behandeld en hoeveel bomen daarbij waren betrokken. Vandaar uit is gekeken naar de opbrengst die met deze leges gerealiseerd zou moeten worden. Deze is eerst vastgesteld op € 180.000,-. Om dit bedrag te kunnen realiseren kan worden gekeken naar het aantal aanvragen, het aantal bomen of naar een model waarin beide onderdelen een rol spelen.

Kijkend naar alleen de aanvragen, komt het legesniveau zo rond € 425,- per aanvraag te liggen (ongeacht het aantal bomen). Als alleen naar het aantal bomen wordt gekeken, 'kost' iedere boom ongeveer € 95,-.

De leges in de eerste variant (per aanvraag) zijn met name voor de aanvragen met minder dan 5 bomen (gemiddeld over de jaren 85% van de aanvragen) fors. Met een tarief van € 95,- per boom komt een aantal projecten op hoge legeskosten uit.

In een model waar beide onderdelen (aantal aanvragen en aantal bomen) meewegen kunnen de kosten beter gedifferentieerd worden: een vast leges bedrag per vergunning en een toeslag (bijvoorbeeld vanaf 6 bomen en meer) per boom. Hierdoor worden de kosten evenrediger verdeeld over alle aanvragers. Voor de beeldvorming: Op basis van de afgelopen jaren zou het vaste bedrag op ongeveer € 300,- uitkomen, met een toeslag van € 30,- per boom bij meer dan 6 bomen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Een nader uitgewerkt voorstel, met name voor de hoogte van de legesbedragen en de differentiatie, wordt daarvoor nog uitgewerkt.

Een keuze om te stoppen met de vergunningverlening voor capaciteiten levert voor de komende jaren frictiekosten op ter hoogte van € 180.000,- (2 fte) per jaar.

28. Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er zijn diverse bezuinigingsmaatregelen uitgewerkt die leiden tot een verlaging van de kosten voor de afvalstoffenheffing en de rioolrechten. Daarmee dalen de tarieven voor deze heffingen en de woonlasten per huishouden. Het is mogelijk deze verlaging voor een deel te "compenseren" door een verhoging van de OZB. Particuliere woningeigenaren betalen OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor hen zouden bij compensatie voor de weglek de lasten op hetzelfde niveau blijven.

Huurders hebben het voordeel van de lagere afvalstoffenheffing. Zij betalen geen OZB en rioolheffing. De corporaties en andere verhuurders hebben te maken met een hogere OZB tegenover. Zij betalen geen afvalstoffenheffing en profiteren dus niet van een verlaging van die heffing. De OZB voor bedrijfspanden verhogen we niet. In 2011 heeft het bedrijfsleven in onze stad gekozen voor een vrijwillige OZB-verhoging, waarvan de opbrengst sindsdien wordt gestort in het Fonds Ondernemend Groningen.

De opgenomen dekkingsmogelijkheden zijn een totaal van:

- Afvalwijzer niet meer op papier (punt 28) 55 duizend euro structureel vanaf 2014
- Stoppen fietsbeheer (punt 66) 185 duizend euro structureel vanaf 2014
- Verlagen BORG niveaus naar laag (punt 74) 312 duizend euro in 2014 en 485 duizend vanaf 2015

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

D. Publieke dienstverlening

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Publieke dienstverlening</i>	2013	2014	2015	2016	2017
29	Afvalwijzer niet meer op papier	0	0	0	0	0
30	Openingstijden Publieksbalie	0	0	75	100	100
31	Opheffen buitendienst documenten	0	21	21	21	21
32	Sluiting buitenlocaties	0	-9	69	69	69
33	Besparing afdeling Belastingen		25	25	25	25
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>0</i>	<i>37</i>	<i>190</i>	<i>215</i>	<i>215</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

29. Afvalwijzer niet meer op papier

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen (zie punt 28).

Korte motivering/toelichting:

De afvalwijzer wordt alleen nog digitaal aangeboden aan burgers en wordt niet meer huis aan huis verspreid. Burgers zonder computer blijven van deze informatie verstoken. De besparing die dit oplevert (55 duizend euro) is volledig opgenomen onder punt 28. "Lagere afvalstoffenheffing en rioolrechten compenseren door een OZB verhoging".

30. Openingstijden Publieksbalie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het bepalen van de openingstijden balies Publiekszaken is gemeentelijk beleid.

Weliswaar is het bepalen van de openingstijden gemeentelijk beleid, maar op grond van wettelijke voorschriften is bezoek aan een publieksbalie tweemaal nodig bij aanvragen reisdocument, identiteitskaarten en rijbewijzen. Deze producten zijn qua omvang verreweg de grootste groep (56.000 aanvragen documenten; 112.000 baliebezoeken).

Twee maatschappelijke ontwikkelingen zullen leiden tot een uitbreiding en intensivering van het werk aan de publieksbalies: het voorkomen van identiteitsfraude en de invoering van de registratie van niet-ingezetenen (RNI). Verder speelt een belangrijke rol de decentralisatie van rijkstaken. Op dit moment is nog niet duidelijk welke gevolgen deze ontwikkeling voor de publieke dienstverlening heeft.

Kanaalsturing is mogelijk voor handelingen die geen fysieke baliecontacten vereisen (zoals verhuizingen en uittreksels). Dit vereist een stevige inzet op de ontwikkeling van de midoffice om meer mogelijkheden te realiseren om mensen juist niet naar de publiekshal te laten komen. Ook is het dan mogelijk tot een snellere verwerking van gegevens in de backoffice te komen.

In verband met het voorstel om de wijkservicecentra te sluiten is het niet mogelijk verder terug te gaan in openingstijden van de Prefectenhof. Het is wel mogelijk alleen op afspraak te gaan werken. Dit maakt het mogelijk de personele inzet aan de balies efficiënter te plannen. Welke efficiencyvoordelen dit per 2015-2016 zal opleveren is niet exact aan te geven. Dit hangt af van de bovengenoemde ontwikkelingen en de daarbij

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

genoemde randvoorwaarden (ontwikkeling midoffice en decentralisatie van rijkstaken). Desalniettemin zullen we ons er stevig voor inzetten om dit efficiencyvoordeel te realiseren.

31. Opheffen buitendienst documenten

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het bieden van een buitendienstservice is geen wettelijke taak. Indien iemand wel gebruik wenst te maken van de buitendienstservice dan wordt hiervoor een bedrag in rekening gebracht.

De verwachting is dat dit op jaarbasis uitgaande van 600 gevallen 21 duizend euro oplevert.

32. Sluiting buitenlocaties

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het bieden van publieke dienstverlening in de wijken is gemeentelijk beleid. Deze maatregel levert bruto een efficiencywinst op van 2,5 fte, maar netto een effect van 0,5 fte (in verband met overheveling van klanten naar de Kreupelstraat) = 37.000 euro + 32.000 uitvoeringsbudgetten (incl. 20.000 huur OCSW). Er resteert nog 78 duizend euro kapitaallasten na 2013 voor WSC Lewenborg. Indien het centrum met ingang van 2014 gesloten wordt, zal de openstaande boekwaarde in zijn geheel moeten worden afgeschreven in 2014. De bezuiniging zal in 2014 hierdoor niet worden gerealiseerd. Effecten voor de dienstverlening: burgers moeten voor de burgerzakenproducten (reisdocument / rijbewijzen / geboorteaangifte) naar het centrum (Kreupelstraat). Wij zijn voornemens om een Klant Contact centrum in te richten op het Europapark dat een groot deel van deze besparing moet realiseren. Het KCC zal vanaf januari 2015 operationeel zijn, vandaar dat dan ook de besparing gerealiseerd wordt.

Het gaat hier om de sluiting van de wijkservicecentra Hoogkerk en Lewenborg.

33. Besparing afdeling Belastingen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Beëindiging Belastingkrant en digitalisering machtiging tot automatische incasso.

De Afdeling Belastingen heeft ingaande 2013 een structurele besparing van 55 duizend euro op de kosten van de bedrijfsvoering gerealiseerd. Deze besparing bestaat uit drie onderdelen, hiervan worden de eerste twee (25 duizend euro) meegenomen in de taakstelling publieke dienstverlening, de derde (30 duizend euro) wordt meegenomen in het kader van de gemeentelijke inkoopstaakstelling:

1. *Beëindiging Belastingkrant*

Tot 2013 werd jaarlijks huis-aan-huis de Belastingkrant verspreid met informatie over de gemeentelijke belastingen. Deze maatregel levert een besparing op van 15 duizend euro.

2. *Digitalisering machtiging tot automatische incasso*

Tot 2013 werden bij het gemeentelijke aanslagbiljet machtigingskaartjes voor automatische incasso gevoegd. Vanaf 2013 kunnen de inwoners van de stad de gemeente online via een digitaal formulier machtigen de verschuldigde belasting van hun rekening af te schrijven. Deze maatregel levert een besparing op van 10 duizend euro.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

E. Wonen

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Wonen</i>	2013	2014	2015	2016	2017
3	Wonen (ISV) - na 2014			0	0	0
34	Stimuleringsfonds VHV/revolverend fonds	605	450			
35	Verbeterplan wonen op het water	82				
36	BWS	500				
37	Voorziening OV	95				
38	Volkshuisvesting	300				
39	Jongerenhuisvesting - fietsklemmen			125	125	125
40	Wonen (volkshuisvesting)	50				
41	Besparing ISV	0				
42	Besparing NLA	225				
43	Vrijval BLS project Liquid City (onderdeel Woningbouw)	2.350				
	Voorgestelde invulling	4.207	450	125	125	125

Toelichting dekkingsmogelijkheden

34. Stimuleringsfonds VHV/ Revolverend fonds

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 1998 heeft de gemeenteraad besloten een zogenaamd revolverend fonds in te stellen. Vanuit het fonds wordt laagrentende leningen verstrekt. Het revolverend fonds is opgebouwd uit drie onderdelen: 1. Algemeen deel (CPO leningen en leningen woonschepen), 2. Starterleningen en 3. Monumentenleningen.

Financiële stand per 21 februari 2013:

1. Algemeen deel

Rekening houdend met de verplichtingen in 2013 (CPO leningen) bedraagt de stand van de rekening courant: €533.000. Dit bedrag is bedoeld voor nog te verstrekken CPO leningen en leningen woonschepen.

2. Startersleningen

Vanuit extra beleid is in 2013 €750.000 beschikbaar gesteld voor startersleningen. Daarnaast heeft de raad op 30 januari 2013 besloten een bedrag van €539.000 beschikbaar te stellen voor starterleningen Meerstad (dekking vrijval woningbouwaccelerator). Hiermee kunnen 15 leningen worden verstrekt tot maximaal €35.000. Rekening houdend met de verstrekte startersleningen en de aanvragen in 2013 bedraagt de stand van de rekening courant: €1.700.000. Dit is een momentopname. Ter indicatie: de afgelopen 3 maanden is een bedrag €600.000 aan startersleningen aangevraagd of verstrekt. De vraag is groot.

3. Monumentenleningen

De stand van de rekening courant bedraagt op dit moment, na verplichtingen, €560.000. Voor monumenten is het revolverend fonds een belangrijk instrument. Met het wegvallen van ISV middelen met ingang van 2015 zal het belang van het revolverend fonds alleen maar toenemen.

Het betreft hier een incidentele afroaming in 2013 en 2014,

Met de nu voorgestelde bezuiniging op het Stimuleringsfonds blijven deze investeringsmiddelen (bestemd voor CPO, woonschepen, startersleningen en monumenten) zoveel mogelijk intact; we leveren een deel van de

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

aflossing in. Startersleningen zijn juist nu belangrijk om de woningbouw en de doorstroming te stimuleren, ze zijn daarom onderdeel van het Aanvalsplan Woningbouw. Het budget voor monumentenleningen is belangrijk omdat dit na het wegvallen van het ISV vooralsnog het enige overgebleven instrument is. Daar is ook voor 'gespaard' in dit fonds. Verder is het zoveel mogelijk in stand houden van dit Stimuleringsfonds belangrijk, omdat de vorm ervan (leningen in plaats van subsidies) het model van de toekomst is.

35. Verbeterplan wonen op het water

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor het verbeterplan is 282 duizend euro beschikbaar. Dit bestaat uit:

- Subsidieregeling voor onderhoud aan woonboten (82 duizend euro);
- Voorzieningen Noorderhaven (200 duizend euro).

De subsidieregeling loopt twee jaar. In het eerste jaar is voor 17,5 duizend euro aan subsidies verstrekt. De 200 duizend euro voor voorzieningen is bedoeld voor nutsvoorzieningen en postkasten.

Het stoppen van de onderhoudssubsidie is afweegbaar. Booteigenaren worden dan minder gestimuleerd om de beeldkwaliteit van hun boot te verbeteren. Er wordt echter beperkte gebruik gemaakt van deze regeling. Uit het Stimuleringsfonds VHV (79) kan nog geleend worden.

Van de 200 duizend euro voor voorzieningen is 30 duizend euro afweegbaar. Dit bedrag is bestemd voor de onderwerpen 'havenregiem' en 'adressering'. Hierover zijn toezeggingen gedaan aan het WCG.

Het resterende bedrag van 170 duizend euro voor de nutsvoorzieningen is niet afweegbaar.

36. BWS

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Op 1-1-2013 bedraagt de stand van de reserve €0,6 mln. Het saldo komt toe aan de gemeente Groningen en andere gemeenten uit de regio. De gemeenschappelijke regeling Regio Centraal Groningen (RCG) is per 1 januari 2010 geliquideerd. Op basis van de jaarrekening 2011 van de RCG (eigen vermogen) komen we tot de conclusie dat een bedrag van 0,5 mln euro kan vrijvallen.

37. Voorziening OV

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De voorziening openbaar vervoer dient om schommelingen in de rijkssteun voor het OV op te kunnen vangen. In de afgelopen jaren werd de OV voorziening gebruikt voor de jaarlijkse bijdrage aan het OV bureau en voor (infrastructurele) maatregelen die het OV raken.

Omdat verwacht werd dat de OV voorziening eind 2012 leeg zou zijn is de jaarlijkse bijdrage aan het OV-bureau gedekt uit extra beleidsmiddelen.

De verwachte eindstand 2013 (95 duizend euro) kan vrijvallen. Het gaat om oude BDU-gelden. Gevolg is dat de vrijval moet worden ingezet voor maatregelen die het openbaar vervoer verbeteren.

Eerder was een bedrag van 125 duizend euro opgenomen. Het college heeft besloten een bedrag van 30 duizend euro in te zetten uit de OV voorziening voor de maatregelen: Lijn 15 'buitenom' via Westelijke Ringweg

De voorziening openbaar vervoer is geen onderdeel van het weerstandsvermogen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Er zijn geen middelen beschikbaar om vanaf 2015 de bijdrage aan OV-bureau te betalen.

38. Volkshuisvesting

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het doel van deze voorziening is het afdekken van risico's die kunnen voortvloeien uit leningen aan woningcorporaties en gewaarborgde geldleningen.

In 2011 is onderzoek uitgevoerd naar de gewenste hoogte van de voorziening. Op basis daarvan kon 230 duizend euro vrijvallen. Omdat er afgelost wordt op leningen, neemt de mogelijke vrijval toe.

We gaan er voor 2013 vanuit dat 300 duizend euro kan vrijvallen.

De voorziening volkshuisvesting is geen onderdeel van het weerstandsvermogen.

39. Jongerenhuisvesting – fietsklemmen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Dit budget is beschikbaar gesteld om de overlast van het grote aantal gestalde fietsen in wijken met veel studenten aan te pakken. In 2012 is dit eenmalig aangevuld tot €280.000. Daarvan zijn ca. 1300 klemmen geplaatst.

Er blijken meer aanvragen te zijn dan we kunnen inwilligen; er is inmiddels een wachtlijst (1500 klemmen) en die lijst blijft groeien. De raad vraagt om meer geld, juist omdat het plaatsen van klemmen een relatief simpel middel is om overlast tegen te gaan. Probleem wordt echter wel dat er steeds minder ruimte is om klemmen te plaatsen; het opheffen van parkeerplaatsen is lastig in wijken met een grote parkeerdruk.

We verwachten dat er na deze tranche praktisch gezien steeds minder plek is voor fietsklemmen in de openbare ruimte. Vandaar het voorstel om vanaf 2015 gedurende 3 jaar 125.000 per jaar van dit structurele budget te bezuinigen. Daarna kan het budget weer worden ingezet voor jongerenhuisvesting.

40. Wonen (volkshuisvesting)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit dit budget worden regelmatig terugkerende activiteiten en verplichtingen betaald, zoals de Nieuwbouwbeurs (10.000), Wonen & Co (20.000), bijdrage aan Kei/Platform 31 (3.000), bijdrage Dag van de Architectuur (6.000), bijdrage aan de Bevolkingsprognose (15.000), kosten i.v.m. het stimuleren van Collectief Particulier Opdrachtgever-schap (2012: 19.000) en dergelijke.

De totale omvang hiervan is ca. 1 ton. Voor 2013 is ca. de helft al verplicht. We gaan ervanuit dat er in 2013 de helft van het budget kan worden bezuinigd. Dit betreft een eenmalige korting in 2013. Een deel van bovengenoemde activiteiten kan daarmee niet meer plaatsvinden.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

41. Besparing ISV

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Zoals bekend rust op het ISV nog een taakstellende bezuiniging van 3 mln. voor 2014.

In de begroting 2013 was daarnaast opgenomen dat de dekking voor de aanpak van de Woonschepenhaven ook gevonden moet worden in het ISV.

Bij de begrotingsbehandeling zijn hier vragen over gesteld. Vervolgens is gezocht naar alternatieve dekkingsmogelijkheden.

Dat heeft geleid tot het volgende alternatieve dekkingsvoorstel:

• bijdrage Stadsbeheer (i.v.m. achterstallig onderhoud)	1,05 mln.
• bijdrage uit de grex Eemskanaalzone, voorlopig uit de post Onvoorzien, vooruitlopend op herziening van deze integrale grex eind 2013	1,30 mln.
• bijdrage uit het ISV via een extra bezuiniging	1,80 mln.
• Bijdrage vrijval BLS	0,35 mln

Voor de bijdrage uit de grex Eemskanaalzone is relevant dat het deelgebied Woonschepenhaven onderdeel is van deze grex. De grex heeft een omvang van ca. 130 mln. euro. De raad heeft expliciet besloten tot verevening van mee- en tegenvallers binnen deze grex (25 februari 2006, agendapunt 9, besluitpunt IV, herbevestigd in de herziening van 2012, RO12.3325434). Belangrijk is dat er in de grex ook concrete kansen liggen voor meevallers; en dat is hier het geval. Bijvoorbeeld de aanbesteding van de Sontwegverbinding.

Het voorstel is om de bijdrage van 1,8 mln. uit het ISV te halen uit de volgende posten:

- Waterplan (reservering in ISV-II, ca. 4 ton);
- eerdere reserveringen in het stadsdeelbudget voor Selwerd (ca. 5 ton); het totaal voor Selwerd beschikbare budget blijft daarmee 2 miljoen euro;
- een extra bezuiniging van 9 ton, bovenop de nog openstaande taakstelling van 3 mln. die eind 2014 gerealiseerd moet zijn.

Dit dekkingsvoorstel heeft een evenwichtige verdeling van de kosten voor de aanpak van de Woonschepenhaven; er is gezocht naar bijdragen uit begrotingsposten die ook daadwerkelijk een relatie hebben met het project. Met de inzet vanuit het beheer- en onderhoud programma wordt het kwaliteitsniveau van de voorgenomen aanpak gewaarborgd. Tevens wordt het ISV zoveel mogelijk ontzien, conform de wens van uw raad. Daardoor kunnen de ambities uit het ISV voor Selwerd, en het Aanvalsplan Woningbouw overeind blijven. Binnen het ISV is daarvoor nog 1,9 mln. beschikbaar (1,5 mln. Kwaliteit/ differentiatie woningbouw en 0,4 mln. Jongerenhuisvesting).

42. Besparing NLA

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 2011 zijn samenwerkingsafspraken gemaakt met corporaties voor een periode van vier jaar (2011 t/m 2014), het NLA 2.0. De financiële lasten die voortkomen uit de NLA-afspraken betreffen de wijkbudgetten, de bijdrage aan wijkvoorzieningen in het kader van de WMO en de algemene kosten (programmaleider, secretariaat, organisatie en communicatie, inspiratiemakelaar).

De kosten worden gelijk verdeeld tussen gemeente en corporaties. In de begroting van de gemeente is voor vier jaar (2011 t/m 2014) een bedrag opgenomen van 5.500.000. De dekking is gevonden in ISV (2,5 mln), restant budget NLA1 (2,0 mln. oud ISV-geld) en Rijksbudget Vouchergelden (Goed Idee plus) (1,0 mln).

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Het NLA heeft halverwege de periode (2011 t/m 2014) ongeveer de helft van het beschikbare bedrag besteed resp. verplicht. Er rest nog bijna 4,5 mln. euro voor de wijkteams. De helft daarvan wordt gefinancierd door de stad, de andere helft door de corporaties.

Dit betreft dus een korting van 10% op het gemeentelijk aandeel. Dit gaat ten koste van het budget van de wijkteams.

43. Vrijval BLS uit het project Liquid City (onderdeel woningbouw)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In het kader van het project Intense Stad (2003) is op de plek van de sporthal De Wijert een combinatie bedacht van een sporthal met daar bovenop intensieve woningbouw (torens) met appartementen: Liquid City.

De markt voor appartementen is de laatste jaren ingestort. De voor die woningbouwontwikkeling gereserveerde BLS-middelen van ruim 2 miljoen euro kunnen daarom vrijvallen, ook omdat in de nieuwe plannen geen woningbouw meer voorkomt.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

F. Economie

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Economie</i>	2013	2014	2015	2016	2017
44	Binnenstadsmanagement		175			
45	G-kracht	300	575			
3	G-kracht - na 2014			0	0	0
46	Korting op Akkoord van Groningen	100	200	0	0	0
3	Akkoord van Groningen - na 2014			0	0	0
47	Fonds economische ontwikkeling (overschot 2012)	0				
48	Fonds economische ontwikkeling	50	50			
49	Activiteitenbudget economische zaken	60	75			
3	Cofinancieringsfonds - na 2014			0	0	0
50	Ruimte voor de binnenstad	80				
51	Subsidie Marketing Groningen	0	350			
52	Korting promotiebudget stad Groningen	0	28	14	14	14
53	Korting promotiebudget KEI week	0	8	8	8	8
	Voorgestelde invulling	590	1.461	22	22	22

Toelichting dekkingsmogelijkheden

44. Binnenstadmanagement

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 2013 en in 2014 wordt een bedrag van €300.000 beschikbaar gesteld voor binnenstadmanagement. Deze middelen wordt ingezet voor het evenementenprogramma binnenstad.

Voor 2014 is er nog geen evenementenprogramma. Het beschikbare bedrag voor 2014 is daarmee grotendeels afweegbaar (€175.000).

Gevolg van deze besparing is dat er in 2014 vanuit de gemeente Groningen geen middelen beschikbaar kunnen worden gesteld voor het organiseren van evenementen in de binnenstad.

45. G-kracht

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Vanuit extra beleid wordt in 2013 en in 2014 een bedrag van €1.000.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt aangevuld met €680.000 uit vrijval kapitaallasten. Voor het programma G kracht zijn de “vaste verplichtingen” geïnventariseerd. Het gaat bijvoorbeeld om de subsidiebijdragen aan Energy Valley, de Groninger Cityclub, Eurosonic en het ondernemerstrefpunt. Het resterende bedrag is opgenomen als afweegbaar.

In 2012 is de tussenstand gepresenteerd van het G kracht programma. Uit de tussenstand blijkt dat we met beperkte middelen relatief veel bijdragen aan de economie van de stad: elke euro uit G-kracht heeft door financiële bijdragen van andere partijen aan activiteiten en projecten voor de stad ongeveer 14,35 euro opgeleverd. In de tussenstand zijn ook andere positieve ontwikkelingen gemeld, zoals de toename van de werkgelegenheid in de stad. Voor de resterende looptijd (2013 en 2014) hebben wij een aantal opgaven geformuleerd.

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

1. De ontwikkelingen rond onze bedrijventerreinen en kantoren actief blijven monitoren en zo nodig maatregelen nemen.
2. Blijven aanhaken bij het topsectorenbeleid ter stimulering van onze kenniseconomie en het midden- en kleinbedrijf hierbij betrekken.
3. Aandacht voor de regio, onder andere op het terrein van de arbeidsmarkt en de werkgeversbenadering.
4. De profilering van de Groningse topsectoren voortzetten en zorgen voor zichtbaarheid in Europa. Daarbij blijven inzetten op samenwerking met de regio en de drie Noord-Duitse steden.
5. Aandacht voor leegstaande winkelpanden in Groningen.

Door een besparing in te boeken kunnen de geformuleerde ambities en opgaven uit de drie deelprogramma's van G kracht: Groningen Piekt, Bedrijvig Groningen en Gastvrij Groningen voor 2013 en 2014 niet volledig worden gerealiseerd.

46. Korting op Akkoord van Groningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het totale budget voor 2013 en (gereserveerd voor 2014) is € 500.000 per jaar. Dit bedrag wordt als volgt besteed:

• Kenniscampagne City of Talent:	175.000
• Projectbudget AvG:	145.000
• Personeel + bureaunkosten:	185.000 (incl. organisatie Stad & Togalezingen)
Totaal:	500.000

Een bezuiniging van 20 % betekent een verlaging van het budget van 100.000 euro. Aangezien de middelen voor de campagne City of Talent jaarlijks door de stuurgroep Akkoord van Groningen worden vastgelegd binnen de jaarplannen voor de campagne is het lastig hierin te snijden. Het Jaarplan City of Talent 2013 is op 14 januari jl. door de stuurgroep AvG vastgesteld. Alle partners van het Akkoord - gemeente, Hanzehogeschool, RUG en UMCG - leveren een bijdrage aan deze campagne.

Het terugschroeven van de gemeentelijke bijdrage zou als gevolg kunnen hebben dat ook de andere partners hun bijdragen aan de campagne verlagen. Dat zou betekenen dat belangrijke onderdelen van de campagne (arbeidsmarktcommunicatie, landelijke profilering van Groningen als kennisstad) niet meer uitgevoerd kunnen worden. Het is voor 2013 ook al zonder bezuiniging moeilijk om de begroting rond te krijgen.

Als er gesneden zou moeten worden, zou dit het beste kunnen in het vrij besteedbare deel van het Akkoordbudget: het projectbudget AvG.

Dit gemeentelijke deel van het Akkoord budget wordt besteed aan Akkoordgerelateerde thema's. Voorbeelden van de afgelopen jaren: ontwikkeling Zernike Campus, ontwikkeling Energy Academy Europe, bijdrage Ruslandjaar, onderzoeken/projecten Jongerenhuisvesting etc.

47. Fonds economische ontwikkeling (overschot 2012)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het fonds is bedoeld voor maatregelen ter stimulering van economische ontwikkelingen in de stad. Deze reserve is overigens volledig meegenomen in het weerstandsvermogen. Het onttrekken van middelen uit deze reserve betekent dat het weerstandsvermogen met hetzelfde bedrag moet worden aangevuld. Bij de jaarrekening

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

2012 is de reserve vrijgevallen. Het bedrag (155i) maakt onderdeel uit van het resultaat 2012. De middelen in de reserve kunnen daarmee niet opnieuw worden ingezet.

De reserve FEO is niet gelabeld, maar ontstaan doordat enkele posten in verleden lager uitvielen dan begroot. Daarom zijn de middelen vrijgevallen bij jaarrekening 2012.

48. Fonds economische ontwikkeling

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het Fonds Economische Ontwikkeling wordt grotendeels ingezet voor de structurele bijdragen aan het Groninger Congresbureau, de binnenstadscampagne Marketing Groningen en de ondernemersprijs. Deze verplichtingen liggen voor 2013 vast. Resteert voor 2013 een afweegbaar bedrag van circa €50.000. Een hogere besparing na 2013 zou een heroverweging betekenen van de structurele bijdragen aan het Groninger Congresbureau, de binnenstadscampagne Marketing Groningen en de ondernemersprijs.

Geen bijdragen meer aan de binnenstadscampagne, het Groninger Congresbureau en de ondernemersprijs. Ook andere activiteiten die de economische ontwikkeling kunnen stimuleren kunnen niet meer uit het fonds worden gedekt.

49. Activiteitenbudget economische zaken

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De afdeling Economische Zaken heeft een structureel activiteitenbudget van 300 duizend euro voor beurzen, evenementen, bedrijvencontactdagen, netwerkbijeenkomsten, drukwerk etc. Er kan in 2013 en 2014 een incidentele besparing worden gerealiseerd.

Het schrappen van dit budget heeft tot gevolg dat de afdeling Economische Zaken niet meer zichtbaar zal zijn voor ondernemers.

50. Ruimte voor de binnenstad

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De middelen (2013: €150.000) worden ingezet voor het opstellen van een toekomstvisie voor de binnenstad en een actieprogramma voor maatregelen die op korte termijn uitgevoerd kunnen worden. Het proces om te komen tot een toekomstvisie en een actieprogramma wordt op dit moment opgestart. Door het proces stop zetten kan een incidentele bezuiniging worden gerealiseerd van 80 duizend euro.

Gevolg van deze besparing is dat er geen middelen beschikbaar zijn voor het formuleren van een toekomstvisie en een actieprogramma.

51. Subsidie Marketing Groningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Korte motivering/toelichting:

Marketing Groningen is verantwoordelijk voor de city marketing van Groningen. In 2011 is besloten de bijdrage aan Marketing Groningen structureel vast te stellen op een bedrag van €900.000. De bijdrage was voorheen hoger omdat Marketing Groningen ook nog een subsidie 'surplus toeristenbelasting' ontving. Het bezuinigingsvoorstel is om in 2014 350 duizend euro incidenteel te besparen.

Marketing Groningen heeft zich in de afgelopen jaren positief ontwikkeld en een belangrijke bijdrage geleverd aan de groei van het toerisme in Groningen. Een bezuiniging heeft gevolgen voor de city marketing.

52. Korting promotiebudget stad Groningen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Stopzetting gemeentelijke bijdrage aan gezamenlijk promotiebudget met de provincie ihkv 'er gaat niets boven Groningen'

53. Korting promotiebudget KEI week

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Stopzetting gemeentelijke bijdrage vanuit het promotiebudget aan de KEI week. Minder exposure gemeentelijke berichtgeving tijdens KEI week.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

G. Bereikbaarheid

Dekkingsmogelijkheden

	Bereikbaarheid	2013	2014	2015	2016	2017
54	Busafrit Hoogkerk	1.300				
55	Verkeer	100	200	100	100	100
56	Sluiten binnenstadsstallingen fiets		0	0	0	0
57	Stoppen met spitsrekken		0	0	0	0
58	Stadsbalkon zonder toezicht		0	0	0	0
59	Verlagen programmabudget Verkeersregelinstallaties. (VRI's)		100	100	100	100
60	Verkeerseducatie		55			
3	Verkeerseducatie - na 2014			0	0	0
61	Voltooiing noordzuidroute					
62	Incidentele inkomsten leges					
63	Leges grote infrastructuur					
64	0 db norm	417				
65	Sontwegverbinding - ruil BDU met eigen geld		2.700			
3	Bijdrage OV bureau - na 2014			0	0	0
66	Stoppen fietsenbeheer		185	185	185	185
67	Stoppen sontwegverbinding (bijdrage Meerstad 30 miljoen gedurende 15 jr)				0	0
68	HOV-as West, 3e fase	1.200				
69	Bijdrage Regio Groningen Assen	430	430	630	630	630
70	Bewaking fietsenstalling Europapark		0	0	0	
	Voorgestelde invulling	3.447	3.670	1.015	1.015	1.015

Toelichting dekkingsmogelijkheden

54. Busafrit Hoogkerk

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Om de doorstroming van het busverkeer te verbeteren wordt een aparte op- en afrit gerealiseerd. Daarmee verbetert de bereikbaarheid van de stad (o.a. de dynamo Martiniziekenhuis/Gasunie e.o.), terwijl tegelijkertijd de exploitatie-lasten van het OV omlaag gaan. Dit project is onderdeel van het pakket maatregelen dat klaar moet zijn voor de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg (Groningen Bereikbaar!). Het aandeel eigen geld in dit project is 1,3 miljoen euro (uit de grondexploitatie P+R Hoogkerk); de overige kosten worden gedekt met BDU (1,2 mln.) en RSP (1,0 mln.). Dat betekent een multiplier van ca. 3.

Naast stoppen is het mogelijk de eigen middelen, die in dit project zitten, vrij te spelen. Dit heeft een relatie met de taakstelling *ruil BDU middelen met eigen geld bij sontwegverbinding*. Door 1,3 miljoen euro RSP middelen toe te voegen aan het project, kan onze eigen bijdrage worden vrijgespeeld. Dit aangepaste verdelvoorstel vereist instemming van m.n. de provincie.

55. Verkeer

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Collegiebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Het werkbudget Verkeer wordt voor het grootste deel ingezet voor regelmatig terugkerende noodzakelijke monitoring-activiteiten, zoals verkeerstellingen (auto en fiets), parkeeronderzoek (binnenstad, woonwijken, P+R-terreinen en parkeergarages) en het up to date houden van het gemeentelijke verkeersmodel. Sommige onderzoeken vinden jaarlijks plaats, andere eens per 2 of 3 jaar.

Voor 2013 is hiervoor al verplicht: €135.000, voor 2014: €65.000. Voor 2015 is daarvoor nodig 165.000 (incl. 1 ton voor 3-jaarlijks parkeeronderzoek).

De rest van het budget wordt ingezet voor actuele zaken; op dit moment bijvoorbeeld voor onderzoek in het kader van het werk aan het nieuwe integrale verkeer- en vervoersplan voor de stedelijke regio (o.a. herijking Parkeerbilans). Voor zover nu bekend is hiervoor in 2013 €45.000 nodig.

We willen daarnaast in 2013 €20.000 en in 2014 en 2015 €35.000 reserveren voor onvoorziene kosten. Nu we samenwerken aan een nieuw integraal verkeer- en vervoerplan voor de stedelijke regio is het lastig – juist ook richting onze partners – om geen enkel budget te hebben om bij te dragen aan noodzakelijke uitgaven.

Na aftrek van bovengenoemde verplichtingen kan er in 2013 100 incidenteel vrijvallen, in 2014 200 incidenteel en vanaf 2015 100 structureel.

56. Sluiten binnenstadsstallingen fiets

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Indien de binnenstadsstallingen (Boteringestraat, Haddingestraat, Pathé, en Peperstraat) worden gesloten dan levert dat een besparing op van 163 duizend euro. Dit bedrag is onderverdeeld in:

- Werkpro: 128.900
- Exploitatielasten (huur, nuts, onderhoud): 34.000

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te niet te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheerafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Gesloten stallingen zorgen voor jaarlijks 200.000 fietsen extra op maaiveld in de binnenstad (650 per dag). Het gevolg hiervan zal zijn: hinder, overlast en een druk op de handhaving.

57. Stoppen met spitsrekken

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Indien de spitsrekken in de Guldenstraat en Grote Markt óf niet meer worden geplaatst óf permanent worden neergezet dan levert dat een besparing op van 31 duizend euro (Werkpro)

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te niet te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheerafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Effect van een besparing: meer ongeordende fietsen op maaiveld. Het gevolg hiervan zal zijn: hinder, overlast en een druk op de handhaving.

58. Stadsbalkon zonder toezicht

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Indien het toezicht op het Stadsbalkon wordt gestopt (2 medewerkers, 24 uur per dag, 7 dagen per week) dan levert dat een besparing op van 290 duizend euro (kosten Werkpro). Omdat de stalling wel open blijft, houdt het parkeerbedrijf wel andere exploitatielasten zoals onderhoud en nuts.

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheerafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Effect: In het weekend biedt het Stadsbalkon plaats aan 6.000 fietsen, terwijl het aanbod van fietsen hoger ligt. Zonder toezicht zal het gestructureerd stallen van fietsen stoppen en zal het Stadsbalkon door de kwalitatieve ondergrens zakken. Het gevolg hiervan zal zijn: hinder, overlast, een rommelig Stationsgebied en een druk op de handhaving.

59. Verlagen programmabudget Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In dit voorstel pakken we jaarlijks nog 2 in plaats van 3 VRI's aan ihkv. groot onderhoud (portalen, armaturen en de hard- en software in de schakelkast).

60. Verkeerseducatie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Prioriteit bij het project Verkeerseducatie ligt bij kinderen en jongeren, de meest kwetsbare verkeersdeelnemers. Behalve met eigen geld (55) wordt het project medegefinancierd door de provincie (BDU, 45).

Vanwege het belang van continuïteit hebben we hierover langjarige afspraken met externe partners, waaronder Veilig Verkeer Nederland, de provincie en regiogemeenten. De middelen voor 2013 zijn al verplicht. Het budget voor 2014 (55) is nog afweegbaar.

Consequentie is dat het project Verkeerseducatie in 2014 (onderdeel van het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer dat in maart door de raad is vastgesteld) niet door gaat.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

61. Voltooiing noordzuidroute

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de begroting 2006 heeft het college een bedrag van €600.000 beschikbaar gesteld voor de voltooiing van de NoordZuidroute. Dit hangt samen met de realisatie van de Held III. In 2006 heeft de raad besloten vanuit de slotcalculaties 2002 en 2005 een bedrag van ruim €900.000 beschikbaar te stellen voor het complex de held III. De reservering vanuit nieuw beleid (€600.000) is voor een bedrag van €500.000 komen te vervallen. Er resteert nog een bedrag van €100.000.

In 2011 heeft de gemeente het samenwerkingscontract met de ontwikkelaars ontbonden. Gelet op de jarenlange vertraging en het feit dat er geen samenwerkingsovereenkomst meer is, kan de reservering eerst vervallen. Als er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst wordt aangegaan moet de situatie opnieuw worden bekeken. Dit in relatie tot de bijdrage van de ontwikkelaars.

De noord-zuid route is onderdeel van de gestopte projecten in de begroting 2013. De inzet van resterende 100 duizend euro wordt meegenomen bij de te realiseren opbrengst van gestopte projecten. Deze wordt daarom hier niet meer afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

Op dit moment geen effecten. Situatie moet opnieuw worden bekeken bij het aangaan van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst.

62. Incidentele inkomsten leges

63. Leges grote infrastructuur

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De opbrengst van leges voor de grote infrastructurele projecten wordt verwacht in 2015. De omvang moet nog in beeld worden gebracht.

64. 0 db norm

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De middelen zijn bedoeld voor de afronding van het project 'Geluidsreducerende maatregelen kamerverhuurpanden', waarbij eigenaren worden aangeschreven om geluidswerende maatregelen te treffen. Met deze bezuiniging wordt het project stopgezet. Het stoppen met dit project betekent dat de doelstelling op het gebied van het beperken van geluidsoverlast niet wordt gerealiseerd. De nota beleidsregels geluidsreducerende maatregelen moet worden ingetrokken en adressen die al zijn aangeschreven voor het treffen van geluidsreducerende maatregelen zullen geïnformeerd moeten worden.

65. Sontwegverbinding - ruil BDU met eigen geld

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Door een andere inzet van RSP en BDU (t/m 2013) kunnen we 4 mln. euro eigen geld vrij spelen voor bezuinigingen, naast de 9 ton die al is ingeboekt bij de quick wins als restant van de BDU-ruil uit januari 2013

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

(voorstel 7). Het is niet nodig om daarvoor projecten te schrappen. Wel komt deze 4 miljoen euro ten laste van het ons toegewezen RSP-budget voor HOV-infra en P+R/transferia van 42 miljoen euro. Dit gaat ten koste van de budgetten voor de resterende projecten die uit dit budget gefinancierd worden (m.n. budgetten voor P+R).

Concreet bestaat het voorstel uit drie onderdelen:

1. We vervangen 1,3 mln. eigen geld die nu nog in de bus op-/afrit Hoogkerk zit door een extra RSP-bijdrage uit het RSP-budget voor P+R (= voorstel 70).
2. In de Sontweg zit na de eerdere ruil van 2,3 mln. van eigen geld voor BDU (januari 2013) nog 2,7 mln. uit de risicobuffer. Met dit voorstel ruilen we ook die 2,7 mln. nu voor BDU die t/m 2013 beschikbaar is.
3. Omdat die 2,7 mln. BDU al was ingezet voor andere gemeentelijke projecten, hebben we die via een ruiloperatie weer vrij moeten maken. 1,2 mln. BDU komt uit de bus op-/afrit Hoogkerk, deze wordt vervangen door RSP (dit project wordt nu dus helemaal gefinancierd met RSP-geld) en 1,45 mln. BDU komt uit P+R Haren. Ook dat project wordt nu helemaal gefinancierd met RSP-geld.

Bij dit voorstel horen twee kanttekeningen:

1. Dit aangepaste verdeelvoorstel vereist instemming van m.n. de provincie.
2. Dit betreft alleen de BDU die t/m 2013 beschikbaar is voor de stad. Het is nog niet bekend hoeveel BDU na 2014 beschikbaar is. In het Meerjarenprogramma 2013-2016 heeft het college daar het volgende over gezegd: "Over de BDU in de jaren daarna willen we te zijner tijd in gesprek met de provincie. Voorlopig stellen we de inhoudelijke samenwerking aan een breed gedragen integrale bereikbaarheidsoplossing voor de stedelijke regio centraal. Overigens moeten we na 2013 rekening houden met een lager bedrag aan BDU als gevolg van de doorwerking van Rijksbezuinigingen.". Vooral nog houden we daarom geen rekening met BDU middelen na 2013.

Het stoppen met het project (66) is niet mogelijk; het project is onderdeel van het bereikbaarheidspakket gedurende de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg.

Met deze operatie wordt eigen geld vrijgespeeld, terwijl het project toch door kan gaan. Consequentie is wel dat het betreffende BDU-geld niet meer beschikbaar is voor andere projecten.

66. Stoppen fietsenbeheer

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Is geen wettelijke taak.

Uit de wijken worden geen weesfietsen meer verwijderd en bij bijv. het Stationsgebied vervalt het beheer. Daarmee vervalt ook het recyclen / verkopen van fietsen. Een deel van deze kosten (50%) zit in de afvalstoffenheffing. Verlaging van dat deel van de kosten leidt ook tot verlaging van de inkomsten.

67. Stoppen sontwegverbinding

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De Sontwegverbinding betreft de aanleg van een stedelijke verbindingsroute tussen Oostelijke Ringweg en Europaweg. Het gaat om o.a. de aanleg van een brug over het Winschoterdiep, een vrije busbaan, vrijliggende fietspaden en het opwaarderen van de openbare ruimte. De nieuwe route verbindt twee bedrijventerreinen, verbetert de bereikbaarheid van de binnenstad en is op termijn de route tussen Meerstad en de rest van de stad. De aanleg schept tevens ontwikkelingskansen aan de route. De vrije busbaan verbetert ook de OV-exploitatie.

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Tijdens de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg is dit een belangrijke alternatieve route. De Sontwegverbinding is daarom onderdeel van het pakket maatregelen dat klaar moet zijn voordat die verbouwing echt hinder gaat veroorzaken (Groningen Bereikbaar!). Het aandeel eigen geld in dit project van 65 mln. euro is 32,7 mln. euro: 2,7 mln. uit de risicobuffer (=ca. 2 ton structureel) en 30 mln. Meerstad.

Op zich is het mogelijk te stoppen met dit project; het is nog niet aanbesteed. Maar gezien bovenstaande belangen adviseren wij om dat niet te doen. Ook omdat het eventueel later alsnog aanleggen van de Sontwegverbinding veel meer geld zal kosten, want de subsidies zullen dan weg zijn. Relevant is dan dat het schrappen van de Sontwegverbinding de kansen voor Meerstad verslechtert. Verder rekenen onze partners in Groningen Bereikbaar! (rijk, provincie, regio, ProRail en werkgevers) op de Sontwegverbinding als alternatieve route tijdens de aanpak van de Zuidelijke Ringweg. Tot slot betekent minder investeren ook minder werkgelegenheid.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 15 miljoen incidenteel in 2016 en 2017.

68. HOV-as West, 3e fase

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Dit is de laatste fase van de HOV-as West: een directe verbinding tussen P+R Hoogkerk en het stationsgebied. Hiermee wordt de reistijd voor busreizigers aanzienlijk verkort, waardoor de bereikbaarheid van de stad wordt verbeterd. Dit project is daarom onderdeel van het pakket maatregelen dat klaar moet zijn voor de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg (Groningen Bereikbaar!). Bijkomend voordeel is dat ook de OV-exploitatie en de verkeersveiligheid op de Parkweg (nu ca. 80 bussen/uur) verbeteren door dit project. In het project HOV-as West zat 2,2 mln. eigen geld. Nu is dat nog 1,2 mln.; de andere 1 mln. is overgeheveld naar de Europaweg. (Besloten in POVV 28/3/2013.) De overige kosten (ca. 10 mln. euro) worden gedekt door de regio, RSP en BDU. (Multiplijer: 6)

Op zich is het mogelijk te stoppen met dit project; het is nog niet aanbesteed. Consequentie is een slechtere bereikbaarheid vanuit het westen, met name tijdens de verbouwing van de Zuidelijke Ringweg. Mede daardoor zal er geen sprake zijn van een verlaging maar juist van een verhoging van de exploitatielasten van het OV.

Verder rekenen onze partners in Groningen Bereikbaar! (Rijk, ProRail, de provincie, de regio en de werkgevers) op de aanleg van deze verbinding.

69. Bijdrage Regio Groningen Assen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het betreft een jaarlijkse bijdrage aan de regio. Daarmee wordt het Regiofonds gevoed, waaruit wordt geïnvesteerd in de regio. Wij zijn netto-ontvanger.

De stad draagt jaarlijks 1,9 mln. euro bij aan de Regio Groningen-Assen. In de huidige omstandigheden lijkt het verstandig om met de regio te kijken naar de bijdrage.

Alle partijen hebben momenteel gebrek aan geld, terwijl het Regiofonds goed gevuld is. Hoe hoog die tijdelijke verlaging zal uitvallen is onzeker. Gezien deze onzekerheid is hier nog geen bedrag ingevuld.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Een tijdelijke verlaging gedurende enkele jaren kan, maar moet niet te lang duren; het mag de noodzakelijke investeringen in bijv. bereikbaarheid niet blokkeren. Bovendien maakt een financiële bijdrage regionale samenwerking minder vrijblijvend.

Voor de zomer zal hierover meer duidelijkheid komen, gekoppeld aan de eerste resultaten van de actualisering van de Regiovisie.

70. Bewaking fietsenstalling Europapark

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Op 9 december 2012 is het nieuwe station Groningen-Europapark in gebruik genomen. Het station beschikt over een ondergrondse fietsenstalling met een capaciteit van 750 stallingsplaatsen. Het beheer van de stalling wordt in opdracht van de gemeente Groningen verzorgd door WerkPro. Dagelijks is er minimaal één beheerder in de fietsenstalling aanwezig. De jaarlijkse kosten van het beheer bedragen € 105.000,-. Deze kosten zitten in mensuren. Tijdens werkdagen is de stalling geopend van 05.00 tot 02.00 uur, op zaterdagen vanaf 05.30 tot 02.00 uur en op zon- en feestdagen van 06.30 tot 02.00 uur. Deze openingstijden vallen samen met de eerste en laatste trein die op het station stopt.

De vraag of er kan worden bezuinigd op de beheerkosten van deze stalling kent drie invalshoeken:

1. Is het verantwoord vanuit beheeroptiek?

Op 3 juli 2012 heeft het college besloten tot maatregelen om de bezuinigingsdoelstellingen binnen het fietsparkeren te halen. Dit heeft geleid tot het terugbrengen van het fysieke beheer van een aantal stallingen. Momenteel is er dan ook sprake van een combinatie van bemensing en cameratoezicht. Feitelijk komt het erop neer dat de stallingen overdag cameratoezicht hebben en dat er 's avonds een beheerder aanwezig is. 's Zomers vanaf 21.00 tot sluitingstijd, 's winters vanaf 18.00 uur. Als we het fysieke beheer in de fietsenstalling bij station Europapark ook op deze manier terug brengen, kunnen we jaarlijks ongeveer €50.000,- besparen. Gezien het huidige gebruik van de stalling, circa 135 fietsers per dag, is een aanpassing van het beheer, bijvoorbeeld door middel van een combinatie van bemensing en cameratoezicht, gerechtvaardigd. Bij de bouw van de fietsenstalling zijn bovendien camera's aangebracht waardoor deze maatregel eenvoudig te realiseren is. Conclusie: Terugbrengen van het fysieke beheer is vanuit de beheeroptiek verdedigbaar.

2. Past het binnen de contractuele afspraken met WerkPro?

De recente bezuinigingsmaatregelen (door terugbrengen van het fysieke beheer) brachten voor WerkPro een forse teruggang van het werkpakket met zich mee. In die context is vorig jaar met WerkPro afgesproken dat de nieuwe beheerafspraken zouden gelden voor drie jaren (vanaf 1 juli 2012) en dat WerkPro tevens het beheer van de fietsenstalling bij station Europapark mocht uitvoeren tegen een vergoeding van €105.000,- per jaar. Deze condities zijn ook meegenomen in het collegebesluit van 3 juli 2012. De termijn van 3 jaren en het beheer van Europapark (tegen de afgesproken prijs) waren indertijd voor WerkPro belangrijke condities om akkoord te gaan met het totale bezuinigingspakket. Daarmee is een bezuiniging per 2013 uitgesloten. Het is de vraag of het mogelijk is de afspraken met Werkpro met wederzijds goedvinden te wijzigen. Conclusie: De beoogde besparing op beheerkosten strijdt met de recent gemaakte afspraken met WerkPro en zal mogelijk weerstand opleveren bij WerkPro. Het beheercontract kan alleen in overleg met WerkPro worden aangepast.

3. Past het binnen de contractuele afspraken met NS?

Het lijkt erop dat in het contract met de BAM alleen geregeld is dat er een fietsenstalling met 750 stallingsplaatsen zou komen, eventueel uit te breiden tot 1.500 stallingsplaatsen. Of deze bewaakt en/of bemand

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

is, lijkt vooralsnog een autonome afweging van de gemeente. Om zeker te zijn op dit punt worden onder andere de (voormalige) projectleiders nog geraadpleegd.

Conclusie: Op dit moment lijkt het erop dat de beoogde besparing op beheerkosten niet in strijd is met eventuele afspraken die gemaakt zijn met NS en/of ProRail.

We stellen overigens voor deze maatregelen te bezien in samenhang met maatregel 66: stoppen fietsenbeheer (weghalen weesfietsen e.d.).

Het is praktisch gezien niet haalbaar deze taakstelling halen. Dat heeft te niet te maken met politieke of inhoudelijke blokkades maar met externe factoren. Het beheer van stallingen wordt uitgevoerd door Werkpro. Sluiting heeft dus gevolgen voor de bedrijfsvoering van Werkpro. Augustus 2012 hebben we met Werkpro nieuwe beheersafspraken gemaakt voor de duur van 3 jaren (ook opgenomen in collegebesluit dat rondom bezuinigingen fietsparkeren).

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

H. Onderhoud en beheer

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Onderhoud en beheer</i>	2013	2014	2015	2016	2017
71	Stoppen met incidenteel aanvullend onderhoud		500			
3	Onderhoud en beheer (ISV) - na 2014			0	0	0
72	Minimaliseren beheertaak woonwagens			50	50	50
3	Wijkcommunicatie - na 2014			0	0	0
3	Burgerparticipatie - na 2014			0	0	0
73	Grofvuil brengen tegen betaling		0	0	0	0
74	Verlagen BORG-niveau's naar laag		580	900	900	900
75	Stoppen ecologisch beheer		0	0	0	0
76	Schrappen budget participatie beheer en onderhoud		0	0	0	0
77	Verlagen BORG-niveau begraafplaatsen naar laag		100	100	100	100
3	Onderhoud: incidentele aanvulling budget (2011-2014) - na 2014			0	0	0
78	Verwijderen 50% van aantal prullenbakken		0	0	0	0
79	Extra verwijderen prullenbakken tot 100%		0	0	0	0
80	Stoppen met extra watertaken uit rioolrecht		0	0	0	0
81	Stadsleven natuurlijk	84	84	219	219	219
82	Opschorten meerjareninvesteringen Borg met twee jaar	100	280			
83	Stoppen Kinderboerderijen (subsidies)		0	0	0	0
	Voorgestelde invulling	184	1.544	1.269	1.269	1.269

Toelichting dekkingsmogelijkheden

71. Stoppen met incidenteel aanvullend onderhoud

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft voor 2011-2014 aanvullende incidentele middelen beschikbaar gesteld om in het onderhoud "de basis op orde te houden". Het bedrag van 2013 is al opgenomen in het programma en is ook al gecommuniceerd met de bewoners. Wij stellen voor dat voor 2014 het incidentele bedrag van €500.000 vervalt. Daardoor vervalt bijvoorbeeld de extra inzet in de huiskamer/binnenstad, het Noorderplantsoen en kleinschalig aanvullend onderhoud grijs groen.

72. Minimaliseren beheerstaak woonwagens

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De beheertaak woonwagens gaan we versoberen. Deze bezuiniging vangen we op door natuurlijk verloop.

73. Grofvuil brengen tegen betaling

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Gratis ophalen van grof vuil is geen wettelijke verplichting, maar we vinden het wel van belang voor de dienstverlening aan burgers. We voeren het voorstel niet uit, omdat een verlaging van de afvalstoffenheffing niet leidt tot een directe bezuiniging. Het voorstel is daarom ingetrokken.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 200.000 euro vanaf 2014.

74. Verlagen Borg-niveaus naar laag

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er is een wettelijk minimum niveau (voldoen aan veiligheids- en toegankelijkheidseisen). Hier kiezen we nadrukkelijk niet voor. Wij stellen voor het Borgniveau naar het niveau laag te brengen met uitzondering van de Binnenstad en het Noorderplantsoen en de hoofdstructuur van hoog naar basis. Tegelijkertijd stellen we een flexibel “aanvalsteam” in dat in staat is om op te treden in kwetsbare situaties.

75. Stoppen ecologisch beheer

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het ecologisch beheer – behoudens het naleven van de Flora- en faunawet – geen wettelijke taak. Het ecologisch beheer is goed op orde, maar kwetsbaar. Een bezuiniging zou leiden tot een forse verlaging van de biodiversiteit.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 350.000 euro vanaf 2014.

76. Schrappen budget participatie beheer en onderhoud

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

We stellen voor dit niet te doen. We willen juist meer gebruik maken van de inzet van burgers. Bovendien wordt de inzet als zeer positief ervaren.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 228.000 euro in 2014 en 264.000 euro vanaf 2015.

77. Verlagen BORG-niveau begraafplaatsen naar laag

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het betreft bij deze maatregel nadrukkelijk het parkdeel van de begraafplaatsen (niet de graven). Verlaging naar het niveau veilig vinden we ongewenst. Daarom stellen we hier het onderhoudsniveau laag vast.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

78. Verwijderen 50% van aantal prullenbakken/

79. Extra verwijderen prullenbakken tot 100%

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor deze maatregel niet uit te voeren. Omdat het leidt tot meer rommel op straat, het niet past bij het pas ingezette hondenbeleid en bovendien voor een groot deel weglekt naar de afvalstoffen heffing en daarmee geen directe bezuiniging is.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 50% - 30.000 euro in 2014 en 60.000 euro vanaf 2015
100% - 60.000 euro in 2014 en 120.000 euro vanaf 2015.

80. Stoppen met extra watertaken uit rioolrecht

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen, Hier ligt een relatie met het ecologisch beheer (nummer 74). Hier zijn mooie resultaten behaald en bovendien wordt deze bezuiniging voor 100% vertaald in een verlaging van het rioolrecht.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 240.000 euro in 2014 en 480.000 euro vanaf 2015.

81. Stadsleven natuurlijk

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor deze maatregel uit te voeren. Elementen uit dit werkbudget zullen we zoveel als mogelijk binnen andere onderdelen van ons beleid onderbrengen, maar het zal zeker ook leiden tot minder projecten.

82. Opschorten meerjareninvesteringen Borg met een jaar

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Er loopt een meerjaren investeringsprogramma 2012-2016. Dit wordt opgerekt met een jaar en wordt 2012-2017. De bekabeling openbare verlichting en een aantal kades zullen we conform eerdere planning uitvoeren.

83. Stoppen kinderboerderijen (subsidies)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen. We vinden kinderboerderijen namelijk belangrijk voor de stad. Er is een visie in ontwikkeling en naar aanleiding daarvan maken we nadere keuzes.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 50.000 euro in 2014 en 300.000 euro vanaf 2015.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

I. Zorg/ welzijn/ jeugd

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Zorg/welzijn en jeugd</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen					
85	Werkbudget tbv Onderwijs en Arbeidsmarkt					
3	Meldpunt - na 2014					
86	Versoberen aanbod Stip's					
87	Integratie specifieke doelgroepen/Emancipatie					
88	Beperking kosten en instandhouding accommodaties					
89	Individuele voorzieningen WMO (eigen bijdrage collectief vervoer)					
90	Maatschappelijke opvang		800	800	800	800
3	Wmo - na 2014					
91	Versoberen aanbod CJG's					
92	Taakstellende bezuiniging jeugd en jongerenwerk					
93	Opvoedkracht - programma 3					
94	Opvoedkracht - programma 4					
95	Bezuiniging op kinderactiviteiten		250	250	250	250
96	Later invoeren registratie prostituees, verminderen budget registratie prostituees en zorgcoördinatie mensenhandel niet uit veiligheidsmiddelen					
97	Minder subsidie naar Halt en budget invoering aanpak jeugdgroepen schrappen					
98	Generieke korting 10%		3.300	3.300	3.300	3.300
99	Structurele oplossing binnen vernieuwing sociaal domein			1.000	1.000	1.000
	Voorgestelde invulling	0	4.350	5.350	5.350	5.350

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit voorstel niet over te nemen, omdat dit deel uit maakt van de generieke korting zoals voorgesteld onder nummer 98.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 160.000 euro vanaf 2014.

85. Werkbudget tbv Onderwijs en Arbeidsmarkt

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 22.000 euro vanaf 2014.

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

86. Versoberen aanbod Stip's

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor het aanbod van de Stips niet te versoberen, omdat we de aanpak van de Stips juist zien als richting die we in het kader van de herinrichting van het sociale domein willen benutten. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 300.000 euro vanaf 2014.

87. Geen inzet meer op integratie specifieke doelgroepen/ Emancipatie

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij willen de inzet op deze beleidsvelden handhaven. Hoewel de ambitie is om op termijn het doelgroepenbeleid onderdeel te laten zijn van het staand beleid zijn we van mening dat het nodig blijft om extra inzet te plegen ten behoeve van specifieke situaties en specifieke groepen. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 1 miljoen euro vanaf 2014.

88. Beperking kosten en instandhouding accommodaties

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor om niet te komen tot een beperking van kosten en instandhouding van accommodaties, omdat er momenteel een nieuwe accommodatienota in voorbereiding is. Hoewel deze binnen het huidige accommodatiebudget is uitgewerkt is er sprake van een aantal beleidsmatige en financiële keuzes en consequenties. Een extra bezuiniging vinden we daarom niet wenselijk. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 700.000 euro vanaf 2014.

89. Individuele voorzieningen WMO (eigen bijdrage collectief vervoer)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen omdat wij van mening zijn dat iedereen, met of zonder beperking, onder dezelfde condities van het openbaar vervoer gebruik moet kunnen maken.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 500.000 euro vanaf 2014.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

90. Maatschappelijke opvang

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor om 800.000 euro op dit budget te korten. Als gemeente Groningen ontvangen wij als centrumgemeente, voor de 23 Groninger gemeenten, jaarlijks een rijksbijdrag van ca. 14 miljoen euro. Dit vullen we vanuit de gemeente Groningen jaarlijks aan met een bedrag van ongeveer 1 miljoen euro. Deze “stadse” middelen worden ingezet voor experimenten en innovatieve ontwikkelingen. Wij zijn van mening dat dit bedrag verlaagd kan worden. Dit heeft nadrukkelijk geen consequenties voor structurele opvangmiddelen.

91. Versoberen aanbod CJG's

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij willen het aanbod van de CJG's niet versoberen. De CJG's zullen in het kader van de nieuwe wet op de jeugdzorg een signalerende functie vervullen. Nu er nog geen volledige duidelijkheid is, met betrekking tot de consequenties van het voorgenomen rijksbeleid, lijkt het ons onverstandig hierop te korten. Wij zijn van mening dat de CJG's onderdeel zijn van de discussie betreffende de herinrichting van het sociale domein. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 500.000 euro in 2013 en 1 miljoen euro vanaf 2014.

92. Taakstellende bezuiniging jeugd en jongerenwerk

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor niet te bezuinigen op het jeugd en jongerenwerk en de ontwikkelingen betreffende de drie decentralisaties af te wachten en het jeugd en jongerenwerk te betrekken bij de herinrichting van het sociale domein. Bovendien is de generieke subsidiekorting zoals onder nummer 98 voorgesteld van toepassing binnen dit cluster.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 500.000 euro vanaf 2014.

93. Opvoedkracht – programma 3

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor niet te bezuinigen op dit vrij afweegbare budget. Wij zijn van mening dat dit onverstandig is zolang er nog onduidelijkheden zijn m.b.t. de consequenties van de rijksmaatregelen als het gaat om de drie decentralisaties. Wij willen dit betrekken bij de discussie over de herinrichting van het sociale domein.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 90.000 euro in 2014 en 180.000 euro vanaf 2015.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

94. Opvoedkracht – programma 4

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor niet te bezuinigen op dit vrij afweegbare budget. Wij zijn van mening dat dit onverstandig is zolang er nog onduidelijkheden zijn m.b.t. de consequenties van de rijksmaatregelen als het gaat om de drie decentralisaties. Wij willen dit betrekken bij de discussie over de herinrichting van het sociale domein.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 160.000 euro in 2014 en 320.000 euro vanaf 2015.

95. Bezuiniging op kinderactiviteiten

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor 250.000 euro structureel op kinderactiviteiten te korten, omdat wij van mening zijn dat het mogelijk is om een aantal activiteiten voor kinderen en jongeren slimmer te combineren.

96. Later invoeren registratie prostituees, verminderen budget registratie prostituees en zorgcoördinatie mensenhandel niet uit veiligheidsmiddelen financieren

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen. De risico's achten wij te groot.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 50.000 euro in 2013 en 45.000 euro in 2014.

97. Minder subsidie naar Halt en budget invoering aanpak jeugdgroepen schrappen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit niet te doen en dit punt te betrekken bij de discussie over het jeugdbeleid.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 85.000 euro in 2014.

98. Generieke korting 10%

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen een generieke korting voor van 10% op de gesubsidieerde instellingen, die een bedrag ontvangen van meer dan 10.000 euro subsidie, in het domein welzijn, jeugd en zorg. Daarmee voldoen we aan de taakstelling.

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

99. Structurele oplossing binnen vernieuwing sociaal domein

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen ons de taak om naast de rijksbezuinigingen ook zelf 1 miljoen op de subsidies in het sociale domein (welzijn, zorg en jeugd) te gaan besparen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

J. Armoede/ minimabeleid/ werk/ participatie

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Armoede/minimabeleid/werk/participatie</i>	2013	2014	2015	2016	2017
100	Wegwerken overschrijding arbeidsmarktbeleid					
3	Efficiency UWV - na 2014					
3	200 banenplan (tot en met 2014) - na 2014			0	0	0
101	Wegwerken overschrijding middelen re-integratie		2.000	3.000	3.000	3.000
102	Aanvullende inzet vanuit P budget		500	500	500	500
103	Taakstelling Werk&Participatie			323	1.223	1.223
104	Versoberen armoedebeleid		100	0	0	0
3	Armoedebeleid - na 2014					
3	Lokaal inkomensbeleid - na 2014					
105	Versoberen schuldhulpverlening		0	0	0	0
3	Schuldhelp - na 2014					
	Voorgestelde invulling	0	2.600	3.823	4.723	4.723

Toelichting dekkingsmogelijkheden

100. Wegwerken overschrijding arbeidsmarktbeleid

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak, besparen op uitvoeringskosten leidt tot frictiekosten. De baten op het beleidsveld Arbeidsmarktbeleid bedragen 900 duizend euro en zijn afkomstig uit het participatiebudget. De lasten bedragen 995 duizend euro. De overschrijding hangt samen met een doorbelasting van de overhead. Het verschil wordt gedekt vanuit gemeentelijke middelen.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 95.000 euro vanaf 2013.

101. Wegwerken overschrijding middelen re-integratie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Een deel van Re- integratie is een wettelijke taak. Re-integratie betalen wij voor een deel uit het participatiebudget en voor een deel uit gemeentelijke middelen. In hoofdlijnen ziet de verdeling er ongeveer als volgt uit: daar waar het gaat om onderdelen die we ook zouden kunnen uitbesteden mogen wij de kosten uit het P-budget betalen. Daar waar het gaat om de processen te begeleiden (diagnose, regie) moeten we gemeentelijke middelen inzetten en mogen wij deze kosten niet uit het P-budget halen.

102. Aanvullende inzet vanuit P-budget

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Een deel van Re- integratie is een wettelijke taak. Re-integratie betalen wij voor een deel uit het participatiebudget en voor een deel uit gemeentelijke middelen. In hoofdlijnen ziet de verdeling er ongeveer als

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

volgt uit: daar waar het gaat om onderdelen die we ook zouden kunnen uitbesteden mogen wij de kosten uit het P-budget betalen. Daar waar het gaat om de processen te begeleiden (diagnose, regie) moeten we gemeentelijke middelen inzetten en mogen wij deze kosten niet uit het P-budget halen. Aan de oorspronkelijk voorgestelde bedragen voor 2014, 2015 e.v. (zie 101. Wegwerken overschrijding middelen re-integratie) is een bedrag van 0,5 miljoen toegevoegd.

103. Taakstelling Werk&Participatie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Om de vastgestelde taakstelling voor het cluster armoede/minimabeleid/werk/participatie te realiseren is een extra bezuiniging binnen Werk&Participatie noodzakelijk vanaf 2015.

104. Versoberen armoedebeleid

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft overwogen om het armoedebeleid te versoberen. Gezien de huidige crisis en de steeds groter wordende doelgroep vindt het college dit niet verantwoord om hier grote bezuinigingen in door te voeren. De incidentele gelden van 2 keer 2 miljoen voor de jaren 2013 en 2014 blijven, op 0,1 miljoen euro voor het jaar 2014 na, buiten de bezuiniging. De bezuiniging van 0,1 miljoen zit in het versoberen van de stadspas danwel een andere bezuiniging binnen dit beleid. In 2015 en de jaren daarna stellen we structureel een bedrag van 1,1 miljoen beschikbaar (zie financieel perspectief). Er zal voor de jaren na 2014 moeten worden gekeken naar bezuinigingen. We hebben tegen die tijd meer zicht op de uitwerking van het nieuwe armoedebeleid en kunnen deze dan meenemen in de afwegingen.

105. Versoberen schuldhulpverlening

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft overwogen om te bezuinigen op de schuldhulpverlening. Het college heeft besloten deze bezuiniging niet door te voeren. Dit omdat er steeds meer mensen een beroep doen op de schuldhulpverlening. Het op orde hebben van je financiële situatie is de basis om weer te kunnen denken aan werk.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 300.000 euro vanaf 2014.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

K. Onderwijs

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Onderwijs</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen (12% v/h totaal)		48	48	48	48
106	Schoolbegeleiding/voorzieningen scholen		448	448	448	448
107	Bezuiniging op voortijdig schoolverlaters		75	75	75	75
108	Bezuiniging op gemeentelijk aandeel VVE/Kansenbeleid		600	600	600	600
109	Gezonde en veilige school		87	87	87	87
110	Stoppen financiering Schoolmaatschappelijk werk onderwijs		100	100	100	100
111	Stoppen gemeentelijke bijdragen renovatie schoolgebouwen po en so			200	200	200
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>0</i>	<i>1.358</i>	<i>1.558</i>	<i>1.558</i>	<i>1.558</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

106. Schoolbegeleiding/voorzieningen scholen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak. We bezuinigen op de volgende middelen: basisscholen krijgen geen extra uren schoolbegeleiding (bovenop hun eigen budget) vergoed. Vensterscholen krijgen geen vergoeding voor begeleiding van ontwikkelingen. Er wordt geen onderzoek uitgevoerd naar prestaties van leerlingen. De schoolmediatheken van basisscholen worden niet meer bijgehouden door Biblionet. We bezuinigen niet op het budget (ong. 100 duizend) voor Vensterschooluren vanwege de ontwikkelingen rondom de Vensterschool. Zolang de nieuwe impuls nog niet helder is, romen we het geld niet af.

107. Bezuiniging op voortijdig schoolverlaters

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Rebound en stelpost: We dragen als gemeente niet meer bij aan de voorziening van scholen voor (tijdelijke) opvang van dreigende voortijdig schoolverlaters. Scholen hebben wettelijke plicht om dergelijke voorzieningen zelf in de benen te houden.

108. Bezuiniging op gemeentelijk aandeel VVE/Kansenbeleid

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Als gemeente zijn we niet verplicht om de specifieke uitkering van het rijk voor VVE/Kansenbeleid aan te vullen.

Wij vinden VVE/kansenbeleid belangrijk om o.a. de ambities in het Integraal Jeugdbeleid en binnen het onderwijs/de vensterschool vast te houden. Dit beleid is ook belangrijk voor de doorlopende leerlijn. In 2012 is

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

vrijval geconstateerd. Vanaf 2014 bezuinigen we de vrijval die ontstaat op basis van de vraag 2012. Dit is een vermindering van 6 ton. Hierdoor blijft 1,4 miljoen voor het VVE overeind staan

109. Gezonde en veilige school

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijk verplichte taak. Het gaat hier om twee zaken: 1) subsidie voor VNN en St. Terwille voor verslavingspreventie in het onderwijs (18.000 euro) en 2) om budget voor bewegingsonderwijs (69.000 euro). Het budget voor buitenschools bewegingsonderwijs hoort feitelijk niet meer in domein Onderwijs, derhalve is dit bedrag uit het budget geschrapt.

110. Stoppen financiering Schoolmaatschappelijk werk onderwijs

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Geen wettelijke taak. Schoolmaatschappelijk werk is een belangrijke schakel in het terugdringen van voortijdig schoolverlaten.

Vanaf 2015 dragen de scholen deze verantwoordelijkheid.

111. Stoppen gemeentelijke bijdragen renovatie schoolgebouwen po en so

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De rijksvergoeding voor onderhoud en aanpassing PO wordt uit de AU gemeentefonds gehaald en rechtstreeks van het rijk naar de schoolbesturen door gesluisd. Gemeente is vanaf 2015 niet meer financieel verantwoordelijk voor onderhoud en renovatie van gebouwen PO en SO. Aanvullend eigen gemeentelijk beleid is geen "verplichting". Gemeente beperkt zich tot het beleidsarm(er) uitvoeren van haar wettelijke taak (nieuwbouw, uitbreiding van schoolgebouwen, schades, verzekering, gymlokalen PO, SO en VO) op basis van de eigen gemeentelijke verordening.

- Door de uitvoering van de wettelijke taak te beperken tot de nieuwbouw en uitbreiding van scholen en daarbij als uitgangspunt te kiezen, dat terughoudend wordt ingezet op projecten waarbij sprake is van vervangende nieuwbouw en voor de overige projecten te kiezen voor fasering over meerdere jaren (portfoliomanagement / integrale huisvestingsplanning) is het mogelijk om de vrijval, welke ontstaat uit de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs, niet volledig maar beperkt in te zetten voor onderwijshuisvesting.
- Daarmee zou ca 200 (s) vanaf 2015 kunnen worden bijgedragen aan de bezuinigingstaakstelling.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

L. Duurzaamheid

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Duurzaamheid</i>	2013	2014	2015	2016	2017
3	Verduurzamen schoolgebouwen - na 2014			0	0	0
3	Duurzaam (ISV) - na 2014			0	0	0
112	Duurzaamheid: energie					
3	Duurzame ontwikkeling/ambitie energieneutraal 2025 (2011-2014) - na 2014			0	0	0
113	Duurzaamheid: energiebudget	677	241			
114	Duurzaamheidsprogramma					
	<i>Voorgestelde invulling</i>	<i>677</i>	<i>241</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Toelichting dekkingsmogelijkheden

112. Duurzaamheid: energie

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Zie onderdeel 113.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 1,75 miljoen euro in 2013 en 2,25 miljoen euro in 2014 (deels overlap met nr. 113).

113. Duurzaamheid: energiebudget

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In 2035 wil Groningen een energie-neutrale stad zijn. Deze ambitie blijft staan. Wel denken wij dat wij een aantal bezuinigingen kunnen doorvoeren.

- Riolthermie 50.000. Innovatief idee om warmte uit riool te winnen. Van belang gezien de hoeveelheid rioolstelsels dat vervangen wordt. Dit project is nu moeilijk uitvoerbaar omdat noodzakelijke nieuwbouw niet van de grond komt.
- Gebiedsvisies 100.000. In de warmtevisie is aangegeven dat voor corpowijken energie een steeds belangrijker wordt en dat het belangrijk is om met bewoners/huurders hiervoor ontwerpen te gaan maken. Met overgebleven budget kiezen wij om eerst te starten in Paddepoel en omgeving.
- Schoon rijden 100.000. In de notitie schoon rijden komt vooral naar voren dat we mogelijk geld gaan besteden aan laadpalen. Hiervoor is een bedrag opgenomen. Het bedrag voor schoonrijden komt hiermee te vervallen.
- Inspecteurs 140.00. De inzet van inspecteur op dit specifieke terrein wordt gehalveerd. In bedrijfsleven is nog veel winst te halen het college maakt hierbij de afweging dat dit onderdeel wat langer in de tijd is weggezet. Door het schrappen van een deel van het budget wordt een aanzienlijk deel van onze ambitie niet gehaald. Er zullen minder controles bij grote energieverbruikers in onze stad worden uitgevoerd.
- Ambtelijk uren 200.000. Door het schrappen van een aantal onderdelen zal de ambtelijke inzet afnemen. Taakstelling 200.000. Interne verrekening en werkwijze van sommige afdelingen zorgen voor onnodige aanslag op personele budgetten.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

- ESCO 200.000. Er zal een bezuiniging worden doorgevoerd op de personele kosten binnen het ESCO project. Taakstelling 41.000.

114. Duurzaamheidsprogramma

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

In de reserve duurzaamheid is eind 2012 een bedrag opgenomen van 169 duizend euro. Het was bestemd voor een garantie voor het Duurzaamheidscentrum (82) – maar dat is inmiddels opgeheven – en voor het energiezuinig maken van gebouwen (87).

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

M. Sport

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Sport</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen					
115	Onderhoudsniveau recreatiegebieden verlagen met 20%					
116	Subsidies sportstimulering en verenigingsondersteuning 20% verlagen					
117	Verlagen budget topsport en talentontwikkeling met 20%					
118	Schrappen of korten subsidies divers					
119	Generieke korting van 10% op alle instellingen/organisaties		150	150	150	150
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	150	150	150	150

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit voorstel niet over te nemen, omdat dit deel uit maakt van de generieke korting zoals voorgesteld onder nummer 119.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 16.000 euro vanaf 2014.

115. Onderhoudsniveau recreatiegebieden verlagen met 20%

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het betreft hier de recreatiegebieden: Paterswoldsemeer, Kardinging en Ruskeveen. Voor het Paterswoldsemeer is een gemeenschappelijke regeling Meerschapp verantwoordelijk. Voor Kardinging geldt dat het extensieve deel in onderhoud is bij de Vereniging Natuurmonumenten.

Wij stellen voor dit niet te doen, dit onderhoudsbudget staat momenteel al onder druk, verdere bezuinigingen zijn daarom niet realistisch.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 256.000 euro vanaf 2014.

116. Subsidies sportstimulering en verenigingsondersteuning 20% verlagen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Gevolg van deze bezuiniging zou zijn: Er vinden geen sportactiviteiten buiten schooltijd meer plaats in de aandachtswijken. In deze wijken zijn de activiteiten voor iedereen toegankelijk Er wordt een basis gelegd voor een leven lang sporten en bewegen (Healthy ageing). Sportverenigingen worden niet meer ondersteund. Het rijk ondersteunt deze activiteiten, dus bij een gemeentelijke bezuinigingen vallen ook de rijksmiddelen weg.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 61.000 euro vanaf 2015.

117. Verlagen budget topsport en talentontwikkeling met 20%

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Het gaat om bezuinigingen op stimulering talentontwikkeling op basisscholen, in regionale trainingcentra en bij talentevenementen. Voor een klein deel gaat het om het stimuleren tot het organiseren van breedtesport door vooral verenigingen e.a..

Gevolg van deze bezuiniging zou zijn: De regionale trainingcentra zullen het mogelijk niet volhouden en ophouden te bestaan. Toptrainers geven minder clinics op basisscholen. We beperken de invulling aan de afspraak in het Akkoord van Groningen t.a.v. doelstellingen City of Talent.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 25.000 euro vanaf 2015.

118. Schrappen of korten subsidies divers

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Zie punt 119.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 572.000 euro in 2014 en 500.000 euro vanaf 2015.

119. Generieke korting van 10% op alle instellingen/organisaties

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gezien de grote bezuinigingstaakstelling is gekozen voor een generieke korting voor alle sportverenigingen, met uitzondering van subsidies die lager of gelijk zijn aan 10.000 euro. In gesprek met de sportverenigingen gaan we komend half jaar onderzoeken of deze bezuiniging (deels) kan worden opgevangen door bundeling van sportactiviteiten en – voorzieningen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

N. Cultuur

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Cultuur</i>	2013	2014	2015	2016	2017
84	Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen					
3	Cultuur - na 2014			0	0	0
3	Cultuur (ISV) - na 2014			0	0	0
120	Schrappen of korten subsidies presentatie- en productie instellingen					
121	Schrappen of korten subsidies cultuureducatie					
122	Schrappen subsidies erfgoedinstellingen					
123	Schrappen of korten budgetten letteren instellingen					
124	Schrappen of korten budgetten uitvoerende instellingen					
125	Mediabeleid					
126	Korting Groninger Archieven					
127	Platform Gras					
128	Generieke korting van 10% op alle instellingen		1.100	1.100	1.100	1.100
129	Kunst op straat					
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	1.100	1.100	1.100	1.100

Toelichting dekkingsmogelijkheden

84. Niet doorgeven accres aan gesubsidieerde instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Wij stellen voor dit voorstel niet over te nemen, omdat dit deel uit maakt van de generieke korting zoals voorgesteld onder nummer 128.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 176.000 euro vanaf 2014.

120. Schrappen of korten subsidies presentatie- en productie instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Kortten op top van de keten (internationale uitstraling), bv Groninger Museum en Noorderlicht..
2. Schrappen toeleiding naar de top (subsidie presentatie- en productieplekken talentvolle jonge kunstenaars).
3. Minder diversiteit in het aanbod.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 800.000 euro vanaf 2014.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

121. Schrappen of korten subsidies cultuureducatie

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Stop op kwaliteitsverbetering en structurering cultuureducatie door Stoppen deelname Rijksprogramma Cultuureducatie met kwaliteit.
2. Minder scholieren (PO en VO) maken actief kennis met kunst en cultuur door lagere bijdrage aan Cultuurkaart.
3. Minder aansluiting vraag (scholen) en aanbod (cultuurinstellingen) door lagere bijdrage advies en bemiddeling (Cultuur Educatie Stad).

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 160.000 euro in 2013 en 190.000 euro vanaf 2014.

122. Schrappen subsidies erfgoedinstellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Schrappen/korten presentatiefunctie erfgoedketen: geen publieke toegang middeleeuwse panden, scheepvaart-, grafische- en oorlogshistorie
2. Schrappen productie erfgoedketen: stoppen maken films regionale historie

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 75.000 euro vanaf 2014.

123. Schrappen of korten budgetten letteren instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Korten op basisvoorziening publiek toegankelijkheid van informatie en literatuur
2. Schrappen (toeleiding naar) de top
3. Minder diversiteit

Het gaat om korten exploitatie Biblionet, stadsdichter, literaire activiteiten SLAG en poeziepaleis/kinderdichter.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 1,25 miljoen euro vanaf 2014.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

124. Schrappen of korten budgetten uitvoerende instellingen

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Geen/minder bijdrage volksfeesten, bv Koninginnedag, Sinterklaas en Bevrijdingsfestival.
2. Geen/minder professionele beoordeling incidentele budgetten cultuur en cultuurnota
3. Geen/minder incidentele budgetten Kunstraad

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 40.000 euro in 2013 en 166.000 euro vanaf 2014.

125. Mediabeleid

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is vervangen door de generieke korting van 10% op alle instellingen.

1. Geen/minder radio
2. Geen/minder website
3. Geen /minder stadjerstv
4. Geen/minder tv uitzendingen

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 100.000 euro vanaf 2014.

126. Korting Groninger Archieven

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Groninger Archieven zal een efficiëncykorting moeten realiseren in relatie tot de uit te voeren taken. De korting zal cf. de gemeenschappelijke regeling in onderling overleg/met instemming van de rijkspartner moeten plaatsvinden. Effecten voor de Groninger Archieven dienen eerst in kaart te worden gebracht en kunnen pas later in de tijd geëffectueerd worden.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 200.000 euro vanaf 2015.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

127. Platform Gras

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze bezuiniging is niet ingeboekt.

Platform Gras is een onafhankelijk instituut. Het platform zet jaarlijks een programma van activiteiten en projecten op met de doelstelling om draagvlak, begrip en interesse te ontwikkelen voor de dagelijkse ontwerp- en bouwpraktijk in de stad. Hierbij wordt een breed publiek bereikt. Het platform is voor een groot deel afhankelijk van subsidies. Het verlagen of stopzetten van de subsidie leidt tot minder aandacht voor architectuur en stedenbouw.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 70.000 euro vanaf 2015.

128. Generieke korting 10% op alle instellingen

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gezien de grote bezuinigingstaakstelling is gekozen voor een generieke korting van 10% voor de culturele sector, met uitzondering van subsidies die lager of gelijk zijn aan 10.000 euro. Er is gekozen voor een generieke korting aangezien de cultuurnota pas recent is vastgesteld (november 2013). Het eventueel wijzigen van de inhoudelijke grondslag van de cultuurnota vraagt de nodige tijd en moet zorgvuldig gebeuren. Dit kan komend jaar worden opgepakt. Uitzonderingen zijn het Groninger Museum, Martiniplaza, Groninger Forum en Kunstencentrum/Stedelijke Muziekschool.

129. Kunst op straat

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Uit de reserve kunst op straat worden kunstprojecten in de openbare ruimte gedekt. De verwachte stand eind 2013 is 575 duizend euro. Uitgave van middelen in de reserve is vertraagd door uitstel en afstel van ruimtelijke projecten.

In 2013 wordt naar verwachting geen beroep gedaan op de reserve.

Naast de reserve is tot en met 2014 160 duizend euro beschikbaar uit ISV middelen.

Deze reserve is volledig meegenomen in het weerstandsvermogen. Het onttrekken van middelen uit deze reserve betekent dat het weerstandsvermogen met hetzelfde bedrag moet worden aangevuld.

Met deze bezuiniging zijn er minder middelen voor kunstprojecten in de algemene ruimte.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

O. Organisatie

Dekkingsmogelijkheden

Organisatie	2013	2014	2015	2016	2017
130 Bezuiniging eigen organisatie			2.000	7.000	10.000
131 Niet doorgeven van nominale compensatie (accres) 2014 aan de diensten		0	0	0	0
132 Beperken externe inhuur		0	0	0	0
133 Versobering voorzieningen college en GMT	25	50	50	50	50
134 Bezuinigen op kosten accountant en andere externe deskundigen (second opinions)		0	0	0	0
135 Minder besteden aan personeel cameratoezicht (uitkijken van camerabeelden)	30	30			
3 Bedrijfsv iederz - na 2014					
3 Formatie concernfinanciën - na 2014			0	0	0
3 Organisatie (ISV) - na 2014			0	0	0
136 Korting BoSS / budget organisatieontwikkeling	200	400	400	400	400
137 Personele inzet ICT	pm	pm	pm	pm	pm
3 GR Meerstad - na 2014					
138 Extra bezuinigingen SSC	0	0	pm	pm	pm
139 Kapitaal investeringen ICT	190	190	190	190	190
140 Samenvoegen Publiekszaken en Burgerzaken	0	63	125	125	125
141 Samenvoegen personeelsbladen	25	25	25	25	25
142 Aanpassing arbeidsvoorwaarden	pm	pm	pm	pm	pm
143 Beperking onderhoud vastgoed	0	225	225	225	225
144 Bezuiniging extra beleid	0	575			
145 Generieke korting op gemeentelijke budgetten					
146 Overige subsidies					
Voorgestelde invulling	470	1.558	3.015	8.015	11.015

Toelichting dekkingsmogelijkheden

130. Bezuiniging eigen organisatie

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Maakt onderdeel uit van Prinsenhofakkoord. Door toepassing van de "andere overheid" efficiencyvoordelen behalen op de lange termijn bijvoorbeeld door taken af te stoten of uit te besteden, anders te werken, door te gaan met de bundeling van vastgoed en beheer en het uitbreiden van digitale dienstverlening. De uitvoering van het onderzoek wordt binnenkort gestart en wordt betrokken bij taakstelling van het volgende college. Dit moet uiteindelijk 10 miljoen euro structureel besparen in 2017.

131. Niet doorgeven van nominale compensatie (accres) 2014 aan de diensten

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Diensten worden door het concern jaarlijks gecompenseerd voor ontwikkelingen als gevolg van wijzigingen in lonen (nominaal en reëel) en prijzen. Te overwegen valt deze nominale compensatie niet door te geven aan de organisatie. Echter, aangezien in het financiële meerjarenbeeld de nominale compensatie voor 2014 op nul is geraamd, kan hierop geen bezuiniging worden gerealiseerd. Vandaar dat deze dekkingsmogelijkheid niet is meegenomen.

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 2,5 miljoen euro vanaf 2014.

132. Beperken externe inhuur

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De gemeente Groningen geeft jaarlijks circa 28 miljoen euro uit aan externe inhuur. De afgelopen jaren hebben we de externe inhuur teruggedrongen. Een verdere beperking van de externe inhuur is nodig om de omvang van de frictiekosten te beheersen (door inzet van boventalligen in plaats externen). Een aanvullende besparing is hierdoor niet haalbaar.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 750.000 euro vanaf 2014.

133. Versobering voorzieningen college en GMT

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Mogelijke besparingsopties zijn:

- Versobering catering
- Versobering koffieservice door meer te werken met kannen koffie en thee
- Opzeggen diverse dubbele abonnementen
- In beperkte mate meer kleine uitgaven ten laste van vaste onkostenvergoeding collegeleden laten vallen
- Verminderen activiteiten buitenlandse dienstreizen en aantal gemeentelijke representatieve aangelegenheden heroverwegen
- Verminderen gebruik externe vergaderlocaties

De besparingen moeten in totaal 50 duizend euro structureel opleveren.

134. Bezuinigen op kosten accountant en andere externe deskundigen (second opinions)

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Betreft geen wettelijke taak. Het is mogelijk alleen controlewerkzaamheden door de accountant te laten uitvoeren volgens het vigerende contract en geen second opinions van externe deskundigen te vragen. Aangezien de opbrengst van deze maatregel gering is en de ervaring leert dat het beschikbare budget jaarlijks wordt overschreden (behoefte aan gebruik van expertise van derden) is deze dekkingsmogelijkheid niet meegenomen.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 15.000 euro vanaf 2013.

Collegedebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

135. Minder besteden aan personeel cameratoezicht (uitkijken van camerabeelden)

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Een besparing is mogelijk, door de werkafspraken die zijn gemaakt over de opdrachtverlening ten aanzien van het uitkijken van de beelden. Bezuiniging is door gedaalde kosten haalbaar mits voor de extra activiteiten t.b.v. het A-kwartier extra budget wordt toegekend.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

3. Bedrijfsvoering Iederz

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

Momenteel wordt de oude taakstelling van 700.000 op Iederz gerealiseerd door extra incidenteel nieuw beleid. Er wordt gewerkt aan samenvoeging van Iederz en Sozawe. Deze samenvoeging kan het probleem op het subsidieresultaat niet beïnvloeden, maar het tekort op het uitvoeringsresultaat wel. Deze samenvoeging moet leiden tot een reductie van het uitvoeringsresultaat tot 0 in 2017. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Tekort iederz na maatregelen (re)visie zicht op werk'.

3. Geen verlenging incidentele financiering formatie concern financiën

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

Betreft incidenteel gedekte structurele activiteiten. In verband met de extra werkzaamheden ten bate van het college is € 150.000 uitgetrokken voor extra capaciteit bij Concern Financiën. Met de invoering van de Concernstaf en het SSC is gemeentebrede inzet van de benodigde capaciteit beter stuurbaar. De extra capaciteitsvraag voor Concern Financiën vervalt hiermee na 2014. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Formatie afdeling concern financiën'.

3. Organisatie (ISV)

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

Subsidiebeheer (2 fte 170.000), monitoring/GSB bijdrage (leefbaarheidsmonitor 100.000), organisatiekosten NLA (kosten projectleider 130.000). Betreft incidenteel gedekte structurele activiteiten. Subsidiebeheer schrappen betekent dat er geen middelen zijn voor de 2 fte die nu ingezet worden om subsidies te verkrijgen en te verantwoorden. Monitoring/GSB: Is een gezamenlijk programma o.a. met Onderzoek en Statistiek. De leefbaarheidsmonitor vormt de onderlegger voor het wijkkompas waar nu aan gewerkt wordt. Het is de bedoeling dat op basis van het wijkkompas de gemeente gaat differentiëren in de aanpak/inzet tussen wijken (à la het BORG-systeem van stadsbeheer). Het wijkkompas is nu in de maak. NLA: de huidige overeenkomst met corporaties loopt t/m 2014. Daarna moeten nieuwe afspraken worden gemaakt. In het cluster Wonen is de optie meegenomen om te besparen op NLA. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Stoppen ISV gelden'.

136. Korting BoSS / budget organisatieontwikkeling

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Vertraging van een aantal ontwikkelingen in de bedrijfsvoering en op het gebied van Organisatie-ontwikkeling. Daarmee bestaat het risico dat Efficiency SSC, later wordt bereikt. Anderzijds lopen de salarislasten ook langzamer terug dan de op dit moment ingeboekte efficiency. Budget wordt ook gebruikt voor knelpunt PIJOFACH. Door te herprioriteren is de voorgestelde bezuiniging haalbaar.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

137. Personele inzet ICT

Dekkingsmogelijkheid al PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voorgesteld wordt een deel van de huidige beschikbare personele ICT capaciteit vrij te maken voor het projectmatig oppakken van interne projecten die kosten kunnen beperken. Het kan dan gaan om onderwerpen als:

- Inperken groei opslagcapaciteit mailbox
- Opschonen applicatie landschappen (licenties beheer onderhoud)
- Ombouw naar out sourcing model

3. GR Meerstad

Dekkingsmogelijkheid verwerkt in financieel perspectief.

Korte motivering/toelichting:

De gemeente Groningen heeft afgesproken om jaarlijks € 112.000 bij te dragen aan GR Meerstad. Het college heeft besloten om het budget voor deze bijdrage met ingang van 2012 te laten vervallen. Hierdoor is een knelpunt ontstaan in de begroting.

Dit knelpunt maakt deel uit van de totale lijst aan knelpunten die in voorbereiding op deze bezuinigingsronde in kaart is gebracht. Vooralsnog wordt er van uit gegaan dat een bijdrage aan de GR Meerstad ook na 2014 nodig is. Wellicht is op termijn een alternatieve oplossing mogelijk in het kader van de regionale samenwerking. Deze dekkingsmogelijkheid is verwerkt in het financieel perspectief bij de opgave 'Bijdrage GR Meerstad'.

138. Extra bezuinigingen SSC

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Bij de vorming van het SSC (Shared Service Centrum) wordt rekening gehouden met een besparing op fte's van 80 à 90 fte. Op basis van ervaringen elders mag verwacht worden dat na een aanloopperiode verdere bezuinigingen op het SSC mogelijk zijn zonder dat dit de dienstverlening hoeft aan te tasten. Deze dekkingsmogelijkheid wordt betrokken bij de invulling van de taakstelling van 10 miljoen euro structureel op de gemeentelijke organisatie voor de volgende collegeperiode.

139. Kapitaal investeringen ICT

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Van de geplande investeringen voor 2013 kan de vervanging van de CORE switches worden opgeschort van 2013 naar 2014. Per investeringsniveau van 500.000 euro levert dat een vrijval op van 80.000 euro in 2013. Voor de geplande SANN investering is een bedrag van 1,5 miljoen euro opgenomen, we verwachten nu dat een investering van 1,2 miljoen volstaat. De jaarlast wordt hiermee 60.000 euro per jaar lager. Afweegbaar zijn nog de volgende investeringen: Netwerk wifi 2013/2014 2 x 120.000 euro (jaarlast 50.000 euro samen) en Zaakgericht werken / Hummingbird 2014 (PM). Door een aantal uitgaven uit te stellen verwachten wij 190.000 incidenteel te kunnen besparen in de eerste twee jaren. Daarna zal in het kader van opgestarte trajecten andere besparingen gerealiseerd kunnen worden. Deze worden voorlopig vooralsnog ingeschat op 190.000 + PM.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

140. **Samenvoegen Publiekszaken en Burgerzaken**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Samenvoeging van de afdeling Publiekszaken en Burgerzaken, kan één leidinggevende besparen. De totale omvang van de afdeling wordt groot, ca. 80 fte.

Feitelijk is Publiekszaken de frontoffice en Burgerzaken de backoffice (GBA, basisregistratie en gegevensmanagement) van gerelateerde werkprocessen op het vakgebied burgerzaken.

141. **Samenvoegen personeelsbladen**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Vervanging dienstpersoneelsbladen door één concernmagazine.

142. **Aanpassing arbeidsvoorwaarden**

Dekkingsmogelijkheid als PM opgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Deze dekkingsmogelijkheid is afhankelijk van de voortgang van de gesprekken met de bonden. Op dit moment is het nog niet mogelijk een inschatting te maken van de opbrengsten.

143. **Beperking onderhoud vastgoed**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Gemeente Groningen geeft jaarlijks circa 9 miljoen uit aan onderhoud voor vastgoed. Het voorstel strekt er toe (incidenteel) alleen het hoogst noodzakelijke uit te voeren en investeringen te beperken of uit te stellen (volumemaatregelen).

De invulling is incidenteel in 2013. Voor de langere termijn moeten de structurele maatregelen komen uit: (1) beperken leveranciers en meer raamovereenkomsten; (2) inrichting nieuwe vastgoedorganisatie: sturing en kaders; (3)ontwikkelen integrale visie op onderhoud; (4) verminderen vastgoedportefeuille. Voorstel is inclusief lopende inkoopstaakstelling 2013/2014 ter hoogte van 275.000 euro. Voor 2013 is het niet reëel om een extra bezuiniging door te voeren. Voor 2014 en verder moet het mogelijk zijn om bovenop de € 275.000 een extra bezuiniging te realiseren. Dit heeft wel consequenties voor de onderhoudsstaat van het gemeentelijk vastgoed.

144. **Bezuinigingen extra beleid**

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Voor deze collegeperiode zijn voor verschillende onderwerpen middelen voor extra beleid beschikbaar gesteld. Het is mogelijk om voor de laatste jaarschijf (2014) een korting op deze middelen door te voeren. Indien wordt

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

gekozen voor een korting van 20%, dan levert dit een incidentele besparing van 575 duizend euro op (Veiligheidsbeleid 375 duizend euro, Verduurzamen schoolgebouwen 200 duizend euro).

145. Generieke korting op gemeentelijke budgetten

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Naast gerichte maatregelen kan er een generieke korting worden doorgevoerd op de gemeentelijke budgetten. Gezien de samenloop met de andere dekkingsmogelijkheden (stapeling van maatregelen) is deze mogelijkheid vooralsnog niet meegenomen.

146. Overige subsidies

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het resterende budget bedraagt circa €120.000. Bedoeld voor de lasten die samenhangen met de CNG aandelen en de bijdrage aan Noordelijk Healthy Ageing (vloeit voort uit het akkoord van Groningen). Deze middelen zijn niet afweegbaar en zijn daarom niet als dekkingsmogelijkheid meegenomen.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

P. Overig

Dekkingsmogelijkheden

	<i>Overig</i>	2013	2014	2015	2016	2017
3	Overig (ISV) - na 2014			0	0	0
147	Stadstoezicht: versoberen kosten kermis		0	0	0	0
148	Stadstoezicht: overige besparingen	0	0	0	0	0
3	Stadstoezicht na 2014					
149	Alternatief voor versoberen schuldhulpverlening		300	300	300	300
150	Opheffen afdeling gebiedszaken		0	0	0	0
151	Taakstelling tekort 2015			2.226		
	<i>Voorgestelde invulling</i>	0	300	2.526	300	300

Toelichting dekkingsmogelijkheden

147. Stadstoezicht: versoberen kosten kermis

148. Stadstoezicht: overige besparingen

Dekkingsmogelijkheden niet overgenomen.

149. Alternatief voor versoberen schuldhulpverlening

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Het college heeft overwogen om te bezuinigen op de schuldhulpverlening. Het college heeft besloten deze bezuiniging niet door te voeren. Dit omdat er steeds meer mensen een beroep doen op de schuldhulpverlening. Het op orde hebben van je financiële situatie is de basis om weer te kunnen denken aan werk. Voor 300 duizend euro zal een alternatief dekkingsvoorstel worden gezocht.

150. Opheffen afdeling gebiedszaken

Dekkingsmogelijkheid niet overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

De afdeling heeft nog een aantal taakstellingen te realiseren komt daarmee op haar bestaans minimum. Gebiedsgericht werken is weliswaar collegeprioriteit (zie toelichting hierna) maar het is geen wettelijke taak. Daarmee is de taak in principe afweegbaar. Als gevolg van reeds vastgestelde bezuinigingen wordt de formatie van de afdeling gebiedsgericht werken in de komende jaren echter al zodanig teruggebracht, dat daarmee het bestaansminimum van de afdeling wordt bereikt. De enige reële optie voor verdere reductie van de formatie is daarmee opheffing van de afdeling.

Indicatie omvang dekkingsmogelijkheid: 600.000 euro in 2014 en 1,2 miljoen euro vanaf 2015.

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

151. Taakstelling tekort 2015

Dekkingsmogelijkheid overgenomen.

Korte motivering/toelichting:

Om een tekort in 2015 te voorkomen moet een taakstelling worden ingevuld van 2,2 miljoen euro.

Collegedrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Biilage 3 OVERZICHT KORTINGSBEDRAGEN PER INSTELLING

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Som van BEDRAG KORTING

	Cultuur	Sport	Zorg/Welzijn/Jeugd	Eindtotaal
ANGO			2.000	2.000
Basketbal prof.Groningen		4.900		4.900
Basketball RTC Basketball		1.626		1.626
BC GO!		1.837		1.837
BEBO			5.505	5.505
Beeldlijn	1.700			1.700
Beijum bewonersorg.			2.020	2.020
BeQuick/GSV		2.034		2.034
Berk			2.190	2.190
BIB			5.251	5.251
Biblionet	592.500			592.500
Boei			1.999	1.999
Brisa			1.600	1.600
Celeritas/Donar		2.934		2.934
CJP	3.141			3.141
Clubhuis- voor- Doven			4.800	4.800
COP			81.050	81.050
Dansvoorziening	12.400			12.400
Discriminatie Meldpunt			9.700	9.700
Dok			34.600	34.600
Dorpshuis Hoogkerk			6.134	6.134
Eigen Kracht			7.000	7.000
Elker			12.306	12.306
Enter V.O.F			10.100	10.100
GHBS hockey club		4.978		4.978
GIJSBears		5.290		5.290
Grand Theatre	47.900			47.900
GRC		1.594		1.594
GR-ID (Grafisch Museum)	3.500			3.500
Groningen Plus			2.500	2.500
Groninger Taleltennis		1.690		1.690
Gvav/Gymnastiek		1.286		1.286
GVAV/Voetbal		2.776		2.776
HALT			14.500	14.500
Haydn Jeugd Strijkorkest	1.500			1.500
Helpman/ VV		1.930		1.930
Helpman/wijkcom.			1.755	1.755
HIP			1.250	1.250
Hoogkerk KV		1.297		1.297
Hoogkerk/wijkopbouw			3.408	3.408
HoogteSelwwijk/buurtw			1.757	1.757
Houten Huis	4.000			4.000
Huis & Toevluchtsoord (v.m st. TVO)			297.982	297.982
Huis voor de Sport		5.850		5.850

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Som van BEDRAG KORTING

	Cultuur	Sport	Zorg/Welzijn/Jeugd	Eindtotaal
Humanitas district Noord			4.643	4.643
Humanitas Groningen			77.978	77.978
Hunzeborgh			1.750	1.750
Jasmijn			21.500	21.500
Jeugdzorg			1.400	1.400
Jonge Harten	6.000			6.000
JOP			2.228	2.228
Judo Groningen		1.093		1.093
Karre			9.929	9.929
Korrewegwijk			1.865	1.865
Kracht en Vriendschap		1.517		1.517
Kracht en Vriendschap HK		1.089		1.089
Kunstraad	52.350			52.350
Kunstrijclub		3.673		3.673
KVvVV	7.400			7.400
Lentis/Dignis			5.300	5.300
Lewenborg/FC		1.491		1.491
Lycurgus S.V.		2.194		2.194
Lycurgus volleybal		3.068		3.068
MFC Engelbert			12.308	12.308
MFC Wijert/Helpman			23.603	23.603
MJD			729.097	729.097
MJD - Consortium			134.700	134.700
Music & Fun	1.500			1.500
NNT	20.000			20.000
Noorderlicht	19.000			19.000
Noorderlingen	6.000			6.000
Noorderslag	14.000			14.000
Noorderzon	49.000			49.000
Noord-Nederlands Orkest	4.000			4.000
NP3	10.000			10.000
Olympia/Gymnastiek		1.966		1.966
OOG	42.900			42.900
Oosterpark/bew.org.			1.706	1.706
Oosterpoort/buurtoverleg			1.227	1.227
Oranje Nassau/voetbal		1.163		1.163
Oranje Nassau/volleybal		2.408		2.408
Oranjever. Oranje Nassau	6.200			6.200
Oude Groninger Kerken	3.600			3.600
OVCG	3.700			3.700
Paddepoel/wijkraad			1.350	1.350
Poeziepaleis	3.000			3.000
Poortershoes			6.301	6.301

Collegebrief - Aanvullende informatie bij de Voorjaarsbrief 2013

Som van BEDRAG KORTING				
	Cultuur	Sport	Zorg/Welzijn/Jeugd	Eindtotaal
Present			3.750	3.750
Prinses Christina Concour	1.250			1.250
Reclassering			19.756	19.756
Schakel			2.978	2.978
Scheepsraad			1.597	1.597
Scheepvaartmuseum	31.100			31.100
Scouting Gr-Zuid			1.275	1.275
Siersteen			2.800	2.800
Sign	4.300			4.300
Simplon	35.000			35.000
SKSG			53.813	53.813
Slachtofferhulp			4.500	4.500
SLAG	3.600			3.600
Sonde			7.675	7.675
SOOG			4.984	4.984
Speeltuinentrale			54.559	54.559
SSG			1.461	1.461
Stadspark			4.542	4.542
Stiel			118.300	118.300
Theater te Water	2.100			2.100
Toevluchtsoord/ASHG			76.500	76.500
Trefpunt			4.539	4.539
Trivia		11.438		11.438
Tschumipaviljoen	3.300			3.300
UFC Groningen		1.206		1.206
Urban House/New Attractio	7.000		4.500	11.500
V&S handbal		1.139		1.139
Velocitas		1.200		1.200
Vera	40.000			40.000
Vier 5 mei	2.700			2.700
Vinkhuizen/wijkoverleg			1.635	1.635
Vinkhuys			16.621	16.621
Wall House	3.000			3.000
Watervrienden		1.127		1.127
Wende			3.078	3.078
Werkpro			205.211	205.211
Wijert Welzijn			1.212	1.212
WMO Platform			2.500	2.500
Woonstade Hoogkerk			1.500	1.500
Zwembad Hoogkerk		12.500		12.500
Eindtotaal	1.048.641	88.294	2.145.578	3.282.513

Collegiebrief - Nadere informatie voorjaarsbrief 2013

Bestuursdienst

Onderwerp Nadere informatie Voorjaarsbrief 2013

Steller T. Dijkstra

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 70 Bijlage(n) -

Ons kenmerk BD13.3742918

Datum 11 JUN 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In de aanloop naar het Voorsjaarsdebat op woensdag 19 juni a.s. hebben wij u op 7 juni 2013 aanvullende informatie toegezonden bij de Voorjaarsbrief 2013 (BD13.3722113). In de nu voorliggende brief informeren wij u nader over de uitkomsten van de Meicirculaire 2013 en de gevolgen voor het meerjarenbeeld van de gemeente Groningen. Vervolgens lichten wij een aanvulling toe op de informatie over de generieke korting op subsidies, zoals opgenomen in de brief van 7 juni 2013. En tot slot gaan we in op de vragen uit de open brief van de raadsfracties van GroenLinks, Stadspartij, ChristenUnie, Student & Stad en Partij voor de Dieren.

Meicirculaire 2013

Vrijdag 31 mei jl. is de Meicirculaire 2013 verschenen. In deze circulaire geeft het rijk informatie over de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2012 tot en met 2018. Hieronder gaan we in op de consequenties voor Groningen voor de jaren 2012-2017 ten opzichte van de reeds in de begroting opgenomen effecten.

2012

Het accres voor 2012 valt landelijk 192 miljoen euro lager uit. Bij de jaarrekening 2012 hebben we al rekening gehouden met een nadeel van 106 miljoen euro. Dit betekent een extra nadeel van 86 miljoen euro. Voor Groningen betekent dit een extra structureel nadeel van 1,2 miljoen euro.

2013

In de Voorjaarsbrief 2013 hebben we een verwacht voordeel op het gemeentefonds opgenomen van 1,6 miljoen euro in 2013. Na verwerking van de meicirculaire 2013 slaat dit voordeel om naar een nadeel van 1,2 miljoen euro in 2013 (per saldo dus een verslechtering van 2,8 miljoen euro). Deze

Collegiebrief - Nadere informatie voorjaarsbrief 2013

Bladzijde

2

verslechtering wordt grotendeels verklaard door een lager accres in 2013 (-2,1 miljoen euro) en de structurele doorwerking van het nadeel vanuit 2012.

2014 en verder

In 2014 is er sprake van een stijging van het accres. Deze stijging in 2014 wordt vrijwel geheel ongedaan gemaakt door het structurele effect van de daling van het accres in 2013. Per saldo resteert er voor Groningen in 2014 een voordeel van ongeveer 0,2 miljoen euro.

Vanaf 2015 dalen de accessen. Daarnaast is bij de meicirculaire 2013 een maatregel vanuit het regeerakkoord nader uitgewerkt, namelijk de door het rijk ingeboekte besparing bij gemeenten als gevolg van de opschaling van gemeenten. Deze verdeelt het rijk vooralsnog generiek over alle gemeenten. Dit betekent voor Groningen een structureel cumulatief oplopende korting van ongeveer 0,8 miljoen per jaar vanaf 2015.

In onderstaande tabel staan de conerneffecten van de meicirculaire 2013 weergegeven (bedragen x 1 miljoen euro):

Bedragen	2013	2014	2015	2016	2017
Meerjarenbeeld Voorjaarsbrief	1,6	15,8	8,3	5,9	3,6
Concerneffect meicirculaire 2013	-2,8	0,2	-0,5	-0,8	-3,5
Meerjarenbeeld incl. meicirculaire 2013	-1,2	15,6	7,8	5,1	0,1

Accres 2014

In 2014 is sprake van een fors accres (landelijk bijna 1 miljard euro). Dit hoge accres wordt voornamelijk veroorzaakt door pieken in infrastructurele projecten bij het rijk in 2014. Op basis van eerdere gemeentefondscirculaires hebben we dit accres al verwerkt in de gemeentelijke begroting. Het rijk geeft overigens aan dat de accresraming voor 2014 met onzekerheden is omgeven en dat het risico bestaat dat het accres voor 2014 lager uitvalt.

Vervolg

De effecten van de Meicirculaire 2013 nemen wij mee bij de voorbereiding van de begroting 2014.

Aanvulling generieke korting subsidies

In de brief van 7 juni jl. (BD13.3722113) hebben wij toegelicht dat er een voorbehoud moet worden geplaatst bij de generieke korting op de subsidies van de maatschappelijke opvang. Hiermee is een bedrag van 1,154 miljoen euro structureel gemoeid. De reden hiervoor is dat de gemeente Groningen als centrumgemeente middelen van het rijk ontvangt, om samen met de regio een taak uit te voeren. De gemeente Groningen beslist dus niet alleen over de subsidie-inzet van deze middelen. Om dezelfde reden moet een voorbehoud worden geplaatst bij de middelen voor vrouwenopvang/huiselijk geweld. Hierbij gaat het om een voorgestelde bezuiniging van 374 duizend euro

Collegiebrief - Nadere informatie voorjaarsbrief 2013

Bladzijde 3

structureel. Dit bedrag betrekken we bij het aangekondigde onderzoek naar de mogelijkheden om de oorspronkelijke taakstelling in te vullen.

Open brief

De raadsfracties van GroenLinks, Stadspartij, ChristenUnie, Student & Stad en Partij voor de Dieren hebben ons op 7 juni jl. een open brief gestuurd over de informatievoorziening voor het Voorjaarsdebat. De kern van deze brief is dat er wegens een gebrek aan informatie geen goede afweging door de raad kan worden gemaakt van de voorstellen die ons college u bij de Voorjaarsbrief heeft voorgelegd. Wij hechten zeer aan een goede voorbereiding van uw raad op het komende Voorjaarsdebat. Onze intentie was dan ook om uw raad voor het Voorjaarsdebat van zoveel mogelijk informatie te voorzien, eerder en uitgebreider dan in voorgaande jaren. Het toch al omvangrijke pakket aan informatie hebben we, zoals eerder aangekondigd, recent aangevuld met informatie over de budgetten per cluster, de indicatieve omvang van de niet gekozen dekkingsmogelijkheden en een overzicht van de instellingen die worden geraakt door de voorgestelde generieke korting van 10% (BD13.3722113).

Naast de aanvullende informatie over de dekkingsmogelijkheden die ons college niet heeft overgenomen, resteren er in de open brief nog twee vragen. Deze beantwoorden we als volgt:

- De ratio voor het weerstandsvermogen wordt bepaald door de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit. In de rekening 2012 is de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op 192,6 miljoen euro. Uitgaande van een ratio van 0,8 is de benodigde weerstandscapaciteit 154 miljoen euro. In de rekening 2012 is toegelicht dat de beschikbare weerstandscapaciteit 115,7 miljoen euro is. Dat is gelijk aan een ratio 0,6. De benodigde aanvulling naar de ratio 0,8 is ruim 38 miljoen euro en is meegenomen in de opgaven in het financieel perspectief. Een stijging of daling van 0,1 in de ratio staat gelijk aan een bedrag van 19,3 miljoen euro;
- Een verhoging van de OZB met 1% structureel leidt tot een extra structurele opbrengst in 2014 van 560 duizend euro (220 duizend euro uit woningen en 340 duizend euro uit niet-woningen). Een OZB-stijging van 2,5% levert een extra opbrengst op van 1,4 miljoen euro. Het bijbehorende investeringsbedrag is afhankelijk van de afschrijvingstermijn van de beoogde investering. In de dekkingsmogelijkheden stellen we u voor om de daling van de afvalstoffenheffing en de rioolrechten te compenseren door een OZB-verhoging (nr. 28). Deze verhoging levert een opbrengst op van 552 duizend euro structureel in 2014, oplopend naar 725 duizend euro structureel vanaf 2015 en geldt alleen voor woningen. Voor woningbezitters betekent dit in 2014 een OZB-verhoging van circa 2,5%. Daarnaast rekenen we met een nominale compensatie van 1,4%

Collegiebrief - Nadere informatie voorjaarsbrief 2013

Bladzijde 4

als gevolg van loon- en prijsstijgingen. Voor de volledigheid, de door het Rijk vastgestelde macronorm voor de OZB-stijging is voor 2014 2,45%.

We hopen u met het voorgaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Collegedebrief - Afhandeling moties Rekening 2012

Bestuursdienst

Onderwerp Afhandeling moties Rekening 2012

Steller M. Smit / L. Boer

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 7622 Bijlage(n) - Ons kenmerk BD13.3726937

Datum **11 JUN 2013** Uw brief van Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In uw raadsvergadering van 29 mei 2013 heeft uw raad een aantal moties aangenomen over de rekening 2012. Ook hebben wij een aantal toezeggingen gedaan. In deze brief geven wij aan hoe wij de moties willen afhandelen en de toezeggingen gaan nakomen.

1. Motie "Beterschap"

U vraagt ons beterschap te tonen bij het houden van functioneringsgesprekken en deze met alle medewerkers te houden. En daarnaast meer in te zetten op preventie van ziekteverzuim, door hier aanvullend beleid op te ontwikkelen.

Wij zijn, net als u, van mening dat het voeren van functioneringsgesprekken een essentieel onderdeel is van de werkbegeleiding van medewerkers, en zeker in de tijden van reorganisaties. Functionerings- en andere gesprekken in het kader van werkbegeleiding zijn belangrijke instrumenten om sommige soorten van verzuim vroegtijdig te signaleren, bijvoorbeeld verzuim vanwege werkdruk en overbelasting. Maar ook de ontwikkeling van de medewerker, de wijze waarop deze zijn of haar taken uitvoert en het effect van reorganisaties op (het werkplezier van) de medewerker zijn onderdeel van de werkbegeleiding.

Wij zullen er op sturen dat in 2013 met alle medewerkers een functioneringsgesprek wordt gevoerd, met uitzondering van de medewerkers:

- *die langdurig ziek zijn;*
- *die in de loop van het jaar uit dienst treden (hiermee wordt wel een exit-gesprek gevoerd, maar geen functioneringsgesprek);*
- *die in de loop van het jaar in dienst zijn getreden of van functie veranderen (met deze medewerkers worden in het kader van de werkbegeleiding van begin af aan diverse gesprekken gevoerd. Dat zijn echter nog geen functioneringsgesprekken);*

- *afdelingen waar heel specifieke afspraken gelden, zoals o.a. de Brandweer en Stadsbeheer.*

Bij de jaarlijkse commissie P&O zullen wij rapporteren over het aantal functioneringsgesprekken dat is gevoerd.

In de brief die u binnenkort ontvangt over de stand van zaken van het Shared Service Centrum, gaan wij in op aanvullende maatregelen voor de preventie van ziekteverzuim en de mogelijke terugvalrisico's tijdens het transitieproces.

2. Motie "Intern in plaats van extern"

U vraagt ons in kaart te brengen hoeveel boventalligen om- en bijgeschoold kunnen worden om extern personeel te vervangen. En in kaart te brengen in welke mate dit uit de pot extern personeel betaald kan worden en welk financieel voordeel dit oplevert. Zo mogelijk voor het voorjaarsdebat maar uiterlijk voor de begroting wilt u hierover een rapportage ontvangen.

Wij zullen voor de behandeling van de begroting 2014 hierover schriftelijk aan u rapporteren.

3. Motie Openbaar subsidieregister

In deze motie verzoekt u ons college om actuele subsidies te publiceren op de website van de gemeente Groningen en daarbij te vermelden op welk deelprogramma de subsidie betrekking heeft, wie de subsidieontvanger is, een omschrijving van de subsidieaanvraag en de hoogte van het verleende subsidiebedrag. U vraagt ons deze faciliteit zo snel mogelijk maar in ieder geval per 1 januari 2014 te realiseren en u daarover te informeren. U verzoekt ons de lijst met verstrekte subsidies bij de volgende jaarrekening aan uw raad te verstrekken, waarbij de totalen per deelprogramma terug te vinden zijn overeenkomstig met de jaarrekening. De invoering te communiceren naar de inwoners.

Wij zullen deze informatie op de gemeentelijke website publiceren. De implementatiekosten nemen we mee in de reguliere bedrijfsvoering. Vooralsnog denken wij 1 januari 2014 te halen. Op dat moment communiceren we hierover met de inwoners.

In de bijlage Subsidies en inkomensoverdrachten bij de jaarrekening wordt nu al over de subsidieverstrekking gerapporteerd. Het aggregatieniveau van de rapportages verschilt momenteel enigszins per dienst. Dit najaar zullen wij de rapportages daarom op elkaar afstemmen, zodat wij voor het eerst bij de jaarrekening 2013 aan uw verzoek kunnen voldoen.

Collegedebrief - Afhandeling moties Rekening 2012

Bladzijde 3

4. Motie Follow-up aanbevelingen accountant

U vraagt ons om bij de voortgangsrapportages aan te geven hoe de aanbevelingen van de accountant zijn opgevolgd.

Wij informeren uw raad periodiek over de follow-up van de accountantsaanbevelingen, zoals weergegeven in de managementletter (interimcontrole) en het accountantsverslag (jaarrekeningcontrole). Dit doen wij in de Voortgangsrapportages.

De voortgang van uitvoering van de aanbevelingen bij de Jaarrekening 2012 worden vanaf Voortgangsrapportage 2013-II aan uw raad voorgelegd.

Toezeggingen

- **Brief stand van zaken Shared Service Centrum**

In een brief over de stand van zaken SSC informeren wij u ook over hoe wij omgaan met terugvalrisico's rond ziekteverzuim.

Voor het zomerreces ontvangt u deze brief.

- **Teruggaveregeling afvalstoffenheffing**

Wij geven u schriftelijk uitleg over de teruggaveregeling van de afvalstoffenheffing en hoe wij daarin het overschot van 1 miljoen euro over het jaar 2012 al hebben verrekend.

Voor het zomerreces ontvangt u van ons een brief waarin we uitleg geven hoe wij zijn omgegaan met het overschot van 2012 en geven daarbij een analyse over de voorspelbaarheid.

- **Kostendekkende tarieven**

Wij sturen u binnenkort een brief over de tarieven.

In onze brief van 7 juni jl. (BD13.3714185) hebben wij u geïnformeerd over hoe wij tarieven berekenen, de keuzes die wij daarin willen maken en de efficiencyvoordelen die mogelijk te behalen zijn. Na de zomer en nog voor de vaststelling van de begroting 2014 willen we graag met u hierover een discussie voeren.

- **Begraafplaats Noorddijk**

U heeft gevraagd of het mogelijk is dat we het positief resultaat begraven van 161 duizend euro inzetten voor een uitbreiding van begraafplaats Noorddijk.

We zoeken dit uit en zullen u hierover schriftelijk informeren.

Collegedebrief - Afhandeling moties Rekening 2012

Bladzijde 4

Expertisecentrum burgerparticipatie

Wij informeren u nader over de stand van zaken rond het expertisecentrum burgerparticipatie.

Wij onderscheiden een aantal stappen in de oprichting van het expertisecentrum. We starten met een interactieve interne website voor medewerkers. Daarachter wordt uit de verschillende sectoren van de organisatie een expertgroep burgerparticipatie en -kracht samengesteld, die als vraagbaak dient voor collega's en trainingen, conferenties e.d. organiseert om het rolbesef van een andere, meer participerende overheid onder medewerkers te stimuleren. De website geeft allerhande informatie over burgerparticipatie, het faciliteren van burgerkracht, beleidsontwikkelingen, tips, inspraakregels, tools, voorbeeldprojecten etc. Vervolgens en zodra dat technisch mogelijk is zorgen we dat delen van deze website ook toegankelijk zijn voor burgers. We verwachten dat dit voor het eind van het jaar lukt. Voor de begrotingshandeling informeren wij u hier nader over per brief.

Het expertisecentrum past binnen de ontwikkeling dat we open om willen gaan met onze documenten en data. Zoals ook vermeld in onze ICT visie.

• **Afwaardering Glaudé panden**

Wij sturen u een brief waarin wij nader uitleggen hoe de afwaardering van de Glaudé panden tot stand is gekomen.

U ontvangt van ons voor het zomerreces een brief.

• **Aanbieden kinderactiviteiten**

Wij komen terug op hoe wij om willen gaan met de kinderactiviteiten.

In onze Voorjaarsbrief stellen wij voor 250 duizend euro te bezuinigen op de combinatie van kinderactiviteiten en jeugd- en jongerenwerk. Bij de begroting komen we hierop terug.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

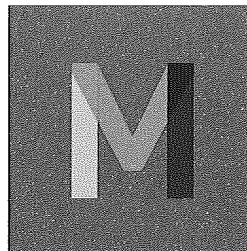
de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Ingekomen stukken - Ontwerp begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling ...

Gemeenschappelijke Regeling Meerstad
Hoofdweg 10a, 9621 AL Slochteren
Postbus 13, 9620 AA Slochteren
Telefoon: 0598-425593

GRIFFIE	
reg.nr.	GR/3.3691672
ingek.	15 MEI 2013
class.	-2.07.51
te beh. door:	OR
kopie gez. aan:	

De raad van de gemeente Groningen
Postbus 20001
9700 PB Groningen

GEMEENSCHAPPELIJKE
REGELING MEERSTAD

Van: Dagelijks Bestuur Gemeenschappelijke Regeling Meerstad
Plaats/datum: Slochteren, 13 mei 2013
Oms kenmerk: 2013/09
Bijlage: Ontwerp begroting 2014 GR Meerstad
Onderwerp: Ontwerp begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de ontwerp begroting 2014 van de Gemeenschappelijke Regeling Meerstad (GR Meerstad).

Deze ontwerp begroting is op 13 mei jl. door het Dagelijks Bestuur van de GR Meerstad vastgesteld.

Het reglement van de GR Meerstad (de gemeenschappelijke regeling) voorziet erin, op basis van de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr), dat alvorens de conceptbegroting vastgesteld wordt in het AB van de GR Meerstad deze 6 weken van te voren wordt voorgelegd aan de raad van Slochteren en Groningen.

Tevens is door de gemeenten Groningen en Slochteren uitgesproken dat deze in het kader van de GR als één gemeente zullen optreden bij het realiseren van Meerstad en daarmee de besluitvorming zoveel als mogelijk wordt geagendeerd in de AB vergaderingen van de GR Meerstad in plaats van in de afzonderlijke raden. Daarom willen wij u in overweging geven de ontwerp begroting eveneens op die wijze te behandelen en daarmee niet te agenderen in de raad maar voor kennisgeving aan te nemen.

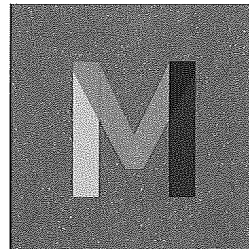
Begrotingsbeeld

De ontwerpbegroting 2014 laat eenzelfde beeld zien als de begroting 2013. De kosten van de GR Meerstad zijn beperkt tot de bestuurskosten (Programma Algemeen Bestuur). Overige programma's zijn niet aan de orde omdat (de uitvoering daarvan) primair ligt bij de gemeenten Groningen en Slochteren.

De Gemeenschappelijke Regeling Meerstad is een samenwerking van de gemeenten Groningen en Slochteren

SAMENBOUWEN
AAN MEERSTAD

Pagina 2 (2)
Datum: 13 mei 2013
Onderwerp: Ontwerpbegroting 2014 GR Meerstad

Een verschil ten opzichte van de begroting 2013 is dat in de begroting 2014 een lager bedrag voor de post 'opdrachten aan derden' is opgenomen (€50.000,- in plaats van €100.000,-). Bij deze post gaat het om het financieren van bijvoorbeeld ambities en wensen die uitstijgen boven wat in de GREX is opgenomen, een 'plus' zijn voor het Meerstad-gebied en alleen door een gezamenlijke inspanning gerealiseerd kunnen worden. Een concreet voorbeeld van een opdracht aan een derde in 2014 is de pilot Gezondheid en Energie in Meerstad.

In voorliggende ontwerpbegroting is naast het Programma Algemeen Bestuur ook het programma Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen opgenomen gezien het voorschrift hierover in het 'Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten'.

De begroting 2014 kent een begrotingsbedrag van €265.000. Op basis van de verdeelsleutel 65% Slochteren en 35% Groningen, betekent dit een bijdrage voor Slochteren van €172.250,- en voor Groningen €92.750

Tot slot

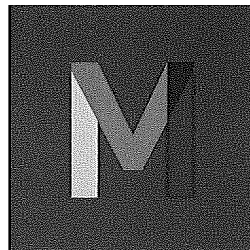
Wij zenden deze brief uiteraard ook aan de raad van Slochteren. Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Meerstad,

G.A. Huizing-Albronda
voorzitter

C.C.W. van den Akker,
secretaris

GEMEENSCHAPPELIJKE
REGELING MEERSTAD

GEMEENSCHAPPELIJKE
REGELING MEERSTAD

Begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad

Plaats: Slochteren
Datum: Vastgesteld door het Dagelijks Bestuur GR Meerstad (mei 2013)

De gemeenschappelijke regeling Meerstad is een samenwerking van de gemeenten Oreningen en Slochteren

SAMENBOUWEN
AAN MEERSTAD

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief

1. Inleiding
  - 1.1. GR Meerstad
2. Inrichting GR Meerstad
  - 2.1 Gemeenschappelijke Regeling
  - 2.2 Samenstelling bestuur
  - 2.3 Organisatie
3. Programma's
  - 3.1 Inleiding
  - 3.2 Programma Algemeen Bestuur
  - 3.3. Programma Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen
4. Paragrafen
  - 4.1 Inleiding
  - 4.2 Paragraaf 1 Bedrijfsvoering
  - 4.3 Paragraaf 2 Financiering
  - 4.4 Paragraaf 3 Weerstandsvermogen
  - 4.5 Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen
  - 4.6 Paragraaf 5 Grondbeleid
  - 4.7 Paragraaf 6 Lokale heffingen
  - 4.8 Paragraaf 7 Verbonden partijen
5. Financieel meerjarenbeeld
  - 5.1 Meerjarenbegroting GR Meerstad

Bijlage 1: Samenstelling bestuur

Begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad
Datum: Vastgesteld door DB GR Meerstad (mei 2013)
Pagina 3 (12)

GEMEENSCHAPPELIJKE
REGELING MEERSTAD

Aanbiedingsbrief

Hierbij bieden wij u de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Meerstad (GR Meerstad) 2014 aan.

Op respectievelijk 7 en 20 juli 2011 hebben de raden van de gemeenten Slochteren en Groningen besloten tot het wijzigen van de 'regeling Gemeenschappelijke Regeling Meerstad' per 1 augustus 2011. De belangrijkste wijzigingen zijn dat:

- De GR Meerstad nu de kaders vaststelt, maar geen publiekrechtelijke bevoegdheden heeft.
- De nadere uitwerking en uitvoering plaatsvinden bij de gemeenten.
- De GR Meerstad zich concentreert op de investeringen in de publieke (gemeentelijke) voorzieningen van Meerstad.

De GR Meerstad is primair een intergemeentelijk instrument en is een politiek en bestuurlijk platform waar de gemeenten Groningen en Slochteren elkaar treffen. In het Algemeen en Dagelijks Bestuur (DB) kunnen zaken worden geagendeerd tussen beide gemeenten die relevant worden geacht voor de publieke kant van Meerstad. Dit staat los van de formele besluitvorming. Het Algemeen Bestuur (AB) heeft voornamelijk een informatie en afstemmende rol.

Door de wijziging van de GR Meerstad is de organisatie van de GR Meerstad geïntegreerd in de gemeentelijke organisaties, waardoor de GR Meerstad gebruik maakt van een beperkte ambtelijke inzet.

Bovenstaande vindt zijn vertaling in de begroting 2014 van de GR Meerstad. De kosten van de GR Meerstad zijn beperkt tot de bestuurskosten (Programma Algemeen Bestuur). Overige programma's zijn niet aan de orde. (Uitvoering van) deze programma's ligt namelijk primair bij de gemeenten Groningen en Slochteren. In voorliggende begroting is naast het programma Algemeen Bestuur ook het programma Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen opgenomen gezien het voorschrift hierover in het 'Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten'(BBV).

Voorzitter

Secretaris

Begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad
Datum: Vastgesteld door DB GR Meerstad (mei 2013)
Pagina 4 (12)

1. Inleiding

1.1 GR Meerstad

In december 2008 hebben de raden van de gemeenten Slochteren en Groningen ingestemd met de instelling van de GR Meerstad per 1 juli 2009. Het destijds in artikel 4 van de 'gemeenschappelijke regeling meerstad' vastgestelde doel was *'door gemeentelijke samenwerking en door een doelmatige organisatie, coördinatie en overdracht van taken uitvoering te geven aan de ontwikkeling, inrichting, realisatie en het (tijdelijk) beheer van de publiekrechtelijke taken van de deelnemende gemeenten voor de ontwikkeling van Meerstad'*.

Om uitvoering te geven aan dit doel waren de bevoegdheden ten aanzien van de volgende taken overgedragen aan de GR Meerstad: plaats- en straatnaamgeving, Wet ruimtelijke ordening, Woningwet en wet- en regelgeving op het gebied van verkeer en vervoer en de heffing en inning van een aantal heffingen en rechten, zoals afvalstoffenheffing en bouwleges.

In het vierde kwartaal van 2010 heeft de GR Meerstad, met betrekking tot het Meerstadgebied, de bevoegdheden van de op 1 oktober 2010 in werking getreden Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) overgedragen gekregen van de gemeenten Groningen en Slochteren. De eerder overgedragen bevoegdheden van de Woningwet (bouwvergunningen), kwamen daarmee onder omgevingsvergunning te vallen.

De gezamenlijke colleges van Slochteren en Groningen hebben na twee jaar functioneren van de GR Meerstad (per juni 2011) een tussenbalans opgemaakt. Zitten we nog op de juiste koers? En doen we zaken nog op een juiste manier? Uit deze interne evaluatie is een voorstel tot aanscherping van de GR Meerstad naar voren gekomen, welke door de gemeenteraden van Slochteren en Groningen zijn aangenomen op respectievelijk 7 en 20 juli 2011.

Dit voorstel heeft er toe geleid dat per 1 augustus 2011 een aangepaste GR Meerstad van start is gegaan. Vervolgens heeft begin 2012 besluitvorming plaatsgevonden over de gewijzigde Meerstad setting waarbij de gemeente Groningen de enige aandeelhouder is geworden van de Grondexploitatie maatschappij Meerstad. Dit is voor de GR Meerstad reden geweest om haar rol te herzien, die door het AB van de GR Meerstad is vastgesteld op 22 mei 2012.

Begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad
Datum: Vastgesteld door DB GR Meerstad (mei 2013)
Pagina 5 (12)

Op basis hiervan ziet de GR Meerstad er als volgt uit.

- De GR Meerstad is een politiek en bestuurlijk platform voor de gemeenten Groningen en Slochteren, maar heeft geen publiekrechtelijke bevoegdheden (zoals heffen van belastingen en verlenen van vergunningen). De gemeente Groningen gaat over ontwikkelaspecten in ruime zin (GREX, ontwikkelstrategie, ontwerpen, investeringen, risico's). De gemeente Slochteren is verantwoordelijk voor de uitoefening van publiekrechtelijke bevoegdheden (planologie en beheersmatige bevoegdheden). Beide gemeenten realiseren en bekostigen publieke voorzieningen op hun eigen grondgebied.
- De GR Meerstad heeft een platformfunctie: in het DB en AB worden zaken geagendeerd tussen beide gemeenten die relevant worden geacht voor de publieke kant van Meerstad. Dit staat los van de formele besluitvorming. De vergaderingen van het AB zijn gericht op informeren en afstemmen. In het DB worden de besluitvormingsprocessen in beide colleges en raden zo goed mogelijk op elkaar afgestemd, zowel procesmatig als beleidsinhoudelijk. Dit komt de snelheid en kwaliteit van besluitvorming in beide gemeenten ten goede, waar het project Meerstad alle belang bij heeft. Deze synchronisatie vindt plaats in het DB waarbij de voeding grotendeels vanuit Bureau Meerstad¹ plaatsvindt omdat daar een groot deel van de (beleids)voorbereiding en uitvoering plaatsvindt ten behoeve van de besluitvorming door beide gemeenten.
- De afspraken die via de GR Meerstad tussen beide gemeenten worden gemaakt, zijn als bindend te beschouwen. Indien gemeenten in hun eigen verantwoordelijkheid afwijken van de in GR Meerstad verband gemaakte afspraken, dan dient dit opnieuw aan de orde te worden gebracht binnen het DB en eventueel AB van de GR Meerstad.

De GR Meerstad realiseert haar doel met inzet van een DB en AB. Daarnaast wordt een onafhankelijk voorzitter ingezet en kent GR Meerstad een beperkte ambtelijke inzet ter ondersteuning van het bestuur.

¹ De Grondexploitatie Maatschappij Meerstad (GEMM), ook wel bekend onder de naam Bureau Meerstad, geeft uitvoering aan de plannen. Het bureau is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, aanleg en oplevering van openbare ruimte, de productie van bouwrijpe kavels voor wonen en voorzieningen en het realiseren van de bijbehorende infrastructuur in Meerstad. Daarnaast concentreert Bureau Meerstad zich ook op de ontwikkeling en verkoop van woningen en vrije kavels in het plan.

Begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad
Datum: Vastgesteld door DB GR Meerstad (mei 2013)
Pagina 6 (12)

2. Inrichting GR Meerstad

2.1 Gemeenschappelijke Regeling

Per 1 juli 2009 is de GR Meerstad ingesteld. Een aangepaste tekst van de 'Gemeenschappelijke Regeling Meerstad' is in werking getreden per 1 augustus 2011. De regeling heeft *'als doel het nemen van besluiten over de beleidskaders voor het ontwikkelen van publieke voorzieningen in Meerstad'*.

2.2 Samenstelling bestuur

Het bestuur van de GR Meerstad bestaat uit 7 raadsleden van beide raden en 2 collegeleden van beide colleges. Dit betekent in totaal 18 bestuursleden, bestaande uit 4 dagelijks bestuursleden (DB) en 14 algemeen bestuursleden (AB). Conform het reglement van orde van het AB wordt gebruik gemaakt van een onafhankelijk voorzitter. Op 29 november 2011 is dhr. P. de Bruijne door het AB benoemt tot onafhankelijk voorzitter van de GR Meerstad. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de DB en AB leden per mei 2013.

2.3 Organisatie

Ter ondersteuning van het DB en AB is er een beperkte ambtelijke inzet beschikbaar welke geïntegreerd is in beide gemeentelijke organisaties. Deze bestaat uit een secretaris (zijnde de gemeentesecretaris van Slochteren) en een locosecretaris (namens de gemeentesecretaris van Groningen (tijdelijk) uitgeoefend door een bestuursadviseur van het college van b&w van de gemeente Groningen). Zij worden inhoudelijk ondersteund door een coördinator. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van secretariële ondersteuning.

Begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad
 Datum: Vastgesteld door DB GR Meerstad (mei 2013)
 Pagina 7 (12)

3. Programma's

3.1 Inleiding

De 'Financiële Verordening Gemeenschappelijke Regeling Meerstad' geeft in artikel 2 weer dat de begroting is ingedeeld in programma's en dat deze programma's overeenkomstig de hoofdfuncties zijn zoals opgenomen in bijlage 1b van de Regeling Informatie voor Derden.

Aangezien voor de GR Meerstad vanaf 1 augustus 2011 alleen de programma's 'Algemeen Bestuur' en 'Financiering en Algemene dekkingsmiddelen' van toepassing zijn, worden enkel deze twee programma's weergegeven in voorliggende begroting.

3.2 Programma Algemeen Bestuur

Onder dit programma worden de kosten voor het AB en DB verantwoord en de kosten van personele organisatie van de GR Meerstad. Daarnaast vallen de algemene kosten zoals kosten van huisvesting en post & archief en kosten voor opdrachten aan derden² onder de kosten van dit programma. Het programma bestaat uit het onderdeel 'bestuursorganen' (kosten AB en DB) en het onderdeel 'bestuursondersteuning' (kosten personele organisatie en opdrachten aan derden).

Programma	Begroting 2013	Begroting 2014
Algemeen Bestuur		
Bestuursorganen		
Lasten	15.000	15.000
Baten	-	-
Bestuursondersteuning		
Lasten	290.000	240.000
Baten	-	-
Totale lasten	305.00	255.000
Totale baten	-	-

NB bedragen zijn inclusief btw³

² Het gaat hierbij bijvoorbeeld om ambities en wensen die uitstijgen boven wat in de GREX is opgenomen, een 'plus' zijn voor het Meerstad-gebied en alleen door een gezamenlijke inspanning gerealiseerd kunnen worden. Concrete voorbeelden van opdrachten aan derden zijn: pilot Gezondheid en Energie, monitoring OV (lijbibus).

³ De GR Meerstad mag geen gebruik maken van het btw compensatiefonds. Daarom bestaat de mogelijkheid om de btw 'door te schuiven' naar de gemeenten. De zogenaamde transparantieregeling. Het btw bedrag kan door de beide gemeenten naar rato van de bijdrage worden teruggevraagd (gecompenseerd) in de aangifte BCF.

Begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad
Datum: Vastgesteld door DB GR Meerstad (mei 2013)
Pagina 8 (12)

De lasten voor bestuursondersteuning zijn in 2014 lager dan in 2013, doordat een lager bedrag is geraamd voor opdrachten aan derden (2013:€100.000,-, 2014: €50.000,-).

3.3 Programma Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen

Het BBV schrijft voor dat de algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien afzonderlijk zichtbaar zijn. Dat gebeurt in dit programma.

Het gaat daarbij om:

- Saldo van de financieringsfunctie
- Post onvoorzien
- De bijdragen van de deelnemende gemeenten

Saldo financieringsfunctie

Verondersteld wordt dat de rente over de te ontvangen bijdragen en de verschuldigde betalingen kostenneutraal verlopen.

Post onvoorzien

In de begroting is rekening gehouden met onvoorziene kosten van 10.000 euro.

Bijdrage deelnemende gemeenten

De bijdragen van de deelnemende gemeenten zijn gelijk aan de totaal begrote nettolasten van de GR Meerstad. Deze zijn bepaald conform de overeengekomen verdeelsleutel, 65% Slochteren en 35% Groningen.

Bijdrage gemeenten	Begroting 2013	Begroting 2014
Bijdrage gemeente Slochteren	204.750	172.250
Bijdrage gemeente Groningen	110.250	92.750
Totaal	315.000*	265.000*

* Totaal bedrag van Programma Algemeen Bestuur en programma Financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

4. Paragrafen

4.1 Inleiding

In het BBV is bepaald dat in de begroting 7 verplichte paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten. Het doel van de paragrafen is om onderwerpen die verspreid in de begroting staan gebundeld weer te geven. Wanneer een paragraaf niet aan de orde is, wordt dit bij de betreffende paragraaf nader toegelicht.

4.2 Paragraaf 1 Bedrijfsvoering

Ter ondersteuning van het DB en het AB is beperkte ambtelijke inzet beschikbaar welke geïntegreerd is in beide gemeentelijke organisaties. Deze bestaat uit een secretaris (zijnde de gemeentesecretaris van Slochteren) en een loco-secretaris (namens de gemeentesecretaris van Groningen (tijdelijk) uitgeoefend door een bestuursadviseur van het college van b&w van de gemeente Groningen). Zij worden inhoudelijk ondersteund door een coördinator. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van secretariële ondersteuning.

4.3 Paragraaf 2 Financiering

De financiering van de activiteiten van de GR Meerstad wordt uitgevoerd door de gemeente Groningen op basis van het risicoprofiel en treasurystatuut van de gemeente Groningen. Het AB heeft hiertoe op 18 december 2012 besloten bij vaststelling van de Financiële Verordening.

In deze paragraaf dient verder nog aandacht te worden besteed aan de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. De renterisiconorm is niet van toepassing. Omdat de gemeentelijke bijdragen gelijk zijn aan de begrote lasten, zal de kasgeldlimiet niet worden overschreven.

4.4 Paragraaf 3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de GR Meerstad in staat is om financiële risico's op te vangen zonder dat wijziging van beleid noodzakelijk is. Het weerstandsvermogen voor de GR Meerstad wordt gevormd door het weerstandsvermogen van beide gemeenten. In de Financiële Verordening Gemeenschappelijke Regeling Meerstad 2012 is bepaald dat de GR Meerstad risico's van materieel belang zal opnemen in de paragraaf weerstandsvermogen met een inschatting van de kans dat deze zich voordoen. Ook zal worden ingegaan op welke verzekeringen, voorzieningen of weerstandsvermogen aanwezig zijn.

Er zijn op dit moment geen financiële risico's aan de orde.

Begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad
Datum: Vastgesteld door DB GR Meerstad (mei 2013)
Pagina 10 (12)

4.5 Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf kapitaalgoederen dient inzicht te worden gegeven in het onderhoudsprogramma van de kapitaalgoederen (zoals wegen, gebouwen en openbare ruimte), de financiële consequenties en de vertaling hiervan in de begroting. Omdat de realisatie van kapitaalgoederen verloopt via beide gemeenten, is deze paragraaf niet van toepassing.

4.6 Paragraaf 5 Grondbeleid

Grondbeleid is een activiteit van de lokale overheid waarbij op een uitvoeringsgerichte wijze sturing wordt gegeven aan de ruimtelijke ordening teneinde een goede en evenwichtige inrichting van de ruimte te verkrijgen, waarbij ook die voorzieningen worden gerealiseerd die niet door particuliere partijen worden ontwikkeld (sociale woningbouw, sociaal-culturele voorzieningen, infrastructuur e.d.). Deze paragraaf is niet van toepassing omdat deze activiteit t.b.v. Meerstad wordt uitgevoerd door beide gemeenten.

4.7 Paragraaf 6 Lokale heffingen

In deze paragraaf dient een nadere toelichting te worden gegeven op de lokale belastingen en heffingen. Voor de GR Meerstad is deze paragraaf niet van toepassing omdat de GR Meerstad niet bevoegd is tot het heffen en invorderen van lokale heffingen. Deze bevoegdheid ligt bij beide gemeenten.

4.8 Paragraaf 7 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn vennootschappen, stichtingen of verenigingen waarin de GR Meerstad deelneemt. Deze zijn niet aan de orde.

Begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad
Datum: Vastgesteld door DB GR Meerstad (mei 2013)
Pagina 11 (12)

5. Financieel meerjarenbeeld

5.1 Meerjarenbegroting GR Meerstad

Indien de GR Meerstad in ongewijzigde vorm blijft functioneren, zullen de lasten en baten van de GR Meerstad vanaf 2015 en later enkel blijven bestaan uit het programma 'Algemeen Bestuur'. De verwachting is dat deze kosten, bij een ongewijzigde vorm van de GR Meerstad, niet noemenswaardig zullen wijzigen.

Het is van belang dat de gemeenten Groningen en Slochteren rekening houden met een structurele bijdrage aan de GR Meerstad, conform de door beide gemeenten daartoe afgesproken verdeelsleutel.

Begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad
Datum: Vastgesteld door DB GR Meerstad (mei 2013)
Pagina 12 (12)

Bijlage 1 Samenstelling bestuur

Leden Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur is als volgt samengesteld:

- Dhr. B. Baldew (PvdA, Groningen)
- Dhr. F. Bos (CDA, Slochteren)
- Dhr. M.D. Blom (VVD, Groningen)
- Dhr. J. Dijk (SP, Groningen)
- Dhr. G. Hooikammer (ChristenUnie, Slochteren)
- Mevr. A. Kuik (CDA, Groningen)
- Dhr. I.J.C.W. van der Leeuw (PvdA, Slochteren)
- Mevr. J. van der Meer (VVD, Slochteren)
- Dhr. A.L.R. Nieveen (PvdA, Slochteren)
- Dhr. P.O. Offens (Gemeentebelangen, Slochteren)
- Mevr. A. Postma (GroenLinks, Groningen)
- Dhr. R.P. Prummel (Stadspartij, Groningen)
- Dhr. G.H. Renkema (GroenLinks/D66, Slochteren)
- Dhr. P.S. de Rook (D66, Groningen)
- Dhr. N. Joostens (ChristenUnie, Slochteren) plaatsvervangend lid Slochteren
- Mevr. I.M. Jongman (ChristenUnie, Groningen) plaatsvervangend lid Groningen
- Dhr. G.J. Kelder (PvdD, Groningen) plaatsvervangend lid Groningen
- Dhr. J.P.A. van Rooij (Student en Stad, Groningen) plaatsvervangend lid Groningen
- Dhr. N.H.R. Stok (Gemeentebelangen, Slochteren) plaatsvervangend lid Slochteren

Leden Dagelijks Bestuur

De leden van het Dagelijks Bestuur maken ook deel uit van het Algemeen Bestuur.

Het Dagelijks Bestuur is als volgt samengesteld:

- Dhr. J.J. Boersma (wethouder Slochteren)
- Mevr. G.A. Huizing (wethouder Slochteren)
- Dhr. R. van der Schaaf (wethouder Groningen)
- Dhr. J. Seton (wethouder Groningen)
- Dhr. A. Scheidema (wethouder Slochteren) plaatsvervangend lid Slochteren
- Mevr. J.A. Visscher (wethouder Groningen) plaatsvervangend lid Groningen

Bijlage - Lijst ingekomen stukken

Lijst ingekomen stukken

Raadscommissie Financiën en Veiligheid 12 juni

COLLEGEBRIEVEN (te vinden in het Raads Informatie Systeem)

Nr.	Datum	Onderwerp	Advies	Opmerking
1.	14-05-2013	ICT-visie Groningen Digitaal	Op agenda	
2.	15-05-2013	Bijna-ongeval spoorweg station Groningen – Europapark, 6 maart 2012	v.k.a.	
3.	16-05-2013	Informatie naar aanleiding van de vergadering raadscommissie F&V d.d. 17 april 2013	v.k.a.	
4.	23-05-2013	8 ^{ste} Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014	Op agenda	
5.	23-05-2013	Betaaltermijnen	v.k.a.	
6.	24-05-2013	Voorjaarsbrief 2013	Op agenda	
7.	24-05-2013	Voortgang openstaande moties mbt de begroting 2014	Op agenda	
8.	24-05-2013	Aanbieding Stresstest 2014-2017	Op agenda	
9.	28-05-2013	Sneeuwruimen Tippelzone beantwoording vraag uit raadscommissie F en V	v.k.a.	Zie LTA 2013-289
10.	30-05-2013	Bezuinigingen op stedenbanden San Carlos en Moermansk	v.k.a.	
11.	31-05-2013	Herinrichting begroting	v.k.a.	
12.	31-05-2013	Damoclesbeleid vervangende woonruimte	v.k.a.	Zie LTA 2013-329

OVERIGE INGEKOMEN STUKKEN (op RIS achter inlog en in visiekast)

Nr.	Datum	Afzender en onderwerp	Advies	Opmerking
1.	14-05-2013	Groningen – Jabalya, Subsidie	v.k.a.	
2.	14-05-2013	Wetsvoorstel strafbaarstelling van illegaal verblijf	v.k.a.	
3.	15-05-2013	DB GR Meerstad – Ontwerp begroting 2014 Gemeenschappelijke Regeling Meerstad	Op agenda	

Verslag - F&V 15 mei 2013

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 15 mei 2013
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 13.00 – 15.33 uur

Aanwezig: de heer J. Spakman (voorzitter, PvdA), de dames C.E. Bloemhoff (PvdA), S.A. Koebregge (VVD), A.M.J. Riemersma (Stadspartij) *tot B2*, L.R. van Gijlswijk (SP), K. de Wrede (Partij voor de Dieren), de heren R.O. Martens (PvdA), W. Moes (PvdA), W.B. Leemhuis (GroenLinks), R.P. Prummel (Stadspartij), A. Sijbolts (Stadspartij) *vanaf B2*, B. Benjamins (D66), P.S. de Rook (D66), B. Koops (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), M. van den Anker (Student en Stad)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)

Namens het college: de heren J.P. Rehwinkel (burgemeester), T. Schroor (D66) *tot B1*

Afwezig m.k.: de heren D. Jager (VVD), M.T. Gijbsbertsen (GroenLinks)

Insprekers: de dames Anker (namens Vredesinformatiecentrum), Van Dijken (namens stedenband Moermansk), de heren Giskes (namens Stichting Groningen-Jabalya), Menger (op persoonlijke titel), Smit (namens Gered Gereedschap), Van der Veen (op persoonlijke titel)

Verder aanwezig: mevrouw Kol (gemeentelijke Ombudsman)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 13.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

Burgemeester Rehwinkel:

- Stuurde het plan over gereguleerde wietteelt door naar de minister van Veiligheid en Justitie.
- Meldt dat de toegezegde brief over de bestuurlijke organisatie van de provincie onderweg is.
- Licht kort verkeers- en veiligheidsmaatregelen toe rond het bezoek van het koningspaar op 28 mei 2013. Bewoners en ondernemers worden geïnformeerd en er komt een vragenlijst.

Wethouder Schroor:

- Peilt de commissie en organiseert alsnog een werkbezoek aan de DIA over het nieuwe werken.
- Doet mee aan een proef van het Rijk met een beheersmodel alsof de Wet HOF al zou gelden.
- Stuurde op 16 mei 2013 de iets vertraagde accountantsrapportage voor bespreking volgende week.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Afspraken en planning

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Wil binnen twee weken de toegezegde brief over sneeuwruimen op de Toppelzone.
- Wil op de eerste vergadering na het reces de maatregelen in het A-kwartier kunnen bespreken.

Burgemeester Rehwinkel:

- Geeft informatie van de politie over het verbeterplan door en meldt ontwikkelingen die terug te voeren zijn op het rapport Cohen.
- Meldde dat de problemen met sneeuwruimen incidenteel waren en zal dat per brief bevestigen.
- Koppelt voor de volgende commissie terug of de Huisvestingsverordening gewijzigd moet worden in verband met het Damoclesbeleid.
- Informeerde de raad al over de bijeenkomst met 62 burgemeesters. De volgende bijeenkomst in september zal ook gaan over het verbeterplan inzake de Facebookkellen. Het verslag volgt.
- Levert volgende week informatie aan over gesprekken met buurgemeenten over het visitatierapport.
- Zegde al toe de rapportage over maatregelen in het A-kwartier voor de zomer aan te zullen leveren.

Wethouder Schroor:

- Stelt volgende week in het college een brief vast over het initiatiefvoorstel van de SP over

Verslag - F&V 15 mei 2013

- arbeidsgehandicapten.
- Verstuurd al een brief met diverse HRM-punten.

A.4. Conformstukken

A.4.a. Afroaming concernreserve Groningen - Ten Boer (raadsvoorstel 2 april 2013)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 29 mei 2013.

A.4.b. Logiesbelasting (raadsvoorstel 4 april 2013)

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vraagt zich af of het gezien de financiële situatie wel verstandig is om met de meeropbrengst het tarief te verlagen en kondigt een stemverklaring aan.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Ziet niets in de invoering van een extra categorie. Komt het omdat de hotelbranche het vervelend vindt dat er bed-and-breakfast is? Voor die laatste groep stijgen de tarieven.
- Had een koppeling tussen tarief en prijs voor ogen en neemt niet zomaar aan dat dit veel administratieve lasten oplevert. Waar blijkt dat uit?
- Heeft er bezwaar tegen dat er minder inkomsten binnenkomen.

Dhr. Martens (PvdA):

- Complimenteert juist de uitvoering van de intentie van de motie. Een percentage bleek te bureaucratisch.

Wethouder Schroor:

- Onderzocht de invoering van een percentage. Dit levert veel administratieve lasten op voor gemeente en ondernemers en is foutgevoelig.
- Ziet steeds meer kwalitatief hoogwaardige pensions en voerde daarom een middencategorie in.
- Kon met de beperkte meeropbrengst het camping- en toptarief iets terugbrengen.
- Antwoordt dat de nieuwe tarieven op basis van prognoses voor gelijke inkomsten zorgen. Bij minder overnachtingen zullen de tarieven weer stijgen.

Het raadsvoorstel wordt op verzoek van GroenLinks en SP als éénminuutinteverntie geagendeerd voor de raad van 29 mei 2013.

A.4.c. Interne verschuiving structurele gelden Nieuwe Digitale Werkplek (raadsvoorstel 19 april 2013)

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Is benieuwd of de einddatum eind 2013 gehaald wordt en verzoekt om een update in september.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Vindt het op een inschattingfout lijken dat aanschaf 800.000 euro duurder en onderhoud 800.000 euro goedkoper uitvalt en hoort graag een nadere toelichting.

Wethouder Schroor:

- Constateert dat het totale budget goed is ingeschat. Het is erg lastig maatwerk in de uitvoering precies te voorspellen.
- Zegt toe in september een update te geven van het nieuwe werken en de revitalisering van de DIA. Het loopt nagenoeg binnen budget.

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 29 mei 2013.

A.5. Rondvraag

Dhr. Van der Veen (inspreker op persoonlijke titel):

- Vraagt wie wegbeheerder is en verantwoordelijk voor de veiligheid op de Zuidelijke Ringweg en de N7. In verschillende stukken staan hierover tegenstrijdige verklaringen en het is van levensbelang.

Dhr. Benjamins (D66):

- Hoort in de media dat de directeur van FC Groningen uit het overleg met gemeente en politie stapt.
- Vraagt welke restricties zijn opgelegd en waarom, of dit afwijkt van de gebruikelijke methode, hoe richting de FC is gecommuniceerd en hoe het verder moet zonder deze belangrijke overlegpartner.
- Wil weten wanneer FC Groningen op de hoogte is gesteld van de buscombinatie.
- Wijst erop dat er nog maar vijfendertig kaarten voor het uitvak zijn verkocht.

Verslag - F&V 15 mei 2013

Dhr. Moes (PvdA):

- Sluit aan bij de vragen van D66.
- Is bezorgd dat op termijn de veiligheidsrisico's vergroten wanneer FC Groningen niet meer overlegt.
- Dacht dat FC Twente geen risicowedstrijd was. Waarom is deze afweging gemaakt?

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Wil weten wat de burgemeester doet om FC Groningen terug aan tafel te krijgen, ook voor het nieuwe seizoen.

Burgemeester Rehwinkel:

- Maakte zoals gebruikelijk een inschatting van risico's op basis van politieadvies.
- Wijst erop dat er donderdagavond koopavond, uitgaansavond en Meikermis zijn, terwijl de risicowedstrijd tegen FC Twente normaal op zondagmiddag wordt gespeeld.
- Besloot daarom tot een verplichte buscombinatie en kaartverkoop onder voorwaarden.
- Wees tijdens een gezamenlijk overleg in Zeist op 7 mei op de verplichte buscombinatie. De club had kunnen weten dat het geen vrije kaartverkoop zou worden.
- Betreurt dat FC Groningen daar deze consequenties aan verbindt en onthoudt zich van een oordeel over de kaartverkoop voordat een vergunning was verstrekt.
- Wenst de club alle succes en vindt het geweldig dat de play-offs zijn bereikt.
- Wil zich inspannen FC Groningen te behouden als overlegpartner en wil in de toekomst argumenten en belangen van de club blijven meewegen.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Jaarverslag 2012 Gemeentelijke Ombudsman: "Regels: vrijheid in gebondenheid" + reactie college (ingekomen stuk 5 maart 2013 + collegebrief 26 april 2013) en Jaarverslag klachten 2012 (collegebrief 26 april 2013)

Mw. Kol (gemeentelijke Ombudsman):

- Is verheugd dat het college de aanbevelingen overneemt.
- Constateert dat sinds januari steeds meer burgers in moeilijke omstandigheden een beroep op de overheid doen en benadrukt dat de gemeente minder in systemen en meer in mensen moet denken.
- Hoopt niet dat vanwege de reorganisatie en de personele verschuivingen de titel van het volgende jaarverslag zal luiden 'Daar ga ik niet meer over'. Dossiers en kennis moeten beschikbaar blijven.
- Blijft aandacht vragen voor het belang van goede klachtfunctionarissen en hoopt dat de leemtes, die door de reorganisatie ontstaan, tijdelijk zullen zijn.

Mw. Riemersma (Stadspartij):

- Is blij met de kwalitatief hoogwaardige toetsing op behoorlijk bestuur door de Ombudsman. Veel fracties en de burgemeester sluiten zich aan bij de complimenten voor de Ombudsman.
- Ziet dat de klachtenfunctionaris van de dienst SOZAWA complimenten krijgt, terwijl er toch meer klagers zich tot de Ombudsman richten. Hoe kan dat?
- Informeert of het jaarverslag over de klokkenluidersregeling beschikbaar is voor de raad.
- Vraagt het college te reageren op kritische noten dat informatie over terugvordering beter moet en dat het politieberichtje bij executoriaal beslag door de DIA bedreigend overkomt.
- Informeert of de frontoffice van het KCC door gemeentelijke medewerkers bemand wordt in plaats van door uitzendkrachten. Klantmanagers adviseren hun klanten zelfs om te mailen.
- Roept het college op bijzonder nota te nemen van mondelinge toelichting van de Ombudsman.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vindt het opmerkelijk dat de wethouder Personeel en Organisatie er niet is en wil dat de informatie goed bij hem terechtkomt.
- Denkt dat de reorganisatie bij de dienst SOZAWA in combinatie met minder klantmanagers tot veel klachten leidt. Botte bejegening, niet terugbellen en het kwijtraken van ingeleverde formulieren komen ook voor. Een meer persoonlijke benadering is wenselijk.
- Verzoekt in het gemeentelijk jaarverslag op te nemen of bemiddeling plaatsvond en of klachten al dan niet gegrond waren.
- Begrijpt dat standaardiseren handig kan zijn, maar klagers over geluid en groen voelen zich vaak niet gehoord door nietszeggende standaardbrieven. Of ze krijgen het advies de gemeenteraad te

Verslag - F&V 15 mei 2013

benaderen. Burgers moeten een fatsoenlijke behandeling en adequate informatie krijgen.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Leest dat stemhokjes weer gordijnen krijgen, maar die zijn er nooit geweest.
- Hoort graag jaarlijks wat het college met de aanbevelingen van het jaar daarvoor gedaan heeft.
- Vraagt hoe het college omgaat met de spanning tussen reorganisatie en continuïteit van kwaliteit.
- Kan de goede cijfers voor de website niet rijmen met de slechte doorzoekbaarheid.
- Krijgt niet meteen vertrouwen van de opmerkingen over het belangrijke KCC en werd zelf ook drie keer verkeerd doorverbonden.
- Hoort graag een reactie op de opmerking over de klachtenfunctionaris.
- Vindt de toename van het aantal klachten bij de dienst SOZAWE ernstig, maar ziet ook dat de dienst kritiek goed op wil pakken.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Wil weten hoe en op welke termijn de doorzoekbaarheid van de website verbeterd wordt.
- Complimenteert de DIA met de daling van het aantal klachten.
- Vraagt of klachten bij de dienst SOZAWE deels komen door de reorganisatie en het lagere aantal klantmanagers. Hoe ziet de Ombudsman de komende reorganisatie in dat verband?
- Wil weten welke acties het college de afgelopen maanden heeft ondernomen om onduidelijkheden bij kwetsbare Stadgers weg te nemen over gereorganiseerde voorzieningen.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Complimenteert alle ambtenaren met het feit dat het merendeel van de burgers tevreden is over dienstverlening.
- Vindt het onwenselijk dat vrije interpretaties van bijvoorbeeld verordeningen voorkomen.
- Hoopt dat het KCC met te verhelpen kinderziektes kampt. Hoe gaat het college hiermee om?
- Wil weten hoe het college vindbaarheid van dossiers en kennis borgt tijdens en na de reorganisatie.
- Vindt het goed dat het college de zoekmachine gaat verbeteren. Het loopt nu niet goed.
- Sluit aan bij de SP wat betreft standaardiseren van reacties op klachten. Het moet duidelijk zijn in de reactie wat de specifieke klacht is.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Sluit aan bij de vragen van PvdA en de opmerking van SP.
- Waakt ervoor het KCC niet als enige oplossing te zien voor alle problemen.

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Vindt dat de Ombudsman met het onderzoek naar het hondenbeleid haar waarde nogmaals aantoonst.
- Is blij te lezen dat Stadtoezicht een lerende organisatie is.
- Is benieuwd naar het protocol voor boa's. Krijgt de raad het ook?
- Herinnert aan de toezegging van de wethouder begin 2013 terug te komen op de opruimplicht voor zwaar gehandicapten.
- Schrok van het doorgeven van privégegevens binnen de gemeentelijke organisatie. Weten mensen dat dit nog gebeurt als het om volksgezondheid gaat?
- Is verheugd dat de dienst RO/EZ bij klachten over bomen niet gelijk kapt, maar eerst afweegt.
- Omarmt de oproep niet in systemen, maar in mensen te denken.

Dhr. Benjamins (D66):

- Sluit deels aan bij de vragen van SP en PvdA.
- Vindt dat de gemeente zich de vele klachten niet mag, maar moet aantrekken.
- Vraagt op welke termijn het college de website denkt te verbeteren.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Sluit aan bij vragen van PvdA en SP.
- Vindt dat de website zo snel mogelijk verbeterd moet worden passend bij de vraag van de burger, omdat de website steeds belangrijker wordt.
- Hecht veel waarde aan aandacht voor klachten. Standaardiseren mag er niet toe leiden dat klagers zich niet gehoord of met een kluitje in het riet gestuurd voelen.

Dhr. Koops (CDA):

- Is blij dat Groningen nog steeds een eigen Ombudsman heeft.
- Nuanceert de cijfers over klachten. Verdeeld over de diensten valt het mee.

Verslag - F&V 15 mei 2013

- Vindt de dienst SOZawe niet goed scoren. Het aantal bejegeningklachten stijgt.
- Sluit aan bij de SP wat betreft standaardiseren van klachten.

Mw. Kol (gemeentelijke Ombudsman):

- Bedankt voor de lovende woorden en deelt deze graag met haar medewerkers.
- Antwoordt dat de klachtenfunctionaris bij de dienst SOZawe uitstekend voorwerk verricht. Klagers richten zich echter ook rechtstreeks tot de Ombudsman en dan komt zij niet in beeld.
- Deed één onderzoek in het kader van de klokkenluidersregeling. Een deel van de klachten bleek terecht en het college ondernam hierop meteen actie.
- Doelt met standaardisatie bij afhandeling van klachten niet op standaardbrieven, maar op registratie.
- Citeerde de VNG over meerdere stemhokjes in den lande, niet alleen Groningse. Het was geen fout.
- Heeft voor de hele gemeente met de reorganisatie het zorgpunt dat kennis en dossiers zoek raken.
- Bedoelt ook dat de gemeente zich de vele klachten moet aantrekken.
- Houdt wel in de gaten en ziet ook dat het college wat met de aanbevelingen doet, maar koppelt dit niet jaarlijks terug.

Burgemeester Rehwinkel:

- Ziet dat het klachtenbewustzijn bij de dienst SOZawe vergroot, maar beaamt dat het nog beter kan en moet. Het aantal incorrecte afhandelingen van klachten moet omlaag.
- Komt voor de zomer met een voorstel de website te verbeteren, eerst wat betreft de meest gevraagde content. Aspecten als snelheid, vindbaarheid en content moeten beter. Het is een hele slag.
- Zegt toe binnenkort met een uitvoeringsplan voor het KCC te komen.
- Bespreekt met wethouder Isha dat informatie over terugvorderingen beter moet.
- Spreekt af in het vervolg terug te komen op de acties vanwege aanbevelingen van het jaar ervoor.
- Wil bij het eigen jaarverslag gaan aangeven wat het college ervan vindt en eraan wil doen.
- Gaat na hoe het college omgaat met verslaglegging en verslaggeving van de interne klokkenluidersregeling. Er heeft net een overdracht plaatsgevonden.
- Volgt graag de aanbeveling op klachtenafhandeling te standaardiseren én meer inleving te tonen.
- Antwoordt dat er geen uitgeschreven protocol voor boa's is, wel werkinstructies en briefings.
- Komt terug op geheimhouding van privégegevens en het politieberichtje bij beslag door de DIA.

B.2. Kadernota Internationalisering (raadsvoorstel 26 april 2013)

Mw. Anker (inspreker namens Vredesinformatiecentrum):

- Sprak vorige keer al in dat het inconsequent is het VIC op te nemen in het tweehonderdbanenplan, maar dusdanig te korten op subsidie dat het voortbestaan in gevaar komt.
- Wijst erop dat de bezuiniging weinig oplevert, omdat de subsidie gebruikt wordt om de huur te betalen van het lastig opnieuw te verhuren pand (onderhoud, geluidsoverlast) van de dienst OCSW.
- Mist in de kadernota de precieze omvang van de bezuiniging. Gisteren bleek dit met 3750 euro nog 750 euro hoger uit te pakken dan de vorige keer. Welke argumenten zijn hiervoor?
- Verzoekt de commissie de bezuiniging te verlagen zodat het VIC zijn werk voort kan zetten.

Mw. Van Dijken (inspreker namens stedenband Moermansk):

- Stelde in gesprek met een ambtenaar voor in 2014 2500 euro te bezuinigen en in 2015 5000 en dacht dat het een formeel gesprek was. Helaas hoort de commissie het nu pas en is er niks mee gedaan.
- Heeft geen idee welke activiteiten geschrapt moeten worden. De korting heeft gevolgen voor uitwisseling van scholieren en is in strijd met het beoogde warme welkom voor kenniswerkers.
- Zoekt aanvullende middelen in Groningen en laat een wervingskaartje voor donateurs ronddelen.
- Nodigt iedereen uit voor een bijeenkomst in de bibliotheek over Rusland voor kinderen.

Dhr. Smit (inspreker namens Gered Gereedschap):

- Is al 28 jaar actief met veertig vrijwilligers om 15.000 stuks gebruikt gereedschap per jaar naar Afrika te sturen.
- Kan rondkomen van 12.000 euro. De provincie stopt met 2.000 euro subsidie en de gemeente halveert haar subsidie van 1.000 euro.
- Benadrukt dat deze luttele bedragen van groot belang zijn om de werkplaats draaiende te houden en materialen te bekostigen om gereedschap duurzaam te laten gebruiken.
- Wijst erop dat het verzonden gereedschap een wereld van verschil maakt en roept op het breed

Verslag - F&V 15 mei 2013

gedragen solidaire initiatief te blijven ondersteunen.

Dhr. Menger (inspreker op persoonlijke titel):

- Hamert nogmaals op het belang van een goede internationale treinverbinding met Duitsland en roept op het voortouw te nemen en samen op te trekken met SNN, provincies en Duitse partnersteden.

Dhr. Giskes (inspreker namens Stichting Groningen-Jabalya):

- Herinnert eraan dat Groningen het project in Jabalya en besteding van het restbedrag raadsbreed heeft ondersteund en de uitvoering belegde bij de stichting.
- Vroeg geen extra geld voor de begeleiding van het project.
- Roopt op niet 50% te korten zodat de stichting het project kan begeleiden. De gemeente draagt hier verantwoordelijkheid voor die niet zomaar kan worden weggepoetst.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Constateert dat niet meer eenzijdig op mondiale bewustwording bezuinigd wordt, maar mist een overzicht van hoeveel per organisatie bezuinigd wordt en verzoekt dit voor de raad aan te leveren.
- Verifieerde ambtelijk dat de bezuiniging op het VIC inderdaad hoger uitvalt. Dit blijkt niet direct uit de nota.
- Vraagt een bevestiging dat er geen cent gekort wordt op het budget voor het project in Jabalya.
- Wijst erop dat de ruimte van het VIC door de korting leeg komt te staan en slecht verhuurbaar is.
- Overweegt een motie om op te roepen hier een creatieve oplossing voor te vinden.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Tast nog steeds in het duister over de verdeling van de bezuinigingen en vraagt om duidelijkheid.
- Wijst op het geringe budget voor mondiale bewustwording, terwijl er voor internationale samenwerking meer mogelijk is. Vallen medewerkers bijvoorbeeld onder dit budget of is dat een verborgen bijdrage aan internationalisering?
- Vindt de bedragen waar het om gaat van absurd kleine omvang, terwijl de kortingen breed gedragen en succesvolle initiatieven van Stadgers onmogelijk maken.
- Wijst er bovendien op dat stedenbanden en Groningen-Jabalya ook tot uitwisseling leiden.
- Hoorde dat de gemeente geen zin of tijd had om uit te zoeken het activiteitenbudget van de stedenbanden te ontzien door op de gemeentelijke voorzieningen (kantoor, post) te korten.
- Roopt op eerlijk te kijken naar ideeën, creatieve oplossingen en gevolgen van kortingen. Sommige bezuinigingen leveren per saldo weinig op.

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Vindt het jammer niets terug te lezen over duurzaamheid.
- Is teleurgesteld in de onveranderd zakelijke en kille toon van de nota. Kleine clubs hebben ernstig te lijden onder de bezuinigingen. Kleine subsidies voor bijvoorbeeld Gered Gereedschap, Noordbaak, VIC en Groningen-Jabalya staan in geen verhouding tot de inzet en de bereikte resultaten.
- Constateert dat de communicatie deels misloopt. Zo wees de stedenband San Carlos eerder al op onjuistheden in de nota en op de website.
- Concludeert dat de gemeente internationalisering liever in eigen hand houdt, aangezien er op het interne budget bij de Bestuursdienst 10% wordt gekort en op de OCSW-subsidies 50%.
- Vindt het niet kies dat het VIC pas gisteren de omvang van de bezuiniging te horen kreeg.
- Steunt de aangekondigde motie van de SP over het VIC.
- Typeert de houding van het college tegenover kleine organisaties als ondankbaar, onbegrijpelijk en onwenselijk.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Is teleurgesteld dat de bezuinigingen niet beter gemotiveerd en uitgesplitst zijn en kan weinig conclusies trekken.
- Staat niet achter de keus voor economische belangen boven maatschappelijke.
- Vindt het spijtig dat niets gedaan is met het voorstel van stedenbanden om de bezuinigingen in kleinere stappen door te voeren om een nieuwe visie te kunnen implementeren.
- Begrijpt niet dat het college niet met stedenband San Carlos heeft gesproken over vermeende feitelijke onjuistheden, de subsidiebedragen en hun visie.
- Voelt met de SP voor een creatieve oplossing voor de huisvesting van het VIC. Er is al genoeg leegstand in de binnenstad.

Verslag - F&V 15 mei 2013

- Vindt het schandalig dat pas gisteren met verschillende partijen is gecommuniceerd en had na het Prinsenhofakkoord betere communicatie verwacht.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Betreurt dat het ontbreken van een financieel staatje ertoe leidt dat de rest van de nota nauwelijks aan bod komt in de discussie.
- Hamert op het belang van internationalisering om de grote potentie van Groningen te benutten.
- Vraagt een toelichting op hoe in de praktijk meer bewustwording van Europese gelden vergroot wordt en hoe kennisuitwisseling hierover met internationaliserende organisaties plaatsvindt.
- Ziet dat de stedenbanden mee wilden denken en met creatieve voorstellen kwamen. Helaas is hier niets mee gedaan en concentreert de discussie zich nu onnodig hierop.
- Steunt inzet op wederkerige relaties en kenniseconomie. Hoe werkt dit in de praktijk uit?
- Wijst op het belang van het Welcome Centre. Buitenlandse studenten zijn na hun verblijf ambassadeurs van Groningen.
- Vraagt of de contacten en kennis van onderwijsinstellingen over buitenlandse studenten voldoende benut wordt.
- Ziet graag meetbare resultaten om de uitvoering te kunnen controleren. Hoe is de interne communicatie bijvoorbeeld beter opgepakt?

Dhr. De Rook (D66):

- Sluit aan bij Student en Stad dat de discussie over een klein deel van de nota gaat.
- Vindt het goed dat zoals gevraagd focus is aangebracht en steunt de vier thema's.
- Benadrukt dat de keus voor het besteden van gemeenschapsgeld niet meer vrijblijvend is. Scherpe keuzes en zaken niet meer financieren zullen vaker voorkomen.
- Spreekt zich daarmee niet uit over kwaliteit of inzet van bepaalde initiatieven, maar kiest vanuit een inhoudelijke visie op de rol van de overheid.
- Is ervoor onderdelen buiten de kenniseconomie op termijn helemaal af te bouwen. Dit moet tijdig duidelijk zijn bij organisaties zodat ze erop in kunnen spelen.
- Wil niet bezuinigen op cofinanciering van Europese projecten, waar bij uitstek behoefte aan is bij kennisinstellingen en bedrijven.
- Vindt daarom het vorige voorstel beter en beraadt zich hierover in de fractie.
- Neemt het college kwalijk dat de discussie zich herhaalt, omdat er geen ruimte geboden lijkt te zijn om over creatieve oplossingen te spreken met organisaties.

Dhr. Koops (CDA):

- Sluit aan bij D66 en steunt de focus op wederkerigheid en kennisuitwisseling.
- Vindt het ook verrassend dat informatie blijkbaar pas gisteren bij sommige instellingen is beland.
- Ziet ook op andere terreinen dat bezuinigingen noodzakelijk zijn en tot creatieve oplossingen leiden. Er is veel mogelijk in dit land.
- Vindt de herijking wenselijk en is blij met de toegezegde evaluatie.

Dhr. Martens (PvdA):

- Vindt de nota iets beter geworden, al is de discussie begraven onder gedoe. Waren er echt geen slimme en creatieve bezuinigingen mogelijk? De suggesties van stedenbanden lijken voor de hand te liggen. Waarom zijn deze niet uitvoerbaar?
- Mist nog steeds een financieel overzicht, terwijl de nota 76 pagina's telt en erom gevraagd is.
- Is benieuwd hoe het college zelf terugkijkt op het proces.
- Vroeg vaart te maken met het Welcome Centre en wil weten hoe het ermee staat.
- Vraagt of het project in Jabalya met deze korting wel uitgevoerd kan worden.
- Informeert of bewust is gekozen de nota niet SMART te maken.
- Hoopt met de SP dat een creatieve oplossing voor het VIC mogelijk is.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Sluit grotendeels aan bij Partij voor de Dieren en verwerpt de stelling dat met een dergelijk klein budget nog een behoorlijk beleid te voeren is.
- Verzoekt het college de nota terug te nemen. Hij is niet SMART en bondig genoeg.
- Is ervoor het Jabalya-project af te maken.
- Ziet kansen in contacten met Duitsland, Moermansk en Xi'an.

Verslag - F&V 15 mei 2013

- Wil met alle buitenlandse partners kernwaarden als mensenrechten, democratie en de rechtstaat bespreken.
- Pleit ervoor de rare bezuiniging op het VIC en Gered Gereedschap terug te draaien.
- Is teleurgesteld over de onwaarheden die in San Carlos verteld worden en het bevoordelen van stalinisten. De overheid komt de toezeggingen niet na. Het geduld is op.

Mw. Koebrugge (VVD):

- ~~Vindt het voorstel beter dan het vorige~~ Vond het vorige voorstel eigenlijk beter dan het huidige.
- Sluit aan bij D66, ook gezien toekomstige keuzes.

Burgemeester Rehwinkel:

- Weet wat voor werk de organisaties doen en beseft goed dat de bezuinigingen van 50.000 euro op 250.000 euro niet pijnloos gaan.
- Besloot met het college de focus nog sterker te leggen op kennis en economische doelstellingen.
- Koos na het terugtrekken van de nota ervoor de bezuinigingen gelijk te verdelen over beleid en subsidies.
- Begrijpt dat het voor het VIC zuur is dat die gelijke verdeling tot een hogere korting leidde. Voor Noordbaak en Gered Gereedschap pakte deze juist positief uit.
- Probeert conform de wens van de raad het budget voor stedenbanden op een levensvatbaar niveau te houden.
- Is nagegaan of een spreiding van de bezuinigingen op stedenbanden mogelijk is, maar dan wordt de bezuinigingsopgave niet gehaald. Verhoudingsgewijs zijn de stedenbanden wel ontzien.
- Respeceert subsidiebeschikkingen die al uit zijn gegaan met als gevolg dat de taakstelling voor stedenbanden in 2013 niet behaald kan worden.
- Blijft openstaan voor suggesties, maar zal de afgesproken bezuinigingen realiseren.
- Looft de inspanningen en het werk van de stedenbanden. San Carlos is positief vernieuwend bezig met aandacht voor nieuwe thema's en de economische aanpak van Moermansk levert resultaat op.
- Vindt de beschuldigingen van de Stadspartij over San Carlos fors en herkent ze niet, maar zal er zo goed mogelijk onderzoek naar doen.
- Bestrijdt dat partijen pas gisteren zijn geïnformeerd. Ze zijn in het voorstadium betrokken en vorige week maandag is een mail verstuurd. Dit kon niet eerder, omdat pas de donderdag ervoor het collegebesluit is genomen.
- Zegt toe voor de gemeenteraad een staatje toe te sturen van de concrete bezuinigingen.
- Antwoordt dat het project Jabalya buiten de subsidie valt. Het budget blijft ervoor bestemd.
- Zegt dat het niet aan de gemeente, maar aan de stichting Groningen-Jabalya is om de begeleiding vorm te geven. Meer geld toezeggen is financieel niet waar te maken.
- Kan ook niet meer geld toezeggen voor het VIC, maar staat open voor oplossingen die niet ten koste gaan van anderen. Uiteindelijk ligt het budgetrecht bij de raad.
- Wil in overleg met de PvdA bezien op welke punten de nota binnen de korte termijn tot de raad meer SMART gemaakt zou kunnen worden.

Het raadsvoorstel wordt als discussiestuk geagendeerd voor de raad van 29 maart 2013.

B.3. Stadtoezicht (stand van zaken en oplossingsrichting) (collegebrief 3 mei 2013)

De voorzitter:

- Peilt de commissie en besluit in verband met het gebrek aan tijd en de urgentie van het onderwerp een extra vergadermoment te prikken op 22 mei 2013.

C. HUISHOUELIJK DEEL

C.1. Ingekomen stukken

Geen agenderingen.

C.2. Vaststelling verslagen 3 april 2013, 17 april 2013 (ochtend) en 17 april 2013 (middag)

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter sluit de vergadering om 15.33 uur onder dankzegging.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 1

VERSLAG VERGADERING GECOMBINEERDE RAADSCOMMISSIES

GEMEENTEREKENING 2012 PROGRAMMA 1: WERK EN INKOMEN

Datum: 22 mei 2013

Plaats: Oude raadzaal

Tijd: 10.40 – 11.20 uur

Aanwezig: dhr. J.P.A. van Rooij (voorzitter), mw. C.E. Bloemhoff (PvdA), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), dhr. W. Moes (PvdA, tot 11.10 uur), dhr. J.H. Sipma (VVD), mw. A. Postma (GroenLinks), dhr. R.P. Prummel (Stadspartij), dhr. A. Sijbolts (Stadspartij), mw. L.R. van Gijlswijk (SP), mw. C.M. van Dijk (SP), dhr. B. Benjamins (D66), mw. S. Schipper (CDA), dhr. M. Verhoef (ChristenUnie), dhr. M. van den Anker (Student & Stad), mw. R.M. Grijpstra (PvdD)

Wethouder: dhr. D. Isha

Namens de griffie: mw. A. Weiland (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeuring (Notuleerservice Nederland)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

Dhr. Loopstra (PvdA):

- Uitstroom en social return: graag informatie over de resultaten. Hoe zijn de 290 mensen aan een baan gekomen die niet onder social return vielen?
- De fractie maakt zich zorgen over de participatiebanen in 2012. Wat zijn de oorzaken van het slechte resultaat?
- Armoedebeleid: wat zijn de resultaten van de inzet van de preventieve instrumenten, ook om schuldhulpverlening te voorkomen?

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Stadspartij: jammer dat er in dit programma niets over wordt gezegd. Kan het college alsnog een rapportage sturen?
- Participatiebanen: wat betekent het slechte resultaat voor de ambities?
- Social return: spreker ziet de rapportage met belangstelling tegemoet.
- Tekort budget sociale werkvoorziening: graag nader overleg over de ambities en de participatiewet.
- Iederz: de trajecten van de externe bureaus blijven achter. Wat heeft dit voor gevolgen voor de ambities?
- Minimabeleid: hoe realistisch is het om in 2015 de aantallen aanvragen voor toeslagen te willen verminderen?

Mw. Schipper (CDA):

- Onderdeel werk en activering: wat is de oorzaak dat in 2012 20% van de uitgestroomde mensen weer instromen? Is er een aparte aanpak voor hen?
- In hoeverre is er een verbetering bij uitstroom en participatie? Waarop is dit gebaseerd?
- Zijn al voorlopige resultaten bekend bij de e-dienstverlening?
- Bedrijfsbezoeken: blijft deze aanpak bestaan? Zo ja, wordt deze uitgebreid?
- Behandelen van aanvragen binnen de termijn: is de aanpak van Delfzijl al toegepast en wanneer wordt dit geëvalueerd?

Dhr. Benjamins (D66):

- Het aantal klanten met grote afstand tot de arbeidsmarkt is flink gestegen. Vindt het college dit ook een zorgpunt?
- Is blij met de resultaten van G-kracht.
- Social return: wordt bij de evaluatie de effectiviteit van het bureau social return meegenomen?
- Inkomensondersteuning, foutpercentage BUIG: graag aandacht hiervoor.
- De middellange termijncijfers bij armoede zijn nog niet inzichtelijker geworden.

Verslag vergadering gecombineerde raadscommissies Rekening 2012 Programma 1 Werk en inkomen 22 mei 2013 1

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 1

- Iederz: het ziekteverzuimpercentage is nog erg hoog.

Dhr. Van den Anker (Student&Stad):

- Schuldhulpverlening is erg belangrijk, goed dat de gemeente er flinke inspanning op pleegt.
- Regionaal actieplan jeugdwerkloosheid: zijn cijfers beschikbaar over de uitvoering?
- Worden de WWB-aanvragen inmiddels binnen de acht weken afgehandeld?
- Iederz: de industrietak heeft te weinig capaciteit. Hopelijk doet zich dit bij de andere sectoren niet voor.
- Eens met de SP: kan de informatie over de Stadterspas inzichtelijker worden gemaakt?

Mw. Grijpstra (PvdD):

- Geeft complimenten voor de aanpak voor mensen met een kleinere afstand tot de arbeidsmarkt.
- De toenemende vraag naar inkomensondersteunende maatregelen is zorgelijk.
- Spreker zet vraagtekens bij het armoedebeleid in 2012.
- Waarom heeft het toepassen van de app bij e-dienstverlening zo lang geduurd?

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Social return: eens met de vragen van de PvdA.
- Participatiebanen: hopelijk komt het dit jaar goed op gang. Hoe groot is de mate van vrijblijvendheid hierin?
- Armoedebeleid: hoe worden de overgebleven gelden van het pc-beleid hiervoor ingezet?

Dhr. Sipma (VVD):

- Uitstroom: de aanpak ziet er goed uit en schept verwachtingen. De instroom is moeilijk te reguleren. Groningen doet het op zich niet slecht.

Mw. Postma (GroenLinks):

- Participatiewet: goed dat de gemeente zich erop voorbereidt.
- Het gaat goed met social return en de behandeling van aanvragen.
- Jeugdwerkloosheid: de aanpak is goed en de ernst lijkt mee te vallen.
- Spreker is blij met de gegevens over de uitstroom.
- Schuldhulpverlening: hoelang kan de huidige aanpak worden volgehouden?

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Uitstroom: hoeveel banen zijn regulier gemaakt? Om hoeveel instellingen ging het? Wat kan het college klassenassistenten bieden die worden ontslagen?
- Hoe kunnen de stijgende kosten voor bewindvoering worden aangepakt?
- De technische vragen over subsidiebanen zijn onvoldoende beantwoord.

Wethouder Isha:

- De vragen over 2013 en de toekomst komen op een later moment aan de orde.
- Social return: dit gaat meer toegepast worden op de inkoop van de gemeente. Het begrip moet nog wel beter worden geborgd binnen het inkoopproces. Het bureau social return moet nog worden opgezet.
- De 290 mensen die een baan hebben verkregen en niet onder social return vielen: dit is in alle gevallen gebeurd via de inzet van het werkgeversteam.
- Participatiebanen: er zijn 571 plekken waarvan 100 in 2012 zijn ingevuld. De voorbereiding vergde veel tijd en de plaatsingen hebben betrekking op het laatste kwartaal 2012. In 2013 zijn tot nu toe 287 mensen geplaatst. Participatiebanen zijn geen doel op zich, het gaat erom mensen te activeren in hun eigen wijk.
- De wethouder geeft uitleg over het armoedebeleid. Het armoedebeleid wordt meer geïntegreerd in ander beleid.
- 20% van de in 2011 uitgestroomde mensen zijn in 2012 weer ingestroomd. De wethouder vindt dit percentage meevallen. Deze mensen hebben vaak een tijdelijk contract. De gemeente gaat meer nazorg bieden.
- Klantmanagement: de vraag over de uitstroom 2011 wordt schriftelijk beantwoord.
- De accountmanagers hebben 75 vacatures binnengehaald. Het komt terug in de begroting 2014.
- Inkomensondersteuning: de gemeente is bezig de achterevenkomst steeds te kunnen halen.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 1

- Aanpak Delfzijl: dit wordt meegenomen bij de evaluatie, evenals de aanpak Amsterdam. In de tussenrapportage wordt erop ingegaan.
- Foutpercentage BUIG: de wethouder antwoordt schriftelijk.
- Ziekteverzuim iederz: de wethouder bekijkt dit goed en komt erop terug.
- Jeugdwerkloosheid: de nationale commissaris jeugdwerkloosheid, mw. Sterk, die door de regering is benoemd, komt praten met de wethouders.
- De pc-regeling is afgeschaft, de regeling voor de kosten voor internet blijft bestaan. De raad krijgt informatie over de kosten. Het resterende geld is naar het armoedebeleid gegaan.
- Participatiewet: het college komt eind 2013 met een notitie over vrijwilligerswerk.
- De vragen van de Stadspartij over subsidiebanen worden schriftelijk beantwoord.
- De vraag van de PvdA over de 290 mensen die buiten social return om een baan hebben gevonden, wordt schriftelijk beantwoord.

De voorzitter sluit de vergadering om 11.20 uur.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 2

VERSLAG VERGADERING GECOMBINEERDE RAADSCOMMISSIES

GEMEENTEREKENING 2012 PROGRAMMA 2: ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID

Datum: 22 mei 2013

Plaats: Oude raadzaal

Tijd: 10.00 – 10.40 uur

Aanwezig: dhr. J.P.A. van Rooij (voorzitter), mw. C.E. Bloemhoff (PvdA), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), dhr. W. Moes (PvdA, vanaf 10.30 uur), dhr. J. Sipma (VVD), mw. A. Postma (GroenLinks), dhr. R.P. Prummel (Stadspartij), dhr. A. Sijbolts (Stadspartij), mw. L.R. van Gijlswijk (SP), mw. C.M. van Dijk (SP), dhr. B. Benjamins (D66), dhr. J.H. Luhoff (D66), mw. S. Schippert (CDA), dhr. M. Verhoef (ChristenUnie), dhr. M. van den Anker (Student & Stad), mw. R.M. Grijpstra (PvdD)

Wethouder: dhr. J. van Keulen

Namens de griffie: mw. A. Weiland (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeuring (Notuleerservice Nederland)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Open Lab, Ebbingekwartier en de creatieve sector in het algemeen: de beoogde aantallen arbeidsplaatsen zijn niet gehaald. Waar ligt dat aan?
- Hoe komt het dat de doelontwikkeling van de warenmarkt op de Grote Markt vertraging heeft opgelopen? Hoe en op welke termijn wil het college ermee aan de slag?
- De fractie ziet een groot risico bij de ontwikkeling van het Sontweggebied i.v.m. de concurrentie met de binnenstad en zet vraagtekens bij de voorspelde aanvullende functies. Spreker komt er later op terug en verzoekt het college voorzichtig te zijn met dit soort grote plannen gezien de huidige leegstand in de binnenstad en de moeizame ontwikkeling van bedrijventerreinen buiten de binnenstad. Graag een reactie.

Dhr. Van den Anker (Student&Stad):

- Vindt G-kracht belangrijk en schetst het belang van het faciliteren van werkgelegenheid. Er zijn positieve en negatieve ontwikkelingen.
- Vindt het jammer dat het in 2012 niet is gelukt een incubatorvoorziening in de binnenstad te krijgen. Deze moet er alsnog komen.
- Hoe komt het dat de warenmarkt op de Grote Markt nog steeds niet kostendekkend is? Hoe wordt dit in de toekomst z.s.m. aangepakt?
- Blijven investeren in de werkgelegenheid van Groningen is nodig.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Is tevreden over het lopende beleid zoals opgenomen in dit programma.
- Hoopt dat de revitalisering Hoendiep snel tot resultaten leidt.
- Afboeking op bedrijventerreinen: moet de ambitie niet nog verder naar beneden worden bijgesteld? Zie de uitgifte en het streefcijfer.
- Wijkeconomie: hoe gaat het met de buurtwinkels en de buurtsupers?
- Is het eens met de vraag van de SP over de warenmarkt.
- Akkoord van Groningen: hoe wordt de groeiende aantrekkingskracht van Groningen omgezet in werkgelegenheid?
- Het programma kan als sturingsinstrument beter worden benut, het moet smarter. Zie de WABO.

Dhr. A. Sijbolts (Stadspartij):

- Hoe komt het dat omliggende gemeenten er beter in slagen bedrijven aan te trekken?
- Graag nog meer aandacht voor Groningse bedrijven bij inkoop en aanbesteding.
- Hoe komt het dat de omzet van winkeliers in de binnenstad is gedaald?

Verslag vergadering gecombineerde raadscommissies Rekening 2012 Programma 2 Economie en werkgelegenheid 22 mei 2013

1

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 2

- Jongerenhuisvesting: hoe wordt de toestroom aan nieuwe studenten opgevangen? Is wonen in leegstaande winkels een optie?

Dhr. Luhoff (D66):

- De arbeidsmarkt in Groningen is nog steeds dynamisch, zie de uitstroomgegevens.
- Wat doet het college als de beoogde 5 ha bedrijventerrein niet wordt uitgegeven?
- De fractie vraagt aandacht voor de veranderende functie van de binnenstad: er is meer flexibiliteit en functievermenging nodig. De functie van de winkel verandert.
- Topsectoren healthy ageing en energie: hoe komt het dat de werkgelegenheid daar nauwelijks toeneemt? Wat kan eraan worden gedaan?

Dhr. Sipma (VVD):

- Is het eens met de vraag van D66 over healthy ageing en energie.
- Is tevreden over de samenwerking tussen EZ en SOZAWE.
- Afboeken op bedrijventerreinen is vervelend, maar het gaat goed met de werkgelegenheid.
- Duurzaam ondernemen: wat leveren die projecten op?
- Waarom stijgt het bedrag aan uitgaven van 20 naar 30 miljoen euro?

Mw. S. Schipper (CDA):

- Is het eens met de opmerking van Student&Stad over startende ondernemers.
- Hoopt dat ook na 2013 een aantal projecten kan worden voortgezet, het liefst door de ondernemers zelf.
- Energie: een nationaal energieakkoord is in de maak waarbij gemeenten een regierol krijgen. Passen bestaande initiatieven hierin?

Mw. Postma (GroenLinks):

- Algemeen: de Gemeenterekening ziet er elk jaar beter uit.
- Is het eens met de vraag over de uitgifte en het streefcijfer bij bedrijventerreinen.
- Wijst erop dat er ook goed nieuws is en noemt enkele voorbeelden.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Is blij te lezen dat sommige zaken goed gaan.
- De warenmarkt: kunnen Vismarkt en Grote Markt worden samengevoegd?
- Bedrijventerreinen: de ambitie is te hoog gezien wat aan gronden is uitgegeven.
- Is blij met het winkelstraatmanagement maar maakt zich zorgen over de leegstand. Kan actie worden ondernomen om dit te veranderen?

Mw. Grijpstra (PvdD):

- Bedrijventerreinen: eens met de al gestelde vragen. Kan de ambitie worden bijgesteld?
- Is de beoogde groei bij het aantal startende ondernemers behaald?
- Groene bedrijven: waarom zijn de klachten over milieu niet verminderd? Zijn de doelstellingen aangescherpt?
- Energie: graag meer nadruk leggen op groene energie.
- Eens met de vraag van de CU over leegstand en winkelstraatmanagement.
- Is positief over het vullen van de leegstand in het Ebbingekwartier. Voor de stad blijft leegstand een zorg.

Wethouder Van Keulen:

- De uitgifte van 5 ha en de afboeking bij bedrijventerreinen zijn realistisch. De wethouder is optimistisch over de toekomst maar kan uiteraard geen voorspellingen doen.
- Het klopt dat de functie van de binnenstad verandert. De raad krijgt binnenkort het nieuwe bestemmingsplan en er komt een nieuwe visie.
- Werkgelegenheid in de topsectoren: er wordt bezuinigd in de sector healthy ageing. Laagdrempelige toegang tot kennis is een belangrijk punt.
- Bedrijventerreinen: Groningen doet het op zich niet slechter dan buurgemeenten. Rengerspark is een uitzondering.
- Meer lokale partijen betrekken bij dit programma: waar het kan, gebeurt het. Kwaliteit is van belang.
- Omzetting in de binnenstad: er is sprake van functieverhuizing.
- Hoediepie: het college start met de ontwikkeling.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 2

- Wijkeconomie: de evaluatie komt binnenkort.
- Akkoord van Groningen en werkgelegenheid: de partners hebben goed overleg. Binnenkort komt meer informatie.
- Vergunningverlening valt binnen het EZ- programma. De contactpersonen doen het goed.
- De warenmarkt komt aan de orde in de nieuwe visie voor de binnenstad. De vertraging komt door de collegeontwikkeling. De kostenontwikkeling: dit heeft waarschijnlijk te maken met te weinig nieuwe stands.
- De creatieve sector en werkgelegenheid: het gaat vaak om individuele ondernemers.
- Sontweggebied: de ontwikkeling kan complementair zijn aan de binnenstad. Dit onderwerp komt terug.
- Nationaal energieakkoord: de wethouder gaat over de gevolgen overleggen met wethouder Seton.
- De lasten in de begroting: er waren enkele eenmalige tegenvallers.
- Leegstand winkels binnenstad: het winkelstraatmanagement is inmiddels bij het Servicepunt detailhandel ondergebracht. Zie ook het initiatief "de Duitse ambassade" i.v.m. de loop van Oldenburg naar Groningen.

De voorzitter sluit de vergadering om 10.40 uur.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 3

VERSLAG VERGADERING GECOMBINEERDE RAADSCOMMISSIES

GEMEENTEREKENING 2012 PROGRAMMA 3: JEUGD EN ONDERWIJS

Datum: 22 mei 2013

Plaats: Oude raadzaal

Tijd: 14.20 – 15.00 uur

Aanwezig: dhr. D. Jager (voorzitter), mw. E. van Lente (PvdA), dhr. J. Evenhuis (VVD), mw. N.J.G. Temmink (SP), mw. C.M. van Dijk (SP), dhr. P.S. de Rook (D66), mw. A. Postma (GroenLinks), dhr. R.P. Prummel (Stadspartij), dhr. A. Sijbolts (Stadspartij), dhr. W. Neutel (CDA), dhr. M. Verhoef (ChristenUnie), mw. S. Klein Schaarsberg (Student & Stad), mw. M. Wilschut (PvdD)

Wethouder: mw. J.A. Visscher, dhr. T. Schroor

Namens de griffie: mw. G. Mulder (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeurig (Notuleerservice Nederland)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Dhr. Bolhuis heeft zich afgemeld.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Motie monitoring kindactiviteiten van de Stadspartij: de opbrengst van slechts 15% van de doelgroepkinderen vindt spreker zwaar onvoldoende. Jammer dat de oorzaak van de geringe deelname niet is onderzocht. Waarom gebeurt de aanpak alleen in NLA-wijken? Hoe gaat het college sturen? Is aanpassing tot een stadsbreed aanbod mogelijk via een eigen bijdrage? Graag de mening van het college en de andere fracties.
- Klassenassistenten: wat kan het college de ontslagen mensen bieden?
- Spreker is tevreden met de resultaten bij taal en ontwikkelingsachterstanden.
- Het aantal jongeren dat in de leeftijdscategorie 11-15 jaar alcohol gebruikt, blijft zeer hoog.

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Geeft complimenten voor het beleid en noemt de oplevering van de school Gravenburg.
- Is de relatie tussen de gemeente en O2G2 weer in orde?
- Voortijdig schoolverlaters: hoe komt het dat de beoogde cijfers in 2012 niet zijn gehaald?
- Sporthal De Wijert: de voorbereiding is nog niet gestart. Hoe komt dit?
- Overgewicht en beweging: de getallen zien er niet goed uit. De fractie bepleit vakleerkrachten gym. Wat is de visie van het college?

Mw. Van Lente (PvdA):

- Is tevreden over het masterplan Onderwijshuisvesting en verzoekt om een snel vervolg hierop.
- Binnenklimaat scholen: de fractie verzoekt dit weer te gaan monitoren.
- Overgewicht: de fractie kijkt uit naar het plan voor bewegingsonderwijs.
- Graag aandacht voor het taalonderwijs. Misschien kan dit in de nieuwe LEA? Hoe verhoudt het Onderwijspact zich tot de LEA?
- Wanneer komt de evaluatie van de CJG's?
- De fractie is blij met de kindertuinen en de aanpak voor cultuureducatie.

Mw. Postma (GroenLinks):

- Schetst wat vanaf 2012 is gebeurd. De decentralisatie jeugdzorg wordt een belangrijk punt.
- De inspanning voor kwetsbare jongeren, voor jeugdwerkloosheid, voortijdig schoolverlaters, zorg en laaggeletterdheid is blijvend nodig.
- Op het gebied van onderwijshuisvesting zijn goede stappen gezet inclusief duurzaamheid en binnenklimaat. Hopelijk kan de komende jaren met renovatie worden doorgegaan.
- N.a.v. de evaluatie vensterscholen: hoort de commissie binnenkort hoe het er nu mee staat?

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 3

Mw. Temmink (SP):

- Maakt zich zorgen over de sportdeelname van vooral jongeren. Het afschaffen van het schoolzwemmen is de fractie een doorn in het oog.
- Graag snel maatregelen om overgewicht bij jongeren te bestrijden.
- Verder is het voortijdig schoolverlaten een zorgpunt. Het lage aanbod van stageplekken is mede oorzaak en de vraag is of daar iets aan kan worden gedaan.

Mw. Wilschut (PvdD):

- Overgewicht 10-jarigen: de scholen moeten meer inzetten op meer bewegen. Dat is beter dan het inzetten van talentcoaches. Voeding speelt een grote rol en spreker vraagt of het college van plan is snel dakkers op scholen te realiseren.
- Het alcoholgebruik onder jongeren neemt af. Een zorg is het gebruik van energiedrankjes.
- Natuureducatie is belangrijk. Kan de wethouder bekijken waarom het gebruik van de leskist duurzaamheid afgenomen is?
- 15% van de doelgroepkinderen doet mee aan buitenschoolse activiteiten. Was dit beoogd?

Dhr. De Rook (D66):

- Is het eens met de opmerkingen van GroenLinks.
- Gaat in op de functie van de Gemeenterekening. Vaak ontbreekt in de rekening welk effect specifiek het gemeentelijke beleid heeft gehad, naast de effecten van de aanpakken van anderen. Bij onderwijs is het juist andersom: de rekening geeft alleen aan wat het effect van gemeentelijk beleid is, terwijl de fractie geïnteresseerd is in de onderwijssituatie in de gehele stad. Kan het college dit in de toekomst verbeteren?

Dhr. Neutel (CDA):

- Vindt het ongewenst dat het percentage jongeren dat voldoet aan de sportnorm is gedaald.
- Hoe verhoudt het percentage te dikke kinderen zich tot de landelijke cijfers?
- Preventie bij het gebruik van genotsmiddelen blijft belangrijk.
- De fractie is blij dat in 2012 een vervolg werd gegeven aan het Jongerenlintje.

Dhr. M. Verhoef (ChristenUnie):

- Zegt dat nu stappen worden gezet in en met het onderwijs, er is het onderwijspact en er is binnen het onderwijs oog voor kwaliteit. Dit geldt ook voor het VVE.
- Deelt de zorg over het voortijdig schoolverlaten.
- Schoolzwemmen: in hoeverre wordt gebruikgemaakt van het vangnet?
- Alcoholgebruik onder jongeren: hoe staat het college tegenover het initiatief van studenten onder de noemer "Vroeg op stap"? Is een positief geluid mogelijk?
- Is het eens met de opmerkingen over overgewicht bij jonge kinderen.

Mw. Klein Schaarsberg (Student&Stad):

- Is het eens met de complimenten over de lokale educatieve agenda en het huisvestingsplan en de zorg over de ongezonde levensstijl.
- Talentontwikkeling en de doorgaande leerlijnen: is het een bewuste keuze geweest de relatie tussen middelbare scholen en universiteit niet mee te nemen?
- Vroegtijdig schoolverlaten: blijvende stimulering voor zowel de boven- als de onderkant en de begeleiding van doorstroming naar banen is nodig.
- Eens met de opmerking van D66 over verbetering van de rekening. Verbetering van beleid hoeft niet altijd te worden gerealiseerd met de inzet van geld.

Wethouder Schroor:

- Klassenassistenten: dit kan beter tijdens het voorjaarsdebat worden besproken.
- De relatie met O2G2 is uitstekend. De opvolging functioneert prima.
- Elke vroegtijdig schoolverlaten is één te veel. De regering zet er net als de stad en de scholen sterk op in. Met het inzetten van andere onderwijsvormen kan mogelijk de brug naar het bedrijfsleven korter worden. Hierbij spelen stageplekken een rol. De wethouder wil de cijfers 2012 in 2013 verbeteren.
- Sporthal De Wijert komt er niet. Bij Europapark komt een nieuwe hal. Bij Tamarisk komt een dubbele spelhal. Met alle betrokkenen en ook met het Gomarcollege vindt overleg plaats.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 3

Initiatieven van het Gomarusscollege anders dan een sporthal worden op hun eigen merites beoordeeld.

- Overgewicht bij kinderen wordt aangepakt via het programma Bslim. De rijksmiddelen worden doorgeschoven naar de scholen. Er komt een voorstel om Bslim buitenschools te continueren.
- Binnenklimaat scholen: de raad ontvangt cijfers zodra deze bekend zijn.
- De LEA: in juni wordt de raad geïnformeerd. Bekeken wordt in hoeverre de LEA kan worden vervangen door het onderwijs Pact of dat de LEA een uitvloeisel ervan wordt. Op 3 juni om 17.00 uur wordt het onderwijs Pact gepresenteerd.
- Evaluatie vensterscholen: in juni ontvangt de raad een brief over een nieuwe impuls. In overleg met de scholen wordt gewerkt aan een ambitiedocument dat is gericht op maatwerk.
- Dakkokers op scholen worden bekeken bij nieuwbouw van scholen, in combinatie met tuinen. Scholen nemen al initiatieven op het gebied van voeding.
- De wethouder verneemt graag de reactie van de fracties op de brief over O2G2.
- Kwaliteit onderwijs: er zijn vele rapporten, bij de volgende rekening kan meer inzicht worden gegeven over de Groningse situatie.
- Talentontwikkeling en doorgaande leerlijnen komen terug in het Onderwijs Pact.
- Het klopt dat ook zonder geld goede effecten zijn te bereiken, zie het Onderwijs Pact.

Wethouder Visscher:

- Opmerking Stadspartij: het klopt dat minder doelgroepkinderen zijn bereikt dan was beoogd. Het college zoekt naar mogelijkheden en andere instellingen om meer kinderen te bereiken. Zie de samenwerking tussen studenten en corporaties. De focus blijft gericht op de NLA-wijken.
- De aandacht voor kwetsbare kinderen is er en is zeer belangrijk.
- Schoolzwemmen: het vangnet is er en na dit schooljaar wordt een eerste balans opgemaakt.
- Overgewicht kinderen: er gebeurt veel in de CJG's en daar waar nodig doet het college het nodige. De evaluatie van de CJG's komt in oktober 2013.
- Rapporteren via de rekening: het doel moet zijn om zo goed mogelijk inzicht te krijgen in waartoe de inspanningen van de gemeente leiden.

De voorzitter sluit de vergadering om 15.00 uur.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 4

VERSLAG VERGADERING GECOMBINEERDE RAADSCOMMISSIES

GEMEENTEREKENING 2012 PROGRAMMA 4: WELZIJN, GEZONDHEID EN ZORG

Datum: 22 mei 2013

Plaats: Oude raadzaal

Tijd: 13.40-14.20 uur

Aanwezig: dhr. D. Jager (voorzitter), mw. E. van Lente (PvdA), dhr. J. Evenhuis (VVD), mw. N.G.J. Temmink (SP), mw. C.M. van Dijk (SP), mw. G.E.J. Copini- van der Meulen (D66), dhr. A. Sijbolts (Stadspartij), dhr. K.S.K. van der Veen (GroenLinks), dhr. R. Bolle (CDA), dhr. M. Verhoef (ChristenUnie), mw. S. Klein Schaarsberg (Student & Stad), mw. M. Wilschut (PvdD)

Wethouder: mw. J.A. Visscher

Namens de griffie: mw. G. Mulder (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeuring (Notuleerservice Nederland)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- De sociale samenhang: hoe wordt de sociale cohesie in de wijken nog verder vormgegeven om de kanteling in het sociale domein mogelijk te maken?
- Spreker is blij met de Stip in de binnenstad en met de waardering voor de mantelzorgers.
- Onder preventie en zorg mist de fractie de prostituees, een kwetsbare groep. Wat is in 2012 gedaan en bereikt?
- De fractie is blij met de zorgplicht van de gemeente voor de asielzoekers, speciaal de kinderen.

Mw. Klein Schaarsberg (Student&Stad):

- Vindt de maatschappelijke stages een goede ontwikkeling.
- Geeft complimenten voor de aanpak bij volwasseneneducatie. Wat is de reden dat de cijfers in 2012 lager zijn dan in 2011?
- Inburgering: is een ander beleid nodig door te differentiëren naar de doelgroepen?
- Advies en ondersteuning: goed dat dit in 2012 is gestart, het is belangrijk voor de toekomst.

Dhr. Bolle (CDA):

- Kanteling in de zorg: dit moet gebeuren vanuit de goede intenties, nl. om mensen te helpen.
- Blz. 98, het aantal mensen met een soa: het getal voor de middellange termijn lijkt niet juist.
- Blz. 88, de verzorgingstehuizen: in het programma wonen staat dat die op termijn allemaal gaan verdwijnen, klopt dat?

Mw. Copini (D66):

- Van veel maatregelen zijn de effecten niet helder.
- De fractie maakt zich zorgen over de grote druk op de voorzieningen.
- Goed dat de Stips het zo goed doen. Is het een voorziening voor alle bewoners?
- Integratie: de fractie is voor een integraal beleid i.p.v. een specifieke aanpak. Zie de groep Groningse Arubanen en Antillianen: hoe is te verklaren dat het aantal voortijdig schoolverlaters en bijstandsgerechtigden procentueel gezien stijgt?
- Preventie en zorg: bestrijding van overgewicht valt tegen, zie de wijk Vinhuizen. Hoe kan dat?

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Vraagt blijvend aandacht voor de mensen die via de Wmo zorg moeten blijven vragen. Er is sprake van minder aanvragen. Betekent dit dat mensen wel voldoende worden gecompenseerd? Is mogelijk bijsturing van het Wmo-beleid nodig op het moment dat wordt bezuinigd?

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 4

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Door de slechte controle gaat veel geld naar de verkeerde mensen. Kan dit anders? Vrijwilligers en mantelzorgers verdienen een bloemetje.
- De laaggeletterdheid is erg hoog, het gaat om 17.500 personen. Spreker vraagt de groep uit te splitsen om zo meer inzicht te krijgen.
- Meldingen overlast: kunnen de ruim 4000 klachten worden geanalyseerd?

Mw. Wilschut (PvdD):

- Is het eens met de opmerkingen over de Stips en over vrouwen in prostitutie.
- Vraagt aandacht voor de hulpverlenende instanties die moeten gaan samenwerken.
- Vindt de outreach-aanpak voor de jeugd goed. Graag extra aandacht voor het stijgende aantal vroegtijdige schoolverlaters onder allochtonen.
- Verzoekt te onderzoeken hoe het zit met homoacceptatie in de stad.
- Gezondheid en Stadgers: graag flinke aandacht voor de relatie tussen gezondheid en de natuur.

Mw. Temmink (SP):

- Is blij met de aandacht voor zorg op wijkniveau en de ontwikkeling van de Stips en de sociale teams.
- Is bezorgd over de komende decentralisaties en de daarmee gepaard gaande bezuinigingen. Complimenten voor het anticiperen daarop.
- Emancipatie: hoe wordt het programma vormgegeven en wat zijn de eerste resultaten?

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Geeft complimenten voor het anticiperen op de decentralisaties.
- Klopt het dat de Wmo-consulenten aansluiten op de wijkaanpak en de sociale teams?
- Is tevreden over de aandacht voor mantelzorgers en vrijwilligers. Hoe ziet het vrijwilligersbeleid eruit?
- Vinden nog Eigen Kracht conferenties plaats? Spelen de vrijgevallen middelen hierin een rol?
- Activeringsproject Somalische Groningers: gaat het project in op onderliggende oorzaken van overlast, zoals het niet hebben van een baan of vrijwilligerswerk? Moet het daar in de toekomst niet meer over gaan?
- Er is een toename van alleenstaanden die een beroep doen op de noodopvang. Is er nog genoeg plek? Kunnen de mensen voldoende worden bijgestaan?

Mw. Van Lente (PvdA):

- Wmo: er is zorg over de toewijzing en toedeling van de rijks gelden. Hoe kan de gemeente aandacht blijven besteden aan het individu zonder financieel het schip in te gaan? En: kan het hergebruik van voorzieningen breder worden toegepast?
- Eens met de opmerking van het CDA over het aantal personen met soa.
- Huiselijk geweld: graag goede aandacht voor het grote aantal gevallen waarbij de gemeente is betrokken.
- Een grote uitdaging voor de toekomst is de aanpak van wijken en buurten vanwege het wegvallen van de rijks gelden.
- Hoe kijkt het college aan tegen weer een nieuwe nota over het emancipatiebeleid?

Wethouder Visser:

- De kanteling is positief bedoeld en gaat uit van de eigen kracht van de mensen. Er blijft altijd een vangnet bestaan.
- De RUG heeft een onderzoeksaanvraag ingetrokken. Dat ging over de vraag wat Eigen Kracht conferenties kunnen betekenen om BOPZ-maatregelen te voorkomen.
- De Stips: de wethouder legt uit dat de doelgroep steeds breder is geworden. De jeugd is als laatste toegevoegd. Zo kunnen de decentralisaties vorm worden gegeven.
- De vraag van de VVD: de gemeente mag van het Rijk geen rekening houden met de financiële positie van de mensen, alleen eigen bijdragen zijn toegestaan.
- Vrijwilligers en mantelzorgers: er is een brief onderweg naar de raad.
- Aantal meldingen over overlast: de raad ontvangt binnenkort het jaarverslag.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 4

- De sociale teams en het aantal gedaalde aanvragen: het beleid is er altijd op gericht om mensen die dat nodig hebben, te steunen. In twee wijken loopt een pilot. De huisartsen en de wijkverpleging doen mee.
- Integraal of specifiek beleid: er zijn brieven naar de raad onderweg over het integratiebeleid en over het emancipatiebeleid. Het college wil inclusief beleid voeren maar ziet dat in sommige gevallen tijdelijk gericht beleid nodig is.
- Overlast vanuit de Somalische gemeenschap heeft meestal een persoonlijke achtergrond en is met de Somalische vereniging besproken. Ook hier kan het sociale team samen met enkele Somaliërs een goede rol vervullen.
- De vraag van de PvdA: het college probeert een balans te vinden tussen algemene voorzieningen en individuele behoeften.
- Asielzoekers: de gemeente ondersteunt een aantal individuele mensen. Dit gebeurt zoals de raad het college heeft opgedragen, binnen de huidige strenge criteria.
- Prostituees: de problemen zijn hardnekkig. Er zijn uitstapprogramma's. Volgens de wethouder gaat het, gezien de problemen, zo gek nog niet.
- De wethouder geeft uitleg bij het getal over de aantallen mensen met soa's.
- OGGZ, huiselijk geweld: er is een toename van het aantal meldingen. De aanpak brengt problemen eerder aan het licht.
- De toename van het aantal Arubanen en Antillianen in de bijstand wordt verklaard door de economische crisis. Er is nog apart beleid voor deze groep, dat gaat na enige tijd op in het algemene beleid. Wethouder Schroor probeert het vroegtijdig schoolverlaten onder deze groep en andere groepen terug te dringen.
- Inburgering: de gemeente probeert altijd iets te regelen voor mensen die zichzelf niet kunnen redden. Maar niet alle rijksmaatregelen kunnen worden gecompenseerd.
- Volwasseneneducatie: de daling in 2012 komt door het lagere budget.
- Het klopt dat de aanwezigheid van natuur de gezondheid bevordert. Wethouder Isha komt dit jaar met een plan over bewegen in de natuur.

De voorzitter sluit de vergadering om 14.20 uur.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 5

VERSLAG VERGADERING GECOMBINEERDE RAADSCOMMISSIES

GEMEENTEREKENING 2012 PROGRAMMA 5: SPORT EN BEWEGEN

Datum: 22 mei 2013

Plaats: Oude raadzaal

Tijd: 11.20-12.00 uur

Aanwezig: dhr. J.P.A. van Rooij (voorzitter), mw. M. Dekker (PvdA), dhr. M.D. Blom (VVD), dhr. A. Sijbolts (Stadspartij), dhr. R.P. Prummel (Stadspartij), mw. N.G.J. Temmink (SP), mw. G.E.J. Copini- van der Meulen (D66), mw. A. Postma (GroenLinks), dhr. M. Bolle (CDA), dhr. M. Verhoef (ChristenUnie), mw. S. Klein Schaarsberg (Student & Stad), mw. R.M. Grijpstra (PvdD)

Wethouder: dhr. D. Isth

Namens de griffie: mw. G. Mulder (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeuring (Notuleerservice Nederland)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

Mw. Dekker (PvdA):

- Stelt ook dit jaar weer een vraag over de ambities. Sommige aanpakken zijn nog niet goed in gang gezet. Het subsidie- en tariefstelsel moet nog worden geëvalueerd.
- Accommodaties: compliment voor het inzicht in het investerings- en onderhoudsprogramma.
- De fractie is blij met de projecten voor gehandicapten, chronisch zieken en ouderen en hoopt dat de deelname van deze groepen de komende jaren wordt vergroot.
- Sport voor kinderen en jongeren: de fractie is bezorgd over het verdwijnen van vakleerkrachten gymnastiek. Graag op korte termijn het beloofde plan voor bewegingsonderwijs.
- Graag meer aandacht voor bewegen in de openbare ruimte. Waarom zijn de wandelroutes niet bekend?
- Mbo: kan een combinatiefunctionaris worden ingezet om leerlingen aan het sporten te krijgen?

Mw. Copini (D66):

- Er is veel verbeterd bij de accommodaties.
- Jammer dat de jeugd de bewegingsnormen niet haalt. Er is veel overgewicht. Sommige groepen ouderen worden nog niet bereikt. Hoe kan dat en wat is gedaan?
- Corpus den Hoorn: wat is de afgelopen periode gebeurd?
- Wat is gedaan op het gebied van de moderne vitale sportvereniging? Is het hen duidelijk?
- Vrijval 300.000 euro bij budget sportdeelname: moet dit geld terug naar het Rijk?

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Jammer dat de opbrengst van Bslim nog niet bekend is, maar het college komt erop terug.

Mw. Klein Schaarsberg (Student en Stad):

- Er zijn nog te weinig sportaccommodaties in de stad, de situatie is in 2012 weinig verbeterd. Spreker hoopt dat van uitstel geen afstel komt.
- Topsport: spreker hoopt dat de aanpak permanent wordt.
- Jeugd en sport: de gemeente kan nog veel doen om de situatie te verbeteren.

Mw. Grijpstra (PvdD):

- Inzet op breedtesport is belangrijker dan die op topsport. Als voorbeeld geldt Bslim.
- Bestaat al een concrete aanpak voor een hondvriendelijk beleid en parken?

Mw. Postma (GroenLinks):

- Onderhoud en renovatie: er gebeurt veel en de raad heeft een goed inzicht.
- Sport en jeugd: wat zijn de resultaten van Bslim?
- Eens met de vragen over meer aandacht voor bewegen in de openbare ruimte.

Verslag vergadering gecombineerde raadscommissies Rekening 2012 Programma 5 Sport en bewegen 22 mei 2013 1

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 5

- Losse eindjes vanuit 2012 zijn de accommodaties en Gronitas en De Wijert.

Dhr. Blom (VVD):

- De gemeente is op de goede weg met de sportaanpak.
- Zijn de verenigingen tevreden over de subsidies i.v.m. de accommodaties?
- Zijn al sportverenigingen langs de meetlat gelegd? Zo ja, wat zijn de resultaten?
- Hogere subsidies bij hogere lasten lijkt op vestzak-broekzak. Is hieraan wat te doen?

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Accommodaties: graag aandacht voor de sporthal in De Wijert. Hoe worden de aanbevelingen uit het Mulier-rapport in het beleid ingepast?
- Eens met de vraag van de VVD over de meetlat om tot vitale verenigingen te komen.
- De fractie is tevreden over de sportstimulering bij specifieke groepen.
- Eens met de geuite zorg over het verdwijnen van vakleerkrachten gymnastiek.
- Waarom zijn de overgebleven middelen niet ingezet voor de groep ouder dan 10 jaar om hen aan het sporten te krijgen?

Dhr. Bolle (CDA):

- Blz. 118: waaruit blijkt dat het subsidie- en tariefstelsel beter functioneert?
- Ondersteuning verenigingen: kan dit ook op andere terreinen dan factureren?
- Afschaffen schoolzwemmen: waarom stijgt de huur van zwembaden?

Mw. Temmink (SP):

- Is tevreden over de sportontwikkelingen in 2012 en deelt de zorg over het verdwijnen van vakleerkrachten gym. Dit i.v.m. het toenemende overgewicht bij de jeugd.
- Eens met de opmerkingen van GL en CU over sporthal De Wijert en Gronitas.

Wethouder Isthia:

- Subsidies en tarieven: de wethouder probeert structuur te brengen in de bestaande lappendeken.
- Accommodaties: elk jaar peilt de gemeente de tevredenheid van de verenigingen. Er is het Mulier-rapport. Gister besloot het college tot de aanleg van het vierde hockeyveld bij GHBS. GHBS gaat praten met de RUG over het gebruik van de hockeyvelden daar.
- Corpus den Hoorn: het gaat om FC Groningen, Gronitas en De Wijert. De situatie en het overleg bij Gronitas zitten muurvast, er komt een brief waarin de huur wordt opgezegd.
- Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten: het gaat niet om meer geld maar om een goede aanpak.
- Bslim: de wethouder is blij met het enthousiasme, het draait nu in acht wijken.
- Vakleerkrachten gymnastiek: het college praat met het onderwijs over een gemeenschappelijk plan bewegingsonderwijs. De raad ontvangt binnenkort een brief.
- Mbo en het inzetten van een combinatiefunctionaris: dit wordt bekeken.
- Een moderne sportvereniging kijkt ook naar maatschappelijke relevantie en dat gaat verder dan het begrip vitale vereniging. De gemeente wil er in het subsidiebeleid rekening mee houden. De wethouder komt erop terug.
- Topsport en breedtesport sluiten elkaar niet uit, ze zijn met elkaar verbonden.
- Hondenbeleid en parken: de hond moet in ieder geval aangelijnd zijn. De wethouder komt erop terug.
- Sport in de openbare ruimte is een van de speerpunten van de wethouder. De wandelroutes zijn gericht op toeristen.
- De facturatie gebeurt eens per maand.
- Het klopt dat het subsidie- en tariefstelsel beter moeten functioneren.
- Schoolzwemmen: door het afschaffen zullen verenigingen de opengevallen plekken invullen waardoor de verhuur stijgt.
- De 300.000 euro vrijval in het budget sportdeelname hoeft NIET terug naar het Rijk (correctie van de wethouder in de bijeenkomst direct hierna, tijdens de gecombineerde commissievergadering Programma 6, Cultuur).

De voorzitter sluit de vergadering om 11.50 uur.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 6

VERSLAG VERGADERING GECOMBINEERDE RAADSCOMMISSIES

GEMEENTEREKENING 2012 PROGRAMMA 6: CULTUUR

Datum: 22 mei 2013
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 12.00-12.40 uur

Aanwezig: dhr. D. Jager (voorzitter), mw. M. Dekker (PvdA), dhr. M.D. Blom (VVD), dhr. Bolhuis (Stadspartij), dhr. R.P. Prummel (Stadspartij), mw. N.G.J. Temmink (SP), mw. G.E.J. Copini- van der Meulen (D66), mw. A. Postma (GroenLinks), dhr. R. Bolle (CDA), dhr. M. Verhoef (ChristenUnie), mw. S. Klein Schaarsberg (Student & Stad), mw. M. Wilschut (PvdD)

Wethouder: dhr. D. Isha

Namens de griffie: mw. G. Mulder (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeurig (Notuleerservice Nederland)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

Mw. Postma(GroenLinks):

- Ook hier ziet de Rekening er goed uit. In 2012 heeft de sector het goed gedaan en heeft de gemeente een aantal doelstellingen gehaald.
- Op het Forum na zijn de zaken duidelijk. De bibliotheek is een zorgpunt.
- Programma Cultuureducatie met kwaliteit: spreker verzoekt de wethouder commissie hierover nader te informeren.

Mw. Wilschut (PvdD):

- Groningen heeft een levendige cultuursector. De meeste doelstellingen zijn gehaald. Toch vindt de PvdD dat andere doelen in de stad meer aandacht nodig hebben dan cultuur.
- De cultuurkaart wordt minder gebruikt. Is onderzocht hoe dit komt?
- Het Forum: dit is nog steeds een probleem. Het standpunt van de fractie is niet gewijzigd, eerder bevestigd.
- Er zijn veel klachten over de overlast bij evenementen en spreker hoopt dat de nieuwe accountmanager goed rekening houdt met mens en dier.

Mw. Temmink (SP):

- Is benieuwd hoe de plannen voor de atelierruimte onder CareX gaan uitpakken.
- In 2012 ging het vrij goed, er is veel gedaan. Kan iets worden gezegd over hoe de cultuursector het in 2013 doet?
- Jammer dat het Gideon-project niet meer zal plaatsvinden.
- De fractie is blij met de afronding van het project over kunst en cultuur in de wijken.
- De Oosterpoort: wat gebeurt met het aantal voorstellingen?
- De fractie is enthousiast over de proef met het inwisselen van de bekers bij Swinging Groningen. Hopelijk wordt het dit jaar voortgezet.
- Is het eens met de zorg over de bibliotheek. Dit zal zeker in de commissie aan de orde komen.

Mw. Dekker (PvdA):

- Complimenten voor het college voor wat allemaal in 2012 is gedaan. Over hoe het verder zal gaan, komt de commissie nog te spreken.
- Is blij dat het aantal basisscholen dat aan cultuureducatie doet, groeit.
- De cultuurkaart: stijgt het aantal deelnemende scholen inmiddels?
- Is tevreden over de inzet op cultuureducatie. Eens met GroenLinks om in de commissie verder te praten over de kwaliteit van het aanbod.
- Oosterpoort en Stadsschouwburg: spreker is benieuwd naar het bedrijfseconomisch onderzoek. Wanneer krijgt de commissie de uitkomsten? Kunnen die worden besproken?
- Noorderbad: is een oplossing te verwachten? De fractie vindt het een groot zorgpunt.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 6

- Het Forum: de fractie sluit zich aan bij de geuite zorgen.

Dhr. Blom (VVD):

- Is blij met het redelijk positieve beeld. Er is meer vraaggericht aanbod.
- Hoe is de staat van onderhoud van de Stadsschouwburg en Martiniplaza?
- Is Forum Images wel het juiste podium om commerciële films als "Les Intouchables" te vertonen?

Dhr. Bolhuis (Stadspartij):

- Het klopt dat het ondanks de bezuinigingen goed gaat met de cultuursector. De fractie is bezorgd over het aantal theaters in omliggende steden. Wat is de invloed daarvan?
- Groninger Museum: het lijkt erop dat doorgevoerde verbouwingen deels worden teruggedraaid. Klopt dit en betekent dit dat de gemeente opnieuw moet bijdragen? Spreker noemt verder de keuken: klopt het dat die niet wordt gebruikt? En klopt het dat de werkplaats is uitgeplaatst?
- Het Forum: hoe staat het met de bibliotheek?

Mw. Copini (D66):

- Geeft twee complimenten: de bezoekersaantallen van Forum Images zijn gestegen en de cultuureducatie is ondanks de rijksbezuinigingen op peil gebleven.
- Criteria van de gemeente zijn vaak op het aanbod gericht. Meer aandacht voor de vraag is noodzakelijk.
- Is de gemeente bezig om met instellingen te werken aan publieksbereik? Lopen er al trajecten?
- Oosterpoort en Stadsschouwburg: hoe staat het met de verzelfstandiging? Kan worden begonnen met een interne verzelfstandiging, d.w.z. financiering los van de begroting?

Dhr. Bolle (CDA):

- Eens met de complimenten die GroenLinks gaf.
- Oosterpoort en Stadsschouwburg: gaat het middellange doel omlaag omdat de bezoekersaantallen wat tegenvallen? Kan het CBK worden meegenomen bij de verzelfstandiging van beide theaters?
- Groninger Museum: kan het college aantonen dat tegenvallende bezoekersaantallen te verklaren zijn uit het imago en de financiële situatie in de eerste helft van 2012. Kan het mogelijk aan een minder goede expositie hebben gelegen?

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Eens met de lovende woorden van de andere fracties. Het kost de gemeente wel het nodige geld.
- Eens met de vragen over de Oosterpoort en de Stadsschouwburg. Spreker is benieuwd naar de antwoorden op de vraag over de staat van de Stadsschouwburg. Mogelijk is crowdfunding een optie bij dit markante gebouw. Wat vindt het college?
- De bibliotheek: de uitdaging is hoe meer mensen tot lezen kunnen worden gebracht.
- Het Forum en de bibliotheek: wat zijn de ontwikkelingen?
- Het grote aanbod aan cultuur moet laagdrempelig blijven.

Mw. Klein Schaarsberg (Student en Stad):

- Geeft complimenten voor de aanpak voor het Ebbingekwartier.
- Is het eens met de vragen over de Schouwburg en de Oosterpoort.
- Evenementen: wat heeft het college gedaan om het Gideon-festival te behouden? Hoeveel vergunningen zijn aangevraagd en hoeveel zijn daarvan afgekeurd?
- De fractie hoopt dat talentontwikkeling blijvend wordt gestimuleerd.

Wethouder Isthia:

- Cultuureducatie: het aantal leerlingen dat meedoet aan de cultuurkaart is in januari 2013 niet gestegen t.o.v. 2012. Het college gaat in de periode 2013-2016 meer doen aan kwaliteit en monitoring. Het gaat erom meer kinderen te interesseren voor cultuur, het is niet aanbodgericht.
- De Oosterpoort en de Stadsschouwburg: er is achterstallig onderhoud. Een extern bureau gaat onderzoeken hoe dit komt en hoe de staat is. De raad wordt geïnformeerd over de uitkomst.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 6

- De wethouder is het er niet mee eens dat er evenementen verdwijnen uit de stad. Alleen Gideon is verdwenen maar dat ging buiten de gemeente om. Op een vraag van mw. Klein Schaarsberg: de wethouder bekijkt de situatie bij de veranderende vorm van **Nieuwe Jackson**.
- De wethouder komt terug op de vraag van de SP over de atelierruimte onder CareX.
- De wethouder vindt dat een film als "Les Intouchables" wel degelijk thuishoort in Forum Images. De bezoekersaantallen en de horeca lopen er goed.
- Groninger Museum: de wethouder herkent zich niet in de zorgen van de Stadspartij. De wethouder gaat enkele punten uitzoeken.
- De gemeente onderzoekt of instellingen kunnen samenwerken wat betreft de backoffice. Dit gebeurt bij alle popinitiatieven.
- Forum: dit onderwerp komt voor de zomer niet officieel meer in de commissie. De wethouder praat in juni met de directeur. Programmering tot de opening en verbreding van het draagvlak zijn gesprekspunten. De wethouder informeert de raad over de uitkomst en ook over de ontwikkelingen i.v.m. Biblionet. De wethouder heeft met de bibliotheken gesproken en zegt er wel uit te komen.
- Noorderbad: het kost inderdaad veel geld. De wethouder stuurt nog een brief over de situatie en wat de gemeente kan doen. De gemeente is juridisch verplicht de huur te betalen.

De voorzitter sluit de vergadering om 12.30 uur.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 7

VERSLAG VERGADERING GECOMBINEERDE RAADSCOMMISSIES

GEMEENTEREKENING 2012 PROGRAMMA 7: VERKEER

Datum: 22 mei 2013
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 15.00-15.40 uur

Aanwezig: mw. A. Postma (voorzitter), dhr. J. Spakman (PvdA), dhr. W. Moes (PvdA), dhr. J.P. Loopstra (PvdA) dhr. J. Evenhuis (VVD), dhr. A.W. Maat (Stadspartij), dhr. R.P. Prummel (Stadspartij), dhr. J.P. Dijk (SP), dhr. J.H. Luhoff (D66), dhr. W. Neutel (CDA), mw. I.M. Jongman (ChristenUnie), mw. S. Klein Schaarsberg (Student & Stad), dhr. G.J. Kelder (PvdD)

Wethouder: dhr. J.M. van Keulen

Namens de griffie: mw. A. Weiland (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeurig (Notuleerservice Nederland)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

Dhr. Spakman (PvdA):

- Het uitgangspunt fietsen en openbaar vervoer waar het kan en auto als het moet, wordt in de praktijk niet altijd opgevolgd.
- Vindt het goed dat de fietspaden De Verbetering en bij het station wel door kunnen gaan.
- Zegt dat het veel inspanning vergt om in 2014 40% meer fietsverkeer t.o.v. 2010 te realiseren. Graag een reactie.
- Openbaar vervoer, het stoppen van de tram: graag een andere formulering, het project was wel degelijk haalbaar. Het stopzetten was een politieke keuze.
- Complimenten voor de aanpak voor Ringweg-Oost. Voor Ring-Zuid hoopt de fractie nog op een aantal optimalisaties.
- Projectbureau Groningen Bereikbaar: is deze omvang nodig nu de tram niet doorgaat?
- Doorstroming Ketwich Verschuurlaan en Laan Corpus den Hoorn: nadere maatregelen zijn gestopt. Is dit wel verstandig of is dit alleen uit financiële noodzaak?
- Parkeren: creatieve oplossingen zijn nodig, niet alleen kijken naar de kostenkant.
- De fractie is positief over het aspect duurzaamheid.

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Stopzetten tram: zijn de medewerkers naar behoren afgevoerd? Zijn er nog doorlopende kosten? Wat gaat met het pand gebeuren?
- Kabelbaan, de businesscase: ontvangt de wethouder rechtstreekse signalen van de initiatiefgroep?
- Parkeerbedrijf: de fractie komt met voorstellen voor een betere bedrijfsvoering.
- Waarop baseert de wethouder de positieve prognose van het aantal fietsparkeerplekken?
- Eens met de opmerking van de PvdA over de doorstroming op de Ketwich Verschuurlaan en Laan Corpus den Hoorn.
- Parkeerbedrijf: hoe staat het met het overgaan van controleurs van de regiopolitie naar Stadstoezicht?
- Eens met het compliment van de PvdA over de Ring-Oost. De provincie speelt een belangrijke rol.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Klopt het dat het gedaalde gebruik van stallingsruimte voor fietsen heeft te maken met het onbewaakt worden van de stallingen? Een werkgelegenheidsproject ligt voor de hand.
- De fractie is voor een goede combinatie van fietsgebruik en openbaar vervoer.
- Afwaardering Glaudé-panden: graag uitleg over de afboeking.
- Hoe kan het dat er geen goede cijfers zijn over verkeersveiligheid?

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 7

- Eens met de opmerking van de PvdA over doorstroming Ketwich Verschuurlaan en Laan Corpus den Hoorn. Dit geldt zeker in combinatie met de effecten van de aangepaste ZRG.
- Fijnstof, blz. 159: graag uitleg over het overschrijden van de gezondheidskundige advieswaarde. Dit gebeurt terwijl de rekening stelt dat de luchtkwaliteit op orde is.

Dhr. Luhoff (D66):

- Algemeen: is het juist dat de verkeerscijfers niet altijd correct zijn, hoe kan het college dan zorgen voor een goede afstemming tussen werkelijkheid en begroting?
- Fietsen: het aandeel fietsers blijft achter bij de prognoses, een aantal projecten wordt gestopt en er is minder uitgegeven dan begroot. Wat gaat het college doen? Het aandeel fietsen is belangrijk om de stad bereikbaar te houden.
- Het sectorenmodel: kan de raad de haalbaarheidsstudie ontvangen? Spreker wijst op het belang ervan voor de zuidelijke wijken.

Dhr. Maat (Stadspartij):

- Parkeerbedrijf: welke effecten hebben de maatregelen uit de nota Parkeren met perspectief uit 2012 en lopen die nog steeds door?
- Fietsen: de fractie vindt het wenselijk dat de gemeente de registratie van ongevallen met fietsers zelf opzet en er een eigen analyse op pleegt.
- Goed dat er veel gebruik wordt gemaakt van het busvervoer vanuit Noord-Drenthe. De route zonder het hoofdstation aan te doen, is prima.
- Graag maatregelen treffen aan de westelijke ringweg.

Dhr. Neutel (CDA):

- Parkeerbedrijf: dit is een groot zorgpunt. Hoe houdt het college rekening met de spanning tussen parkeren in de binnenstad en parkeren op P+R?
- Proef vrijstelling verloskundigen op de busbaan: hoe staat het hiermee?
- Goed dat meer bushaltes toegankelijker zijn geworden en de aanpak in 2013 wordt voortgezet.
- Trein: wanneer is de extra sneltrein op het traject Groningen-Leeuwarden in bedrijf? Wordt een spoorverdubbeling tussen Zuidhorn en Hoogkerk en een nieuw station in Hoogkerk de komende jaren werkelijkheid?
- Wat gaat nog gebeuren bij de Ketwich Verschuurlaan?
- Wat is de bezettingsgraad van de Damsterdiegarage? Graag de gisteren ontvangen collegebrief voor de commissie agenderen.

Dhr. Dijk (SP):

- Is positief over de nieuwe plannen voor een integraal verkeer- en vervoerbeleid, deze i.p.v. de tram.
- Heeft zorgen over het parkeren. Mogelijk kan iets worden gedaan aan de kosten voor P+R.
- Is positief over de Ringweg-Oost en de voortgang bij de Ringweg-Zuid.
- Goed dat de fietsenstalling op het hoofdstation kan doorgaan.

Dhr. Kelder (PvdD):

- Is tevreden over het behaalde financiële resultaat.
- Fietsen: de voorzieningen zijn verbeterd. Helaas is het fietsparkeren binnenstad gestopt.
- Trein: jammer dat Groningen-Heerenveen niet doorgaat.
- Eens met de opmerking van CU over fijnstof.
- De Oostelijke Ringweg is goed opgewaardeerd met aandacht voor groen.
- Parkeren: de verlichtingsmaatregelen zijn goed. Het idee voor buurtstallingen kan mogelijk voordelen voor het parkeerbedrijf opleveren.

Mw. Klein Schaarsberg (Student&Stad):

- Het Stap-op-programma is goed, maar waarom is er geen vervolg in 2013.
- Fietsers in de binnenstad: eens met de opmerking van D66 dat het doel niet is gehaald terwijl er wel ruimte op de begroting was. Waarom is juist bezuinigd?
- Eens met de opmerking van de CU over fietsstallingen en bewaking.
- P+R-Zernike: waarom bestaat hierover nog steeds onduidelijkheid?
- De fractie is positief over het RIS en de aanpak bij het dynamisch verkeersmanagement.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 7

Wethouder Van Keulen:

- Het klopt dat het fietsgebruik achterblijft bij de prognoses. Een aantal projecten is gesneuveld vanwege de bezuinigingen. Sommige voorspellingen waren te optimistisch.
- De wethouder stelt voor de volgende formulering op te nemen over het stopzetten van de tram: "Het is een politieke keuze op financiële gronden geweest om de tram niet door te laten gaan". **Dhr. Spakman (PvdA)** gaat hiermee akkoord.
- Volgens de wethouder is Groningen Bereikbaar nog steeds noodzakelijk. In juni komt een brief.
- Doorstroming Ketwich Verschuurlaan en Laan Corpus den Hoorn: er komt een verkeersregelininstallatie. Het project doorstroming is uit de rekening geschrapt maar heeft binnen de context van de ZRG wel degelijk de aandacht. Er komt een oplossing maar die komt pas na de zomer.
- De spanning tussen P+R en de leegstaande parkeergarages: dit wordt opgelost in het kader van de visie openbaar vervoer en in overleg met het ov-bureau. Na de zomer komt de herijking van de parkeerbalans en komt het college met een voorstel voor tariefdifferentiatie en daarbij speelt dit punt mee.
- P+R-Zernike: het college is er wel degelijk mee bezig, een P+R daar is nodig.
- Vrijstelling verloskundigen op de rijbaan: dit gaat gebeuren, het is momenteel in onderzoek.
- Spoorverdubbeling naar Zuidhorn: dit is onderdeel van het plan voor de extra sneltrein naar Leeuwarden.
- De brief over de Damsterdiegarage kan met de commissie worden besproken. Het lijkt erop dat de geprognosticeerde 600.000 euro opbrengsten eind 2013 wordt gehaald.
- Fietsveiligheid en registratie ongevallen: dit is onderdeel van de discussie met de minister.
- Westelijke Ringweg: vanwege de vele komende werken is het beter hier niet iets te gaan doen, de stad zou een bereikbaarheidsprobleem krijgen. Verkeersmaatregelen blijven tijdens de werken altijd mogelijk. De wethouder geeft dit door.
- Het sectorenmodel: het onderzoek uit 2011 gaat naar de raad.
- De suggestie van mw. Jongman over gebruik en bewaking fietsenstallingen: de wethouder zegt toe te bekijken of hier een werkgelegenheidsproject van is te maken.
- Fijnstof: de wettelijke normen zijn veel ruimer dan de gezondheidskundige advieswaarden. De gemeente voldoet aan de wettelijke normen. Een andere omschrijving dan de huidige is beter.
- De wethouder stuurt een brief over de vraag van CU over de Glaudé-panden.
- Het proces vanwege het stopzetten van de tram: de gedetacheerden vanuit provincie en gemeente zijn weer terug naar de eigen organisatie. De tijdelijke contracten zijn beëindigd. In het pand zitten nog andere organisaties. Deze week komt de evaluatie van het tramproject naar de raad.
- Kabelbaan: het wachten is op de businesscase. Ombekend is wanneer deze komt.
- Parkeerbedrijf en Stadtoezicht: het college let op een goede samenwerking. De verwachte opbrengst aan parkeerboetes zou moeten worden gehaald. De afspraken zijn gebaseerd op de situatie 2008.

De voorzitter sluit de vergadering om 15.40 uur.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 8

VERSLAG VERGADERING GECOMBINEERDE RAADSCOMMISSIES

GEMEENTEREKENING 2012 PROGRAMMA 8: WONEN

Datum: 22 mei 2013
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 15.40-16.20 uur

Aanwezig: mw. A. Postma (voorzitter), dhr. R.O.Martens (PvdA), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), dhr. W. Moes (PvdA), dhr. J. Sipma (VVD), dhr. M.D. Blom (VVD), dhr. R.P. Prummel (Stadspartij), dhr. A.W. Maat (Stadspartij), dhr. W.B. Leemhuis (GroenLinks), dhr. J.P. Dijk (SP), dhr. P.S. de Rook (D66), mw. A. Kuik (CDA), mw. I.M. Jongman (ChristenUnie), dhr. J.P.A van Rooij (Student & Stad), mw. K. de Wrede (PvdD)

Wethouder: dhr. R. van der Schaaf

Namens de griffie: mw. A. Weiland (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeuring (Notuleerservice Nederland)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

Dhr. Van Rooij (Student&Stad):

- Jongerenhuisvesting is een groot probleem gezien de stijgende studentenaantallen. In 2012 is slechts een derde van de beoogde studenteneenheden gerealiseerd. Een motie van Student&Stad is unaniem aangenomen. Startersleningen hebben succes. Dit instrument moet behouden blijven.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Gaat eveneens in op de jongeren- en studentenhuusvesting.
- Het college weigert om een reële en snel uit te voeren oplossing voor studentenhuusvesting te realiseren. Zo worden meerdere doelen van beleid niet gehaald. Meer bouwen van gezinswoningen in Meerstad is een goede maatregel. Sommige wijken zijn daardoor uit balans.
- Maatregelen zijn nodig voor het verbeteren van het onderhoud van particuliere woningen. De VVE's moeten worden versterkt en de Stadspartij overweegt een motie in te dienen.
- Het plan voor Selwerd moet er snel komen.
- Van de 600 beoogde te bouwen jongerenwoningen zijn slechts 214 gerealiseerd. Het studentenaantal stijgt de komende jaren flink. Het college moet daar een grote slag gaan maken.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Hoe is de doelstelling om jongeren binnen drie maanden huusvesting te bieden, ontstaan? Hij is moeilijk te monitoren.
- Spreker maakt zich zorgen hoe de doelen voor jongeren en voor andere groepen kunnen worden gerealiseerd, zie ook Zorgen voor morgen.
- Kan het college meer prioriteit geven aan de mensen die op sociale huurwoningen zijn aangewezen?
- Startersleningen zijn een succes.
- Spreker adviseert te stoppen met de campagne Samen leven in Stad.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Graag een reactie van de wethouder op de constatering van de accountant dat een risico bestaat bij de invoering van de vennootschapbelasting van overheidsbedrijven.
- Organisatiekosten ROEZ: hoe gaat het college daarin sturen?
- Jongerenhuusvesting: het lijkt er steeds meer op dat het tekort aan studentenhuusvesting een actueel probleem is.
- De slagingskansen zijn flink gedaald, er is dus een probleem.
- Evaluatie plaatsing fietsenklampen: de betrokkenen moeten ook worden gehoord.

Verslag vergadering gecombineerde raadscommissies Rekening 2012 Programma 8 Wonen 22 mei 2013

1

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 8

Dhr. De Rook (D66):

- Woningaantallen: hoeveel van de gerealiseerde woningen zijn verkocht?
- Jongerenhuisvesting: van de beoogde 600 zijn 412 gebouwd, dat is niet echt slecht. Het klopt dat hiervan ruim 200 zijn opgeleverd.
- Handhaving in de wijken: dit punt moet breder worden opgepakt, niet alleen inzet bij illegale panden. Fietsoverlast: er zijn gelukkig veel fietsenklemmen geplaatst.

Dhr. Martens (PvdA):

- Jongerenhuisvesting: met 214 opgeleverde woningen is het doel bij lange na niet gehaald. Goed dat aan de 15%-norm is vastgehouden. Spreker roept het college op goed te gaan meten om te kunnen bepalen wanneer er voldoende jongerenhuisvesting is.
- Eens met de CU om te stoppen met de campagne Samen leven in Stad.
- Graag ook proberen het onderwerp fietsenklemmen meetbaar te maken.
- Graag vasthouden aan startersleningen.
- Er ontbreken indicatoren over ouderen en gezinnen. In het algemeen is meer meten in dit programma noodzakelijk.
- Illegale panden: hoe is de aanpak op het menselijk vlak verlopen?
- Wijkvernieuwing Selwerd is belangrijk.
- Meerstad: vasthouden aan de ingezette lijn is het beste. Dat betekent bouwen.

Dhr. Dijk (SP):

- Meerstad is een van de grootste tegenvallers.
- Jongerenhuisvesting: kunnen leegstaande kantoren worden benut?
- De sociale huursector: de fractie maakt zich zorgen, het Gronings bod is belangrijk. Waarom is de behoefte aan gezinswoningen niet in de rekening opgenomen. Hoe gaat het verder met het renoveren van de sociale huurwoningen?

Mw. Kuik (CDA):

- Eens met de opmerkingen over Meerstad.
- Jongerenhuisvesting is een zorgpunt. In sommige wijken bestaan spanningen. Er moet beter worden gemeten, vooral op het kwalitatieve vlak.
- Fietsenklemmen: de aanpak is goed. De campagne kan beter.
- Er ontbreekt een passage over erfpacht. Waarom?
- Wonen voor ouderen en de sluiting van verzorgingshuizen: weet de wethouder al hoe hij dit wil doen?

Dhr. Sipma (VVD):

- De vraag naar woningen is niet voor alle soorten woningen gedaald.
- Onbekend is hoe ouderen gehuisvest gaan worden als verzorgingshuizen gaan sluiten.
- Jongerenhuisvesting: eens met de opmerking van D66. Er wordt niet ingegaan op initiatieven van particulieren. Die moeten een kans krijgen.

Mw. De Wrede (PvdD):

- Steunt de aanpak voor Meerstad van harte.
- Vindt het jammer dat het doel voor jongerenwoningen niet is gehaald. Eens met de opmerkingen van dhr. Van Rooij.
- De aanpak voor fietsenklemmen is prima.
- Tekorten sociale huurwoningen: eens met de woorden van mw. Jongman.
- Het hart van de stad zou ook groenstedelijk moeten zijn. Graag doelen hiervoor.
- Graag meer informatie over de uitgaven voor de overdracht van de milieudienst aan ROEZ en over het slechts gedeeltelijk realiseren van het doel voor groene daken.
- De fractie is blij met het energiebesparingsloket. Dit is echter geen volwaardige vervanger van het duurzaamheidscentrum.

Wethouder Van der Schaaf:

- Het college deelt de zorg van de commissie. De effectieve vraag is gedaald maar het aanbod is nog verder gedaald. Zo ontstaat meer druk in alle segmenten.
- Jongerenhuisvesting: het klopt dat te weinig huisvesting wordt gerealiseerd. Het college wil met BouwJong een kwaliteitsslag maken en dat vergt veel inspanning.
- Ook voor gezinnen is de woningmarkt niet optimaal.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 8

- Ouderen: er is een kwalitatief getinte vraag. De wethouder komt na de zomer met actuele cijfers en een geactualiseerde nota ouderenhuisvesting.
- De problemen op de woningmarkt: de regering, de corporaties en de banken zijn als eerste aanzet. Binnenkort komt het college met een aanvalsplan woningbouw met verschillende soorten maatregelen waarbij met alle betrokkenen wordt samengewerkt. Dit is wat de gemeente zelf kan doen om een bijdrage te leveren.
- Sociale huurwoningen: investeringen blijven nodig, ook vanwege de kwaliteit.
- De vraag naar jongerenhuisvesting: elke twee jaar wordt een breder onderzoek gedaan.
- Het meten van de slaagkans: onderzocht wordt hoe dit beter in beeld kan worden gebracht.
- Selwerd heeft te lang geduurd. Er komt binnenkort een wijkvernieuwingsplan.
- Meerstad: er wordt groenstedelijk wonen voor gezinnen mogelijk gemaakt. De behoefte daaraan bestaat maar de effectieve vraag ontbreekt.
- Erfpacht: het college komt na de zomer met een voorstel.
- Fietsenklemmen: het college gaat ermee door tot de wachtlijst is afgewerkt. De gebruikers zijn tevreden.
- Het college doet niets aan 'de overlast' van buitenspelende kinderen. Wel als sprake is van excessieve vormen van overlast.

De voorzitter:

- De volgende vragen worden schriftelijk beantwoord: ondersteuning VVE's, buitenlandse studenten, illegale panden en de menselijke kant en ombouw kantoorpanden.

De voorzitter sluit de vergadering om 16.20 uur.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 9

VERSLAG VERGADERING GECOMBINEERDE RAADSCOMMISSIES

GEMEENTEREKENING 2012 PROGRAMMA 9: ONDERHOUD EN BEHEER OPENBARE RUIMTE + PARAGRAAF 2 DUURZAAMHEID

Datum: 22 mei 2013

Plaats: Oude raadzaal

Tijd: 16.20-17.00

Aanwezig: mw. A. Postma (voorzitter), dhr. W. Moes (PvdA), dhr. J.P. Loopstra (PvdA) dhr. J. Evenhuis (VVD), dhr. R.P. Prummel (Stadspartij), dhr. A.W. Maat (Stadspartij), dhr. J.P. Dijk (SP), dhr. K.S.K. van der Veen (GroenLinks), mw. G.E.J. Copini (D66), mw. A. Kuik (CDA), mw. I.M. Jongman (ChristenUnie), mw. S. Klein Schaarsberg (Student & Stad), dhr. G.J. Kelder (PvdD)

Wethouder: dhr. J. Seton

Namens de griffie: mw. A. Weiland (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeuring (Notuleerservice Nederland)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Wethouder Seton wordt bijgestaan door de heren Sissing, Van Bolhuis en Van Heijst.

Dhr. Moes (PvdA):

- Geeft complimenten aan iedereen die ervoor zorgt dat de stad schoon blijft. De resultaten van de BORG liggen boven het beoogde niveau.
- BORG: wanneer merkt de stad iets van het uitstellen van het langcyclisch onderhoud? Wanneer moet extra worden geïnvesteerd om alles weer structureel op orde te krijgen? Wanneer is sprake van vervangen i.p.v. volstaan met onderhoud en wat zijn daarvan de kosten? De fractie wil weten of het onderzoek al is uitgevoerd en overweegt daarover een motie in te dienen.
- Wat doet de gemeente om zonnepanelen op de eigen daken van de gemeente te realiseren en bedrijven en instellingen te interesseren of hun daken beschikbaar te stellen?
- De bewonersparticipatie bij het onderhoud van de leefomgeving is succesvol. Is de groenparticipatie verder te verbreden en te versterken? Kunnen meer projecten worden gedaan en kunnen deze met schoonmaakactiviteiten worden verbreed?
- Spreker is tevreden over de afvalinzameling.
- Goed dat een lening wordt verstrekt aan Grunneger Power.
- Ligt de gemeente op schema bij het vervangen van verlichtingskabels? Hoeveel moet worden gedaan om het geheel op lange termijn op peil te houden?

Dhr. Evenhuis (VVD):

- De BORG-rapportages zien er goed uit.
- Kastanjeziekte: de fractie bepleit internationaal onderzoek. Als per jaar zes bomen worden vervangen, is na vijftig jaar alles vervangen.
- Spreker is blij met de bewonersparticipatie bij de leefomgeving.
- Herewegviaduct, de tussentijdse investeringen: waarom is dit nodig?
- Spreker vindt de conferentie duurzaamheid interessant. De stad is gezien de beperkte ruimte ongeschikt voor windmolens.

Dhr. Kelder (PvdD):

- Is blij dat resultaten zijn geboekt op het gebied van ecologie. Samenwerken met corporaties is belangrijk.
- Eetbare stad: activiteiten blijven nodig. Goed dat de bij aandacht krijgt.
- Graag aandacht voor diervriendelijk bestrijden van ongedierte, ook in opleidingen.
- Afvalscheiding blijft overal belangrijk, ook aan de bron bij de consument.
- Duurzaam wagenpark: naast het eigen wagenpark is het faciliteren van bedrijven en ondernemers door de gemeente van belang.

Verslag vergadering gecombineerde raadscommissies Rekening 2012 Programma 9 Onderhoud en beheer openbare ruimte 22 mei 2013 1

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 9

- Paragraaf duurzaamheid: de twee moties van de PvdD uit 2011 komen pas volgende week in de commissie. Spreker hoopt dat die goed worden uitgevoerd.
- Waarom zijn slechts 33 van de beoogde 50 groene daken gerealiseerd?

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Is positiever dan dhr. Moes over de vervanging van de verlichtingskabels.
- De aanpak van hondenpoep heeft resultaat, het is een succesvol project.
- Het onderdeel over stadstoezicht is positiever dan het in werkelijkheid was.
- De nascheiding van kunststoffen heeft succes. Spreker neemt aan dat dit wordt vervolgd. Klopt dit?

Dhr. Dijk (SP):

- Is het eens met mw. Jongman wat betreft het succes bij de aanpak van hondenpoep en de nascheiding van kunststoffen.
- Is blij met de resultaten van de BORG-rapportage.
- Complimenten voor het verduurzamen van de stad, waaronder het wagenpark.
- De gemeente moet de verpakkingindustrie blijven aanspreken.

Dhr. Van der Veen (GroenLinks):

- Hoe kunnen de BORG-scores stijgen terwijl er minder geld is?
- Ontsnipperingsproject: zijn er nog knelpunten in de stedelijke ecologische structuur? Gaat het college daarmee aan de slag?
- Is het eens met de opmerkingen over nascheiding. Komen er ook op andere plekken papiercontainers?
- Duurzaamheid, de brief bij de rekening: kunnen de uit 2009 en 2011 vrijgevallen middelen opnieuw worden ingezet voor duurzaamheid? Zo kan de bezuinigingstaakstelling van 7 ton worden opgeheven om daarmee in duurzaamheid te blijven investeren.

Dhr. Maat (Stadspartij):

- BORG: kunnen fietsklemmen verplicht worden gesteld bij kamerverhuurbedrijven?
- Biobrandstof uit gewassen: gewassen zijn er om op te eten. Het college moet eens zorgvuldig naar deze toepassing kijken.

Mw. Kuik (CDA):

- De BORG-score ziet er goed uit. Draagt een schone omgeving bij aan veiligheid? Kan dit worden gemeten?
- Participatie is succesvol, graag verder stimuleren.
- Papierinzameling: het beoogde doel is niet helemaal gehaald. Treft het college extra maatregelen? Of wordt de doelstelling aangepast?
- De fractie is tevreden over het beleid voor duurzaamheid.
- Herewegviaduct: er is zorg, onderhoud en vernieuwing is hard nodig.

Mw. Klein Schaarsberg (Student&Stad):

- BORG: goed dat extra nadruk op de binnenstad is gelegd.
- Eens met mw. Jongman wat betreft eigen initiatieven van bewoners.
- Stadsparken: complimenten voor het nieuwe beleid.
- Afvalinzameling: gaat de reserve in 2013 echt naar beneden?

Mw. Copini (D66):

- Complimenten voor de BORG-score en de groenparticipatie.
- Afvalinzameling en verduurzaming gaan goed. Hoe kan het dat bij het verduurzamen van het wagenpark ROEZ en OCSW achterlopen?
- Paragraaf duurzaamheid: spreker is tevreden over de integratie van het aspect duurzaamheid. Is de gemeente op schema met het uitvoeren van projecten die voortvloeien uit het masterplan energieneutraal Groningen?
- Hoe is de afgelopen jaren gestuurd op de resultaten bij het beleid voor duurzaamheid?
- Spreker vroeg tijdens de duurzaamheidscommissie aandacht voor drie punten: het belang van het goede voorbeeld geven door de gemeente, de flexibele toepassing van regelgeving bij zonnepanelen en laadpalen en het bieden van meer ruimte aan bewoners en bedrijven.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 9

Wethouder Seton:

- Neemt de complimenten over de BORG in ontvangst. Het is een kwetsbaar evenwicht. Het gebeurt met minder geld en dat kan door nog slimmer en integraler bezig te zijn.
- Langcyclisch onderhoud en de vraag van dhr. Moes: er is geen sprake van een bepaald omslagpunt waarna het zou kantelen. Er wordt wel gemeten hoe de staat van onderhoud verloopt. Het is een ingewikkelde rekensom om te bepalen hoe lang nog met onderhoud kan worden doorgedaan i.p.v. vertraagd investeren. Het hangt ook af van de hoeveelheid gelden die beschikbaar zijn voor investeringen. Het juiste kritieke punt is niet goed vast te stellen.
- Zonnepanelen: achttien daken van de gemeente zijn binnenkort voorzien. Het vervolg en de voorbeeldfunctie zitten in de ESCO.
- Bewonersparticipatie: de gemeente organiseert dit niet zelf, de gemeente lift mee op initiatieven. Er komen steeds meer initiatieven.
- Papierinzameling: er wordt minder ingezameld omdat mensen minder abonnementen hebben. De gemeente speelt erop in maar er is een grens in wat de gemeente kan doen.
- Hondenpoep: het beleid wordt geëvalueerd, het resultaat komt na de zomer naar de raad.
- Kastanjeziekte: de ziekte is nog niet onder controle. Er is goed internationaal onderzoek. Het vervangen van zes bomen per jaar: waarschijnlijk moeten er meer bomen worden vervangen.
- De Herewegviaduct is veilig. Er vindt uitgebreide monitoring plaats en in 2017 wordt het viaduct aangepakt. Als onveilige situaties ontstaan, neemt de gemeente aanvullende maatregelen.
- Windenergie: het college voert de motie over windmolens in de stad uit.
- Duurzaamheid doet de gemeente samen met partners.
- Kleinschalige akkerbouw en bijen: de gemeente zet er nog steeds op in.
- Ongediertebestrijding: in de opleiding wordt aandacht besteed aan diervriendelijke middelen. het college gebruikt deze middelen zo veel mogelijk.
- Duurzaam wagenpark: de gemeente moet het goede voorbeeld geven. ROEZ en OCSW blijven achter bij de beoogde doelstelling, er is wel groei.
- Moties fair trade: het college heeft de moties beantwoord.
- Groene daken: wethouder Van der Schaaf heeft al toegezegd dit te zullen uitzoeken.
- De gemeente gaat door met de burgerparticipatie.
- Nascheiding kunststof: dit gaat goed en de gemeente gaat ermee door. De gemeente blijft wel om zich heen kijken.
- Hoe met vrijgevallen gelden wordt omgegaan, bestaan afspraken. Het is niet bij de rekening aan de orde.
- Fietsklemmen bij kamerverhuurbedrijven: de vraag is of dit kan worden gehandhaafd.
- Biobrandstoffen uit gewassen: niet alle gewassen zijn geschikt als voedsel. Het moet in breder verband worden gezien.
- Schoon en veilig: er is een verband tussen beide, maar om dit te meten, is moeilijk. Het college benadert het integraal.
- Voor toiletten in het Noorderplantsoen wordt een oplossing gezocht.
- Afroming reserve: het college gaat het overschot uitfaseren door de tarieven minder te verhogen.
- Masterplan energie: het college is flink aan de gang, de tussenstand komt in 2015. Er wordt gestuurd op resultaten. Er wordt veel geïnvesteerd in relaties en netwerken.
- Minder regels: de landelijke regels stellen grenzen. Het nieuwe landelijke energieakkoord biedt openingen om te salderen en leidt dan tot nieuwe mogelijkheden.
- Straatverlichting: over vijf jaar is het niveau bereikt dat de gemeente alles kan gaan bijhouden.
- Knelpunten ecologische structuur: de gemeente is onvoldoende in staat om bewoners duidelijk te maken wat de gemeente doet op het gebied van ecologisch beheer en groen. Het college is overtuigd van het belang van ecologisch beheer.

De voorzitter sluit de vergadering om 17.00 uur.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 10

VERSLAG VERGADERING GECOMBINEERDE RAADSCOMMISSIES

GEMEENTEREKENING 2012 PROGRAMMA 10: VEILIGHEID

Datum: 22mei 2013
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 17.00-17.40 uur

Aanwezig: dhr. P.S. de Rook (voorzitter), dhr. W. Moes (PvdA), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), dhr. D. Jager (VVD), dhr. R.P. Prummel (Stadspartij), dhr. W.B. Leemhuis (GroenLinks), mw. L.R. van Gijlswijk (SP), dhr. B.N. Benjamins (D66), mw. A. Kuik (CDA), mw. I.M. Jongman (ChristenUnie), dhr. M. van den Anker (Student & Stad), mw. K. de Wrede (PvdD)

Burgemeester: dhr. J.P. Rehwinkel

Namens de griffie: dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeurig (Notuleerservice Nederland)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

Mw. Kuik (CDA):

- Is blij dat het veiligheidsgevoel flink is toegenomen.
- Stelt voor om toe te lichten wat met het doel voor het aantal mishandelingen wordt bedoeld.
- Veiligheid en uitgaan: mooi dat zich geen incidenten met glas hebben voorgedaan door het inzetten van polycarbonaat.
- Mooi dat de geweldsincidenten met 16% zijn afgenomen.
- De brandweer haalt de opkomstnorm niet. Spreker wijst op de meldingen vanuit het UMCG. Hoe kan die norm wel worden gehaald?
- Is blij met de vele inspecties van kamerverhuurpanden door de brandweer.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- De inspecties bij verbouw en nieuwbouw worden door personele problemen al voor het tweede jaar op rij niet gehaald. Wat gaat het college doen om de doelen te halen?
- De tekst is summier in het beantwoorden van de vraag of de doelen zijn behaald. Dit zou in de rekening 2013 beter moeten.
- De overlast door omwonenden is toegenomen. Spreker vindt dat dit soort overlast moet worden teruggedrongen, samen met corporaties. Wat vindt het college?

Dhr. Benjamins (D66):

- Is het eens met de opmerking van de SP over de inspecties bij verbouw en nieuwbouw. Vorig jaar was er een probleem bij de kamerverhuurpanden. Is er met de inspecties structureel iets mis?
- Opkomsttijden: er wordt een vergelijking gemaakt met qua omvang vergelijkbare stedelijke gebieden. Spreker vindt dat wat vreemd.
- Waar komt het beperkte middellangetermijndoel van veilig uitgaan en veilige evenementen vandaan?
- Eens met de opmerking van de SP over de beperkte cijfers over de doelen.

Dhr. Van den Anker (Student&Stad):

- Is blij dat het aantal geweldsincidenten is gedaald, vooral bij uitgaan en evenementen.
- De inzet van de openbareordeteams laten goede resultaten zien.
- Goed dat het aantal inbraken is gedaald. Spreker hoopt dat deze trend zich doorzet en dat er meer aan kan worden gedaan.
- Is een toename van het aantal meldingen van mensenhandel wel als positief te kenschetsen?
- Rampenbestrijding: spreker noemt opnieuw de regionalisering en de gripstructuren.
- De fractie is tevreden met de aanpak inspecties kamerverhuurpanden. Spreker hoopt dat dit blijft stijgen, ook de nieuwe panden. Eens met de vragen die al zijn gesteld.

Verslag vergadering gecombineerde raadscommissies Rekening 2012 Programma 10 Veiligheid 22 mei 2013 1

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 10

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Eens met vraag van dhr. Van den Anker over het toegenomen aantal meldingen mensenhandel. Graag volgende keer een subtielere tekst.
- Eens met de opmerkingen over geweldsincidenten bij uitgaan en evenementen.
- Spreker is blij met de toegenomen inspecties bij kamerverhuurpanden. Eens met de vraag over de omvang van de personeelsinzet.
- Opkomstcijfers: volgens spreker komt dit door het nieuwe systeem en dat vindt zij vreemd. Hoe kan dat?

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Hoe komt het dat het aantal geweldsincidenten in de binnenstad is afgenomen?
- Mensenhandel en prostitutie: spreker weet uit eigen ervaring dat de meldingen soms niet goed bij de meldkamer binnenkomen.
- Grip en rampenbestrijding: graag meer specificeren in de rekening.

Mw. De Wrede (PvdD):

- Vindt het belangrijk dat het inzicht in veiligheid begint bij welzijn- en onderwijsinstellingen. Een positieve sfeer is belangrijk. Het schoonhouden en het groen houden van de stad horen daarbij.
- Goed dat polycarbonaat i.p.v. glas is gepromoot.
- Integriteit en veiligheid: het college zet goede stappen i.v.m. soft drugs.
- Graag duidelijkheid over het niet doorgaan van projecten op het gebied van mensenhandel.
- De activiteiten m.b.t. brandpreventie zien er goed uit. Tip: fruitsalades hebben vele voordelen boven barbecueën.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Is blij dat overlast en criminaliteit binnen de perken worden gehouden en met een daling van het aantal aangiften voor geweldsdelicten.
- Heeft zorgen bij de inzet van de openbare ordeteams. Hoe moet dit als er minder toezichthouders zijn bij Stadtoezicht?
- Waarom is het binnen de horeca niet gelukt over te gaan tot een collectief lokaalverbod? Wanneer wordt dit gerealiseerd?
- Een te lange aanrijtijd van de brandweer is niet acceptabel. Graag de toezegging dat de normen voor aanrijtijden in de gehele stad worden gehaald. Inspecties van studentenhuizen moeten op tijd plaats vinden.
- Groningen moet op het gebied van soft drugs en regulering van overlast zijn eigen pad volgen.

Dhr. Jager (VVD):

- Geeft complimenten, veel vragen zijn al beantwoord bij het bezoek aan de politie.
- Is het eens met de vraag van dhr. Leemhuis over de afname van het aantal geweldsincidenten in de binnenstad.

Dhr. Moes (PvdA):

- De aanpak met hot spots: kan net als in Amsterdam tevens voor een aanpak met 'hot shots' worden gekozen? Het gaat bv. om veelplegers en multiprobleemgezinnen.
- Er is een nadeel van 64.000 euro op de inzet van en schade aan bussen bij Project X te Haren. Hoort die rekening niet in Haren te liggen?
- Waarom staat in de rekening niet hoeveel wietkwekerijen zijn opgerold?
- Heeft het iets gestegen cijfer voor overlast iets te maken met de bezuinigingen op hulp aan mensen in psychische nood?

Burgemeester Rehwinkel:

- Bedankt de raadsleden voor het noemen van de positieve tendensen. Op onderdelen kan het nog beter.
- Soms staan in de rekening bijzondere formuleringen.
- Het gaat goed met veilig uitgaan, de doelstelling voor eind 2014 is al gehaald. Dit is een succes van de openbare ordeteams.
- Het invoeren van een collectief lokaalverbod in de horeca: dit moeten ondernemers zelf doen.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 10

- Opkomstnormen: er bestaan wettelijke normen maar de stad heeft te maken met een groot buitengebied. Daarom wordt extra geïnvesteerd in preventieve maatregelen.
- Inspecties kamerverhuurpanden: er wordt wel degelijk resultaat bereikt. Het dalen van de aantallen inspecties bij nieuwbouw en verbouw komt door de afnemende activiteit in de bouw.
- De burgemeester zegt toe extra informatie toe te sturen over grip- en mensenhandelsituaties, voor zover beschikbaar.
- Mensenhandel: de controle van het alarmsysteem gebeurt in het kader van de controle op het vergunningensysteem voor het prostitutiebedrijf. Dit staat los van de aanpak van mensenhandel.
- De overgang naar Drachten heeft tot vertraging geleid. Ten eerste omdat de centralist de hele melding in het systeem moet invoeren. Ten tweede wordt nu via P2000 i.p.v. via C2000 gealarmeerd. De vertraging is bij elk één minuut. Er wordt extra geïnvesteerd in de voorkant en er wordt nog gekeken naar dit technische punt.
- De bezuiniging op de psychisch gestoorden: het is niet bekend of dit tot een toename van de cijfers over overlast heeft geleid. Het college houdt de vinger goed aan de pols. Er is al jaren een aanpak van de top 100 aan veelplegers. Ook is er een aanpak voor de top 10 in de stad zelf.
- De uitwerking van de nieuwe Drank- en Horecawet komt door verschillende redenen niet voor de zomer 2013.
- Kosten schade aan bussen Project X Haren: de inzet van het college is om tot een verdeling van de kosten te komen. Er komt een gesprek met de gemeente Haren.
- De daling van het aantal geweldsdelicten in de binnenstad is te verklaren uit het optreden van de openbare ordeteams.

De voorzitter:

- Stelt vast dat de burgemeester terugkomt op een vraag van **mw. Van Gijlswijk (SP)** over de oorzaak van het aantal gedaalde inspecties bij de nieuwbouw en de verbouw: hoe kan het dat in de rekening staat dat het een personele oorzaak heeft terwijl de burgemeester zegt dat het komt door de verminderde bouwactiviteit?

De voorzitter sluit de vergadering om 17.40 uur.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 11-13

VERSLAG VERGADERING GECOMBINEERDE RAADSCOMMISSIES

GEMEENTEREKENING 2012 PROGRAMMA 11-13: STADHUIS EN STADJER, BEDRIJFVOERING, OVERIG

Datum: 22 mei 2013
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 17.40-18.20 uur

Aanwezig: dhr. P.S. de Rook (voorzitter), dhr. R.O. Martens (PvdA), dhr. W. Moes (PvdA), mw. S.A. Koebrugge (VVD), mw. L.R. van Gijlswijk (SP), dhr. R.P. Prummel (Stadspartij), dhr. W.B. Leemhuis (GroenLinks), dhr. B.N. Benjamins (D66), mw. A. Kuik (CDA), dhr. J.P.A. van Rooij (Student & Stad), mw. K. de Wrede (PvdD)

Wethouder: dhr. T. Schroor

Namens de griffie: dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeuring (Notuleerservice Nederland)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Stadhuis: de wachttijd op afspraak binnen 5 minuten is niet gehaald. Ook het telefonisch beantwoorden bij het eerste contact is eveneens onder de maat. Worden de cijfers in 2014 gehaald? Welke mogelijkheden heeft het college om bij te sturen?

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Stadhuis en Stadjer: er wordt verouderde informatie gegeven. Op welke informatie moet de raad zich baseren?
- Invoering 14050: er zijn nog problemen, spreker hoopt dat dit aanloopproblemen zijn.
- Bedrijfsvoering: valt iets te zeggen over de opmerking van de accountant m.b.t. de rechtmatigheid van salarisprocessen?
- Al vaker zei de fractie zorgen te hebben over het Shared Service Center. Op welke manier besteedt het college aandacht aan de vele dingen die tegelijk worden ingevoerd en gevolgen hebben voor het personeel?

Dhr. Benjamins (D66):

- Stadhuis en Stadjer: waarom is nieuw briefpapier ontworpen terwijl wordt gewerkt aan een passende digitale communicatie-infrastructuur?
- Bedrijfsvoering: jammer dat het personeel niet met hetzelfde tabloïd werkt.
- Personeelsontwikkeling, HRM-beleid: wat zijn de doelen?
- Externe inhuur: hoe kan het dat ROEZ de meeste inhuur heeft? Welke langlopende inhuurcontracten zijn nog actueel?

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Vindt het contact met de burger nog onvoldoende. Spreker twijfelt over het hanteren van terugbelnotities. Hoe kan het dat het beantwoorden van inhoudelijke vragen beneden de norm is? Kunnen de publieksbalies op zaterdag worden opengesteld?
- Groningen schiet tekort op het gebied van internet. De website van de gemeente Leeuwarden ziet er beter uit.
- Wat vindt het college van meerdere wijkwebsites in één wijk? Kunnen die worden ondersteund?
- Publieke dienstverlening: de fractie heeft problemen met de kwijtschelding. De verwachte verruiming van de vermogenstoets is niet doorgegaan.

Dhr. Martens (PvdA):

- Herkent het negatieve oordeel over de dienstverlening niet. De stad is geklommen in de landelijke benchmark.

Verslag vergadering gecombineerde raadscommissies Rekening 2012 Programma 11-13 Stadhuis en stadjer, 1
Bedrijfsvoering, Onderhoud 22 mei 2013

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 11-13

- De beleidscommunicatie is verbeterd.
- De website is laagdrempelig geworden. De fractie houdt het in de gaten omdat nog niet aan alle landelijke normen is voldaan.
- Bij bedrijfsvoering valt terrein te winnen. Er zijn voldoende functioneringsgesprekken nodig.
- De fractie maakt zich zorgen over het gebrek aan nieuwe instroom. Zo wordt geen nieuw talent aangetrokken.

Mw. De Wrede (PvdD):

- Is benieuwd naar de reactie van inwoners op de beperking van de vrije inloop op publiekslocaties.
- Het faciliteren van burgerparticipatie: hoe ziet het college dit zelf?
- Er zijn meer dwangbevelen en aanmaningen: is het college voornemens beleid op te zetten voor een steeds groter wordende groep die in financiële problemen komt?
- De open informatiehuishouding betreffende ict: kan de wethouder iets meer vertellen?
- Het nieuwe werken: kan de raad een evaluatie tegemoet zien?
- Het ziekteverzuim ziet er redelijk goed uit.
- Kunnen meer zonnepanelen worden geplaatst?
- De fractie is tevreden over de social return.

Mw. Kuik (CDA):

- Dienstverlening: het geven van de juiste antwoorden op vragen van inwoners moet prioriteit hebben.
- Wat wordt volgende jaren gedaan om het ziekteverzuim onder het beoogde doel te krijgen?
- Externe inhuur is 2,9% geworden terwijl 13% was beoogd. Dat is een goed resultaat.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Wachttijden en normen publieke dienstverlening: eens met de opmerking van de SP.
- Formatie en bezetting: kan de formatie worden teruggebracht tot de huidige bezetting om de omvang van het personeel te verkleinen?
- Meldpunt overlast: hoe goed is het meldpunt bereikbaar?

Dhr. Van Rooij (Student&Stad):

- Digitalisering: de gemeente is op de goede weg maar spreker deelt de kritische kanttekeningen.
- Shared Service Center: spreker deelt de vragen van dhr. Leemhuis.
- Eens met de opmerkingen van dhr. Martens over functioneringsgesprekken en het gebrek aan nieuwe instroom.

Wethouder Schroor:

- Afhandeling van contacten: de wethouder verwijst naar de tabel.
- 14050 is net gelanceerd.
- Telefonische contacten is met 10% gedaald. Dit alles wordt bij KCC geïntegreerd. Frontoffice services: alleen DIA en Stadsbeheer zijn op dit moment aangesloten, de rest volgt. Er zijn nog kinderziekten. 2013 is een overgangsjaar, in 2014 is het gerealiseerd. Tijdens de verbouwing gaan de verbeteringen door om de doelen te bereiken.
- De salarisprocessen zijn op orde. Bij onkostenvergoedingen zit nog een probleem. In overleg met de raad wordt het normenkader bekeken.
- Shared Service Center: het is een majeure en ingewikkelde operatie.
- Er komt nog een debat over "Bring your own device".
- De doelen van het HRM-beleid staan op blz. 242.
- Inhuur ROEZ: veel contracten worden eind van het jaar stopgezet. Bij externe inhuur zit veel jonge instroom. De wethouder vindt het spijtig dat onvoldoende jonge instroom plaatsvindt. Het college kijkt hoe hier iets aan kan worden gedaan. Het is onderwerp van gesprek met de bonden.
- Vraag VVD, bezetting en formatie: deeltijdbanen en langdurige ziekte spelen hierbij een rol, evenals de flexibele schil. De wethouder komt erop terug.
- Websites in wijken: dit kan bij de ict-visie worden besproken.
- Functioneringsgesprekken: de wethouder is ook nog niet tevreden, het moet beter.

Verslag vergadering gecombineerde raadscommissies Rekening 2012 Programma 11-13 Stadhuis en stadjer, 2
Bedrijfsvoering, Onderhoud 22 mei 2013

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 11-13

- De vrije inloop: de wachttijd bij afspraak is erg laag, 2 tot 3 minuten, en bij de vrije inloop maar liefst 15 tot 20 minuten. De klanttevredenheid is groot bij afspraken.
- Binnenkort komt een brief naar de raad over de pilot m.b.t. de vrije inloop.
- De onderwerpen informatievoorziening en de privacygevoeligheid komen in de ict-visie aan de orde. Het principe wordt dat informatie openbaar is, tenzij dit niet kan vanwege privacygevoeligheid.

De voorzitter sluit de vergadering om 18.20 uur.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 14-15

VERSLAG VERGADERING GECOMBINEERDE RAADSCOMMISSIES

GEMEENTEREKENING 2012 PROGRAMMA 14-15: LOKALE BELASTINGEN EN HEFFINGEN, ALGEMENE INKOMSTEN EN POST ONVOORZIEN

Datum: 22 mei 2013
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 18.20-19.00 uur

Aanwezig: dhr. P.S. de Rook (voorzitter), dhr. R.O. Martens (PvdA), dhr. W. Moes (PvdA), mw. S.A. Koebrugge (VVD), mw. L.R. van Gijlswijk (SP), dhr. J.H. Luhoff (D66), mw. A. Kuik (CDA), mw. I.M. Jongman (ChristenUnie), dhr. R.P. Prummel (Stadspartij), dhr. J.P.A. van Rooij (Student & Stad), mw. K. de Wrede (PvdD)

Wethouder: dhr. T. Schroor

Namens de griffie: dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeuring (Notuleerservice Nederland)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Vindt de belastingen al jaren te hoog. In de huidige situatie kan de gemeente de belastingen echter niet verlagen, dan zouden de bezuinigingen nog groter worden. Spreker benijdt de wethouder van financiën niet, hij zal met een oplossing moeten komen.
- Logiesbelasting: de fractie ziet graag een relatie met maatregelen ter bevordering van toerisme en meer congressen.
- De leges voor drank, horeca en prostitutie moeten ook kostendekkend worden.

Dhr. Martens (PvdA):

- Is tevreden met de oplossing voor de afvalstoffenheffing.
- Is ook tevreden met de soepele opstelling bij de precario en de logiesbelasting. De moties zijn naar tevredenheid afgehandeld.
- Is tevreden met het beleid om armoedeval te voorkomen via het kwijtscheldingsbeleid. De fractie houdt in de gaten wat de gevolgen van de vermogenstoets voor minima zijn.
- Is geschrokken van de lage kostendekkendheid bij parkeren, die is slechts 89%.
- Adviseert het college het risico van veel bezwaren tegen de Woz-waarde goed in de gaten te houden.
- Gelukkig zakt Groningen op de lijst van duurste gemeenten.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- De kostendekkendheid: is uit te leggen dat de kostendekkendheid veel hoger is dan 100%, zoals bij de leges kansspelen?
- De begrafenisrechten zijn voor het tweede jaar op rij meer dan kostendekkend. Er is reden de leges te verlagen. Kan het college met een voorstel komen?
- De leges handelsreclame en de leges sloopactiviteiten zijn eveneens meer dan kostendekkend. Spreker heeft hier geen moeite mee.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Ozb: wat vindt het college van de opmerking van de accountant over de voorspelbaarheid van de ozb-opbrengsten t.o.v. de derde voortgangsrapportage?
- Afvalstoffenheffing: spreker is verbaasd dat in de rekening staat dat een positief resultaat van 540.000 euro is behaald terwijl de accountant over 1 miljoen euro spreekt. Ondanks aanpassen van de heffing voorspelt de accountant nog steeds positieve opbrengsten in de toekomst. Spreker bepleit daarom verruiming van de kwijtschelding. Graag een reactie.

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 14-15

Dhr. Luhoff (D66):

- Ozb en afvalstoffenheffing, peildatum 1 januari: hoe gaat het college om met de voorspelbaarheid van de opbrengsten?
- Bezwaarschriften ozb leiden tot minder inkomsten voor de gemeente. Hoe kan het dat de taxaties zo afwijken van de werkelijke waarde?

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Lokale lastendruk: Groningen staat nog hoog op de lijst van gemeenten met de hoogste lasten. De fractie heeft nog geen oplossing hoe met lastendruk en bezuinigingen om te gaan.
- Begrafenisrechten hebben een kostendekkendheid van 115%. Spreker wijst op zwemmen en cultuur waar de kostendekkendheid erg laag is. De fractie begrijpt niet waarom het begraven een dergelijke hoge kostendekkendheid moet hebben. De fractie overweegt een motie.

Dhr. Van Rooij (Student&Stad):

- Groningen staat hoog wat betreft lokale lasten.
- Kwijtschelding afvalstoffenheffing: het is onterecht dat studenten dit niet kunnen aanvragen.
- Bezwaren tegen de woz-waarde: spreker doet de suggestie om deze waarden wat lager te stellen zodat geen kosten voor juridische procedures hoeven te worden gemaakt.
- Graag een reactie bij de lagere opbrengst voor de markt.

Mw. Kuik (CDA):

- Woonlasten zijn erg hoog.
- Eens met mw. Jongman wat betreft de hoogte van de begrafenisrechten.
- CBK kunstuitleen: de 56% kostendekkendheid kan omhoog.

Mw. De Wrede (PvdD):

- De ozb-opbrengst is lager dan begroot. Graag een reactie van de wethouder op de achterliggende oorzaken.
- Is blij dat de sociale minima worden ontzien bij de tarieven voor de hondenbelasting. De hondenbelasting is in Groningen nog erg hoog.
- Is het eens met mw. Jongman wat betreft de te hoge begrafenisrechten.

Wethouder Schroor:

- Stuurt binnenkort een brief over de herinrichting van de begroting. De tarieven voor het komende jaar komen daar aan de orde en met de raad zal hierover gediscussieerd kunnen worden net als over de kostendekkendheid. Dit debat vindt voor de begroting plaats.
- Kostendekkendheid: kansspelen komen niet vaak voor, en de tarieven hebben geen invloed op bedrijven.
- Parkeerbedrijf: de kostendekkendheid is daar laag omdat de gemeente er geld aan onttrekt voor o.a. fietsen.
- Peildatum ozb en afvalstoffenheffing: aan het eind van het jaar zijn er verschillen omdat de beoogde aansluitingen die door de diensten worden aangeleverd per dienst verschillen
- Proceskosten. Er wordt aan gewerkt om dit te verhelpen.
- Woz-bezwaren: de gemeente kan er niet veel aan doen. De gemeente wil terechte waarden stellen, ook om geen inkomsten te missen. De meeste mensen gaan niet in bezwaar. Het is inderdaad jammer van de proceskosten. Het systeem houdt in dat niet elk huis apart wordt getaxeerd.
- Totaal resultaat afvalstoffenheffing: de 1 miljoen euro in het raadsvoorstel bestaat uit 0,6 miljoen euro aan vuilverwerkingkosten en samen met de leges van 459.000 euro is dit totaal 1 miljoen euro. In de rekening worden deze twee posten onderscheiden terwijl de accountant het totaalbedrag van 1 miljoen euro heeft vermeld.
- Als bij de afvalstoffenheffing meer dan 100% kostendekkendheid optreedt, wordt het meerdere terugbetaald.
- Begrafenisrechten: na twee jaar kan nog niet worden gezegd dat de hoge kostendekkendheid een structureel karakter heeft. De wethouder vindt de tarieven op dit moment goed vergeleken met wat in Nederland aan tarieven wordt betaald. Het beleid en de kostentoerekening zijn goed. De wethouder heeft geen principiële bezwaren tegen het terugbetalen van een deel van

Verslag - Rekening 22 mei 2013 - Programma 14-15

de kosten maar kan niet overzien wat allemaal uit die opbrengsten wordt betaald. Dit is een financieel punt.

- Toezegging begrafenisrechten: de wethouder is bereid ernaar te kijken. Voor het debat in de raad op 29 mei 2013 ontvangt de raad een brief met uitleg over de opbouw van de begrafenisrechten. Het heeft ook met niet gemakkelijk te verrekenen reserves te maken.
- Op de vraag van **dhr. Moes** of een deel van het onderhoud van het park in Selwerderhof onder de begrafenisrechten valt: dit punt komt terug in de brief van het college.

De voorzitter sluit de vergadering om 18.50 uur.

Verslag - F&V 22 mei 2013 - stadstoezicht

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 22 mei 2013
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 9.00 – 10.05 uur

Aanwezig: de heer J. Spakman (voorzitter, PvdA), de dames L.R. van Gijlswijk (SP), K. de Wrede (Partij voor de Dieren), de heren W. Moes (PvdA), D. Jager (VVD), W.B. Leemhuis (GroenLinks), A. Sijbolts (Stadspartij), B. Benjamins (D66), B. Koops (CDA), M. Verhoef (ChristenUnie), M. van den Anker (Student en Stad)

Namens de griffie: mevrouw G. Mulder (commissiegriffier)

Namens het college: mevrouw J.A. Visscher (SP)

Insprekers: geen

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 9.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Stadstoezicht vervolg (stand van zaken en oplossingsrichting) (collegebrief 3 mei 2013)

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Wees het college steeds op de naïviteit van de veronderstelde budgettaire neutraliteit bij de vorming van Stadstoezicht. Helaas noodzaakt de financiële situatie nu tot het bijstellen van de ambities.
- Constateert dat het al werkend vormgeven van de organisatie een van de oorzaken is. Hoe voorkomt het college herhaling hiervan bij de vorming van het SSC en het KCC?
- Leest dat Veiligheidszorg Noord niet aan de verplichtingen kan voldoen en daarom geen baangarantie meer kan geven aan negen mensen, die met behoud van uitkering in opdracht van de Sociale Dienst voor langere tijd twee opleidingen volgen, betaald uit het participatiebudget.
- Stelt voor de baangarantie van Veiligheidszorg Noord over te nemen. Zo blijft de investering van de gemeente en de medewerkers in hun opleiding behouden én krijgt Stadstoezicht er gekwalificeerde capaciteit bij. Is het college hiertoe bereid binnen het gevraagde budget?
- Wil weten wanneer er een oplossing komt voor de stadswachten bij Veiligheidszorg Noord, die over twee weken examen zullen doen.
- Wijst erop dat een langdurig onderzoek ervoor zou kunnen zorgen dat tekorten verder oplopen.

Dhr. Moes (PvdA):

- Stelt dat de stad minder schoon, heel en veilig wordt door de plannen voor minder wijkagenten en het verdwijnen van stadswachten. Het is een drama voor de stad en de mensen die het betreft.
- Constateert dat ondanks de extra incidentele 315.000 euro in de begroting 2013 er nu een tekort is dat oploopt tot 620.000 euro in 2016.
- Vindt het ernstig dat er te weinig sturing en middelen waren en te veel ambities. Het was te voorkomen.
- Mist een verklaring. Wie hebben er zitten slapen en onvoldoende bestuurlijk toezicht gehouden?
- Gaat nu niet akkoord met het collegevoorstel en wil eerst kijken of de ambities overeind kunnen blijven.
- Pleit voor een extern onderzoek, omdat een blik van buiten verfrissend kan werken.
- Bespreekt een onderzoeksvoorstel graag al in de komende gemeenteraadsvergadering en anders bij het Voorjaarsdebat.
- Wil met een analyse van de problemen bij Stadstoezicht ook graag aanbevelingen om te voorkomen

Verslag - F&V 22 mei 2013 - stadstoezicht

dat problemen bij andere organisatieveranderingen over de schutting worden gegooid.

- Wil dat het onderzoek de problemen structureel oplost en vindt dat zwaarder wegen dan een eventuele vertraging van drie tot zes maanden.
- Wijst erop dat Veiligheidszorg Noord mensen zal moeten ontslaan wanneer de gemeente niet meer om stadswachten vraagt.
- Heeft de indruk dat de gemeente geen gesubsidieerde banen gewit heeft en vindt negen weinig ambitieus. De overheid heeft een voorbeeldfunctie.
- Overweegt een motie in te dienen met een streefgetal voor gesubsidieerde banen in de orde van grootte van 1% van de totale formatie.

Dhr. Sijbolts (Stads partij):

- Vindt het zeer teleurstellend dat de opdracht niet in balans bleek met beschikbare middelen en capaciteit. De dekkinggraad is nooit 100 fte geweest en verslechtert verder door de problemen.
- Vraagt zich af of er wel voldoende is gekeken naar steden waar Stadstoezicht al bestaat.
- Ziet als enig lichtpuntje dat teamleiders en handhavers zeer gemotiveerd zijn.
- Zou met tegenzin kunnen accepteren dat het basisniveau wordt behaald, minder niet.
- Kan zich niet vinden in de voorgestelde oplossing voor stadswachten en steunde het stoppen met gesubsidieerde arbeid in de nota Actief in goede banen al niet.
- Verbaast zich erover dat in 2012 gesubsidieerde arbeid sneller is afgebouwd dan gepland. Hoe kan dat?
- Vindt het onbestaanbaar en onacceptabel te beknibbelen op handhaving en toezicht, ook vanwege de preventieve werking van stadswachten. Het is bijna wachten op de burgerwacht in het straatbeeld.
- Vraagt een reactie op de mogelijkheid met Stadstoezicht op te vangen dat er bij de politie tijdens de nationalisering een kleine terugval op kan treden. Nu dreigt een dubbele terugval te ontstaan.
- Lijkt een onderzoek naar Stadstoezicht nuttig, maar twijfelt aan een bredere opzet.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Vindt de oplossingsrichtingen van het college financieel en inhoudelijk onvoldoende onderbouwd.
- Wil eerst een overzicht wat er precies is misgegaan en een financieel staatje van de scenario's.
- Informeert naar de gevolgen voor de werkdruk van de politie, die ook rekent op geplande inzet van Stadstoezicht.
- Verwacht een reëel beleidsvoorstel dat tegelijk betaalbaar is en het gevoel van veiligheid borgt.

Dhr. Koops (CDA):

- Is behoorlijk teleurgesteld en is er niet van overtuigd dat dit de juiste en enige oplossingsrichting is.
- Heeft het beeld dat de gestelde doelen ondoordacht, niet realistisch en vaag zijn.
- Was tegenstander van een vakdirectie. Beter regie en efficiënter werken zijn ook niet uitgekomen. Mensen bij elkaar zetten is makkelijker dan ze integraal laten samenwerken.
- Sluit aan bij de PvdA wat betreft voorstellen over de bezetting.
- Vindt het onduidelijk welke ambities geschrapt gaan worden. Geld en bezetting schieten tekort.
- Acht de voorstellen te mager en onvoldoende voor de lange termijn. Het is te veel een open eind.
- Roept op bij de begroting terug te komen met een beter doortimmerd voorstel, waarbij bestaand organisatietalent binnen het concern de doelen scherper bijstelt en meer op regie inzet.
- Is er niet voor dezelfde mensen onderzoek te laten doen die Stadstoezicht destijds oprichtten.
- Vraagt zich af of een onderzoek wel zo breed moet zijn, terwijl de problemen zich toespitsen op Stadstoezicht.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Noemt het een valse start, omdat er een jaar vertraging was, de organisatie al werkende op gang moest komen en er onderdelen met financiële tekorten werden toegevoegd.
- Vraagt zich af of er bij de dienst SOZAWE geen mensen bekend waren die bij Stadstoezicht hadden kunnen werken.
- Houdt vast aan het uitgangspunt van een basiscapaciteit voor toezicht en handhaving.
- Kan zich vinden in een extern onderzoek om te achterhalen hoe het zo gekomen is, maar oppert ook de mogelijkheid een afgebakend en goedkoper onderzoek door de Rekenkamer te laten uitvoeren.

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Vraagt zich af of de uitgangssituatie wel goed doordacht is. Waren de problemen niet te voorzien?

Verslag - F&V 22 mei 2013 - stadstoezicht

- Leest dat financiële tekorten grotendeels samenhangen met een gebrek aan capaciteit om bonnen uit te schrijven. Inkomsten in de begroting van 2012 zijn zelfs voor tweederde gebaseerd op bonnen. Dit leidt tot suggestieve aannames over de volgens sommigen op bonnen gerichte aanpak van boa's.
- Vraagt of inzet gedifferentieerd wordt naar overlastfeiten. Het lijkt erop dat hondeneigenaren relatief meer bestuurlijke strafbeschikkingen krijgen dan gewone huishoudens voor afvaloverlast.
- Kan zich vinden in het inzetten van specialistische kennis, gemeentelijke medewerkers met een tweede loopbaan en stagiaires.
- Noemt toezicht houden een vak apart, waarvoor sociale vaardigheden vereist zijn.
- Vraagt wat gedaan is met de adviezen van de Ombudsman. Er blijkt geen gedragsprotocol te zijn.

Dhr. Benjamins (D66):

- Was vorig jaar al bezorgd over het ambitieniveau, zeker wat betreft het beoogde aantal bestuurlijke strafbeschikkingen.
- Leerde uit navraag dat in 2011 92 mensen werkzaam waren bij Stadstoezicht. Waarom lijkt het in de grafiek om bijna 100 mensen te gaan?
- Is blij dat de evenementenorganisatie stappen maakt en dat stadswachten doorstromen.
- Had graag meer mogelijke oplossingsrichtingen gezien om af te kunnen wegen, zoals de optie van een extern onderzoek, ook al zal een extern onderzoek waarschijnlijk te verdragend werken.

Dhr. Jager (VVD):

- Is evenals andere fracties teleurgesteld in de gang van zaken.
- Pleitte eerder al voor reguliere banen en behoud van continuïteit en kwaliteit. Nu stroomt iedereen door naar externe partijen en verdwijnt de investering.
- Vindt het kwalijk dat handhavers op straat nu de dupe worden van geldgebrek en het falen van de top van de organisatie, terwijl het doel juist was dat burgers zich ondersteund en veiliger voelden.
- Vindt het daarom beter in de top van de organisatie te snijden dan in de uitvoerende laag.
- Herinnert eraan dat mensen van Veiligheidszorg ook toezeggingen zijn gedaan.
- Is voor een onderzoek, al mag het niet te lang duren.
- Ziet weinig in het overdragen van taken aan de politie, die hier in het verleden ook niet op lette.
- Wil op korte termijn kwalitatief goed Stadstoezicht.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Verbaast zich over de gebrekkige analyse en de smal gedefinieerde oplossing van extra geld.
- Ziet graag een uitwerking van de optie met dezelfde middelen minder handhaving en meer gesubsidieerde arbeid te bereiken of een onderbouwing waarom die optie niet zou kunnen.
- Tilt zwaar aan een onderzoek om eerst duidelijk te krijgen wat er de afgelopen tweeënhalve jaar is gebeurd en waarom steeds sussend is gesteld dat het wel goed zou komen.
- Is benieuwd waarom het aantal bestuurlijke strafbeschikkingen achterbleef, waarom er minder toezicht en handhaving was en waarom het college dacht dat de extra taken mogelijk waren.
- Herinnert eraan dat eerder al extra geld in Stadstoezicht is gestoken.
- Noemt het schrijnend dat juist werkervaringsplaatsen onder de oplossing lijken te lijden.

Wethouder Visscher:

- Begrijpt de ontevredenheid en het spijt haar dat het vormgeven van Stadstoezicht niet goed is gegaan.
- Is met het college begonnen de gemaakte fouten te herstellen en wil graag richting om zo snel mogelijk tot een goede en verantwoorde vormgeving te komen.
- Heeft behoorlijk goed in beeld wat er mis is gegaan. Het gaat om de vraag hoe het mis heeft kunnen gaan en hoe dat in de toekomst te voorkomen is.
- Verklaart de valse start uit verkeerde uitgangspunten en wishful thinking. Het later toevoegen van taken was niet onlogisch, maar het college liet na onmiddellijk de consequenties door te rekenen.
- Geeft toe dat het college ook eerder consequenties van externe ontwikkelingen had moeten vertalen en delen met de raad.
- Constateert dat de politie zich landelijk en ook in Groningen terugtrekt van overlastfeiten, ook al let de burgemeester scherp op het uitvoeren van politietaken zoals die zijn toegezegd.
- Zegt toe een voorstel te doen voor een onderzoek om met een externe blik te kijken hoe het mis heeft kunnen gaan en waarom verbetervoorstellen lang op zich lieten wachten, ook om bij

Verslag - F&V 22 mei 2013 - stadstoezicht

- toekomstige operaties als het SSC en het KCC niet dezelfde fouten te zullen maken.
- Is al druk bezig de aansturing aan te passen en de werkprocessen grondig te herzien.
- Noemt als voorbeeld een medewerker die vergunningverlening bij evenementen gaat verbeteren. Met organisatoren van evenementen is vorige week vrijdag een goede agenda opgesteld.
- Beamt dat de integratie nog onvoldoende is en dat specialisme nodig blijft, maar wijst er ook op dat Stadgers in het verleden last hadden van de veelheid aan verschillende handhavers.
- Ziet Stadstoezicht als sluitstuk van de aanpak in stadsdelen om met stadsdeelcoördinatie en bewonersorganisaties afspraken te maken over de leefomgeving.
- Noemt het lastig de juiste balans te bereiken tussen het doel van een schone, hele en veilige leefomgeving en het doel van re-integratie, aangezien die budgetten enorm zijn afgenomen.
- Gaf herhaaldelijk aan dat het bonnen schrijven een middel is om dat eerste doel te bereiken. Het is niet raar in de begroting met inkomsten daaruit te rekenen. De verwachtingen klopten echter niet.
- Neemt krachtig afstand van kwalificaties in de FNV-brief hoe de gemeente tegen bijstandsgerechtigden aan zou kijken.
- Nuanceert dat de gemeente geen banen zou witten. Dertig mensen op een leerwerkplek kregen via Veiligheidszorg Noord een tijdelijk contract. Deze stichting is met andere gemeenten opgericht. Het gaat niet alleen om stadswachten.
- Wijst erop dat de reorganisatie bij Veiligheidszorg Noord vanwege opdrogende re-integratiebudgetten tot ontslagen leidt.
- Spreekt met Veiligheidszorg Noord over mogelijke oplossingen voor elf stadswachten en geeft hun voor 1 juni 2013 duidelijkheid. Baangaranties kunnen alleen opgaan voor medewerkers die aan de kwaliteitscriteria voldoen.
- Stelt voor niet te wachten met het treffen van verdere maatregelen.
- Kondigt een collegebrief aan over de gewisselde punten en met voorstellen. De brief komt ruim op tijd ter bespreking in het Voorjaarsdebat.
- Meldt dat het herstellen van het begrotingstekort en incidentele middelen om processen op orde te brengen, zorgt voor het op peil houden van handhaving, maar geen ruimte laat voor stadswachten.
- Kan met extra middelen in 2014 wel stadswachten aan het werk hebben en zo ook werken aan re-integratie.
- Wil volgend jaar bezien of de organisatie zo is ingericht dat met zo min mogelijk middelen aan het gewenste niveau kan worden voldaan.

De collegebrief wordt op verzoek van de PvdA als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 29 mei 2013.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 10.05 uur.

Verslag - F&V 22 mei 2013

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 22 mei 2013
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 22.15 uur

Aanwezig: de heer J. Spakman (voorzitter, PvdA), de dames C.E. Bloemhoff (PvdA), S.A. Koebrugge (VVD), L.R. van Gijlswijk (SP), K. de Wrede (Partij voor de Dieren), de heren B. Baldew (PvdA), W.B. Leemhuis (GroenLinks), A. Sijbolts (Stadspartij), R.P. Prummel (Stadspartij), J.H. Luhoff (D66), B. Koops (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), M. van den Anker (Student en Stad)
Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)
Namens het college: de heer T. Schroor (D66)
Afwezig m.k.: de heren D. Jager (VVD), M.T. Gijbsbertsen (GroenLinks)
Insprekers: geen
Verder aanwezig: de heren Bouman (accountant Ernst&Young), Dijkstra (concerncontroller)
Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.
- Herinnert aan het vanmiddag rondgemailde erratum bij de gemeenterekening.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Gemeenterekening 2012 (algemeen, paragrafen, financieel perspectief)

(raadsvoorstel 26 april 2013) +

Rapport van bevindingen accountantscontrole + reactie college (ingekomen stuk 16 mei 2013)

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Constateert dat in 2012 gekozen is voor het beton van Meerstad en niet voor de rails van de tram.
- Ziet de tekorten bij Meerstad steeds oplopen. Het gaat nu om schadebeperking.
- Komt binnenkort terug op de in september 2012 aangeleverde alternatieve werkbegroting.
- Heeft liever al in september 2013 de aangekondigde bijeenkomst over Meerstad.
- Informeert of de gemeente nog steeds grote risico's loopt door de Enexis-aandelen op te nemen in het weerstandsvermogen.
- Zal blij zijn als het weerstandsniveau op 0,8 ligt en pleit voor de toekomst voor 1,0.
- Hooft graag waarom de huidige bezuinigingen 2,5 miljoen euro achterlopen ondanks alle voortgangsrapportages en hoe bezuinigingen in de toekomst wel tijdig behaald gaan worden.
- Denkt dat de kwaliteit van voortgangsrapportages niet voldoende is om verrassingen te voorkomen. Wat betreft onrechtmatig verstrekte vergoedingen en afvalstoffenheffing valt veel te verbeteren.
- Vraagt of de gemeentelijke organisatie te veel is uitgebreid nu de dienst RO/EZ te groot is voor de hoeveelheid werk. Friciekosten zijn geen reden om hier niet bovenop te zitten. Een kleinere organisatie verkleint ook de kans op fouten.
- Wil weten welke orde van grootte de reorganisatievoorziening zal krijgen.
- Is benieuwd hoe het college het opvolgen van de aanbevelingen van de accountant terug gaat koppelen. Tot nu toe gebeurde dat niet.
- Wijst erop dat de Wet HOF het onmogelijk zou kunnen maken dat de provincie de gemeente geld leent en was mede daarom tegen de wet.
- Ziet dat er veel positiefs bereikt is en dat politieke keuzes niet in beton gegoten bleken te zijn in het bewogen jaar 2012.

Verslag - F&V 22 mei 2013

Dhr. Koops (CDA):

- Vraagt of het niet een enorm politiek risico is uit te gaan van de uitspraak van een gedeputeerde over aankoop van Enexis-aandelen en deze zonder onderbouwing te verzilveren als stille reserve in het weerstandsvermogen. Bepalen de jaarlijkse opbrengsten de veronderstelde waarde?
- Wijst erop dat het niet verrekenen van dienstverlening bij belastingen en rente via de rekening-courant kan leiden tot een vertekend beeld. Kan dit eindelijk worden opgelost? Of wordt een voorschot genomen op het GMT- en SSC-model?
- Vraagt een onderbouwing van de voorziening van 750.000 euro voor wachtgeld van wethouders, terwijl 1,8 miljoen euro nodig is.
- Vindt het lijken alsof elk jaar op verschillende gronden wordt afgewaardeerd. In 2010 en 2012 vooral op Meerstad, in 2011 vooral Europapark en Westpoort. Het college wil het breed aanvliegen. Is dat het geheel van woningen, kantoren en bedrijventerreinen?
- Is benieuwd waarom de accountant adviseert nader naar de afvalstoffenheffing te kijken, terwijl de raad besloten heeft voor een geleidelijke tariefsverlaging tot 2018.
- Informeert of de financierbaarheid van de stad onderdeel is geweest van de stresstest.
- Wil weten wat er precies aan de hand is met de onrechtmatig verstrekte vergoedingen voor personeel, die onvoldoende getoetst zijn. Zijn het dubbele of verkeerde declaraties? Wat gaat het college doen aan procesbeheersing?
- Vraagt of de werkkostenregeling per 2014 of 2015 ingevoerd gaat worden.
- Verneemt graag of in de Begroting 2014 de voorziening voor onderhoud van het Groninger Museum meeweegt om een negatieve voorziening in 2016 te voorkomen.
- Heeft de indruk dat er lucht in bepaalde reserves zit. Is overheveling naar de AER of terugvloeiën naar het rekeningresultaat onderzocht?

Dhr. Baldew (PvdA):

- Looft de goedkeurende verklaringen van rechtmatigheid en getrouwheid.
- Informeert hoelang de stad mede op basis van de stresstest de financiële druk nog aankan.
- Is benieuwd of de provincie als toezichhouder en vermogende bestuurslaag bereid zou zijn de stad de helpende hand te bieden, ook gezien het belang van de stad voor het ommeland.
- Wil weten wat de effecten zijn van de vertragingen in beleidsuitvoering en bezuinigingen.
- Vraagt of de structurele doorwerking van het tekort van 28 miljoen euro al is opgenomen in de meerjarenbegroting.
- Baalt ervan dat de bezuiniging van 3,5 miljoen euro voor ruilmiddelen stimulering woningbouw niet goed is doorgevoerd, waardoor het tekort hoger uitvalt.
- Wil weten hoe het college rekening houdt met de mogelijkheid van meer verliezen op gronden en of de effecten van de recessie voor de bedrijfsvoering scherp in beeld zijn. Waar blijkt dat uit?
- Vraagt zich ongerust af of de gemeente wel voldoende in control is, gezien het verschil tussen het begrote overschot van 7,5 miljoen euro en het daadwerkelijke tekort van 28 miljoen euro.
- Vindt het van groot belang voldoende functioneringsgesprekken te voeren. Waarom is dit ver onder niveau?
- Pleit voor omscholing van kostbare boventallige ambtenaren en het betalen van boventaligheid uit de post extra personeel om het vrijvallende bedrag te investeren in sociale voorzieningen en werk.
- Is benieuwd of het college weet waar in de organisatie het terugvalrisico door bezuinigingen, decentralisaties en reorganisatie het grootst is en wat het eraan doet.
- Hoopt dat een raadsmeerderheid ervoor kiest de 1 miljoen euro teveel geïnde afvalstoffenheffing volledig terug te geven aan burgers.
- Verbaast zich erover dat het blijkbaar niet lukt afvalstoffenheffing fatsoenlijk te schatten en te innen.
- Wil erover nadenken geld te gebruiken voor sociale voorzieningen, maar is in eerste instantie voor teruggave.
- Informeert hoe het college voormalig wethouders stimuleert een nieuwe baan te vinden.
- Mist een helder overzicht wat het stopzetten van de tram precies gekost heeft.
- Is bezorgd over de geconstateerde toevalligheden van dienstreserves. Zijn de bedrijfsvoeringen van diensten op orde?
- Vraagt welke risico's er kleven aan de Wmo-integratieuitkeringen in het licht van de decentralisatie.

Verslag - F&V 22 mei 2013

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Vindt de gevraagde aandacht voor Meerstad terecht, gezien de absolute en relatieve omvang van risico's en afboekingen.
- Verzoekt het college te reageren op het door de accountant genoemde risico van invoering van de vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven, gezien de omvangrijke grondposities.
- Stelt vast dat het weerstandsvermogen doet waarvoor het bedoeld is: klappen opvangen.
- Wil in het Voorjaarsdebat discussiëren of je het weerstandsvermogen nu wel naar 100% moet brengen om eventuele klappen op te vangen, als dat snijden in essentiële voorzieningen betekent.
- Wil weten wat het college doet om te voorkomen dat er grote arbeidsonrust ontstaat vanwege de cumulatie van reorganisatie, decentralisaties en bezuinigingen. Zijn de grenzen al in beeld van wat de organisatie aankan?
- Vraagt wanneer er meer informatie komt over de reorganisatie en het SSC.
- Complimenteert de leesbaarheid, getrouwheid en rechtmatigheid van de rekening.
- Nuanceert de veronderstelde lage afwijking ten opzichte van de begroting wanneer Meerstad niet wordt meegeteld. Het is een saldo met forse positieve en negatieve afwijkingen.
- Vraagt een reactie op de aanmerkingen van de accountant betreffende fiscal control en het subsidiesysteem.
- Redeneert dat herinvesteren van vrijvallende middelen voor duurzaamheid een vliegwieleffect kunnen hebben en zo meer bezuinigingen opleveren dan terugvloeien naar de algemene middelen.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Maakt zich grote zorgen over de forse tekorten, met name bij Meerstad. Verkleinen de risico's naarmate er meer wordt afgeboekt? Kritisch blijven volgen is essentieel.
- Ziet veel schommelingen die per saldo tot een kleine afwijking mogen leiden, maar geen voorbeeld zijn van goed begroten voor de toekomst.
- Pleit voor het direct aanvullen van het weerstandsvermogen om voldoende bescherming te bieden in deze financieel onzekere tijden. De ondergrens is nu in zicht.
- Is benieuwd hoe het staat met afspraken over de Enexis-aandelen. Kan de reserve wanneer nodig zo geactiveerd worden?
- Ziet de voorspelbaarheid van ozb, ISV en organisatiekosten bij de dienst RO/EZ graag structureel beter onder controle. Dat is noodzakelijk voor een goede bedrijfsvoering.
- Ontvangt graag een specificatie van de verlagingen van boekwaarden van niet in exploitatie genomen gronden. Bij de Suikerunie gaat het bijvoorbeeld om 40 miljoen euro.
- Wil weten of de gemeente voldoet aan de regels van de commissie BBV voor reorganisatie: een reorganisatieplan of -besluit in het boekjaar, goed geïnformeerd personeel en een betrouwbare inschatting van verplichtingen.
- Vraagt waarom de afvalstoffenheffing niet onder controle is.
- Dankt het college, de ambtenarij en de accountant voor de duidelijke en leesbare stukken.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Complimenteert de opstellers van de stukken met de toegenomen leesbaarheid.
- Hoort graag wat het stopzetten van de tram heeft opgeleverd voor het weerstandsvermogen.
- Streeft naar het zo snel mogelijk op 1,0 brengen van het weerstandsvermogen, maar kan het voorlopige doel van 0,8 wel steunen.
- Vraagt hoe veilig, verantwoord en waardevast de stille reserve van Enexis-aandelen is.
- Begrijpt niet waarom het advies van de accountant al voor de Voorjaarsbrief met een gedegen analyse te komen wordt afgedaan met de stresstest.
- Is benieuwd of de grondwaarden reëel zijn ingeschat.
- Vraagt de accountant of hij sinds de management letter een verbetering ziet in het terugvalrisico.
- Sluit aan bij de vragen van het CDA over de onderhoudsvoorziening voor het Groninger Museum, de risico's van de woningmarkt en onrechtmatig verstrekte vergoedingen.
- Gaat ervan uit dat het college toezeit de raad te informeren of herziening van de interne regels met betrekking tot onrechtmatige aanbestedingen en verbetering van controle en toetsing nodig zijn.
- Vindt het zorgelijk dat bezuinigingen steeds lastiger structureel op te lossen zijn. Er is weinig rek.
- Sluit aan bij de vraag van GroenLinks over het subsidiesysteem.

Verslag - F&V 22 mei 2013

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Ziet graag dat het college nadenkt over snellere bijsturing gedurende het jaar van zowel budgetten als beleidsdoelstellingen.
- Vraagt zich af of de afspraak kritisch te bankieren symbolisch is gebleken. Ligt het aan de financiële markten of moeten wellicht de criteria worden aangepast?
- Is wel tevreden over de voorspelbaarheid van het rekeningresultaat als je het vergelijkt met de derde voortgangsrapportage en je de voorziening voor Meerstad niet meetelt. Waarom ontbreekt deze nuance bij de reactie van het auditcommittee?
- Was bij aanvang al tegen Meerstad en twijfelde aan het succes. Door de crisis is het nu een financiële molensteen geworden.
- Constateert dat het niet tijdig afhandelen van subsidieaanvragen door de dienst OCSW structureel is en vraagt zich af wanneer de meermaals toegezegde verbeteringen nu eindelijk gaan komen.

Dhr. Luhoff (D66):

- Complimenteert de steeds toenemende leesbaarheid van de stukken, al blijft het een zorg de werkelijkheid en de begroting beter op elkaar te laten aansluiten en doelstellingen zo doelmatig mogelijk te formuleren, rekening houdend met de invloed die de gemeente kan uitoefenen.
- Pleit voor transparantie middels een openbaar subsidieregister en komt hier in de raad op terug.
- Maakt zich grote zorgen over het financieel scherp aan de wind zeilen met een tekort, het lage weerstandsvermogen, een tijdelijke mismatch in de financiering en toenemende risico's en onzekerheden. De uitdagingen worden alleen maar groter.
- Wil weten of er volgend jaar forse afboekingen nodig zullen zijn wanneer de groeicijfers zich ontwikkelen zoals nu voorspeld is.
- Vraagt het college wat dit betekent voor het actieve grondbeleid. Is het wel zo verstandig risico's van de markt over te nemen?
- Constateert dat fouten bij UWV-inschrijvingen al jaren bekend waren, maar blijkbaar pas tot acties leiden wanneer er financiële consequenties zijn.
- Lijkt het dat de voorspelbaarheid van ozb beter te organiseren is en dat overschrijdingen van aanbestedingen toch te voorkomen zijn.
- Vindt de formulering van de accountant dat de realisatie van bezuinigingen 'iets' achterloopt een eufemisme.

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Complimenteert de leesbaarheid en de goedkeurende verklaring.
- Vindt de afwaarderingen van grondposities zorgelijk.
- Sluit aan bij het blijven inzetten op kwaliteit bij Meerstad.
- Sluit aan bij vragen over de afvalstoffenheffing, de draagkracht van de gemeentelijke organisatie, afboekingen volgend jaar en het actieve grondbeleid.
- Is niet voor het bekribbelen op duurzaamheid of vrijval naar algemene middelen.
- Vindt het merkwaardig dat een deel van het duurzaamheidsbudget niet is uitgegeven vanwege de overdracht van de Milieudienst naar de dienst RO/EZ. Waarom zijn de projecten niet doorgegaan en gaan ze volgend jaar wel door?
- Is tegen de middeleeuwse en hoge hondenbelasting.
- Wijst op een handtekeningactie tegen hondenbelasting en voor de opruimplicht.
- Vraagt of het college anticipeert op de mogelijkheid dat de Raad van State hondenbelasting als algemene belasting voor enkelen illegaal verklaart, in navolging van het gerechtshof Den Bosch.
- Wil een principiële discussie voeren over de wenselijkheid een groot deel van de begroting van Stadstoezicht te stelen op inkomsten uit boetes.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Is bezorgd over de afboekingen op Meerstad. Kritisch volgen is nodig, maar nog geen oplossing voor mogelijk verder oplopende tekorten.
- Wil op de bijeenkomst over Meerstad spreken over een omwenteling in de afboekingen door net als de Chinezen de crisis ook tot kans te maken.
- Wacht het toegezegde antwoord af op de vraag of het aantal formatieplaatsen naar beneden kan, omdat de feitelijke bezetting lager ligt.

Verslag - F&V 22 mei 2013

- Is voor lastenverlichting, maar ook realistisch. Gelukkig is een discussie toegezegd over mogelijke verlaging van kosten om zo ook de kostendekkende tarieven te verlagen.
- Vraagt zich af hoe eerlijk het is tussen tarieven uit te ruilen en bij sommigen meer in rekening te brengen dan de kosten.
- Vindt een weerstandsvermogen van 0,8 een stap in de goede richting van voldoende weerstandsvermogen.
- Sluit aan bij de vragen van de ChristenUnie over voorspelbaarheid van risico's en de toereikendheid van voortgangsrapportages.
- Waakt ervoor onderhoud niet te lang vooruit te schuiven, omdat de kosten dan toe kunnen nemen.

Dhr. Baldew (voorzitter auditcommissie):

- Stuurde vandaag pas een brief omdat het accountantsrapport te laat was ontvangen.
- Antwoordt dat een betere voorspelbaarheid risico's moet verkleinen van het transporteren van een bedrag van het ene jaar naar het andere jaar, nog voor het rekeningssaldo bekend is.

Dhr. Bouman (accountant Ernst&Young):

- Beamt dat Groningen nog steeds onder zware financiële druk staat, met name door afboekingen op gronden. Ook een groot deel van het benodigde weerstandsvermogen komt door gronden.
- Verwijst naar de transparante en open brief vorig jaar over de Enexis-aandelen, die meegenomen kunnen worden als stille reserve in het weerstandsvermogen.
- Staat achter de huidige waardering van de gronden, maar benadrukt dat marktontwikkelingen scherp doorgerekend moeten worden en tot nieuwe afboekingen kunnen leiden.
- Ziet in de afwaarderingen een consistente lijn. Jaarlijks wordt nauwkeurig naar Meerstad gekeken. Vorig jaar droegen markt- en overheidspartijen bij.
- Vindt het een goed initiatief van het college in het najaar over verwachtingen en vervolgstappen te spreken. Meer gemeenten kiezen voor zo'n transparante en tijdige aanpak.
- Rapporteert dat een miljoen euro minder is gereserveerd dan berekend voor de voorziening wachtgeld wethouders. Komen wethouders eerder aan een baan, dan is minder nodig. Bovendien valt het bedrag binnen de tolerantie van de accountant.
- Antwoordt dat de raad een grote terugval in de organisatie waarschijnlijk wel had gemerkt.
- Wijst er wel op dat de belangrijkste wijzigingen dit jaar nog plaats moeten vinden, zoals het SSC en decentralisatie in het sociale domein. De interim-controle zal hiernaar kijken. Het grootste terugvalrisico zit in het SSC, dat tussen de zes- en zevenhonderd mensen aangaat.
- Beamt dat 1,7 miljoen euro achterlopen op het totale bedrag van bezuinigingen wellicht veel is, maar noemt het 'iets' achter in relatie tot de totale exploitatie. Misschien is het nog in te halen.
- Raadt aan de afvalstoffenheffing nader te analyseren vanwege de structureel hogere resultaten dan verwacht, waardoor de reserve steeds groeit.

Wethouder Schroor:

- Bestrijdt dat er een keus was tussen Meerstad en de tram. Stoppen met Meerstad zou 280 miljoen euro kosten.
- Antwoordt dat het pas beter met Meerstad zal gaan naarmate de verkoop in de buurt van de prognoses komt. Tot die tijd zal jaarlijks beoordeeld moeten worden of de voorziening voldoet.
- Stelde voor voortgangsrapportages vooraf te laten gaan aan de belangrijke debatten (Voorjaarsdebat, begroting) om de raad meer sturingsinformatie te geven.
- Kan niet zoals in het bedrijfsleven in een keer een reorganisatievoorziening treffen gezien de grote omvang ervan en omdat ze niet in een keer nodig is.
- Kiest daarom om goed in de gaten te houden hoe de reorganisatie en de frictiekosten verlopen en daar adequate middelen voor ter beschikking te stellen. Het debat hierover volgt nog.
- Wijst erop dat de brief over de Enexis-aandelen niet van een gedeputeerde, maar van Gedeputeerde Staten afkomstig is. Bij het Voorjaarsdebat kan hierover verder van gedachten worden gewisseld.
- Hoopt in 2014 DaFinci 2.0 voor de hele gemeente operationeel te hebben, zodat de dienstestructuur bij de Begroting 2015 verlaten kan worden. Een brief hierover volgt binnenkort.
- Legt uit dat bij declaraties bijvoorbeeld gecontroleerd had moeten worden of iemand de trein in plaats van de auto had kunnen nemen. De controle wordt verstevigd.
- Verwacht invoering van de werkkostenregeling op 1 januari 2015. De gevolgen zijn nog onzeker,

Verslag - F&V 22 mei 2013

- het college houdt de raad op de hoogte en bespreekt of eerdere invoering wenselijk is.
- Ziet het als een duidelijke opgave niet bij deze, maar bij de volgende begroting de voorziening voor groot onderhoud aan het Groninger Museum mee te nemen. Anders is het in 2016 onvoldoende.
  - Is van mening dat de reserves correct gevuld zijn, maar is bereid hier alsnog naar te kijken. Afkomen leidt niet tot een ander weerstandsvermogen. Dat bestaat uit alle reserves en het algemeen resultaat.
  - Verwacht het debat over de houdbaarheid van de financiële positie bij het Voorjaarsdebat en de begroting, mede op basis van de stresstest die met een analyse en de Voorjaarsbrief verschijnt.
  - Is ervan overtuigd dat Groningen de financiële positie nog heel lang kan handhaven en de eigen problemen op kan lossen, maar niet gegarandeerd zonder ingrijpende keuzes.
  - Constateert bij de provincie een meedenkende houding en voert regelmatig gesprekken over bereikbaarheid, financieringsconstructies, RSP- en BDU-middelen.
  - Waardeert de bereidheid van de provincie te helpen en zal concrete resultaten te zijner tijd melden.
  - Durft geen uitspraak te doen over de gevolgen van de Wet HOF voor financieringsconstructies.
  - Beamt dat een administratieve fout ertoe leidt dat de genoemde bezuiniging van 3,5 miljoen euro dit jaar en niet vorig jaar is meegenomen. Onder de streep maakt dat niet uit.
  - Stelt dat het verschil tussen de prognose uit oktober 2012 en het resultaat nu vooral uit incidentele kostenposten en meevallers te verklaren valt, waarvan Meerstad de grootste is.
  - Wijst erop dat zonder Meerstad en de administratieve fout het resultaat praktisch nul was geweest. De rekening valt binnen de tolerantie-eisen van de accountant.
  - Is daarom trots op de organisatie en geleidt alle complimenten graag door naar de medewerkers.
  - Durft voor de volgende begroting niet uit te gaan van een overschot gezien de stand van zaken.
  - Hoopt precies goed te begroten, maar heeft veel zaken niet in de hand.
  - Is ontevreden dat het aantal functioneringsgesprekken ook na opschoning nog niet voldoet en zet zich hiervoor in. Zeker tijdens de reorganisatie is dat van belang voor interne en externe mobiliteit.
  - Wijst erop dat mensen die in de mobiliteit terecht komen ook meer persoonlijke begeleiding krijgen.
  - Voert stand beleid uit door de afvalstoffenheffing terug te geven aan de burger, maar wel verdeeld over jaarschijven om een schokeffect te voorkomen.
  - Kan nog niet zeggen hoe het college in een eventueel debat over herziening van dit beleid zal staan.
  - Wil graag de voorspellingen verbeteren om zo een miljoenenoverschot op de afvalstoffenheffing te voorkomen.
  - Verwacht volgende week een eerste evaluatie van het stopzetten van de tram en in september een eindafrekening. Voor de begroting zijn de kosten en opbrengsten duidelijk.
  - Stelt dat de drie decentralisaties voor alle gemeenten een van de grootste risico's vormen. Het is nog onduidelijk welke taken en budgetten precies overgaan naar gemeenten. De VNG vraagt hier aandacht voor en als meer bekend is volgt een collegebrief ter bespreking.
  - Vindt dat de gemeente ook daarom goede buffers en een acceptabel weerstandsvermogen nodig heeft. De afgelopen drie jaar is daar een behoorlijk beroep op gedaan.
  - Volgt eventuele invoering van vennootschapsbelasting voor overheden op de voet. Het Rijk heeft aangegeven er niet aan te willen verdienen en zou kunnen kiezen voor een vorm van compensatie.
  - Heeft oog voor eventueel stijgende stress en ziekteverzuim door de reorganisatie en probeert dit goed te managen met begeleiding, informatie, flankerend beleid en een HR-plan.
  - Vindt het nu wel echt het moment om door te zetten en de dienstenstructuur af te schaffen. Een gemeentelijke organisatie kan alle uitdagingen beter aan.
  - Zegt een brief toe over de reorganisatie met een overzicht van de acties en de informatie die het personeel heeft gekregen. De gemeente is nu bezig met een plaatsingsadviescommissie.
  - Concludeerde in een brief dat de gemeente projecten goed opgetuigd heeft wat betreft kwaliteit, capaciteit, tijd en geld.
  - Ziet wel als structureel probleem dat er minder projecten zijn, waardoor er overcapaciteit ontstaat.
  - Kan zich voorstellen dat dit probleem terugkomt in het Voorjaarsdebat.
  - Verklaart de ophoping van duurzaamheidsmiddelen die overgingen van de Milieudienst naar de dienst RO/EZ uit de reorganisatie. Er zijn ideeën voor besteding, en de revolverende gedachte van GroenLinks heeft daar ook mee te maken. Bij het Voorjaarsdebat komt dit aan de orde.
  - Bespreekt tijdens het Voorjaarsdebat ook graag of het mogelijk is het weerstandsvermogen versneld

Verslag - F&V 22 mei 2013

op 0,8 te brengen. 1,0 blijft de ambitie.

- Antwoordt dat kritisch bankieren nu eigenlijk niet interessant is, omdat de gemeente meer geld kwijt zou zijn en omdat bijvoorbeeld de Triodos Bank de gemeente te groot vindt om zaken mee te doen.
- Stelt voor kritisch bankieren mee te nemen in de herijking van het Treasurystatuut.
- Schrok ervan dat 32% van de subsidies niet tijdig wordt uitgekeerd.
- Gaat ervan uit dat na de aanvankelijke opstartproblemen SIMS een veel beter overzicht zal geven van subsidie-informatie en het percentage sterk zal verlagen.
- Zegt toe in de tweede helft van het jaar de stand van zaken rond subsidies te bekijken.
- Vermoedt dat het afschaffen van de dienstenstructuur de overzichtelijkheid en de begrijpelijkheid van de begroting ten goede zal komen.
- Wil bij de herijking en herinrichting van de begroting het punt van ondoorzichtige projectfinanciering uit verschillende potten meenemen.
- Is niet van plan risico's van de markt over te nemen waar het geen publieke taak betreft.
- Is juist uiterst terughoudend met het verder belasten van het weerstandsvermogen en doet dit alleen na goedkeuring door de raad. De garantie voor het Infoversum is zo'n uitzondering.
- Bedoelt met actieve grondpolitiek het positief onder de aandacht brengen van gronden bij beleggers en vastgoedpartners om ontwikkelingen te stimuleren en te faciliteren.
- Belde tien gemeenten, waarvan negen ook een deel niet ingeschreven hadden bij het UWV. Vaak betreft het herhalingsinschrijvingen.
- Rekent zich de fout aan, al moet het bedrag van 90.000 euro ook in proportie gezien worden. Nu blijkt echter dat de kleine financiële fout grote financiële gevolgen kan hebben door de situatie in Rotterdam, waar meer speelt.
- Meldt dat het onderzoeksbureau van de VNG dit jaar met een herstelplan komt.
- Trof inmiddels beheersmaatregelen door niet ingeschreven medewerkers aan te schrijven en te dreigen met 5% korting.
- Wijst erop dat de gemeente Tilburg niet kon specificeren waar geïnde hondenbelasting aan was uitgegeven. Daarom was het onrechtmatig.
- Ziet in andere jurisprudentie dat het heffen van hondenbelasting wel kan. Zolang dat het geval is en hondenbelasting in de Gemeentewet staat, zal het college het beleid hanteren.

Het raadsvoorstel wordt als discussiestuk geagendeerd voor de raad van 29 mei 2013.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.15 uur onder dankzegging.